

MS 7209

Midrash ha-gadol, Be-midbar.

[16--]

System no. 0076688

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

שִׁיחָא נֹוהַג מִנְהַג אֲבוֹתֵינוּ וְאֵת וּבְנֵים לֹא הָיוּ לָהֶם אִם אֲבֵי
חֲנֹן מִשׁוֹם לֹא יֵעָזֵר כֹּל שְׂאֵינֵנו עוֹסֵק בְּבִדְיָה וּרְבִיָּה הָיוּ מִיֵּתָה שְׂנִימָת
נִדְבָ וְאֲבִיָּהוּא וּבְנֵים לֹא הָיוּ לָהֶם הָאֵל הָיוּ לָהֶם בְּנֵים לֹא מֵתֵי אַחֲרֵים
אוֹמֵר גּוֹרֵם לְשִׁכְיָה שְׂתַסְתַּלֵּק מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁנֶּהְיֹוֹת לֶךְ לֵאלֹהִים וּלְזָרְעֵךְ אַחֲרֶיךָ
בְּזִמְזָן שֶׁזָרְעֵךְ אַחֲרֶיךָ שְׂכִינָה שׁוֹרָה אֵין זָרְעֵךְ אַחֲרֶיךָ שְׂכִינָה עַל כֵּי
שׁוֹרָה עַל הָעֵצִים אוֹ עַל הָאֲבֵנִים: לֹא וּבְנֵים לֹא הָיוּ לָהֶם שְׂאֵל הָיוּ לָהֶם
בְּנֵים צְדִיקִים הָיוּ מִכְּפָרִיז עֲלֵיהֶן וְלֹא הָיוּ רֵאוּיִין לְהִשְׁדָּף מִפְּנֵי שֶׁאֲמָרוּ
הַבְּנֵים מִצִּילִין אֶת הָאֲבוֹת מִדֵּינָה שְׂלֵגִיהֶם בֵּין גְּדוּלִים בֵּין קִטְנִים הָאֲכִינִי
הַגְּדוּלִים מִצִּילִין אוֹתָן בְּמַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים וְהַקְטָנִים בְּאִסְיֹפְתָן כִּשְׂהָרָז
קִטְנִים: גְּדוּלָה הַקְטָנִים מִהַצִּלְתָּ הַגְּדוּלִים שֶׁהַצִּלְתָּ הַגְּדוּלִים פְּעַמִּים שֶׁהָיָה
מִשְׁתַּהַיָּה עַד אַרְבַּעַה דוֹרוֹת אֲבֵל הַצִּלְתָּ הַקְטָנִים מִכְּפָרֵת מִיַּד וּמִנֵּיץ
שֶׁהַצִּלְתָּ הַגְּדוּלִים תְּלוּיָה עַד אַרְבַּעַה דוֹרוֹת שֶׁנֶּהְיֹוֹת עוֹן אֲבוֹת עַל בְּנֵים
עַל שְׁלֵשִׁים וְעַל רִבְעֵי אֵין אֶת כּוֹל לֹא מֵר שֶׁאִם הָיָה אֲבִירָשׁ עַל הַבְּנֵים
צְדִיקִים שֶׁהוּא פּוֹקֵד אֶת רֵשְׁעוֹ עֲלֵיהֶם שֶׁאֵין אֵין מִדַּת הַדִּין וְאֵין אֶת יִכּוֹל
לֹא מֵר שֶׁהוּא תּוֹפֵשׁ כֹּל אֶחָד בְּחוּבוֹ שֶׁאֵין כֹּאן מִדַּת רַחֲמִים וְאֵין הָיָה
מִדַּת רַחֲמִים שֶׁהוּא תּוֹלֵה לֹא עַד אַרְבַּעַה דוֹרוֹת שֶׁאִם הָיָה אֶחָד כֹּבֵן
וְדוֹרוֹת צְדִיק הָרִי אֵב כִּי לֹא נִמְצָא אֶחָד מִן הַדוֹרוֹת צְדִיק כֹּל אֶחָד
אֶחָד נִתְפַּשׁ עַל מַעֲשָׂיו: וְכֵן שְׂלֵמָה אוֹמֵר יִסֵּר בְּכָךְ וַיִּנְיַח וַיִּתֵּן מֵעַ
נֶפֶשׁ יִסֵּר בְּכָךְ וַיִּנְיַח מִדֵּינָה שְׂלֵגִיהֶם וְהָיָה מִשְׁעֵי לִנְפְשֵׁיךְ בְּגִזְעֵךְ
שֶׁהַצְדִיקִים: וְהָיָה קִרְחָה הָיוּ לוֹ בְּנֵים צְדִיקִים וְלֹא עָצַל בְּזַכְרוֹתָן
שֶׁהָרִבְנוּ בִּיקָשׁ מִלְּפָנֵי הַקְּבִיָּה שֶׁלֹּא יִנְהַג עִם קִרְחָה בְּמִדַּת רַחֲמִים
שֶׁהוּא נֹוהַג עִם כָּל אָדָם לֹא בְּמִדַּת הַדִּין שֶׁנֶּהְיֹוֹת כִּמּוֹת כָּל הָאָדָם
וְאֵין אֵין הָיָה פְּקוּדָת כָּל הָאָדָם אֲעִנְכָּה הָיוּ לוֹ בְּנֵים צְדִיקִים לֹא נִתְּנָה
יִמְנִיץ שֶׁהָיוּ לוֹ בְּנֵים צְדִיקִים שֶׁנֶּהְיֹוֹת קִרְחָה לֹא מִדַּת רַחֲמִים
וְאֵין אֵין הָיָה פְּקוּדָת כָּל הָאָדָם אֲעִנְכָּה הָיוּ לוֹ בְּנֵים צְדִיקִים לֹא נִתְּנָה

את בני לוי זה הוא שאמרו לא נמנו חללים לא כדי לפדות בהן בכור
ישראל ולפיכך נמנו מבן חדש שנ מבן חדש ומעלה תפקדם שהיא עונת
החיוב בפדיון שנ ופחיו מבן חדש תפיה ויפקד אתם משה מכאן
וחלקן למשמרות ומשמרות בני גושן באהל מועד המשכן או ידיעות
התכלית והאהל זה ידיעות עשים מכסהו זה מכסה צוות אילים מאדמיט
ועדת תחשים דתניא היה מבית כלי אחר גדול שלאור ארכו שלשים אמה
ורחבו עשר אמות שמלבשין לאהל מן המזרח למערב שנ ועשית מכסה
לאהל כמין פסיפסין עשוי למעלה דברי יוסי ו יהודה אומ' כמין שכ
כלים היו התחתון של עורות אילים מאדמים והעליון של עורות תחשים שנ
ומכסהו ומכסה התש אשר עליו מלמעלה וקלעי החצר כל קלע
וקלע היה ארכו חמש אמות ורחבו חמש אמות והיה יוצא מן העמוד
שהוא נתון עליו שתי אמות ומחצה מצד זה ושתי אמות ומחצה מצד זה
כמין קלע שלספינה אשר על המשכן ועל המזבח סביב מה על
המשכן ועל המזבח סביב לומר לך מה משכן גבהו עשר אמות אף המזבח
גבהו עשר אמות דתניא מזבח העולה ארכו חמש אמות ורחבו חמש אמות
וגבהו שלוש אמות שנ ועשית את מזבח וב דברי מאיר אמרו ל יוסי
ממשמע שנ אמות ארך וחמש אמות רחב איני יודע שהוא רבוע ומה
תל רבוע יהיה לא מופנה להקיש ולדון ממנו גזרה שווה נאמ' כאן רבוע
ונאמ' להלן רבוע מה רבוע האמור להלן גבהו שנים ברחבו אף כאן גבהו
שנים ברחבו אמרו ל מאיר אם כדבריך נמצא מזבח גבוה מן הקלעים
חמש אמות אמרו ל יוסי והלא כבר נאמ' וקלעי החצר אשר על המ ועל
המז סביב מה משכן עשר אמות אף מזבח עשר אמות ומשמותם
הארוך וג' והמסך זו הפרטת המבדלת בין הקדש ובין קדשי הקדשים שכן
היא יקראת מסך שנ והו' ידו את פרטת המסך ונשיא נשיאי הלוי
היה ה' וה' מן ה' שהעמסה על הזוהר דתנו רבנן

בשנת ה'תש"ב נהוה זאת

הוא יכתב עשרין כפי דינקת הווא אלא דלימשהו אהא שתותי ותיק דם דקוין
אמא יצא סילעא דאורייתא תלתא ותלתא הוורכת עשרים גרה השקל ונתתו ממון
עשרין מעין הוי סלעא דהווא והו שב סר כפי תולתא ותנא שש מעין
דינר: מותיבי והלא סלע שולקודש ארבעים ושמונה פנדיון וכשהוא נותן
סלע ופנדיון לכל שנה הרי תשע וארבעים פנדיון פונדיון זה מה טיבו קוין
לפרטוטי הכא בתר דאוסיופנו עליה כותנתא עשרים גרה השקל למדכו לשקל
שהוא עשרים גרה ומנין שאם רצה להוסק מוסיק תל יהיה יכול אם רצה לנתת
פואת תל הוא רבא שרי שדר ליה לדב אחא בריה דרבא שבי סר אזי ושלח ליה
ויי שדר לימר תולתני יתנא דאיכא עליהו שלח ליה לישדר לימר תלתא מלוא
אחרוני דקמאלן לבת דאוסיופנו עליה: ונתתה הכסף לאהרן דלבניו
מכאן ומכאן שפדיון הבן אינו נתן אלא לזכרי כהונה שכל אהרן ודבניו
את הקבוצה וידבר נשא את ראש בני קהת נשיאות ראש היא להם שנה

תחלה לפי שהן מקודשין יותר שהן נושאין את הארון וכך את מוצא כפי
יהושע ערי הלויים הקדים בני קהת תחלה שכ כוללים יצא הגורל ראשונה
מבין שלשים שנה ומע ועד בקחמי שנה זה המנין היה לפי שנה בני
היה בקלוי כשר למשווי עי שיהיה בין שלשים שנה וזה אחד משנה
הלויים בגולן ראשונה נמנו מבין חדש ומעלה שכל פקוד את בני לוי
חדש ומעלה לענין פדיון בכורות שניה בימי חזקיה מלך יהודה מבין
שנים לענין חלוק המתנות שלקדשי הגבול שנ לתת מנות לכל זכרי
מבין עשרים שנה לענין שיהיו כשרים לעבודה כשם שנמנו בימיו ש
בן לוי לבית אבותיהם ראשי האבות לפקדיהם במספר שמות לג' הלויים עי
הוא לכה לעבודת ביתי מבין עשרים שנה ומעלה אעפ שהוא כשר

משיעשה איש לא היו מכוזין אותו לעבד עתהיה בין עשרים
בית הקדש והוא יצא את

מפיהם לעולם וכך הוא אומ' ולכה נס הלויס ואי כרת איש מלפני מעלה
עולה ומקטור מנחה ועושה זבח כלהימים והלא כבר חרב המקדש ופסקו
קרבנות לא שלא יפסקו מהם תלמידי חכמים מוריק הודייה זהוגין בסדר י
קרבנות ומעלה עליהם הכת' כאו מזבח בני והן מקריבין עליו כל הקרבנות
וכן הוא אומ' ואת עמי יורו בין קדש לחלוג' ולפיכך הן עתידין להתחיל תחלה
למות המשיח שנ' וישב מצרף ומטהר כקפוטה את בני לויג' מהוא
בצדקה בשכר מה שצדקו את ישראל בעולם הזה שהיו מוריק להן כהלכה יזכו
להיות משמשין בצדקה לפני הקב"ה לעתיד לבוא שנ' והכה נס הלויס בע צדוק
וג' וכן את מוצא ברוד מלך ישראל כשדאה ברוח הקדש שבית המקדש עתיד
ליחרב וקרבנות עתידין לינטל כתנבא עליהן שהן עתידין לחזור לשימושן
למות המשיח ושעתיד הקב"ה להשיעם על שעמדו בביתם וכן הוא אומ'
וכהנה אלביש ישע אלו קרבנות שבזכותן הישועה ממהרת לבוא וחסידיה
אלו הלויס שנקראו חסידים שנ' ולוי אמר תמיק ואוריך לא חסי' רבן יוינט
שהן עתידין לומר שירה חדשה בענין שנ' שירו לוי שיר חדש הא לפי עיני
בהן כל המדות המשובחות הלו זכו להתחיל וניתנה להן נשיאות ראש מנין
ממה שקדינו בענין נשא את ראש בני גרשון נשא את ראש בני גרשון
גם הם מה תל גם הם שונעני שנמכו בני קהת תחלה שנ' נשא את ראש בני
קהת מתוך בני לוי לפי שקדושתן גדולה מכולן מפני שנושאתן את הארון לא
עשה בני גרשון טפילה להן בכל דבר לא נתן להם אף הם נשיאות ראש כמנין
וחלק להם כבוד לכך נאמ' גם הם וכן את מוצא בדוד כשחילק את המשמרות
פתח תחלה בבני גרשון שנ' ויחלקם דוד מחלקות לבני לוי לגרשון קהת ומררי
לגרשון לערן ושמעון וכן כשחילק המשוררים העמיד להן בני גרשון כדן
הימין עם בני קהת שנ' מבני הקהת הימין המשורר וג' ואחיו אסף העמד עליהם
וג' לפי שאסף מגרשון שנ' בסוף ייחוסן בן גרשום בן לוי ובני מררי אחיהם ערן
השמאל איתן בן קישי' זאת עבדת משפחת הגרשני לעבדו למשא לעב
דו שירה וכך הוא אומ' לעבד עבדת עבדיה איז היא עבודה שהיא צריכה ליה

הייאומי זו שירה ולמקרא זו שירה ונשא את ידיעותיה מכסח וזמנ
התחש אשר עליו מלמעלה מקיש עליון לתחתון מה תחתון שהוא של צמר
ופשתן קרוי אהל ומיטמא טומאת אוהלין אף עליון שהוא של עמר קרוי אהל
ומיטמא טומאת אוהלין ומשמרתם ביד איתמר לפי שאם תחלה על פיה הרץ
ובניו תעיה הכל בכלל פירט כאן שהוא איתמר בלבד: ובשמות תפקדו את
כל משמ' משאם הכת מדבר בקרשים שצריכין לקדוא ולהן שם יותר על ומה היו
עשיין אמר יהודה היו כותבין עליהן אלה בת גימל כדי לידע איזה הוא בקצונו
של קרש: לעבד עבדת עבדה זו שורה ועבודת משא כמשמעה אמר ביהודה
אמ' שמואל מניין לעיקר שירה מן התורה שנו שרת בשם פי' אהיו ואימא נשיאת
כפיים מדכתי לשרת ולבדק בשמו מכלל עבדה לאו שירותהיא: רב מתנהא
מזכא תחת אשר לא עבד אתי' זה בשמ' ובטוב לבב איזה היא עבדה שהיא
בשמה ובטוב לבב היאומי זו שירה ואימא דברי תורה דכתי בהו משמחי לב
משמחי לב אקרו מטיבול לב לאקרו ואימא בטורים דכתי ושמחת בטלה טוב
טוב אקרו טוב לב לא אקרו חזקיהוא אמ' מהכא במשא ישוראל תהי קורא ישור
לא ישיר: ל' יוחנן אמ' מהכא לעבד עבדת עבדה איזה היא עבדה שהיא צריכה
עבודה היאומי זו שירה: ל' צחק אמ' מהכא שאו זמרה ותנו גוף דב נחמן
צרי צחק אמ' מהכא הנה ישאו קולם ירונו בג' שם יי צבאות צהלו מים: ותנא
מיתילה מהכא כי עבדת הקדש עליהם צפתק ישאו ממשמע שנ עבדה אינ
ידיע שישאו ומה תל ישאו איך לשון ישאו לא לשון זמירה וכך הוא אומ'
שאו זמרה: חנניה בן אחירי יהושע אמ' מהכא משה ידבר והאדים יעננו
בקול על עסקי קו: רב תפיא אמ' מהכא ויהי כבוד למחצדים ולמשוררים
להשמיע קול אחירי: ל' יוחנן אמ' מהכא ולא ימותו גסהם גם אתם מה אתם
בעבדת מזבח אף הם בעבדת מזבח: ומת' אומדין שירה על כל עולות
הציבור החובה ועל שלמי עבדת בעת כסוך היין וכל העומדין בעזרה הייר
ליצחקין על פירק השיר שנ וכל הקהל משתחוים והשיר משורר והאצו ערות
וסהכל על רילות הצולה וכך שכתו שחה לנכף הנכף החבן בצוהרין

והקיש בין אהא בצלצל ודברו הלויים בשיר הגיעו לפרק תקעו והשתחוה
העם על כל פרק תקיעה ועל כל תקיעה השתחווה ועיקר השירה שיהי רצו
עבודת הלויים המיוחדת להם בפה ואין פוחתין משנים עשר לויים דתנן אין
פוחתין משנים עשר לויים העומדין על הדוכן ומוסיפין עד לעולם אין קטן
כנס לעדה לעבודה לא בשעה שהלויים עומדין ואומדין בשיר ולא היו אומדין
בנבל וכנור לא בפה כדי ליתן הבל בנעימה הני שנים עשר כנגד מי אמר
רב פנא כנגד תשעה כבודות ושתי חצוצרות וצלצל דתנן אין פוחתין משתי
חצוצרות ומוסיפין עד לעולם מתשעה כבודות ומוסיפין עד לעולם והצלצל
לכד אין הקטן כנס לעבודה לא בשעה שהלויים עומדין ואומדין בשיר
מנא הני מילי אמר קחנן דאמ קרא ויעמד ישוע ובניו ואחיו וקדמיה ובניו
ובני הודויה טאחד לנצח על מלאכת עבודת ביתי בני חטאי בניהם ואחיהם
הלויים ואחרים היו עומדין שם מכנגד בכלי שיר מהן לויים ומהן ישראלים
מיוחסין המשאין לכהונה ואין אן המשוררים על פי הכלים עולין למען השפיע
עשר דתנן לא יעמד בן יעקב אומאין עולין מן המנין ולא עומדין על הדוכן
לא בארץ היו עומדין והאשיהם כפי רגלי הלויים וצוערי הלויים היו נקדין
תנא וסוערי הלויים היו נקדין ותנא דידן כיון דקטנים קולין דק גדולי
קולם עבה משום הכי קארו להו צוערי הלויים השיר שהיו הלויים אומדין
בבית המקדש ביום הראשון היו אומדין לוי הארץ ומלואה מאי טעמה והוא
קנה והוא יקנה והוא ידין את העולם בשכי היו אומדין גדולי ומחוללי
מאי טעמא שולק את מעשיו ונעשה מלך על כל עולמו בשלישי היו אומדין
אהים כנגד בשית ל מאי טעמא שברא את הים ואת היבשה ונתגלית הארץ
ועשה מקום ארץ ישראל לעדות בדביע היו אומדין לנפשותי מאי טעמא
שברא את הלבנה ואת החמה ואת המזלות שהן מאירין בעולם ועתידין להמיר
מעבדיהן בחמישי היו אומדין הרניכו לאהים עזיכו ננאי טעמא שברא את
הדגים ואת העופות ואת התעבים שעתידין לשבח בשמן בששי היו אומדין
וי מלך גאות ונש מאי טעמא שגמר את מעשיו וכתעלה וישב במרום

של עולם: בשבת היו אומרים מזמור שיר ליום השבת מזמור שיר לערב
לבוא נזכה לעולם שכול שבת ומנוחה להי' העלמים וכשחרב בית המקדש
בעונותינו פסקה חזק הקודש וניטר טעם השיר שכן את מוצא כשהגלו כשנים
את ישראל אמרו להם כגנו בשיר שלכם שנ כי שם שאלונו שובינו דברי שיר
אמרו להם איך אננו יכולין לשיר בארץ טמאה ולא עוד לא שכבר שכחנו השיר
ונהפך שירנו לקינה אמרו להם אננו כן אין אנו מנחין אתכם מתוך הדוחק
פתחו פיהם לומר שירה ולא צאת על פיהם לא תיכה ישבה בודד בכה תכנה בלילה
אמרו להם אין זה טעם שיר אמרו איך נשיר את שיר יי' על אדמת נכר ועתה
הקנה להחזיר את ירושלים לקדמותה ומשמיע בה שיר חדש שנ וגלתי בירושלם
וששתי בצעמי ולא ישמע בה עוד קול בני וקול זעקה ואומ' צהלי דני ישב ציון
כי ג' בק' ק' ישראל כן יאמר רחום: וידבר צו את בני יש' וישלחו מן המחנה
לפי שנ בכל קדש לא תגע אין משמע לא היו לית כשאמר וידבר יי' אל משה
לאמר ריבה אבל אומ' אני מה היו לית שהיא מטמאה במגע ובמשא אף אנ
מדבה כל המטמא במגע ובמשא כמוה כשאמר צו את בני ישראל לרבות את
הטמאים במגע אבל לא במשא אין משמע לא שנ טמא בחוץ אלי כנסת פנים
אבל המטמא בפנים אלי יצא לחוץ אמ' צו את בני יש' וישלחו מן המחנה וישלחו
הרי זה בעשה ומכניז בלא תעשה אמ' ולא יטמאו את מחניהם מן המחנה דר
מחנה שכינה וישלחו טמא ישתלח טמא מת ממקום טבול יום וממקום מחוסרי
כמה: וישלחו זב ישתלח זב ממקום טמא מת: וישלחו צרוע ישתלח מצרוע
ממקום הזב יכול כולן ישתלחו חוץ למחנה למחנה אחת אמ' צו את בני ישראל
וישלחו מן המחנה ריבה כהן מחנה אחת אל מחוץ למחנה תשלחו ריבה כהן
שתי מחנות ולא יטמאו את מחניהם ריבה כהן שלוש מחנות יכול כולן ישתלחו
חוץ לשלוש מחנות אפשר שהן נחלקין זה למקום זה וזה למקום זה הא מה
הדבר החמור שבכולן חוץ לשלוש מחנות זה מצרוע והזב חוץ לשתי מחנות
זה מצרוע והזב חוץ לשתי מחנות וטמא מת חוץ למחנה אחת אפלו המת
צו מותר להכנס להרהבית שנ ויקח משה את עצמות חסף עמו עכו

במחנה לזיה' הא למדת שכל שטומאתו חמורה חמור שלוחו משלוח חנו
מכאן נתנו חכמי מחצות ואמרו עשר קדושות הן ארץ ישראל מקודשת מכל
הארצות ומה היא קדושתה שמבצאין ממנה העומר ושתי הלחם והבכורים מה
שאינן מבצאין כן מכל הארצות: ארץ כנען מקודשת מעבר הירדן שארץ
כנען כשרה לבית שכינה אין עבר הירדן כשר לבית שכינה: ערי חומה
מקודשת מן הארץ שמשלחין שמצורעין מהלכין בכל הארץ ואינן מהלכין
בערי חומה: ירושלים מקודשת מערי חומה שקדשים קלים ומעשר שני כאכלין
בירושלים ואינן כאכלין בערי חומה: הרהבית מקודש מירושלים שזבים וזבות
נדות ויולדות נכנסין לירושלים ואינן נכנסין להרהבית: האיל מקודש מהר
הבית שארמים וטמא מת וזוועל נדה נכנסין להרהבית ואינן נכנסין לחיל:
עזרת הנשים מקודשת מן החיל שטבול יום נכנס לחיל ואינו נכנס לעזרת הנשים:
עזרת ישראל מקודשת מעזרת נשים שמחוקדי כפרה נכנסין לעזרת נשים ואינן
נכנסין לעזרת ישראל: עזרת כהנים מקודשת מעזרת ישראל שישאל מעורב
שמש נכנסין לעזרת ישראל בכל עת שירצו ואינן נכנסין לעזרת כהנים אלא
בשעת צרכיהן לסמיכה ולשחיטה ולתנופה בלבד: בין האולם ולמזבח מקודש
מעזרת כהנים שבעלי כומין ופרועיראש וקרועי בגדים ושתיי נין נכנסין לעזרת
כהנים ואינן נכנסין מבין האולם למזבח: ההיכל מקודש מבין האולם ולמזבח:
ההיכל מקודש מבין האולם למזבח שלא רחוק ידים ורגלים נכנס מבין האולם
ולמזבח ואינן נכנס להיכל: בית קדש הקדשים מקודש מן ההיכל שבהן גדול
נכנס להיכל בכל עת שירצה ואינן נכנס לקדש הקדשים אלא ביום הכפורים
בלבד ארבעה פעמים בלבד: אצט שאלאמ' העלייה היתה מקודשת מכולן שלא
היו עולין לשם אלא פעם אחת בשבוע לידע מה היא צריכה: ויהודה אומ' הגב
היה מקודש מן העלייה שלא היו עולין לשם אלא אחת לשלוש שנים לתקן כולו עוב
צדוע זה מוחלט: כל צדועה מוסגר: זב זה זב גמור: כל זב לזב לזב שואה
שתי ראיות: וכל זב לזב שואה ראיה אחת: וכל טמא לנפש יכול שאינן לי
שהוא משתליח את אדם שהוא יכול להשתלח פשאי: טמא לזב לזב וזעם

במת כל טמא לרבות כלים הנוגעים בשרץ וכל טמא לרבות שאר כל המטמאין
לנפש אין חייבין כרת על ביאת המקדש לאמי שנטמא בטמאות שהן עצמו
שלמת והן טמאות שהנזיר מגלח עליהן וא כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש
בזמן שטמא מת חייב מצרוע וזב חייבין אין טמא מת חייב אין מצרוע וזב
חייבין מכאן אמרו בשעה שהן עושין את הפסח בטומאה זבים וזבות כדורת
וולדות לא היו אוכלין ממנו ואם אכלו הרי אלו פטורין וכך אם דחקו טמאי מת
ונכנסו להיכל פטורין אעפ"י שלא הותרו לא לעזרה הואיל ואין אתי קורא בהן אל
מחוץ למחנה תשלום הרי אלו פטורין אבל זבים וזבות פיוצא בהן אם כנסו
לעזרה חייבין מזכר זה טבול יום ועד נקבה לרבות מחוסר כפרה אל מחוץ
למזנה תשלום זה הוא שאמר צורעה כאן שלוש מחנות מחנה שנינה ומחנה לוייה
ומחנה ישראל מחנה שנינה מעזרת ישראל ולפנים מחנה לוייה מפתח הבית ולפנים
מחנה ישראל מפתח ירושלים ולפנים ולא יטמאו את מחנהם אשאי שוכניו
זה מהגה שכינה ללמד שהן גוברין בלא תעשה אם כנסו ויעשו כן בנ
לפי דעה זו אחר ל' אעור ביר שמעון אומ' אין במשמע לא המשלהים לא הדתיים
הדתיים אין המשלהים לא הדתיים כל עשו בני ישראל מעצמן ועשו להם
הדתיים שיעשו את משה ואהרן וידבר דבר אל בני ישראל ויאמרו אל בני ישראל
שכ והתודה אשר חטא עליה יתודה על חטא אשר חטא עליה על החטאת כשהיא
קיימת לא משנשחטה אין במשמע שיתודה היחיד לא על ביאת המקדש ומניין
את מרבה שאר כל המצוות אמ' דבר והתנדו ומניין אף מיתות וכריתות אמ' חטאת
חטאתם כל חטאת לרבות מצוה בלא תעשה כי יעשו לרבות מצוות עשה אין
במשמע ודאי לא לחיד ומניין אף לצבור ודאי אמ' דבר והתנדו יכול בזמן שהן
מביאין מעורין ומניין אף בזמן שאינן מביאין אמ' דבר אל בני ישראל והתנדו ומניין
אף מיתות וכריתות אמ' חטאת חטאתם כל חטאת לרבות מצוה בלא תעשה כי יעשו
לרבות מצוות עשה אין במשמע ודאי לא בדרך ישראל ומניין אף בגלות ודאי אמ'
והתנדו את עונם וחת עון אבתם וכך דעלאומ' לך יי' הצדיקה ולנו בשת הפנים מפני
דבר אל בני ישראל על ידי ישראל מתעוררים לא על ידי גוים ולא על

די תושבים או בני ישראל פרט לגרים אמר איש פלוט לגרים דבנות את הגרים:
איש או אשה תאמרת דבין ל' ישמעאל איש או אשה כי יעש' מלחט האל השוה
הכל אשה לאיש לכל עונשין שבתורה: כי יעשו לא שחשבו לעשות ולא עשו
מכל חטאת האדם כמה שבינו לבין חבירו על הגנבות ועל הגזלות ועל לשון
הרע: למעל אף על אשמות מתעדין וכול' בזמן שהן מביאין במתודין ומניין
בזמן שאינן מביאין תל' למעל: וכול' אשם שהודיע שלו טעון חטאת ומניין אף
אשם שאין הודיע שלו טעון חטאת תל' למעל: מעל לרבות הנשבע בשם לשקר
והמקלל: ואשם ותשמה לרבות כל חיבי מיתות שיתודו יכול אף חנה רגין על
פי אומיין אמר לא תמרוק לא ואשמה הנפש ההיא: והתודו את חטאתם אה
ודו דברים והיא מצות עשה: והשיב את אשמו בדאשו כשהוא בדאשו
מביאין עליו חומש ואשם אין מביאין עליו תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה
חומש ואשם: ממעט אכ' בגנב שחיינו משלם לאחר שבנה לא אמעט בגזלן
שהוא משלם לאחר שבנה תל' והשיב את אשמו בדאשו כשהוא בדאשו מביאין
עליו חומש ואשם אין מביאין על תשלומי כפל ועל תשלומי ארבעה וחמשה
חומש ואשם: וחמשית ווסף עליו על החומש חומשו לא בר ממנו כד' שיהא
הוא וחומשו חמשה: ונתן לאשר אשם לו למי שנגזל ממנו: לא ונתן לאשר
אשם לו תניאר נתן אומ' מניין לנושה בחבירו מנה וחבירו בחבירו מניין שמוציאין
מזה ונותנין לזה תל' ונתן לאיש אשם לו: ואם אין לאיש גזאל לאיש מחזקין
אין מחזקין לקטן: אין לי אלא אשם מביין את מובה אשה ויורשי קטן תל' ואת
אין לאיש גזאל ואיזה הוא האיש שאין לו גזל זה הגר שמת ואין לו יורשין למי
הוא גזלו הוי אומ' לכהן: להשיב האשם אליו האשם האמור סתם הוא הגזל
או דמי הגזלה: להשיב האשם אלן מפתן אמרו הרי כהן שגזל או גזר ומת
הגר מניין שמוציאין מידו ונותנין לכהן אחר תל' האשם המושב ליני לכהן
האשם זה הקרן המושב זה החומש ליני לאסרו לגרים או יכול יהא מקודש
לעם תל' לכהן: לא המושב ליני לכהן מפתן אמרו כל גזל גר שאין בו שום
נדוטה לכל לכהן וכהן מאנשו מטמיר לא יצא המחזירו ודי העבה שנה המעב

לִי לְכַהֵן עַד שֶׁתִּהְיֶה בּוֹ הַשְּׂבִי לְכָל כַּהֵן: מִלְּבַד אֵיל הַכִּפְּרִים אֲנִי יִכְפֹּר בּוֹ
עָלֶיךָ מִכֹּאֵן אָמְרוּ מִשְׁמֵרָה שְׂזִכְתָּ בְּכֶסֶף תִּזְכֶּה בְּאֵיל: אֲשֶׁר יִכְפֹּר כִּרְטוֹ שִׁיקוֹזוֹס
אֵיל לְכֶסֶף בּוֹ פִּרְטוֹ לְאֵיל שְׁמַת: עָלֶיךָ לְרִבּוֹת הָאֵיל שְׁמַת: וּבְעַד הַשְּׂנֵי אֲתֵּן אֹמֶן
עָלֶיךָ מִכִּפּוֹר הוּא אֲשַׁמוּ עָלֶיךָ: וְכָל תְּרוּמָה לְכָל קֹדֶשׁ יִבְנֶה יֵשׁ דִּיבָה קֹדֶשׁ יִס
אֲחֵרִים סְתוּמִין שְׂאִינָן מִפּוֹד שִׁינָן בְּעֵינֵי זֶה וְאֲתֵּמָה אֲנִי מִרְבֵּה הַחֹלָה וְהַחֲרָמִים
וְהַעֲוֹנוֹת בְּעֵינֵי זֶה וְאֲתֵּמָה וְהַבְּכוֹרוֹת וּפְדִיּוֹן הַבֶּן וּפְדִיּוֹן פֶּטֶר חֲמוּרִי: וּמִכִּי
אֲתֵּן אֹמֶן רְשָׁאִי הוּא אֵדָם לִיתֵן אֶת קֹדֶשׁוֹ לְכַהֵן אֶחָד אֲמַן אֲשֶׁר יִקְדִּיבוּ לְכַהֵן לוֹ
וְהִיָּה קוֹל וְחֹמֶר אֲמַן רִבֵּן גְּמִלִיל לְפָנָי עֲקִיבָה וְמָה אֲסַבֵּר שְׂאִינָן לִי בּוֹ חֶלֶק אִם
תִּתְּנֶהוּ לִי הִרִי הוּא שְׂלִי רִבֵּר שִׁישׁ לִי בּוֹ חֶלֶק אִם תִּתְּנֶהוּ לִי לֹא יִהְיֶה שְׂלִי אֲמַן לוֹ
וְעֲקִיבָה לֹא אֲסַמְדֵּת בְּרִבֵּר שְׂאִינָן לִי בּוֹ חֶלֶק אִם אֲתֵּנֶהוּ לִי יִהְיֶה שְׂלִי שְׂכָן אִין
לְאַחַר עִמָּךְ בּוֹ חֶלֶק תִּאֲמַר אִם בְּרִבֵּרִים שִׁישׁ לִי בּוֹ חֶלֶק אִם אֲתֵּנֶהוּ לִי יִהְיֶה
שְׂלִי שְׂכָן יֵשׁ לְאַחַר עִמָּךְ בּוֹ חֶלֶק אֲמַן רִבֵּן גְּמִלִיל וְמָה אֲסַמְדֵּת שְׂאִינָן לִי בּוֹ חֶלֶק
אִם אֲקַדְשֶׁנָּה לִי הִרִי הוּא שְׂלִי זִמְנִי בְּהַפֵּר נִדְרִיהָ וְאִין אֲחֵר אֲסַר עַל יְדֵי אֲמַן לוֹ
וְעֲקִיבָה לֹא אֲסַמְדֵּת בְּאֵשׁ שְׂאִינָן לִי בְּהַחֲלֵק אִם אֲקַדְשֶׁנָּה לִי תֵּהָא שְׂלִי
זְבֵאי בְּהַפֵּר נִדְרִיהָ וְאִין אֲחֵר אֲחֵר עַל יָדְךָ שְׂכָן אִין לְאַחַר עִמָּךְ בְּהַחֲלֵק תִּאֲמַר
בְּרִבֵּר שִׁישׁ לִי בּוֹ חֶלֶק אִם אֲתֵּנֶהוּ לִי יִהְיֶה שְׂלִי שְׂכָן לְאַחַר עִמָּךְ בּוֹ חֶלֶק אֲמַן יֵשׁ
אֲשֶׁר יִתֵּן לְכַהֵן לוֹ יִהְיֶה: וְאִישׁ אֶת קֹדֶשׁוֹ לוֹ יִהְיֶה קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לִישְׂרָאֵל מֵעַשׂוֹ
בְּסַפּוֹ וּמֵעַשׂוֹ בְּהַמְתָּ וְשִׁלְמִין קֹדֶשׁ כַּהֵן לְכַהֵן חֲטָאֵת וְאֲשַׁמוּ וּמֵעַשׂוֹ וּבְכוּרֵי
דָא וְאִישׁ אֶת קֹדֶשׁוֹ לוֹ יִהְיֶה מִלְּמַד שְׂקֹדֶשׁ אֵדָם וְתִרְוּמוֹתַי מִסּוּרֵיךָ לְוַנְתָּן
לְכָל כַּהֵן שִׁידְעָה לְפִיכֶן לֹא יִטוּ לְאוֹתָם הַכַּהֵן אֲחֵר שְׂהוֹרְמוּ לֹא מִדְּעַת הַבְּעֵלִים
אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לְכַהֵן לוֹ יִהְיֶה לְפָה שְׂאֵמְדֵת מִשְׁמֵרָה שְׂזִכְתָּ בְּכֶסֶף תִּזְכֶּה
בְּאֵיל הִרִי מִי שְׂנַתָּן כֶּסֶף לְכַהֵן לֹא הַסְפִיק לְהַבִּיא אֶת הָאֵיל עַד שְׁמַת הָאִישׁ
אִן יִכּוֹל יִטוּל הַכֶּסֶף מִכַּהֵן וְיִחַדֵּר לְיוֹר שִׁיִּהְיֶה אִישׁ אֲמַן אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לְכָל לוֹ יִהְיֶה
לְדִבְאֵי לְעֵזֶר בֵּיךְ שְׁמַעוֹן זֶה הִיָּתָה מִשְׁנַתְּ עֲקִיבָה עַד שְׂלֹא בֵּא מִזְמִינָן מִשְׂבָּא
וְהָאֵן מִזְמִינָן אֲמַן לִי בֵּין יְהוּדִיבֵי נִטוּל אֶת הַכֶּסֶף וּכְפֵן יִדְעִיהָ נִטוּל אֶת הַכֶּסֶף הִרִי
לְכַהֵן כֶּסֶף לְיְהוּדִיבֵי לֹא הַסְפִיק לְהַבִּיא אֶת הָאֵיל עַד שְׂנַכְנֶסָה יִדְעִיהָ יִכּוֹל יִטוּל

הכסף מיהויריב ויחזיר ליד ענה אמ' איש אשר יתן לפה לו יהיה : והלכת
יחזור הכסף אל האשם : איש אשר יתן מתנת איש מתנה אין מתנת
קטן מצנה אין לי לא מתנת איש ומניין את מרבה מתנת אשה ויורשי קטן אמ'
אשר יתן לפה לו יהיה : דא ואיש את קדשיו לו יהיו אמ' חזקיה בליה ד' פונק
אמר פרנק אמר ל' יוחנן כל שלא שיש לו תרומה ומעשר ואין כותנן לפה ל' סוף
בא לידי כהן שנ' והבואה איש את עשתו אלה כהן ולא עוד לא שנצוד לו שנ'
ואיש את קד' לו יהיו אמ' רבא ואם כותנן לפה זוכה לממון הרבה שנ' איש איש
יתן לב' לו יהיה לו יהיה ממון הרבה : ויזבר יי' וג' דבר אל בני י' ואמ' אל
איש איש כי תשטה אשתו זה שה' שש הנה שני י' ושבע תועבת נפשו שש
הנה שני י' מחות הללו מצויין בגמרא עם אשה וגורם לה לבוא לידי קינוי ושתייה
ושבע תועבת נפשו בשוטה הא כיצד עינים רמות שהיא יושבת תחת בעלה
ותולה עיניה באחר לשון שקר שהיא כואפת ואומרת לבעלה ממך אני מעוברת
ומשקרת בו וידיים שופכות דם נקי שסוף שפהם ליהרג שנ' מותו מתהג' והג'
לב' חדש מחש' און שה' מה דהדין בדבר עבירה תמיד ואומ' באינו שעה נ' ד'
לב' און' דגלים כמה לרוץ לדעה כמשמעה שה' דין לדבר עבירה יפוח כזבים
שאם יתפשו ה' אומדין היינו משיחין זה עם זה בלבד : עד שקר שאם העמיד
עליהן עדים ה' אומדין תנו נשבעין שלא עברנו ומשלח מדנים בין אחים
שכל ישראל נקראין אחים ה' נואף עם אשת חבירו ושומע בו בעלה הוא שו' נאו
לכך משה מזהיר את ישראל איש איש כי תשטה אשתו ועליה הוא מזהיר בעשות
הדיברות לא תשט את שם יי' אלהי' לשוא היה למקרא לומר לא תשבע ומה הוא לא
תשא אמ' לה הקנה אל תגרמי לעצמך לטעון את השם שאין בך כוח לטעון
שע' שלא נכנס לתוך מעיה היתה מתקלקלת שנ' וצבתה בטנה אמ' הקנה למשה
הואיל והדבר בא לידי כך הזהיר את ישראל על פדשת שוטה איש איש כי תשט
איש : דא זה שה' נפש כי תחטא ושמעה קול אלהי' יוסי בירבי חנינה פתרי
קרייה בשוטה ונפש כי תחטא שחטאת על בעלה זה זן ומכרנס והיא הולכת
ומקלקלת עם אחר : ושמעה קול אלהי' והשביע הטון את האני' בטב האלהי'

והוא עבד ועד אין בה אוראה ונבלם מעיני אישה או ידע ונסתרה זה היא
אם לא יגיד ונשא עונו אם לא תגיד לכהן וצבתה בטנה וכפירכי לפיכך משה
מזהיר לישראל על פרשת שוטה שכל המזנה על אשתו כאן עובד ע"ז שנאנסתה
לבו על אשה ואין פתוי לא ע"ז שנה שמרו לכם פן יפתה לבבכם וכל המזנה על
בעלה כעובדת ע"ז שנה עוזבת אלוף נעוריה ואת בריתה להיות שכחה לפיכך הוא
כופל עליה איש איש: דבר אל בני ישראל ושרו מקננין איך מקננין לא על
ידי גוים ולא על ידי תושבים או בני ישראל פרט לגרים אמאיש לרבות את הגרים
איש איש למה נאמאיש איש שני פעמים לומר לך אשה שהיא מועלת
באישה שלמעלה כך היא מורדת באישה שלמטה: כיתשטה אשתו איך במשמע
את אשתו הנשואה לו מניין את מרבה תרוסתו ויבמתו וכל שהוא לו משום
אישות אמר לאמר ואמרת אלהים: לפה שנא והביא האישה את אלהיה האש
משקה ואין בית דין משקין אזה איש מקנת ואין בית דין מקננין אמר ישראל
וקנא לרבות בית דין שיקנו מכת אמו או שבית דין מקננין להן מי שנתחדש
בעלה או נשתטה או שהיה במדינה אחרת או שהיה חבוש בבית הסור
לא להשקותה אמרו לא לפסלה מכתובתה: האי שוקנא לרבות שכיבו שיקנא
לו: כיתשטה אשתו אשתו אסורה אין קרובותה אסורות אותה הלא תסמר
וכי דין הוא הואיל והוא אוסר עליה והיא אסרת עליו מה לימד באיסור שהוא
אוסר עליה אם בא עליה אחד מכל האסורים לה נאסרה עליו מיך יכול אר
באיסור שהיא אסרת עליו אם בא על אחת מכל האסורות לו תאסר אשתו ולא
תהא מותרת לו תל אשתו אשתו אסורה עליו אין קרובותה אסורות אותה: ממעט
אני בקרובותיה ולא ממעט באמה ואחותה תל אשתו אשתו אסורה עליו אין קרובותיה
אסורות אותה: ומעלה בו שינת בו אקל לא בו ומכין את מרבה שאר כל
בני אדם תל ומעלה בו מעל: לא ומעלה בו מעל כשם שמועלת באישה שר
מינה זה הקנה כך היא מורדת באישה שלמטה זה בעלה: ושעב איש על
ידי איש הוא מקנא אינו מקנא לא על ידי קטן ולא על ידי בהמה: אותה זו
נשואה בה: שפנת זרע פרט לשקנא לה דרך איברים אמאי פרט לשקנא

זה בנייה ונעלם מעיני אישה אין לי זאת מאישה ומניין את מדבה שאר
 כל בני אדם תל ונעלם מעיני לא ונעלם מעיני אישה פרט לסומה
 ונסתרה והיא נטמאה איני יודע כמה אמ' שכבת זרע כדי שכבת זרע הויאומ
 כמה היא סתרה כדי טומאה כמה היא טומאה כדי ביאה כמה היא ביאה כדי
 הערייה כמה היא הערייה כדי חזרת דקל דברי י' ישמעאל ו' אינור אומ' כדומיות
 הכוס ו' יהושע אומ' כדי לטנות ובן עזאי אומ' כדי לעלות ביעה ו' עקבה אומ'
 כדי לגמעה ו' יהודה אומ' בן בתרה אומ' כדי לגמות שלוש בינים מגולגלות
 זו אחד ו' אינור בן פינחס אומ' כדי שיקשור גרדי את הנמה פלומי אומ' כדי
 שתנשיט ידה ותטול כפר מן הסל אעפ' שתיזראייה לדבר זכר לדבר כי בער אשה
 עד כפר להם אמו יוסי כל אלין שיעוריות לאחר התרת סיני אמ' ל' יוחנן כל
 אחד ואחד בעצמו שיער ובן עזאי נשא אשה מימיו אית דבעי מימר נתחמם
 ואות דבעי מימר בעל ופירש ואית בעי מימר סודי ל' ליראיו והלכתא כדי לעלות
 ביעה ולגמעה ועד שהוא כשר להעיד ומניין אף עד שאינו כשר להעיד תל
 עד ועד מפתן אמרו אמ' עד אחד אני ראיתיה שנבמת לא היתה שותה ולא
 עוד לא אפלו עבד אפלו שפחה הרי אלו נתמנן לבטלה מכתובתה ואינה שותה
 ותפסד על צעלה לעולם והיא לא נתפשה פרט לאנוסה הא אם תפוסה
 היא אינה שותה ואם טמאה היא אינה שותה ואם באולה עדים שהיא טמאה
 אינה שותה תניא והיא לא נתפשה אסורה הא נתפשה מותרת וישלך אחרת
 שאעפ' שלא נתפשה מותרת והי' זו זו שתחלתה באונס וסופה ברצון דאמ'
 רבא כל שתחלתה באונס ואפלו סופה אומדת להנחו לי שאמלא לא נזקק לה
 היא שוכרת מותרת מאי טעמא יצא לבשה תניא אידך והיא לא נתפשה
 אסורה הא נתפשה מותרת וישלך אחת שאעפ' שנתפשה אסורה ואי' זו
 זו אשת כהן אמ' רב יהודה אמ' שמואל משום ו' ישמעאל והיא לא נתפשה אסורה
 הא נתפשה מותרת וישלך אחרת שאעפ' שלא נתפשה מותרת ואי' זו זו
 שחזשיה קדושי טעות שאפלו בנה מורכב על כתפה ממאנת והולכת
 לא והיא לא נתפשה הא אם נתפשה מותרת וישלך תפוסה בישראל והיא אסורה

כדי לתקן

אמאיך

אחזק

והיו כל שתחלתה בייצוץ וסופה באונס אבל תחלתה באונס לא כהדא חזא גמא
אתת לגבי רב אמרה ליה נאנסת אמר לה ולא ערב לך בסוף אמרה לו ואם יטביל
אדם אצבעו בדבש ביום הכפורים ותננה לתוך פיו שמא אינרע לו ולבסוף
ערב לו: ועבר עליו רוח קנאה אין אדם מקנט לאשתו לא אפן נכנסה
בזרוח טהרה: וקנאת את אשתו חובה מכאן אמרו מצות חכמי על בני ישראל
לקנות לנשותיהן: והיא נטמאה ל עקבה אומי מה תל נטמאה שלשה
פעמים לא טמאה ובעל טמאה ובעל וטמאה לתרומה: וקנאת את אשתו
כיצד מקנט לה אמר לה בפני שנים אלתעביד עם איש פול ודברה עמו עדיין היא
מותרת לביתה ומותרת לאכול בתרומה ולא עוד לא אפלו נסתרה עמו עדיין היא
בעדים אין זה קנאי ובן אס אמר לה אל תסתרי עם פלו ודאזה מדברת עמו אין
זו סתרה אמר לה אל תסתרי עם פול בפני עדים ונכנסה עמו לבית הסתר בפני
עדים ושהת כדי טומאה אסורה לביתה ואסורה מלאכול בתרומה עז שתשתה
וזה הוא הקנאי האמור בתורה: והביא הדין את אשתו זה הוא שאמרו רבו
האיש משייה ואין בית דין משקיף: והביא האיש את אשתו אלה פניו עושה
לה מוליכה לבית דין שבאה מקום ומוסרין לו שני תלמידי חכמי שמא יבוא
עליה בדרך לחייא בר יוסף שלה בתי איתתה אמר יסקון עמה תלת תלמידי דין
שאם יפנה אחד מהן לטריכו ויתחזר עם שנים והתב ומוסרין לו שני תלמידי
חכמי אמר אבון ובעלה הרי שלשה אף הוא שכר לה בית והיה מעלה לה מאונות
ולא היה מתחזר עמה לא בפני בטה וקורא על עצמו הפסוק הזה יגעת בצנחתי
ומכוחה לא מצאתי: היו מעלין אותה לבית דין הגדול שבידושלם ומאיימין
עליה בדרך שמאיימין על עידי נפשות ואומרין לה בתי הדבה יין עושה הדבה
שחוק עושה הדבה ילדות עושה הדבה שכנים הרעים עושים עשר לשכר
הגדול שיכרת בקדושה נשאלת ימחה עלהמים ואומרין לפניה דברים שאינה
כדאי לשמען היא וכל משפחת בית אביה כגון מעשה ראובן בבילה ומעשה
יהודה בתמר ומעשה אמנון צנחתי של אשר חכמים יגידו ולא פחדו מאבותם
מה שכר נטלו על כך והם לבנים נתינה האל: אם אמרה טמאה אני שובדת

בנותה ייוצאה ותסאמרה טהודה אני מעליך אותה לשערי המזרח ולשער
בין כנור ששם משקיץ השוטות: והביא את קרבנה עליה כל קרבן ורת
שהאשה הייבת בעלה מביא על ידיה ואם היה עני מביא על ידיה קרבן עני
ואם היה עשיר מביא על ידיה קרבן עשיר: היה מביא מנחתה בקפיפה
מצרית כדי לכוולם ונותנה על ידיה כדי ליגעה כלהמטחות תחלתן וסופן בכלי
שדת וזאת תחלתה בקפיפה מצרית וסופה בכלי שדת: עשירות האיפה קמח
שעורים לא סולת של שעורים ולא קמח של חטים וזתן כלהמטחות באות מין
החטים וזו אינה באתה לא מן השעורים מנחת שעורים העומר אעפ"י שהיא צאה
מן השעורים היא היתה באתה גוש וזו היתה באתה מן הקמח רבן שמעון בן גמלי
אומ' כשם שמעשיה מעשה בהמה כך קרבנה מאכל בהמה: לא יצוק עליו
שמץ צק הוא על שייריו: ולא יתן עליו לבונה מגוי שהוא בשתי אזהרות
משום בליצק עליו שמן ומשום בלי יתן עליו לבונה ולמה לא יצק עליו שמן
שהשמן ניתן לאורה והיא הצחה האורה והלכה לה באתה לפיכך נמנע ממנה
השמן: ולמה לא יתן עליו לבונה שהלבונה ריחה טוב והיא עשויה להעביר
רוחת רעות והיא הצחה ריח הטוב שהיא הצפעות וגלגל עזמה והביאה
ריחה בעבירה לפיכך נמנעה לבונה ממטחתה: כי מנחת קטתה הוא לשם
שהוא מנחת קנאות כל העם עובדין בו וכול יהו עובדין בפסולו תל' זכרון טא
טאן זכרון ונאמ' למטן זכרון מה זכרון אמור למטן הושעה והיבנה אף זכרון
האמור להלך הושיעה והטבה יכול אעפ"י שלא חטאה תל' מזכרת עון: תנת
מנחת זכרון כלהל' מזכרת עון פרט אין בכלל את מה שבפרט' אסאת אומ'
כך לא נמצאת מדת הדין מקופחת מה אם מדת הפורענות שהיא מעוטה הדי
היא מזכרת מדת הטוב שהיא מרובה על אחת כמה וכמה: לא מנחת זכרון יש
לה זכרון מזכרת עון אין לה זכות: תע' ל טרפון אומ' כל הזכרונות שנתאמו
בתורה לטובה חוץ מזו של פורענות אמ' לו' עקיבה או אמ' מזכרת עון ושתן
היית אומ' כזכרין אינו אומ' מזכרת עון לא לטובה: לא מזכרת עון שכל
ההנהגות מזכיר עונה ועון אבותה שגידלו אותה והקריב אותה היכה

3
2

אֵיטָה בָּאָה בְּתוֹךְ הַרְבֵּל וְהַעֲמִידָה לִפְנֵי יְיָ יִפְנֶה עָלֶיהָ אַתָּה עֲזֹרָה וְהִקָּח
הִטָּהן מֵיִם קְדוּשִׁים מִקֻּדְשִׁים מִן הַכִּיּוֹר וְשִׁיעוּדוֹן חֲצִי לֹג בְּכֹלֵי חֲדָשׁ הָאֵת מִיּוֹד
הַדָּבָר בְּקַעֲדָה שְׁלֹחַ שְׁחֲדָשָׁה טָמֵא כִּתְּוֹן בְּכֹלֵי חֲדָשׁ וְנִחַמְתָּ בְּמִצְוֵת עַל כֹּלֵי חֲדָשׁ
עַל מֵיִם חַיִּים מֵהַ מֵיִם שְׁלֹא נַעֲשֶׂה בְּהֵן מִלֹּאכָה אֶף כֹּלֵי שְׁלֹא נַעֲשֶׂה בְּזֵ מִלֹּאכָה
וּמִן הָעֶפֶר אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּקֹדֶם הַמֵּץ יִהְיֶה לוֹ מִקּוֹם מִתּוֹקָן שֶׁם כִּי צִד כַּכְּסֵה הַיִּכָּל
וְפָנָה לִימִינֵנוּ וּמִקּוֹם הִיָּה שֶׁם אִמָּה עַל אִמָּה וְטַבֵּלָה שְׁלִישִׁי וְטַבֵּעַת הַיָּדָה קְבוּעָה
בָּהּ כִּשְׁהוּא מִגְבִּיָּה נֹטֵל עֶפֶר מִתַּחְתֵּיהָ מִכֵּץ אֶתֶּם אֹמֵר אִם אֵיִן שֶׁם עֶפֶר הַתּוֹקָן שֶׁם
תֵּל יִקַּח הַכֹּהֵן דֹּסְתֵבֵן יְהוּדָה אֹמֵר יִקַּח הַכֹּהֵן וְלֹא זָר לֹא אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּקֹדֶם הַמֵּץ
שְׁלֹא יִחְפּוֹר בְּקֻרְדוֹם בְּהִיכָל וְיִצִּיא עֶפֶר וְאִם חִפְרוּ וְהוֹצִיא כֶּשֶׁר וְכִתְּוֹן אֶל
הַמֵּיִם כְּדֵי שִׁירָאָה עֶפֶר שׁוֹטָה כְּדֵי שִׁירָאָה אֶפֶר פְּרָה כְּדֵי שִׁירָאָה רֹק יִבְמָה כְּדֵי
שִׁירָאָה דִּם צְפוֹר מְצוֹרֵעַ כְּדֵי שִׁירָאָה וְלִמָּה מֵיִם וְעֶפֶר וְכִתְּבֵם מֵיִם מִמִּקּוֹם שְׁבֹאֵת
עֶפֶר לְמִקּוֹם שֶׁהִיא הוֹלֶכֶת כִּתְּבֵם לִפְנֵי נְוִי שֶׁהִיא עֹתִידָה לִיתֵן דִּין וְחֶשְׁבוֹן תִּכְנֵן
תִּכְנֵן עֲקֻבִּיָּה בֵן מַהֲלֵל אֹמֵר הַסֵּת כֹּל בְּשִׁלְשָׁה דְבָרִים וְאֵיִן אֶתֶּם בָּא לִיִּי עֲבִירָה
דַּע מֵאֵיִן בָּאֵתֶּה וְלֹאֵיִן אֶתֶּם הוֹדֵךְ וְלִפְנֵי מֵי אֶתֶּם עֲתִידָה לִיתֵן דִּין וְחֶשְׁבוֹן כִּנְאֵיִן
בָּאֵתֶּה מִלְּחָה סְרוּחָה וְלֹאֵיִן אֶתֶּם הוֹדֵךְ לְמִקּוֹם רְמָה וְעֹלְעָה וְלִפְנֵי מֵי אֶתֶּם עֲתִידָה
לִיתֵן דִּין וְחֶשְׁבוֹן לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי מַלְכֵיִם בְּיָד אֲבָא בְּרִיָּה וְלִפְנֵי מֶלֶךְ הַשָּׁמַיִם
דְּסַכְכֵן בְּשֵׁם לִי שְׁלֹשָׁתָן דְּרֵשׁ לְעֻקְבִּיָּה מִפְּסוּק אַחַד וְזִכְרוּ אֶת בּוֹרְאֵךְ בְּיַמֵּי
בּוֹדֵךְ בּוֹרְךְ בּוֹרְאֵךְ בּוֹרְךְ מִמִּקּוֹם שְׁבֹאֵתֶּם בּוֹדֵךְ לְמִקּוֹם שֶׁהִיא הוֹדֵךְ בּוֹרְאֵךְ לִפְנֵי מֶלֶךְ
אֶתֶּם עֲתִידָה לִיתֵן דִּין וְחֶשְׁבוֹן לֹא לִמָּה עֶפֶר אִמָּה לִפִּי שֶׁטָּעַר מִמֶּנִּי
אִם הִרְאֵתָן לִפְנֵי הוֹא מִיִּקָּח אֹתֶם מִמֶּנִּי אִם כִּשְׁרָה הִיא מִתְּעַבְרָת וְיִוֹלְדָת
בֵּן בְּצוֹרֵתֶם וְאִם טַמְאָה הִיא נַעֲשֶׂה לְהֵם סָם וְהוֹרַגְתֶּם וְלִמָּה נֹתְנֵנוּ בְּכֹדֵי
חֲדָשׁ מֵהַ בְּכֹלֵי חֲדָשׁ אִם נִשְׁמָתָן אֵיִן לֹא תִקְנֶה לֹא שְׁבִירָה כֵּן שׁוֹטָה שְׁבִטְמָאָה אֵיִן
וְלֹא רְפוּאָה לֹא לִמָּה כֹּלֵי חֲדָשׁ רָאָה הִיא חֶסֶד קִבְּלָה עַל כְּבוֹדָן שׁוֹבְנוֹתֶם שְׂרָא
וְאִם לֹא רִשְׁעִים שְׁבַחָם שְׁלֹו הִיָּה הַכֹּלֵי שְׁלֹו חֶשֶׁת אֶת שְׁלֹוֹתֶם מִתְּכֹוֹת הִיָּה כְּכֹלֵי
מִתְּכֹוֹתֶם וְנִכְוֹתֶם מִזְכֹּרֵת אֲבָל כֹּלֵי חֲדָשׁ הַכֹּלֵי בְּעִבְרָה וְהַמַּעֲשֶׂה מִשְׁתַּבְּחָתֶם וְלֹא
לִמָּה אֵיִן עֶפֶר כִּיִּי מִן הַשָּׁמַיִם וְעֶפֶר מִן הָאָרֶץ כִּיִּי מִן הָאָרֶץ כִּיִּי מִן הָאָרֶץ כִּיִּי מִן הָאָרֶץ

את השמים ואת הארץ אם היא טמאה זה לוקח שלו והוא הנפש וזה לוקח
שלו והוא הגוף: לא כשם שעפר נזרע והמים מגדלין צמחים כך אם מצאת
טהורה סופה לילד בן זכר שנזרעה ונזרעה זרע: והעמיד הכהן את האשה
לפניו וכי יושבת היתה לא מחמת עמידה הראשונה היה פורע את ראשה:
והעמיד הכהן את האשה פרט לחגרת ופרע את ראש האשה פהן אוחז בגדיה
אם נקדעו נקדעו ואם נפרמו נפרמו עד שהוא מגלה את לבה וסותר את שערה
היתה מתכסה בלבנים מכסה בשחורים ואם היו השחורים נאים לה מכסה
בבגדים שאין לה בהן נזאי היו עליה כלי זהב קטליות ונזמים וטבעות מעבירן
ממנה כדי לנוולה ואחר כך מביא חבל מצרי וקושרו למעלה מרדיה כדי להזכירה
מעשה מצרים וכל הרוצה מן האנשים לראות בא ורואה חוץ מעבדיה ושפחותיה
מפני שלבה נסבה וכל הנשים חייבות לראותה שנזרעו כל הנשים ולה
תעשינה כזאת פניה: ופרע את ראש האשה תנא דביר ישמעאל מכאן אזהרה
לזנות ישראל שאם נזרע ראש ומדאודיתא תני יש קולתה עליה שפיר דמיו ומדת
יהודית אפילו קלתה נמאסיה: למה היה פורע את ראשה לפי שהלכה כבנות
גוים פרועות ראש אמו הקבה היא פרעה ראשה לאחר בסתר אני פורעה לכדי
בגלוי דתנן במדה שאדם מודד בה מודדין לו היא קשטה את עצמה לעבירה
ודמקום גילה עליה תאני בשם ל מאיר במדה שאדם מודד בה מודדין לו מאי
טעמא בשאסאה בשלחה תריבנה אין לי לא סאה מניין לרבות תרקב וחציו תרקב
קב וחציו קב ורובע ותומן וחציו תומן ועוכלא תל כי כל סאון סואן ברעש ריבה
כאן סאון הדבה אין לי לא דבר שלמדה מניין לפרוטות קטנות שהן מצטרפות
לחשבון מרובה תל אחת לאחת למצוא חשבון בנהג שבעולס אדם שנכשר
בעבירה שחייבין עליה מיתה בידי שמים מת שורו אבדה תרנגלתו נשברה
ינלחיתו ככשר באנבעו מקצת נפש ככולה החשבון מתמצה כמה הוה מצוי
החשבון עד אחת ונתן על כפיה היה נותן מנחתה עלידיה כדרי
ליגעה: לא על כפיה פרט למי שאין לה כף או שהיתה עקומה או יבישה והפלו
בפה אחת שנכפיה את מנחתה זכרון נאמ' כאן זכרון ונאמ' למעלה זכרון

3
2
ג
ה
ש
ד
ז
ח
ט
י
יא
יב
יג
יד
טו
טז
יז
יח
יט
כ
כא
כב
כג
כד
כה
כו
כז
כח
כט
ל
לא
לב
לג
לד
לה
לו
לז
לח
לט
לכ
למ
לנ
לו
לז
לח
לט
לכ
למ
לנ

מה זכרון אמור למעלן הושעה והטבה אף זכרון אמור כאן הושעה והטבה
מנחת קנאות היא שיהו כל מעשיה לשם קנאה עיין עליה הכתוב וביד
הכהן יהיו מיהמרים המא יראה אותה את המים: מיהמרים שצריך ליתן לתוכו
דבר כגון לענה וכיוצא בה דאמ' קלא מיהמרים שמורים כגד: והשביע
אותה הכהן אין משביעין שתי שוטות כאחת ולא שורפין שתי פדות כאחת
ולא עורפין שתי עבלות כאחת ולא הורגין שנים כאחת ולא מסגידין שנים
טחת: ואמר אל האשה כלשונה ואלהגב ואלהגזלן כלשונם אם לא שכב
איש אותך לרבות המערה אותה מכל צד: ואם לא שטית טמאת תחת אישך
את שהיא תחת אישה שותה פרט לשזינת קודם האירוסין ולאחר שגירשה אם
גירשה והחזירה ופרט לשומרת צם שזינתה כשהיא שוכנת בבית הנקי
ממי המרים תפא לאומ' אם לא שכב איש אותך הנקי מבאן שפותחין לזכות
בדיכוי נפשות תחלה ואת מזידה היית: כי שטית תחת אישך וכינט לרבות בן
תשע שנים ויום אחד שיקנו לה וישקו אותה מתחת ידו: תחת אישך תני ל'
יעקב בר אביו קומי ל' יוחנן ואת כי שטית תח איש פרט לאנסין מה את
יצמע מינה אמ' ליה מה תחת אישך לדין אף כאן לדין: ויתן אישך
את שכבתו מבל איש לא עלזו אנו משביעין אותך בלבד לא על כל מרד
שטית מבל עדי אישך: לא ויתן אישך את שכב מבל איש שתקדום
שכיבת בעל לשכיבת בעל פרט לשואה שקינת לה ונסתרה קודם שיבעול
אותה בעלה שאינה שותה אבל יוצאה היא בלא כתובה וחסורה עליו לעולם:
והשביע הכהן את האני משביעה בלשון שהיא מפרת: בשבועתה היא
מכאן למדנו לאלה שהיא שבועה ונתת אין אלה לא שבועה שנ' והשביע
הכהן את האני בשב' הלה: והא שבועת הלה כת' הכי קאמר אין אלה לא שבועת
האלה כן הוא אומ' והשביע הכהן את האני בשבועת הלה ל' אבהו אמ' מעין
לאלה שהיא שבועה דכת' ויבא אתה באלה וכת' וגם במלך נבוכדנצר מרד
אשר השביעו ב' אהים: ואמר הכהן לאשה בכל לשון שהוא אומ': דאומ'
הכ' לאני פרט לחי' שת' יתן י' אותך לאלה ולשבועה יכול ענמה שלאשה

לאלה ולשבועה אמ' לאלה ולשב בתוך עמך ומה תל' לאלה ולשב בתוך עמך
לא יהו כל הנשים מושבעות בך ולטות זו את זו ואומדות אם עשית חפץ
זה יהי סגפך כסופה שלפלונית בתניי את ירכך נפלת ואת בט' צב ממקום
שהתחילה העבירה משם תתחיל הפורענות הדרך התחילה תחלה בעבירה
ואחר כך הבטן לפיכך תליקה הדרך תחלה ואחר סף הבטן ושאר כל הגוף לא פלט
וכן הוא אומ' וימח את כל היקום מאדם עד בהמה מי שהתחילה בעבירה תחלה
ממנו התחילה פורענות וכן הוא אומ' ואנשי העיר אנשי סדום נקבו על הביונת
ואת הנשים איש פתח הכו בסקורים מי שהתחיל בעבירה תחלה ממנו התחילה
פורענות וכן הוא אומ' ומת כל בכור בארץ מצרים מד שהתחיל בעבירה ממנו
התחילה פורענות שמשון הלך אחר עינו לפיכך נקחו פלשתים את עינו
תנאר אומ' לפי שתחלת קלקלת בעזה לפיכך ענשו בעזה והא פת וירך
שמשון תמנתה אמרב שמואל בד נחמז דרך נשואין הוו אבשלוס התנאה בשערו
לפיכך כתלה בשערו ולפי שבא על עשר פילגשי אביו לפיכך נתנובו עשר
לנכיות שני ויסבו עשרה נערים נשתי כלי יואב ויכו את אבשלוס וימתהו וולפי
שגנב שלוש לבבות לב אביו ולב בית דין ולב אנשי ישראל שכ ויגנב אבשלוס
את לב אנשי ישראל כשאתם לאביו כי נדד נדד עבדך אמ' ליה מאת בני כדון אמ
ליה כות לי חד פיטק דתריז גברין דאנסיבינון עמי אמ' ליה אמור לי למאן את
בעי ואנת כתב לך אמ' ליה כתוב לי סתם ולמן דאנא בעי אנת נסיב כתב ליה
סתם אזל וצמית ליה תריז תריז גברין עד דצמת ליה מאתן גונדין הדא היא ואת
אבשלוס הלכו מארנס איש קרואים מדויד והולכים לתומם מאבשלוס לא ידעו
כל דבר מענת אחיתופל' חונח בשסר אחא כולן ראשי סנהדריות היו וכיון
דחמוז מליא אתיין לחילפיז אמרו רבון העורלמים נפלה נת ציד דויד ואל יפול דויד
בידינו שאם נפליק אנו ביד דויד הוא מתרחם עלינו ואם נופל דויד בידינו ואין
אנו מתרחמין עליו וההד' פדה בשלוס כפשי מקרב ליוג' לפיכך נתקעו בו שלשה
שבטים שני ויקח שלשה שבטים בפפו ויתקעם בלב האה' ובאו המים
המח האה במעיך איין לי לא במעיך ומניין בכל אבר ואבר ובכל שיערה ושערה

3

גמ' 2

פ ורקי

גמ' 2 ורקי

תל ובאו ובאו אף בכל אבר ואבר ובכל שערה ושערה: לצבות בטן
ולנפיל ירך ובן גמליל אומ ומנין כדרך שהמים בודקין את האשה כך
בודקין את האיש תל לצבות בטן ולנפיל ירך וכת אחד אומ לצבות בטן ולנפיל
ירך וכת אחד אומ וצפתה בטנה ונפלה ירכה וכת אחד אומ בתתני יאת ירכך
נפואת בטי צנה מקרא אחד מקיייע שני מקראות אמר רב מעי כאן למעשה
כך לתנאים: לצבות בטן ולנפיל ירך לבועלי וצפתה בטנה ונפלה ירכה לאשה
לפיכך מודיעה שבשעת מעשה הבטן תלקה תחלה ואחר כך הירך בקוף כדי
שלא להוציא לעז על המים ואתא בדיה דל פפא מהאס מרת פודענורת
המעוטה אבר אבר לוקה ושאר כלה איבריין מרגישין מדת הטובה מרוב
על אחת כמה וכמה: ואמרה האשה אמן אמן אמר ליוסי ברחינה אמן
בו שבועה בוקבלת דברים בו אמנת דברים בו שבועה דכת ואמרה האשה
אמן אמן בוקבלת דברים דכת ואמר כל העם בו אמנת דברים דכת ויאמר
ידמיה אמן כן יעשה יי יקיים יי את דבריך: אמן אמן אמן על הוה אמן
עלה שבועה אמן מאי שזה אמן מאי שאחר אמן לשעבר אמן לשעתיד
לבוה אמן שלא נטמאתי מן האירוסין ואמן שלא נטמאתי מן הנשואין:
אמ עולא מניין לגלגול שבועה מן התורה שכ ואמרה האשה אמן אמן
שלא שטית ארוסה ונשואה אשכחן איסורא דאודיתא ממונא מנאלן תנת
דך ישמעאל קל וחומר ומה שופה שלא כותנה ליתבע בער אחד מגלגלין מחון
שניתן ליתבע בער אחד אינו דין שמגלגלין אשכחן בודאי שמת מנא לך
תכית ד שמעון בן יוחאי אומ נאמרה שבושה בפנים ונאמרה שבועה בחוץ
מה שבועה האמורה בפנים עשה בה ספק כודאי אף שבועה האמורה בחוץ
עשה בה ספק כודאי: וכתב את האלות וכול כל האלות שבתורה היה
כותב תל האלה: מאי זה מקום הוא כותב אמלא שכב איש אותך ואת כישטית
תחת אישך וג ואינו כותב והשביעה כותב את האשה בשב האלה ואמ הכלל איש:
וכותב יתן יי אותך לאה ולשבוג ובאו המים המאודים האלה ואינו כותב ואמרה
האשה אמן אמן מאי טעמא דכת האלות לרבות קדלות הנאות מחמת ברכות

והן לא שכב איש אותך ואת כי שטית דממשמע אם לא שכב הנקי
ואם שכב לא תנקי שדברי תורה נרדשיך מכלל לאו ולא זהין לאו ומכלל לאו זהין
החלה למעט צואות והן והשביע הכהן את האשה ואמרה הן לאשה לא
החלה עליה סוד שאת כתבה למפרע פסולה כתבה קודם שתקבל עליה שבועה
פסולה שנ' והשביע וכתב כתבה בלילה פסולה שנ' וכתבוה שקה והקריב כרה
הקריבה ביום אף כתיבה ביום כתבה שלא לשמה פסולה נאמ' כאן וכתב ונאמ' להין
וכתבה ספכרי מה להין לשמה אף כאן לשמה וכך את מחקה שלא לשכרה
פסולה: הנהן שאת כתבה ישראל או כהן קטן פסולה: בספר אינו כותב לא על
הלות ולא על העיד ולא על הדפתרא לא על המגלה שלספר שנ' בספר כתבה
אגרת פסולה בספר אמ' רחמנא: כתבה על שנ' פין פסולה ספר אמ' רחמנא
ולא שנים ושלושה ספרים: ומחה אל מיהמ' אינו כותב לא בקמוס ולא מקלקנות
ולא בכל דבר שהוא רושם לא צדיו שנ' וכתב ומחה כתב שהוא יכול לימחות
והשקה את האשה את מיהמ' משקה אותה תחלה ואחר כך מקריב את מנחתה
והשקה את האשה על כרחה: ר' איעזר אומ' היו מכין אותה ברחבו שלסיף ומעונו
אותה ומשקין אותה על כרחה: אמ' לור' עקיבה לא כורע את טהורה היא או
אמרה טמאה אני ואם אמרה טמאה אני אימתני משקין אותה על כרחה משהשם
נמחה: הא כיצד עד שלא נמחה המגלה אמרה איני שותה מגלתה כגזת
ומנחתה מתפזרת על הדשן ואין מגלתה כשרה לה שקות בה שותה אחרת
נמחה המגלה ואמרה טמאה אני המים כשפכין ומנחתה מתפזרת על
הדשן נמחה המגלה ואמרה איני שותה מערערין אותה ומשקין אותה על
כרחה ומאיימין עליה שתשתה ואומרין לה בת' הוי יודעת שאין המים המאכל
דומין לא לים יבש על בשר חי שאת יש שם מכה מחלחל ויורד ואם לאו עומד
במקומו: ובאו בה המים המאכל כשם שהמים בודקין את האשה כך בודקין
את האיש שנ' ובאו שני פעמים באותה שעה שתמות הוא ימות הוא כפי
מקום שהוא מה היא מיתה בצביית בטן ובנפילת ירך אף הוא כן וכשם שהיא
אסורה לבעל כך היא אסורה לבעל אמ' איעזר איך אשה כאסרת על בעלה את

3
2

על עסקי קינוי וסתירה וכפישתה שהיה פירוש זה מעשה דויד בבת שבע
ותסבדה מעשה שהיה חזק וסתירה הוה ותומי אסרוה "פירוש היה ראוי
לאסרה על דויד שכך שפנו בשם שטמאה לבעל כך טמאה לבעל לא
לאו הכי קאמ' אין אשה נאמרת על בעלה בעד אחר לא בשני עדים וקיי כו'
וסתירה אפ'ל בעד אחר ואם תמך מעשה שהיה מפנימה לא אסרוה התם
אזנס הוה ואי בעית אימת ט'ל שמואל בר רחמני דאמ' שמואל בר טמנאמ
ו' יונתן כל היוצא למלחמת בית דוד גט כדיתות כותב לאשתו שנ' ואת אחיך
תפקד לשלום ואת ערבותם תקח מאי ערבותם דברים המעורבין בינו לבינה
בזאת וראה שהשוטה נתנה עיניה במי שאינו עולה מה שביקשה לא נתן לה
ומה שבידה ניטלה הימנה נאסרה לבעלה ולא הותרה לה שבעלה לו וכן את
מוצא בנחש הקדמוני וכן את מוצא בקיץ וקרנח ובלעם ודואג ואחיתופל וגיוחזי
ואבשלום ואדניהו ועזיהו והמזן כולן מה שצקשו ולא נתן להן ומה שהיה
בידן ניטל מהן למה הן דומין לעוף הפורח באויר ובכר בפיו וראה צ'לו
ביום גדול ממנו השליך מה שנפיו לטול הגדול לא ניטל כלום ובאובה
המים המאור למרים מה ת' לאת יהו עושינ' בה מיני פורענות משומם היתה
מולבעת עושינ' אותה שחורה מאודמת עושינ' אותה ירוקה יתר' ע'יה יתפתח
צוחרה יהא בשדה נצל תהא זבה כבית השלהין תהא מפקת תהא מעטשת
תהא מתפקת איברים איברים ולקח הכהן מיד האשה נאמ' כחן מיד
ונאמ' להלן ידיו תביאנה מה יד שכ' להלן תגופה אף מיד שנכאן תגופה הא
כיצד מניח הכלי על ידיה ובהן מטח ידו תחת ידיה ומניף במזרח מולך ומבט
מעלה ומוריד אמרת כהן מניח ידו תחתנה ומניפה ואין הדבר כעור מנאמ' מפה
ואינו חוצץ מביא כחן זקן זאפלו תימא ילד אין יצר דע מצו' לשעה את
מנחת הקנאות מגיד שהיא מביאה מנחה אחת לשם שתי קנאות והנפחת
המנחה לפני' והקייב אותה אל המזבח מלמד שהיא טעונה תגופה והגשה
וקמץ הכהן מן המנחה המחותרת שלא תהא מונחת בתוך שני כלים וקומץ
והקטייר המזבחה מקטייר הקומץ והשאר נאכל לכהנים ואחר ישקה ארת

ג' ע

האש את המ' אחר כל המעשים הללו ומניין אף למעשה יחיד תל' ואחריו
שמעון אומ' נאמדה השקיה קודם למנחה ונאמרה השקיה לאחר המנחה ומה
תל' ואחר לא אם קדמה מנחה בשדה ואם קדמה השקיה בשדה והשקה
את המים זו היא שאמרנו משנמחקה המגלה משקיף אחתה בעל כרחו: והיתה
אם נטמאה ותמ' מע באיני פרט לשוגגת: ובאובה המיסה מאר' מנין מאורים
כנגד רמ' איברים שבאיש ושבתאשה: וצבנה בטנה ונפלה ירכה כשיקטור
הקומץ אם טמאה היא מיד פניה מוריקות ועיניה בולטות והיא מתמלאה
גידים גידים והן אומדין הוציאוה הוציאוה שלא תפרוס נדה ותטמא אתה עזה
וצבנה צבה תולה ואחר כך תפול ירכה ותמות אם יש זכות תורה היתה תולה
לה יש זכות תולה לה שנה אחת יש זכות תולה שתי שנים יש זכות שלש שנים
יש זכות תולה שנה אחת מן כבוד נצר לקצת ירחיץ תרי עשר בלאותן שנים
עשר חדשה יה' עוסק במצוות יש זכות תולה שתי שנים מאמנון והי' לטעמים
ימים כל אותן שתי שנים היה עוסק בתורה: יש זכות תולה שלש שנים מאחז
דבת' וישבו שלש שנים אין מלחמה בין ארס ובין ישראל: מכאן אמ' בן עזאי חייב
אדם ללמד את בתו תורה שאם תעתה תדע שהזכות תולה לה: ויאמר אומר
המלמד את בתו תורה מלמדה תפלות: ויהושע אומ' רוצה אשה בקב ותפלות
מתשעת קבין ופרישות הוא היה אומ' חסיד שוטה דשע עדום אשה פרושה
מכות פרושים הדי' או מכלי עולם היכידאמי חסיד שוטה כגון דטבעת אתתא
בטהרא ואמ' לאו אורח ארעא לאסתכלי בה ואצולה: דא' כגון שראה תינוק
שטבע בטהר אמ' אחלוץ תפלי ואצולנו עד שחולץ תפלו מת התינוק: מכאן
אמרו חכמים כל מי שהוא פטור מדבר ועושהו בקרא הדיוט: ואיזה הוא
דשע עדום זה המשיא עצה למכור בכסים דתנא נכסי לך ואחריוך לפלוני חין
לשני את מה ששייר ראשון ואסור לראשון למכור וליתן גזפן לא אוכל הפירות
עד שימות ויזכה השני שאם עבד ומכר הדיהן מכורין ואין לשני כלום וכל
המשיא עצה לראשון למכור זה הוא דשע עדום: מכות פרושינו או שנועה
פרושים שמנו חכמים ואהן פרוש שכמי פרוש נכפי פרוש קזאי פרוש נתינת

3
י"ע

פרוש מה חובה פרוש יראה פרוש אהבה לו וכל העושה כמעשהו כוונתו מכל
עולם הין ואם לא נטמאה האני לשעבר וטהורה היא לעתיד לבוא ויש
אומרים וטהורה טהור הוא הולד ונקתה ונזרעה זרע בראייה לילד הכתוב
מדבר שאם נמצאת טהורה היא נפקדת וחולדת בזכר ראוי להיות כנזיר קדוש
לפיכך נסמכה פרשת נזיר לפרשת שוטה הנא לאדם משום ל' אעזר בזמתה
הרי הוא אומ' ואם לא נטמאה האני וטהורה היא וכי אין לנו יודעין שאם לא
נטמאה שאיך טהורה מה תל' וטהורה היא לאסוף שהמקום פורע לה תפודת
נולה שאם היתה עקדה היתה נפקדת היתה יולדת בצער יולדת בריוח היתה
יולדת בעורים יולדת כאים שחורים יולדת לבנים קצרים יולדת ארוכים נקבות
יולדת זכרים היתה יולדת אחת לשתי שנים תהא יולדת בכל שנה היתה יולדת אחת
אחת תלד שנים שנים אמ' ל' שמעון אמ' כן ולכו כל הנשים ויקלקלו בשביל
שיפקדו לא לפי שהיתה אסורה לזרע לשעבר יכולתה כן לעמוד לבוא תל' ו
ונקתה ונזרעה זרע מזותרתה לזרע מעתה זאת תורת הקטנות תורה
אז תכהוג בשורו ובבית העולמים יכולתה בצמה תל' זאת אשר תשטה אשה
תחת אישה עד שיהיו שניהן שויין נמצאת אומ' שכל דבר שמעכב אותה ושתת
מעכב בעלה מלהשקותה וכל שמעכב בעלה מלהשקותה מעכבה מלשתות
אשה תחת אישה מה תל' אשה אשה בכל הפרשה לרבות אלמנה לכהן
גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ונתינה לישראל בת ישראל לממזר
ולטנין לעמוע ולמותב ולתמי ולמצרי לפצוע דבא ולכרות שפחה לכותב
ולחלל ולרבות כל הפסולות שישתן ל' אעזר ביד שמעון אומ' אין משקיף את
הפסולות וכן הלכה: אז איש אשר תעביר עליו לרבות כהן והסריס שיקנו
והיה בדין שלא יקנא כהן והלא אומ' וכי דין הוא ומה אם שבוייה שאינה
אסורה איסור שעה לישראל הרי היא אסורה איסור עולם לכהן הדיוט שוטה שהיא
אסורה איסור שעה לישראל אינו דין שתהא אסורה איסור עולם לכהן תל' איש
אז איש לרבות כהן והסריס ועשה לה כהן יכול כל האמור בענין ומכין
ע' שלא עשה לה את השביטה והשקה והקטיר קומץ מנחתה דיו תל' ועשה

לה הכתוב כל התנהא' את כל התורה הזאת מלמד שאין משקיף את
השוטה לא בבית דין הגדול טא' כאן את כל התורה הזו ונא' להלך על פי
התורה אשר ירוך מה להלך בבית דין הגדול אף כאן בבית דין הגדול.
ונקה האש מעון מלמד שהוא בנשיאת עון עד שלא תשנה האשה ומניין
אף האשה תהא בנשיאת עון אמ' והאשה ההיא תשא את עונה' ו' יחודה חומ'
הדי ששתת ונמצאת טמאה אין בעלה חושש שמא נסתרה פעם אחרת ונטמאה
ולא היה יודע בה שכ' ונקה האיש מעון וג' ו' חלפי אומ' הריאשה ששתת
מים והיו בידיה מצוות ותלו לה לשעה ומניין שסופך לבדקה לאחר זמן אכ'
והאשה ההיא תשא את עונה: ו' שמעון אומ' חלול השם הוא הדבר שא' לא
היו המים בודקי אותה על אומ' כיון שהיתה יורדת מן המקדש היתה אומרת
לחברותיה תל' תמנעו מלחטוא כבר שתית ולא פגעו ביהמים דומה שאקבון
צורך לכך נא' והאשה ההיא תשא את עונה: ו' אומ' הזכות תולה במי שהמאן
אינה יולדת ואינה משבחת לא מתנוונה והולכת וסופה שהיא מיתה בחותה מיתה
בנביית בטן ובנפולת ירך: לא ונקה האיש מעון והאש הה' תל' את עונ' בזמן
שהאיש מנוקה מעון אשה נושא את עונה אין האיש מנוקה מעון איך המים
בודקי את אשתו מכאן אמרו כל איש שבת ביאה אסורה משהגדיל אפלו בת
על ארוסתו בבית חמיו אין המים בודקי את אשתו ואם עבר והשיקה את אשתו
הרי זה כמסיף על חטאת פשע שגודם לשם המפורש שימחה במים לבטלה
ומוציא לעז על המים לפיכך משרבו המכאפיין בגלוי בטלו סנהדין את המים
דתנג משרבו המכאפיין פסקו המים המאדירים רבן יוחנן בן זכאי הפסיקן
שכ' ולאפקד על בנותיכם כי תזנינה ועל בנותיכם כית טאפנה: גדול
הוא השלום שבין איש ואשתו שלא ניתנה פדשת שוטה לא להטיל שלום בין
איש ואשתו ולהסיר קטטה מבוניהם דתני' ר' ישמעאל גדול הוא השלום ששמו
שלהקבה שנכתב בקדושה אמ' הקבלה ומחה על המים כדי להטיל שלום בין
איש ואשתו' ו' מאיר אומ' הוה יליף דריש בכנשתא דהמותא בכל לילי שבת
והות תמן איתת יתבא שמעה קליה דריש' חד זמן עע דריש אתת בעיא מייעל

מית
לחיי

וכי יבין ואשכח ונבועינה מטמא מה בעלה אף חיות אמרת ליה שמע
קליה דדיושא אמר לה כך מכך לית את עיילא להבא עד זמן דאת אזלא ורקקה
באפיה דדיושא צפה ל' מאיר ברוח הקודש עבר גרמיה חטש עיניה אמר כל
אתה רחמא למילחוש לעינת תנות ותלוש לעינתא אמרן לה מגידתה דהא
ענתך דתי עלין לביתך היואי אזלא ואת רקקת גו עינה אתת לבניה אמר לה את
חכמא מילחוש לעינתא מן אימתה עלה אמרת ליה לאו אמלה לחושי שבע זמנן
וטב כי רקקת אמלה איזילי אימורי לבעליך עד זמן אמרת והא רקקית שבעה
זמנן אמרו לו תלמידיו רבינו כך מבזין דברי תורה או אמרת לן לא היונן משוחין
מייתן ליה זמלקו ליה סיפסולא ומרעיולה לאנתתא אמר להוון דין לעבד להיזתכובו
דתפ' לשמעל גדול הוא השלום ששמו שיהי' שבת בקדושה אמר קבר
ימחה על המים כדי להטיל שלום בינאניש לאשתו אנו על אחת כמה וכמה
וידבר דבר אל בני ישראל אישאו אשה כי יפלא וג' תנא ר' מאיר אומר למה
נסמכה פרשת נזיר לפרשת שוטה לומר לך שכל הרואה שוטה בקלקולה יזיר
עצמו מן היין לפה שנקדש יהיה גדל פי שער רא' יגדל בקדושה אל יעביד
בתער ובמספרים אל ותלוש ואל ימרוט ואל יחוק בארסה ואל יתן סממנין
בעשה ומנין בלא תעשה אמר תעור לא יעב על ראש איז במשמע לא התער
בלא תעשה כשאמר וידבר ייאלמשה ריבה הכל אבל אומר אני מה התער שהוא
בהעברת שער וכלי אף אכזר ארבה את המספרים שהן בהעברת שער וכלי
מה בינתער למספרים שהתערמלה והמספרים משיחות דבר אל בני
ריבה התולש והמורט ואמרת אלהם ריבה המספר באור הא מה ששיירות
במצות עשה החופף בארמה והנותן סממנין דבר אל בני ישראל
כודרין נזירות איך הגויים כודרין נזירות וכן הוא אומר אשר יקריב קרבן לכל
טרו ולכל טרף איש יקח לקי לעולה לעולה הן כודרין איך כודרין לנזירות בעב
דשור כודרין לנזירות איך עבדים כודרין לנזירות מפע שרבו כופהו ואמר לו
לשתות יין והוא שותה לגליח והוא מגליח ליטמא והוא מיטמא ואסלא כפהו
כיהי' נזירות או בני ישראל פרט לגרים אמר איש רבות את הגרים איש

ג' ע"ג

בצורה מפני שהיה לו בדין מהאם במקום שאינו מפר נדרי עצמו הררי
הוא חוסר עליו נדריים מקום שהוא מפר נדרי אשתו אינו דין שיותאסור עליה
נדריים אמ' אשה כו' תדר לא כשידונה בעלה: ד' עקבה אומ' יכול אף הנזירה
לא תהא מיטמא למתים והלא אומ' ובדין הוא ומה אם במקום שעשה קטנים
כגדולים בכהנים לא עשה בהן נשים כאנשים מקום שלא עשה קטנים כגדולים
בנדריים אינו דין שלא נעשה בהן נשים כאנשים אמ' אשה על כפשמת לא
תבא: איש כי יפלא להביא את המופלא הסמוך לאיש אע"פ שעיין לא
הביא שתי שערות שהוא נודד בנזיר: כי יפלא לנדר כשיפרש לנדר
פרט למהדר בלב ומניין את מובה את הגומר בלב אע"פ שלא הוציא בשפתיו
לא עניינות רחוקות שאין במשמען לשון נזירות תל נדר: נדר נאמי כאן
נדר ונאמי להלן נדר מה נדר אמור כאן כי יפלא אף נדר אמור להלן כי יפלא
מה נדר אמור להלן אל תאחר לשלמו אף נדר אמור כאן אל תאחר לשלמו:
נזיר להזיר נזיר הוא נזירות בתוך נזירות והיה בדין שלא יזיר והלא
אומ' ופיריין הוא הוא ל' והכנעיים גודמין להבאת קרבן והנזירות גורמת
להבאת קרבן מה מצונו בכנעיים שאם נולד לו נגע בתוך נגעו אינו גורם לו
להבאת קרבן שני עד שיצא ידי ראשון וכך הנזירות שאם נולדה לו נזירות
בתוך נזירותו אינה גורמת לו שיביא קרבן שני עד שיצא ידי ראשון ובעד
השני אתה אומ' נזיר להזיר מזיר הוא בכוהקטן כשירצו הקרובים: לייני
מגיד שהנזירות לשם כשהיא דרך קדושה: מייני ושכר יזיר נאסרה הנזיר
כשלוש מצוות מלשתות יין ומלגלח ומליטמא למתים והותר בשותים מהן במקום
מצוה לגליח תגלחת מצוה ולהיטמא למת מצוה: יכול היא מותר בלי מצוה
והלא דין הוא ומה אם האונן שהוא מותר בייך הדשות הדי הוא אסור בייך מצוה
נזיר שהוא אסור בייך הדשות אינו דין שיהא אסור בייך מצוה לא אם אמרת
באונן שהוא אסור באוכל מצוה תאמר בנזיר שהוא מותר באוכל מצוה הררי
כהן יוכיח שהוא מותר באוכל מצוה ואסור בייך מצוה וכך אתה אלתתמה על

הנזיר שאעפ שהוא מותר באוכל מצוה הרי הוא אסור ביין מצוה לאתאמרת
באונן שהוא במיתה תצטרך בנזיר שאינו במיתה הואיל ואינו במיתה יהא מותר
ביין מצוה אמ' מייך לרבות יין מצוה: מייך ושכר ד' לעזרה קפר אומ' מייך זה יין
מזוג שכר זה חי' או אינו לא יין זה חי' ושכר זה מזוג תל' ונסכר יין וביעיות ההין
חי' אתה מנסך ואי אתה מנסך מזוג הא אין עליך לומר כלשון האחרון לא כלשון
האחרון הראשון יין זה מזוג שכר זה חי' לא מייך ושכר שכר זה האמור
כתן הות שכר שלה ערובת היין יכול שאין לי לא יין מניין אפלו חומץ תל' או חומץ
יכול אף חומץ שלה תל' וחומץ יין הדצר במערב שאינו בנותן טעם אין לי
לא חומץ יין ומניין אף המטיל מים לתוך ענבים והבאישו תל' משרת ענבים
ומניין אף משרת בוסר תל' לכל משמת יכול לא יתן על מוחו ועל מגפתו
ולא ירד בתוך הקת תל' לא ישנה משום שתייה הוא עובר אינו עובר משום כל
אלה: יכול שאינו עובר לא בשתייה ומניין אף באכילה תל' וענבים לא יאכר'
לפה שאמרת גפן יין בעונש אין טחוקטי בעונש ומניין את מתבה טרוקטי בתורה
תל' וענבים לא תאכל אין לי לא ענבים מניין אפלו בוסר תל' להים ומניין אף יבשים
תל' ויבשים יכול אף החוטאים והעלים והלולבים ומי גפנם והסמדר תל' מחרצנים
ועד זג יצאו אלו שאינן פרי ולא פסולת פרי לא כעין הן חשובין: מחרצנים
ועד זג לו הן מחרצנים ולא הן הזגים המחרצנים או החיצונים והזוגין או הפעמין
דבריר יהודה ל' יוסי אמ' אלת טעה בזוג שלבהמה החיצון זוג והפנימי ענבול
נמצאו המחרצנים הפנימיים שזורעין אותן והזוגין הן הקליפה החיצונה
מחרצנים אמרת מיעוט מחרצנים שנים ועד זג זג אחר ל' עקיטה היה מרבה
בבולן בזית שנ' מכל אשר יצא מגפן היין החזירו לכל שהיה בו: לא וכל
משמת ענבים תגדבנן משרת לאסור טעם כעיקר שאם שדה ענבין במים
ויש בהן טעם יין אסור מכאן אתה דן לכל איסורין שבתורה ומה נזיר שאין
איסורו איסור עולם ואין איסורו איסור הנאה ויש התר לאיסורו עשה בו הכת'
טעם כעיקר ערלה וכלאי הכרם שאסורין איסור עולם ואיסורין איסור הנאה
ואין איסור התר לאיסורין אינו דין שנעשה בהן טעם כעיקר: אמ' אבהות

אמר יוחנן כל שטעמו וממשו אסור לוקין עליו וזה הוא כזית בכדי אכילת
פרס טעמו ולא ממשו אסור ואין לוקין עליו ונותן טעם לפגם מותר: כל
ימי נזרו אין נזירות לשעות שנ' ימי נזרו לפיכך מי שאמר הריני נזיר שלשים
יום ושעה אחת הדין כדיר אחד ושלשים יום: כלימי נזיר נזרו תע' לא יע' על
ראשו כל שהוא כפי' תעד אסור בין בתער בין בזוג בין שתלשה בידו ואתה המגלה
ואחד המתגלה שנ' לא יעבור מכל מקום. הניח מן השערה כדי ליכנס ראשה
לעיקרה אין לוקה שאין זה כמו תער והנזיר חופף בידו ומפספס אבל לא
שורק וישמעל אומ' לא יחוק באדמה מפני שהיא משרת את השער: כל
ימי נזרו ימי נזרו לא יבליח ימי נזרו לא ישתה יין ימו נזרו לא יטמא
למתים מי שאמר הריני נזיר לשנות יין בשבת זו וגליח בשבת זו ליטמא
במתים בשבת זו אין זה את כבוד נזיר: ממעט את כבוד סתם שאם גולח
יום שלשים שיעלה לו יכול אף במפרש כן תל' ימי נזרו לא יגליח: מי שאמר
הריני נזיר על מנת שאגלח בין נירות לנזירות הואיל והרשות בידו לגלח
יכול תהא רשות בידו לשנות יין תל' ימי נזרו לא ישתה יין: עד מלאת
הימים וג' מי שאמר הריני נזיר מוסף על נזירות עוד שלשים אמ' עד מלאות
הימים אשר יזיר לין: מי שנד בארץ טמאה ובאו לו לארץ טהורה וכולי גליח
ושלח פרע שני תל' קדוש יהיה גדל פרע גדל פרע הוא: מעשה בהלכה המלכה
שהלך בנה למלחמה ואמרה אם יבוא בני מן המלחמה בשלום הריני נזירה
שבע שנים ובא בנה מן המלחמה בשלום זהיתה נזירה שבע שנים ולסוף
שבע שנים עלת לארץ והודוה בית הלל שתהא נזירה עוד שבע שנים אחרות
ולסוף שבע שנים נטמאת ונמצאת נזירה עשרים ואחת שנה: קדוש
והיה מכאן אמרו סתם נזירות שלשים יום מכין יהיה: גדל פרע מצות עשה
גדל פרע אין לואת מי שישלו פרע מי שאין לו פרע מניין תל' קדוש יהיה הוא
כמה שהוא: אין לואת מי שישלו שיער מי שאין לו שיער מניין תל' שער
ראשו מה שהוא: כלימי הנזיר לין על נפש מת יאמר מת מה תל' נפש
להביא את הדם: לא יבא מקרא מלא ובר הכת' לא יטמא כשהוא אומ' לא

יחל

יבא והזהיר על הביאה והזהיר על המעשה כפי נכנס לבית ושהחשים פד
שמת הבת או שנכנס לאהל ונמת בשדה תבה זמגדל ובת חבירו זפרע גג התבה
מעליו מדעת לוקה שתים משום בליבת ומשום בליטמת שהרי טומאה וביאה
באין כאחד לאביו לא יטמא וכול לא יטמא על מת מצוה והלא אומ וכי
דין הגת הואיל והכחם בלא תעשה מליטמא למתים אם מיטמא הכהן על מת
מצוה אף הנזיר יטמא על מת מצוה קלוזמר ומה אם במקום שעשה קטנים
בגדלים בכחנים הריהן מיטמאין על מת מצוה מקום שלא עשה קטנים בגדלים
בנזיר אינו דין שלא יטמא מיטמא הוא על מת מצוה יכול לא יטמא על
מת מצוה ברבול תל לאמו לא יטמא מיטמא הוא על מת מצוה ברבול יכול לא
וטמא על מת מצוה בדחוקים תל לאחי ולא יטמא מיטמא הוא על מת מצוה
בדחוקים יכול לא יטמא על מת מצוה בקרובים ברבול ולא יטמא על מת מצוה
בדחוקים ברבול תל ולאחותו לא יטמא מיטמא הוא על מת מצוה בדחוקים ברבול
והלכתא כולהו נריבה למימר לאביו ולאמו לאחי חוץ מאחותו דאמרינן מה
תל בנזיר לאחי ולאחותו לאחי אינו מיטמא לאחותו לא כל שכן לא לאחותו
מיפנה ולדון ממנו לאחותו אינו מיטמא מיטמא הוא למת מצוה לאביו ולאמו
לאחי ולאחותו לא יטמא להם לא יטמא בהם פרט לטגע בשפוד במתם ריבה זנד
אחר שיטמא כמת שלם אתמה אצ מדבה השזרה והגלגולת וחצילוג דם וחצי
קבעצמות וחבר מזדמת וחבר מז החי שיש עליהן בשוכראי כי נכד
זהו על ראשו מגיד שהכזירות בראש כל ימי נזרו קדוש הוא לוי מפני
שנזר דרך פלישות וטהרה נקרא קדוש ולא עוד אא ששקלו הכותב נבוא שנ
ואקים מבעבם לנביאים ומבחרים לכזירים וכי ימות מת כפש לא
כאמ לא מת אונז מגליח עד שיטמא בטמאות שהן בטמאות מעצמו שלמת
מת עליו לרבות שנפלה בית עליו ועל המת בפתע פתאם לרבות שמר
עמו בפונדקי בפתע זה שוגג פתאום זה מזיד וכך הוא אומ פתיים עבר
ונעשו וטמא ראש נזרו אינו לוקה עד שיטמא עצמו מדעתו מכאן אמרו
הנזיר את הנזיר אשה הנזיר מזיד הנזיר לוקה ומטמאו עובר משום ולפע

לשם: כבש אחד לא שנים: אמרת אחד שיהא הקדש לשם: בן שנתו בן
שנה לעצמו ואבן שנה לשנים: לעלה שיהא הקדש לשם עולה:
וכבשה יכול שתים אמר לא אמרת לא אחת אין מגלה קדש שיהיה כמות
בת שנתה בת שנה לעצמה לא בת שנה לשנים: ולחטאת שיהא הקדש
לשם חטאת: ואיל יכול שנים אמר לא אחת אמרת אחד מגלח
והוא על הזבח: בן שנתו בן שנה לעצמו לא בן שנה לשנים: לשלמים
שיהא הקדש לשם שלמים: וסל מצות שיביאם בסל אחד: אין ללאסל
מניין את מורה שאר כל הכלים תל סלסל: חלות בלולות בני ורק מן מני בני
מבית ששה עשרונות ושני שלישי עשור ועושהו עשרים חלות עשר חלות
בולל החלת שלהן בשמן ולש בפושרין ואופה בתנור שנן בלולות בשמן עשר
חלות ריקין לשמותן בפושרין בלבד ואופה אותן בתנור אחד ואחר כך מושחן
בשמן שנן ורקיקי מצות מן בשמן ואעפ שריבה בשמן אין להן שמן את
רביעית בלבד שמינית לחלות ושמינית לרקיקין ודבר זה הלכתי למשה מסיני:
חלות בלולות ורקיקים משוחים יכול לתן לחלות משיחה ולרקיקים בלילה
תל מצות למצות שוולא שוולא לילה ולמשיחה: ורקיקי מצות משוחים
יכול כדרך המשוחים אמר בשמן כדי קיום שמן כי צד הוא עשה טובל
אנבענו ונתן אחת על זו ואחת על זו כמין בני: ומנחתם ונסכיהם אבל
אמ' אני מה האיל שהוא בת בניד ונרבה שהוא טעון נסכים אף אני ארבה
אתה עולה שהיא באה בכדד ונרבה: ולמה מי עטות אתה חטאת שתינה
בזה לא לכפרה: והקדיב הכהן לפני יי ועשה את חט שוחט החטאת תחלה
ואחר כך העולה ואחר כך השלמים כדי שיגלח עליהן ואם גלח אחר החטאת
אחר העולה יצא: ואת האיל יעשה זב שולל לני שיקדו הקדושן לזבחתו:
וגלח הכזיר פת אה מוע יכול אף במדינה אמ' וגלח אף במדינה ואחר
המגלח במדינה ואחר המגלח פתח אהל מועד שולחין את השיער תחת הדוד:
וגלח הנזיר שמעון השזורי אמ' לא הנזירה: לא עזר ביד שמעון אומ' גלח
וגלח אף הנזירה יוחנן הסנדלר אומ' נזיר פתח אהל מועד אין הנזירה פתח

אהל מושד אמרו לו למה אמר להן שלא תרגיל פרחי כהונה לעבודה אמרו
לו והלא שוטה תוכיח אמר להן לא חזמה שוטה לנזירה ששוטה לא גודלות
ולא פניקסות וזה כידה מותרת בכל אלו פתח אהל מושד אינו מגלח עד
שיהא פתח העזרה פתוח שנ פתח אהל מושד לא שיגלח פתח אהל מושד היכן
היה מגלח בעזרת הנשים בלשכת הנזירים שהיתה שם בקרן מזרחית דהיינו
ושם הנזירים מבטלין את שלמקון ומשליפין שערין לאש וגלח פתח אהל
מושד את ראש נזרו יכול בזמן שלא נטמא ומניין אף בזמן שנכבד אהל שער
ראש נזרו ונתן על האש אי תחזבה של חקח מן הדוטב של צה השלמים
ונותן על השער ואחר כך משליפו תחת דוד השלמים ולקח הכהן צדק
הזרע בשלה שתהא שלוקה מן האיל לרבות את האיל שישלך כולו תנא
בשלה אין בשלה לא שלימה ו' שמעון בן יוחאי אומ' אין בשלה לא שנתכשל
עם האיל רבלי עלמא בהדי איל מבשל ליה ו' שמעון בן יוחאי אומ' סבר
חתך ליה והוד מבשל ליה ותנא קמא סבר מבשיל ליה והדר חתך ליה דבענן
שלימה אי בעית אימא רבלי עלמא חתך ליה והוד מבשל ליה ו' שמעון
בן יוחאי סבר בהדי איל מבשל ליה ותנא קמא סבר בקדדה אחרית מבשיל
ליה אמר' חייא בר אבא אמר' יהושע בן לוי משום בר קפרא כל איסוריין
שבתורה משערין אותם בששים שהדי הזרוע בהדי איל מבשיל ליה וכד
משערין בשר ועצם דזרוע בהדי בשר ועצם דאיל הוה ליה הזרוע חלק אחד
מששים חלקים באיל ולא קא אסיר ליה הולכך כשיתערב דבר אסור עם
דבר מותר אם היה האסור אחד מששים במותך אינו אסור וחלת מצה
אחת מן הסול' וג' היה כותן את האיסורין על ידי בעלים וחזה ושוק למעלה
מהן וזרוע עמהם ושתי הכליות ויותרת הכבד למעלה מהן וחלה אחת ודקיק
אחד למעלה מהכל והכהן מניח ידו תחתיד הנזיר או הנזירה ומניף הכל שנ
והניף אתם הכהן ר' יעקב היה אומ' המקריב יניף יכול ישראל היה מניף
הלך ולבניך או לך ולבניך אהרן ובניו היה מניף תל' המקריב יניף אי אפשר
לומר המקריב יניף שכבר נתמ' לך ולבניך ואי אפשר לומר לך ולבניך שכבר נתמ'

המקריב יביק הא מה הדבר מה שלימד בנזיר ומה לימד צנזיר אמר
ונתן על כפי הנזיר והנפך הכהן אף במקום שנה המקריב יביק כהן מעט
יד תחת ידי ישראל ומניף: והנפך אתם הכהן תנופה אחת ולא שתינופה
כיצד מוליך ומביא מעלה ומוריד: לפני יי שנתה תנופה לפניו מן המניף:
היכן היה מניף במזרח: על חזה התנופה ועל שוק התר אף איל הנזיר
היה בכלל שלמים יצא מכלל שלמים לטענו דרוע בשלה יכול שבאלפטרו
בחזה ושוק אכל על חזה התנופה ועל שוק התר הא ידעת שלא בא לפטרו מן
החזה והשוק ולמה בא טענו דרוע בשילה: ואחר ישתה הנזיר יין אחר
כל המעשים הללו ומניף אף לאחר מעשה יחיד תל אחר ואחר משיזרק
עליו אחד מן הדמים הותר אעפ שלא נתן על כפיו ולא הנפך ולא מלה:

זאת תורת הנזיר תורה אחת לכל הנזירות שיביא קרבן טהרה ותנהוג בשילו
ובית העולם יכול אף בצמה תל זאת: אשר ידר קרבנו זה האומ' הרי עלי
נזירות שיביא שלש בהמות ויקיים קרבנו על נזרו הרי נזרו כקרבן לומר
כדרך שמועלין בקרבן כך מועלין בשער ד' אעזר ביד שמעון אומ' אין מועלין
בשער: מלבד אשר תשיג ידו כפי נדרו שלא יפחות או כפי נדרו שלא יוסף
אם מלבד אשר תשיג ידו כפי נדרו שלא יפחות ולא כפי נדרו שלא יוסף:
כך יעשה על תורת נזרו זה הנזיר כפרידי חולהים שהוא מגלה כל
שלשים יום יכול אף האומ' הרי עלי נזירות אם לא אמרת לא כן יעשה
על תורת נזרו: וידבר דבר אל אהרן ואל בניו לאמ' כה תברכו זהו
דומה דודי לעבי או לע האילים הנה זה עמד אחר כתינו משג מן החל מצין
מן החל דומה דודי לעבי אמ' לי צחק את אומ' לנו דאו דאי את לבן אתים
את לבן קדמתי אמ' לי צחק מה עבי הזה מדלב ומקפץ מאילן לאילן ומסופה
לסופה ומגדר לגדר כך הקצה מדלב ממערים לים ומן הים לסוני במערים
דאו איתו ועברתי בצרף מערים בים דאו איתו וירא יש אתהיד הגד' ובסיני
דאו איתו שכן פנים בפעם דבר יי עמכם' או לעופר החילים ליוסי ביל חכמה
אומ' לעזליהון דאילתת: הנה זה עמד אחר כתינו כי ביום השלישי יי:

משגיח מן החל זיהו יי על הר סיני מציץ מן החרכים בשעה שאמ' לכו
ק' אהיך ענה דודי ואמ' לי מה אמ' לי אנכי יי אהיך: לא דומה דודי לצבי
אמר יצחק מה הצבי הזה מדולג ומקפץ מאילן לאילן ומסוכה לסוכה ומגדל
לגדל כך הקנה מדולג ומקפץ מבית הכנסת זו לבית הכנסת זו מבית מדרש זה
לבית מדרש זה בשביל מה בשביל לברך את ישראל בזכות מי בזכות מי שהיה
יושב באלני ממרא דכות וירא אליו יי באלני ממרא י ברפיה בשם לוי והוא
יושב ישב כול אמ' לו הקנה אנרהם כל זמן שבנך נכנסין לבתי כנסיות ולבתי
מדרשות היו יושבין וכבודי עומד עליהן ומה טעמיה אהים נצב בערות
לחגי בשם ל יצחק אהים עומד אין כתבן את אהים נצב א' טמוס ר' שמאלון
חיות ר' יהודה בשם ר' חנינה כל קילוס וקילוס שישאל מקלסין להקנה כבודו
יושב ביניהן ומה טעמיה ואתה קדוש יושב תהלת יי: או לעפרה אהים ר'
יוסי ביר' חנינה אומ' לעזר' יהונתן לתת: הנה זה עמד אח' כתי' אמ' ר' יהודה
כנסיות ובתי מדרשות משגיחין החלונות מביין כתפיהן של פתחים מציץ מן
החרכים מביץ אצבעותיהן של פתחים ענה דודי ואמ' לי מה אמ' לי יי
דבר אל אהרן הדבור הזה כאמר לאהרן וכול ששמעו: ופיה ק' אהרן
אלה החקים והמשפטים והתורות אשר נתן יי ביד משה הא' כל המצות הקלות
והחמורות הזדונות והעגנות הכללים והכרטיים הגופים והדקדוקים כאמר
למשה מסיני ומה תל לאהרן: אך כך כל דבר שהיה הגון לאהרן היה כלה באהרן
וכל דבר שהיה הגון לישראל: כלה בישראל הא' לפי שהדיבור הזה הגון לאהרן
לפיכך הוא נתלה באהרן אע"כ כן כולם שמעו את הדיבור: אמ' שמשון בן פזי
אמר יהושע בן לוי משום בר קפוא למה נסמכה פרשת כהן מברך לפרשת נחד
לומר לך מה נזיר אסור ביי אף כהן מברך אסור ביי: כה תברכו תנן התם
ברכת כהנים כיצד במדינה אומרין אותה שלוש ברכות דב מקדש ברכה
אחת במקדש אומרין את השם ככתבו ובמדינה בכינוי במדינה היו הפהנים
נושאים את ידיהן כנגד כתפיהן ובמקדש על גבי ראשיהן חוץ מכהן גדול
שאינו מגייה את ידיו למעלה מן הציץ: תנו רבנן בה תברכו בלשון הקודש

מזמן בלשון
עתיקים ליום
יהי אפימוס
לאומות הקדיש

אתה אומ' בלשון הקודש או אינו לא בכל לשון תל' כה תברכו ולהלן הוא
אומ' אלה יעמדו לברך את העם מה להלן בלשון הקודש אף כן בלשון הקודש
ו' יהודה אומ' אינו צריך הרי הוא אומ' כה עד יי' אף כל לשון גזיה שר' יהודה אומ'
כל מקום שנ' כה וככה הרי זה בלשון הקודש: כה תברכו בעמידה אתה אומ'
בעמידה או אינו לא בישיבה נאמ' כן כה תברכו ונאמ' להלן אלה יעמדו לברך
מה להלן בעמידה אף כן בעמידה: ר' נתן אומ' אינו צריך הרי הוא אומ' לשרתו
ולברך בשמו ואיתקוש ברכה לשירות מה שירות בעמידה אף ברכה בעמידה
שירות גופיה מנאלן דכתלעמד לשירות בשם יי': כה תברכו בנשיאת כפים נאמ'
כן כה תברכו ונאמ' להלן וישא אהדן את ידיו אל העם וברכם מה להלן בנשיאת
כפים אף כן בנשיאת כפים: כה תברכו בשם המפורש יכול בגבולין נאמ'
כן ושמ' את שמי שמי המיוחד לי ונאמ' להלן לשום שמו שם מה להלן
במקדש אף כן במקדש: כה תברכו פנים כנגד פנים או אינו לא פנים כנגד
עורף תל' אמור להם כאדם שהוא אומ' לחבירו פשיטא אריכי באפי גוף' ולי' עכ"ל
מפס' תיבה נמי לא מפסקא מחצה מאי אמ' יהושע עבדן לוי אפלו מחצה נש' ל'
ברזל אינה מפסקת בין ישראל להציהם שבשמים לצדיק מאי תא שמע ותנא
נתכוון להזות לפניו והזה לאחריו לאחריו והזה לפניו הזאת פטורה להזות לפניו
והזה על הצדיק הזאתו כשרה' תנא אבא צריה דב מינין בו חייא עם שאחורי
הכהנים אינן בכלל הברכה' כה תברכו בקור'ס או אינו לא בלחש תל' אמור
להם כאדם שאומר לחבירו' כה תברכו את בני ישראל מניין זכו ישראל שיהיה
הכהנים מברכין אותם ר' אי' עזר בן עזריה אומ' משכתוב נלטה עד כה ונאמ'
כה תברכו ורבנן אמרי'ן ממתן תורה כה תאמר לבית יעקב: כה תברכו
אמר' יהושע עבדן לוי כל כהן שאינו עולה לדוכן עובד בשלשה עשה כה תברכו
אמור להם ושמ' את שמיוג' את בני ישראל אין לי לא ישראל גרים ועבו יי'
משוחחרים מניין תל' אמור להם מכל מקום: אמור להם יכול יהו מברכין
אותן עד שלא יהיה החזן אומ' תל' אמור להם החזן אומ' תחלה והן מברכין אחו
כן אמ' אביי נקיטינן לשנים קורא כהנים לאחר אינו קורא כהנים מאי טעמא

21

עכ"ל

אמור להם שנים ולא אחי יברכך ייזי או ברכה האמורה בתורה ברוך
תהיה מכל העמים ברוך פרי בטןך וכל ברוך אתה בצואך וברוך אתה בצאתך
ברוך אתה בעיר ובאגף בייצורך הן מבורכין מעין אף שמורין תל וישמרך
ויצחק אומ' אם מבורכין הן שמורין ואם שמורין הן מבורכין הן ומה תל וישמורין
לא וישמרך מי צרע שלא יוציאך מן העולם לא וישמרך ישמרך כבן
המזיקין המקיפין אותך של יפל מצד אלה וג' הדי הן מבורכין ושמורין ומניין
אף שפינה תהא ביניהן תל יאר יי פניו אליך אף שפינה תהא ביניהם לא יאר
יי פניו אליך יגן עליך מצאר השכינה הדי הן מבורכין ושמורין ושפינה
ביניהם ומניין אף חנונים ביעת ובפינה תל ויחנך אף חנונים ביעת ובפינה
לא ויחנך יתן בכס דעת שתהא חנונים זה את זה ומרחמיך זה את זה כענין
שננתן לך רחמים ורחמך לא יברכך בנכסים וישמרך בנכסים וכל תן
אומ' יברכך בנכסים וישמרך בגוף ויצחק אומ' יברכך בגוף וישמרך מי צרע
וכן הוא אומ' כי יי יהיה בכסולך ושמור רגלך מלכוד לא וישמרך שלא ישלש
עליך אחרים וכן הוא אומ' יומם השמש לא יכפה וג' יי ישמרך מכל דע וג' לא
וישמך ישמרך לך ברית אצותך שנ' ושמר יי אהיך לך את הברית וג' לא וישמך
ישמרך לך את הקץ שנ' משא דומה אלי קורא משעיר שומר מה מליל אמר
שומר אזה בוקר וג' לא וישמרך ישמרך את נפשך בשעת המיתה שכוהיתך
נפש אדוני צדורה בצדק שומי עאנכי בן צדיקים בן דשעים תל ואת כפש
אויבך יקלע בתוך כף הקלע לא וישמרך ישמרך בעולם הזה וכן הוא אומ'
רבלי חסידיו ישמור לא וישמרך ישמרך לעתיד לבוא שנ' וקוי יי יחלו כוכב
וג' יאר יי פניו אליך יתן לך מאור פנים ר' נתן אומ' זה מאור השכינה שנ'
קומי אורי כי בא אורך ואומ' כי הנה החשך יכסה ארץ וער לאמ' ועל יזל יי
ואומ' אהים יחפנו ויברכינו יאר פניו אתנו וסלה לא זה מאור התורה וכן הוא
אומ' כי נר מצוה ותורה אור ויחנך יחנך במשאלות לבך וכן הוא אומ'
וחנתני את אשר אחן לא ויחנך יתן לך חן בעיני בריותי וכן הוא אומ' ויה
יי אתיוסף ויטאליו חסד ויתן חנו בעי שר בית הם ואומ' ותביא את נשאת

חן בעיני כל ראה ואת ויתן ייאת דניא לחס וג' ואומ' ומציא חן ~~ל~~ טוב בעי
אל ואז' דא ויחנך בדעת בחכמה ומוסר ובינה והשכל דא ויחנך בתלמוד
תורה שנ' תתן לראשך להיות חן כו' לית חן זה לראשך דא ויחנך יחנך במתנות
שנ' הנה פניי עבדים אליך אדונה סוג' עד שיחנכו ואומ' יי יחננו ודך קוינו
דא ויחנך יחנך במתנת שנה כעיני עבדים אסישך יתן לך ותס איזן וך ילוה לך
ישא יי פניו אליך יופך פניו כלפי אנך לא חמה אדם שואל שלומו של חברו
בתוך פניו כשואל שלומו מזה צד לא ישא יי פניו אליך יופך פניו כלפי אנך דא
ישא יי פניו אליך בשעה שאתה עומד ומתפלל וכן הוא אומ' וזאת אלו הנה נשא
פניך והלא דברים קל והומר אם ללוט נשאתי פנים מפני אנך אם זה בן לא ישא
פניו מפניך ומפני אבותיך ר' יוסי בן דסיי אומ' כות אחד ישא יי פניו אל וכת אחד
אומ' אשר לא ישא פנים וכי היאך אפשר לקיים שני כתובים הללו לא ישא יי פניו
אליך בדברים שבינך לבינו אשר לא ישא פנים בדברים שבינך לבין חברך ר'
עקיבה אומ' כות אחד אומ' ונקא וכת אחד אומ' לא ינקא וכי היאך אפשר לקיים שני
כתובים הללו לא ונקא בדברים שבינך לבינו לא ינקא בדברים שבינך לבין חברך
מיכאן היה בן עזאי אומ' ונקא לא ינקא מנקה הוא ותינו מנקה מנקה הוא ולעבים
ותינו מנקה למחזיקים דא כות אחד אומ' ישא יי פניו אליך וכת אחד אומ' אשר
לא ישא פנים היאך יתקיימו שני כתובים הללו כשישראל עושי דצונו ישא
ופעאין ישראל עושי דצונו לא ישא דד שרב עזרא זמנין דאמ' ליה משמאון
אמ' וזמנין דאמ' ליה משמא דר' אסי אמרו מלאכי השדות לפני הקנה רבונו של עולם
כות בתורתך אשר לא ישא פנים ואתה נושא פנים לישראל וכת ישא יי פניו אליך אמ'
להן ולא אתה פנים לישראל כתבת בתורתך ואכלת ושבעת והדר וברכת והם דקדקו
על עצמן אפלו אפלין כזית וכביצה מברכין עליו וישם לך שלום לא חתם לא
בשלום מלמד שהוא שקול כנגד הכל זו היא ברכת כהנים והיא שלוש ברכות
ברכה ראשונה שלוש תיבות כנגד שלשה אבות שהכהנים אומריין לישראל יזכר להם
הקנה ברית שלשה אבות ברכה שניה חמש תיבות כנגד חמשה חומשי תורה
שבזכות האבות נתנה תורה לישראל שנ' באר חפרוה שרים שהן אומריין להן עשו

אבגד הוז חטי

מה שכתב בתורה שניתנה בזכות אבות: ברכה שלישית שבעתיבות כנגד
שבעה דקויעים שהן אומריץ להן שוכן שבעה דקויעים יברך אתכם: וכשאתה
מונה אתיותה שלברכת כהנים את מוצאה ששים אותיות וכן הוא אומ' הנה מטת
שלשלמה ששים גבורים סביב לה מגב ישר וכי שלמה היה נריך שמירה לא דו
ברכת כהנים שהיא ששים אות: ברכה ראשונה חמש עשרה אותיות כנגד חמשה
עשרה צדיקים שהן מכפריץ על ישראל שנ ואברה לי בחמשה עשר כסף: ברכה
שנייה עשרים אות' כנגד עשרים גרה שנותנין ישראל בכל שנה כדי שיתכפר להן על
מכירת יוסף שנמכר בעשרים: ברכה שלישית חמש ועשרים אותות רמז לעתיד
לבוא שמוסיפיץ על השקל חמשה שנ והשקל עשרים גרה עשרים שק' חמשה וענ' שק'
ענ' וחמ' שק'. עשרים שקלים כנגד ברכה שנייה חמשה ועשרים שקלים כנגד
ברכה שלישית חמשה עשרה שקל כנגד ברכה ראשונה: המנה יהיה לכס המנין
הזה יהיה לכס הדי ששים שקל כנגד ששים אות' שלברכת כהנים' ללמדך שזכורת
ברכת כהנים עומדת להן לישראל בעולם הזה ולימות המשיח: בוא וראה כמה חנינה
ברכת כהנים שלא חתם בה לא בשלום שנ וישם לך שלום: אחר כל המעשים האלו
הוא מבוא שלום מגיד שהשלום שקול כנגד הכל וכן הוא אומ' יוצר אור ובורא חשך
עושה שוים ובורא את הכל וג' אני: עושה כל אלה מגיד שחשלום שקול כנגד הכל
גדול הוא השלום מן הברכה והשמירה והאורה והחטנה והנשיאה שנ יברך
י' וישמרך יאר י' פנ אל ויחנ ישא י' פנ אל ואעפכך האחרון האחרון חביב
כיצד יברך אז ברכת פרי האדמה וולדות האדם וולדות הבהמה: וכן הוא אומר
השקיפה מן עון קדשך מן השמים וג' וישמרך זו השמירה מן הגיטות ומן המלכות
וכן הוא אומ' אוהבי י' שנ ארע שומר נפשות חסידיו מי יד שעים יצילם: יאר
י' פנ אל טעמי תורה ודיקדוקיה וכן הוא אומ' כי נר מצוה נתורה אור: ויחנך
שימשוך עליך חוט שלחם וכן הוא אומ' וראו כל עמי הארץ וג' ישא י' שאם
היו עונותך כנגד זכיותך ביום הדין וכדיע לך כף זכות וכן הוא אומ' נושא עון
ואעפכך השלום חביב מכולן: היה ל' שמעון אומ' חביב הוא השלום שאובוא
הקנה מרה יפה יתר מן השלום נתנה לצדיקים שבשעה שהן נפטרין מן העולם

שלוש כתנים שלמלאכי שלום מקדמת אותך הדאשונה אומרת להן יבוא שלום
והשנייה אומרת ינוחו על משכבותם והשלישית אומרת הולך נכוחו זאלאדיין
לצדיקים שמיתתן בידי כבוד שנ כבוד יי' אספק ולא עוד לא שהן מקלים ין
לפניהן ואומדין יבוא שלום ינוח על משכבות הולך נכוחו לא אתה אומ חביב
השלום שאן ברא הקנה מדה יפה מן השלום מנעה מן הרשעים שבשעה שיהן
נפטדין מן העולם שלוש כתות שלמלאכי חבלה מקדמות אותם הדאשונה אומרת
איך שלום והשנייה אומרת אמר אהי ולשעים והשלישית אומרת למעצבה תשכבון
ואסלאדיין לרשעים שמיתתן בידי מחבלים שנ ותקרב לשחת נפשו ורזי ירתו
לממיתים יהדפוהו מאור אל חשך והיו כמוץ לפני רוח ומלאך יי' רוחה יהיזכם
חשך וחלקקות ומלאך יי' רוחו ולא עוד לא שהן מקנתדין לפניהם ואומדין איך שלום
אמר אהי לרשע למעצבה תשכבון לא היה י' שמעון אומ חביב הוא השלום
שלא במדת בשר ודם מדת הקנה מלך בשר ודם כשהוא הולך למלחמה הוא הולך
באבלין ובלגיונות וכשהוא הולך לשלום אינו הולך את יחידיו ומדת של מלך
מלכי המלכים הקנה פשהוא הולך לשלום הוא הולך באוכלסין ובלגיונות שנ אף
אפי' ישמשונית ורבו רבוון קדמוהי יקומו ונאמ עושה שלום במדומיו היש
מספר לגדודיו ואמר רכב אהים רבותם אפי' שנאן וכשהוא הולך למלחמה אינו
הולך את יחידיו שנ פורה דרכת לבדי וכך את מוצא כשפרע מדור המבול
לא פרע ממנו לא יחידיו שנ ואני הנני מבא את המבול וכך את מוצא כשפרע
מדור הפלגה לא פרע ממנו לא יחידיו שנ ומשם הפיצם יי' וכך את מוצא כשפרע
מחמשת כרכי סדום לא פרע מהם לא יחידיו שנ ויי' המטייר על סדום ועל עמדה
גפר ואש וכך את מוצא כשפרע מן המצרים לא פרע מהם לא יחידיו שנ ויי'
הכה כל בכור באר מצר' וכך את מוצא כשפרע מדור האמורי לא פרע מהם לא
יחידיו שנ גם במדור בית חורן ויי' השליך עליהם אבנים גדול' וכך את מוצא כשפרע
מסנחריב לא פרע ממנו לא יחידיו שנ ויצא מלאך יי' ויכה במתנה אשור
לא אתה אומ חביב הוא השלום שכל מעשים וזכוות שעשה אבנו אברהם לא
בתן לו המקום שכרו לא שלום שנ ואתה תבוא אל אבותך בשלום וכך את מוצא

באבינו יעקב שלא ביקש מז המקום את שלום שני ושבת בשלום: וכך אתה מוצא
באדון שלא נשתבח לפני המקום את בשלום שנ ברית היתה את החיים והשלום
וכן את מוצא שלא נתן לו המקום שכרו את שלום שנהנע נתן לו את ברית
שלום: וכך את מוצא שלא נמשלה תורה את בשלום של דרכיה דרכי נועם וכל
נתנתה שלום: וכך את מוצא שלא נתן המקום שכר תלמוד תורה את שלום שנ
שלום רב לאוהבי תורתך: וכך את מוצא שלא נתן המקום שכר עושי צדקות
את שלום שנ והיה מעשה הצדקה שלום: וכך את מוצא שלא נמשלה ירושלים את
בשלום שנ יהי שלום בחילך: וכך את מוצא שאין הקב"ה עתיד לטחם את השלום
את בשלום שנ וישב עמי בנוה שלום: וכך את מוצא שלא כונן הקב"ה מלכות בית
דוד את בשלום שנ למדבה המטה ולשלום אין קץ: וכך את מוצא שלא כרע המקום
בה מעמונים וממואבים לא שמנע מהן שלום שנ לא תדוש שלמו וטובת:
ל מנא דטאבור יהושע דסכנז בשם ר' לוי כל הברכות והתפלות חותמיהן שלום
קרית שמע חותמה שלום ופרוש עליו סוכת שלום תפלה חותמה שלום מעון
הברכות ארון השלום ברכת כהנים חותמה שלום וישם לך שלום אין לך סוב
בעולם יתר מז השלום כי אחרית לאיש שלום: ושמנו את שמי שמי
המיוחד לי מניד שהן מברכין בשם המיוחד יכול אף בגבולין יהו מברכין
בשם המיוחד ג'ל גשמות שמי ונאמ' להלן לשרם שמו שם מה שמו שנ להלן
במקדש אף שמי שנאמ' כן במקדש את משרבו הפרוצים חזרו להיות מוסרין
אותו לצנוע שבטהנה אמ' ל טרפון מעשה שהיית עומד עם אחי הכהנים והטות
אזפ כלפי כהן גדול ושמתנו שאמרו בתוך נעימת הכהנים תנת מעשמת
שמעון הצדיק בטלו אחיו הכהנים מלברך בשם המפורש במקדש והיו מברכין
בשם בן שנים עשרה אותיות בראשונה שם בן שנים עשרה אותיות הזו מוסרין
אותו לכל אדם משרבו הפרוצין היו מוסרין אותו לצנועים שבטהנה והצנועים
שבטהנה היו גבלי עין אותו בנעימות אחיהם הכהנים או יכול במקדש מניין
ברכת כהנים ואין מברכין בגבולין אמר בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא
אליך וברכתך אף בגבולין לא שבגבולין אומרין אותה שלוש ברכות ובמקדש

ברכה אחת במקדש בכתבו ובמדינה בכינויו: ואני אברכם יכול אתם
רצו הכהנים לברך את ישראל הריהו מברכין ואם לאו אינן מברכין תל ואני
אברכם בין רוצים בין אינן רוצין אני אברכם מן השמים: הכהנים מברכים
את ישראל מי מברך את ישראל הכהנים תל ואני אברכם הכהנים מברכין את
ישראל מי מברך את ישראל הכהנים תל ואני אברכם הכהנים מברכין את ישראל ואני
אברך את אלו ואלו: תנא כהן תברכו את בני ישראל וישמעל אומ' למדנו ברטה
לישראל מפי כהנים לכהנים עצמן לא למדנו כשהוא אומ' ואני אברכם האוי כהנים
מברכים את ישראל והקנה מברך את הכהנים: ו' עקיבה אומ' למדנו ברטה לישראל
מפיו כהנים מפי הגבורה לא למדנו כשהוא אומ' ואני אברכם האוי כהנים מברכין
את ישראל והקנה מקיים על ידן: ו' עקיבה ברטה לכהנים לית להו אמר רב נחמן בר
יצחק מן ואברהם מברכין: אמר ר' יהושע בן לוי מניין שהקנה מתחזה לברכה
כהנים שנ' ושמנו את שמי על בני ישראל אברכם: ואמר ר' יהושע בן לוי כלפיך
שאינו עולה בעבודה שוב אינו עולה שנ' וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם
וידר מעשות החטאת וג' אינו והא' ר' אמי ור' אסי סלקי התם מי עקר עקרי ומי מטא
הוא דלת מאטו ותנן אס' הבטחתה יא שנושא את כפי' וחזר לתפלתו רשאי והא'
לא עקר לא דבר פורתא הכא נמוך עקר פורתא: אמר ר' יצחק לעולם תהא אימת
ציבור עליך שהדי פה עם פניהם כלפי העם ואחוריהם כלפי שכניה: ואמר ר' יהושע
בן לוי כלפיך שמברך מתברך וכל שאינו מברך אינן מתברך שנ' ואברהם מברכין
אמר לו הקנה לאברהם עתיד אני להעמיד מבני בניך שבט שמברך את ישראל
אמר לפניו רצוני שלעולם ומי מברך לאותו שבט אמר לו משהן מברכין את ישראל
אני אברך אותן שנ' ואני אברכם אמר להן הקנה בעולם הזה שבט לוי מברך אונכם
ולעתיד לבוא הקנה מברך אתכם שנ' וברכך יי' כנה עיקהר הקודש: ויהי
ביום כלות משה להקים את המשכן ר' חייא בר יוסף אומ' לפי שנתן משה כפשו על
המשכן לפיכך נקרא על שמו דאמר ר' חייא בר יוסף כל שבעת ימי המלוואים היה
משה מפרקן בכל יום שני פעמים וקובעו ר' חייא הגדול אומ' שלוש פעמים בכל
יום שנ' תקים הוקפו ויקם ראה כמה היה יגיעו ואם תאמר שבטו של לוי היו מסוייען

ד
ב
ו
ש
ט
י
יא
יב
יג
יד

אותן לאו הכין דכתיב ויהי ביום כלות משה להקים כלות ישראל לא נאמ' שלא
 סויע אחד מישראל בו : ובאחד בעסק הוקם המשכן לפי שאמ' משה לישאל
 לעשות את המשכן בשעה שירד פעם שלישית ביום הכפורים ולכמה נגמרה
 מלאכת המשכן ל שמואל בר נחמני אמ' לטל שהיה עושים תשדי ומחשוץ וכסלו
 והיה מונח טבת שנט וארל וזה עמידוהו באחד בעסק : ר' חגיגה אמ' באדר
 נגמרה מלאכתו למה שהמלאכה הנעשית בקיץ יום אחד נעשית לשני ימים
 בימי החורף ובבבדי שמואל בר נחמני מפני מה לא הוקם אחד שנגמר אלא
 שדעה הקב"ה לערב שמחת המשכן בשמחת יצחק שיצחק אבינו כולד באחו
 בעסק : ויהי ביום כלות משה כיון שכלו ישראל את מלאכת המשכן
 היו הכל עומדין ולא שדת שכינה בתוכו הלכו כל ישראל אצל כל חכמי לב אמרו
 להקה עמידו המשכן כדי שישנה הקב"ה שכינתו בינינו כאשר הבטיחו לנו היו
 רוצין להעמידו ולא היו יכולין הלכו אצל בעל אמרו לה היונו ואומדין שמא על
 ידיו שלבן עמרם יניח הקב"ה שרפים ואופנים ופלו וגלגלים וכל כבודו וישנה
 בתוכנו בוא ורא' אתה שמא יעמוד עליך אף הוא בקש להעמידו ולא יכול
 התחילו הכל משיחין אחד משה ואומדין ראו מה עשה לנובן עמרם באתו הטעה
 אותנו ואמר עשו משכן והקב"ה ישרה שכינתו ביניכם ועדיין לא שוחת עלינו
 ואף משה היה מיצר מפני שלא נשתתף במעשה משכן והיה הקב"ה יודיע מה
 גלבו לפיכך העלים הקב"ה מהן ולא היו יודעין להקימו באו לחן אצל משה אמרו
 לו הרי כל מה שאמרת לנו לעשות כבר עשינו ואתה שמא חיסרנו כלום או שמא
 עשינו דבר שלא אמרת והיו מראין לו כל דבר ודבר והוא היה אומ' להן שלום
 אמרו לו אם כן למה אמרת לכל החכמים ולא יכלו להקימו וכיון ששמע משה
 נצטער אף הוא עמהם אמ' לו הקב"ה אינו יודע מה בלבך אל תירא שאין אחד
 רשאי להקימו אלא אתה תקים את משכן אה מוע אמ' לפניו רבנו של עולם ואני
 יודע להקימו אמ' לו הקב"ה אני רך קומה וכותב בתורה ויקם משה את המשכן
 ומניין שהקב"ה הקימו שכ הוקם המשכן ומניין שמה הקימו שכ ויקם משה את
 המשכן וכאן הוא אמ' ויהי ביום כלות מ' להקים את המשכן : ביום כלות

כלת כבת אמר לוי ביזמא דעלות כלות לגמיה. פזס אמר לזעירא כליכאן
שהקמת הלילה פסולה שני ביום. כלות אמר ביום שכלו המזיקין מזה העולם
ומה טעמיה לא תתנה אוליך רעה ונג' לא יקר בזה מאהליך. אמר ליוחנן מה לי
ללמד ממקום אחר כלמד ממקומו יברכך יי וישמרך ישמרך מן המזיקין.
ליוחנן זר שמעון בן לקיש ל' יוחנן אומ' ביום כלות ביום שכלת איבה מן העולם
שער שלא הוקם המשכן היתה איבה וקנאה ושנאה ותחרות ומצות ומחלק ור
בעולם. אבל משהוקם המשכן ניתנה אהבה וחיבה וריעות וצדק ושלוש בעולם ומה
טעמיה אשמעה מה יזכר הלין כי יזכר שלום אלעמו ואלחסידין. אמר שמעון
בן לקיש מה לי ללמד ממקום אחר כלמד ממקומו וישכ' ו' שלום ל' יהושע בן לוי
בשם שמעון בן יחזק' להקים את המשכן אין כתיב לא להקים את המ' ומה הוקם
עמו שער שלא הוקם המשכן היה העולם רותת ומשהוקם המשכן כתבוסס העולם
לכך נאמ' ויהי ביום כלת משה להקים את המשכן. ויהי ביום כלות מ' וימ
את המשכן חייב יודע ביום שהתחיל בו אוביום שגמרו כשהוא אומ' ויהי ביום כל
אינו לא ביום שהתחיל בו לא ביום שגמרו. וימשח אתו ויקדש אתו משה
כתקדש בענין כל שבעה שני וישכ' כבודי על הר סיני ששת ימים ויקדש אלמ
ביום השב' מת הענין אהרן ובניו נתקדשו בשמן המטה וברם שכ ויקח משומ
המטה ומן הדם את על המז ויז על אהרן וג' משיחת אהרן כיצד כל שבעת ימ
המלוואים היה משה מושח את אהרן היה מפשיטו ומדחיצו וסך ביז עינו כמין
כי וחזר ומלבישו ושמונה בגדים מעכבין זה את זה. משיחת בניו כיצד כ
שבעת ימי המלוואים היה משה מושח את בניו היה מפשיטן ומדחיצן וסך בן
עיניהם כמין כי וחזר ומלבישן ובני אהרן מעכבין זה את זה. הלויס נתקדשו
בהזאה ובתגלות בקרבן בתנופה בהזייה מנין הזה עליהם מי הוטאת בתגלות
מנין והעבירו תעו על כל בשדם. בקרבן מנין ולקחו פרבן בקר בתנופה מנין
והניף אהרן את הלויס בתנופה לפני יי. ישראל נתקדשו בברית חטאת שני זכר אל בני
יער ויקחו אליך. ימיה תמומה. המשכן נתקדש בעמידה ובפירוק ובעמ
המשחה. בעמידה מנין ויהי בחדש הראשון הוקם המשכן. בפירוק מנין ולי

יבאו לראות כבלע את הקדש: בשנת השמיטה מינין ויקח משה משכו המטח
וימשה את המשכן: משיחת המשכן כיצד כל שבעת ימי המלות היה משה
מושח את המשכן היה מושחו ומעמידו ומפרקו ובשמיני היה מושחו ומעמידו
ולא מפרקו ר' שמעון אומר אף בשמיני היה מושחו ומעמידו ומפרקו כשהיה
משה מושח את המשכן היה מושחו מבחוץ ונכנס כשהיה מפרקו היה מפרקו
מבפנים ויוצא וימשה ויקדש אותם מכיון דכתיב וימשה את ויקדש את
לאיזה דבר נתמ' וימשה ויקדש אותם ר' איבוא אמר לתלמידי קסרייה ור' שמעון בן
לקיש חדא משה מושח כל אחד ואחד היה מושח כולו כאתחת וחודת את
וימשה וימשה משיחה בעולם הזה ומשיחה בעולם הבא: וימשה ויקדש
אותם תניא כל הכלים שעשה משה משיחתן מקדשתן מכאן ואילך עבודתן
מחכמתן ותימתי נמא וכך תעשו וכך תעשו לדורות שאני התפדאמ קרא וימשה
ויקדש אתם אתם במשיחה ולא לדורות במשיחה ותימתי אתם במשיחה
ולדורות או במשיחה או בעבודה אמר רב פפא אמר קרא אשר ישרתו בס בקדש הבר
תואן בשירות ואילת אתם למאלי אילת כתב אתם הוה תמינת לדורות במשיחה
ובעבודה ההא כתיב וכן תעשו כתב רחמינא אתם אתם במשיחה ולא לדורות
במשיחה: ויקריבו נשיאי יי' הם נשיאי המטות במצרים הם העומדי
עלה מקוה הן שהיו עומדין על גבין ועלה גדלים: וביאו את קרבנם לפני
י' שש עגלות כנגד ששת ימי בראשית שש כנגד ששת ערפי מטנה שש
כנגד שש אמהות וזוהן שדה רבקה רחל ולא בלה וזלפה אמר חונא כנגד שש
מצוות שה מלך מצודה עליהן וזוהן לא ירבה לו נשים לא ירבה לו סוסים וכסף
וזהב לא ירבה לו מאד לא תטה משפט לא תפיר פנים ולא תקח שחד: לא
שש כנגד שש מעלות לכסא: דא שש כנגד ששה דקופים והלא שבעה דקופים
הן אמר ר' אבין הן דמלכא יתיב טומוקון: צבתי צב זא קמורות שש והביאו
את כל הקופים מכל הגוים מנחה ליי' בצבים: ר' שמעון אומר איך צב זא צמודות
שש והביאו בערן צב צב על צד תיאמנה ר' ישמעאל אומר איך צב זא מצידות
ר' נחמיה אומר צב צב שודקיע: עגלה על שני הקופים ושור אחד מלא

היחיד לרשות היחיד ורשות הרבים באמצע אבל למעלה מעשה טפסים חייב
שכזה היו הלויים מושיטין מענלה לעגלה למעלה מעשדה ולבני קהת לאנת
בכתף וטאו זו מצות עשה שישאו הכהנים את הארון על הכתף בעת שדוצין להוליכו
ממקום למקום ואין מוליכין אותו לא על הבהמה ולא על העגלות ולפי ששפח חזי
ונשאו על העגלות כפרץ פרץ בעזא שכ' ויבאו עד גרן כירון ולהלן הוא אומ' עיגון
כבון אומ' ליוחנן כחלה כידון ולבסוף כשבת למקומו כבון ואומ' ויכהו שם האהים
עלהשל על עסקי שלו דבת ויאחז בו כי שמטו הבקר אמרו הקנה עוזא כושא נשאו
נושא עצמו לתכלשכן דא עלהשל אמ' רבא שעשה צרכו בפניו תנ
בעלשה מקומות נשאו הכהנים את הארון ראשונה כשעברו את הירדן שנודגלו
הכהנים נושאי הארון נשבלו בקצה המים והמים היו יורדין מלמעלה קמו נד אחז
כמה היה רחבן של יורדים מלמעלה שנים עשר מיל על שנים עשר מיל כנגד
מתנ ישראל בדיו ל יהודה אמ' לך אי עזר וכי מים קלים או אים קל אמור מים קלין
והלא בתין ושופין אותן לא מלמד שהיו המים נגרשיין ועוליין כיפיים על גבי
כיפיים יותר משלש מאות מיל עז שראו אותם כל מלכי מזרח ומערב שנ' ויהי
כשמוע כל מלכי האמרי וימקלבו ולא היה בס עוד רוח וכך רחב אומרת
כי שמענו את אשר הובש יי את מים סוף מפנ הא למדת שאותו היום שעברו
ישראל את הירדן שקול כיום קדיעת ים סוף שנבו שמעו עמים ירגזון שנייה
כשסיבבו וריחו שנ' ויקרא יהושע בן נון אל הכהנים ויאמר אליהם שאו את ארון
הברית וג' שלישית כשהעלהו שלמה שנ' וישאו הכהנים את הארון ואנב
שבמדבר היו נושאי אותה הלויים לפי שנה היה הדבר שהיו הכהנים מועטין
אבל לידות אין נושאיין אותה לא הכהנים וכך הוא אומ' וישאו בני הלויים את
ארון האהים כאשר צוה משה בדבריי בטתפס במוטות עליהם ואומ' ואלה
פקודתם לעבודתם לבית יי כמשפטם ביד אהרן אביהם כאשר צוהו יי אהו ישראל
עבודה האמורה כאן היא נשיאת הארון על הכתף והיכן צוה ולבני קהת לא
נתן כענבל הין על כל ישאו זכשנושאיין נושאיין אותן על הכתף פעם
כנגד צעם ואחריהם לחוץ ונחהם לפנים ויהיו שלת שמטו הכהנים ממנו

לית

והקריבו הנשאים את הנכת המזבח ששם שהקריבו הנשאים במזבח
לחנות המזבח דברים שאין כמותן נוהג לידות והקריבו בשבת כך הקריבו בכ
הגולה כשעלו מז הגולה אף הם מלוואים לחנוך בית שני וכן לימות המשיח מהרה
יבנה עתידין לעשות מלוואים לחנוך בית שלישי והן אותן הקרבנות ושיעוריהם
האמורין בספר יחזקאל ויאמר ייאל משה חמשה עשר פעם נדבר עם משה
ביום אחד ואיזה זה יום שהוקם המשכן וזו הן אדם כי יקריב מכם צו את אהרן
קח לך עגל ייז ושכר אלתשת איש איש מבית ישראל אשר ישחטו כמעשה ארץ מצרים
קדשים תביר אמר אלהי הכהנים וישלחו מז המזבח כה תברכו קח מאתם נשיא
אחד ליום בהעלתך קח את הלויים ויקחו אליך פרה אדמה נשיא אחד ליו
נשיא אחד ליום אמר להן משה לכלכם נאמ לי שתקריבו אבל לא נאמ לי מי מכם
מקריב ראשון נתנו עיניהם בנחשון הוא קדש שמו טלה קנה על הים והוא ראוי
להודיר את השכינה והוא מכם מקריב ראשון לכך נאמ ויהי המקריב ביום הראש
נחשון בכולן כותקרבנו ובו כותקרבנו כנגד שש מצוות האמורות במלך
וכן בכולן כות עתים ובו כות עתים לענין שאמרנו קערת כסף מה תל
אחת מזרק כסף מה תל אחד לא מלמד שהן מקדשין את הנופל לתוכן וכפס ריך
בטומאה ובליעה ובמחוסרי כפרה וכן הוא אומ' קערתו וכפתו וקשותו ומנקאת
יסך בהן וכו' בהן היו מנסכין והלא כבוד נאמ ואת קשות הנסך ומה אני מקיים אשר
יסך בהן לא מלמד שהן מקדשין את הנופל לתוכן וכפס ריך בטומאה ובליעה ובמחוסרי
כפרה קערת כסף הקעדות והכפות והמזרקות ושאר כל כלי השדת בילין של
כסף ושלזהב היו ואם אין ידו ציבור משגת עושין אותן אף שלשאר מיני מתכות
שניהם מלאים כל כלי השדת אין מקדשין לא מלאים ואין מקדשין אלא
שלימים ואין מקדשין לא במקדש ואין מקדשין לא מתוכן ואין מקדשין לא ליעת
אבל המדות אין מקדשין חסרין לא אסדעו למלאם ואם אין דעת למלאותן מקדשין
להיפסל אבל לא ליקרב כף אחת עשרה זהב פל הראוי להטבן בכף ראוי להפסל
בטומאה ובליעה וכל הראוי ליתן במזרק ראוי להפסל בטומאה ובליעה כף
אחת הכות עשה כל מה שבכף אחת מבאן אמרו הכלי מזרק מה שבתוכו לקודע

אבל לא לתרומה כיצד כלי שהוא מלא פירות פרודין כגון גזגזות וצמוקים ונבנה
טומאה באחד מהן כטמא כל שיש בכלי אם היו אכלי קודש אכלו כלי שאין לו
תוך מצדף מה שעליו לקודש מלאה קטרת זה שה שמן וקטורת ישמח לב
שמן זה כהן גדול שנמשח בשמן המשחה וקטורת לו ישרל שהיו דואין לב כן
הקטרת שהיה מתמר ועולה ונעשה כצטנול והיו שמוין ויודעין שנתפפרו עונותיו
שנאשכל הכופר דודי לו ואמ' וכסה ענן הקטרת אין וכסה את לשון מחילה שנכסית
כל הטמאם סל' הוי שמן וקטרת ישמח לב: חביבה היא הקטרת שלא נשתבחו קרבנות
מעולם כקרבן הנשיאים ולמה שהיו מקריבין קטורת תחלה שכך הוא אומ' כף אחרת
עודה זה מל' קטרת ואחר כך פד אחד ולפיכך הכת' משבח קרבן כל אחד ואחד מהן
לבו זה קרבן מל' זה קרבן פלוג' שהיה ערב לפניו: אמ' לא ידעו נתיארה דוד לקרבן
נשיאים דכת' עולות מחים תעלה לך עסק קטרת אילים תעשה בקר עם עתודים סלה
ותיארה זה שישבו פרים ואילים וכבשים ועתודים אין לך כל קרבן שיש בו לא אלא
קרבנם של נשיאים דכת' ולדב' השלמים בקר שניכ' וג' יודה ור' נחמיה ורבנן ל' יודה
אומ' חביב קרבנם של נשיאים לפני הקב"ה כשירה שאמרו ישראלים: בים כת' זה
אלי ואנוהו ובקרבנם של נשיאים כת' זה קרבן נחשון ור' נחמיה אומ' חביב קרבנם
של נשיאים לפני הקב"ה כשני לוחות הבדית כת' בשני לוחות הבדית מזה ומזה
הם כותבנים ובקרבנן של נשיאים כת' זה קרבן נחשון זה קרבן נתנאל וכן כולן
ורבנן אמרין חביב קרבנן שלא הרוז לפני הקב"ה כקרבנן של נשיאים בקרבנן של
נשיאים כת' זה קרבן נחשון וג' ובקרבנן שלא הרוז כת' זה קרבן אהרן ובניו: אמ'
ל' בדכיה חביב קרבנן שלא הרוז לפני הקב"ה כשני עשר שבטם שנ' זה זין שבעה
הי חמשה הא שנים עשר: זה קרבן נחשון מניין אתה אומ' שכולן כת' נדבו
מעצמן והיה קרבן כולם שווה תל' זה קרבן נחשון זה קרבן נתנאל זה קרבן אליאב זה
קרבן אליצור: באותו היום ראת אלישבע בת עמינדב ארבע שמחות ואכל
אחד ראת ובמה מלך ואחיה נשית ובעלה כהן גדול ושני בניה שני סגני כהונה
ואכל אחד על שני בניה על אותה היום הוא אומ' עורי צפון צפון תימן הפיחי גע
ה' בעיניו באתי לפני אהתי כלה: ביזם השני הקריב נתנאל בן צוער למה טעם

ביששכר הקריב לפי שהקריב שני למלך מפני שהוא בן תורה והוא שנתן עצמו
לשכטים שיביאו עגלות וכנהו אומ' ושיב ושמו יוב ושמו יוב ושמו יוב ושמו יוב
נקרא שמו ישיב שהשיב ענה לשכטים שיעשו עגלות לפיכך נאמרו הקדש כאלו
הוא לבני הקריב ואינו טפלה לאחריב : זאת חנכת המזבח ביום המשח
את ארץ ירושלים שגמרו או ביום שהחל להעמידו כשהוא אומ' ויהי ביום
כלות משה להקריב את המשכן הא כבר כילוה אמור וכשהוא אומ' אחרי המשח את
עייני הדבר חלוק הא דעת שאינו אומ' כן את חנכת המזבח ביום המשח אתו לא
יום שגמרו לא ביום שהחל להעמידו : ביום המשח אתו יכול שהוא נמשח
מענה אומ' עוד אינו נמשח מענה עדיין אומ' לא נמשח לימות המשיח אבל
ימשח לעתיד לבוא אומ' עוד אינו נמשח לעתיד לבוא : וכנהו אומ' זאת משחת
אתו ובניו יכול שהן נמשחין מענה אמר זאת אינן נמשחין מענה עדיין אומ'
אומ' לא ימשחו לימות המשיח אבל ימשחו לעתיד לבוא אומ' זאת אינן נמשחין לעתיד
לבוא : ומה אני מקיים אלה שני בני היצוד העומדים על אדון כל הארץ זה האדון וזה
אחד מבקש כהונתו ואחד מבקש מלכותו : מאת נשיאי ישראל מה תלמאת
נשיאי ישראל לא מלמד שנתנו מעצמנו והיה קרבן כולו שווה כאדון כן רחוק כן
משקלן : ושמענו אומ' מה תלמאת נשיאי ישראל לא מלמד שנתנו מעצמנו
והיה קרבן כולו שווה ולא אחד הקריב מהן יתר על חבירו שלו הקריב אחד יתר על
חבירו לא היה קרבנו אחת את השבת אומ' לגם המקום אתם חלקם כבוד זה לזה
ואני חולק לכם כבוד שני נשיא אחד ליום נשיא אחד ליום : שלשים וזאת
הקערה האח כסף וג' וכי אין ידוע שאפי' וארבע מאות בשקל קודש יכול בזכך
שהוא שוקלן כולו כאחת היו יתירים ובזמן שהיה שוקלן אחת אחת היו חסרין אמר
כל כסף הכלים אפי' וארבע מאות בשקל קודש בין שוקלן כולו כאחת בין שוקלן
אחד אחד : כל כסף הכלים אפי' וארבע מאות בשקל קודש : אין לי לא מדה הכלים מדה
בהמה גסה מניין אס שחורות שחורות ואם לבנות לבנות אמ' כל הבקר לעלה שנים
עשר פרים אין לי לא מדה בהמה גסה : מדה בהמה דקה מניין אמ' אילים ששים
עתיים ששים כבלי בני שנה ששים : זאת חנכת המזבח אחרי המלך אומ'

זה הוא שאמרנו ביום המשח אתו למעלה: ובבא משה אל אהל מועד כתוב
אחד אומי ובבא משה אל אהל מועד וכת אחד אומי ולא יכל משה לבוא אל אהל מועד
וכי היאך אפשר לקיים שני כותבים הללו לא בזמן שהשכינה מגעת לחוץ מהוא
אומי ולא יכל משה לבוא מפני שנתנה רשות למחבלים לחבל ובזמן שהשכינה
מסתלקת מן החוץ מהוא אומי ובבא משה אל אהל מועד: לדבר את כיון שהיה
נכנס היה מידבר עמו ושמעון אומי מיכאן למדנו שמה היה מידבר עמו בכל
שעה שירצה שבו ובבא משה אל אהל מועד לדבר את כיון שהיה דושה היה נכנס
והוא מידבר עמו: ויעזר בנו שלל יוסף הגלילי אומי שזמע אני לא יודה שכינה
לארץ מעולם שנמן השמים השמיעך את קולו ליתרך: אתם ראיתם כי מן השמים
דבר עמי: מה אני מקיים ובבא משה אל אהל מועד לדבר את לא כמין סלון שלאש
היה יודד משמי השמים לבין שני הכרובים ומדבר עמו משם שני מבין שני הכרובים
וידבר אליו: וישמע את הקול כל הנביאים כולן לא היו שומעים את הקול
לא לפי כוחו שני קול ייבכה אבל משה רבינו היה שומעו כותקונו שני וישמע את
הקול הקול כמות שהיא וכך מציינו כשעמדו אבותינו על הר סיני היו אומרים אם
יחפס אנחנו לשמ את קול יי אלהי עוד ומת ומשה רבינו שמעו גדול הוא כודו
של משה שנשא משוי שלא יכלו ששים רבוא לסבול: כל הנביאים כולם לא היו
מתקבצין לא בחלום בחזיון לילה או בתדמה ביום שני במראה אליו אתודע בחל
אוצרבו אבל משה רבינו היה שומע את הקול והוא ער ועומד שני ובבא משה
וישמע את הקול מדבר אליו: מבין שני הכרובים עליו הכות אומי צרור המור
דודו לי בין שני חלון זו שכינה ששדחה בין שני הכרובים שני ונועדותך שם
וכן כשדבר הקבה עם משה לא דבר עמו לא מבין שני הכרובים שני ובבא משה
אל אהל מועד וכשנסתלקה שכינה לא נסתלקה לא על גבי כדוב אחד שני וירכב
על כדוב ויעף מושלו משל למה הדבר דומה למלך בשדודים שכעס על אשתו
והוציאה והיו לו שני בעט ממנה ולפי שהיה בלבו של מלך וההזירה נטל אחד
אן התניחוקות ואחד העחו אצלה ועתודה שכינה לחזור למקומה שני כה אמר יי
הוא שבת אל ציץ ושכנת בתוך ירושלים: כן יאמר רחום:

בהעלתך

מ'שות קונה שמים ויזר המאורות אשר לו הנצח וההוד והגדולות והגבורות
המסודר כוכבים ברקיע במשמדות המבקיע נחלים ואורים בצורות הפועל
ועושה וקורא מדאש הזרות מי יספר נפלאותיו והמה לא ספורות המלמד יכו
להועיל ומדריכנו בנתיבות ישירות המנחילנו חקים טובים ומשפטי סתורות
מתוקים מדבש ומפנינם יקרות טהורות וצדופות וכוכבים מאירות ככתאמרות
י' אמרות טהורות ועננו משמי קדשו שופך מעוני ויתן חלקינו בדתו
הנתונה מסיני ויוריס קדננו בכבוד בזכות איתנו ויהרוס קמינו ויגדע קון טוטע
ויריב את ירעי ויונה את מונ' ויחריב אויבת ותראינה בה עיני' וישוב בלעיר
קדשו נחיה מונ' ולכך הללו את שם יי' כל קהל אמוע ותנו כבוד לשמו ושירו
בדבי יי' ככת על כן באורים כבוד יי' זה הוא שאמ' הכת על כן באורים כבוד
יי' מהוא באורים באלין פניסא דתלן בריום עלמא כשהחמה זורה חייב אדם
לבדק יוצדאוד וכשהכוכבים נראין חייב לבדק מעדיב ערבים וכשהלבנה מתחזקת
חייב לבדק אע"ז במאמרו ברא שחקים לכך נאמ' על כן באורים כבוד יי' לא
על כן באורים כבוד יי' כלמד שישאל חייבין להדליק נר בבית כנסיות ובבתי
מודשות שהן כמקדש שני ואהי להם למקדש מעט מה מקדש לא היה הנכונה
בו כך ישאל חייבין להדליק בבתי כנסיות ובבתי מודשות לפי כך הקנה מזה יר
למשה שיהיה את אהרן על פרשת נרות שני דבר אלאהרן ואמרת אליו בהעלתך
את הנרות אמרו משה ואהרן לפע הקנה רבונו של עולם אתה אור ומושבך אור והאור
כולו שלך ואתה מצוינו להדליק לך נרות אמ' להם הקנה לא שאני צריך לאור אני
אמ' להם להאיר לפני איכאומ' לכם לא לעלותכם ולהריס קדנכם לפני כל בא
העולם ויאמרו רצונו לפני מי הן מאירין לפני מי שהוא מאיר לכל עם עשי
כך אני עתיד להאיר לכם כפלים לעתיד לבוא וכן הוא אומ' כי אתה תציר נרי
כמשל למה הדבר דומה לפקח וסומה שהיו מהלכין בדרך והיה הסומה מסת
לפניהם ולפניהם שלפוח

לו בדרך הייתי מסתמך עליך ועכשיו אתה אומ' לי להדליק לך את הנר והלא יש
 ענינם אמ' לו לא שאני צריך לא כרי לעלותך ויאמרו הכלכל הכבוד הזה עשה
 הסומה לפיך כך אמ' הקצה לא שאני צריך לך לאור לא כרי שאחלוך לכם כבוד
 ולעלותכם לפני כלבאי העולם ויאמרו ראו היאך אלו מאירים לפני מי שהאור
 שלו לפיכך הוא מזהיר על פרשת נרות מניין ממה שקדינו בענין דבר אל אהרן
 ואמרת אל' בהע' את הנרות' לאחא פתח גם חשך לא יחשיך ממך ולילה
 כיום יאיר כחש' כא' אמרו ישראל לפני הקצה רבונו של עולם אתה אור ולבושך אור
 ושמשך אור והעולם כולו מאיר מכבודך ואנך מצוה לנו להאיר לפניך וכי מה ע
 שלנו מועיל והלא הוא כחשך לפני חגורה קלה שיש בעולמך שנכחטה באורה
 אמ' להן הקצה אנפ' כן איני חפץ לא באורה שלכם משל למלך שאמר לאוהבו מבקש
 אני לסעוד אצריך לך והתקין כל מה שאתה יכול להתקין הלאך והתקין כל צרכי מעוזה
 והדליק כמה נרות לכבודו של מלך ואנפ' שעשה כל כך מעשה הדיוט הוא כיון
 שבא המלך אצלו באו עמו כמה תבוקות וכמה פניסין וכמה נרות וכל טכניסי
 מלכות וכל מיני מעדנים כיון שראהו אוהבו של מלך נבהל מלפניו וטבטיש והלאך
 והטמין כל מה שנתקן אמ' לו המלך הוא אמרת לך שאני בא אצריך למה לא תקנת
 דבר אמ' לו אדוני המלך כבר התקנת לא שנתבטישתי כשראיתני כל הכבוד הזה שעמך
 אמ' לו חייך אין רצוני להשתמש לא במה שתקנת כך אמ' הקצה למשה תחלה
 יגשית מנרת זהב וצוה אהרן שידליק עליה בכל יום ועשה כן הוא ואהרן וכיון
 נשחח ישיבנתו שלהקצה במשכן ונתמלא מזיו השכינה נתעצב אהרן מלהדליק
 את המנורה לפי שנתבטיש בשעה שראה את המשכן מלא מזיו השכינה נחתם
 אלא שעה ידע הקצה מה בלבו שלא אהרן וצוה למשה שואמר לאהרן ויזהירו על
 אנה שני דבר אל אהרן ואמ' אל' בהע' את הנר' דבר אל אהרן ואמ' אל'
 על כן' את הנרות למה נסמכה פרשת נרות לפרשת קרבנות נשיאים את
 והוציא' א שנים עשר שבטים הקריבו קרבנות לחככת המזבח ושבתו שללוי לא
 אן התיב לחככת המזבח כלום מאז מצירין ואומרין שכמא אין צדיקו צדיקת להקריב
 המזבח ואף אהרן כתבחד ואמ' אל' ל...

בשבילי אמה קנה לשבט לוי וראתתי קחשיו כי אין מחסור ליהאין
ואמ' למשה פייסת את אהרן אחיך שרעת קנטה עליו ואמור לו חייך בלהשננים
עשו חנכה למזבח ביחד ואתה עושה לעצמך דבר אלאהרן בהעלתך את
הנרות צו את אהרן אין כן לא דבר אל אהרן לשון פיוס כענין שנ' ויטחם
אותם וידבר על לבם ואומ' דברו על לב ירושלם ולמה דיבור ואחר כך אמירה
שתהא אזוהרה עליו אמ' הקנה למשה אמור לאהרן שיהא זהיר בנר דת
בהעלתך את הנרות עלייה וגזולה היא לך בהעלתך את הנרות אין
ידוע אם בהעלתך להעלותן או בהעלתך לסדרן כשהוא אומ' יאירו שבעת
הנרות להעלותן אבל לא לסדרן יכול שהיה מעלה כולן כאחת אמ' להעלת
נר אחד אחד יכול אהרן לא היה מעלה כולן כאחת אבל בניו יהו מעלין כולן
כאחת תל' יאירו שבעת הנרות יערך את אהרן ובניו אחד אחד ומניין שהיו
חוזרין חלילה כמיז עטרה תל' יאירו שבעת הנרות ומניין שיהיו כל הנרות
מוסטרין כנגד נר האמצעי תל' אל מול פני המנורה וכך הוא אומ' והוא ישב
ממולי אמ' שמעון כשהלכות לרומי וראית שם את המנורה היו כל הנרות
מוסטרין כנגד נר האמצעי שבעת הנרות משה עשה מכור האחת
ובה שבעה נרות כנגד שבעה עממים שכיבש האמרי והכנעני והחתי והפני
והחוי והיבוסים והגרגשיו ושלמה עשה עשר מנורות שלשבעים נרות לפי שהיה
מושל על שבעים אומות שנ' ושלמה היה מושל בכל הממלכות אמ' רב
יהודה אמ' רב אסי עשר מנורות עשה שלמה וכל אחת ואחת הביאה ארף
כך זהב והכניסוהו פעמים לכור והעמידוהו על ככר ויעש כן אהרן
עשה מה שנתבקד ולא פחה ולא הוסיף אל מול פני המנחה נרותיה שיהיו
נרות מקבילין את המנורה ומנורה את הנרות האפיצד שלשה כלפי מזרזר
ושלשה כלפי מערב ואחד באמצע כמצאו כולן מקבילין את האמצעי מכאן שהיה
ל' נתן אומ' האמצעי מכובד וזה מעשה המנורה מקשה זהב מניין
שהמנורה מן הכושן אמ' מקשה תעשה המז' אין ל' לא מעשה מ' וכן
ל' צות קמס ופרחים תל' תעשה יכול אף הצבונים והמחנות תל' היא אפשר לומר

היא שכבר נתמ' תעשה ~~הפך~~ תעשה שכבר נתמ' היא האמה הדבר
אחר שריבה דבת מעט הרבה מוק שיין למנודה מה מנודה משמשת ואינה
זזה אף את מרוב את כל הכלים שהן משמשין ואינן זדין יצאו הצבתם והמחנות
שהן נכנסין ויוצאין חומר במנודה מבחצוצרות ובחצוצרות במנודה
שהמנודה אינה לא מז המשוך אם אין לו מז המשוך אל יעשה משאיכו
משוך אקאין לו שלזה בעושה הוא מז הכסף או מז הנחשת חומר
בחצוצרות במנודה שהחצוצרות אינן לא מז המשוך אם אין לו מז המשוך
עושה הוא משאיכו משוך אם אין לו שלכסף אל יעשה מז הזהב ומז הנחשת
עד פחה ריבה לה הכתב באך פרח אחר סמוך ליריכה כמצאו הפרחים
תשעה מקשה היא מלמד שקשה משה במעשה מנודה והראה לו המקום
כלו באצבע אמ' לו הקנה למשה טול ככר והסליכו לאור והיא נגש ירת
מתילה ומניין שכשהשליך הככר לאור יצאת המנרה עשויה ומתקנת שנ
כמראה אשר הראה יצאת משה בן עמי את המ' הקנה הוא שעשה
כמראה אשר הראה יצאת משה בן עמי את המ' הקנה הוא שעשה
ומנרה שלא ירדו מז השמים וראה משה ועשה תכנינם שנ אשר אתה מרא
בהר לא מעתה דכתיב הקמת את המני כמי את הרא בה הפי כמי הכ
כמשפטו כתיב כתיב את המ' רחייא בר אבא אמ' ל יוחנן גבריאל חגור
כמין כסיקיא היה והראה לו למשה מעשה המנודה דכתיב מעשה המנרה
תנא דביר חיבור ישמעאל שלשה דברים היו קשיין לו למשה עד שהראה לו
הקנה באצבע ולוהן מנורה וראש חדש ושרצים מנודה דכתיב וזה מעשה המנ
ראש חדש דכתיב החדש הזה שרצים דכתיב וזה לכפ הטמא בשדן ויש אומ' אף
הלכות שחיטה דכתיב וזה אשר תעשה על המזבח כמראה אשר הראה
מלמד שראה אותה ארבע פעמים ראה אותם עם שאר כל הכלים ושכח
וחזר וראה אותה שנייה מיכל עומד וממשח בה וראה אותה נעשית וחזר
וראה אותה שנייה לכך נאמ' בן עשה את המנרה וירבר קח את הל
למה זכו הלויים להיותן מובחרין מכל ישראל לפי שעמדו בצדיות אבות ויש

ישראל עבדו במצרים ובמעשה העבול והם עמדו בבריתך שכל ובריתך ינצו
ולא עוד לא שמטרו עצמן על קדושת השם ועמדו עם משה כנגד ישראל
במעשה העבול שכן ויעמד משה בשע המ ויאספו כל בני לוי ואעפ שהובחרו
הכהנים מכלל הלויים כולק שקולין כאחד שכן את מוציא כל מה שנכהנים נאמ
בלויים ככהנים נקראו לשמו שלהקבה שכן וכהנו לוי והלויים כמותן שכן והיו לוי הלויים
באהרן כות ויבדל אהרן ובלויים כות והבדיל את הלויים באהרן כות והזית על אהרן
ובלויים כות הזה עליהם מי חטאת באהרן כות קח לך עגל בן בקר לחטאת ובלויים כות
ולקחו פר בן בקר באהרן כות ואת אהרן ואת בניו תק אל כות אה מוע ובלויים כות
והקרבתם את הלויים לפע פת אהמו באהרן כות וסמך אהרן ובניו את ידיהם ובלויים
כות והלויים יסמכו את ידיהם כל כך למה לפי שהיו מעשיהן טאים ומזהירין את
ישראל ומוריין להם כהלכה לכך זכו לכל הכבוד הזה וכה תעשה להם לטהרם
נתקדשו הלויים באדבעה דברים בהזייה ובתגלחת ובקרבן ובתנופה בהזייה מניין
הזה עליהם מי חט בתגלחת מניין והעבירו תער על כל בשרם מכאן אמרו שלשה
מגלחין ותגלחתן מזוה הנזיר והמעורע והלויים וכולן שגילחו שלא שבער או
ששיירו שתי שערות לא עשו כלום הלויים במדב בלבד והנזיר והמעורע כוהגין
לדורות בקרבן מניין שכן ולקחו פר בן בקר בתנופה מניין שכן והניף אהרן את
הלויים תנופה ונבסו בנגדיהם והטהרו מלמד שהן טעונים מצוסבגרים
וטבילה ולקחו פר בן בקר פר יכול לקזתל בן או בן יכול קטן תל פר הא כיצד
בן שלוש כדברי הכמים ר' מאיר אומ' אף בני תרבע ובני חמש כשרים לא שריין
מביאין את הזקנים מפני הכבוד ופר שני בן בקר תק לחט ר' יוסי הגלילי אומ
מה תל ופר שני אם ללמד שהן שנים והלא כבר נאמ ועשה אתה אחר חטאת זאת
האחד על לוי ואם כן למה נאמ ופר שני בן שתי שנים ר' אומ מה תל ופר שני בן
בן תק לחט אם ללמד שהן שנים והלא כבר נאמ ועשה את האח חט ואת הא עלה
ואם כן למה נאמ ופר שני בן בקר תק לחט לא לפי שכן ועשה את האח חט ואת הא
על יכול תקדום חטאת לעולה בכל מעשיה תל ופר שני בן בקר תק לחט או ופר
שני בן בקר תק לחט יכול תקדום עולה לחטאת בכל מעשיה תל ועשה את האח חט

3
41
31

ואתה אתה על הא כיצד דם חטאת קודם לים עולה מפני שהוא מדעה ציברי עולה
קודמין לאימורי חטאת מפני שהן כליל לאשים ו שמעון אומ' מה תל' ופר שב
בן בקר תן לחטאתם ללמד שהן שנים והלא כבר נאמ' ועשה את האוח חט' ואת האוח
על יכול כאלה חטאת ללוים תל' ופר שני בן בן תן מה עולה לא כאלה אף חטאת
לא כאלה: כיוצא בואמ' לי יוסי וצאים מה שביבט הגולה הקריבו עולות לזה
ישדל פרים שנים עשר על כל ישדל אילים תשעים וששה כבשים שבעים ושבעה
צפירי חטאת שנים עשר הכל עולה ליי אפשר חטאת עולה לא מה עולה לא כאלה
אף חטאת לא כאלה ו יהודה אומ' על פי הביאום: והקרבת את הלויים לפני
אה מוע והקהלות את כל עדת בני ישראל עשה במעמד כלה ערה כדי שיהיו נוהגין
כבוד בלוי: והלויים יסמכו את ידיהם על ראש הפרים מפני שהוא קרבנס סמכו
עליו: והבדלת את הלויים מות בני יש' שיהוא מובדלין מכלל ישראל לעבודת
השם ולהודות לכל ישראל לא עורפין מוחמה כשאר העם ולת עסיקין בצרכי הגוף
לעצמן לפי שמקראו חילו של מקום שכ' בוך יי חילו: והיו ליהלויים כגביר
שקדושתן לעולם שכל מקום שכל לי הרוי הוא קיים לעולם: ואתנה את הדי
נת וג' לעבד את עבד בני יש' באה מוע ולפני עלבני יש' זה השיר: תנו רבנן
השיר מעכב את הקרבן דבריו מאיר וחכה אומ' אינו מעכב מאי טעמא דן מחיר
אמ' לעזר דאמר קרא ואתנה את הלויים לעב' ולכפר מה כפרה מעכבת אף השיר
מעכב ורבנן לפתוך דד לעזר דאמ' מה כפרה ביוס אף שיר ביוס והא פת הנרה
בדכו אתי כל עבדי יי העמדים בצדתי בלילות אמ' ו יוחנן מאי בלילות איתלמידי
חכמ' שעוסקין בתורה בלילה מעלה עליהן הכת כלן עוסקין בעבודה אמ' ליוזן
בואו וראה כמה חייב הקנה את ישראל שהוא מזכירן חמשה פעמים בפסוק אחד
שנ' ואתנה את הלוי' שנתים לאה ולב' וג' ויתחטאו הלויים זו הזאת מי חטאת:
ויכבסו בגדיהם זו טבילה: וינפ' אהרן אותם כמשמעו: ויכפר עליהם אהרן
זה הקרבן כאשר צוה יי את משה: על הלויים כן עשו להם לרבות התגלות וסמיכת
יד' ויזכר זאת אשר ללוים השנים פוסלים בלויים ואין המוס פוסל בהן והלוי
אומ' ופירין הוא ומה אם במקום שלא פסל מומים פסלו שנים האן שכלו שנים

איכודין שיפסלו מומים תל זאת אשר ללויים השנים פוסלין בלויים אין המום פוסר
בלויים הינו דתנן הכשר בכהנים פסול בלויים והכשר בלויים פסול בכהנים תנן
רבנן כהנים בשנים כשרים במומין פסולין לויים במומין כשרים בשנים פסולין
נמצא כשר בכהנים פסול בלויים והכשר בלויים פסול בכהנים מנא הני מלי דתנן
רבנן זאת אשר ללויים מה תל לפי שכך ומבין חמשים שנה ושוב מצבא העב למדכו
ללויים שהשנים פוסלות בהן יכול יהו מומין פוסלין בהן תל זאת אשר ללויים ואן אחדת
ללויים אשר ללויים ולא לפהנים שיכול זה לא דיך הוא ומה לויים שתיק המומין פוסלין
בהן שנים פוסלין בהן כהנים שהמומין פוסלין בהן איכודין שיהו שנים פוסלות בהן
תל אשר ללויים ולא אשר לכהנים וכול אף בשילוי ובבית העולמים כן תל לעבד עבודת
עב ועב מש באה מוע לא אמרת לא בזמן שעבודה בבתך מבין חמש ועשרים
שנה ומע ר נתן אונ' כת אחד אומ' מבין חמש ועשרים שנה ומע וכת אחד אומ'
מבין שלשים שנה ומעלה אי אפשר לומר חמש ועשרים שכבר נאמ' שלשים ואי
אפשר לומר שלשים שכבר נאמ' חמש ועשרים הא בתיזה צד עשרים וחמש לתלמוד
שלשיכ לעבודה מכאן לתלמוד חכמים שלא ראה סימן יפה במשנתו חמש שנים
שוב אינו רחוק ר יוסי אומ' שלוש שנה ולגדלם שנים שלוש וללמים ספר ולשון
כשרים ואיך שאני לשון כשרים דקליל ואיך שאני הלכות עבודה דתקיפן
תנו רבנן בהן משיבא שתי שערות ועד שיזקין כשר לעבודה ומומין פוסלין בן
בן לוי מבין שלשים ועד בן חמשים כשר לעבודה ושנים פוסלין בן בן א צאה
מועדי שבמזבד אבל בשילה ובבית העולמים אין נפסלין לא בקול אלא סימני
קראת ויהי כאחד למחצרים ולמשוררים להשמיע קול אחד עד שיזקין כמה אמ'
ר לעת אמר חנינה עד שירתות תנו רבנן כתמלא דקנו ראוי ליעשות שלוח
צבור ולידד לפני התבה ולישא את כפיו ומאימתו כשר לעבודה משיבא שרבו
שערות ר אומ' אומ' עד שיהא בן עשרים אמ' רב חסדא מאי טעמא דר דכת ויעמדו
הלויים מבין עשרים שנה ומע לנח על מלאכת עבודת בית ואיך לכניח שאני והא
קרא בלויים כת כי דל יהושע בן לוי דאמ' ר יהושע כן לוי בעשרי שנה מקומות
נקראו כהנים לויים וזה אחד מהן והכשרם הלויים בני צדק

מזרעך לחדתם מכאן אמר ל' אלהים בן עשרים שנה יספיק פסול לעבודה ואפולתם מאדמות
כשר לעבודה משיבא שנת עבודת אלהים אלהים איך מניחין אותו לעבוד
עד שיהא בן עשרים ומבן חמשים שנה ישוב מצבא העב' זו עבודת המשו'
ולא יעבד עוד ר' אומ' הוהיל ואמרה תורה יעבוד ואמרה תורה שלא יעבוד אם
למדת שהוא עובד שנת עשרים וחמש וכול יעבוד כל עשרים וחמש תל' ולא יעבוד
עוד: ושרת את אחיו אעפ' שנפסל מן המשא חוזר הוא להיות שוערו ושומר
ומשווד שני לשמר משמרת ועבד לא יעבד זה משא שהיה במדבר ומשבאו לארץ
כשיתקלקלו קולו נפסל מחמר שדה: ככה תעשה ללוים במש' השנים פוסלות
בלוים ואינן פוסלות בכהנים והלא אומ' וכי דין הוא ומה אם במקום שלא פסלו
המומין פסלו השנים מקום שפסלו המומין אינו דין שופסלו שנים תל' ככה תעשה
ללוים השנים פוסלות בלוים אינן פוסלות בכהנים: במשמרתם מגיד שחן עשוין
משמרות הדב' והן עשרים וארבעה משמרות משמר לכל שבת וחוזרין חלילה:
וידבר ייאלמשה במדבר סיני נאמ' כאן במדבר סיני ובדאשו במדבר סיני
סה מדבר סיני אמור בדאשו אהל מועד אף מדבר סיני אמור כאן אהל מועד נאמרו
כל המצוות האלו מאהל מועד נאמ' לו למשוח את המשכן מאהל מועד נאמ' לו לשון
את הפרה מאהל מועד נאמ' לו להעמיד את האהל מאהל מועד נאמ' לו כל הטעחת
והטמאות בשנה השנית לצא מא מצד צה' הראי' תאני חזקיה זה היה ראוי
להיות בתחלת הספר וידבר לא שאין מוקדם ומאוחר בתורה ויכוונה ר' לוי בשם ר'
חמא ביר' חענה כיתבאו אלארץ כנען ונתת כגע צדעת זה היה ראוי להיות תחלת
כגעים לא שאין מוקדם ומאוחר בתורה ויעשו בני ישראל את הפסב' מהתל'
בראשון מלמד שלא קדמו אחר' במועדו דוחה את השבת במועדו דוחה את
הטומאה: יכול שאין לי שאינו דוחה את הטומאה לא בחול ומניין אף בשבת תל'
במועדו יכול אף השלמים הבאים עמו יהו דוחין את השבת ואת הטומאה דל'
תעשו אותי אודני דוחה את השבת ואת הטומאה אין השלמים הבאים עמו דוחין לא
את השבת ולי' אה' הטומאה: ויעשו בני ישראל יכול שאין לי שאינו דוחה את
כשאמר ויעשו יעשו ריבה קיבול דמו וזר' קת' מן ומיחוי

אמר ר' אבהו
היה ענין
הוא ענין
הוא ענין
הוא ענין

ידבר

קרביו והקטר חלביו ל' אי עזר מוסיף אובעה דברים דאניכתי יבדתו וכוונת משנין
ולקח והרכיבו מידושולם להר הבית והבאת מחוץ לתחום שהיה ל' יהושע אומ
הבאת מחוץ לתחום אינה דוחה את השבת ל' אי עזר אומ' דוחה היא מקל וחומר אם
התורה שחיטה שהיא משום מלאכה לא נתנה הבאה שהיא משום שבות אמ' לו ל'
יהושע והדי שחיטה שהיא במקרא הגבולין תוכיח שהתיר בה משום מלאכה ואסר
בה משום שבות אמ' לו ל' אי עזר מה זה יהושע איך רניך רשות מחובה ולא חובה מרשות
לא רשות מרשות לגזרה שוה וחובה מחובה לגזרה שוה ונסתלק ל' יהושע וקפץ ל' עקיבה
אמ' לו הדי מי שהזזה הזייה ראשונה ואירע יום שביעי שלו להיות בשבת ערב פסחיס אומ'
אתלו טיזה בשביעי בשביל שיאכל את הפסח אמ' לו ל' אי עזר הוא עיקר דיוניאם התרת
שחיטה שהיא משום מלאכה לא נתנה הזייה שהיא משום שבות אמ' לו ל' עקיבה אתה
כופר בי ואני כופר בך אם אסדת הזייה שהיא משום שבות לא נסר שחיטה שהיא משום
מלאכה אמ' לו ל' אי עזר עקיבה איך את יכול לכפור בלעולם מפני שאמרה תורה צונו
במועדו דוחה את השבת במועדו דוחה את הטמאה אמ' לו הבא לי מועד לא כמועד
לשחיטה כלל אמ' ל' עקיבה כל מלאכה שאפשר לה ליעשות מערב שבת אינה דוחה את
השבת ושאי אפשר לה ליעשות מערב שבת דוחה את השבת בארבעה עשר
יום לאחר הזה בין הערב יעני אתו במועד בארבעה מקומות הוח אומר בין הערבים
בין הערבים יכול בערבון של ערב ובערבון של שחר ובחצות היום כיון היא שחיטת
הפסח תל' בין הערבים בא לחלוק בין הערבים שעם 'אד בערב משח שיכיה אמ' בשלושי
בין הערבים 'או בין הערבים בין השמשות אמ' בדביעי בין הערבים בא לחלוק בין חצות
יום ובין לילה לכיון שמונה ומחצה כל ימות השנה היה התמיד נשחט בשמונה
ומחצה וקרב בתשע ומחצה ערב פסחיס היה נשחט בשבע ומחצה וקרב בשמונה
ומחצה והפסח אחריו בזמן שחל ערב פסחיס להיות ערב השבת היה נשחט בשש ומחצה
וקרב בשבע ומחצה בזמן שחל בשבת ל' ישמעל אומ' כסדרו בערב שבת ל' עקיבה אומ'
כסדרו בחור' ככל חקתו וככל משפטיו כחקת כחקת חקונו וכל חקונו
כמשפטו כמשפטו משפטיו וככל משפטיו ליתן בפסח דורות מה שלמד בפסח
מצרים ומה לימד בפסח מצרים אמ' שה תמיט זכר בן שנה אף של דורות כן מה לימד

הייתי מתאבד שלשון שבועים ימים. ^{מלת} ימים עשרים ואחת עשרה חדשה ראשון
זב אבל משה הוא אומ' קומה יי' והארון כוסע שובה יי' והארון שורה הא למדת
שלא היתה השכינה שורה לתפלת כל בדיה לשערה לא לתפלת שלמשה:
דבר אל בני ישראל עושים פסח שני ארבעה עשר עשרות פסח שני
שהנשים בשני רשות' איש האיש עושה פסח שני אין הקטן עושה פסח שני ר'
שמעון האיש עושה פסח שני אין הצבור עושים פסח שני: כשאמ' איש וכל
איש לרבות כל שלא נזק עליהם הדם שיהיו עושים פסח שני: כי יהיה
טמא לנפש וכול זב שראה דאייה אחת והקטן והחולה וטבול יום ומחוסר כפלים
והאונן והמפקח בגל וכן מי שהבטיחוהו להוציאו מבית האסורים יהיו עושים
פסח שני תלכי יהיה טמא לנפש טמא מת עושה פסח שני אין כל אלו שדבינו
עושים פסח שני: או בדרך חזקה איזו היא דרך החזקה מן המודעית ולהזין
וכמדתה לבל רוח שהוא מהלך חמשה עשר מיל חזק לחומת ירושלים כשיהלך
אדם ברגלו בטח מעלות השמש: ו' אעזר אומ' מאסקופת העזרה ולחזק אמ'
ל' יוסי לפיכך עלהא שולח חזקה כלום לא מפני שהיא רחוקה וראו לא מאסקופת
העזרה ולחזק: כי יהיה טמא לנפש או בדרך הטמא ובעל דרך רחוקה
חייבין בפסח שני וכן האנוס והשוגג חייבין בפסח שני ואם כן למה נאמ' טמא
או בדרך רחוקה שאו פטורין מן הכרת ואפלו הזידו בשע' ולא חייבין בכרת =
הזידו בראשון בשני אבל אם שגגו או נתנסו אף בשני פטורין מן הכרת: הזיד
בדאשון אם עשה פסח שני נפטר לא עשה פסח שני אפלו בשוגג חייב כרת:
לכם יכול ליוצאי מצרים ומניין אף לדורות אמר לדתכם אף לדורות:
ועשה פסח ליי' זו מצות עשה בפני עצמה ואינו תשלומין לדאשון: בחזש
השני בארבעה עשר בין הערב בזמנו שלדאשון ואף הוא דוחה את השבת:
על מצות ומרדים ואלהו הקיש מצה למרוד מה מרוד שאינו בכורים אף מצה
שאינה בכורים יצאו הבכורים מה מרוד נאכל כל ששה אף מצה הנאכלת כל
ששה אין אתיוצא ודיחובתך בחלות תודה ורקיקי נזיר שהן נאכלין ליוסאחד:
לא ישאירו ממנו עד בקר לימד על פסח שני שאף הוא בכל תותירו:

בשר שבו לאכול את השרשית וכל העצמות שבו פרוט לטמא בו
פרט לטמא פלוט שבעשה חנוך למקומו וכלא לשמו לפי שלא היה לו שעת הכושר
כל חקת הפסח יעשו אותו או נתמ כל חקת הפסח ושוק היית חומ כל
שהייב בדאשון חייב בשני ולפי שחזר ופירש בו מקצת מצוות למדנו שאינו שווה
לדאשון לא נבדלים שטתפדשו בו והן מצוות שבגופו והן חקות הפסח שכלל
הינו דתנן מה בין הדאשון לשני הדאשון אסור בכל ידאה ובבלימצא והשני
חמץ ומצה עמו בבית הדאשון טעון הלל באכילתו והשני אינו טעון הלל
באכילתו זהו זה טעון הלל בעשייתו ונתכלין צלי על מצה ומרורים ודוחין את
השבת ואמרינן בכלליה דמצות ומרורים מאי קא מרבי צליאט בפדטיה מאי קא
ממעט השבת שאור בכלליה דלא ישאירו ממנו עד בקר מאי קא מרבי לא תוציא
מן הבית בפדטיה מאי קא ממעיט לא ידאה ולא ימצא בכלליה דזענא לא ישברו
בו מצד קא מרבי אל תאכלו ממנו בפדטיה מאי קא ממעיט לא תשחט על חמץ
ואימא איפוך מסתברא האי גופיה והאי לאו גופיה והאי שאשר הוא
טהור ובדרך לא היה באיכזה היה בבית המטבחים ר' איעזר אומא את שהוא בבית
המטבחים חייב בהכרת ר' עקיבה אמר כל שהוא מן המודיעית ולחוצ פטור מן
הכרת וחדל לעשות הפסח פרט לשנטמא קודם לשחיטת הפסח וחדל לא
ממה שחדל זה לרבות שהיה שם ונטמא יצא לשוק ונטמא וישב לו בתוך ביתו
טהור ונטמא ונכרתה הנפש לא הצבור ההיא לא אנוסה ולא שוגגת ולא
מוטעות מעמיה ועמה שלום כי קרבן יי לא הקריב במועדו זה שהזיר
בדאשון אעפ ששגג בשני הרי הוא חייב כרת שהדי לא הקריב קרבן יי במועדו
חטאו ישא האיש ההוא לפה שדבנו שהיה שם ונטמא יצא לשוק ונטמא חלק
לו חנוך ביתו טהור ונטמא לומר שאינו בהכרת יכול שאינו בנשיאת עון אמר
חטאו ישא האיש ההוא וכי יגור אתכם גר זה גר שנתגייר ביך שני פסחים
ועשה פסח ליני אף הגרים יעשו פעשה פסח שני לשם כחקת הפסח ופמל
כן יעשה כל שלומד באזרח בגר חקה אחת יהיה לכם ולגר ולא זרח הארץ

מה אזרח לא הוכשר לו לאכול את הפסח עד שיזדקן עליו זרם הנביות אף א
הגר לא הוכשר לו לאכול את הפסח עד שיזדקן עליו זרם הנביות מה אזרח אם 35
הזיר אם ולא עשה את הראשון יעשה את השני אף הגר אם הזיר ולא עשה את
הראשון יעשה את השני לכך נאמ' ולגר ולא אזרח האזרח' וביום הקים חתהמני
אימת הוקם הזי אומ' בראש חדש ניסן על ויהי בחדש הראשון בשנה השני באחד לחוד
הוקם המשכן יכול הוקם המשכן בראש חדש ושרתה שפינה בשמיני בחדש תל'
וביום הקים את המשכן כשהענין את המשכן מלמד שביום שהוקם המשכן בו ביום
שרת שכינה וביום ששרת שכינה בו ביום הוקם המשכן' וביום הקים את המשכן
אמ' אביי מטיין שאין בועין מקדש בלילה שנ' וביום הקים את המשכן ביום מקימין בלילה
אין מקימין' ולפי העלות הענין זה סימן היה להז' בנסיעתן ובחנייתן כשהענין
מסתלק מעל גבי המשכן מדעיין שהן מעותריין לנסיעה וכשהוא שורה על גביו
יודעיין שהן שרויין שם' על פי יי' יסעו בני ישראל ובהאריך הענין למה התמיד
הכתוב כל כך כדי להוציא מלבן שלאומות העולם שהיו אומדיין ישראל תועיין במצו
ומשה רבינו הטען ואינו יודע לאיכן הוא מוליכן כענין שאמר פרעה נבוכים
הם באו וכענין שנ' להלך תעו במדבר בשימוז דרך לפיכך פירש לך הכתוב שכלאתן
המסעות על פי שכינה היו ואע"פ שהונים במקום זה לילה אחת ובמקום אחר הדיש
או חסד או יתד הכל על פי שכינה היה כשהיה הענין מסתלק ממקום זה וחונה במקום
אחר היו נוסעין לאותו מקום ואע"פ שכל חנייתן ונסיעתן על פי משה היה ולא היה
הענין מסתלק עד שמשא אומ' קומה יי' ולא היה שורה עד שהוא אומ' שובה יי' מנביי
שלא היה אומ' לא על פי שכינה תל' בסוף הענין על פי יי' ביד משה ומניין שלא היו ישראל
מהרהדין אחר משה תל' ושמרו בני ישראל את משמרת יי' ולא יסעו ואומ' את משמרת
יי' שמרו על פי יי' ביד משה' וידבר עשה לך שתי חצוצרות עשה לך משלך
לך לא נעשו ליהושע' חצוצרות כמה אמ' שתים שלמה אמ' שלפספ' מקשה
תעשה אתם מן הקשה לא מן הדרך לעזר בן מתתיה אומ' לימדך התורה להיות
שלחני לומר כסף מן הקשה זהב מן הדרך לפי שנ' חצוצרות כסף מתנה יכול אם
היו שלזהב יהוא כשרות תל' כסף בזמן שהן כסף הן כשרות ואם אינן כסף אינן

אני בשחתי לך שני חזו צרות כסף יכול שאין את עושה לכנוס אמרתי
עושה ללבו את לכנוס ל יהודה אומ' מה אם שומע אני מיעוט חזו צרות שנים
הא מה אני מקיים שנים שיהיו שתיהן שוות והיו לך למקרא הע' ולמס'
את המה שנתא מזמינ בהן את העדה ומסיע בהן את המחות ותקעו בהן
ונעדרו אל כל הע' איני יודע להיכין תל' פתח אהל מועד' ואם באהתי יתקעו
באחת יתקעו ובשניהן יכלו כאחת או באחת יכול באחת מהן אמרתי בתחת יתקעו
באחת יתקעו ובשניהן יכלו כאחת' ונועדו אליך הנני ראשי אפי' נאמ' כאן
ונועדו אליך ונאמ' להלן בעדה ונועדו אליך מה ונועדו אליך שנ' בעדה אל פתח אהל
מועד אף ונועדו אליך שנ' כאן אל פתח אהל מועד' ותקעתם תרועה ושעו
המח' החג קדמה החונים במזרח יסעו תהלה כשארם ותקעתם ריבה תרועה אחת לכל
מחנה ומחנה' ותקעתם תרועה שנית ונסעו המח' החג תמי החונים בדרום
יסעו שניה כשארם ותקעתם ותקעתם ריבה שת' תרועות לכל מחנה ומחנה' ומן
שהן שלוש שלשול שלוש שנ' ותקעתם תרועה שנית אב' לימד שהיא שניה שלפני
קדמית אחרת יודיע אני שהיא שניה לה ומה אני מקיים ותקעתם תרועה שנית
ואזו שלפניה תהא פשוטה אף מאחריה תהא פשוטה הינו דרנניא ותקעתם תרועה
ותקיעה בפני עצמה ותרועה בפני עצמה ומעין שפשוטה לפניה תל' ותקעתם כתרועה
ומעין שפשוטה לאחריה תל' תרועה יתקעו למסעיהם' ובחוקי ילאת
הקהל יתקעו ולא תריעו מריע אתם בשלשיתים' ובני אהרן יכול בני חולה
ובני חלוצה ובני גרושה תל' וכהגם' יתקעו בחזו צרות לא בשופרות' והיו
לפס' לחקת עולם לפני שילו' לדרתיכם לבית העולמים' וכי תבאו מלחמה
יכול בין שתבאו חוץ לארץ הדיעו אמר עליהם והדעתם מקום מלחמה' יכול
שאין את מריע לא בשעת מלחמה ומעין על שרפון ועל ירקון ועל חטיל ועל כל
צד צבור אמ' על הצי' ויצד אתכם והדעתם' מכאן אמרו על אלו מועצין ומתדיעין
על הצרות שונאי ישול לישול ועל החרב ועל הדבר ועל חיה רעה ועל הארבה ועל
החטיל ועל השרפון ועל הירקון ועל המפולת ועל הלאים ועל המזונות ועל המטר
שנ' על הצרות אחרים כל שיעור לפס' על הצרות אף פני שמה לא אב' הלפת

עמלק שמע בצרתן וכו' והיוג להן יעדו שמע במצבתן וכו' והיוג להן שכן ויש מי
יתרו חתן משה הא לפי שהיה בתרו כל המצות השבות הללו אמר לו הקב"ה למשה
קרבנו ואל תתחזקו ומניין שעשה משה כן שנ' ואמר משה לחבב בן רעואל
לחבב בן רעואל המדיני חתן מני וכי חובב היה חותנו של משה והלא רעואל היה
חותנו שנ' ותבאנה אל רעואל אביהן אמר ואמר משה לחבב בן רעואל המדיני חתן משה
חובב היה חותנו של משה לא רעואל היה חותנו ומי היה רעואל אבי אביהן של תעסקות
ד' יוסי אומר רעואל היה שמו שהיה רעואל לאהיים שנ' ויבא סהרן וכל זקני ישראל
לחם עם חתן משה לפי האל' ד' שמעון אומ' שלטה שמות נקראו לו נקרא שמו
יתרו שהותר דבר אחד בתורה ומה דבר אחד שהותר בתורה בשעה שאמר למשה
ואתה תחזה מכל העם הא כשם שהותר דבר אחד בתורה כך המקום הותר אותה אחת
על שמו שבראשונה היה נקרא שמו יתרו חזר להיות נקרא יתרו נקרא שמו קיני
שקנא למקום בעז' נקרא שמו חובב שהיה מחבב את התורה הא כשם שהיה
מחבב את התורה כך בעו' חיבבו אותה מאחריו שכן המקום אומ' לירמיה הלך
אל בית הרבנים והשקית אותם יין ויאמרו לא נשתה יין וכן את מוצא בשעה
שעלו מיריחו הדיהן מעחין כל ארץ ישראל בית פירות מאכל ומסקה והלכו להן
לעדר במדבר את לי' עבדן הא כשם שהיה מחבב את התורה כך בניו חיבבו אותה
מאחריו וכשם שעשה מאהבה כך המקום נתן לו מאהבה שכן המקום אומ' לירמיה
לא יכרת איש לויטב בקרב עמך לפע כל הימים שלא יפקדו ממנו יו' שבי
סנהדרין לעולם מה אם מי שהיה מגויי הארץ וממשפחות הארמה על שעה
מאהבה נתן לו המקום מאהבה על אחת כמה וכמה לו היו מישראל וכן את
מוצא ברחב הזונה שהטמנה את מדגלי יהושע שנ' וישלח יהושע בן נון מן
השטן שנ' אנכי מדג חל לאמי יש אומרים כל נגרות היו בידן ויש אומרים כולי
קדירות היו בידן ד' שמעון אומ' אמר להן עשו עצמכם פחדו ואתם עומדים
על ראשיהן וילכו ויבאו בית אשה זונה ד' יהודה אומ' ארבעה שמות שלגנאי
היה לה נקרא שמה רחב הזונה כשמה ד' רחב הזונה שהיתה מזנה עם בני
המדינה מבפנים ועם הלסטים מבחוץ שנ' כי יקח בקיר החומה ובאמי היא יושבה

נשבו שם מניין אתה אומ' שלא מות' דות עד שראת' שלמה בן בנה יושב בדין
שלזכות שנ' עם המלך במלאתו יסבו שם ואומ' וישם כסא לא' המלך אובת שבע
ותשב לימינו זו רות המואביה' הא כל מה שהיא עושה רבו אחד בפני המקום האמת
נותן לו שכרו וכך הוא אומ' ויאמר משה לחובב בן חעזל המלך חתמ' זו היתה לו
כנגד הכל שהיה נקרא חותנו של מלך : כסעים אנחנו ופני משה היה
נוסע עמקן והלא כבר כאמ' וראה בעיניך כילא תעאת היל' הן ישאומדין עיין
לא היה הדבר בידו ל' שמעון אומ' כבר היה הדבר בידו שנ' כי אנכי מת בארץ ה'
וג' לא כסעים אנחנו בעביל לחזק ידיו שליתרו עמהם' לא כסעים אנחנו
לא כמות שהיינו נוסעים בכל שעה שהיינו נוסעים מן המקום הזה וחונים בזה
לא עכשו אננו ככנסים כיון על ארץ ישראל מידי' אל המקום אישאמ' ייאת אתן
לכם לכם הוא איך לגרים חלק בו שלא תהא סכור שאת בא ונוטל פתחך מן השבטים
ועכשו אתאומ' לי הטעיתך את על מנת כן את בת על מנת שאיך לגרים נחלה בארץ
אעפ' כן לכה אתנו והטבנו לך כיני דבר טוב עלי' והלא בכל השעות המקום מוצד
טובות על ישראל לא המקום אמ' לנו להיות מטיבים לגרים ולך אתנו מטיבים יתקבל
הגרים ומה היתה הטובה שהיטיבו לו כשבאו לארץ ישראל הפדו שוד שנה של ירח חולק
בדאש ואמרו איזה שבט שיעלה בית המקדש בתחומו יהי כוטר את ירחו ואת
תבואתה תחת מקום בית המקדש לקיים בהבאחד שבטיך ונתנו אותה ליתרו והיה
אופל אותה ארבע מאות ארבעים שנה שנ' זיהו כשמונים שנה וארבע מאות שנה
לצאת בני י' ויבן הצית ליני' באותה השעה כשעבנה בית המקדש הלכו להן שנובע
קיני חתן משה עלו מעיר התמרים את בני יהודה וישאומ' שהיו יושבין שם כל זמן
שהיה יהושע קיים שהיו מוצתין ללמוד תורה לאחר מיתת אמ' כל עצמי לא באתר
והנחת כל מה שהיה לי לא ללמוד תורה ועכשו אתי זורע וקוצר ואימתני אני למד תורה
אמרו לו ישאום למד תורה בעיר וזה המקום צונן הוא מדב' ואין שם חטים כיון
ששמע מהן כך הלך שנ' ובני קיני חתן משה עלו מעיר התמרים הלכו ומצאות
יעבץ יושב בבית המדרש וכהנם ולוים ומלכים יושבין עמו וכל ישראל יושבין שם
אמרו גרים אתנו היאך כשבעים או מה עשו ושבנו על שני בית המדרש והיו שומעין

ולומדין שנ ומשפחות סופרים יושבי יעבץ תרענת תרענים שהיו יושבין על
השער שמעוכם שהיו שומעין ולומדין סוכנים שהיו ישראל מסכיין להן
ואמר אליהם לא אלך כי אפאל ארצי אמר לו אפאל ארץ או בשביל נכסים אב
הולך יש לך אדם שישלו ארץ ואין לו נכסים יש לו נכסים ואין לו משפחה אני איני
בן לאיש לי ארץ ויש לי נכסים ויש לי משפחה ומקום היה בעירי אב לא אלך בשביל ארצי
אלך בשביל משפחתי אם לא אלך בשביל משפחתי אלך בשביל ארצי אמר לי יצחק הדא
ואמר אינני חטיית דקדוק זונן מנהון זרע שנ כי אם אלארצי ואל מולדתי אלך
וא אמר אליהם לא אלך למה חזר לארצו אפשר שכמות יתרו מסרב על דברי משה לא
כך היה יתרו מחשב ואומ וכי מה חגר הזה מהנה בין חמה ללבנה משה חמה ומה בין לבנה
מה אור יש לי בינהן לא הריני הולך לארצי ומגיד את כל בני מדינת ומכניסן תחת כנפי
השכינה לפיכך הוא אומ כי אם אלארצי ואל מולדתי אלך יכול שהולך ולא עשה תל
ובניקו חתן משה עלו מעיר התמרים וישבת את העם מלמד שהיה עמהם עם רב
וא אמר אליהם לא אלך למה חזר לארצו לא כך היה יתרו מחשב ואומ בלה שנים
הללו היו בני אדם מפקידין אצלי פקדונות שאני הייתי הנאמן שבעד ואם אני מניחן
והולך ליהן אמרין ברחלו יתרו ולקח את כל פקדונותי ונתנן לחתני נמצאתי מוציא
שם רע עלי ועליך לא הריני הולך ומחזיר את כולן וא אמר אליהם לא אלך למה
חזר לא היה מחשב אמר השנה הזאת שנת בצורת היתה ואני לויתן וכי נשתי את העניים
ואם אין אני הולך ופודע את החובות נמצאתי מחלל שם שמים לא הריני הולך ופודען
ומניין ששנת בצורת היתה שנ והפסדה והשערה נכתה אעפ שלא לקו החטום לא
השעורים אפאין שעורים החטים מתקדין ואמר אל טה תעז אתני אין טה
לא לשון בקשה אמר לו אם אין אתה בוא ולך עמנו בבקשה בגזירה אין את מותר להפחית
כי עלבן ידעת חכמתנו במדב אמר לו אואם שלא הכיר נסיו שלהקבה והדרך
עמנו לא היה אפשר לו להניחנו אתה שהלכת עמנו והכרתה נסיו שלהקבה על אחת
כמה וכמה בגזירה אין את מותר להפחית והיית לנו לעינים שלא תהא רבו
לענים לעיני כלבאי העולם ואמר דומה שאין אנו חצים לקבל את הגרים ועווי רעים
את הדברים מקל וחומר ואמרין מה אם מי שהיה נקרא חרותנו שלמך לארצו לקבלו

על אחת כמה וכמה שאם כל הגרים נמצאת מונע את הגרים לבוא עמנו
וממעט כבודו של מקום לא אף את בוא ולך עמנו ונמצאת מדגיל את הגרים
לבוא עמנו ומדבה כבודו של מקום לקיים מה שנצטו עם הדרת מלך והיה
כי תלך עמנו והיה הטוב ההוא וג' הטוב זה בית המקדש שנ' הטוב הזה והלצנון
לא הטוב זו תורה שנ' כי לקח טוב נתתי לכם תודתי אלתעבבו : דא הטוב זה מתן
שכרן של צדיקים שנ' מהרב טובך אשר צננת ליראיך הבטיחו שיש לבניו חלק בכל
אלו : ויסעו מהר יי' דרך שלשת ימי וכירדך שלשת ימים היא והלא כבר נאמ'
אחד עשר יום מחרב מהאני מקיים דרך שלשת ימים לא מלמד שהילכו באותו היום
כדרך שהיו מהלכין בשלשת ימים שבכל יום היו מהלכין שנים עשר מיל ואותו היום
הילכו שלשים וששה מיל היה ו' שמעון אומ' בוא ודא חבנה שלא רץ ישראל כמה
היתה חבנה שכל מי שהות הולך למלחמה הרי הוא רץ והולך וכשהוא מגיע למלחמה
הרי רגליו משתברות אבל ישראל אינן כן לא כשהיו קרבים לארץ ישראל הגיו רגליהן
נוטאות אותן ואומרין אולאו אואנו כבסיז לארץ ישראל ומתנב מיד איז אנו כדאי
שאנו כבסיז אל המקום אשר נטבע יי' לאצית כפולת לנו : וארון ברית יי'
נסע לפניהם ונאמ' וארון בדות יי' ומשה לא מסו מקל המלח ישאומדין שני ארונות
היו עמאן אחד לפנים מן המחנה ואחד באמצע המחנה זה שהיה לפנים מן המחנה
היתה התודה בתוכו וזה שהיה באמצע המחנה היו שבדי הלוחות בתוכו : לתור
להם מנוחה ו' שמעון מושלו משל למה הדבר דומה לקנסוד הזה שהוא מקדם לפני
האומות קודם שלשה ימים לתקן להם את הדרך שנ' וצדבר הזה אינכם מאמינים ביני
אויבים ההלך לפני ב' לתור לכם מקום לחנות : וענן יי' עליהם יומם בנסע
מן המחנה ונאמ' ועננך עמד עליהם ונאמ' ובעמוד ענן אתה הולך לפניהם יומם ונאמ'
ויסע מלאך האהים ההלך לפני מח' יש וילך מאחור ויסע עמ' הענ מפני ונאמ' כי ענן
יי' על המשכן יומם ונאמ' לא ימיש עמוד הענן קמם ונאמ' ויי' הולך לפניכם בעמ'
ענן מלמד שהיה עמאם שבעה ענני כבוד אחד לפניהם ואחד אחריהם ואחד מימינם
ואחד משמאלם ואחד על גבי ראשיהן מפני החמה ואחד מתחת רגליהן כדי שלא יהיו
מהלכין יחיפין : וענן שכינה היה מקדם לפניהם קודם לשלשת ימים משפיל את ההרים

אש
יעלו
ויפה

ומגביה את הגאיות הנמוך מגביהו והגבוה מספילו ועושה להן דרך ואיסורט להן
חביב הוא הארון שהמשכן כולו לא נעשה לא בשביל הארון וכל נסים שהיו
נעשין לישראל בארון היו נעשין דבן הארון ודבן כסע לפניהם שהיה הודג
נחשים ועקרבים והיה הודג סתמיהן של ישראל אמר לעזר בן פדת בשם ר' יוסי בן זמרא
נעו צינן היו יוצאין מביא שפי בדי הארון והודגין נחשים ועקרבים ושורפין את הקוצים
והיה העשן עולה ומתמר והעולם מתכנס מאות הדיוח והאומות אומרין מי זאת עולה
מן המדבר כתימהות עשן לא וענן יי עלי יומי אפלו מישראל היה נמשך רוח
למחנה היה עמוד הענן נמשך ומגין עליו במקומו יכול שהיה מגין על אחרים תל
עליהם עליהם היה מגין לא היה מגין על אחרים יכול שהיה מגין בלילה תל יומם
ביום היה מגין לא היה מגין בלילה יכול עמוד הענן לא היה מגין בלילה אבל עמוד
האש והאמיר ביום תל ואשתיה לילה בו עמוד הענן ביום ועמוד האש בלילה
בכל מסעיהם אפלו יחיד מישראל היה נכנס חדר לפנים מן החדר היה עמוד הענן
האש נכנס ומאיר עליו במקומו יכול שהיה מאיר על אחרים תל לעיני כל בתי ישראל
לעיני ישראל היה מאיר לא היה מאיר על אחרים ויהי בנסע הארון ויאמר
מנ' לאבא בר כהנא פתח חכמות בנתה ביתה חצבה עמודיה שבעה ר' ירמיה פתח קרייה
בבדייתו של עולם חכמות בנתה ביתה זה הקנה דכתיב בחכמה יסד ארץ חצבה עמודיה
שבעה או שבעת מי בראשית דכתיב כל אלהים ביום השביעי טבחה טבחה תוצא הארץ
נפש חיה מסכה יינה יקוו המים אף ערכה שלחנה תדשא הארץ דשא שלחה נעדרתה
תקרא זה ארס וחזה על גפי מדרומי קדוה שהסיטן הקנה ועשאן פלהות שכוהיית פלהים
ואחר כלה שבח גזא מי פתח יסוד הנה הניחו דעתו שלהקנה והלכו אחרי דעתו של נחש
לפיכך חסר לב אמרה לו כי עפלתה ואל עפדתשוב ר' יונה פתח קרייה בגוג חכמות
בנתה ביתה זו בית המקדש דפת בחכמה יבנה בית חצבה עמודיה שבעה או שבע שנים
שלגוג שכו ויצאו ישיבי ערי ישראל ובערו והשיקו וג' אש שבע שנים אמר ר' ירמיה יונה
אותן שבע שנים שלגוג פרטגומיא של צדיקים לעתיד לבוא וסימנין דאפילו פרטגומיא
חביל אשתותא המת בשבע שני גוג איז לו חלק לעולם הבא טבחה טבחה בשער
ישיבת אפלו מסכה יינה ורם נשיא הארץ תשתן אף ערכה שלחנה ושבעתם ע

שלחני שלחה נעדרתה תקרא זה יחזקל ואתה בן אדם אמור לצנוד כל כנף:
 בר קפרא פתר קרייה בתורה חכמות בנתה ביעה כיי יתן חכמה חצבה עמו שבעה
 או שבעה ספרי תורה ולא חמשה חן בר קפרא אמר עבד וידבר תורה ספריין מן וידבר
 עד ויהי בנסע הארון ומן ויהי בנסע הארון עד ובנחה יאמר ספרא אחר ומן ובנחה
 יאמר עד סופת דספרא ספר: מכאן אמרו חכמים ספר תורה שיש בו ללקט חמש
 ושמונים אונות כפרשת ויהי בנסע הארון מטמאת את הידים ומצילין אותן מפני
 הדליקה: טבחה טבחה או העונשין מסכה יינה או קולין וחומדין. אף ערפה שלחה או
 גדות שוות שלחה נעדרתה תקרא זה אהרן ומה ויהי בנסע הארון ויאמר משה:
 ר בדכיה בשם ר סימון מיתלה מהכח ובעי עמדס אהרן ומשה ונ' ומשה איש האלהים
 בני יקראו על שבט הלוי: ויהי בנסע הארון ויאמר משה רש אומדין לא
 נאמה פלה שיעודין הללו את שאינו מקומה שלפדשה היה צריך למרוענן יני עליה
 יומם בנסע מן המח ויאמר ויהי העם כמותאננים לא מושלין אותע מסל למה הדבר
 דומה לבני המדינה שהלכו אל מושל שבעכו אמרו לו הנראה שתגיע עמנו אצל
 המושל שביצוד הגיעו לצוד והלכו לצידון ומצידון הלכו דלפידון משנתנגעו אמרו לו
 הגעתנו וטירפתנו והגעתה שלא צאמרו כל השיעודין הללו לא שאינו מקומה של
 פדשה: ר חייא אומ' הפרשה הזאת לא היתה ראויה להכתב כאן לא לאחד ובנסע
 המשכן ולמה נכתבה כאן מפני שכל למעלה ויסעו מהר קיירך שלטת ימים לא אמ'
 להן לנסוע לא מהלך יום אחד ונסעו לעצמן מהלך שלטת ימים בורחים מהר סיני מפני
 שעשו שם ארבעים יום היה נותן להם מצוות בכל יום וכשאמ' להן לנסע משם הלכו מולך
 שלטת ימים ביום אחד כתינוק שיצא מבית תלמודו ורך שלוש פסיעות כאחת אנעב כן
 לא עזבם הקבה לא וארון בדימתי נסע לפכדל שלימים וקשה לפע המקום שעשו כך
 את שאמר היאך אפתוב צרה אחר צרה לאן לא פתב ויסעו מהר קיירך שלימי ואחר כך ויהי
 בנסע הארון ויהי בנסע הארון יאמר משה מלמד שהיו נוסעין על פי משה
 כתי ויהו בנסע הארון ויאמר משה ובנחה יאמר שובה יי ופת על פי יי יחנו וני לפיי יי
 יסעו וכי היאך אפשר לקיים כל הפעולות הללו הא כיצד בזמן שהיו נוטלים היה עמם
 ויהי בנסע הארון על פי המקום ולא היה לו לשות להלך עד שיאמר משה הגי' יי

למקום שהיו חונים היה עמוד הענן מנמנה על גבי המחנה על פי המקום ולא היה
 לרשות להגיע ער שיאמר משה נמצאת מקיים על פי ייחננו ועל פי יי יסעו על פי
 משה יחננו ועל פי משה יסעו: מושלחן אותנו משל למה הזכיר דומה למלך שאמר לעבדו
 הדיחני שן לי ער שתיעדע משנת כך אמרה המקום למשה איך אנו הולכין ער שתיאמר להן
 הלכו אמר ייחנן אישה יקימנו ואישה יפלנו אישה יקימנו ויהי בנסע הארון ויאמר משה
 קומה יי ואישה יפלנו ובנחה יאמר שובה יי: קומה יי ויפוצות איבך מלמד שכולין
 בשעה שהן מתכנסין למלחמה וינסו משנתך מפניך בשעה שפניך עמנו הם נסים וכן
 הוא אומ' אס' אין פניך הלכתי על מלך: ויפצו איבך וינסו משנתך וכו' מה הם כל
 גויי הארץ וכל מלכות הארמה שהן קרותים חויבים ושטנים למקום לא שכל מי שהוא
 אויב ושונא לישראל כאלו הוא אויב ושונא למקום וכן הוא אויבו המקום שנ' ואיבתי את
 איבך וצד את צדך ונאמ' ואברכה מבדוכך ומקדלך אאר' ונאמ' הלא משנתך יי אשנת
 תכלית שנתה שנתים ונאמ' בכל צדתם לו צד אבל איך אתה יודע אם צד הוא לו ואם אינ
 צד לו כשהוא אומ' עמו אנכי בצדה הא יודעת שכל זמן שישראל בצדה אף הקודש כאלו
 עמך בצדה וכן את מוצא בשעה שהיו ישראל משועבדים במצרים לא נגלית שכינה
 על משה לא מתוך הצער ומתוך הסטה וכן הוא אומ' ויראו את אלהי ישראל ותחת רגליו
 כמע' לבן הספ' זכר ללבנים שהיו בניו עוטיין במצרים אמ' להן אתם הייתם משועבדין
 בלבינים שלטיט ולפע היו משועבדין בלבנים שלספיד וכן הוא אומ' אשר פידתך ממנו
 גוים ואלו י' אשד בן יעקב אומ' מלמד עמך ע' עמך בים אמ' לו י' עקובה חס
 ושלוס לא עברה עמך ע' בים לא כך אמ' להן כדרך שהייתם משועבדין כביכול השענו
 לפני וכן הוא אומ' כי כלהנו גע בכפ' כנגע בצבת עיננו י' אעזר בנו של י' יוסי הגלילי
 אומ' כאלו החו מושיט אצבעו לתוך עינו של עמו ועוקדה אמ' לו י' שמעון אין הדבר כן
 כלפי הקודש הכת מדבר' וכל מי שעוזר את ישראל כאלו עוזר את כל שאמ' והיה העולם
 שנ' ארו מרוחו כי לא באו לעזרת יי לעזרת יי בגבודים: ובנחה יאמר שובה
 יי הא כדרך שהיו נסעין על פי משה היו חונים על פי משה ובנחה כתבה כנגד
 ארבעה דגלים והארון מלמד שאף הארון לא היה כוסע לא על פי משה: שובה יי
 ארבעה דגלים והארון מלמד שאף הארון לא היה כוסע לא על פי משה: שובה יי

במתאננים רע אין רע לא עז שז כי תעשו את הרע בעיני להכעיסו במע יי
באזני יי מלמד שהיו מתכוונים להשמיע למקום מושלין אותם משל למה הדבר
דומה לאחד שהיה עומד ומקלל את המלך בתוך השוק נמצא המלך עובר אמדולו
שתוק שלא ישמע המלך אמ' להם מי יאמר לכם שלא נתכוונת לא להשמיעו כך היו
ישראל מתכוונים להשמיע את המקום וישמע יי ויחדתו נתמלא עליהם חמה
וידדה אש מן השמים והיתה קופלת בהן מאחת יד והולכת ולא היה ביין המתים לבין
החיים כלום כענין שז ויעמד בין המתים ובין החיים ותבער במ אש יי
רבן גמליל אומר לפי שהלשינו ישראל על הקב"ה ואמרנו היוכל אל עדוך שלהן במדבר
וראה הקב"ה שהלשינו על כבודו וכבודו אש אוכלה שלהן בהקצת אש ואכלה אותן שז
ותבער במ אש יי מכאן את למד שכל המלשיין על חבריו בסתר אין להרפואה שז מלשני
בסתר רע אותה צמית שתים עשרה פעמים ידדה אש מן השמים ששה לשבח
ואלוהן ראשונה ויהו ביום השמיני שנייה שלג' עון שלישית שלמנוח רביעית בימי
דוד שז ויקרא אל יי ויענה באש מן השמים חמישית בימי שלמה שז והאש ידה
מן השמים ששית בהר הכרמל וששה לגנתי ואוהן ראשונה שלנדב ואתי הוא שנייה
שלמתאננים שלישית שלקרח רביעית בימי איוב ואת אהים נפלה מן השמים חמישית
וששית בימי אליהו כשבאו אליו שלוחי אחזיה ותחכל בקצה המחז ושמעון
בן מנשא אומר הגדים שהיו עומדין בקצה המחנה ושמעון אומר ותחכל בקצה המחנה
בגדלים שבהן ובמקום צעין שבהן ויצעק העם אל משה וכי מה משה היה יכול
להועיל להם והלא לא היה צריך לומר לא ויצעק העם אל יי מושלין אותם משל למה
הדבר אודומה למלך שכעס על בני והלך לו אות הבן אצל אהבו שלא ביו אמרו לו
צא ובקש לי מאצת כך אמרו ישראל למשה צא ובקש לנו מן המקום יכול שעכב
בידם משה אמר ויתפלל משה אל יי יכול שעכב בידו המקום צמי ותשקע האש
שקעה היא במקומה שאו הלכה לאחת מכל הרוחות סופה היה לכלות את כלי הדוח
או או היתה עלתה לה לשמים סופן היה לחזור לקלקולן היא שון לא ותשקע האש שקעה
היא במקומה ויהודה אמי אותה האש שירדה מן השמים שקעה בתוך ולא חזרה
למקומה לשמים לא נכנסה לאהל מועד וכל הקרבנות שהיו ישראל מקריבין במדבר

היתה האש יוצאה ואוכלת אתן שנ ותדאש מן השמים ותאכל אין כתבן אלא
ותצא אש ואותה האש היא שאכלה בני אהרן שנ ותצא אש מלפניי ותאכל אותם
והיא שאכלה עד תקדח שנ ואש יצאה מאת בני ותאכל את החמשים ומאת איש מקריבי
הקטורת ואין אדם כפטר מן העולם עד שיעבור עליו מאותו האש ששקעה בארץ
שנ ותשקע האש ולא ותשקע האש אמר יצחק כשיודעה אש במתאוננים היה עומד
משה רבינו ומשקע צופי צמד באותה האש והיא שוקעת שנ ותשקע האש מיכאחזה
למד שהצדיקים גדולים מן המלאכים וכך את מוצאת בשעה שאמר ישעיה כי איש
טמא שפתיים אנ ובת עם טמ שפתאנ יושב אמר לו הקב"ה ישעיה בעצמך אתה רשאי
בישראל אין אתה רשאי שהן הקדימו עשייה לשמיעה ומיחדין את שמי פעמים ביום
מה כת שם ויעבד אלי אחד מן השד"פ ובין רצפה מהוא רצפה דוך פה שלמי שהוא
אומ' לשון הדע על בני מהוא במלקחים בשתי מלקחים הלך המלאך ליטול הגחלת
ונכזה נטל מלקחת אחת ליטול הגחלת ונכזה חזר והביא מלקחת אחרת אחרת ונתן
אחת לתוך אחת ונטל את הגחלת וכתנה על פי ישעיה שנ ויאמר הנה נגע זה על
שפתך וסר עונך על שאמרת ובתוך עם טמא שפתאנ יונ' גחלת שלא יכולה השורף
ליטול בידו לא בשתי מלקחות ניתן על פי ישעיה ולא ניזק הוי עצום עושי דברו
או הצדיקים שהן גדולים מן המלאכים ויקרא שם המקום הה תבערה
אין תבערה לא כאדם שהוא אומ' לחבירו תבער אש פלוני במקומו כד אמר הקב"ה
לישראל אם עשיתם תשובה ותשקע האש ואם לאו עדיין היא במקומה יכולכן
היה שמו מקודם תל' כי בעדה בם אש יי משאידע היה נקרא לא כן היה שמו מקודם
כיוצא בו אתה אומ' ויקרא שם המקום מסה ומדיבה יכולכן היה שמו מקודם
תל' על ריב בני ישראל ועל נסותם אתי משאידע היה נקרא לא כן היה שמו
מקודם והאספסוף אשר בקרבן אי אתה יודיע מי הוא או שהיו מרגילים את
ישראל לעבודה ל' שמעון אומ' או הזקנים הגרים שנ והאספסוף אשר בקרבן ל'
שמעון אומ' או הזקנים שנ אספה לי שבעים איש מזק י' אם כן עשו הזקנים על
אחת כמה וכמה שאר כל הטרטוינים וכך הוא אומ' וידאו בע האה את בנות האדם
למד שהיו אחיז בנשים ומעטין אותן בשוקים אם כן עשו בני היינים על אחת

כמה וכמה שאר כל העם: התנחלתאזה יכול שהיו מתרעמין על דבר
שלא טעמו מימיהן תל התנחלתאזה עלהמן שהיה יורד להן בכליוס דהיו
מתרעמין לא על דבר שלא טעמו מימיהן: וישבו ויבכו גם בני ישראל
שמעון בן מנסיא חומ' דא ידעת שהדאשונים לא היו מבני ישראל שמעון אומ' בע
ישראל גם בני ישראל אף הדאשונים היו מבני ישראל: ויאמרו מינאפילונו בשד יכול
מפני שלא היה להן פטר לאכול היו מתרעמין והלא כבר נתמ וגם עד ברב עליה אתם
וצאן ובקר מקנה כבז מאד יכול מפני שתכלום במדבד והלא כבר נתמ בכניסתן
לארץ ומקנה רב היה לבני ראובן ולבני גד לא מלמד שהיו מבקשין עליה היאך לפחוש
מאחרי המקום: זכרו את הדגה אשר נאכל במנחם אמ' שמעון וכי יש
בעיניך שהיו המערים כותפין להם דגים חנם והלא כבר נתמ ועתה לכו עבדו ותבין
לא ינתן לכם מה תבין לא היו כותפין להם חנם אבל דגים יהו נתפין להם חנם אפיין
מה אני מקיים חנם חנם מן המצוות: את הקטאים ואת התבטואים ואת החיץ
ואת הבז ואת השומ' שמעון אומ' מפני מה המן היה משתנה להן לכל מיין חוץ
מחמשת המינים הללו לא מושלין אותן משל למה הדבר דומה למלך שמסר בכח ופזעגו
אמ' לו הזהר בכבוד בני שלא יאכל מאכל רע ושלא ישתה משקה רע וכל שכן היה אות
הבן אומ' לא בשביל שהוא אהבני את שאי איפסו לאכול: וחכמים אומ' אף המן היה
משתנה להן לכל מיין לא שלא היו רואין בעיניהן את המן בלבד שנאין כל בלתי אר
המן עינינו אין לנו את המן בשחר והמן בערב: ועתה נפשו יבשה איין כל
אמרו עתיד הוא המן להתפסח בתוך כריסינו להרגינו וכי יש לך ילוד אשה שאינו
מוציא מה שהוא אוכל כך היו אומדין: שמעון אומ' מה את משיב ויחד תהיה לך
על אצניך והיה בשפתך חוץ וג' אמוד להם מה שהיו תגדי גוים מוכדין להן יצת מהם
אכל המן לא יצא להם לעולם שנלחם אכירים אכל איש לחם שהוא פטוח באיברים
בלתי אר המן עינינו והמן כזרע גד הוא אתה סבור מי שאמר זה אמר זה
לא מי שאמר זה אמר זה ישראל אמרו אין בל בלתי אר המן עיני והמקום מפיוס לכל
באי העולם ואומר להם ראו מפני שהן מה הז מתרעמין עלי והמן כזרע גד הוא
ועינו וכינין הברוח: כיוצא בזר אנה אומ' ויכר יהודה ויאמר ציקה ממ אתם

סבור מי שאתמר זה אתמר זה לא מי שאמ' זה אמ' זה יהודה אתמר צדקה ממני על פני לא
נתתה לשלה בני והמקום אומ' ולא יסוף עוד לדעתה משידע יהודה שהיא כולת ולא
יסוף עוד לדעתה: כיוצא בדבר אתה אומ' ואתה עיף ויגע ולא יהא זהים אתה סבור
על מי שאתמר זה אתמר זה לא על ישרא' אתה עיף ויגע ועל עמלק אתה אומ' ולא
יהא זהים: כיוצא בדבר אתה אומר בסיסרא' מדוע בוש שרכבו לבוא מדוע אחרו
פעמי מרכבותינו עד כאן אמרה אמו' חכמות שרותה תענינה הלא ימצאו יחלקו
שלל עד כאן אמרה אשתו: נתגלו דברים שאמרה אמו שלסיסרא' לנכונה ברוח
הקודש אף היא אמרה אל תצפי לסיסרא' בנך עוד מעתה כן יאבדו כל אבידי':
כיוצא בדבר אתה אומ' אוילנו מי יצילנו מיד ה' ה' האדירים ה' ה' עד כאן אמרו
כשרים שבהן הדשעים מה אמרו אלהים ה' המכים את מצרים בכל מכה
במדבר אמרו עשר מכות היהלו להביאם על המצרים ושאר מכות כלה בעמו במצו
מעבטו איך לו מכה עוד מעתה: אמ' להן המקום אתם אמרתם שאיך לי עוד מכה
מענת אף אתם אביא עליכם מכה שלא תהיה בכל העולם: כיוצא בה היה כיצד היה
אחד מהן יושב בטחור ועכבר עולה מז' הארץ ושומט את בני מעיו ונבלע שנתות
שנ' ותכבדו יי' על האשדודים וישתרו להן טחורים: לא היה אחד מהן יושב
על הארץ ועכבר עולה מז' הארץ ושומט בני מעיו ויורד לתהום עשו להן ספלים והיה
אחד מהן יושב בתוך הספל ועכבר עולה ואומ' לספלתן כבוד למי שבראך והיה הספל
נבקע מאיליו ועכבר עולה ושומט את בני מעיו ויורד לתהום: כיוצא בדבר
אתה אומ' ויקומו אנשים מחקי הארץ ויאמרו אל כל קהלה עם לאמ' מיכה המודשת
היה נבא בימי חזקיהו מלך יהודה ויאמר אל כל עם יהודה לאמ' כה אמר יי' צבא
ציון שדה תחדש וירושלם עייס תהיה והר הבית לבמות יע' ההמת המיתנהו חזקיהו
מל' יהודה וכל יהודה וג' עד כאן אמ' כשרים רשעים מה אמרו וגם איש היה מתנבא
בשם יי' אוריהו בן שמעיהו מקדית היערים וינבא על העיר הזאת ועלה הארץ הזאת
ככל דברי ירמיהו וישמע המלך יהויקים וכל גבוריו וכלה שרים את בניו ויבקע
המלך המיתו וישמע אוריהו ויירא ויברח ויבא מצרים וישלח המלך יהויקים אנשים
מצרים את אלטן בן עכבור ואנשים אתו אל מצרים ויציאו את אוריהו ממצרים

סבור
על מי
שאתמר

ויביא זהו אל המלך יהויקים ויכהו בחרב וישלך את נבלתו אל קברי בני העם אל
קברי גוים לא דנה לקברו אמרו כשם שנהלג אוריה כך ידמיה חייב ליהרג שכל
אך יד אחיקם בן שפן היתה את ירמיהו לבלות תת אתן ביד העם להמיתו כיוצא
בדב אתה אומל בבעז חייני שכבי עדהבקר מלמד שהיה יצרהרע מסעו פלהלילה
ואומלו אתה מפנה מבקש אשה והיא מופנה מבקשת איש עמוד ובעלה ותהי נא
לך לאשה נשבע בעז ליצרו הדע ואמלו חייך שלא תקרבה ואל האשה אמר
שכבי עדהבקר וכאן הוא אומל אין כל בלות אלהמך עינינו והמקום מפיס לכל
באי העולם והמן כזרע גד הוא: והמן כזרע גד הוא ועל כע הבד אמל יוסר
עבול בגידת ולבן כמדגלית: שטו העם ולקטו יכול משחיו מצטערים בשעת
לקיטתו היו מתרעמים תל שטו העם ולקטו לפתח ביתו היה יוצא ומתפרש נרבו
וצורך ביתו ואחר כך וחסה שמע ונמס: כן שטו העם ולקטו וכן יוצא העם
ולקטו וכן וכדדת הטל על המחנה הא כתיבה צד צדיקים מוצאין אותם על פתח
בתיהם כינוניים יוצאין ללקוט רשעים שטים ולקטים: וטחבו ברחים והלא
לא ירד לדיחים מעולם לא מלמד שהיה משתנה להם לכל הנטועים בחיים
או רבו במדכה והלא לא ירד להם למדוכה מעולם לא מלמד שהיה משתנה להם
לכל הנדוכין במדוכה יכול שאין לה שהיה משתנה להן לא לכלאן ומניין אתה
אומל כל אדבעים שנה שהיו ישרא במדבר לא הוצרכה אשה למיני בשמים אהיו
מתעשנות מן המן תל או רבו במל ונאמ זה אדבעים שנה יי אה עמלא חס רב
לא היו חסרין לא רבד כל מה שאתם שואל היה כותק לך לו דברת בפוך:
ובשלו בפרור והלא לא ירד לקדרה מעולם לא מלמד שהיה משתנה להם
לכל המתבשלין בקדרה ועשו אותם עוגות והלא לא ירד להם לתנו מעולם
לא מלמד שהיה משתנה להם לכל הנאפים בתנור: יכול שאין לה שלא היה
משתנה להן לא לכלאן ומניין לכל הנלקטים בשדה תל ולקטו ולקטו משל
בארם שהוא אומל לחבירו דוזה אע לאכול תאנים דוזה אע לאכול ענבים כך היה
המן משתנה להן לכל הנלקטים בשדה: והיה טעמו פטעם לשדה שמ
בדבר הזה אמור נוטריקון הדבר הזה משמש לשלשה דברים לייש ושמן ודבש

כלי'ש שהוא ערוך בשמן ומקוטף בדבש וזהו היתר בריות שלמן וכך היו כשרים
אוכלין אותו: וא לשד השמן מה הדר שהוא עיקר לתינוק והכל טפילה לו כך
היה המן עיקר לישראל והכל טפילה לו. וא לשד השמן מה הדר שהוא מין אחד ובו
מינים הרבה וכך אומרים לאשה אל תאכלי שום אל תאכלי בצל בשביל התינוק: וא
לשד השמן מה הדר התינוק יונק ממנו כלהיום ואינו ניזוק כך היו ישראל אוכלין כבן
המן ותינוק ניזוקין: וא לשד השמן מה הדר התינוק מצטער בשעה שהוא פורש ממנו
כך נצטערו ישראל בשעה שפירשו מן המן שנ' וישבת המן ממחרת וג' או היה לישראל
מאותה הקניטה שקנטר באותו היום שמת משה שהיו אוכלין ממנה ארבעים יום לא
אכלו מתבואת ארץ כנען: וא לשד השמן אמ' ל אבהו אל תקרא לשד השמן לא
לשיר מה שירזה מתהפך לכמה גוונם אף מן מתהפך לכמה טעמים איבעיות אימא
שד ממש מה שד זה כל זמן שהתינוק ממשש בו מוצא בו כמה טעמים אף המן כל
זמן שישראל אוכלין אותו מוצאין בו כמה טעמים: כול לחם וכול שמן וכול רבש הוא
כאזה צד לחם לנערים שמן לתינוקות רבש לזקנים: וברדת הטל עלה המן
ליל ירד המן על מגיד שהיה יורד על האסכופים ועל המזוזות אז לפי שהיה יורד
על האסכופים ועל המזוזות יכול יהו אוכלים אותו מלוכלך ומטונף אמ' ותעל
שכבת הטל הא כיצד גליד היה יורד תחלה ונעשה כאסקוטלין והמן יורד עליו הרי
מלמטן אבל מלמעלן יהו שרצים וזבובים שוכנים עליו אמר ותעל שכבת הטל
שהיה מונח כביגלוסקוס והמן ירד עליו והיו קוראין זאת שמע ומתפללין ואדם
יוצא אל פתח ביתו מתפרנס צרכו וצורך ביתו ואחר כך וחם השמש ונמא: ירד
המן עליו אמר לחננה המן שירד לישראל ירד עמו תיקי קדרה: ושמעון אמר
מפני מה לא היה המן ירד לישראל פעם אחת בשנה כדי שלא יופטו את פניהן
מאביהן שבשמים מושלחן אותן משל למה הדבר דומה למלך שפעס על בנו וגזר
להיות מפרנסו פעם אחת בשנה ולא היה אותה הבן מביט להקביל פני אביו לא
בשעת פרנסתו גזר להיות מפרנסו בכל יום ויום והיה אותה הבן אמר או איני מקביל
פני אבא לא בשעת פרנסתו דיי' כך היה בתוך ביתו שלא יאם חמשה זכרים אוחמם
נקבות והוא יושב ומצפה ואומר או לי שמא לא ירד המן למחר ונמצאו בני מתים

ט
כ
מ
ל
י

ב
ג

בדעב יהירצון מלפניך שירד נמצאו הופכיך את פניהם לאביהן שבשמים:
ואם כתי שואכלו אותנו חס' דא מפני משוי הדרך יוסד בן יהודה אומ' מפני
מה לא ברא הקב"ה הקים בירושלם שלא יהא אדם אומר לחבירו לכה לך ואתנו עולים
לירושלם והוא אומ' לו למה והוא אומ' לו לא בשביל רחינה אחת אנו עולים לירושלם
דיינו כמצאת עלייתן שלא לשמה: וישמע משה אתה עם בכה למשפח
ו נהראי אומ' מלמד שהיו בוכין בשעה שאם להן לפדוש מן העויות היה כל
אחת ואחת מהן נושא לאחותו לאחות אביה לאחות אמה וכו' ופיון שאם
להן לפדוש מן העויות התחילו מתרעמין: בוכה למשפ' כיון שבכה לבס בהטח
כדווגו משפחות משפחות ואמרואת הדבר בדבים: איש לפתח אהלו כיון שהיו
משמדין את משה ווצת מבית המדרש היו יושבין ומתעמין: ויחראף יי
מאז ובעני משה רע כאן המקום מגביה ומשה ממין ובמקום אחר משה מגביה
והמקום ממין: ויאמר משה אלי למה הדע לך עליו הפל אומ' ועשיר
יענה עזות: כי תאמר אלי שאהו בחיקך אמ' לו את הדבר בשעה שאמר לו לך
טחה אתה עם וג' וביום פקדי ופקודי וג' אר"ן הדבר תלוי ולא תלוי: כיון שאמר
אם ויאמר יי אלמשה ואל אהרן וינ' אל בני יי אמ' להן בני סרבען הן טרחנין הן
על מנת כן תהו מקבלין עליכם שיהו מקבלין אתכם ומסקלין אתכם באנשים:
מאין לי בשר לתת לכל הע"ז וכי לאחד הוא או שנים: ואם ככה אתעשה
לי הרג נאהג לפי שהראה הקב"ה למשה הפורענות העתידה לבוא עליהן אמ' משה
הרג נא הרב אם מצ' חן בעו' ואל אהרן ברע' מוסלין אותנו משל למה הדבר דומה
לאהרן שהיה יוצא הוא ובכורו להרג אמ' לספק לטור רבוב הרג נחלה ע' שלת
תהרוג את בני לא כמות שהוא אומ' בצדקיהו ואת בני צדקיהו שחצו לפנו אלא
הרג נח תחלה ע' שלא תחריט את בני כך אמ' משה הרגע נח הרג תחלה ובל
ארה בפודענות העתידה לבוא עליהן: ויאמר יי אל מנ' אספה לי שבע
לפי שאם משה לא אוכל אנכי לבי לשא אמ' לו המקום משה הדימה שבקשרת
טען לך: אספה לי שתהא סנהדין לשמי כל מקום שהוא אומ' לי הריזה קיים
לעולמי ע' שבעים שתהא סנהדין של שבעים ולמה שבעים כנגד שבעים

אומות שיהא מעשה שבעים זקנים כובש עצת שבעים אומות רבנן אמרי
 שבעים זקנים כנגד שבעים ימים טובים שנתן הקב"ה לישראל בכל שנה ושנה ואלו
 הן שבעת ימי פסח ועצרת ודאשהשנה ויום הכפורים ושבעת ימי החג ושמיני עצות
 וחמשים ושתים שבתות לא כנגד שבעים אמות שיש במשכן הא כיצד עשרים
 קדש בצפון של שלשים אמה וכנגדן בדרום הרי ששים אמה ושמונה במערב שלשים
 עשר אמות צא מהן שתאמות שלשתן זווית כשארן עשר הדי שבעים ופך את מוציא
 כשמונה משה שבעים זקנים הכנסן לאהל מועד והעמיד כל אחד ואחד לתק אמת
 שנו ולקחת אתם אל אהל מועד למה שאם יצא הקצף מאהל מועד הן עומדין ועננין
 אותן איש שיהא בעל כוח ובעל חכמה ובעל גבורה חתיכה ופסיפס אמר יוחנן
 אין מושיבין בסנהדרין לא בעלי קומה בעלי חכמה בעלי זקנה בעלי מדא בעלי
 כטפים ויודעים לדבר בשבעים לשון מאי טעמא כד שלא תהא סנהדרין שומעת
 מפיו התרגמן אמר רבי יהודה אמר רב אין מושיבין בסנהדרין לא תלמיד חכם
 שזודע לטהר את השרץ מן התורה אמר רבא דין ואטהרנו ומה נהיב
 שממית ומדבה טומאה טהור שרץ שאינו ממית ואינו מדבה טומאה אינו דין
 שיהא טהור ולא היא התם מעשה קוץ בעלמא הוא דהא עביר מזקני ישראל
 לא במקום אחד ולא בענין המקום חולק כבוד לזקנים ומה אם מלך מלכי המלכים
 בה חולק כבוד לזקנים על אחת כמה וכמה בשר ודם צריך לחלוק להן כבוד
 ומניין אף לענין לבוא המקום חולק כבוד לזקנים אמר וחפרה הלצה ונשה החמור
 אינו אומר לא נבי מלכיו ולא נבי כהניו ולא נבי נביאיו לא נבי זקניו כבוד ומה
 אם ממהנה חלק כבוד לזקנים על אחת כמה וכמה בשר ודם צריך לחלוק להם כבוד
 וכן את מוציא שהמקום מצטער על זקן אחת שכן קצפת על עמי חללת כחלתי
 ואתנם בדרך לא שמת להם דחמים על זקן הכבדת עלך מאד כביכול מחול לך על
 כלמה שעשית חוץ מעל זקן הכבדת עלך מאד אשר ידעת אתה צריך לידע
 כבר הן גלויין לפני ואי כפי צריך הקב"ה לומר למשה אשר ידעת והלא גלוי לפני מי
 שהוא ראוי לגדולה לא ללמד שכל זקן שחלק לו ראש הדור כבוד מן השמים הסבמו
 עליו שכן בריות משיבין ואמרין כשר הוא איש כלובי וחסיד ונאה ליקרא חכם

ט
נד

מ
ה
ל

ד
ל

ולמה אמרו גשטדיו לפי שג' ויכו שטרו בני ישראל לו כשם שראו עמהם בצער
שבמצרים ומסרו עצמן עמהן ולקובעבורם יבואו ויראו עמהן בריוח שכאן ויבואו
עליהן בשורה וגדולה: ולקחת אתם קחם בדברים בתולה אמור להן דברי שבת
חזור ואמור להן דברי פגם על מנת פן תהו מקבלין עליכם שיהו מקללין אתכם ומסקלין
אתכם בתבנים: אלא אל מועד הכנסם עמך לאהל מועד לא שישמעו את הדיבר
את שיהוא כלהצרות כוהגין בהן בכבוד וביראה ואומרים אשר יהי אלן שכנסו עם
משה לשמוע את הדיבר מפי הקודש: והתצבו שם עמך תנן התם סנהדרין גדולה
היתה שלשבעים ואחד וקטנה שלעשרים ושלשה: מעיין לגדולה שהיא שלשבעים ואחד
שג' אספה לי שבעים איש ומשה על גביהן הרו שבעים ואחד: ו' יהודה אומ' שבעים
מאי טעמיהו דרבנן דאמרי ומשה על גביהן דאמ' קרא והתצבו שם עמך ואת בהדיהון
ו' יהודה עמך משום שפינה: ורבנן סברי אמ' קרא ונשאו אתך במהע' אתך ואת
נמי בהדיהו' ו' יהודה אתך בדומין לך: ורבנן נפקא ליהו מן והקל מעליך ונשאו
אתך וילפא ס' דרי גדולה מסנהדרין קטנה: תצני רביוסף כשם שפית דין מנוקין
בצדק כך מנוקין מכל מוס' אמ' מרי מר מאי קראה כלך יפה רעית ומוס' איך
גדלמא מוס' ממ' אמ' רב אחא בר יעקב אמ' קרא והתצבו שם עמך בדומין לך
ודלמא שאני התם משום שפינה אמ' רב נחמן בר יוחנן אמ' קרא ונשאו אתך במשא
הע' אתך בדומין לך: וירדת הריזו אחת מעשר ירדות שבתורה מלמד שהיה
יום מנוי הדקנים גדול כיום מתן תורה: במתן תורה הוא אומ' וירדתי עליהר סיני
ובמנוי אקנים הוא אומ' וירדתי ודברת עם' שם: ודברת עמך שם ולא עמהם:
ואצלת מן הדוח אתי עליו שמי עליהם כאלין שהוא מיצ' על הציר: ואצלת
מן הדוח למה היה משה דומה לנו שהיה מוכח על גבי מנורה ודלקו ממנו נרות
הדבה אבל אורו שלנו לא היה חסר כלום כך לא היתה חכמתו של משה חסירה
ס' ונשאו אתך במש' הע' לפה שאמ' משה איכה אשאו לבדי טרוח ומל'
ור' אמ' לו המקום ונשאו אתך במש' הע' ולא תל' את לבדי: ואל העם תאמר
התקדשו למה אין התקדשו את התקינו עצמכם לפד ענות כעעז שג' התקדשצאן
לצדקה והקייטם ליום הדבה: פי בפית' באש' מ' מלמד שהיו מתפוננין

להשמיע כלפי המקום: מי יאכילנו בשר לפי ששאלו את הבשר ממלת מעין
 לפיכך נתחייבונו כלייה וכי לא היה בידם מה לאכול לא מלמד שבקשו לאכול
 בחנם: לא יום אחד תאכל עד חדשימים וכת הבשר עודנו בין שניהם היא
 כיצד הכשרים כיון שהיה נותנו לתוך פיו לא היה מספיק לחתכו עד שנפשו יוצאה
 והרשעים היו מתבלקיסבו ומתבלקטיס בו עד שנפסם ויצאה: עד חדשי ימ
 מלמד שנשתתה השלל אצלם שלשיסיום: והיה לכם לזר את שתדיו מרחקין אותם
 יתר ממה שקרבתם אותם: דא לזרא ר אבהו אמר לזירטא ולביטטא ר אביתר אמר
 ללוריא: ^{כ שקומלית הוחדתנו בגוכו} יען כי מאסתם אתי אשר בקרב מושלין אותם משללמה הזכרואה
 למלך שהיו בנו ועבדיו גונבין ומביאין לפניו והוא מקבל מידם והיו הכל אומ' תדעו
 שהוא שפוי במעשיהן שהוא מקבל מידם כך אמ' הקב"ה לישראל מי גרם לכם שתכנסו
 לדברים הללו שכינת שביעכם שאן סילקת שכינת מביככם לא נכנסתם לדברים
 הללו: ויאמר משה שש מאות אף רגוג הצאן ובין ישח להוג ר שמעון היה
 אומר עקיבה היה דורש בו דבר אחד ואני דורש בו דבר אחד ונראין דברי מדבריו:
 ר עקיבה היה אומר וכי אינו אפלו את מכנס כל הצאן שבעולם הן ספיקות להן
 אם את כל דגיהים וכי אינו אפלו את מכנס כל דגים שבעולם הן ספיקין להן. ואני
 דורש בו דבר אחד ונראין דברי מדברי רבי הצאן ובין ישח לה' ומצא להם יכול
 מפני שלא היה להם בשר לאכול היו מתרעמין והלא כבר נצטו גם ערב רב על את
 וצאן ובין מין כב שאן יכול מפני שאכלום במדבר והלא כבר נצטו בכניסתן לארץ
 ומקנה רב היה לבני האובן וג' לא מלמד שהיו מבקשין עלילה היאך לפרוש מאחורי
 המקום: אם את כל דגיהים יתסף להם ומנלה יכול מפני שלא היה להם דגים
 לאכול היו מתרעמים והלא בחר היתה עמהן ומעלה להן דגים שמנים כל צרכם
 לא מלמד שהיו מבקשים עלילה היאך לפרוש מאחורי המקום: הצאן ובין
 ישח לה' אם את כל דגיהים יתסף לה' מגיד שהדגים אינן צריכין שחיטה כבאר
 וצאן לא באסיפה בלבד כיתרין שני יאסף להם ומצא להם התבון והא כותי יאספו
 את השלל הכי נמילאו בשחיטה אמרי התם לא כתיבא אסיפה במקום שהיטה
 דאחריני הכא כתיבא אסיפה במקום שחיטה דאחריני: לא הצאן ובין ישח

ט
 ו
 ז
 ח
 ט
 י
 יא
 יב
 יג
 יד
 טו
 טז
 יז
 יח
 יט
 כ

לה לפה שהדאהלו המקום למשה הפורענות העתידה לבוא עליהן אמר משה רבינו
וכן הוגז אומרין לחמור האלך כור שלש עורין וינטל ראשך אומרין לאדם טול כמר
ורד שאל אמר לו ומה אתה אומר אמר לו אני הודך ומפייסך אמר לו עד שאתה אומ
פך אני אומר לך שתיכן שומעין וך עתה תרא היקר דברי אס לא כיון שהלך משה
לפייסך אמר להן הדין תן צד אמרו לו הן הכה צור ויזבו מדם ונחלים ישטופו הגם
לאם יוכל לת לא אם יכין שאר לעמו אמרו פיטורת היא שאין בזכוח ולת לך ו
שאלתינו ויצא משה וידבר לעם את דברי יי מלמד שפייסן בדברים ולא
רצו לקבל ממנו ויהי כנוח על ה' מלמד ששרד עליהן רוח נבואה והתחילו
לדבר ברוח הקודש כל אמן שהיתה הרוח עליהם בלבד שנ ויתנבאו ולא יספו שלא
יספו עוד להתנבות מאחראותה שעה וישארו שנ אנשים במחנה ישאמרין
בקלפי נשתתירו בשעה שאמר לו הקב"ה למשה אספה לי שבע איש מזקין יל אמר משה
כתיבה צד אעשה אברור חמשה חמשה מכל שבט נמצאו עשרה חסדין ששה מכל
שבט נמצאו שנים יתורים אברור ששה משבט זה וחמשה משבט זה נמצאו אני
מטיל קנאה ביך השבטים מה עשה בידך ששה מכל שבט ושבט והביא שבעים
ושנים פטקין על שבעים ושנים פטקין מהן כתב זקן ושנים חלקים ובללם ונתנם
בקלפי ואמר להן בואו וטלו פטקיכם מי שעלה בידו זקן אמר לו כבר קידשך המקום
ומי שעלה בידו חלק אמר לו המקום לא חפץ בך אני מה אעשה לך ר שמעון אומר
במחנה נשתתירו שבעה שאמר לו הקב"ה למשה אספה לי שבעים איש אמרו אלוד
ומידד איך אנו ראו יין לגדולה זו והלכו והטמינו את עצמן אמר להן הקב"ה הווא יר
ומיעטתם את עצמכם הריני מוסיף גדולה על גדולתכם ומה גדולה הוסיף להם שכל
הנביאים כולם נתנבאו ופסקו והן נתנבאו ולא פסקו ומה נתנבאו אמרו משה מת
ויהי שבע מכניס את ישראל לארץ אבה חכין אומי משום ד אי עשר על עסקי שדו נתנבאו
עלה טלו עליה שדו רב נחמן בר יצחק אמר על עסקי גוב ומגוג נתנבאו שנ האתה
הווא אשר רבותי בימים קדמונים ביד עברי נביאי ישראל הנביאים בימים ההם שנים
אל תקוח שנים אא שנים זאחן שני נביאים שנתנבאו נבואה אחת בפרק אחד הרר
אם זה ארבע מידד אמר מר שכל הנביאים כולן נתנבאו ופסקו והם נתנבאו ולא

פסקו מני לז אילימא משום דכח ויתנבאו ולא יספו ואילא קול ציול ולא יסקהני
 נמי דלא אוסיף לא דלא פסק כד מתרגמינן ולא פסקין הכא נמי דלא פסקו אלא
 כולהון כתבהו ויתנבאו והני כתבו מתנבאין עדיין מתנבאין והולכין: בשלמא
 למאן דאמר משה מת הינו דקאמ' ליה יהושע למשה אזני משה כלתם לא למאן דאמי
 על עסקי שלו נתנבאו הינו דקאמ' ליה משה ליהושע ומי יתן כלעם יי נבואים
 לא למאן דאמי משה מת מאי ומי יתן כלעם יי נב' משה מיטחהוה עיחא ליה לא
 סימחה קמוה ומאי כלתם אמ' לו הטיר עליהם צרכי צבור והן כלין מאיליהן: ויש
 אומ' כיון שאמ' לו הקב"ה למשה אספה לי שבעים איש עמדי משה והלך לו אצל בני לא
 אמ' לו בצלל כך וכך אמ' לי הקב"ה מה אתה ממליכני אמ' לו עשה כחכמתך אמ' לו
 הואך תעשה אם אני בורר עשה ששה וג' כקמיתת אמ' לו עשה פטקין וכל מי
 שיעלה בידו ששה היו יודע ששדותה עליו שכינה עשה כן ועשו ועלו ששה
 מכל שבט ושבת חוץ משבט לו שעלו ממנו ארבעה אמ' משה ברוך המקום שהעדיג
 שדרה לשבטו של יהודה ופסקו לבצלל על ראשו ואמ' לו אשריך יהודה שיצא זה
 מחלניך: וירץ הנער ויגד למשה יש אומדין שהיה יהושע והלא כבר
 נאמ' ומשדת יהושע בזמן נער לא ימיש מת האת האידעת שלא היה יהושע ע'
 ושמעון אומ' ויען יהושע בזמן משל מ' מבח' ויאמ' החד עתה שאף הגאשון
 היה יהושע: ארד ומידד מתנבאים במח' זה הוא שאמרנו שהיו מתנבאים
 והולכין ע' יום מותן: אזני משה כלתם אמ' לו רבינו משה כלה אותם כן
 העולם בני אדם שבישרו אותך הבשורה הקשה הזאת: דא' כלתם אסרם בזקים
 ובקולריז לא כמות שהזאת אומ' ברמיהו ונתתם אותן אל בית הכלוא: דא'
 אזני משה כלתם מיהושע למיכנו מורא רבך כמורא שמים שאמר למשה רבי
 כשם שהקב"ה מכלה את המורדים אף אתה כלה אותן וכך את מוצת בניחזי כשאו
 לו רבו קח משעטע בידך ורץ התחיל מסתמך והולך על מקלו פגעו בו בני אדם
 אמרו לו לאיכן אתה הולך אמ' להן להחיות את המת אמרו לו והלא הקב"ה הוא
 שממית ומחיה אמ' להם אף רבי ממית ומחיה: ויאמר לו משה המקנא אתה
 לו אמ' לו משה יהושע סבור את שאני מקנא בך אלווי כלישרא כיוצא בך אני

בני כיוצא בך ומי יתן כל עם יי בניאים' ויאסף משה אל הכהן הוא וזקן יל
מלמד שלא הביא המקום עליהן מכה עד שנכנסו צדיקים למצאה: ורוח נסע
מאת יי ויגז שלים מלמד שהיתה עולה מן הים כמן גדי צמר ונרטשת על גבי
המחנה וישאמ' שהגה בירידתה יתר ממה שהגה באפילתה: ויטש על המחנ
כד יוספה וכל יוספה וג' כדרך יוספה כלפי הדרום וכדרך יוספה כלפי הצפון. ו
מאד אומ' אף כדרך יוספה כלפי המערב: וכאמתם על פניהם מלמד שהיה
עולה מן הארץ על רום שתי אמות כדי שלא יהו מצטערין עליה בשעת לקוטה:
ו יומי אומ' ויטש על המחנ כד יוספה וג' שלוש פרסאות לכל רוח ורוח וכך הוא אומ'
ויפל בקו מח סכ' וג' אחרים אומ' ויטש על המחנ כד יוספה כדרך הלופו הבינוני עשור
פרסאות יום עשרים כה תדבעים מה תל' שוב וכדרך יוספה הדי שמונים כלפי מעלה
וכן הוא אומ' תערוך לפני שלחן נג' צור יכול שהוא אסתר סוואות מקודלות תל'
וכאמתם על פניהם על הפני שבארץ והלחן הוא אומ' ויפל בקו מח סכ' שהיה מסובב
למשכנות שתי אמות היתה נטולה מן הארץ: וליעזר בנו של יוסי הגלילי אומ'
אף מן לא אכלו אותן ישראל לא מן הנבזה כיצד יוצאת רוח יפוכית וכיפדה את המדבי
וירד מטר וכבש את הארץ וירד הטל עליו והרוח מנשבת בו ונעשה כמין שלחנות
שלהב והמן הזה יורד עליו וממנו ישרא מלקטים ואופלים והדי הדברים קל וחומר
אם כך חס הקנה על עברי רינונו בעולם הזה על אחת כמה וכמה שישלם שכר
לצדיקים לעתיד לבוא: ויקס העם כל היום ההוא וג' אמרו העתלים והקטעים
והחגרים שבהן לקטו מאה כור: וישטחו להם שטוח סביב המח' ויהושע בן
קרח אומ' אל תקרא שטוח לא שחוט מגיד שהיא טעונה שחיטה אמ' לול
וכי מכאן אתה למד שירד להם דבר הנטען שחיטה והלא כבר נזמ' וימטר
עליהם כעפר שאר וכחול ימים עוף כנף מגיד שהיא טעונה שחיטה ותנא לומאי
מה תל' כאשר צויתך מלמד שנצטוו משה על הושט ועל הקנה ועל רוב אחר
בעוף ועל רוב שנים בבהמה לא מה תל' שטוח שירד להן משטיחי משטיחין
ומלמד שעשאוה משטוחים משטוחים סביבות המחנה: לא וישטחו להם
שטוח אל תקרא שטוח לא שחוט רבי ל' ישמעאל תצנא מלמד שנתח' יבן שונאי

7
ישראל שחיתה: הצער עזרנו בין שניהם כיון שהיה נותנו לתוך פיו ולא היה
מספיק להתכו עד שנפשו יוצאה: אמרו ושע שבהן אכלו נתנז מידי כשר שבהן
נתנז לאחד שלשים יום: ואף כי חדה בעם ויד יי בעם מכה רבה מא מלמד שלא
הבית עליה המקום מכה קשה פינצא בה משעה שיצאו ממזרים שנ לא זרו ולא
מתחורתם עד אכלם בפיהם ואף יי עליהם וג': ויקרא שם המקום ההוא קבר
הת'וג' יכול כן היה שמו מקודם אמ' כי שם קברו את העם המתואים משאידע היה
נקרא לא כן היה שמו מקודם: מקביות התאוה נסע הע'חז זוהיתה בשעה
שנצטרעה מרים מלמד שחזרו חנייה אחת לאחריהם בשביל מרים: ותצבר
מרים וזהרן במשה קטה היא לשון הרע שלת נצטרעה מרים לא על לשון הרע
שנ ותצבר מרים ואהרן מרים פתחה בצבדים ואמרה לאהרן והוסיף אהרן על
דבריה ונשאו ונתנו בדבר ר' שמעון אומ' אף צפורה פתחה בצבדים ואמרה למרים
ומרים אמרה לאהרן ואהרן הוסיף על דבריהם ונשאו ונתנו בצבדים ומה היו
הצבדים אמרו כיון שנתמכו הזקנים הדליקו כלי ישראל נרות ועשו שמחה בשביל
שעלו שבעים זקנים לשררה וכיון שראת מרים הנרות אמרה אשרי לו ואשרי
נשותיהן אמרה לה צפורה אל תאמדי אשרי נשותיהן לא אוילנשותיהן שמיוס
שדיבר הקנה עם משה אחיך לא נזקק לי מייד הלכה מרים את לאהרן והיו נושאין
ונותנין בצבר שנ ותצבר מרים ואהרן במש' על לאו הא' על עסקי פרישתו מן
האשה אמרו גיונתן הוא משה וכי לא דבר הקנה לא עמו בלבי בצר צבר עם
נביאים הרבה ועמנו ולא פירשנו מנשותינו כמות שפירש שנ הרקאך במשה
דביי: על אדות האשה הכשית וכי כושית היתה והלא מדיינת היתה
לא מה כושי ניכר במראיו מכל הבדיות כך היתה צפורה ניכרת במראה
ובמעשיה מכל הנשים וכך הוא אומ' שביון לדוד אשר שרליי על דבריו כוש
בן ימיני וכי כושי היה שאול והלא משבט בנימין היה לא מה כושי ניכר
במראיו מכל הבדיות כך היה שאול ניכר במעשיו ובמראיו מכל ישראל וכך הוא
אומ' וישמע עבד מלך הכושי וכי כושי היה ברוך בין נדיה לא מה כושי ניכר
במראיו מכל הבדיות כך ברוך בין נדיה היה ניכר במעשיו ובמראיו מכל ישראל:

וכן הוא אומ' הלא כבני כושיים אתם לי בית ישראל נאם יי' וכי כושיים הם ישראל
מה כושי נכד במראיו מכל הנדיות כך ישראל ניכרין מכל האומות לפני המקום:
ו' יודי אומ' יש לך אשה שהיא נאה בילדותה ואינה נאה בזקנותה ומניין אתה
אומ' שהיתה צפורה נאה בילדותה ונאה בזקנותה אמ' על אדות האל הכי אני לך:
ו' יהודה אומ' יש לך ענייה בת עניים שהיא נזקקת למלכות ואינה יודעת לנהוג
כמנהג המלכות ומניין אתה אומר שהיתה צפורה כושית בענות וכושית במלכות
אמר על אדות האשה הכי אני לך ומניין אתה אומ' בשביל כך לקחה משה תל' כי אשה
כשית לקח: וסאמרו הרק אך במשה דב' יי' ה' גס בעדבר בנודבר גם באבותינו:
רק לא היינו כוהגים כך אך לא כך נצטרכנו לנהוג או דברי ר' שמעון יעקב היה אומ'
רק לא היה מדבר נמנו אל פה אך לא היה מדבר נמנו פנים אל פנים: וישמע
יי' יכול שאין לי ששמע לא המקום ומניין אף משה שמע תל' וישמע יי' והאיש
משה: והאיש משה עניו מא' מכאן אתה יודע שאמדו משה גיותן הוא ולא
פירש מאשתו לא דרך גיאות שהרי הכת' מחנישן אחריו ואומ' והאיש משה עניו
מאד לא כמות שהן אמרין שהוא גיותן' והאיש מני' עני מא' מלמד שהיה
גבור בענוה ומניין אתה אומ' שהיה גבור בענוה וכך היה גבור בגבורה תל' האיש
והאיש: לא יכול שהיה עניו בממוץ ולא היה נאה ומשובח תל' מאד מני' יכול
שהיה נאה ומשובח ולא היה גבוה בקומתו תל' ויפלט את האה' על המש' מה משכך
עניו אמות אף קומתו של משה עשר אמות יכול שהיה עניו ממלאכי השרת או
יכול שהיה עניו מאברהם יצחק ויעקב אומ' מכל האל' איש על פני האד' ממה שעל
פני האדמה היה עניו לא היה עניו מאבות הדאשונים יכול שהיה עניו מדורות
האחרונים תל' אשר על פני האדמ' מדורו אמרו לא מדורות האחרונים: תכו
רבנן איזה הוא עלוב שבעל לבין זה העלוב כמשה רבינו שנ' והאיש משה עניו
מאד וכל הבוש את יסרו מעלין עליו כאן כבש עיר מלאה גבורים שנ' עיר גבורים
עלה חפס וג' ותיין גבורים לא מלאכי השדת שנ' גבורי כח עושי דברו וישאומ' אף מי
שהוא עושה שוכאו אהבו: גדולה היא הענוה שבה נתגדל משה שנ' והאיש מני'
עני מא' מל' האד' מה תל' מכל האדם לא בני אדם עשויון שלש כותות מהן בגזלות

שמים ומהן בגדולת המלכות ומתן הדין ופועל כפועל רבין וראה עצמו בשלשתן
ובשלשתן היה עניו בתחלה היה בגדולת המלכות שהיה כבן בתו של פרעה ולא
הניח ענותנותו שכן יצא אל אחיו וירא בסבלתם מהוא אומ' וירא בסבלתם מלכוד
שהיה נושא עמהם אבי כדי שלא יצא עזמי מצעד הצבור אף כשהיה במדין
בורח כהדיוט ולא הנח את ענותנותו: ראה בנות יתרו מצטערות ולא נתגאה
מלעמוד ולדלות להן: אף כשהיה בגדולת שמים לא הניח ענותנותו שכן וידר
משה כנדים ויקחו אבן וישימו תחתיו וכי לא היה לו כראחת און סדין אחד לישב
עליו לא שבק של היות בצעד עם הצבור ולא נתגאה לומר כמלך אני ואפלו בשעת
המחלוקת כתבו וילך אל דתן ואבירם ולא נתגאה לומר אז חולקיך על הקבה ואני הולך
אחיהן לא כל דבריו היו ענוה: ובן את מוצא כשנתגבאו ארץ ומידד מה יהושע
אומ' לו אדני משה בלאם אמ' לו המקנא אתה לי אני הוא שבק שתי שיהיו שבעים
זקנים הללו נבואים שכן לא אוכל אנכי לבי לני ולא עוד לא מתחלה הייתי בורח
מן השרדה שכן שלח נא ביד תשלח: ויאמר יי' אל משה פתחם ר' ליעזרבו
שמעון אומ' פתחם בתפיק איך לשון פתחם לא לשון טומאה כענין שכוכד ימות
מת עליו בפת פתחם מגד עשהו מחוסרי טבילה אותה השעה כמדה שמדדו:
צאו שלשתכם יוסיבן יהודה אומ' בדיבר אחד יצאו שלשתם' ל' יוסי אומ' בשלשה
דברות יצאו שלשתן כאחת: וכי משה היה עריך לצאת עמהם ולמה יצא לשם
שני צדדים שלא יהא משה אומ' דומה שנמצא פי פגם שבן הזדחת מן הדיבר
ושלא יהו ישראל אומ' יין דומה שנמצא במשה פגם שבן נדחה מן הדיבר:
וירד יי' בעמוד ענן מגיד שהיה מדבר עמהם בענן ומניין כדרך שהיה מדבר
עמהם בענן כך היה מדבר עם שמואל אומ' משה ואהרן בכהנו ושמואל בקו' שם
בעמ' ענן ידבאל' אמרו בזמן שהיו ישראל דואין את עמוד הענן בין הארץ ובין
השמים היו יודעין שהות מדבר עם משה: ויעמד פתח האהל ולמה לא נכנס
לאהל שלא נתקדש המשכן לפוענות לא לטובה ואולי שנכנס טב ואביהוא לא
לקו אבל לא שהן בחוץ לא הכניסן לפנים: ויקרא אהרן ומרים וינישן ולמה
יצאו שניהן חוץ לאהל והניחו את משה בתוך האהל שלא יהא משה אומ' דומה

שנמצא בי פגם שכן הודאתי מן האהל ושלאת יהו ישראל אומ' דומה שנמצא במטה
 פגם שכן טחה מן האהל ויחודה אומ' מושלו משול למה הדבר דומה למלך שבית
 אוהבו אצלו והיה מבקש לומר דבד ובעי ביתו אמ' המלך מה אני מוציא את אורה בי
 לשוק אף יהא בכבודו בטרקלין ואני ובעי ביתי נצא לשוק אף כאן הוציא את הרך
 ומרים מפני כבודו של משה שאין מושכין הגדול מלפני הקטן לדבר עמו אצל מושכין
 הקטן מלפני הקטן הגדול לדבר עמו: דא שאין אמרי'ן שבחו שלאדם בתוך פניו
 ואין תובעין עלבוננו שלאדם בתוך פניו: ויאמר שמעו עת בבקשה שמעו
 דברי בנחת. אם יהיה נביא כפי' במל' אל את בחל' א' בו אמ' להן הנביאים
 שאמרתם בחלומות ובחזיונות היית מדבר עמהן שנ' בחלום חזיון לילה בנפ' תרד
 על אנני' ולא כן טהגתי עם עבדי משה לא בכל בית נאמן הוא כל שבמעלן ופר' ל
 שבמטן גלית לו כל שבים וכל שבחרבה: דא בכל בית נאמן הוא אף על מלאכי
 השדת ועל בית המקדש הוא נאמן: פה אל' פה נאמן אובד בו מלמד שלא היתה
 נבואתו עלידי מלאך יכול שהיתה אימת שכינה על משה בשעה שהיה מדבר
 עמו אמ' דבד קי' אל משה פנים אל פנים כאני ידב' אל' דע מה אוהבו שלאדם
 מדבר עמו ואין אמתו עליו פך לא היתה אימת שכינה על משה בשעה שהיה
 מדבר עמו: ומראה ולא בחידות אין דברי משה כדברי כל הנביאים משלום:
 כל הנביאים נסתכלו בספק לריא שאינה מאירה משה רבינו בספק לריא המאודה:
 מה בין משה לכל הנביאים וי' יהודה ביל' לעני' אמ' כל הנביאים ראו מתוך
 תשע ספק לראות והן וכמראה המראה אשר ראית כמראה אשר ראית בבואי
 לשחת את העיר ומראות כמראה אשר ראית אל' נהד כבר ואפל אל' פני הדי' תשע'
 וכך הוא אומ' בדני' ובין בדבר והבן במראה ואשא את עיני ואת ופני' כמראה
 ברק וראית אני דני' לבדי את המראה והאנשים אשר היו עמי לא ראו את המראה
 ואני נשארתי לבדי ואראה את המראה הגדולה הז' הדי' לז' תשע' מראות ומשה
 רבינו ראה מתוך ספק לריא אחת שנ' וכמראה ולא בחידות: ודב' אמרי' כל'
 הנביאים ראו מתוך ספק לריא מלופלפת היך מאד את אמ' ובוד הנבי' אר' מ' משה
 רבינו ראה מתוך ספק לריא מצומצמת שנ' ותמונת' יי' ביט מלמד שהשיג נאמתת

הצדק מה שלא השונה כל ברויה: ותמונת ייביט אמר שמעון שהיה דואה
את הדמות מיד: ומזוע לא יראתם לדבר בעצמי במי מה תל בעבדי את לא
עליו העליתם את הסרחון כי אם עליו שאין רע מזה הגב לא מן המקבל ממנו
לא בעבדי במי אני אמרת לך לפרוש מן התעה: ויחד אפי' בם בשניהם: ודרך
מיד נתרפת אהרן: ואומ' זה ענן סר מעל האהל מלמד שסר הענן מעליו: ולמה
פרסם הכת במרים ורמז באהרן לפי שהיא התחילה בזבד משל למה הדבר דומה
לשנים שעברו על כרם ירד אחד מהם לתוכו וליקט ואכל והאכל חבירו כשבא
בעל הכרם לאתפס לא אותי שמצא בתוך פרמו' כך אהרן ומרים שניהם דברו
ושניהם לקו ולא פרסם לא מרים שנ' והנה מרים מצודע' כפי מפני שהתחילה בזבד:
לא ודרך שנסתלקה שכינה בענן שנ' אלכה אשובה אל מקומי ולמור'
נסתלקה שכינה שלא תטמא מרים בפני שכינה: לא שלא יהיה הענן עומד
ויבקש משה דחמים שלא יצטרעו ואף אהרן היה ראוי לכך שנ' בם לא מ' שהיה
לובש את המעיל שהוא מכפר על לשון הרע: והלא רבדים קל וחומר ומה אם
אלו שדיברו באחיהן הקטן מהן ולא דברו בגנותו לא שהשוו אותו לשאר נביאים
כך נענשו המדבר בגנותו של חבירו בפניו על אחת כמה וכמה: וכך הוא אומ' זכור
את אשר עשה יי' אהיך למרים שחטאת בפיה ולקח כל איברי אמו' י' אשר עשה סמא
ומילתא משתקא: אמ' ל' יהושעיה מלה בסלע שתיקה באבן טובה תצא יפה
שתיקה לחכם כל שכך לטאפשיז וכך הוא אומ' אויל מחריש חכם יחשב שכ' ואטום
שפתו נבון איז עדיך לומ' חכם מחריש: והענן סר מעל האה' מיד נסתלקה
שכינה כמו שנ' למעלה וכיון שנסתלקה שכינה והנה מרים מצד' כפי לפי שהיו
מלבינים ומאדימים למיכך נטמאו בבהרת עזה ולבנה: ויפך אהרן אל מרים
והנ' מצד' לפי שנסתכל אהרן בנגעו והלך לו אמר אהרן עכשו אני מסתכל
בנגעה שלא אחותי והוא הולך לו ומעיין אתה אומ' כלמי שהיה מביט בו היה דותת
אמ' ויפך אהרן אל מר' וה' מצד': לא ויפך אהרן אל מ' אמ' הקיפה אם יצטרע
אהרן איז כהן בעל מום יכול להקריב על גבי המזבח לא הוא יראה אחרת ויתמה
ויתנחם מעצמו שנ' ויפך אהרן אל מ' וה' מצד': ויאת אהרן אל משה יכול

שהצדיק אהרן למי שיאמר לו צא ובקש ממשה כשם שהצדיק ריעי איוב
שנ' ויאמר ייאל איפזתמני חדהאפי בך ובשני רעיק אמ' להן אתם הייתם יוצאין
פתח שאצא אני בזכות ואיוב עבדי ה' יצא פתח שאצא אני והוא בזכות ועתה
קח לכם שבעה פדים ושבעה אילים וג' לבלתי עשות עמכם נבלה אמ' להם כדאי
אתם ליעשות נבלה ומה אם מי שזיכה אתהזכאי וחייב אתהחייב ר' יא' היה
ליעשות נבלה על אחת כמה וכמה המזכה אתהחייב והמחייב אתה
והאמר אהרן אל משה לא הצדיק למי שיאמר לו צא ובקש ממשה
מניין שיהא כבוד חבירו שלאדם שביב עליו כבוד רבו מאהרן שאמ' למשה
אדני והלא אהרן הגדול לא שעשאו כדכו אל נא תשת עלינו חט' אלקבל
עלינו חובה אשר נואלנו ואנ' חט' אמ' לו כטפשו שטלחנו ודינו בך ע'
אשר נואלנו ואנ' חט' אמ' לו זוהיתה תהלה לנו שלא קלקלנו בך מימינו לאזו בלתי
שגגה חתנה בידינו שביטלנו הבריות שביענו ובינך מפני שהבריות כרוועה לאחוס
שנ' ולא יקרן בדין אחים אל נא תהי כמת אמ' לו אדוני איך האתיב
מתפרשים את מתוך המות שנכ' הוא בן אחים נפליא אחותינו ע' שהיא בחיים
נפרשה ממנו כמת ר' אל נא תהי כמת אל תעש אחותנו מטמא כמתים
אשר בצחתו מרחם אמ' כולנו יצאנו מרחם אחד וואכל חצי בשרו מגד' שהוא
חצינו היית שהיא היתה מלמדת המשים ואנחנו מלמדין את האנשים מיכאן
היה ל' לעזר ביל שמעון אומ' צדיק אדם להיות מושל בשלעצמו משל אחרים
ר' אל נא תהי כמ' אמ' לו אהרן למשה כסבור אתה שצדעת זו על מדום היא נתונה
אינה לא על בשרו שלאבא עמדם היא נתונה שנ' אל נא תהי כמת למה הדבר
דומה לאדם שנתנו לו גחלת בתוך ידו אנפ' שנתנה ממקום למקום מכל מקום
בשרו נכוה אשר בצחתו מרחם אמו מרחם אמינו היית לא שכנה הכות'
כיוצא בו אתה אומ' ואמדתם הנה כעלמה והפחתם אותה אותה היה לא שכנה הכות'
כיוצא בו אתה אומ' למה שמתני למפג' ולך ואהיה עלי למשא עליך היה לא
שכנה הכות' כיוצא בו אתה אומ' והנב שולחים את הזמורה אל אפס אתה היה לא
שכנה הכות' כיוצא בו אתה אומ' בעון אשר ידע בני מקללים להם בעו כלפי אעלה

הכת מדבר לא שכינה הכת כיוצא בו אתה אומ' הלא אתה מקדם פי אהי קדשי
 לא נמות כלפי מעלה היה לא שכנה הכת כיוצא בו אתה אומ' ההמיר גוי אהים
 והמה לא אהים המיר כבודו בלא יועיל כבודי היה לא שכנה הכת כיוצא בו אתה
 אומ' מה לנו חלק בדויד ולא נחלה בבן ישי לאהליך ישראל לאהיך ישראל היה לא
 שכנה כיוצא בו אתה אומ' וימירו את כבודם בתבעת שור כבודי היה לא
 שכנה כיוצא בו אתה אומ' כיהנוגע בכס כנוגע בבבת עינו ליהודה אומ'
 בבית איך כן בבבת עינו כלפי מעלה הכת מדבר לא שכינה הכת:
 ויצעק משה אליני לאומ' מניין אתה אומ' שלא הצדיק משה לשמוע מפי
 אהי אמ' משה אינו בדין שתהא אחותנו בצרה ואנו בדוחה תלוי צעק משה
 אל אהי אתקיף וקשה נא בבקשה רפא כאלה בגזרה אמ' רבוי עקבאמ' רב
 חסדא כל המבקש רחמים על חבירו אינו צריך להצפיר שמו שנא רפא נאלה
 ולא יא מדבר שמה: תנודבנך מעשה בתלמיד אחד שירד לפניו איש זרוהיה
 מקצת בתפלתו אמרו לו תלמידיו ל קצתן הוא זה אמ' להן כלום קינר יותר ממה
 רבינו דכתיב נא רפא נא לה: שוב מעשה בתלמיד אחד שירד לפניו איש זרו
 והיה מאריך בתפלתו אמרו לו תלמידיו ל ארפא הוא זה אמ' להן כלום האריך יותר
 ממה רבינו דכתיב ויאמר יואל משה ואמניו
 דין יר בפ ה' לתפ' כי אהי השמים ואהי הארץ אל אף את יתן עשאו נזק בה
 היתה בושה ממנו יכב על כל באי העולם שנ' ונתנך ליהיך עליון ע
 ארבעה עשרים באחת מעינך מוטל ומשל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שקרא
 מן התורה היתה נראית לו באחת מעיניה ונשתטה או ראה את כלהגוף שלה
 ואנפ שאין ראה ה' וכמה לכך נאמ' באחת מעינך באחד עינך מי' ולא לבבתיני
 ונדוי שלכו בכי אמ' הקנה לישראל לב אחד היה לי עליכם במצרים ונתתם לי שני
 פסח ודם מילה הוא הוא ואעבר עליך ואל מתבוס ברימ' בנימך חיי אה
 דמך חיי זה דם המילה: באחת מע' בא ענ' וג' בזכות משה המיוחד
 והגבור שבשנתיים כשם שהעין מאירה לגוף כך היה משה מאיר לכל
 ומתע' מינומי' ש' צאר חיים לגוף כך היה משה חיים לישראל: ולא לבבתיני אחות
 הלא תכל

שהצדיק אהרן למי שיאמר לו צא ובקש ממשה כשם שהצדיק ריעי איוב
שנ' ויאמר ייאל איפהתמנו חרה אפי בדך ובשני רעיק אמ' להן אתם הייתם יוצאין
פתח שאנא אני בזכות ואיוב עבדי ה' יוצא פתח שאנא אני והוא בזכות ועתה
קח לכם שבעה פרים ושבעה אילים וג' לבנות עשות עמכם נבלה אמ' להם בדאי
אתם ליעשות נבלה ומה אם מי שזיכה אתה זכאי וחייב אתה חייב ויאמר ה'
ליעשות נבלה על אחת כמה וכמה חמזכה אתה חייב והמחייב אתה
וואמר אהרן אל משה לא הצדיק למי שיאמר לו צא ובקש ממשה
מניין שיהת כבוד חבירו של אדם גביב עליו כבוד רבו מאהרן שאמ' למשה
אדני והלא אהרן הגדול לא שעשאו כתבו אל נא תשת עלינו חטא אל תקבל
עלינו חובה אשר נואלנו ואנ' חטא אמ' לו כטפשו ששלחנו וידנו בדך
אשר נואלנו ואנ' חטא אמ' לו זה היתה תהלה לנו שלא קלקלנו בך מימינו לאזבלנו
שגנה חתנו בידינו שביטלנו הבריות שביענו ובינך מפני שהבריות כדונתו לאחים
שנ' ולא יקרן ברית אחים אל נא תהי כמת אמ' לו אדוני אין האתיב
מתפרשים את מתוך המות שנכיהוא בן אחים יפדית אחותינו עי שהיא בחיים
טפדשה ממנו כמת ר' אל נא תהי כמת אל תעש אחותינו מטמא כמתים
אשר בצחתו מרחם אמ' כולנו יצאנו מרחם אחד ויאכל חצי בשרו מגיד שהיא
חצינו היית שהיא היתה מלמת המשים ואנחנו מלמדין את האנשים מיכאן
היה ל' אבזר ביל שמעון אומ' צדיק אדם להיות מושל בשלעצמו משל אחרים
ר' אל נא תהי כמ' אמ' לו אהרן למשה כסבור אתה שצדעתו על מדים היא טענה
אינה לא על בשרו שלאבא עמרם היא טענה שנאל נא תהי כמת למה הדבר
דומה לאדם שטנו לו גחלת בתוך ידו אעפ' שנתנה ממקום למקום מכל מקום
בשרו נכוה אשר בצחתו מרחם אמו מרחם אמינו היית לא שכנה הכות'
כיוצא בואתה אומ' ואמדתם הנה כטעלה והפחתם אותנו אותה היה לא שכנה הכות'
כיוצא בו אתה אומ' למה שמתנו למפגולך ואהיה עלי למשא עליך היה לא
שכנה הכות' כיוצא בו אתה אומ' והנב שולחים את הזמורה אל אפס אפי היה לא
שכנה הכות' כיוצא בו אתה אומ' בעון אשר ידענו כי מקללים להם בעו פלגי מעלה

57 50

הכית מדבר לא שכניה הכת' כיוצא בו אתה אומ' הלא אתה מקדס יי' אלהי קדשי
 לת נמות כלפי מעלה היה לא שכנה הכת' כיוצא בו אתה אומ' הדמיר גוי אהים
 והמה לא אהים המיר כבודו בלא יועיל כבודי היה לא שכנה הכת' כיוצא בו אתה
 אומ' מה לנו חלק בדויד ולא נחלה בבן ישי לאהליך ישראל לאהיך ישראל היה לא
 שכנה כיוצא בו אתה אומ' וימירו את כבודם בתבנית שור כבודי היה לא
 שכנה כיוצא בו אתה אומ' כיהנוגע בכס כנוגע בבנת עינו ליהודה אומ'

בב יעני עת אין כת כן בבנת עינו כלפי מעלה הכת' מדבר לא שכניה הכת':
 ויצעק משה אלי יי' לאומ' מניין אתה אומ' שלא הצדיק משה לשמוע מפי
 אהרן אמ' משה אינו בדין שתהא אחותינו בצרה ואנו בדוחה תלוי צעק משה
 אל יי' אמ' לתקוף וקשה נא בבקשה רפא כאלה בגזרה אמ' רבו יעקב אמ' רב
 חסדא כל המבקש רחמים על חבירו אינו צריך להזכיר שמו שנא רפא נאלה
 ולא יא מדבר שמה: תנו רבנן מעשה בתלמיד אחד שירד לפניו איש ערוה היה
 מקצת בתפלתו אמרו לו תלמידיו ל' קצתן הוא זה אמ' להן כלום קיער יתך ממש
 רבינו דכתיב נא רפא נא לה: שוב מעשה בתלמיד אחד שירד לפניו איש ערוה
 והיה מאריך בתפלתו אמרו לו תלמידיו ל' ארבען הוא זה אמ' להן כלום האריך יתך
 ממש רבינו דכתיב נא רפא נא לה: ויאמר יואל משה ואצניו

ויאן נזק בה

דין יר בל ה' לתפ
 היתה בושה ממנו
 ארבעה עשרים
 מן התורה
 ואלעזר שאין ראיה
 ונדוי שלכו ככז
 דהות יתבא בש
 יקמיה אמ' כן
 ימתא מכומי
 הלא תפל

כנודון לכך אמר תסגר שבעים מח' למח' ואח' תע' : לא ואביה יד' בפני ר'
 לייטס איש יבנה אומ' אס' אביו של מצורע דוקק בפניו אינו מתרפא שנ'
 ואביו יל' יל' בפ' : תסגר שבעים מח' למח' ואח' תע' מתוך גנאי שבח מתוך ידידה
 מעלה מתוך גניין של צדיקים הוא שבחן ומתוך ידידתן היא עלייתן : לפה שאמ'
 אהרן אל תעש אחותינו שתהא מטמא כמתים אם לזה מקום אני כהן אני מסגיר
 ואני מטהרה : ותסגר מרים מח' למח' שבעים כיון שנתפלל עליה משה נפטרה
 מהסגר שבע שהיו נטרפית מתוך שבוע ראשון : והעם לא נסע עד האס' מל'
 לפה שנ' ותתנב אחת מרחוק מרים המתענה גשה אחת לידע מה יעשה באחיה
 אמר המקום יהא משה ואהרן ושכינה והארון וישראל ממתנינן לה שבעת ימים
 עד שתטהר לפי שנ' בסאסאה בשלחה תרצנה במדה שאדם מודד בה מודדין לו :
 ואחר נסעו העם מחצרות כנדהיו השבעים כוסעין חציים נסעו וחצין
 לא נסעו שנ' ואחר נסעו העם מחצרות כיון שטהרה מרים ויחכו במדבר פארן
 כיון שבאו למדבר פארן היו ראויין ליכנס לארץ ישראל מיד אולי שעמדו ובקשו
 לשלוח לפניו מרגלים לפי שעיקר חנינתן במדבר פארן היתה להכנס לארץ ישראל
 שנ' ויסע מהר ציון דרך שלים לתור להם מנוחה ואי מנוחה לא ארץ ישראל וירושלים
 שנ' זאת מנוחת עדישי פה יושבתי :

וישכון שכי

וייראו בשוכני ציון

חסכה בלה
 שנסוכה
 ה' לחסרו
 לתה מרפא
 ורומם על כל
 דאשונה

כבתולה אמציה למטת צרי ולחליך תעלה אקבץ נפוציך ואשיתך בחר קדשי
שתולה לא יאמר לך עוד עזובה ולא יקרא לך שפולה כי לך יקרא חפציה
ולא ידעך בעולה אזכור לכתך אחרי במדבר כלולה אשים עיני עליך לטובה
וארעך בחמלה כי מראך נאווה וקווד ערב בתפלה אנשורך הנה מלכך בא
דמיוןך כגלה יאמר לך קומי אחותי שיתי לבך למסלה כי מעי המו וקוודתך
ולבי לך כלה יעץ משפט לבי באהבתך ובחרותי לנחלה כדברי שני לבתי אחותי
כלה זה הוא שאמ' חכמת לבתי אחותי כלה לבתי אחותי מעיניך באחד
ענק מצוארונך לבתי אחותי כלה או ישראל כענבים במדבר מצאתי ישראל
כבכורה בתאנה בראשיתה ראיתי אבותיכם לבתי אחותי מעיניך זה אברהם
אבינו שמחר עצמו לכבשן האש באחד ענק מצוארונך זה דוד שהוא באמצע
הדורות שכרת להם ברית ועוד אינו חוזר בהם לעולם באברהם בת אשר כרתת
אברהם ובדוד בת כרת ברית לבחירי נשכ' לדוד עבדי : וא' לבתי אחותי
כלה שאמ' לו הקנה לאברהם אבינו אתה נתת אב שאהיה מלך על כל באי
העולם אף אתך ולבך כתר מלכות בראשם ואמליכם על כל באי העולם לבך
נאמ' לבתי אחותי כלה : וא' לבתי אחותי כלה מלמד שאמ' לו הקנה לאברהם
אבינו אתה נתת את לבך מלך על כל איבויך והמלכות על השמים ועל הארץ
שני ותשבעך בני אלהי השמים ואלה הארץ אי אף אתך לבניך כתר מלכות
בראשם ואמליכם על כל באי העולם שני ונתתך ק' אהיך עליון על כל בני הארץ
לבתי אחותי מעיניך מוטל משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שקרא
את האשה והיתה נראית לו באחת מעיניה ונשתטה או ראה את כלה גוף שלה
על אחת כמה וכמה לכך נאמ' באחת מעיניך באחד ענק מלך : וא' לבתי אחותי
אחותי כלה אמ' הקנה לישראל לבאחד היה לי עליכם במצרים ונתתם לי שני
לבנות בדם פסח ודם מילה הדא היא ואעבר עליך ואר' מתבוס ברימ' ברימ' חיי אה
דם הפסח ברימ' חיי זה דם המילה : באחת מע' בא ענ' וג' בזכות משה המוחזר
שבשבתים והגבנה שבשבתים כשם שהעין מאירה לגוף כך היה משה מאיר לגוף
ישראל וכשם שהצואר חיים לגוף כך היה משה חיים לישראל וא' לבתי אחותי

כל אִם הִקְבֵה לְיִשְׂרָאֵל לֵב אֶחָד הִיָּה לִי עֲלֵכֶם בְּמִדְגְּלִים וְנִתְּנָם לִי שׂוֹעַ לְבַבּוֹת
בִּיהוֹשֻׁעַ וּכְלָב בְּאַחַת מֵעֹנֵדְךָ זֶה יְהוֹשֻׁעַ וְכְלָב שֶׁנָּבִן וַיֹּאמֶר לְעֵינֵי כָלִי יִשְׂרָאֵל
שֶׁמֶשׁ בְּבִעוֹן דָּוִם בְּאַחַת עֵנָק מִן זֶה כָּלֵב שֶׁנִּיתְּנָה לוֹ חֲבֵרוֹן נְחֹלָה מִקֹּדֶם
הַעֲנִיקִים שָׁנָה וַיָּבֹא עַד חֲבֵרוֹן וְשָׁם אָחִי שֵׁשׁ וְתַלְמֵי הָעַיִן וְלֵמָּה שָׁלַח מֹשֶׁה לְשַׁלֵּחַ
מִדְּגָלִים וְהִלָּא עַד שֶׁלֹּא יֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם לֹא בִישְׂרָאֵל עַל בִּיאַת הָאָרֶץ שָׁנָה וְהִבְאֵת
אֶתְכֶם אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָשִׂי אֶתְרֵי וְהָ וּכְפָן אֶת מוֹצֵא כֶּשֶׁבֶאֱוֹ לְמַדְבַּר פֶּאֶרְזָה הִיָּה
בְּמַחֲשָׁבָה לְהַכְנִיסָן לָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל מִיַּד בְּשִׂמְחָה שָׁנָה וַיִּסְעוּ מִהַר יִזְרְעֵל דְרֹךְ שֶׁל יִמְלֹתוֹ
וְהִם מִנְחֹלָה לֹא שֶׁעֲמָדוֹן בְּעֵזוֹת וְאִמְרוּ לְמֹשֶׁה פְּתָחוּס אֶת מַכְנִיסְנוּ לָאָרֶץ רַב־לֵב
אוֹתָהּ תַּחֲלֶה וְאַחַר כֵּךְ נִכְנַס לְתוֹכָהּ וְנִמְעִין שֶׁאִמְרוּ לוֹ כֵּךְ שֶׁכֵּן הוֹכִיחֶם בְּמִשְׁנֵה
תּוֹדָה וַיֹּאמֶר לָהֶן וְתִקְדְּבוּן אֵלַי כָּלֵבם וְתֵא נִשְׁלֵאֲנִי לִפְנֵי וַיַּחֲפִּלְנוּ אֶת הָאָרֶץ
בְּאוֹתָהּ שַׁעֲהָ אִם הִקְבֵה לְמֹשֶׁה הוֹדֵאֵל וְאִיכֶם מֵאֲמִינִים בְּדַבְרֵי שֶׁלַח לְאֲנָשִׁים
מִדְּעַתְךָ וְלֹא מִדְּעַתְךָ מִדְּעַתְךָ וְלֹא מִדְּעַת אֲחֵרִים מִנִּי מִמָּה שֶׁקָּדְמוֹ בְּעֵינֵי
שָׁנָה וַיִּדְבְּרֵי אֵל מֹשֶׁה לֹא שֶׁלַח לְךָ אֲנִי־יָיִן שֶׁלַח לְךָ כֹּל דְּבַר שֶׁהוּא שֶׁלְטַבַּח
מִצִּיּוֹן שֶׁכְּתֹב בּוֹ הִקְבֵה לִי אֶסְפֶּה לִי וְהִיָּתֵם לִי וּכְהֵנוּ לִי וְכָל דְּבַר שֶׁהוּא שֶׁלְגַבֵּי
דִּיחֻקוֹ מִלִּפְנֵי בְּרַגְוֹל הָאָרֶץ כִּי הוּא אֹמֵר שֶׁלַח לְךָ לְפִי שֶׁגִּלְוִי לִפְנֵי מִה שֶׁעֲתִידִין
לַעֲשׂוֹת לְפִי כֵךְ אִם לְמֹשֶׁה כִּבְנֵי אֲנִי תִרְתֵּי אֹתָהּ לָכֶם שָׁנָה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּרְדֹּב
אֲבָל אִם רֹצֵה אֲתָה לְשַׁלַּח שֶׁלַח לְךָ־יָיִן אֲנָשִׁים וְשִׁמוֹן אֹמֵר כָּל מִקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר
אֲנָשִׁים צְדִיקִים הֵן בְּחַרְלָנוּ אֲנָשִׁים וְהָאִישׁ זִקְן בָּא בְּאֲנָשִׁים וְנִתְּנָה לְאִמְתְּךָ זֹעֶ
אֲנָשִׁים אֶף הַמְדְּגָלִים צְדִיקִים הֵיוּ שֶׁהָרִי נִבְחָרוּ מִכָּלִי־שֶׁדָּא שָׁנָה וְאִקַּח מִכֶּם שְׁנַיִם
עֲשָׂרָאֲנָשִׁים שֶׁהֵיוּ צְדִיקִים בְּפַעַם מִשֶׁה וּבְפַעַם יִשְׁרָאֵל וְלֹא דִיעָה מֹשֶׁה לְשַׁלַּחם עַד
שֶׁנִּמְלַךְ בְּהִקְבֵה לֹאֵם רֵאֲוִיָּן הֵם שָׁנָה וַיִּשְׁלַח אֹתָם מִעַם מִמּוֹן פֶּתַח עַל פִּי יִי לֹא
שֶׁנֶּהֱפָכוּ מֵעֲשִׂיהֶם וּדְבָרוֹ מִה שֶׁלֹּא רָאוּ וְעָלִיהֶם הוּא אֹמֵר כִּי דוֹרְתֵהֶם כּוֹתֵהֶם
שֶׁנֶּהֱפָכוּ לְאִתְּנוֹ הַדּוֹר שִׁיִּהְפֹךְ־יָיִן וַיִּתְּרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנַעַן וְהִלָּא שֶׁלְטַבְעָה עַמִּים
הִיא לֹא שֶׁכּוֹלֵן אֲחֵרֵי עֲנִת כְּנַעַן וְאִי שֶׁנֶּהֱבַסֵת מִמְּלִכְתָּן שֶׁלְטַבְעָה עַמִּים
לֹא שֶׁכּוֹלֵן סְחוֹרוֹת מִצִּיּוֹת בָּהּ שָׁנָה לֹא תַחֲסֹר כָּלֵב־יָיִן אֵיךְ לְשׁוֹן כְּנַעַן לֹא סְחוֹרָה
שֶׁנֶּהֱפָרִיָה שְׂדִים כְּנַעֲנִיָה כְּכַפְרֵי אֶרֶץ וְאֹמֵר כְּנַעַן בִּידוֹ מֵאֲזֵנֵי מֹרֵם וְאֹמֵר יִחְצִיָּהוּ

בין כנענים לא למה זכה כנען שנקלחת הארץ על שמו לפי כששמע
שירא באין פניה את המקום אמ' לו הקצה אתה פנתה את המקום ראיך
שתקרא על שמך ואתן לך ארץ יפה כמוה ואת ארץ אפדיקי אשר אנכי
נתן לבני ישראל נאמ' לבני ישראל ולא נאמ' לבני אבות אביהם ויצחק שאמ' לבני
אברהם היו בני ישמעאל ובני קטורה בכלל ואם אמר לבני יצחק היה עשו ואלופיו
בכלל לכך נאמ' לבני ישראל וכך את מוצא שכל ההבטחות שהבטיח הקצה לאבות
ויצחק אינן לא בשביל יעקב שנאמר בדת צאת אברהם ושבועתו ליצחק ויעמדיה
ליעק' לחק ליש' ברית עול' איש אחד או שאח' למטאפת' כל אחד
ואחד ילך וירגל חלקו שאם יוציא לעז על חלקו הוא מוציא' וישלח אתם
מש' אימת' שלח משה את המרגלים בעשרים ושמונה בסיון ומניין שכך הוא
אמ' ויהי בשנה השנית בחמש השנים בעשרים בחמש נעל' וג' הלכו שלשת ימים עד
שבאו לקצרות האזהרה ש' ויסעו מהר' דרך שלי' וג' ואכלו את הבשר עד
חדשה שלל' עשרים ושמונה ימים ושבעה ימים שהמתין למרים שנ' ותקח
מל' מן' לחם שבי' נמצאו שלשים ושמונה ימים נמצא ששלח המרגלים בעשורים
ושמונה בסיון וכך הוא אמ' והימים ימי בפורי ענב ומשנשתלחו עד שבאו
ארבעים יום שנ' וישונו מתורה האר' מקץ ארבעים הלכו בעשרים ושמונה בסיון
וחזרו בערב תשעה באב ממדבר פארן חמשה שמות ישלמדבר מצד
איתם שנתנה קדומה עליו מדבר צין שנצטוו ישראל עליו מדבר קדש שנתקדשו
ישראל עליו מדבר פארן שפרו ישראל עליו מדבר סיני שידדה שטאה לאומ' רצ'
עליו על פי יי' אנ'פ' שאמר לו הקצה שלחך מדעתך ולא מדעתה סניס
עליו שנ' על פי יי' כיוצא בו ויכתב משה את מוצ' למס' על פי יי' אנ'פ' שלא
צוהו לכתוב אותם לא מיחה ביח' שנ' על פי יי' כלם אנשים ראשי בני נשי
שהיו צדיקים וראויין להתנהג בשורה על הצבור ואלה שמותם למה פירט
הכל שמותן ל' הושע אומ' להודיעך שלא נשא הושע וכלב כלום שזויעל
בנגב ויצא ער חבצ' ויעלן שנים זה הושע וכלב ויצא ער חבצ' זה כר'
פירש להי' ר' הו' ור' יצחק אומ' מקורו היא בדינו שה' יליס כקדו

שם מעשיהן ולא עלה בידינו לא אחד סתור בן מיכל סתור שסתור דבריו
שלהקנה מיכל עשה עצמו מק' ול חונא אומ' אף אנו למדנו אחד נחבי
בן ופסי נחבי שהחביא דבריו שלהקנה ופסי שפסע על מדותינו שלהקנה:
אלה שמות האנש' אג' של מ' בשעה ששלה אותם צפה ברוח הקודש
שעתידין לחזור ולהוציא לעז על הארץ יהושע שהיה תלמידו פתח פיו וברכו
ובמה בירכו קרא את שמו יהושע אמרו יהושיעך מעצת מרגלים שנויקרא
מ' להושע בן נון יהוש' וראיתם את הארץ מה היא אם היא חמה או צוננת
ומה הארץ אל' הוא יש בה הט' היא אם רע אם יש בה דוחות רעות או טללים
רעים אם לאו ומה הארץ השמ' היא אם רזה אם להק' היו מסתכלין באנשים
וצורות של ארץ ישראל אם של צונמה הק' פירותיה שמנים ואם של חרסית הק'
פירותיה רזין היש בה עץ אס' אין אמר להם דאו נא אם איוב קיים והיכו
דאמ' רבא איוב בימי מרגלים היה כות' התם אישה היה בארץ עוז איוב שמוזכר
הכא היש בה עץ אס' אין ומי דאמי התם עוז הכא עץ הכי קאמ' להו מסדה
לישראל ישנו ולאותו אדם ששנוותו אהובות ומגין על דורו כעץ רבאמ' איוב בימי
משה היה כות' מי יתן אפוא וג' וכל כפי אתכו אטכנולא פה היס מתקין רב יוסף
אימן אפוא סגון ואימא יצחק דכות' מי אפא ואימא יעקב דכות' אס' כן אפוא
זא' עש' ואימא מיוסף דכות' איפה הם רעים לא מהכא מי יתן בספר חקי ויוחקו
משה הו' דאי קרי מחקק שנ' כי שם חלקת מחקק ספ' אתיב ההוא מרבנן קמיה
ד' שמואל בר נחמני ויתב קאמ' איוב לא היה ולא נברא לא משל בעלמא הכא
נמי משל בעלמא דא' לא תימא הכי דכות' ולרשאי כל וג' מאי הואי לא משל
בעלמא הכא נמי משל בעלמא אס' כן שמו ושם עירו למה ל' יוחנן ד' לעזר
דאמרי תרויהו איוב מעולי גולה היה ובית מדרשו בטבריה היה מותבי שנותו
של איוב משעה שנכנסו לארץ מצרים ועד שעה שיצאו אימא במשנכנסו
ו' ארץ מצרים ועד שיצאו לא יעזר אומ' איוב בימי שפט השופטים היה שנ' הן
שכלם חזיתם איזה חזר שחזו בו הכל הו' אומ' ברוחי של' שפט השופטים:
י' בן קרח' איוב בימי אחשורוש היה שנ' ולא נמצא נשיב יפותב

איוב בבל הא איזה הוא דוד שנתבקש אובו נשים יפות והיו אומ' זה דודו של אהרן
 ואימא בימי דוד וכל יבקשו לאיני המלך געבת אמרי התפ כול בכל גבול
 הפא כל גבול מדינות מלכותך ר נתן אומ' איוב בימי מלכות שבא היה שז ותפל
 שבא ותקחם וחכמ' אומ' איוב בימי כשרים היה שז כשרים שמו שלראני וישאומ
 איוב בימי יעקב היה ודינה בת יעקב נשאת כל הכא כדבר אחת הנבואה וכל התב
 כי נבלה עשה ביש כולהו אמורי וכולהו תנאי סבירא ליה דאיוב מישראל היה לבר
 מישראל ואי שלקא דשתא דמאומות העולם היה מימות משה ואילך מישראל
 שכונה על אומות העולם והא אתמ' מר בקש משה שלא תשרה שכונה על אומות
 העולם וניתן לו והא שז וכפלינו אתנו עמך לא שמע מינה מישראל היה
 והתחזקתם ולקח מפ' הא אמ' להן אל תכנסו כנגבים לא והתחזקתם ולקח מפ' הא
 וכיון שהגיעו לחומה שביהודה אמרו אילנות אנו קוצצין וערימות אנו שורפין
 שמעו בהן ששי ותלמי יצאו לקדאתם אמרו להן לא באנו אליכם לא כשאתם
 אמרין אילנות אנו קוצצין וערימות אנו שורפין והימים ימי בכורי
 ענב כפאן למדנו שבסוף סיון נשתלחו המרגלים ויעלו בנגב ויבא עד
 חב ויבאו איך כולן לא ויבא זה כלב שכיון שראה שבירך משה ליהושע נפס
 הוא ובתלו לחברין אצל קנריאבות ונשתטח לפניהם ואמר אבות העולם בקשו
 עלי דחמים שאנצל מעצת מרגלים שכבר בקש משה ליהושע דחמים וכך הוא
 אומ' ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמי וימלאח שהניח החיים והלך לו אצל
 המתים ושמ' אחימן ששי ותלמי אחימן מיומן שבאחים ששי שמשים
 את העץ כשחגגות ותלמי שמשים את הארץ תלמים תלמים ילדי הענק שהיו
 מענקין את החמה בקומתן וחברון שבע עשרים נבל לע' מת' מה היה צען
 מקום מלכות שלהן וכך הוא אומ' כי היו בצען שריו וחבריו מה היונה כסוללת
 לארץ ישראל ומה אסחברון שהיא כסוללת ארץ ישראל הדי היא משונבת כשב' רו
 ארץ מצרים שהיא משונבת מכל הארצות קל וחומ' לעבחה של ארץ ישראל אב
 האמ' דלא מי שבנה אתו בנה ביתו תל' ובני חס פוש וק' תל' ופוט' וכנען חכ
 לפי שיהיה אתו בנה אתו אפ' ש' שבנה כפ' עור ואחר כך בונה אתו ויבא לאבונה

וישאומ
 מישראל
 והימים
 ימי בכורי
 ענב כפאן
 למדנו
 שבסוף
 סיון נשתלחו
 המרגלים
 ויעלו בנגב
 ויבא עד
 חב ויבאו
 איך כולן
 לא ויבא זה
 כלב שכיון
 שראה שבירך
 משה ליהושע
 נפס הוא
 ובתלו לחברין
 אצל קנריאבות
 ונשתטח לפניהם
 ואמר אבות
 העולם בקשו
 עלי דחמים
 שאנצל מעצת
 מרגלים שכבר
 בקש משה ליהושע
 דחמים וכך הוא
 אומ' ועבדי
 כלב עקב היתה
 רוח אחרת עמי
 וימלאח שהניח
 החיים והלך לו
 אצל המתים
 ושמ' אחימן
 ששי ותלמי
 אחימן מיומן
 שבאחים ששי
 שמשים את
 העץ כשחגגות
 ותלמי שמשים
 את הארץ תלמים
 תלמים ילדי
 הענק שהיו
 מענקין את
 החמה בקומתן
 וחברון שבע
 עשרים נבל
 לע' מת' מה
 היה צען
 מקום מלכות
 שלהן וכך הוא
 אומ' כי היו
 בצען שריו
 וחבריו מה היונה
 כסוללת לארץ
 ישראל ומה
 אסחברון שהיא
 כסוללת ארץ
 ישראל הדי היא
 משונבת כשב' רו
 ארץ מצרים
 שהיא משונבת
 מכל הארצות קל
 וחומ' לעבחה
 של ארץ ישראל
 אב האמ' דלא
 מי שבנה אתו
 בנה ביתו תל'
 ובני חס פוש
 וק' תל' ופוט'
 וכנען חכ לפי
 שיהיה אתו
 בנה אתו אפ' ש'
 שבנה כפ' עור
 ואחר כך בונה
 אתו ויבא לאבונה

אתהנאה ואחד כך בונה את הכעור שפסילתו שלראשון מכניס בשני הוא לפי
שהיתה חברון משובחת ממנה היא נבנית תחלה: וכך את מוצא בדרכי
המקום שכל מי שחביב מחבירו קודם את חבירו ותורה לפי שהיתה חביבה מכל
נבדאת לפני כל שני יקני ראשית ידכו ואומ' מעולם כסכתו מראש ביתה מקיט
לפי שהיה חביב מכל נבדאת לפני כל שני כבוד מרומ מראש מן מקדש ארץ ישראל
לפי שהיתה חביבה מכל נבדאת לפני כל שני לא עשה ארץ וחוצות וחוצות
עפרות תבל ארץ או שאר ארצות חוצות או מדברות תבל זו ארץ ישראל: ו
שמעון בן יוחאי אומ' תבל זו ארצו שנ' משחקת בתבל ארצו למה נקרא שמה
תבל על שום שהיא מתנבלת בכל שכל הארצות ויש בזה שאתן בזה ויש בזה מה
שאין בזה אבל ארץ ישראל אינה חסידה כלום שנ' לא תחסר כלבה: לא למה נקרא
שמה תבל על שום תבל שיש בתוכה ואיזה תבל שיש בתוכה זתורה שנ' בגוים
איך תורה היכן היא תורה בארץ ישראל: לא וחברון שבע שנים נבנת מאי נבעה
אילו מא נבעה ממש אשר אים בונה בית לבנו קטן ואחר כך בונה לבנו גדול
דכתיב ובעתם כוש ומצרי ופוט וכנען לא שהיתה מבונה על אחד משבעה בני כנען
ויבאו עד נחל אשכל יכול שהיה שמו כן מקודם תל למקום ההוא קרא
נחל אשכל על אל האני מלמד שנקרא על שם סופו: ויכרתו משם זמור ואני
ענב אח וישבם בט אסר צמח לידע כמה סתין היה באשכול צא ולמד מאותן
אבנים שהדימוי של מתוך הירדן שנה דימוי לפס איש אבן אחת מתוך הירדן
למען תהיה זאת אות בקרבכם כפי שאין בניכם מחד לאמר' ואמר' חלפת את ר'
אעזר בן מתיה ול חמנה אנטנו עמדנו על אותן אבנים ושיערכום כל אחת מהן
במשוי ארבעים סאה וקומתן עד הכתף מכאן אתה מחשב לאשכול שנ' וישאווה
במוט בשני מלמד שנשאווה בשני מוטות שנ' בשנים ר' יצחק אומ' שמונה
נשאו את האשכול ואחד נשא רמון ואחד נשא תאנה יהושע וכלב לא נשאו
בליה שלא היו עמהם: וישבו מתוך הארץ מקץ ארבעים יום עדב תשעה
באבי: ויספרו לו ואמרו בא אל הא בתחלה ספרו בשבחה שנ' וגם זבת הלב
ודבש היא זה פל' ואמר כך דברו בגנותם שנ' אפס פי עז הע' וגם יליד הע'

מלך
גם
נחמון
צבים
צענן

דא שם מה ראו ראו אחימזן ששי ותלמי ונכנעו מהן אבל יהושע ופלב
 שהאמינו ביוצרים לא נכנעו מהן לא ראו זיו פניהם משונה ומדחה מור
 נטוי עליהם שנ סר צלם מעליהם: עמלק יושב באהבה מכאן אתה
 למד שבידו וואמר והלא איך עמלק יושב לא בעמק שז והעמלקי והכנעני יושב
 בעמק לא שבידו וואמר: ויהם כלב את העם אל מניא מדבא שהסיתך
 בדברים ועמד יהושע להספר ונשפזבו אמרו לו איך ראש קטוע מדבר אמ כלב
 את אפתח בשבחה שלאדך אינך משגיחין עליאם וכי זאת בלבד עשה לנו. בן
 עמרם מיד שתקו כל העם סבורים שבגנות משה הוא מדבר אמר להן הוציאנו
 ממצרים קדע לנו אתה יס הוריד לנו את המן אם יאמר לנו עשו סולמות ועלו
 לרקיע הלא נעשה עליה נעלה זידשנו אות לפיכך שבחו הכת זולתי כלב בן פינ
 הוא יראו עליו הכת אמר כצנת שלג ביום קץ ציר נאמן לשלחיו וכפש או ישיב
 ועל המרגלים הוא אמר בחמץ לשנים ופעשן לעינים כן הענין לשלחיו:
 והאנשים אשר עלו עם אמר לא נו לעל עליהם הכת אמר אהב פשע אהב מעה
 מגביה פתחו מבקש שבר לא היה צריך להם לא משפיל פתחו שכל המשפיל
 פתחו בני אדם ככשלין ונשברין בו לא מגביה פתחו זה המגביה פתח פיו ומוציא
 דברים שלא כהוגן הקצה משברו צא ולמד מן המרגלים שדיברו לשון הדע כלפי
 מעלה ואמרו לא נכח לעל וג כחזק הוא ממ ואמר חננה כך אמרו מרגלים
 שאפלו יבוא בעל הבית ויעמוד עליו כביכול ספק בידו להציל שנ כי חזק הוא
 ממ מנולא נאם לא ממנו כביכול אפלו בעל הבית אינו יכול להוציא כליו משם
 מלמד שהיו מסתפקין כלפי מעלה ולבסוף נכשלו ומתו מיתה משונה שנ וימותו
 הנינו מונדף הארע במג: ויוציאו דבתהא אי תרו אות זה שיה כי יש
 דברים הרבה מדביכהבל מי שמגדל אוזין ותרכגלין וטווסין אעפ שהן מבקשין
 לאכול יש בהן מאכל אבל המגדל קוף או כלב איך בו מאכל ולא עוד לא שהן
 מבקשין לאכול הרי עליו הוא אומי כי יש דבר הדב מרב הבל מה יותר לאדם
 דיוחנן אומי במי שמרבה דברים הכות מדבר או מרגלים שעשה עמהן הקצה טובה
 כשנכנסו לארץ אנתו היום שנכנסו בו מת איוב והיו כל יושבי הארץ בוכים ומתאנשים

לכי שז
 יודי יה
 איות יז
 כלול

עליו כדי שיתערבבו ויתעסקו או עם א' ולא יסתכלו במדגלים והן כפונטובע
שלהקצה והפכוה לדעה ואמרו ארץ כל יוש הא' ולבסוף נענשו ולא הועילו
כלום וכדונר מה שאמרו במדבר הז' יתמו ושם ימ' לפך נאמ' מדבים הבלמה
יותר לאדם: ושם ראינו את הנפ' וגופן היו בעי' כחגבים אפסד לומ' שדבר
זה אמת לפי שאדם רואה את עצמו אבל מה שאמרו וכפן היינו בעיניהם ודאי ביוז
ואמרו וכי מניין הז' יודעין מה היה בלבם שלאחרים ולפיכך אתמוצא בשקונן
ירמיה על ישראל איכה והלכה במעשיהם הדעים הקדים פה לעין רמז למדגלים
דאמ' דאנת אמ' ריוחנן מפני מה הקדים פה לעין מפני המדגלים שאמרו בפניהם
מה שלא ראו בעיניהם: ותשא כל העד וית' את קול ויבכו על אותו הדור
הוא אומ' ביום נטעך תשגשגי ובבקר זרעך תפדיחי נד קציר ביום נחלה וכאב
אנוש יום שאמרת ליתן לבם נחלה אבותיכם גרמתם שתבוא הפודענות עליכם
דאמ' רבא אמ' ר' יוחנן אותה היום ערב תשעה באב היה אנ' להן הקצה לוישראל אתם
צביתם צבייה שלחנם אב' אקבע לבם צבייה לירדות ומאותה שעה כגזר על ישראל
שיגלו לבין האומות ועל בית המקדש שיחרב וכפן הוא אומ' וישא ידו להם להאמת
אותם במדבר ולהפיל זרעם בגוים ולזרותם בארצות וכפן ירמיה מקונן עליהם
בכה תבכה בלילה אמ' רבא אמ' ר' יוחנן שתי בכוות הללו למה אחת על מקדש
ראשון ואחת על מקדש שני. בלילה על עסקי לילה שנ' ותשא את כול העדה וית'
את קול ויב' הע בליל הו': דא בלילה שכל הבוכה בלילה קולו נשמע. דא בלילה
שכל הבוכה בלילה אפלו קורות ביתו בוכין עמו. דא בלילה שיכל הבוכה בלילה
אפלו כוכבים ומזלות בוכין עמו. דא בלילה שכל הבוכה בלילה כלה שומע
קולו בוכה כנגדו ומעשה בשכנתו של רבן גמליאל שמת בנה והיתה בוכה בלילה
ורבן שמעון בן גמליאל שומע קולה ובוכה עמה עד שנשרו ריסי עינו כיון שהכירו
בה עבדיו הוציאוה משכונתו: והלנו על משה ועל אה כל בני ישראל
עליהם הכת' אומ' נדבן כמתלהמיב ד' אעזר בנו של ר' יוסי הגלילי אומ' כמת להם
כאדם ששלח מת. והוא בוכה וצווח עליו כך עשו מדגלים היו יושבי צבא עליהם ואומ'
דבדי תועומת לו מתנו בארץ מצרים במיתת אחינו בימי החשך או במדבר הז' לו

מתנו בקבדות התאוה : ויאמרו איש אל אחיו נת ראש ונני מצה הפכו
פניהם לחזור למצרים אמרו כחזור לשעבודנו ואל נפול בחרב ביד הפנענים
וכן עזרא מוכיחן ויתנו ראש לשוב לעבדותם במרים : לא נתנה ראש און ראש
אל עז שנ^{כעני} הוא נלמא רישיה דידהב טב מלמד שבקשו לעבוד עז כיון ששמעו
יהושע וכלב כך קדעו בגדיהם שנ ויהושע כן כן וכלב כן יפנ קדעו בגדיהם ונא
כלב ועמד על הספסל ופתח ואמ וכי זאת בלד עשה לנו כן עמדם מיד הספית
כל ישראל סבדין שגנאי הוא מדבר על משה שנ ויהס כלב את העם על משה כיון
שהסביתו אמ הוצאנו ממצרים קד עלנו את הים הוריד לנו את המן הגיז לנו
את השלו והוא מכניס אותנו אל ארץ זבת חלב ודבש שנ טובה הארץ מאד מא
באותה שעה בקשו לדגמו באבנים ויהושע עמו שנ ויאמרו כל העדה לרג אות בא
מיד נגלה עמוד הענן ועמד צינס לבין העם שנ וכבוד יי נראה באהל מועד :
אך בניי אל תמרדו אמרו להם לא דיכס שאתם מורדין לא שאתם ממרדין
אחדים כעני שנ וביי אל תמרדו ואותנו אל תמרדו : ואתם אל תיראו ארץ
עם הלא כד לחמ'הם מה הלחם הזה כשירד לגוף לא ישאר בו ממש שלכלום כך אלו
כטאנו נכנסין עליהם הן נימוסין ונשחקים לפענו כעפר לא ישאר בהם מאשכענין
שנ ואשחקם כעפר ארץ : סר עלם מעליהם שאין להם לא זכות ולא מעשים
טובים שמגינין עליהם כצל הזה שמגיין עלי ושביו מפני השרב אף איוב הצדיק שהיה
דר עמה כבוד מת ואנדה זכותו שאין צל לא צדיקים שנ כי כנר החכמה כצל
הכסף : ויאמרו כל העד לרג את באב כשהתחילו לסקלן באבנים ירד עמוד
הענן וקיבלן לאתן האבנים שנ וכבוד יי נר בא מוע אל כל בני יי : ויאמר
יי אל מי עד אנה ינאת אמר שמואל ארבעה זנקו עד אנה ואהן הקניו ואיוב
וחבקוק וכנסת ישראל : הקבה אמ עדי אנה ינאנוני העהז עד אנה מאנתם לשמ
מני : איוב זעק עד אנה תוגיון נפשי זה עשר פעמים תפל אמ איוב זה שכוחו
מלא עולם בדוך הוא מפני שנסוהו ישראל עשר פעמים זעק מהם עד אנה אנ
שהיום כאן ומחר בקבר לא אזעק עד אנה משל לאחד שיש צחלו ליטול כור
אחד ונתנו עלין עשרה זעק אמרו לו למה ארבע זעק אמ להן ראו זה שחיל :

ליטול מאה כֹּזֵר כַּשְׁתָּנוּ. עליו עשדה זעק אע שאיך בי כוח לא לאחז לא זעק
חבזוק זעק עד אנה שועות ולא תשמע אונך אליך בעת שראה שלור רב
הרשעים וארך מלכות רביעית זעק עד שהושב כתוב חזון וצאר על הלוחות
התחיל קודא עד שהגיע לפיקוק הזה ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו:
כנסת ישראל זעקה ארבעה פעמים שאנה ראשונה מבבל כשבא נבוכדנצר
להחריב את בית המקדש זעקה ואמרה בבקשה ממך אל תשכחני שנ עד אנה
י' תשכחני נעח' שנייה זעקה ממדי כשבקשה מז לה שמיר להרוג ולאבד את
כל היהודים היו מתאבלים שנים עשר חדש שנ מיום ליום ומחדש לחדש שנים עש'
וישבו בתענית שלשה ימים וזעקו ואמרו לבן העולמים אם איך אתה עונה אותנו
מי יענה אותנו שאנו בצרה אז עד אנה תסתיר את פני ממני: שלישית זעקה
מיון שביטלה ישראל מהגיון תורה זעקה ואמרה עד אנה אשית עצות בנפשי יגון
בלבבי יומם: רביעית ממלכות אדום שהאריכה זעקה ואמרה עד אנה ידום
איבי עלי אם רב יצחק כת באדום די תשלוט בכל אדע ותדושינה ותדקינה
תבא השעה ותולעת אחת מביתנו שליעקב תהדשינה ותדקינה שנ אל תיראני
תולעת יעקב הנה שמתוך למדג ורוץ חל בע פיפתה הל ות' וגבע כמת':
אכנו בדבר ואודישנו מלמד שנתחייבו כלייה לשעה וכשבקש משרה
עליהם רחמים הקיף עליהם: ואעשה אותך לגוי גדול אם משה לפני הקצה רבנו
שלעולם ומה כסא שלטוש וגליפתינו יכול לעמוד בשעת כעסך כסא שלדגל
אחת היאך יכול לעמוד כך ישראל מה אם בצמח שיש להם זמן זכות שלשה אצות
אתה אומ' אכנו בדבר ואודישנו אם לא יהיה להם לא זכותי בלבד על אחת כמה
וכמה אינן יכולין להתקיים לפניך בשעת קצפך: ויאמר משה אלי ושמעו
מצרים עכשו יתקיים רברים של מצרים שאמרו ראו כירעה נגד פני כס' מבלת
ובלתני יכול מיבעי ליה אמר לא עזר אם משה לפני הקצה רבנו שלעולם עכשו
יאמרו אומות העולם תשש כוחו כנקבה ואיזבו כוח להציל אם לובן עמרים
חולא ראו נסים וגבורות שעשית עליהם אם לפני רבנו שלעולם עכשו יאמרו
יבני מלך אחך יכול לעמוד בפני שלישים יאחד מלך איך יכול לעמוד אמר

יוחנן מניין שחזר הקב"ה והודה למשה שכן ויאמר יי' סלחת כדברי: תאנא דבי
ר' ושמעאל כדבריו עתדין האומות לומר אשרי תלמיד שרבו מודה לו:
ועתה יגדלנא כח יי' זה שיה ויאחז צדיק דרכו וטהר ידי יוסיף אומץ אמר
חוכא ויאחז צדיק דרכו זה הקב"ה דכת ביה כי צדיק יי' וטהר ידיים זה הקב"ה דכת
ביה טהור עינים מדאנת ברע' יוסיף אומץ זה הקב"ה שהוא מענים כוחן של
צדיקים שיעשו רצונו: דא ויאחז צדיק דרכו זה משה דכת ביה צדקתה יעשה:
וטהר ידיים זה משה דכת ביה לאחמור אחד מה נעי' יוסיף אומץ זה משה שהוא
מוסיף כוח בגבורה דכת ועתה יגדלנא כח יי' ליעקב בר אחא ור' יוסי בר חנינה
ורבנן בשם ר' יוחנן יתקף חיליהון דרחמך תגבור מדת רחמים ואל תגבור מדת
הדין דכת ועתה יגדלנא כח יי' אמר יודן לגבור שהיה מהגושש באבן ועבר
אחד וראה אותו אמר לו יפה כוחך ל' עזריה בשם ר' יודה ביר' סימון כל דכך
שהצדיקים עושין רצונו של מקום הם מוסיפין כח בגבורה שכן ועתה יגדלנא
כח יי' ואם לאו כביכול צורילךך תשי ר' יודה ביר' סימון בשם ר' לוי בן פרטא כל
זמן שישדל עושין רצונו של מקום הם מוסיפין כוח בגבורה דכת באהיב נעשה
חיל ואם לאו כביכול וילכו בלא כח לפי רודף את ר' אחא רודף מלא בזמן
שבגלו ישראל לא גלו לא כחודף מלא כך איכז נבאלין לא בגול מלא ובאו ציון גול
גול מלא: יי' ארך אפים אף אין כחן את ארך אפים לצדיקים ולרשעים: תנא
כשעלה משה למדוב מצאו לה קב"ה שיושב וכותב את ר' אפיס אמר לפני רבונו של
עולם אף אפיס לצדיקים אמר ליה אף ולרשעים אמר לשעיב למה להו יאבז אמר
ליה השתא חזית דמיבעילך כשעשו ישראל את העגל ובשעת שלוח מרגלים
עמד משה בתפלה לפני הקב"ה אמר לו משה לא כך אמדת לי ארך אפים לצדיקים
אמר לפני רבונו של עולם ולא כך אמדת לי אף ולרשעים מיד ועתה יגדלנא
כח יי' אמר ל' יצחק על הכל הודה משה חוץ מדבר אחד אמר משה לפני הקב"ה
רבן העולמים אדם חוטא לפניך ואת מאריך לו מיד הוי גוצה ממנו אמר לו
הקב"ה חייך שתתירך לה ואיכן צדך לה במרגלים יי' ארך אפים לית ליה קרא
אמר חגאי אית לה קרא יי' אמר לתנאים בד חילאי עבד הוינא קומי כנשתא דנתי

ושמעית קליה דמינוקא יתיב קרי הדין פמוקא עדותך נאמנו מאד לז' נא
ק' ק' לאורך ימים זכות בתדיה אנקמותי' " ורב חסד ר' לעזר ור' יוסי בן
חנינה ר' לעזר אומ' כפ' מאזנים מעוונות עונות מכאן וזכויות מיכאן והק' ב' ב'
מטה לפ' זכות של ישובי רחמנו יכבוש עונותינו ור' יוסי בן חנינה אומ' כפ' מאזנים
מעוונות עונות מכאן וזכויות מכאן והק' ב' חוטף שטר אחד משל עונות והזכויות
מכריעות ומה טעמיה נושא עוין: תנן התם כל העושה מצוה אחת מטיבין
לו ומאריכין אתימיו ונחל את הארץ וכל שאינו עושה מצוה אחת איז מטיבין
לו ואיז מאריכין אתימיו ואינו נחל את כל הארץ במה תנו קימין במחצה עשה
מצוה אחת מטיבין לו ומאריכין אתימיו ונחל את הארץ וכל העובר עבירה אחת
איז מטיבין לו ואיז מאריכין אתימיו ואינו נחל את הארץ: וצ' תענין הא
כל היושב ולא עבר עבירה נותנין לו שכר כעושי מצוה " אמ' זעירא זה מי שבו
לידו ספק עבירה ולא עשה אמ' ר' יוסי בן אבין מי שיחדלו מצוה ולא עבר עליה
אמ' מד עיקבין כגון כבוד אב ואם אמ' ר' מעאשרי תמימי דרך ההל' בתו' י' אמ' ר'
אבוזאף לא פעלו עולה בדלהל' אמ' ר' יוסי בר אבין מה כת' אשדו האי שא' לאהל'
בערני' בעצת צדיקים לית כת' לא מכיון שלא הלך בעצת רשעים כמי שהלך בעצת
צדיקים: דרש בן עזאי זבובי מות יצאיש יביע שמן דוקח זכוב אחד שימות
שמן אינו מבאיש שמן דוקחה בשביל חטא אחד שחטא אינד כל זכויות ר'
דרש' עקיבה לכן הרחיבה שאול נפשה וסעדה מה לבלי חוק לבלי חקיס' לא לבלי
אין ז' שאין בידו מצוה אחת שיכריע לו לכפ' זכות: הדא דאית' אמ' לעולם הנא
ההוא אפלו תתקצט מלתנים מלמדיון עליו חובה ואחד זכות הק' ב' ב'
אין ז' זכות ומה טעמיה אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף ויהנהגו
וגלילי' נקובאזנך כחד פכסת ושמע דאמ' ר' יוחנן ר' לעזר בנו של ר' יוסי הגלילי'
אומ' אפלו תתקצט מלתנים מלמדיון עליו חובה ואחד מלמד עליו זכות הק' ב' ב'
יכריעו לכפ' זכות לפי ולא סוף דבר כל אותו מלאך לא אפלו תתקצט צדדין
מלאך ההוא מלמדיון עליו חובה וצ' מאות מלאך מלמד עליו זכות הק' ב' ב' עו

לכף זכות ומה טעמיה אם יש עליו מלאך מליץ אחד מאף איך כתבן לא אחד
מני אף מאף צדיק שלאותו מלאך מה כתב בתורה ויחננו ויאמר פדעו מדות
שחת בייסורין מצאתי כופר לעצמו הדא דאת אמר לעולם הזה אבל בעולם הבא רבו
זכויות יודשגן עדן רבו עבירות יודש גיהנם היה מעוין ר יוסף בן חנניה אומר נושא
עון ר אבהו אומר נשא כת מה הקנה עושה חוטף שטרא אחד מחובו ודכיותו מפדיעות
אמר ר לעזר ולך יי חסד כי אתה תשלם לאיש כמ ואת לית ליה את יהיב ליה מדידך
היא דעתיך דל אי עזרא אמר ר לעזר ולך יי חסד מלמד שמטה כלפי חסד אמר ר יודמיה
בשם ר שמול ביד י צחק שמד אדם עצמו מן העבודה פעם אחת ושתיים ושלוש מכאן
ואילך הקנה שומרו מה טעמיה הן כל אלה ופעל אפעמים שלוש עם גבר אמר ר זעיות
וב לחוידות יתב ליה והחוט המסולט לא במהרה ינתק לא לעולם ינתק איך כתבן
לא לא במהרה ינתק איך אטרחת עילוי מיפסיק הוא ר חונת בשם ר אבהו הקנה
איך לפנו שכחה כביכול בשביל ישראל נעשה שפחן מה טעמיה נושא עון ועובר
על פשע נשא כת וכן דודא אמר נשאת עון עמך כסית כל חטאתם סלה וכן הוא
אמר גל אל יי פלטהו וכת אחד אומר גל אל יי דרכך גלה וגלגל גלה עונך לה קנה
וגלגל עליו והוא טוען אמר יוחנן מסל לבן מלכים שנתנו לו לטעון עוביה שלוקחה
ה ציץ אביו ורואה אותו אמר לה זהו עלי כל מה דאתון בען ואנא טען כך רור
הקודש אמרת לישראל גלו עונותיכם לה קנה כביכול והוא טוען וכן הוא אומר כאן
נושא עון ופשע ונקמה לא ינקה מנקה הוא לשכים ואינו מנקה לשמים
שבים לא ונקמה לא ינקה שאינו עושה עם ישראל כלה בדרך שהוא עושה עם
אומות העולם כענין שני דק אותך לא אעשה כלה ויסרתך למשפט ונקמה לא חנקך
פוקד עון אבות על בנ תולה לאב עד ארבעה דורות שאם היה אחד מקה דורות
צדיק הדי האב ניצל לא נמצא אחד מן הדורות צדיק כל אחד נתפש על מעשיו
מושליך אותנו משל למדתך שיש בו ארבע שורות אם היו כולן שלטמן הן אובדין
מקצתן שלטמן ומקצתן שליין ושלחומן הן כצולין מכאן שהבנים הגדולים מעילין
את אבותיהן מדינה שלגיהנם לא שהצלתן פעמים שהיא תלויה עד ארבעה דורות
שנ פוקד עון אבות על בנים על שלשינו ועל רבעים ולמה לא אמר להלן על בני

בנים שבני בעם קרויין בנים: אף הבנים הקטנים מצילין את אבותיהן באסיפת
בשהן קטנים שנ' וזה כל פרי הטרד חטאתו מי מסיר חטאתו פרו או בעו ובנותי
אמ' ויהושע וכי איזן מדה מרובה מדת הטוב או מדת הפורענות הוי אומ מדת
הטוב מרובה ומה אם מדת הפורענות שהיא מעוטה נמשכו הבנים אחר האבות
בעון האבות מדת הטוב שהיא מרובה אינו דין שימשכו בה האבות אחר הבנים
לחיי העולם הבא וכפ' הוא אומ' ובניהם יראו וישמחו יגל' לבם בני מלמד שהקב"ה
מקרבין אצל הבנים למחצתן של צדיקים או איך אתי יכול לומר שתם היו האבות
דשעים מקרבין אצל הבנים למחצתן של צדיקים וכפ' הוא אומ' כיון אשר אהבני
קפח וכאב את בני ירצה שהוא מרצה את הבן באביו ומביא אצלו: להניח
אומ' כי יקרא קן צפור וכי לא רחמים גדולים רחמי הבדיות או רחמי מי שאמר
והיה העולם הוי אומ' רחמי מי שאמ' והיה העולם ומה אדם הבדיות שדרר מניהן
מועטין נצטוו שאם נטלו את הבנים ישלחו את האם חפשי הקב"ה שדרר מני
מדבין על אחת כמה וכמה שאם נטל את הבנים ישלח את האבות חפשי מדינה
שלגיהם: ואמ' הדי הוא אומ' כבד את אביך ואת אמיק היכך מקיימין
מצותו של מלך ביותר בפלטיץ של מלך או חוץ לפלטיץ הוי אומ' בפלטיץ של מלך
ומה אם חוץ לפלטיץ צונו הקב"ה כבד את אביך ואת אמך בפלטיץ של מלך אז ג' ז'
ערך על אחת כמה וכמה ואם יושבין הן הבנים במחיצתן של צדיקים והאבות
במחיצתן של רשעים אין זה כיבוד' הא למדת שהן מכפרין עליהן:
סלח נא לעון העם ה' התחיל משה מפייס להקב"ה אמ' לו רבוז העולמים אתמול
במעשה העגל היית מפייס אותי עליהן עכשו אני צריך לפייס אותך עליהם סלח
נא לעון הע' ה' אמ' לו הקב"ה למשה סלחתי כדברך: נמצאת אומ' פעמים הקב"ה
מפייס למשה בשביל ישראל פעמים משה מפייס להקב"ה בשביל ישראל לפיכך משה
אומ' להקב"ה הודיעני את דרכיך באיזו מדה אתה מתנהג עם עולמך" אף כנסת
ישראל אומדת להקב"ה דרכיך יי' הודיעני הודיעני דרכיך שלא ניגעש מתורתך
ותטרוך אותנו כשטודת לאותן הודיעני: לאבאנו כהנא אמ' משל למלך
שהיה לוקח לו עבדים ואחר כך היה טורדן לימים לקח לו עבד אחד אמר לו

אֹתוֹ עֲבַד אֲדֹנָי בְּבִקְשָׁה מִמֶּךָ הוֹדִיעֵנִי מֵהוּא מִנְהַגְךָ עַד שְׁלֹא אֶכְנַס וּתְפִלּוֹתַי
כַּךְ כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל אֹמְרֹת לִפְנֵי הַקְּבִיָּה רְבוּנוֹ שֶׁלְעוֹלָם דְּרַכִּיךָ יְיָ הוֹדִיעֵנִי עַד שְׁלֹא
אֵי עֲנֵשׁ מִתְּרוֹתֶיךָ שֶׁתֵּת לָנוּ וּתְטַרְדֵנוּ כְּטוֹרֹת לִדּוֹד הַמְּבֹרָךְ וְלִדּוֹר הַפְּלִגָּה וְלִסְדוֹמִיִּים
וְלִדְאוֹמִי מִשָּׁל לְאַחַד שֶׁהָיָה נוֹטֵל כְּשִׁים וּמִגְרָשָׁן פַּעַם אַחַת נִשְׂאָה אִשָּׁה אֹמְרָה לְבִקְשָׁה
מִמֶּךָ הוֹדִיעֵנִי מֵהוּא תְּשַׁמִּישְׁךָ עַד שְׁלֹא אֶכְנַס וּתְפִלּוֹתַי כַּךְ כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל אֹמְרֹת
לִפְנֵי הַקְּבִיָּה רְבוּנוֹ שֶׁלְעוֹלָם דְּרַכִּיךָ יְיָ הוֹדִיעֵנִי עַד שְׁלֹא אֵי עֲנֵשׁ מִתְּרוֹתֶיךָ וְכִן
מֹשֶׁה אָמַר הוֹדִיעֵנִי נָא אֶת דְּרַכִּיךָ הוֹדִיעֵנִי בְּאִיזוֹ מִדָּה אֶת מִנְהַג עוֹלָמְךָ:

סוּחַ נָא לְעוֹן הַעֲהֵךְ כַּגֹּד חֶסֶד אֱלֹהִים לְחַמַּת בֵּיל חֲנִינֵהּ זֶה מִדַּת הַטוֹב שֶׁהִיא גְּדוּשָׁה
וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה לְעִבְדֶּיךָ מִמְּזוֹעַ הַזֶּה אִמֵּי לְחַמַּת בֵּיל חֲנִינֵהּ וְיִשְׁמוּלְבֵר טַחֲמָן חוֹד
אֱלֹהִים אֱמַר הַקְּבִיָּה לְמֹשֶׁה מִמְּעָרִים וְעַד הֵנָּה לֹא חָטוֹן קִדְמִי וְחוֹדֵנָא אֱמַר אֱלֹהִים מֹשֶׁה
לִפְנֵי הַקְּבִיָּה רְבוּנוֹ שֶׁלְעוֹלָם מִמְּעָרִים וְעַד הֵנָּה לֹא שְׂרִית וְשִׁבְקִית לְהוֹן הַיָּד
דְּשְׂרִית וְשִׁבְקִית לְהוֹן לְדַעְבְּרִי שְׂרִי וְשִׁבְקִית לְהוֹן לְדַעְבְּרִי וְיִשְׁמַח יְיָ סוּחַ כּוֹבֵב
אֱמַר לְאַכְסֵינֵיךָ לְשָׁנִים שֶׁהוֹשִׁיטוּ דְּלוֹסִים לְמֶלֶךְ אֱחָד הוֹשִׁיטָה לְשִׁמּוֹ וַיִּצְאָתָּ לְשִׁב
זְקִינוֹ וְאַחַר הוֹשִׁיטָה לְשָׁנִים זְקִינוֹ וַיִּצְאָתָּ לְשִׁמּוֹ כִּךְ חֲזָקִיהוּ הוֹשִׁיטָה לְשִׁמּוֹ וַיִּצְאָתָּ
לְשָׁנִים זְקִינוֹ הוֹשִׁיטָה לְשִׁמּוֹ אֲנִי זְכוֹר נָא אֶת אֲשֶׁר הִתְהַלַּכְתָּ לְפָנֶיךָ בְּאֶמְרַת
וַיִּצְאָתָּ לְשָׁנִים זְקִינוֹ וְגִנוּתֵךְ עַל הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ לְמַעַן וְלִמְעַן דְּרוֹד עֲבָדֶיךָ:
מֹשֶׁה הוֹשִׁיטָה לְשָׁנִים זְקִינוֹ וַיִּצְאָתָּ לְשִׁמּוֹ הוֹשִׁיטָה לְשָׁנִים זְקִינוֹ זְכוֹר לְאַנְהֵלִיתָ
וְהִיֵּשׁ עִבְדֶּיךָ וַיִּצְאָתָּ לְשִׁמּוֹ וַיִּצְאָתָּ כַּדְּבָרֶיךָ: וְאַחֲרָי אֱמַר רַבָּה
בִּידְבִי צַחֵק אֱמַר לְךָ הַקְּבִיָּה לְמֹשֶׁה הַחִיֵּת עַבְדֶּיךָ: כִּי כָּל הָאֲנָשִׁים הָאֵלִים
אֶת כְּבִידִי בּוֹא וְרָאָה שְׁלֹא נִתְחַתֵּם גְּזֵרֶיךָ עַל אֲבוֹתֵינוּ בְּמִדְבַר אֵל עַל לְשׁוֹן הוֹעַ
שֶׁנִּי וַיִּכְסּוּ אֹתִי זֶה עֲשׂוֹת פַּעַם מִמֵּאֵי דְלִמְאֵד אֵיכָתֵּל וְלֹא מִלֹּאן סָחַתְּ דְּאֶמְרַת רַב
הַמְּטַט אֵין הַקְּבִיָּה כִּפְדֵּעַ מִן הָאֲדָם עַד שֶׁתֵּת מִלֹּאן סָחַתְּ שֶׁנִּי בְּמִלְּוֹת סִפְקוֹ יִצְרָלוֹ
אֱמַר לְשִׁמּוֹ בִּן לְקִישׁ דְּאֱמַר קוֹרָא זֶה עֲשׂוֹת פַּעַמִּים עַל זֶה כִּחְתֵּם גְּזֵרֶיךָ:
תֵּנֵת אֱמַר לְיְהוָה עֲשׂוֹת נִסְיוֹנוֹת נִסּוֹת אֲבוֹתֵינוּ אֶת הַמְּקַבֵּה בְּמִדְבַר שְׁנַיִם בֵּינָם
וְשְׁנַיִם בֵּינָם וְשְׁנַיִם בִּמְזָן וְשְׁנַיִם בְּשִׁלּוֹ וְאַחַד בְּעַל וְאַחַד בְּמִדְבַר פֶּאֶרְזִי שְׁנַיִם בֵּינָם
אֱחָד בִּידְדִיָּה וְאַחַד בְּעִלְיָה בִּידְדִיָּה הַמְּבֹרָךְ אֵין קְבוּרָה בְּמִצְרַיִם בְּעִלְיָה כְּדוֹבְהוֹתָ:

ואמר רב הונא ישראל שבאותו הדור מקטני אמנה היו כדד שדבא בד מארי מאי
דבא וימדו על יסביס סוף מלמד שהיו ישראל מזדים באותה שעה ואומרין
כשם שאנו עולין מצד זה כך מצרים עולין מצד אחר אמר לו הקב"ה לשרו שלים
פלוט אותן ליבשה אמר לפנו רבונו של עולם כלום עבד שנתן לו רבו מתנה חוז
ונסלה ממנו אמר לו אני כותקך אחד ומחצה שהם אמר לפנו רבונו של עולם
כלום עבד שתובע את רבו אמר לו טאל קיסון והי ערב מידי פלטן ליבשה שני וידא
ישראל את מצמת על שפיהם שנים במים אחת במדה ואחת בדפידיס במדה
דבא ויבאו מרתה וכתוילנו העם על מנ"ל אמר מה נלי בדפידיס דבתי יחנו בדפי
ואיז מים וג' וכתו וירב העם עם משה שתנס במן אל תצאו ויצאו אל תותירו
והותירו שנים בשלו אחת בשלו ראשון ואחת בשלו שני בשלו שני מה ראשון
מה הוא אומ' בשבתכו על סוף הדבש צשלו שני והאספקף בעגל טראיתיה
ובמדבר פארן כדאיתיה אס יראו את האנשים אל נשבע לאבד עליהם
טאמ' הצית אש עליה ורעו דליותיה באותה שעה נדועעו דליותיהן של ישראל
ונאמו ונגזר על הגבורים שבהן ועל החכמים ועל הגיזולים כגון ר' עקיבה וחבריו
שיהרגו וידלדלו בעולם להודיעך כמה קבעו בהן המדגלים מסמרים רעים ציטול
שהטילו מריבה בין ישראל לאביהן שבשמיים אבל כלב שהטיל שלום בישראל זכה
ונכנס לארץ וניתנה לו ירושה לדורות שני והבאותו אל האל איש בא שם וזל יולני
וידבר עי מתו לעדה הרע מכאן למדנו שאיז ערה פחותה מעשרה
שהרי היו בתחלה שנים עשר ויצאו מהן יהושע וכלב נשארו עשרה וקראן הכת
עדה במדבר הז' וכלו פגל מבן עשרים שנה להוציא שבט לוי שלא היה
בגדה עמהן שהרי לא נמטה לא מבן חדש ומעלה במספר הימ' אל תרתם
אמר ישמעאל וכי כל ישראל תרו אותה והלא שנים עשר בלבד תרו אותה לא לפי
שהיו שלוחיהן שאלוהו שלאדם כמותו בכל מקום ר' עקיבה אומ' מניין שאלוהו
שלאדם כמותו שני והקדבתם אשה ליני והלא הפהניס הז' המקריבים לא ששלוהו
שלאדם כמותו ר' יהושע אומ' מניין ששלוהו שלאדם כמותו שני ושחטו אותו
לאה ער יני וכי כל הקהל כולן שוהניין והלא איז שחט לא אחד לא יני

שלאדם כמותו ד' איבזר אומ' מנין ששלוחו שלאדם כמותו שנ' ויהי דבר יי'
אל' ידמיהו אחדי שרף המלך את המגלה וג' שוב קח לך מגלה אחרת וכתוב עליה
מה עשה ידמיה לקח מגלה אחרת ונתנה לבוודך בזנריה וכתבה והלא הקנה אמ'
לו כתוב לא מיכאן ששלוחו שלאדם כמותו כמי למד ממש דבינו שאמ' לו הקנה
וראה ועשה בתב' ופול ויעשו כל חכמלב מיכאן ששלוחו שלאדם כמותו : ד'
זכתי אומ' הרי הוא אומ' כה אמר יי' לכול' למשיחו וג' מהו אומ' בסוף אנכי
העירחתי בצדיק והקנה אומ' הוא יבנה ביתי וגלותי ישלח זכורש אומ' מי בכם
מכל עמו יי' אהיו עמו ויעל מכאן ששלוחו שלאדם כמותו : וכך אתמוצא שהקנה
מזה את אליהו ואומ' לו ואת יהוא בן נמשי תמי למל' עלי' וזהו צוה את אישע
ואישע שלח את יונה ומשחו שנ' ואישע הנביא קרא לאחד מן הבניאיבוג' מיכאן
למדנו ששלוחו שלאדם כמותו אף הקנה הסכים עליו כאלו אהיו משחו שנ' ומזהים
היתה תבועת אחיהו' וכך אתמוצא באישע שמשח את חניאל והלא לאהיו צודה
הקנה שימשח אותו שנ' ומשחת את חזהו למלך על אדם לא מיכאן ששלוחו שלאדם
כמותו : ד' מנין ששלוחו שלאדם כמותו שנ' ויראו בני עמון כי נבא שו' בדוד
וכי בדוד עשו כלום לא כיון שעשו בשלוחו כאלו עשו בו ששלוחו שלאדם כמותו
יום לשנה יום לשנה מזה כנגד מדה' אני יי' צדתי בגזירה ובשפועה
במדבר הזה יתמו ושם ימותו תכ' התם דוד המצבר אין להם חלק לעולם
הבא שנ' במדבר הזה יתמו ושם ימ' יתמו בעולם הזה ושם ימותו לעולם הבא
דבר י' עקיבה ד' איבזר אומ' באין הק' לעולם הבא ועליהם הוא אומ' אספן לי חסידיו
כודתי צדתי עליזב' תנו ובנך דוד המצבר אין להם חלק לעולם הבא שנ'
במדבר הזה יתמו ושם ימותו יתמו בעולם הזה ושם ימותו לעולם הבא ואומ'
אשר נשבעתי באפי אם יביאו אל מנח' דבר י' עקיבה ד' איבזר אומ' באין הק' לעולם
העולם הבא ועליהם הוא אומ' אספן לי חסידיו וג' ולא מה אנ' מקיים אשר נשבעתי
באפי נשבעתי ולא בשמי וחוזר אנכי ב' ד' יהושע בין קחה אומ' לא נאמ'
פסוק זה לא לדורות הבאים אספן לי חסידיו או חסידים שבכל דוד ודוד כדתי צדתי
א' חנניה מישל ועזריה שמסרו עצמם להק' כבס' האש' עליזב' ד'

שמסרו עצמן לזביחה על דברי תורה. ושמעון בן מנסיא אומ באין הן
לעולם הבא שנ' וסדויי יי' שובו וג' אמ' רבה בר בר חנה אמ' ל' יוחנן שבקה
ו' עקבה לחסידותא שנ' הלוך וקראת באזני ירושלם לאמ' כה אמר יי' זכרת לך
חסד ועורק' אחרים אומ באין בזכותן הן עצמן לא כל שכן. וימותו האנ
מוצדי תנן מרגלים אין להם חלק לעולם הבא שנ' וימותו האנל מוצדי הארע
במג' וימותו בעולם הזה במגפה לפני יי' בעולם הבא אמ' ל' שמעון בן לקיש מיתו
משונה מיתו המרגלים אמ' ל' חנינא בר פאפא דרש' שילא איש כפר תמרתא
מלמד שנשתרבב לשונם ונפל על טבורם והיו תולעות יוצאות מלשונם ונכנסות
לטבורם ויוצאות מטבורן ונכנסות בלשונם רב כחמן בר יצחק אומ ב'אספיה
מתו המרגלים שנ' במגפה לפני יי' והלא הדברים קל וחומר ומה אם המרגלים
שהוציאו שם רע על ע' צינים ועל האננים כן עלוה להם המוציא על חבירו על
אחת כמה וכמה. ולפיכך נסמכה פרשת מרים למ' ש' מרגלים כדי שילמדו
קל וחומר ממרים ולא למדו. תנא אמ' ל' לעזרבן פרטא בוא וראה כמה גדול
כוחו של לשון הרע מנאלן ממרגלים ומה מוציא שם רע על העצים ועל האננים
כך עלתם המוציא שם רע על חבירו על אחת כמה וכמה. ממאי דלמא משום
הא דאמ' ל' חננא בר פפא דבר גדול אמרו באותה שעה פ' חזק הוא ממנו כפ' כול
בעלה בית אינו יכול להוציא כליו משם אמ' רבא אמ' ריש לקיש אמ' קרא וימודעו
האנשים מוצדי הארע על דבת הארץ שהוציאו. וידבר משה את הדבר
הזה אל כל בני יי' ויתאבלו הע' מא' מכאן אמרו כלהמט' יין אותו יום אחד מלמטה
אנפ' שמתדיין לו מלמעלה אין מתדיין לו עד שלשה ימים. וכל המט' יין אותו
שלשה ימים מלמטה אנפ' שמתדיין לו מלמעלה אין מתדיין לו עד שבעה ימים.
וכל המט' יין אותו מלמטה שבעה ימים אנפ' שמתדיין לו מלמעלה אין מתדיין לו
עד שלשים יום. וכל המט' יין אותו מלמטה שלשים יום אנפ' שמתדיין לו מלמעלה
אין מתדיין לו לעולם ולעולמי עולמים לכך נאמ' ויתאבלו הע' מא'. באותה שעה
למה! הק' ל' ל' ופי' אותן ע' ש' שכבר יצא לבס מעליהם אמ' לפני ר' צו
ו' צ' אמ' ל' ל' ור' צ' ב' ד' תורה שנ' דבר אל בני ישראל ואמ' אליהם

כִּי תָבֹאוּ אֶל אֶרֶץ מִוֶּנֶי
וַיְדַבֵּר דָּבָר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִשְׁלֵעֲבוּר הַנְּסֻכִּים בְּאֵין
אֵינְכֶם בְּאֵין לֹא מִשְׁלֵיחֵי יָדַי וְלֹא מִשְׁלַנְשֵׁי וְלֹא מִשְׁלֵעֲבוּדִים
וּמִנֵּי לְרֵבּוֹת יַחֲדִים וְגָרִים וְנָשִׁים וְעֲבָדִים שֶׁנִּשְׁקָלוּ אוֹ שִׁישְׁתַּתְּפוּ אִם וַיְדַבֵּר יְיָ
אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר לְרֵבּוֹת יַחֲדִים דָּבָר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְרֵבּוֹת אֶת הַגָּרִים וְאָמַר וְאִמְדַּת לָהֶם
רִיבָה נָשִׁים וְעֲבָדִים וּבְצַד הַשֵּׁנִי אֶתְּהוּ אֹמֵר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַזְהִיר אֶת הַגְּדוּלִים עַל יְיָ
הַקָּטָן לְהַנְדִיגֵם בְּמִצְוֹתַי
דָּבָר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁיְהוּ שׁוֹקֵלִיץ וְלוֹקֵחֵיץ נְסֻכִּים
לְעוֹלוֹת גּוֹיִם וְלְעוֹלוֹת הַתּוֹשְׁבִים וְלְעוֹלוֹת הַנְּמֻצָאוֹת וְעַל יְדֵי מִי שְׁשׁוּנָה עוֹלָתוֹ
וּבְרַח דָּבָר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁיְהוּ שׁוֹקֵלִין שְׁקָלִים וְלוֹקֵחֵיץ עֲצִים שִׁיְהוּ הַכֹּהֲנִים
מִבְּשֻׁלֵיץ חֲטָאתֵיהֶם וּמִנְחֹתֵיהֶם וְעוֹשֵׂיץ בְּהֵן מְדוּרוֹת בְּבֵית הַמּוֹקֵד לְהַתְּחַמֵּם
כַּנְגֵדן כִּי תָבֹאוּ אֶל אֶרֶץ קָבֵל עֲלֵיךְ עַד שְׁלֹא תָבֹאוּ לְאֶרֶץ מִשְׁתַּבּוֹא לְאֶרֶץ
לְהַקְרִיב נְסֻכִּים שְׁבֻזָּכוֹת שֶׁתִּקְבַּל עֲלֵיךְ תָבֹאוּ לְאֶרֶץ יִכּוֹל כִּיֹּן שְׁבֹאוּ לְאֶרֶץ יִהְיוּ
חַיִּבִין לְהַקְרִיב נְסֻכִּים שְׁבֻחוּצָה לְאֶרֶץ אִם אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם אֵין לִי אֵת בֵּית
הַבְּחִירָה מִנֵּי לְרֵבּוֹת בְּמָה תֵּל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם לְרֵבּוֹת בְּמָה אוֹ מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם יִכּוֹל
יַעֲשׂוּ בְּמָה בְּחוּצָה לְאֶרֶץ וַיִּקְרִיבוּ עֲלֵיהֶם נְסֻכִּים אִם אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר
אֲנִי נֹתֵן לָכֶם אַתֶּם עוֹשֵׂיץ בְּמָה לֹא בְּחוּצָה לְאֶרֶץ וְעֹשֵׂיץ אֲשֶׁר לִי שִׁיִּקְדְּמוּ
הָאֲשִׁים וְנְסֻכִּים יִכּוֹל אִם קִדְּמוּ נְסֻכִּים לְאֲשִׁים יִהְיוּ כְּשֵׁרִים תֵּל לְעֹשׂוֹת רִיחַ נִחַח
לִי בְּגִלְלֵי הָאֲשִׁים הַנְּסֻכִּים בְּאֵים עוֹלָה אוֹ זֶבַח פֶּרֶט לְעוֹלוֹת וְלִמְנַחֹת שְׂאִין
טַעוֹנֵץ נְסֻכִּים לִפְלֹא טֵד אוֹ בְּטֵבָה אֶת שְׁהוֹתָבָא לִפְלֹא טַעוֹן נְסֻכִּים וְאֵת
שְׂאִינוּ בָא לִפְלֹא אֵינוּ טַעוֹן נְסֻכִּים פֶּרֶט לְחֲטָאוֹת וְלֹא שֵׁם שְׂאִין בְּאֵין בְּטֵדוֹנֵיבָה
אֵין טַעוֹנֵץ נְסֻכִּים יִכּוֹל שְׁלֵמֵי חֲגִיגָה וְעוֹלֹת רֵאִיָּה הוֹאֵל וְאֵין בְּאֵין לִפְלֹא
יִכּוֹל לֹא יִטְעֵנוּ נְסֻכִּים תֵּל בְּמוֹעֲדֵיכֶם לְהַבִּיא שְׁלֵמֵי חֲגִיגָה וְעוֹלֹת רֵאִיָּה שִׁיטְעֵנוּ
נְסֻכִּים וּפֶשֶׁהוּא אֹמֵר אוֹ בְּמוֹעֲדֵיכֶם לְרֵבּוֹת כָּל תְּמִיד וְתִמִּיד מִן הַבֶּקֶר פֶּרֶט
לְכֹלָאִים וּבְצַד הַשֵּׁנִי אֶתְהוּ אֹמֵר מִן הַבֶּקֶר פֶּרֶט לְשׁוֹר שְׁנֵי גֹחַ וְהַמִּית וַיִּסְלוּ עֲבָדִים
אוֹ מִן הַצֹּאן פֶּרֶט לְרֹבֵעַ וְלִנְרֹבֵעַ וּבְצַד הַשֵּׁנִי אֶתְהוּ אֹמֵר מִן הַצֹּאן פֶּרֶט לְמוֹקְצָה
לְעֵז וְלִנְעֵבֵד וְהַקְרִיב הַמְּקָרִיב קָרֵב לִי הָרִי מִי שְׂאִי הָרִי עֲלֵי נִחָה וְלֹא
פֶרֶט מִנֵּי שְׁבֻחָנָה בְּלוֹלָה אִם וּנְפֵט כִּי תִקְרִיב קָרֵב מִנֵּי לִי סוֹלֵי יֵה קָרֵב נְסֻכִּים

כבשים תל במספרם מערב את נסכים בנסכים נסכי פרים בנסכי אילים בנסכי
כבשים אבל לא נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים ולעולם אין מערבין דהיינו
לכתולה לא אחר שנתערבה הסולת או אחר שהקטיר המנחות כל אחת בפני עצמה
ככה תעשו לאחד כמספ הרי שהקדיב עשר עולות או עשרה זבחים כול
יבית מנחה אחת לכולם תל ככה תעשו לא כמס כשיעור הזה לכל אחד ואחד:
כל האזרח יעשה ככה את תלה מלמד שמתגדין נסכים וכמה שלטת לונן ומנין
שאת רעה להוסיף מוסיף תל יהיה: לא כל האזרח יצאו עולות גוים שאין מביאין
עמהן נסכים יכול אף הצבור לא יקריבו עמהם נסכים תל ככה תעשו לא כמס
נסכים באין משל צבור: יעשה ככה את אלמה אלה עשרונות שלימים אף
הוא לא יבית לא עשרונות שלימים או מה אלה ששים עשרון אף הוא לא יבית
לא ששים עשרון תל להקריב את שהוא רוצה להקריב מקריב יכול שהוא מביא
בצבור תל את אלה אפשר לומר את אלה שכבר נאמ להקריב ואפשר לומר להקריב
שכבר נאמ את אלה האמה הצבור מביא הוא בצבור חסר עשרון אחד הוא כיצד
היה ליעזר בן יעקב אומ הצבור מביא ששים ואחד והיחיד מביא ששים:
וכי צור אתכם גר וכול זה שנתגייר אצל גוים במדינת הים אמר לא אמרת לא
אתכם: אין לזא שעלה עמכם ממצרים ומניין אכלו עמכם באותה הטעה אמר או
אשר צותו לדתכם: ועשה אשר ריח ניחח ליי מלמד שאיכו רשתי לאכול
בזבחים עד שיבית לאשים קרבן יכול אף מנחות תל כאשר תעשו או כאשר תעשו
בבהמה מנין אף בעופות תל כן יעשה הוא מה הדבר דמים לא מנחות: תנו רבנן
מה ישראל לא באו לברית לא בשלשה דברים מילה וטבילה והרצאת קרבן אף הגדים
כיוצא בהן או מה ישראל בדם עולה וזבחי שלמים אף הגדים בדם עולה וזבחי שלמים
תל ועשה אשר אמרת צא וראה איזה הוא מקדמים שכולו עולה לאשים ואין לך
ממנו התראי אתה מוצא לא עולות העוף להבית פרידה אחת אי אפשר שלא מצינו
פרידה קריבה בכל התורה מטאן אמרו כל הקנין שבתורה הציין עולות חוץ משלג
מפני שכולה כליל לאשים תנא הביא עולות בהמה לכפודים יצא מנחות ודמים לא
יצא לא אמרו קן לא להקל עליו הקהל חק האחת לכם לרבות שני בבית

ל"ב

תרימו תרומה ליני קרא הכת לחלה תרומה לומר שחייבין עליה
 מיתה וחומש ואסורה לזרים ונכסי כהן ועולה באחד ומאה וטעונה כטילת
 ידים והערב שמש כתרומה: ראשית עריסותי כראשית זו איך להשיעור
 מן התורה אכלוה פריש כשעמרה פטר את העיסה ומדברי סופרים אחד מעשרים
 וארבעה כדי שיהיה בה כדי מתנה שכ תתן לו והנחתם מפריש אחד מארבעים
 ושמונה לפי שעיסתו מרובה: דא למה אמרו חלות בעלה בית אחד מעשרים
 וארבעה מפני שמצות חלה תלויה באשה ולעולם אשה עינה רעה והלווי תניא
 אחד מארבעים ושמונה ולפיכך אמרו חכמים שתניא אחד מעשרים וארבעה
 כדי שתעמוד על ארבעים ושמונה ומפני מה נמסרה מצות חלה לאשה אמרו
 חכמים אדם הוא שון חלה טהורה היה לעולם הדא היא דכית וייצר ייאהים אתהא
 עפר מן האר וגדמה לו חוה מיתה לפיכך נמסרה מצות חלה לאשה: אדם הוא שון
 דמן של עולם היה שכ ואד יעלה מן הארץ וג' לא המטיר יי וגדמה לו חוה
 מיתה לפיכך נמסרה מצות כדה לאשה אכ' הקנה תשפוך דמה ותשמור כדה כדי
 שיתכפר לה על דם אדם ששפכה: אדם הוא שון נדו של עולם היה שכ כר יינשמת
 אדם וגדמה לו חוה מיתה לפיכך נמסרה מצות הנר לאשה: עריסותיכם
 תנו רבנן ראשית עריסותיכם כדי עריסותיכם כדי עיסת המדבר וכמה עיסת המדבר
 עומר שכ זה עומר עשירית האופה הוא מכאן אמרו חמשת רבעים ועוד קמח
 חייבין בחלה שהן שש לירושלמי חמש לציפורית וזה הוא קביים פחות חומש
 וכל פחות משיעור זה שהוא עשרון פטור מן החלה: חלה תרימו תרומה
 מלמד שהיא מדמעת כתרומה: חלה תרימו תרומה את שמורם מאנו קודש
 והשאר חול חייב בחלה יצאו חלות תורה ודקיקי נזיר שעשיין לעצמו ופירורת
 הקודש והמדומע שהן פטורין מן החלה מפני שזה וזה קודש: כתומת גרן
 כן תרימו אותה מה תרומת גורן אין ניטלת לא מן המוקף ומן הדבר הגמור אף
 החלה אין ניטלת לא מן המוקף ומן הדבר הגמור שכ כתומת גרן:
 מראשית עריסותיכם מראשית ולא הכל ראשית מכאן אמרו האם כל גרע תרומה
 וכל עיסת חלה לא אמר כלום עד ששייר מקצת: מראשית עריסותיכם מראשית

שיפדיש מתחלת דבר הנלוש בעיקה מכאן אמרו אוכלין ערואי מקה עיסה ער
שתגלגל בחטים ותטמטם בשעורים גלגלה בחטים וטמטמה בשעורים האוכל
ממנה חייב מיתה כיון שהיא נותנת את המים מגבהת חלטה ובלבד שלא יהא שם
חמשת רבעים קמח תתנו ליה תתנו ליה תתנו ליה תתנו ליה ועשה מה שפיקדן
כדי שתקבל עליו שכר ער שלא יקח שלו מידך ותתחייב ותפלו אתה נותן עכשיו
יודע אינו חשוב לך ואין אתה מקבל עליו שכר ראינו ר' חייא בשם ר' יוחנן כותב בנב
אמי ניהודבי שמוני נוטרה את הכר כר שלי לא נטרתי אמרה כנסת ישראל לפני הקנה
רבנו של עולם מי גרם לי שאהא נוטרה את הכרמים על שם כרמי שלא נטרתי
מי גרם לי שאהא מפרשת שתי חלות בסוריא על שלא הפרשתי חלה אחת כתקנה
בארץ ישראל סבורה הייתי שאני מקבלת שכר על שתיים ואיני מקבלת שכר לא על
אחת מי גרם לי שאהא משמרת שני ימים טובים בסוריא על שלא שימדתיוס
אחר כתתנו בארץ ישראל סבורה הייתי שאני מקבלת שכר על שנים ואין אני מקבלת
שכר לא על יום אחד ר' יוחנן הוה קארי עליהון וגם אתי נתתי להם חקים לא טובים
א' לעולם יהא ארם זהיר במצות חלה שאין רעב בא לעולם לא בעוז ביטול חלה
הינו דתנן גמרו שלא ליטול חלה רעב שלכלייה בא לפיכך הכת מזהיר עליה כמה
פעמים תרימו תרומה ליה חלה תרימו תרומה כן תרימו אותה תתנו ליה תרומה
דא תתנו ליה תרומה אם נותן אתה חלה לפהן מעלה אני עליך כאלו נתת לי שנתתנו
לי תרומה ולא עוד לא שבשכר חלה אני שולח לך ברכה במכונס ותוספת בשעורים
ב' ראשית עריסות תתנו לפהן להניח ברכה אל ביתך לרדתכם שינהוג הדבר
לדורות וכי תשגו ולא תעשו בשגגת בית ריך בעז הכת מדבר וכך הוא אמר
ולא תעשו את כלה מצ' הלא אש' צוה יי' וכי אפשר שישגוג אדם בכל המצוות כולן
לא זו עז שהיא שקולה כנגד כל המצוות שכל המורה בעז הדי זה כופר בתורה
ובמשה רבינו ובכל הנביאים ובכל מה שנצטוו הנביאים מאדם הראשון עד סוף העולם
אז מצ' היום אנ' צוה יי' והלאה לר' וכל הכופר בעז הדי זה מורה בתורה ובמשה
וי' ובכל הנביאים שהן אמת והיה אם מעיני העז סנהדיין שהיא לשה
היה נאמן וזו סנהדיין ג' ה' היושבת בלשכת הגזית היה אחד מהן ג' א'

ממזר או כתיב או זקן שלא ראה לג' בנים יכול יהו חייבין תל כאן העדו ולהלן סמי
שפטורה עדה מה עדה אמורה להלן כולן ראויין להוריה שכוהניצבו שם עמך בזמין
לך אף עדה אמורה כאן עד שיהו כולן ראויין להוריה בתוך שיצאת עז לידון
בעצמה יכול יהו חייבין על המעשה תל כאן מעיני ולהלן נאמ מעיני מה מעיני אמור
להלן על העולם דבר ועם ששגגת המעשה אף מעיני אמור כאן על העולם דבר ועם
שגגת המעשה בתוך שיצאת עז לידון בעצמה יכול יהו חייבין על העולם מצוה כולה
תל כאן מעיני ונאמ להלן מעיני מה מעיני אמור להלן עד שיורו לבטל מקצת ולקיים
מקצת שנ' ועלם דבר ולא כלהגוף אף מעיני אמור כאן עד שיורו לבטל מקצת ולקיים
מקצת הא כיצד אמרו אין עז בתורה פטורין אבל אמרו יש עז בתורה והמשתתחה
לה בפשוט ידים ורגלים הוא שחייב אבל המשתתחה בלא פשוט ידים ורגלים פטור הו
או חייבין נעשתה לשגגה עד שיורו להתיר והן שוגגין אבל אם הורו להתיר
מזדיין ועש העושיין על פיהן שוגגין בית דין פטורין והעושיין חייבין לעצמן
יכול הורו וידע אחד מדי שטעו ונאמ להן טועין אתם ורבו עליו והתירו יהו חייבין תל
אם מעיני העדה נעש לשגגה עד שישגו כל הסנהדרין ועשו כלה עדה פר
בן בקר וג' כל שבט ושבט מביא פר לעולה ושעיר לחטאת נמצאו מביאין שנים עשר
פרים ושנים עשר שעירים כמו שנ' להלן והקריבו הקהל כל קהל וקהל שכל שבט
קרוי קהל שנ' ויעמד יהושפט בקהל יהודה ועשו כלה עדה פר מצוה להביא
פר לא כשבה ולא שעירה בן בקר לא חילוף לדיח נוח ליי לפה שאמרת לפלא את
שהוא באלפלא טעון נסכים ואת שאינו בא לפלא אינו טעון נסכים הואיל ואין הפר
הזה באלפלא יכול לאיטעון נסכים אמלדיח נוח ליי ומט' ונס' כמע' ושעיר
עזים אחד לחטאת שיהא קורבנו לשם חטאת לחטת חסד אף לומר לך שקורבן זה
על שגגת עז הוא בא מה אלק ואסון לכל האותיות כך זה כפר ביחודו של כולם
שהוא ראשון לכל בריותו וכפר הכהן הוא אור והמשיח בכלל עמי יצא מכלל
עם לידון בפר והנשיח בכלל עמי יצא מכלל עם לידון בשעיר יכול שהן פדונו על
עז בפני עצמה תל וכפר הכהן על עדת בני ישראל אין לי לא עדת ישראל ומתן
הזבות עדת גרים נשים ועבדים תל על כל עדת בני ישראל וכסלו להם שישגגה

היא על ששגגו וחטאו לשם: והם הביאו את קרבנם תנ' לני' מציאתם הם:
וחטאתם לפני' על ששג' הריחטאתם כטגותם לומר מה שגגתם טעונה ודוי
תנופה וכפרתה מבפנים ושדיתתה בבית הדשן אף חטאתם כן: ונחלה לכל
עדת בני יש' ולגרהגר בתנכם זה גר שכתנייר עם השבט שיתכפר לו עמו שנ' והיה
בשבט אשר גר הגדאתו שם תתנו נחלתו וכי יש' ולמים נחלה בארץ איזה היא נחלתו
זו כפרתו: גר זו הגרים הגר ולבוש נשי' הגרים כי לכל העם דיבה נשים ועבדים
בשגגה מדט למזיד: כי לכל העם בשג' יכולתם הודו וידע אחד מהקהל שטעו ועשה
על פי הוריתן מפני שדימה שמצוה לשמוע מהן אעפ' שהן טועין יכולתה מצטרף
למכץ השוגגין על פיהן תל' כי לכל העם בשגגה עד שתהיה שגגה אחת לכולן:
ואם נפש אחת תחטא בשג' זה' יקרא אל השמים מעל ואלהא לדין עמו יקרא
אל השמים מעל זו הנפש שהיא נכנסת לדין תתלה ממש שבסרחון תלוי בה אמ' הקבה
לאדם לא דייך שעשיתני אותך מלך על כל בדיותי ועשיתני נפשך מלך על כל איבריך
לא ואתה חוטא לפני גסבלא דעת כפס לא טוב כל מי שהוא עושה דבר בלא יודע
אעפ' שעשאו שוגג לא טוב על אחת כמה וכמה מי שהוא רוחק בדגליו לעשות דבר
שולחטא ואץ בדגלים חוטא: אמר' חונא לעתיד לבוא בשעת הדין הקבה קורא
לנפש ולגוף ומעמידין ביין ודנן שנ' יקרא אל השם מעל זו בשמה ואל הארץ לדין
עמו זה הגוף" וכך את מצא שלשה דברים ביד ושלושה בימין שלשה שבמיין השמים
דבת וימיני טטחה שמים' והתורה שנ' מימינו אשדת למו" והצדקה שנ' צדק מלאה
ימינך' ושלושה שביר הארץ דבת אף ידי יסדה ארץ' והמשפטים שכ' ותצא חז
במשפט ידי' והנפט שנ' אשר בידו נפש כל חי: אמ' הקבה תהא הנפש טענה אצל
הדין כדי שתדע אצל מי היא מותקנת שאו חיתה הנפש רחוקה מז' הדין חיתה חטאת
בכל יום הא לפי שהנפש היא העיקר לכך הכת' מניח הגוף וכו' ואלהא הנפש
ואם נפש אחת תחטא בשג' אמ' משה לפני הקבה רבון העולמים ואם חטא אדם בשגגה
כטרה אמ' לו הקבה אני עושה לו תקנה כדי שיתכפר לו שנ' ואם נפש אחת תחט
בשג' והקדיבה ולפיכך הוא מזהיר את ישראל על השגגות כדי שלא יעברו על המצוות
במזיד וכן שלמה אמ' אל תתן את פיך לחטוא את בשוץ ואל תאמר לפני המלך זה

מפי עצמו אמרו זה הוא כי דברי יי בזה ואפלו אמר כל התורה כולה מן השמיסחון
מדקדוק זה ומקל וחומר זה ומגזרה שווה זה זה הוא כי דברי יי בזה תנא היה
ר מאיר אומ' כל הלמד תורה ואינו מלמד זה הוא כי דברי יי בזה ר נתן אומ' כל
שאינו משגיח על המשנה ר נהא דאומ' כל שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק
זה הוא כי דברי יי בזה ר ישמעל אומ' זה העובד עז מאי משמעא דתתני דבני
ר ישמעל זה המבזה דיבור שנאמר לו למה בסייע תחלה אנכי ולא יהיה תאנא
משמיה דר יהושע בן קדחה כל הלמד תורה ואינו חוזר עליה דומה לאדם שזורע
ואינו קוצר אמר יהושע בן לוי כל הלמד תורה ומשכחה דומה לאשה שיוולדת
וקוברת ר עקיבה אומ' בכל יום אמר אמר ר יצחק בר אבדימי מאי טעמיה דר
עקיבה דאמר קרא נפש עמלה עמלה לו כי אכף עליו פיהו הוה עמל במקום זה
ותורתו עומלת לו במקום אחר אמר לעזר אדם לעמל נבדא שנ כי אדם לעמל יולד
ואינו יודיע אם לעמל פה אם לעמל מלאכה כשהוא אומ' כי אכף עליו פיהו הוה
לעמל פה נבדא ועדיין אינו יודיע אם לעמל תורה אם לעמל שיחה כשהוא אומ'
לא ימוש ספר התורה הז' מפני הוה לעמל תורה נבדא והיט דאמ' רבא כולה גופי
דרופתקי כנהו טוביה לדיזכא והוה גופיה דרופתקא דאוריתא שנ כי עניס כר
תשמרם בבטנך כואף אשה חסר לב אמר ריש לקיש זה הלמד תורה לפרקים
הכרת תכרת הנהה עונה בה אמר לעזר ביר יוסי בדבר זה זייפתי ספרי כותיים
שהיו אומריז איך תחיית המתים מן התורה אמרת להם זייפתי תורתכם ור
העליתם בידיכם כלם שאתם אומריז איך תחיית המתים מן התורה הרי הוא אומ'
הכרת תכרת הנהה עונה בה הכרת תכרת בעולם הזה עונה בה לאימת לאו לעולם
הבא אמר ליה אביי רב פפא לאביי ולימא להו תרויהו מהכרת תכרת דבדה
כלשון בני אדם בתנאי הכרת תכרת הכרת בעולם הזה הכרת לעולם הבא
דבריו עקיבה אמר לו ישמעל והלא כבר נאמאת יי הוא מגדף ונכרתה וכי
שלשה עולמות יש לא ונכרתה בעולם הזה הכרת לעולם הבא הכרת תכרת
דיבדה תורה כלשון בני אדם במאי קא מיפלגי ר ישמעל סבר המגדף כלאו
עובד עז ור עקיבה סבר כלאו מכרך את השם ביז ר ישמעל וביז ר עקיבה עונה

בא מאי עבדי ליה מיבעי לי לכדתנית יכול אפלו עשה תשובה תל עונה בה לא
אמרתי את בזמן שעונה בה ויהיו בני ישן במדבר לפה שכ שבו איש
תחתיו אלי יצא איש ממקומו יכול אם היה מוטל צפון דרום אל יפללו מזרח
מערב מזרח מערב אל יפללו צפון דרום תל אלי יצא איש ממין יהא לו מקום וכמה
אמרן ארבע אמות וכך מי שיצא שכור וכך מי שהוציאתו רוח רעה וכך מי
שהוציאוהו גויסאו לסטים איך להם את ארבע אמות יכול אף למהלכי שבתות לא
יהא להן את ארבע אמות תל ויהיו בני ישן במדבר מלמי שאמ' להם משה צאו וראו
אם יש אדם מחלל שבתות אבל איך את יודע כמה נתן להם משה וכמה לא נתן להם
משה אמ' ומדתם מחוץ לעיר את פאת קדמה לפיכך באמה כשאתם זה אף למהלכי
שבתות יש להן לפיכך אמ' להל' לרוח ויהיו בני ישראל במדב' אמר' לעזר בן
יעקב נתמ' כפיך ויהיו בני יש' במד' ונאמ' להלך אפינו מת במדבר מה מדבר שכאמ'
להלך עלפחד אף מדבר האמור כאת עלפחד אמ' לו ושמעון אפשר לומ' מקושש
היה עלפחד מפני שהיה מקושש בשנה שניה בעשרים ואר' לחדש השני וכי
אפשר בנות עלפחד בנות מלכים נאות וכשירות הקטנה שבה היתה יושבת
ארבעים שנה עד שלא נישאת וכי באיזו שעה מת עלפחד בשעה שני וישמע
הכנעני מלך ערד באותה שעה מת עלפחד תניא ר' עקיבה אומ' מקושש זה
עלפחד אמ' לו ר' יהודה בז בתורת בין כך ובין כך אתה עתיד ליתן את הדין אם
כדברך התורה כסוד ואתה מגלה אותה ואם לאו אתה מוציא לעז על אותן צדיק'
וימצאו איש בעל איש היה מקושש עצים ביום השבת ויקדיצו אותו
או שהתרו בו אותו לא אחז אדם בידו ר' יהודה אומ' אותו לא הביאו חבילתו עמו
המצאים אתו מקושש עני והלא כבר נאמ' להלך מקושש עצים מה אני מקיים
כאן מקושש עצים לא מאחר שאמרן לו שבת בראשיתה היא חזר להיות מקושש
עצים וינחו אותו לא הנחו אותו אצל המקלל במשמר בבית הסורים
כי לא פרש מה יעני לו מלמד שהיה משה יודיע שהוא חייב מיתה אבל לא
היה יודיע כמה תהא מיתתו ר' לעזר ביד שמעון אומ' לא היה משה יודיע
שהוא חייב מיתה ולא היה יודיע כמה היא מיתתו שמתשובת הדבר אתה למד

ויאמר ייאל משה מות יומת האיש חייבה הוא מיתה במה היא מיתתו אם בקיולה
רגום ירגמו אותך באבנים כל העדה במעמד כל העדה ויוציאו אותך לא
הוציאו אותך אצל מקלל אל מחוץ למחנה חוץ לשלוש מחנות חוץ למחנה שכינה
ולמחנה לוייה ולמחנה ישראל וירגמו אותך ולא כסותו באבנים אם לא מת באבן
אחת ממיתין אותך באבנים הרבה כאשר צוה ייאל את משה עשו כמה שנצטווה
ויאמר ייאל משה לא דבר אל דבר בני ישראל ואמרת אלהם שלוש אמירות יש
כאן מלמד שאם הקב"ה למשה שיאמר לישראל ישראל לבניהם ויזהירו אותך על
מצות ציצית לשמור ולעשות מפני שיש בה זכירת כל המצוות והיא שקולה כנגד
כל המצוות כולן שנ' וראיתם אותם וזכרתם את כל מצותי וכן שלמה מזהיר
ואמ' בכל עת יהיו בגדיך לבנים זו ציצית ושמן על ראשך אל חסדך או תפלין
דבר אל בני ישראל ועשו לה ציצית בני ישראל חייבין בציצית אין הגויים חייבין בציצית
או בני ישראל פריט לגרים אמ' ואמר ייאל משה לאמר לרבות יחידיש דבר אל בני
ישראל רבות את הגרים ואמרת אלהם לרבות עבדים משוחררים אבל פשים פמודות
שמצות עשה שהזמן גרמה היא ובעדא השני אתה אומ' בני ישראל להזהיר אותם
הגדולים עלידי קטנים והנהיגם במצוות מכאן אמרו קטן היו דע להתעסק חייב
בציצית קטן היו דע לנענע חייב בלול היו דע לשמור תפלין אביו לוקו לו תפלין
היו דע לדבר אביו מלמדו תורה וקדושת שמע ולשון קודש תורה אמ' רב המנונה
תורה צוה לנו משה קרית שמע פסוק ראשון היו דע לשמור סדיו אופלין טהרות
עלידו יודיע לשאול ברשות היחיד ספיקו טמא ברשות הרבים ספיקו טהור לפיכך
ידיו אולקיין לו תרומה בבית הגרנות היו דע לשחוט אופלין משחיטתו אמ' רב
המנונה והוא שגדול עומד על גביו יכול לאכול כזית רגן מרחיקין מצוארתו
וממימי רגלו ארבע אמות אמ' רב חסדא והוא שיכול לאכול בכדי אפילת פס
אם לחייה ברצת בניה רב אמי ובגדול אעפ שאינו יכול לאכול בכדי אפילת
פרי דבת ויוסיף עתו ויוסיף מטאוב אם יכול לאכול כזית עלי שוחטין עליו את
הפסח אם יכול מאי טעמא איש לפי אכלו כתר יהודה אם שר שיודע הפדש
פילה כיצד כותבין לו צדור וזורקו אגוז וכו' וכו' בני ישראל ועשו להם ציצית

אמר רב יהודה אמר רב מעיין לתינית בגוי שפסולה שנבני ישראל ועשו

להם תינית ולא מזה עשווי הדו שהביא כנגד שיט בה תינית ותפרה על הבגד הדרי

זו פסולה משום תעשה ולא מזה עשווי: תלאן ואחר כך פסק ראשי חוטיין שלהן

פסולה משום תעשה ולא מזה עשווי: הטייל תינית על תינית אם נתכוון לבטולת

הראשונה כשרה ואם נתכוון להוסיף אעפ"י שחתך אחת מהן פסולה משום תעשה ולא

מזה עשווי: הטייל לבעלת שלוש ואחר כך השלימה לארבע והטייל לרביעית פסולה

משום תעשה ולא מזה עשווי: ועשו להם מלמד שצריכה טויה לשמה דאמר רב

יהודה אמר רב עשאה מן הקוצין מן הנמיץ מן הגרדין פסולה מן הסיסין כשרה כי

אמרנה קמיה דשמואל אמר לי מן הסיסין נמי פסולה אמא בענך טויה לשמה:

ועשו להם מעולהם פלט לשאול ולגזול מכאן אמרו טולית שאולה פטורה מזה תינית

שלשיסין מן מכאן ואילך חייבת: ועשו להם לדרתם אין לי לא לדרות ומעין

אף ליוצאי מצרים וכל להם: תינית אין תינית לא ענף וכך הוא אמר ויקח

בתינית ראשו: על כן בגדיהם וכול באמצע הטולית וכל על כנפי כיצד

הוא עושה מוחזיק משפת הבגד לא יתר על שלוש אצבעות ולא פחות מקשר גודל

שומיע אינו חוט אחד בפני עצמו וכל להלך גדילים תעשה לך אמר רב פפא הלפתא

ארבעה חוטיין בתוך שלוש אצבעות ומשולשלת ארבע אצבעות כשכופל הארבעה

חוטיין באמצע ונמצאו שמונה חוטיין כנגד שמונת ימי מילה: דא כנגד

שמונה דקיעים ונמצא מנך חוטיין שבארבע הכנפים שלשים ושנים כנגד

התורה כולה מפני שתחלתה בי בראשית וסופה למד לעיני כל ישראל: דא כנגד

שלשים ושנים כתיבות פלאות החכמה שהעולם מתנהג בהן והן עשירים וטובים

אותיות ועשר ספירות: ועשו להם תינית שומע אני יעשה כולה תינית וכל

להלך גדילים או גדילים שומיע אני יעשה כולה גדיל וכל תינית הא כיצד שתהא

גדילה יוצאה מן התינית זה התינית יוצא מן הגדילה מכאן אמרו כוונת כולת שלוש

גדיל ושני שלישי ענף ואותו גדיל עושהו חליות וכמה שיעור חוליה דאמר רבי

שיכרוך השנה וישלש ששלשה חוטיין כדוכיף הן חוליה והפחות בחליות לה

יפחות משבעה כנגד שבעה דקיעים והמוסיף לא יוסף על שלוש עשרה תינית

יפחות משבעה כנגד שבעה דקיעים והמוסיף לא יוסף על שלוש עשרה תינית

יפחות משבעה כנגד שבעה דקיעים והמוסיף לא יוסף על שלוש עשרה תינית

יפחות משבעה כנגד שבעה דקיעים והמוסיף לא יוסף על שלוש עשרה תינית

יפחות משבעה כנגד שבעה דקיעים והמוסיף לא יוסף על שלוש עשרה תינית

יפחות משבעה כנגד שבעה דקיעים והמוסיף לא יוסף על שלוש עשרה תינית

תינית מן הסיסין

מזה עשווי

מזה עשווי

מזה עשווי

מזה עשווי

שבעה דקיימים וששה אויבות שביניהם: בגדיהם אפלו טלית שלשות כפין
חיבת בציצית ונתנו על ציצית הכנף פת תפ פתיל אחד ולא שנים כיצד הוא עושה
עושה אחת משמונת החוטי תפלת זה שבעה לבן ולקח חוט לבן ופורך בו כריכה
אחת בעד הבגד כדי לסמוך לכנף מינה ומנחו ולקח חוט של תפלת וכרך בו שתי
פריכות וקושר ושלוש פריכות או נקראו חוליה ומרחיק מעט ועושה חוליה שנייה
ושלישית עד שמגיע לחוליה אחרונה מדרך כה שתי פריכות תפלת וכריכה
אחת לבן מסויים כה שמעלין בקודש ולא מורידין: פתיל חוטי הציצית בין
לבין בין תפלת אם רצה לעשותן שזורין עושה שהרי נאמ' כאן פתיל ונאמ' במשכן
פתיל מה להלן שזורין אף כאן אם רצה לעשותן שזורין אפלו מששה ומשמונה
חוטי עושה: תפלת אצא היא תפלת זה צמד הצבוע כפתוך שבכוחל וזו היא
רמות הדקיע זאמ' ומאיר מה נשתנית התפלת מכל הצבועין שאמרה תורה פתיל
תפלת לא שהתפלת דומה לים ויסדומה לרקיע והרקיע דומה לכסא הכבוד ומנין
שהרקיע דומה לכסא הכבוד שנ' ותחת רגליו כמע' לבנ' הקפיר כספירי כון הזה
לפיכך צוה הקב"ה את ישראל להניח על טליתותיהן וכאן הז' מסתכלין בכסא הכבוד
ומתוואין ממי שאמר והיה העולם: חזקיהו ביר' אצמ' אף למראה הקשת התפלת
דומה שנ' כמראה הקשת הוא מראה דמות כבודי ואם תצמד והלא הכל רואין את
הקשת לא שאנו רואין אחריה אבל פניה שלמעלה אין כל בריה יכולה להסתכל בה
לפיכך צונו הקב"ה על התפלת שכל זמן שאנו רואין אותה כאן אנו רואין את
השכינה ומעשה באחד שביקש להכנס בשוק שלזונות והפכה הרוח את ציציתו
על פניו ויצא והלך לו אמרו לו מה ראית אמר להן כבודו של הקב"ה ראית:
וזהו ביר' אע' אצמ' למה הזהירה תורה על התפלת מפני שהתפלת דומה לספיר
ומטה הלאים ספירי כון היה לומר לך שכל זמן שישירל מסתכלין בתפלת הזו יהו
נזכרין כל אותות והמופתים שעשה הקב"ה במטה הזה: וחכמים אומרים למה
הזהירה תורה על התפלת מפני שהתפלת דומה לספיר והלוחות היה שלספיר
למזרלך כל זמן שישירל מסתכלין בתפלת הזו הן נזכרין מה שכתוב בלוחות
ויי' אצמ' וכן הוא אומ' והיה לכם לציצית וראית אותה וזכר את כל מצו' יי':

מצרים וצניית ועול המצוות והרהור עבירה והרהור ע"ז בשלמת יציאת
מצרים וצניית בהדיא כתובת עול המצוות והרהור עבירה והרהור ע"ז מעל
תנא רב יוסף וראיתם אותנו וזכרתם את כל מצותי' זה על המצוות אחרי לבבכם
זו מינות' וכך הוא אמר אמר נבל בלבבו איך אהים ואחרי עיניכם זה הרהור עבירה
שנ' ויאמר שמסוץ לא' אותה קח לי כי הוא יע בעיני' אשר אתם זנ' אחדיה תאנ' 24
וכה בר' רב חנן זה הרהור ע"ז שנ' ויזנו אחרי הבעלים למען תזכרו ועשיתם
את כל מצ' מגיד שמצות צניית שקולה כנגד כל המצוות וכל הרגיל בה כאלו קיים
כל המצוות כולן' והיותם קדשים לזהיכם לא היה צריך לומר זאת והיותם קדשי
כזהיכם כשם שאי אפשר לכל בדי' לרגע בשכנתו כך כשתהו קדושים אי אפשר
לכל בדי' לרגע בכם: אני כי אני ע"ד אני דיין אני נאמן לשלם שכר. אהיכם
מורכם ודיינכם: אשר הוצאתי את מא' מצ' על מנת כן הוצאתי אתכם מארץ
מצרים על מנת שתקבלו מצות צניית שכל המורה במצות צניית מורה ביציאת
מצרים וכל הכופר במצות צניית כופר ביציאת מצרים: להיות לכם לזהיכם על
כרחי יכולתם רציתם הריע מ"ך אזה עליכם ואם לא רציתם איני אזה לכם אמ'
אני כי אהיכם על כרחי וכך הוא אומר חיאתם נאם יי' אהים אם לא ביד חזקה ובזר
נט' וט' שפ' אמל' עליכם על כרחי ושלא בטובתכם: לא נאמ' במצות צניית
אני כי אהיכם שני פעמים אני כי אהיכם ליטע ממי שממבטלה וכופר בה אני כי
אהיכם לתקן שכר למי שמקיימה ומודה' תנו רבנן מעשה באדם אחד ונתן אמו
שהיה מזהיר במצות צניית פעם אחת שמע שיש זונה בכרמי הים שהוא נוטל
ארבע מאות זהובים שלחלה וקבעה לו זמן כשהגיע הזמן הלך וישב על פתח ביתו
נכנסו ואמרו לה אותו אדם ששיגר לך ארבע מאות זהובים בתו' וישב על הפתח
אמרה נכנס ככנס הציעה לו שבע מטות שש שלכסף והשביעית שלזהב וביין
כל אחת ואחת סכסל שלכסף ועיונה שלזהב עלתה וישבה לה על גבי העליונה
ערומה אף הוא עלה לישב אצלה עדום באו ארבע צניותיו וטפחו לו על פניו
כטמנו וישב על גבי קרקע אמרה לו גפא' שלרומי שאיני מנחתך ע"ד שתאמר
לך מום מצאת בי אמלה העבודה שלא ראית אשה יפה כמותך לא מצוה יחא

זכו הקנה וצניית שמה וכתבה אניי אהיבם שני פעמיפאני שעוטר ופרע
ואני שעתיך לשלם שכר טוב עכשו כמזו לי בארבעה עדים אמרה לו העבודה
שאני מנחתך עד שתאמר לי שמך ושם עיךך ושם רבך ושם מדריךך שאתה למד
בו תורה כתב ונתן לה בידיה עמדה וחילקה כל נכסיה שלישי למלכות שלישי לעניים
ושלישי נטלה בידה חוץ מאותן המטות והלכה לארץ ישראל עי שבאת לעבדיה
לבית מדרשו שלו היא אמרה לך צוה עלי ויעשוני עבדיה אמר לה בני שמא עיךך
נתת באחי מן התלמידים הוציאה כתב מידה ונתנה לו אמר לה לך זכי במקחך אותך
מצעות שהציעה לו באיסוד הציעה לו בהתך זה מתן שכרו בעולם הזה לעולם הבא
על אחת כמה וכמה וכך נאמ' בסופה אניי אהיבם: ו' בדכיה אומ' הרי הוא אומ'
על ארבע כנפ' כס' חבונין ישראל שגידלן הקנה יותר ממלאכי השות שמלאכי השרת
אנפ' שיש להן שש כנפים אין בידם לא שנים כיצד בשתיים יכסה פניו שלא יביטו שני
ובשתיים יכסה זגליו שלא יכוה בנהר דינור הרי לא נשאר בידם לא שנים והן וצ' שנים
ועופף אצל ישראל ישלחן ארבע כנפות שני על ארבע כנפ' כסו אף בו בלשון הקנה
מקבצן שני ונפונות יהודה יקבצן מאד כנ' חא' בזכות הצניית האוהיט כלום שני
להחזק בכנפות הארץ וינערו רשעים ממ' בזכות על ארבע כנפות כסודך בזכות
הצניית הצדיקים טהנין מזיו השכינה שנ' אגודה באהלך עולמים אחסה בכותך
כנפ' סלה' בזכות הצניית הקנה מזריח את האור וצדיקים לעתיד לבוא שני
ידחה לך יראי שמי שמש צדק ומר' צנפיה' והיא כפ' פניה שעמדה לישראל צומי
הזקיהו שני כנפ' הארץ דמורות שמענו וכי יש כנפ' לארץ ואומדת שידה לא
זו תפלת חזקיהו וישעיה שהיו מתפללין והצניית על כנפותיך אף כשעוה הקנה
את חגי לשאול את הכהנים תורה לא פתח להן תחלה לא בצניית שני הן ישא איש בשו
הואש בבגדו לא נאמ' לא כנפ' בגדו להזכיר את הצניית: ו' יהודה ביר' שלום
אומ' גדולה היא הצניית שהיא מעלת מן המיתה שהרי שאול היה דורך אחרי דוד
והיה מותר לדוד להרגו לא נהמה זהיר במצות צניית שני ויקם דוד ויכרת את כנפ'
הצניית אשר לשאול גלאט כיון שיצא לו יצא מחזר אחרי אמו לו ואבי ואה ולמה
יצא יורא אבי שיהיה חמיו וחמיו שלא ירם פאציו ומה הוא גם ראה אמ' לו לא תחא

ויקרא קרח

מרשות אדיר במדום שוכן שחקים בחכמה ובתבונה כל אפסי ארץ הקים היוצר
 גלגלים בגלגלי בתלים דבקים צחים וזכים וכראי מוצק חזקים כולם אחזים זה בזה
 ולא נתקיים והמה רצוא ושוב כמראה הברקים על גזולתו מעידים ושבתו מפיקים
 כי הוא מבטח כל קצוי ארץ וים חזקים יביט בחמיו לקוראה מניע מקים ויריב
 דיבה עושה משפט לעשוקים ויקיים עליה ועמך כלם צדיקים יעזור
 הצור בחסדו לעם בשמו בטוח ישמע שועם ויושועים יום אליו יצחו וירפא
 שבר לבותם אשר במלות נאטח יעלם לארץ צבי ושם מיגיעה ינחו ויסדו היכל
 קדשו ויבנו וינחילו ויראם הדר שפיטע וישישו וישמחו ויעדו צבי עינים
 וראשית שמנים ימשחו וקמיהם הבוטחים על חילם ימעטו וישוחו והכרה
 יציו מעיר ובערבים יצמחו ככת בוטח בעשורו הוא יפול ובעלה צדיקים
 יפחחו זה הוא שאמ' הכת בוטח בעשורו הוא יפול ובעלה צדיקים יפחחו
 בוטח בעשורו זה קרח דאמר רב עשיר גדול היה קרח תסבדון שלפניו היה לו
 בין מגדל ובין הים ואמר יש לקיש עושר שמור לבעליו לדעת זה עשורו שלקרח
 הוא יפול לפי שבטח בעשורו כפל את מוצא כשצוה הקב"ה את משה על מצות
 יצית עמד קרח ונתגאה בעשורו והלעיג על דברי תורה והלך ועשה מאתים
 וחמנים טליות שכולן תכלת ונתעטף בהן הוא ואנשיו וישבו לפני משה אמ'
 להן משה לא עשיתם כלום עייזן זו שעליכם צריכה יצית מיד הנניז פני ואמ'
 אין משה נביא ואין תורה מן השמים ואין תחיית המתים אמ' לווי שב
 עשירים היו בעולם אחד בישראל ואחד באומות העולם ועשה שמעו לנשותיהן
 ונפלו קרח שמע לאשתו ונפל כשבא מבית המדרש אמרה לו אשתו מה הלכה
 חדש לכם משה בבית המדרש היות אמ' לה כך אמר לנו נאמ' לי מפי הגבורה
 שאומר לכם שתעשו יצית על כנפי בגדיכם ותקשרו עליו חוט אחד של תכלת
 כיון ששמעה אשתו כך התחילה משחקת ואומרת לו ראו היאך ישב ומשחק בכם
 שהוא אומ' עשר חוט אחד תכלת אני עושה לך טלית שכולה תכלת מיד נתעטף
 בה קרח והלך ועמד לפני משה אמ' לו מה עשית אמ' לו אתה אמרת לי חוט אחד

זאת
היא

ויקרא

תכלת על הכנף ואני עשיתי טלית שכולה תכלת אמר לו משה בן נפתלי
על מזוזות בית ובטע בית שהוא מלא ספרים צריך מזוזת אור לאו אמר לו היך
אמר לו ישמעו אזכיר מה שפיר מדבר אף זו הטלית צריכה צינית מיד אמר לו
משה קרח עבדת על מצותנו שלה קנה ונתמאת בעשרך עושי הקנה להיפרע
ממך פרעון משונה שלא היה כמותו בעולם ולא יהיה שכ ואם בריאה יבדא יי
וכך היה ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם המן נאמרו ויספר להם המן את
כבוד עשרו של קח את כל אוצרות מלכי יהודה ואוצרות בית המקדש ומניין
ששמע ונפל שנ ותאמר לו זר שאשתו וכל אהביו יעשו עין וג' ונפל ויתלו את
המן הוי ובפוח בעשרו הוא יכול ובעלה צדיקים יפרחו זה אהרן ושבתו
שנ זהנה פרח מטה אהרן ובית לוי לפ שהאמינו בבוראן ועשו מה שנתפקדו
עלידי משה בשמחה שכ כי שמרו אמרתך ובריתך ינצרו לכך נתעלו ונפחו
לעבודת המקום מי גרם להם אמנה שהאמינו במשה ובן ומי גרם לקרח שיאבד
מן העולם הזה ומן העולם הבא על שפירש למינות וכפר במצותי שלה קנה
וחלק על משה ועל אהרן וקנה שסרע לעצמו מניין ממה שקרינו בענין ויקח
קרח וא זה שהאח נפשע מקרית עז ומדינים כבדו ארמון אח שלה קנה
נפשע מקרית עז זה קרח שפשע בתורה שהיא קרית עוזו שלה קנה שכ עיר
גבורים עלה חכם ויודך עוז מבטחה ואומ יי עז לעמו יתן והקוהיל קהלות על
משה ועל אהרן ואמר למשה לא נביא ולא כהן גזול ולא תורה מן השמים והיו
עושה מדינים עם משה ועם אהרן ועם ישראל שכ ומדינים כבדו ארמון לכי
שעשה מדינים והרבה מחלקות בישראל העלתה הארץ בריחה כנגדו ועליו
הכת אומ ישי מות עלימו ירדו שאול חיים כענין שכ וירדו הם וכל אנש להם
חיים שאולה למה כי רעות במגורם בקרבם שטמנו עצות רעות בקרבם ונתגאו
ובקשו גדולה לעצמן ולפיכך ברחו מהן הגדולה והקריבו הפורענות לבוא
עליהם וכך הוא אומ ותקריבי ימך ונבואי עד שנותך קרבו ימך ובאושנות
על בית כן לא ותקריבי ימך ותבוא עד שנותך שהיא הגיאת הפורענות על
הימים שעשת אף כן קרח ויניצאת הפורענות ליום

במחלקתו שחלק על משה מניין ממה שקרינו בענין ויקח קרח : ויקח קרח
מאוי ויקח אמ' ריש לקיש שלקח מקח רע לעצמו את מצאת זכה אדם קנה שם
טוב לעצמו ולא זכה קונה שם רע לעצמו שנ' זכר צדיק לברכה זה אהרן הכהן
ושם רשעים ירקב זה קרח שאותו היום הוכר שהוא רשע אמ' ר' יצחק כל המזכיר
את הצדיק ואינו מברכו עובר בעשה מה טעם זכר צדיק לברכה וכל המזכיר את
הרשע ואינו מקלו עובר בעשה מה טעם ושם רשעים ירקב אמ' ר' שמאל בר
נחמני מצינו כשהקב' מזכיר את ישראל מברכין שנ' יי' זכרנו יברך קרח שנעשה
קרח בישל בן יצחק בן שארית את העולם כולו עליו כצדדים בן קהת בן שהקניא
שיני מולידיו בן לוי בן שנעשה ליה וגיהנם וליה נאוב נמי בן יעקב בן שעקב
עצמו לגהנם אמ' ר' שמאל בר יצחק יעקב אבנו כבר בקט ראמים על עצמו
שלא יחשב עמהם שנ' בסדם אלתבא נפשי בקהלם אלתחד כב' בסדם אלתבא נפ
אלו המרגלים בקהלם אלתחד כב' איעדת קרח : בוא וראה פשיחוס כאן את קרח
ייחסו עד לוי בלבד לפי שהוא ייחוס לגנאי וכשיחסו בזכר הימים ייחסו עד
יעקב שנ' בן וצאת בן אסיר בן אביסף בן קרח בן יצחק בן קהת בן לוי בן ישראל לפי
שהוא ייחוס לשבח בשביל בנו שהיו ממונים על השיר להודיע שהן לא נכנסו
במחלוקת אביהם וכן הוא אומ' ובני קרח לא מתו ודאן שעבר על דת אל
ואצידם שהתבדד לבו מלעשות תשובה בני לאב בנים שלא עלה עולאב על
לבם ומרקו עולא מצה ייהם ואזן שישב באנינות עד שמת : בן פלג שנעשו
לו פלגות בני ראובן ראה והביק דאמרוב און בן פלג אשתו הצילת אמרת ליה
מצד נפקת לך מינה אימר רבה את תלמידיא אקררח רבא את תלמידיא אמ' ליה
מאן איעבוד כבר אמנאי לי בהדיהו הב לי עצה אמרת ליה אטא אעביד לך
תקנתא ומצילתא ידענא בהו דקדישי ענהו אותיבתי גווא ואשקיתנה וארוידינה
הוציא תיהי אביבא וסתרא למזייה כל דאתתא לשיוליה ביה חזי לה והדר לאחזייה
והיגו רבית חכמות כשיים בנתה ביתה ביתה זו אשתו של און אולתבידה תהדסכו
: אשתו של קרח רגוה אמרת ליה מאן דרש משה אמ' זה והעבירו תעד עב
: אשתו של קרח רגוה אמרת ליה מאן דרש משה אמ' זה והעבירו תעד עב

שכל אחד ואחד קינא לאשתו במשה וידבר אל קרח ואל כל עדותו לאמר
בקר וידע כי אמר להם את אומ' לכם דברים שמאיריז כבקר בקר וידע כי את
אשר לו לבקר יודע לכם שכל המצוות הללו הן שלו והוא צוה בהן ולא מעצמי
אמרתי לכם ואת הקדוש והקדוש אל אין קדושה את נבואה שנ' אין קדוש כפי
מי שראוי לנבואה ותקומו דבריו ואת אשר יבוא בו יקרא אל' זו הפהונה שנ' כי
בו בחרתי אתיך מכל שבטיך מי שנבחר לכהונה יתקבל קרבנו זאת עשו
קחו לכם מחות אמר להם בהגו עצמכם כנדב ואנשהוא אסר צה הקבה בכס להיות
משהתנים לפעו הוא יקבל מנחתכם שנ' והאיש אשר יבחר יהי הוא הקדוש ואם לאו
הוא יקנא לשמו הגדול ויאמר משה אל קרח שמעו נא בעיני איך נא את
לשון בקשה אמ' לו בבקשה ממך עשה תשובה כענין שנ' בעפן בני שים נא כבוד
לפי ותקלו תורה אמ' לו יהושע בבקשה ממך אל תעצו לא על הגדולות
ובקשתם גם כהנה אמ' להן למה אתם מבקשים הכהונה עכשו אפלו שרדה שהיא
בידכם היא ניטלת מכם תנו רבנן עשרה נתנו עיניהם בדבר שאינו שלהם
הגון מה שביקשו לא נתן להם ומה שבידם ניטל מהם ואו הן קין וקרח ובלעם
הזאג ואחיתופל וגחזי ואבשולם וארינה ועזיה והמז' היכו דאמרו אינאשי
אזל גמלא למבעי קרנא אודי קדיהו ליה גזונהי מניה לכך אתם וכל
עיתך וג' ואתרין מה הוא בוא וראח ענותנותו של משה שאכלו בשעת הק' צף
הוא חזק ואתרין מה הוא אכלו אינו ספון כלום וכך להרין הוא אומונחנו מה אמ'
רבא אמ' ר' יוחנן אתי העולם מתקיים לא בזכות משה ואהרן כתיב הכא ונחנו מה
וכתיב תולה ארץ על בלימה אמ' ר' לעא איך העולם מתקיים לא בזכות כבי
שבולם את עצמו בשעת מריבה שנ' תולה ארץ על בלימה אמ' ר' אבהו אתיך
העולם מתקיים לא בזכות מי שמעים את עצמו כמי שאינו שנ' ומתחת שוועות
עולם אתה ר' יצחק מאי דכתיב האמנם אלם צדיק תדברון מה אומנותו של אדם
בעולם הזה נשים עצמו כאלו יכול אפלו בדברי תורה תל' צדיק תדברון יכול
הגיס עצמו דעתו תל' מיטיים ושפטו בני אדם וישלח משה
הוא לא צירס בני אבות ר' אבהו מנאלך דמשודינן שליחא מבי דינ'

שם פרעה מלך מצרים שאוץ העביר המועד ויקהל עליהם קרח את כל
העדה התהיל מקהיל קהלות עליהם ומלעיב על דברי משה ומחפה דבנים על
מצותו של הקב"ה מיז וירא כבוד יי אל כל העדה וידבר הצדלו לפי
שהלעיב ועשה בלאותך המעשים וכל העדה שומעים ושונקים ולא מיחו עליהן
היו ראויין להישטף כולן כאחת ולהתחייב כלייה אולי שעמו משה ובקש עליהם
רחמים שכ האיש אחד יחטא ועל כל העדות תקבל הקב"ה תפלתו שכ דבר אל
העדה לאמר העל מסיב ומשכן קר כדי שלא ישטפו עמחן ויקם משה
וילך אל רתן ואתים אמר ריש לקיש מיכן שאין מחזיקין במחלוקת ויצד
אל העדה לאמר סורו נא מעל אה האנש הרשע הזה אמר יצחק שלשה הן שנקראו
רשעים ואף הן הפושט ידו על חבירו והלה ואינו משלם ומי שהתבעל מחלוקת
הלה ואינו משלם רכולו רשע ולא ישלם והפושט ידו על חבירו שכ ויאמר
לרשע למה תכה רעך אמר רזעידא לא שפח בלבי את אפלו הנביא את ידיו עליו
להמות ולא הכהו נקרא רשע הכונה אין כות לא תכה בעי ממחיכה ועד כדון
לא מחא יתה ומי שהוא בעל מחלוקת מעדותו של קרח שכ סורו נא מעל
אהלי האנש הרשע הזה אמר שמואל בר תנחום אמרית כן קומי ר תנחומא ואמר
לאף מי שהוא מעיז פניו נקרא מעיז פניו נקרא רשע רכול העז איש רשע
בפניו ודען ואתים יצאו בעצפת אהל מלמד שהיו עומדין על פתע גיהנם
ואעפ כן לא חזרו בתשובה ואף נשותיהן היו עמהן במחלוקת שכ ונשיהם ובעיהם
וטפס ולכך נזכרו עמהם ויאמר משה בזאת תדעון איך זאת לא תורה
אמר לפני הקב"ה רבנו שלעולם על שהלעיבו עלי ועל אחי שתקתי ועל בזיוכה
של תורה איני שותק אם איך אתה כפרע מהן אני אומר לא יי שלחני משל
לשושבין שלבת המלך שביקש מן המלך דבר ואמר לו אם איך אתה עושר
רצוני אני אומר לא נמצא לבתי בתולים כן אמר משה אם כמות כל האדם ימות
אל אני אומר לא יי שלחני כן יי שלחני לעש את כל המעש הזה מביד
גבלה מצות כולן ודיקדוקיהן ופירושיהן וביאוריהן וכללותיהן ופירושיהן
הקודש נאמר למשה והוא יד טמא לא הוסיף ולא גרע ולא פירש דבר

מה שלא נאמרו בסיני שכן לא מלבי אס כמות כלהא ימותה אכ
 משה לפני הקנה רבנו שלעולם אם יהיו חולין כבני אדם ומוטלין בעריות ובעני
 אדם נכנסין לבקרין אמרו לא יי שלחני אמר שמעון בן לקיש מכתא לביקור
 חולים מז התורה שלשה נביאים עשו כענין הזה זאהן משה ואליהו ומיכיהו
 משה התאמר אליהו אמר עני יי עני אמר לפני רבנו שלעולם אם אתה עונה
 אותי באת מופט ואת לאו אני אומר ואתה הסבות את לבס אחרנית אתה הורא
 שגרמת להן שבראת בהן יצד הרעי מיכיהו אמר לאחאב אם שוב תשוב
 בשלום אף אני אמר לא דבר יי ביי עליהן ועל כיוצא בהן הוא אומי ותגזר אומר
 ויקם לך ואת בריאה יברא יי דרש ראבה מאי רכת ואת בריאה יברא יי
 אמר משה לפני הקנה רבנו שלעולם אם ברזיה גיהנם מוטב ואת לאו תברא עכשו
 למתא אילמת למברייה ממש והכתוב איך כל חדש תחת השמש לא לקחוי בתחה
 הינו דתנן עשוה דברים גברא ובין השמשות ופי הבאר מכללך ללמך סכבו
 עליה במחשבה לבוהנה דרש ראבה מאי רכת שמש ירח עמד זבולה לאור
 חצץ יהלכו מלמד שעמד שמש וירח בזבול לפני הקנה ואמרו לפני רבנו שלעולם
 אם אתה עושה ריץ לבן יצא אנו יצאין ואם לאו איך אנו יצאין עד שזרין
 בהם הקנה חצים ויצאו אמר להם לכבודי לא מחיתם לכבוד בערוזים מחיתם
 והידאפא לימחו גמירי כמה לא מחוללו לא נפקי ויהי כבלתו לרצ ותבקע
 הארמה לפי שהיא תפלה של נקמה לא נענה עד שהשלים תפלתו לכך נאמר ויהי
 כבלתו ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם וכי כולם היו במקום אחד
 ל נחמיה ול ברפיה ל נחמיה אומ' הרבה איות נפתחו לארץ ובכל מקום שהיה
 אחד מהן שם היה נבלע אמר לך ברפיה והלא פתח במקום אחד נפתח לארץ
 שנ ותפתח הארץ את פיה לא נעשיות כמיך משכך צבו מקום שהיה אחד מהן
 היה מתגלגל ויחד אחריו שנ ואונבלה אדם לקר אמר ל יוחנן קרח ארבו
 לא מק הבלועים ולא מק השדופים לא מק הבלועים רבות ואת פלה אדם לקר
 ולא קרח ולא מק השדופים רבות ואת יצאה מאתני ותאמר את החמשים ומי
 אשולוקחו לא איהשיב בנות עונות תנא קרח מק הבלועים ומק השדופים

וכן

הבלועים דכות ותפתח הארץ את פיה ותבל אות ואת קרח וקרחה בהדיהו מן
השרופים דכות ואת קרח באכל האש ואוזבן פלת ניצל מן הבלועה
שהצילתו אשתו שכזאת מוצת מי עיקר לא קא חשיב ליה בהדיהו דכות ודרתן
ואכירס בני אוב ואוזבן פלת בני דאון וג' ולבסוף לא קא חשיב ליה דכות ודרתאני
יצאו נצבים ואו אוז לא קא חשיב ליה אמרו בשעה שהחבואת אשתו רשבה לה
עלהפתח ופתחה הארץ את פיה היתה מבקשת לבלוע את אוז שהיה על המטה עמדה
אשתו ואחזה במטה ואמרה דבון העולמים כבר נשבע בשמך הגדול שלא יהיה
במחלוקת לעולם מה שמך חי וקיים לעולם אף אם יכפור בשבועה אותך יכור
להיפרע ממנו לתחרבך אמרה לו קום צא אמר לה מתבייש אני ממה דבינו
אמרה לו אני אצא עמך מיד יצאה ועמדה לפני משה ברח משה ממנה כשעמדה
היתה צוחת ובוכה אמר מה טיבה שלאשה זו אמרו לו רבינו זאשתו שלאן אמרה
לו רבינו כך וכך המעשה הלך עמה לביתה ועמד על הפתח קרא לאוז בן פלת צא
אמר לו הקפה ימחול לך תנו רבנן שתים עשרה נשים היו בעולם שלוש
גרמו לבעליהן מיתת והן חוה ורלילה ואיזבל ושלוש הצילו בעליהן מן המיתה
והן אשת יצחק ומיכל בת שאול ושרח בת אשר ושלוש זכו ונתקיים העולם מהן והן רחב
תמר ושתי בנות לוט ושלוש נכבוננו לזנות ולא נתקיים העולם מהן והן רחב
ויעל ואתו שלפוטפי אמר רבי יהודה בדיה דר חייא מיום שפתחה הארץ את
פיה וקיבלה את דמי הבל שוב לא פתחה שנ' מכנף הארץ זמירות שמענו מכנף
הארץ ולא מפיו הארץ אותיבנה חזקיה אחיו ותפתח הארץ את פיה אמר ליה
ליעה פתחה לטובה לא פתחה: ואת כל הרבש זה ממונו שהיה שמור
לו לרעתו ידד עמו אמר ליה משוי שלש מאות פודות לבנות היו טענור
מפתחות בית גנזיו שדקרה וכולהו אקלידי דגלדי פטידי וידדו הם וכלא
לה חי שאו ותכס עלהו תמן תנינן עידת קרח אין להם חלק לעולם הבא שנותכס
ולא הם החלו בעולם הזה ויתבדו מתוך הקל לעולם הבא דברי ר' עקיבא ר' איעזראומ
יהם וכל אומי ייממות מחיה: תנו רבנן עידת קרח אין להם חלק לעולם
הבא שנתכס עלהו ויתבדו מתוך הקל לעולם הבא דברי ר' עקיבא:

ל יהודה בן בודרה אבא הריהו כתיבדה המתבקשת שכן תעית כשה אובד
 בקש עבודך תנאל ברכיה בשם חלבו אף שמוותן אבדו מתחת טופסיקה ל
 יהושע בן לוי אומכך היתה עדות שלקוח שוקעת ויודדת עד שעמדה חנה
 ונתפלה עליהם שכן זי ממית ומחיה מול שאלו ועי
 נסו לקול כיון שידרו חיים לשאול היו צועקין ואומרין משה נביא ואהרן כהן גדול
 ותורה נתנה מז השמים באותה שעה נזדעזעו כל ישראל ונתראו מאותן הקולות
 שכן נסו לקחם כי אמרו פן תבלענו הארץ לפי שנעשית כמשפך אמרו שמא
 נתבלגל לתוכה אמר רבה בר בר חנה זמנא חזא הוה קא אזלינן בארמא אמר לי
 ההוא טיאתא תא אחוילך ^{מקום שגבול עכו} ביבליעי לקוח אזל ואחוי לי חד ציזעא דהוא קא
 נפיק קוטרות מניה אית גבא דעמדת ^{קטעל עוף} נמשיה במיא וכרביה ארומחא ועייליה
 התם ושהייה פורתא והדר אפקיה דאיקלי איקלויי אמר לי אונית צדי מאי קא אמרי
 שמעית דקא אמרי משה אמר ותורתו אמר והן בודאין אמר לי כול תלתן יומרי
 מהדרת להו מהם כבשר בתוך קלות ואמרי הכי משה אמר ותורתו אמר והן
 בודאין וידבר אמר לעזר בן אהרן הכהן זה שיה וצדקתך אהים עד מרום
 ר חננה בר פפא שאל ליה לך שמואל בר פפא מאי דכח וצדקתך אהים עד מרום
 אמר לן בשם שהתנוכם צדיכין צדקה או עבאו כך העליונים שכן ויאמר אל האיש
 לבוש הבדים ויאמר בוא אל בינות לגבל למה ויאמר שני פעמים ללמדך
 שהקבה אמר למלך ומלאך אמר לכרוב גזר עלי הקבה לטול ממך שת גחליש
 ואיני יכול לוכנס למחנות עשה עמי צדקה ותן לי גחלים ומה פת תמן וישלח
 הכרוב את ידו מבינות לגבל אל האיש אשר בינות לכרובים וישא ויתן אמר
 חונא בר ביצטא אמר שמעון חסדיא אמר לא כצטננו גחלים מידי שלכרוב
 לידו שלגברין לא נשתיר משונתיהן של ישראל שדיד ופליט לך קושע דסבבין
 בשם לך אעזר שש שנים היו אותן גחלים עמוקות בחפניו שלגברין סבור שיש
 עושין תשובה ולא עשו כיון שלא עשו תשובה בא לדקן עליהן ולקעקע ביצתן
 אמר לה קבה לגברין גברין הונך בהונך ישראל ישראל מן האות ליה סופיא בוחא
 נמסיק ליה יש בהן בני אדם שעושין צדקה או עבאו גזא הא וזא לפרובי
 וכן

תבנית יד אדם תחת כנפיהם ל אבא אתי מי מעמיד והתחלונים העליונים
צדקה שעושי ישראל אן עם אן ומאי טעמיה וצדקתך זהים עד מרום אשר
עשית גדולות אן המאורות אהים מי כמוך מי כמוך בעליונים ובתחתונים ומי
כמוך שאתה כובש מדת הדין ומי כמוך שאתה מתנהג עם בניך במדת רחמים
באותה שעה קפצה קטיגורה לפני כסא הכבוד אמרה לפני הקנה רבנו של עולם
כך יהיה רשע זה מתגאה לומר החובת בנות של אספן תלך אש מלמעלה ותשדך
אותו הדא היא דבת ממרום שלח אש בעצמך וירד אמר יהושע בן לוי הוא שהנביא
עומד ומקנת על ישראל ואומ לבת צבל קחי רחם וטחני קמח הא של עמא טוחני
הנים ואת אמרת וטחני קמח לא כך אמר לבת צבל אן ממרום לא עשו ביקטיגורה
לא היית את יכולה ליהא קימחא טחינת טוחנת ואיך קטילא קטלה וצדקת
יקודא אוקידת דא לשעבר היו אחרים טוחני לך ועכשו שחטאת קחי רחם
וטחני קמח עולם הפוך וכתתם והנה האיש לבוש הבדים אשר ויקסת במתנו
משיב דבר לאמר עשית ככל אשר צויתני אמר לי קסי באותה שעה הוציא והו
לצביל מאחורי הפרגוד ומחיוה שתני פולסיך דנודא אמ ליה אי לא עבדת ואי
עבדת אבעי לך למעבד לא איבעי לך לאהדורי לית לך איך משיבין על הקלקלה
עיילוה דוציל שרא דפרסאי ואוקמוה ברקיעא ושמיש עשרין וחד יומין והינו
דבת ושר מלכות פרס עמד לכגדי עשרים ואחד יוסא הבו ליה עסדין וחד מלפא
ופוואתא דמשמהיג אמרו כותבולי ישראל בכלאגא כתבו ליה פתבו לי הבנן
בפאגא פתבו ליה בעולמחתם ליה פתם גבריל מאחורי הפרגוד ואמ שוא לפם
משפמי קום וג בן יתן לידיך שעה אמר יצחק אן עינהן שולת למידי חכמים
שמכרות שיעה בעולם הזה וזכות לחי העולם הבא לא אשגחו ביה אמר לפנו
מרבנו של עולם אם יהיו כל חכמי אמות העולם בכפ מאזנים ודעל איש חמודות
להשעיה מי מכריע את כולם לא דעל מכריע את כולם אמ הקנה מי לימר
וחכמי עלבנ אמרו לפנו גבריל עיילוה וינו דכונ ואני באני כדברך אתא שקל
ויברתא דהוה נקיט בידיה בשא למבזעה כד חזייה דוציל שקלה לאיגרתא בלצה
היה מרי מיכתב הוא פתעה מיחתם לא חתימא ואיכא אנרי מיהותם נמי היה

חתימת וכד בלעה את מחתי" וכת ואתי יוצא והנה שריון בת עמי עמי וולא אעגחו
ביה' אמר לחענה גדולה גבורה שעשה לעזר יתר מגבורה שעשה המלאך
שהרי גבריו לא יכול להושיט ידו ליטול גולים עד שאמר לכדוב והכדוב כטרל
הגולים ותיננס בידו ואחר כך נתן לגבריו אבל בלעה כותאמר אל לעזר בן אהרן
הכהן ויר את המוח מביץ השל ואת האש אל הל שהיה זורה הגולים בידו וולא ניזק
את מחתת החט הזה בנפלי מאי בנפשותם שנשמתן נשרפת וגופן קיים
ו לעזר אומ ההוא שרפה ממש הוא ומאד בנפשותם שנתחייבו עדיניה על
עסקי נפשותם כדיוש לקיש דאמר ריש לקיש מאי דכתיב בחנפי לעגי מעג הדוק עלי
שנימו בשביל חנופה שחנפו לו עדתו לקרח על עסקי לגומה חוק עליהם שר
גיהנם שניו דברון לבני יש למעמאש לא יק איש זר מגיד שכול החולק על
הכהונה מעתה אינו נדון בבליעה ובשריפה כשם שערבנו קרח ועדתו שנו לא
יהיה כקרח ופעתו' ובמה הוא נדון בערעת שני כאשר דברי' ביד משה דל' כות
הפא ביד משה לו וכת ויאמר י' לו עוד הבא נא ידך בחוק ויב ידו בחוק ויז מלך
והנה ידו מצרעת כשלג דאיהו רבד מעזיהו מלך יהודה בשעה שנכנס להקטיר
בהיכל ובקש כהונה לעצמו וזעף על הכהנים מידי נידון בערעת שני והנרעת זרחה
במצחו' תתנא שלטה נזקקו לאימה ונעשו חולין קין וכוו ועזיה' קין וקין
היה עבד אדמ' נח ונח היה עבד אדמה" עזיה' כיתה אדמה היה שהפקיר
עצמו לאדמה ולא נזקק לתורה פעם אחת נזקק לבית הושי שאל אותם במה אתם
עסקין אמרו לו בהאר הקרב יומות אמר להן הקפיה מלך ואתי מלך נאה למלך
להקטיר למלך וזעף עזיהו על הכהנים באותה שעה נבקע ההיכל אילך ואילך
שנים עשר מיל על שנים עשר מיל: לא וולא יהיה כקרח ופעל אמר דביצוה
אמר רב כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו שני וולא יהיה כקרח ופעל אמר אומ
ראוי להצטרע כות הפא כאשר דברי' ביד משה לו וכת התם הבא נח ידך בחוג
אמר יוסי בד חכמה כל החולק על מלכות בית דוד ראוי להפשו נחש שנוקמין
אדמהו צאן ובין ומר עם אבן הז' וכת התם עב חמת זוחלי עפר: וילן
כל עבד בני יש ממחרת כל מקום שאת מוצא וילוני את מוצא גשם מכ: עזיה'

עזיה'

מבולן מחלקתו של קרח: ויאמר משה אלאהרן קח את המחתה בוא וראה
שעל ידי קטורת נענשו ובקטורת כתרפו שכן ושיים קטורת והודך מהדה וג' מאותו
שעה ידעו ישראל שהקטרת סימן ברכה: ויקח אהרן כאת דב' מש מצא למלאך עמו
הקטורת שעל ידיה נעצרה המגפה שכן ויקח אהרן כאת דב' מש מצא למלאך עמו
ומחבל ועמד כנגדו ולא הפחו לחבל שכן ויעמד בין המתים ובין החיים אמר רבון
העולמים עשה לחיים בשביל המתים ו' תודה ביד סימון אומ' היה מלאך נוטל על
הסדר ולא היה מנח לאמת בין החיים ולא חי בין המתים שכן והנה החל הנגף בעם
כמת ראת אמ' מהחל חרמש בקמה כמו שהקוצר קוצר עלה סדר אמ' לו המלאך
הנחני ואעשה שליחותי אמ' לו אהרן משה שלחני והקב' שלחך הרי הקב' ומשה
ביהל מושך כלך חצ'ם ולא השגיח המלאך עד שעצרו אהרן במתניו והולכו שכן
והמגפה נעצרה אמ' ו' יצחק שנטל אהרן למלאך ועצרו לפיכך כעבת משה להפטר
מן העולם אמ' ברוך י' חילו ברוך י' חנה חילת ופעל ידיו תצ'ה זו קטרת שהייתה
בידו שכן ויתן את הקטרת ויכפר על העם' מחץ מתעם קמיו שגופף את המלאך
ועצרו אמ' ו' כלב בשם ש' שמעון בן לקיש כשואה אהרן למלאך מערים כנגדו
נתן מחתה על פניו שכן ושימו קטרה באפך זה מלאך המות שנקרא אף להודיען
כמה קטורת חביבה: אמ' ו' יצחק בן אעזר תדע לך שבשעה שנעשה המשכן
וכל כליו ושחט כל הקרבנות וסידר את השולחן ואת המנורה לא שרת שכינה
עד שהקדיבו את הקטרת שכן עזרי צפון ובו' תימן הפיחי גבי יקלו בשמו אמ'
הקט' בעולם הזה על ידי הקטרת היותם מתבפריז אף לעתיד לבוא כן שנעולות
מחיים אעלה וך עם קטרת אלים: וידבר דבר אל בני יש' וקח מאתם מטה
זה ש' וידעו כל עני השדה כי אנו י' השפלות עץ גבוה זה נמרוך שהגביה עצמו
שכן בנמרוד גבור צד לפני י': הגבהתי עץ שפל זה אבינו אברהם שהשפיל
עצמו שכן ואנכי עפר ואפר: הגבשתי עץ לח זה קרח שכתגאה בעשירי הפרחתי
עץ יבש זה אהרן שפרח מטהו שכן והט' פרח מטה אהרן וג' ועליו אומ' הכתוב
לדיון כתיב יפרח ואומ' וכעלה צדיקים יפרחו: והנחתים באהל מועד א' ו'
שם יבול יעידו לדיבורות תל אשר אשך לך שם לדיב' אל שם לך היותה

יעידה לא היתה יעידה לכל אדם כן מה תל אשר אועד לפס שמ לה שדיית
 השכינה... ויהי ממחדת והנ כרח מטאה עליו הכת אומ אשרי האיש אשר
 לא הלך בעזר שני זה אהרן שהיו עדין קרח מליזין עליו והוא הוגה בתורת יי
 שנ כראס בתורתני חפצו מה היה שפרו והיה כעץ שתול על פלגי מים זהמנה
 אהרן שנ והנה כרח מטאה לבלי: ויוצא פרח ויצץ ציץ וג' בוא וראה
 כמה מופלאין דרכי המקום ברוך הוא מדרכי בשר ודם וכן הוא אומ ולא דרכיבם
 דרכי את מוצא כשאמ הקנה למשה לעשות מזבח לעולה אמלו וצפית אתו נחשת
 אמ ליודה ביד שלום אמר משה לפני הקנה רבונו שלעולם אמרת לי לעשות מזבח
 עצי שטים ולצפות נחשת ואמרת לי את תמיד תוקד עלהמזבח אין האש מעבדת
 אותי צפוי ושורפת את העץ אמ לו הקנה המדות הללו אצלכם הז אבל אני אין
 מדותי כן התכל במלאכי מהאש ומהם מים ואין מכפיז את זה החיות שלאש
 והדקיע שלמים ואין נחוקין והמתנם ככנסין לפני ויוצאין חייב זה מטה אהרן
 שנ והנה פרח מטה אהרן ויוצ' פל ויוצ' ציץ: וכן ארזים ששלח אורם לשלמה
 הירחו צה"ו שלעולם והרטיבו ועשו פיוחת שנ שתולים בבית יי ומהן היתה
 פרנסה לכהונה עד שעמד מנשה והכניס עלם למקדש ונמלקה לוח שכינה
 ויבשו הפירות שנ ופרח לבנון אומלל וכן הבדים שאתה עושין לארון עתידין
 להאריך אחר ארבע מאות ושמונים שנה שנ ויארופו הבדים ואתה מתנחל שלא
 ישרפו העצים שבמזבח והן עשוין לכבוד: ועוד כשנכנסת לתוך הערפל
 והיות מהלך בין גודי אש היה לך להישרף ועוד פשצאת אצלי שנ ומשה
 נגשאלה ערפאת שם האה" ואת אש אכולת שנ כיוי: אהך אש אכולה הוא
 שמא נפיות אף המזבח אע"פ שכתבוא אתמיד תוקד עלהמז' לא הנחשת
 עתדה לעבור ולא העצים נשרפין הוי כן ולא יוציבם דרכי: ואתמו
 ייאל משה הטבאת מטה אה למשמדת כל מקום שנ משמדת הרי הוא קיים
 לדורות: וכן מצונו שכל זמן שהיה בית המקדש קיים היה מטה אהרן ושקוי
 ופוחזיה מוטחין לכנה ארון שנ לפנה ערות וכשנגז' יאשיהו הארון נגזר עין
 לייניבדי או מאתנם וחמשים מקריהי הקטורת מנת הליטון

להם לזכרון ולכל כיוצא בהם שלא יחליק עוד על הפהונה ויעש מה
כאשר צוה יי עשה מה שנתפקד ויאמר בני ישראל אל מני לאמהן גוענו
אנחנו כיון שראו מכות משונות ששוטפות אותן זו אחר זו ופולץ כמירצת
הדשעים נתראו ואמרו שמא לא נעשה המשכן לא לפרענות ועייז השאר
מתים והולכין שנ האסתמנו לגוע שהרי לא מתו עדת קרח לא בשביל הקטרת
שהקטירו שנ כלהקרב הקרב אל משכן יי ימות זו מיתה בירי שמים מיד אמר
הדבר לאהרן אתה ובנך ובית אביך אתך תשא את עון המקדש כבר אתם מונחין
לעבודת המקדש אם אין אתם בעבודתו אתם נענשין על ידי כך וחייבין אתם
למקור עצמכם על הפהונה כדי שלא יקרבצר איכם ויענשו ישראל עליהן שנ ולא
יהיה עוד קנף על בני ישראל כמו שהיה בימי קרח ויאמר יי אל אהרן
כל היצרות שטאמרו לאהרן עלי יי משה נאמר לו אם כן מה תל לאהרן שאן
אהרן היה הגון לא שגולת משה גרמה אתה ובנך או הפהנים ובית אביך
אתך או הלויים מלמד שהלויים מוזהרין על ידי הפהנים והכהנים מוזהרין על
ידי הלויים וגם את אחיך מטה לוי אין מטה לא שבעה שנ שבועות מטות
אומר סלה שבט כזאי שבט בפני יצמו אביך כזאי עמדם בפני עצמו
אחיק כזאי אחים בפני עצמן לכרות להן ברית בשמחה הקרב אתך וילח עלוק
ויש הם טפילה לך לא אתה טפילה להם ואתה ובנך את לפאה הערות
מכאן אמרו בהן שומר מבפנים ובן לוי שומר מבחוץ ושומר משמרתך
ומשמ כל הא מלמד שהכהנים והלויים שומרים בעשרים וארבעה מקומות בבית
המקדש הכהנים בשלשה והלויים בעשרים ואחד אך אל כלי הקדש ואלהמז
לא יקרב אזהרה ולא ימותו עונש אין לי לא לויים שענושין ומוזהרין על
עבודת הכהנים כהנים על עבודת הלויים מני תל גם הם גם אתם מעבדוה
לחברתה מני תל גם אתם וכבר בקשר יהושע כן חנניה לסייע את רבן יוחנן
בגידה אמרו חזור לאהרן שבער אתה מתחייב בפשע שאני מן השוערים
מזאת השוערים תניא אך אל כלי הקדש ואלהמז לא יקול יכול אם נגעו
באדם ענינים ענינים אין חייבין משום מגע ולא ימותו

גם הם יכול שאין להם לא הלוים על ידי הכהנים הכהנים על ידי הלוים מניין
גם הם גם אתם ומניין כדרך שהכהנים מזהרין זה על ידי זה כך הלוים מזהרין
זה על ידי זה תל גם הם גם אתם יכול שהן מזהרין זה על ידי זה במיתה תל גם
הם על אתם במיתה אין אתם עליהם במיתה אתם על אתם במיתה אין אתם עליהם
במיתה ושמעון אומ' גרסוני ומררי בעבורת קהת במיתה בוא בעבורת המשכן
אבל בעבורת בית האלים הלוים על שלמה במיתה אין הכהנים על שלמה
במיתה לא בלא תעשה וכלו עליך יטפולך ושמרו את משמאת מועדו
עבודת האהל אמר שמעון האל למדנו שהן שני אהלות אהל העבודות ואהל
הדיבורים משמדת אהל מועד זו משנה לכל עבודת האהל זה התלמוד:
וזר לזבול לא יקרב לכם לעבודה הרי זו אזהרה שלא ישמשו לפרשנוטמו
את משמדת אהל מועד אין לה לא בעשה ומניין בלא תעשה אם ושמדת את
משמדת ואת משמדת ולא יהיה עוד קץ על בני ישראל שכבר היה בימי
קרח גדולה למקדש שיש עליו שומדין לא דומה פלטודין שיש עליה שומדין
לפלטודין שאין עליה שומדין שב והחוננים לפניהם שכן קול אה מועד מל
ואלו ובני שמו משמ' המק' מה תל למשמדת בני ישראל לא בזמן שבקטן שומר
הגדול פוסיע עליו ונכנס ובזמן שהגדול שומר אין הקטן פוסיע עליו ונכנס:
ואני מוסוף על מעשיך כל מקום שהות אומ' הנה הרי זה עסק שמחה
ואני הנה לקחת את אחיכם הלוים מתוך בני ישראל במעשר מן הערימה ואתם
בתרומת מעשר מן המעשר: לכם מנת מתנה נתנם יכול יהוא לכם וראו
יול' יאמור מעתה שליהם לא שיהיו שמשים לפעבם וכך הוא אומ' ויברר
להקדישו קדש קדשים הוא ובניו: ואתה ובכך אתך תשמרו את פה
כבני ישראל הקדשים אינו מסוד לא ביד' כהנים אין לי לא עון קדשי קדשים
קדשים קדשים קדשים שאינן טאפלין מניין תל לזבול המזבח יכול
אין תרומת מעשר ואלה תל ולמבית הפרת דבר מיוחד שאפשר לדעת
הוא אפשר לדעת הצבור: עבודת מתנה את פה

ואני מוסוף על מעשיך כל מקום שהות אומ' הנה הרי זה עסק שמחה

להם לזכרון ולכל כיוצא בהם שלא יחליט עוד על הטהונה ויעש מע
כאני צוה יני עשה מה שנתפקד ויאמרו בני ישראל אל מני לא מהרז גוענו
אבדנו כיון שראו מכות משונות ששוטפות אותן זו אחר זו וכולן כמידת
הדשעים נתראו ואמרו שמא לא נעשה המשכן לא לפורענות ועדיין השאר
מתנם והולכיך שני האם תמנו לגוע שהדי לא מתו עדת קרח לא בשביל הקטרות
שהקטירו שני כלהקרב הקרב אל משכן יי ימות זו מיתה בידי שמים מיד אמר
הדבר לאהרן אתה ובנך ובית אביך אתך תשא את עון המקדש כבר אתם מונחין
לעבודת המקדש אם איך אתם בעבודתו אתם נענשין על ידי כך וחייביך אתם
למקור עצמכם על הטהונה כדי שלא יקרבזר איכם ויענשו ישראל על ידי שכל ולא
יהיה עוד קצף על בני ישראל כמו שהיה בימי קרח ויאמר ייאל אהרן
כל היבדות שנתמרו לאהרן עלי ידי משה כאמרו לו אם כן מה תל לאהרן שאך
אהרן הים הגון לא שגדולת משה גרפה אתה ובנך או הכהנים ובית אביך
אתך או הלויים מלמד שהלויים מזהרין על ידי הכהנים והכהנים מזהרין על
ידי הלויים וגם את אחיך מטה לוי איך מטה לא שבעה שני שבועות מטות
אומר סלה שבט כזאי שבט בפני עצמו אביך כזאי עמדם בפני עצמו
אחיק כזאי אחים בפני עצמן לכרות להן ברית בשמחה הקרב אתך וילוו עליך
ויש הם טפילה לך לא אתה טפילה להם ואתה ובנך את לפאה העדות
מכאן אמרו כהן שומר מבפנים ובן לוי שומר מבחוץ ושמרו משמרתך
ומשמ כל הא מלמד שהכהנים והלויים שומרים בעשרים וארבעה מקומות בבית
המקדש הכהנים בשלשה והלויים בעשרים ואחד אך אל כלי הקדש ואל המז
לא יקרבו אזהרה ולא ימותו עונש איך לוי לא לויים שענושין ומזהרין על
עבודת חטאים כהנים על עבודת הלויים מעי תל גם הם גם אתם מעבודת
אחברתה מעיין תל גם אתם וכבר בקשר יהושע בן חנניה לסייע את רבן יוחנן
בגדה אמרו חזור לאחריך שפבראתה מועיב בפשך שאני מן השוערים
מן השוערים תניא אך אל כלי הקדש ואל המז לא יקול יכול אם נגעו
בשם עבודתה איך חייבין איך חייבין משום מגע ולא ימותו

גסהם יכול שאין לה לא הלוים על ידי הכהנים הכהנים על ידי הלוים מביאם
 גם הם גם אתם ומניין כדרך שהכהנים מזהרין זה על ידי זה כך הלוים מזהרין
 זה על ידי זה תל גם הם גם אתם יכול שהן מזהרין זה על ידי זה במיתה תל הם
 הם על אתם במיתה אין אתם עליהם במיתה אתם על אתם במיתה אין אתם עליהם
 במיתה ושמעון אומ' גרסוני ומרדי בעבודת קהת במיתה ברא בעבודת המשכן
 אבל בעבודת בית האהים הלוים על שלכהנים במיתה אין הכהנים על שלוחיים
 במיתה לא בלא תעשה וכלו עליך יטפולוך ושמרו את מסמיה מועלול
 עבודת האהל אמ' שמעון האלמדנו שהן שניאוהלות אהל העבודות ואהל
 היבדות משמדת אהל מועד זו משנה לכל עבודת האהל זה התלמוד:
 וזר לזבד לא יקרב איכס לעבודה הדי זו אזהרה שלא ישמשו לפה שנושמו
 את משמדת אהל מועד אין לה לא בעשה ומניין בלא תעשה אמ' ושמדת את
 משמ' הק' ואת משמ' המז' ולא יהיה עוד קץ על בני יש שכבר היה בימרי
 קזח' בזהל למקדש שיש עליו שומדין לא דומה פלטודין שיש עליה שומדין
 לפלטודין שאין עליה שומדין שב והחונים לפנה משכן קד' לפאה מועמז מ'
 ואה' ובנ' שמר' משמ' המק' מה תל' למשמדות בני ישראל לא בזמן שבקטן שומר
 הגדול פוסיע עליו ונכנס ובזמן שהגדול שומר אין הקטן פוסיע עליו ונכנס:
 ואני מוסיף על מעשיך כל מקום שהוא אומ' הנה הרי זה עסק שמחה
 ואני הנה לקחת את אחיכם הלוים מתוך בני יש במעשר מז' הערימה ואתם
 בתרומת מעשר מז' המעשר: לכם מנת מתנה נתעם יכול יהוא לכם וראו
 יל' יאמור מעתה שלי הם לא שיהיו שמשים לפעכם וכן הוא אומ' ויצר
 לה קדישו קדש קדשים הוא ובניו: ואתה ובכך אתן תשמחו את פוע
 כגני: אינן הקדשים אינו מסוד לא בידי כהנים אין לי לא עון קדשי קדשים
 קדשים מ'ם טז' פליס קדשים שאינן טאפלין מניין תל' לז' ויצר המזבח יכול
 אף תרומת מעשר וזהו תל' ולמבית הפרת דבר מיוחד שאפשר לדעת
 עבודת מתנה את פיה: עבודת מתנה את פיה:

עבודת מתנה את פיה: עבודת מתנה את פיה:

א מה זו איכה לא בקדוש ידים ורגלים יכול אף זו לא תהא לא בקדוש ידים
 ורגלים אמרת לא זו לפי צורך העבודה וזו אינה לפי צורך העבודה: אמרו
 כל מי שהיה נותן תרומה למי שהוא אוכלה כמצותה מעלין עליו כאלו הוא עובד
 עבודה אמרו עליו על לטפון שהיה אוכל תרומה בשחר ואומ' הקדשת תמיד של
 שחר ואוכל תרומה בין הערבים ואומ' הקדשת תמיד של בין הערבים: ומניין
 שאכילת כהנים לקדשי הגבול כעבודה שנ' עבדת מתנה אתן את כהנת' ומניין
 מסרו עצמכם לכהנתכם אמ' עבדת מתנה אתן את כהנת' הא כשם שעשה עזריה
 הפהן שנ' ויצא אחיו עזריהו הכהן ועמו כהנים ליני שמונים בני חיל ויעמדו על
 עזריהו המלך ויאמר לו לא לך עזרהו להקטיר ליני כי לכהנים בני אהרן המקדשים
 להקטיר צאת מן המקדש כי מעלת ולא לך לכבוד מיני' ויזעק עזריהו ובידו
 מקטרת להין ובזעפו עם הכהן והצדעת שרחה במצחו וג' ויפן אליו עזריהו כהן
 הדאש וכל הכהנים והנה הוא מצורע במצחו ויבהילוהו משם עליו הוא אומ' ויחנן
 הוליד את עזריהו הוא אשר כהן בבית אשר בנה שלמה בירוש' וכי הוא כהן בלבד
 והלא כבר נתמ קדמוהו והרביה שימשו אחריו לא שבו נתקיימה מצות כהונה
 גזולה לכך נאמ' עבדת מתנה אתן את כהנת' עבדת מתנה אתן את כהנת'
 והזר הקל יומ' עבודת מתנה הזר חייב עליה מיתה אין עבודת סילוק במיתה לא
 בזהרה לפיכך ישרא' שהרים אנפ' שהיא עבודה שאין אחריה עבודה אינו חייב
 מיתה מפני שהיא עבודת סילוק: והזר הקדש לעבודה יומת הלי קה
 עונש ואינו חייב מיתה לא על עבודה תמה לא על עבודה שיש אחריה עבודה
 מכאן אמרו ארבע עבודות הזר חייב עליהן מיתה ולא הן זריקה והקטרה וניסוך
 היין וניסוך המים ושאר כל העבודות חוץ מאלו בזהרה בלבד כגון הירצין
 עב' והבולל והפותת והמולית והמגיש והמניף והמסדר את לחם הפנים והמסדר
 אחת הבציק והמטיב את הכרות והמציית אש במזבח והקומץ והמניף דמים
 הרי כל אלו בזהרה ואין בהן מיתה מפני שאינן במר עבודה: והזר הקדש

והזר הקדש מיתה מיתה אף מיתה מיתה מיתה מיתה מיתה מיתה מיתה מיתה מיתה

ואשם וראי ואשם תלוי וזבח שלמי צבור ולוג שמן של מצורע ושתי הלחם והלחם
 הפנים ושיירי מנחת ושיירי העומר: ובירו שלם הבכורה והבכוריים ומורב
 מצודה ואיל כזיר ועורות הקדשים: וכולן נתנו לאהרן ולבניו מקל וחומר
 ומגזרה שווה מבני אב ומכתב אחד מבפני אב ומשני כתבין מכלל ופרט
 ומפרט וכלל אמ' הקפה לאהרן אהרן אהבת צדיק אהבת לצדיק את בני ותשנא
 רשע ששנאת מלחייבין על כן משחך זה אה' שמן שני מהו מחציריך אמ' לו
 הקפה הייך מכל שבטו יללוי לא בחינתו לכהונה גדולה לא אה' וצניף דפת קרח
 את אהרן ואת בניו אתו ואיכ' נותן מתנות לאו לך ולבניך שכ' הייך ייאלחיהו
 ואי' הנה נתן לך את מושם תרומה: וידבר יי אל אהרן לאהרן נאמררה
 המצוה הנה לשון שמחה כל מקום שהוא אומ' הנה שמחה ואי' הנה הדיב
 מוסיק' על זכותך לכרות לך ברית בשמחה: נתתי לך את משמ' שמורה היא
 ותדבר יי זו תרומת איל כזיר ותודה מגיד שנכרתה ברית על עבודתם: לא
 תחמדי בשות' תרומות הכת מדבר אחת תרומה טהורה ואחת תרומה טמאה
 הטהורה לאפילה והטמאה להסקה מאי טעמה אמ' רב טחמן דאמ' דחמנה לך
 טחן תהא להסקה תחת תבשילך ותי' באית אימא מדרב תבהא דאמר רבא פהא
 מניין ל' עשר שני שנטמא שאסור לבער בטמאה שנ' ולא בניעיתו ממנו
 בטמא ממנו או אתה מבעיר אבל אתה מבעיר משמן של תרומה שנטמא ואינו
 ממנו או אתה מבעיר אבל אתה מבעיר משמן של קודש שנטמא ל' קל וחומר
 הע' ומה מעשר הקל אמרה תורה ולא בערתי ממנו בטמא קדש החמור ו'
 שכן אי' הכי תרומה נמי לימא קל וחומר הוא הא כות ממנו ומה האית לרבנות
 את התרומה ולמעט את הקודש מסתברא קדש חמור לא ממעטטו שכן כגור
 וזוהי קדש מעולה כרת ואסור לאונן: אודנה תרומה לא ממעוטנא שיהי
 ייב חומש וא' קלה פדיון ואסורה לזרים יאי באית אימא קודש חמור שכן טעמו
 לא תרומה מה תרומה טהורה יאי לך בה לא משעת הרמתי' נאמר
 ייב תרומה נתתי לך אף תרומה טמאה יאי לך בה לא משעת הרמתי' מפיך
 ייב טמאה אפלו בחי' ואי' ייב חמור ייב טמאה

798

קדש בני ישראל קודש לרבות העולה קודש לרבות חטאת ואשם וזבחי שלמי
 צבור קודש לרבות הבכור לך נתתם למשחה וגזולה כל שניתן לך בגזולה
 נפרת לך ברית עליה זו שריפת פרה ועריפת העגלה ותקיעת החצוצרות והקיימות
 והערכים יוקי בן יהודה אומ' אף נעילות הדלתות דא' למשחה לגזולה למשחה
 לסיפה למשחה להדלקה אמר רב חסדא מתנות כהונה אינן נאכלות לא עלי ואין
 נאכלות לא בחרדל מאי טעמה אמ' קרא למשחה לגזולה בדרך שהמלכים אובלין
 זה יהיה לך יש לך מתנה אחת חוץ ממה שנפרת לך ברית עליה זו העורות
 וכול אף עורות הפסולות תל' זה מקודש לרבות עור העולה מקודש לרבות עור
 חטאת ואשם וזבחי שלמי צבור הקדשים לרבות עור הבכור מן האש אין לך
 בהן לא אחר מתנות האשים דא' מן האש כאש מה האש אכלת חלקה אף
 חטאת נאכלת חלקן ולא יוציא אותן בשאר צרכיהן מפאן אמרו המקדש אשה
 בקדשי קדשים ובקדשים קלים וזונה מקודשת שהן ממון גבוה ופהנים משלחן
 גביה קא דאפו ולא נתנו להן מתנות אין לא אכלן בלבי כל קרבנם לרבות
 שתי הלחם ולחם הפנים קרבנם למטותם יכול מנחה שהיא כחטאת מה חטאת
 באה על חטאת אף מטאה באה על חטאת ומכאן את מדבה מנחה כנדבה אמר רב
 מטות חטאתם למטותם יכול חטאת שהיא כמטאה מה מנחה קרבן יחיד אף
 חטאת קרבן יחיד ומכאן את מדבה חטאת צבור תל' לכל חטאתם אשם וחטאתם
 יכול אשם שהוא כחטאת מה חטאת באה על חטאת אף אשם בא על חטאת ומכאן
 את מדבה אשם נזיר ואשם מצורע תל' ולכל אשם יכול אשם שהודע שלו טעון
 חטאת ומכאן אף אשם שאין הודע שלו טעון חטאת תל' ולכל אשם אשר
 ישיבו לי לרבות כסף מושב קודש קדשים לך הוא ולבניך לרבות זבחי שלמי
 צבור ואשם מצורע בקדש הקדשים תאכל על מטת כן נפרת לך ברית על מטת
 שתאכלו בקדשים קדש תאכלו פרט לטמא סכל אותה פרט ליוצא ולטמא
 ליהודה אומ' אותה למינט שאי כל הפסולים כל זכר לקריים נכדתה ברית לא
 נפרתה ברית לבקבות קודש יהיה לך לרבות לרב שמן של מצורע וזה לך תעומת
 מתנם לרבות תרומת מעשר וזולה לכל תנופת בני ישראל לרבות חזה ושוק

של שלמים" לך נתתם ולבניך ולבנותיך אתך לחק שלם בניך פרט לבני חללה
בנותיך פרט לבנות חללה והלא אומ וכי דין הוא הואיל מכשיר ופוסל בבנים
מכשיר ופוסל בבנות אם פסל בני חללה בבנים דין הוא שיפסול בנות חללה
בבנות קל וחומר מחמיר הוא בבנים מה שאינו מחמיר בבנות שהבנים גורדין
אחרים לאכול בתרומה איך הבנות גורדות אחרים לאכול בתרומה אם פסל בני
חללה בבנים כפסול בנות חללה בבנות או מחמיר הוא בבנות מה שאינו מחמיר
בבנים שהבנות נגרדות לאכול בתרומה איך הבנים נגרדין לאכול בתרומה אם
פסל בני חללה בבנים אינו דין שנפסול בני חללה בבנות תל בניך פרט לבני חללה
בנותיך פרט לבנות חללה הואיל ויש בבנים מה שאין בבנות ובבנות מה שאין
בבנים אליזכו זה מזה: כל טהור בביתך יאכל אותו לטהורים נכדתה
ברית לא נכדתה ברית לטמאים" בביתך פרט לבתי ישראל עד שלא זכו במעשה
ידיה ומניין את מרבה משזכו במעשה ידיה תל כל טהור בני יאכל את
כל חלב יצהר וכל חלב תירוד חלב יצהר יצהר חלב תירוש תירוש וחלב דגן
דגן חלב יצהר או הזתים וחלב תירוש או הענבים: כל חלב יצהר דיבה שאר כל
פירות התלך: וכל חלב תירוש דיבה שאר כל הפירות: ראשיתם מיכאן
אמרו כל הפירות איך משנין אותן מבריתן בתרומה חוץ מזתים וענבים שכל
כל חלב יצהר וכל חלב תירוד ראשיתם הפא קרא ליה צהר ולתירוש ראשית: ראשיתם
אשר יתנו ליי: זו היא תרומה גדולה אשר יתנו ליי לך נתתם ממה שיפדושו
ויתנו לך לא ממה שתיטה לך ירך: בכורי כל אשר בארץ לפה שני ראשית
בכורי ארמתך עי שישייך מקצת ומניין אם עשה כל שדהו בכורים הרי אלה
בכורים תל בכורי כל אשר בארץ: בכורי כל ארץ בארץ או בכורי ישראל ומניין
את מרבה בכורי גוים תל כל בכורי כלי: אשר בארץ לדבות השותפין שחייבין
בבכורים אשר יביאו ליי לך יהיה ממה שיפדושו ויתנו לך לא ממה שתשא
ירך לך: כל טהור בביתך יאכלנו לטהורים נכדתה ברית לא נכדתה ברית
לטמאים" בביתך פרט לבתי ישראל עד שלא זכו במעשה ידיה מניין את מרבה
משזכו במעשה ידיה תל כל טהור בביתך יאכלנו: כל חכם בישראל

היה איך לי את חרמי שרץ מניין את מדבה חרמי גרים תל כל חרם ומנין
מניין שאם החרים אדם כל ככסיו סתם הרי לו לכהנים תל כל חרם בשרץ לך
וידיה מלמד שסתם חרמים לפהנים ואת המחרים קרקע או מטלטלין הרי אלו
ניתען לכהנים שבאותו משמר: נאמי כאתן כל חרם בשרץ לך יהיה ונאמי להלך
כל חרם קדש קדשים הוא ליני הא כיצד כל זמן שחרמי כהנים בבית בעליהן הרי
הן הקדש שנכל חרם קדש קדש הוא ליני נתען לכהנים הרי הן חולין שנכל חרם
בשרץ לך יהיה: כל פטר רחם לכל בשר על פטר רחם נכדוה בדית לא
יכדוה בדית על יוצא דופן: מפני מה בכור האשה כותב חמש סלעים ובכור
האיש אינו כותב חמש סלעים לפי שיוסף בכורה על רחל היה ולא היה בכורו
שלי עקבי ומפני מה נכדה בחמש סלעים בדכיה ודלוי בשם ויש לקיש לפי
שמכרו בכורה שולחל בעשרים כסף לפיכך יהא כל אחד ואחד כודה את בכורו
בעשרים כסף: לא מפני מה בכורה האשה צריך טיוון ובכור האיש אינו צריך
טיוון לפי שולקו בכורי מצריים לא היו המצריים מדגישים בכורות האיש שכולן
בני זמה ולא היו מבחינן לא בכורות האשה שהן ודאי לפי כתקדשו של בכורות
האשה שנכדו כל בכור ביום הכותב כל בכור מצו: כל פטר רחם לכל בשר
וכול שאין לו שנכדוה בדית על בכור בנו לא מי שנכדוה בדית על בכור בהמת
אבל הלוי והגרים הואיל ולא נכדוה בדית על בכור בניהם יכול לא נכדוה בדית
על בכור בהמתן אמר כל פטר רחם לרבות הלויים לכל בשר לרבות גרים:
באדם ובהמה לך יהיה כל מקום שיש לך באדם ויש לך בהמה וכל מקום שאין
לך באדם איך לך בהמה הואיל ויצאו הלויים מבכור בניהם אף הם יצאו מבכור
בהמתן טמאה ומנין שיצאו הלויים מבכור בניהם ומבכור בהמתן טמאה הרי
באדם ובבהמה יהיה לך כל מקום שיש לך באדם יש לך בהמה וכל מקום שאין לך
באדם איך לך בהמה אצותם מבכור בניהם ומבכור בהמתן טמאה יכול יצאו
מבכור בהמתן טהורה תל יהיה לך פדה תפדה את שהוא לך פדוי ואת שאינו לך
אינו פדוי: לא אך פדה תפדה מיעט בכור בהמה טהורה מפדיון: אמר עולא
אמר לעזר בכור שטרף בתוך שלשים יום איך פדיון אותו מהוך שנאך פדה תפדה

את בכור האדם ואת בכור הבה יכול אפול נטרף צורך שלשים יום תלאך חלק
פיה תפיה מצוה על האב לפדות את בנו דבת כל בכור בעד תפיה והיכא ולא
פדיה אבנה מיחייב אתו למכרין נפשיה דבת תפיה קדיציה תפיה ואיזה אשה
דיבת לפדות את בנו דבת כדה תפיה כל שמצוה עליו לפדות את עצמו מצוה
לפדות את אחרים וכל שאינו מצוה לפדות את עצמו אינו מצוה לפדות את
אחרים ואיחי מבא לך ולא מיפקדא בפוקסא דבת פיה תפיה כל שאחרים מצוה
לפדות מצוה לפדות את עצמו וכל שאין אחרים מצווין לפדותו איך מצוה לפדות
את עצמו ומניין שאין אחרים מצווין לפדות דבת וכל בכור אדם בעד תפיה
בניך ולא בנותיך הוח לפדות ובנו לפדות הוא קודם לבנו מאי טעמא מצוה
דגופיה עריף ואון בכור הבה הטמ זה פטר חמור בלבי תפיה מאימרת
יתחייב בפיונו מיום שיוולד ועד שלשים יום ומאחר שלשים יום רצה לערוף עורף
רצה לפדות פודה תפיה במה אמר לגלן בשה אמר שמעון בן לקיש אין לשה
לפדותו פודה בשוין ויהודה נשיאה הוה ליה פטר חמור שדריה לקמיה דר
טרפון אמר ליה כמה בעינת למיתקן לפדן אמר ליה הרי אמרו עין יפה בסוע עין
רעה בשקל בינונית בדגאית אמר דבת הלכתא בדגאית וכמה תלתה זוזי
ומניין שפדיון פטר חמור לפדן תלאך פיה תפיה את בכור האדם ואת בכור
הבה הטמ מקיש פדיון פטר חמור לפדיון הבן מה פדיון הבן לפדן דבת ונתנה
הכסף לאהרן ולבנו אף פדיון פטר חמור לפדן ופדיון מאימתי אמר מבן
חדש מבחן אמרו הרי מי שמות בנוהם שלשים ואחד אנפ שלא נתן לפדן יתן לו
מת בעשדים ותשעה ואפלו מת ביום שלשים אם נתן לו יטול ממנו תפיה
במה אמר כסף בכמה אמר חמשת שקלים באזה שקל אמר בשקל הקדש לא ערבנות
וכמה הוא שקל הקדש אמר עשרים גרה בשאת תפיה רעה אסימון שלכסף
ואסימון שלהב וטבעות שלכחשת תנן התם אין פודין לא בעצמים ולא
בשטרות ולא בקרקעות ולא בהקדישות מכא הני מלי דבת ופדיון מבן חדש כלל
בערך כסף חמשת שקל פרט תפיה חזא וכלל כלל וכוט וכלל איא תהדין אף
כעין הפרט מה הפרט מפורש דבר המיטלטל תופו ממוץ אף כל דבר המיטלטל

וגופו ממון יצאו קרקעות ויצאו עבדים שהוקשו לקרקעות ויצאו שטרות שאעפ
שמיטלולין איך גופן ממון: ולא בהקדישות הקדישות פשיטא נמא ולא
הקדישות בערכך כסף תנזהתם המפריש פדיון בנו ואבד חייב באחריותו ש
יהיה לך פדה תפדה מנא הני מילי דיש לקיש אמ' אתא ערך ערך מערפים רב דימי
אמ' ל' יוחנן אמ' קרא בכור בניך תפדה ולא יראו פני ריקם מה עולת דאיה חייב
באחריותם אף בכור אדם חייב באחריותו: מתקיף ליה רב פפא הכא הא קא
תאני טעמא יהיה לך פדה תפדה את כי איתמר דדושי לקיש אהא איתמר אחו שלשים
אעפ' שלא נתן יתן מנא הני מלי אמ' דיש לקיש אתיא ערך ערך מערכים רב
דימי אמ' ל' יוחנן בכור בניך תפדה ולא יראו פני ריקם מה להלך יורשין חייבין אף
פאן יורשין חייבין: אך בכור שור וג' יכול אם היה תמים אלתפדהו ואם
היה פסח או עור פודיהו תל' בכור פשב לא תפדה יכול אלתפדהו בתוך שלשים
פדהו לאחרי שלשים תל' בכור עז לא תפדה: תנא בכור נאמ' לא תפדה נמכר
הוא במעשר נאמ' לא יגאל אינו נמכר לא חי ולא שחוט לא תמיכ ולא בעל מום
והאי דאמרינן איך מוכרין את הבכור כשהוא תמים הני מלי בפני הבית
בלבד שביון שהוא עומד לקדשן איך לפהו בו זכות למכרו לפיכך בזמן הזה
שאינן שם בית מותר למכרו ואפלו רמים ובפול בעל מום מותר למכרו בכל זמן
בין שלא בפני הבית בין בפני הבית בין חייבין שחוט: קדש לדבות שליה
היו צאת עם המוקדשין ולפיכך תקבר או יכול שאני מדבה היו צאת עם הבכור תל'
הסולפיכך מותר להשליכה לכלבים: את דמס תזרק על המז' ל' יוסף הגלילי
אומ' להביא את הפסח ואת המעשר שיכתן מדמם מתנה אחת בשפיכה פנגד
היקוד באיזור רוח שידעה: ואת חלבם תקטיר אשה לריח ניחח ליי' מגיד שיש
בחלביהן אשה ריח ניחח: ובשרם יהיה לך יכול ליום אחד תל' כחזה התנופה
או כחזה שלא יל' נסיר ליום ולילה תל' וכסוק הימין כסוק של שלמים לשני ימים:
דבי ל' תנא לפני יי' זיהיך תאכלנו שנה בשנה יום אחד משנה זו ויום אחד
משנה זו לימד על הבכור שנתכל לשני ימים ולילה אחד: רב אמ' מני לקדשנו
לשני ימים ולילה אחד דאמ' קרא ובשרם יהיה לך כחזה התנופה וכסוק הימין

הקישור הכת לחזה ושוק של שלמים מה להלן לשני ימים ולילה אחד אף כאן לשני
 ימים ולילה אחד ואיך איבט למימר כחה ושוק דתורה ואיך אמר קרא יהיה לך
 הוסיף לך הכתהויה אחרת בכור ואיך ההוא יהיה לך לימד על בכור בעל מום
 שמתנה לכהן שלא מצינו בכל התורה כולה ואיך נפקא ליה מבשרים יהיה לך
 אחד תפוא אחד בעל מום ואיך ובשרם דהאנע בכורות: כל תרומות הקדש
 תש ידמו בני ישראל מבשר אמרו אסור לכהן לטול תרומותו מתנות עבד
 שופריושו אותן הצעלים שכל אשר ידמו בני ישראל יתת לך עד שיהיו הם ואחר
 כך יזכה בהן נתת לך ולבנך אתך בעך פרט לבני חללה בנותך פרט לבנות
 חללה והלא אמר וכי דיין הוא מזהיר ועונש לענין קדשי מקדש ומזהיר ועונש
 לענין קדשי הגבול אם פסול בני חללה לענין קדשי הגבול דיין הוא שיפסול בני חללה
 לענין קדשי מקדש קל וחומר ומה אם קדשי מקדש שהן כפדין ויוצאין לחולין פסול
 בני חללה בהן קדשי הגבול שאינן כפדין ויוצאין לחולין אינן דיין שפסול בני
 חללה בהן לא אם אמרת בקדשי מקדש שחייבין עליהן משום פגול ונותר וטמא
 תאמר בקדשי הגבול שאינן חייבין עליהם משום פגול ונותר וטמא קדשי הגבול
 שאינן חייבין עליהן משום פגול ונותר וטמא פסול בני חללה בהן קדשי מקדש
 שחייבין עליהם משום פגול ונותר וטמא אינן דיין שפסול בני חללה בהן לא
 אם אמרת בקדשי הגבול שאינן כפדין ויוצאין לחולין תאמר בקדשי מקדש שהן
 כפדין ויוצאין לחולין תלך בעך פרט לבני חללה בנותך פרט לבנות חללה האיל
 ויש בקדשי מקדש מה שאינן בקדשי הגבול ובקדשי הגבול מה שאינן בקדשי
 מקדש אל ידונו זה מזה ברית מלח עולם מה מלח שהיא מקיימת
 ובה שאינן בו אף הברית הזו תהא קיימת לפני לעולם היא בודא ולא בספק
 לך ולדעתך אתך לרבות טומטום ואטרוגינס שהן מאדע: על ארבע ועשרים
 מתנות אלו נברתה ברית ואהרן וכל כהן שאינו מודה בה ואין לו חלק בכהונה
 ואין נחתן לו מתנה מהן דתנא לך שמעון אומר כל כהן שאינו מודה בעבודתו
 לו חלק בכהונה שכל המקריב את דם העולמים לו תהיה שוק הימין למכה עבודה
 מעונה לבני אהרן כל כהן שאינו מודה בהן אין לו חלק בכהונה: ויאמר

ביפך האוכל פירותיו טבליים וכך לוי שאכל המעשר בטבולו אעפ שחייב
מדה אף משלמין המתנות לבעליהן: כי את מעשר בני יז אע ירומ ל
תרומה נקראת המעשר הזה תרומה מה תרומה לשם השם אף זה לשם השם מה
תרומה חייבין על זונה מיתה אף זה חייבין על זוננו מיתה מה תרומה טובלת
אף מעשר ראשון טובל: טעם ללויב ולחלה על כן אמרת להם וג' לפי שנתת
להם את המעשר אמרת להם אין לכם חלק בארץ יאיף לי לא בארץ פנען ומניין אף
בעבר הירדן ובארץ שלשה אמ' לא יטחלו נחלה בעבר הירדן ובארץ שלשה: אין
לי לא בעבר הירדן ובארץ שלשה ומניין אף בבזה שבמלחמה אמ' לא יטחלו נחלה
בבזה שבמלחמה: אא אף עכשו לא יהיה להם נחלה בארץ תל' בתוך בני ישראל בשעה
שישראל בארץ לא בשעה שהן בחוצה לארץ: וידבר ואל הלוים תרבו ואמר
יהם כי תקחו מאת בני יז אתם לוקחין את המעשר אין אתם לוקחין המעשר מיד
הכהנים מכאן אמרו אין מוציאין המעשר מסדה כהנים וכך כל המתנות כהונה
אין מוציאין אותן מכהן לכהן: דא כי תקחו מאת בני יז את המע' טבול
שאתה לוקח מישראל אתה מפריש ממנו תרומת מעשר ונותנה לכהן יצא טבול
שאתה לוקח מן הגוי שאין אתה נותן תרומת מעשר שתפריש ממנו לכהן לא
מוכרה לו בימיה: מכאן אמרו פירות הגוי שגדלו בקרקע שקנה בארץ ישראל
אם נגמרה מלכתן ביד גוי פטורין מכלום שנ' ונגנך ולא דגן גוי' לוקח ישראל
אחר שנתלשו קודם שתגמר מלאכתן וגמרו ישראל חייבין בכל מן התורה ומפריש
תרומה גדולה ונותנה לכהן ותרומת מעשר ומוכרה לכהן ומעשר ראשון והרי
הוא שלו מפני שהוא אומ' ולוי במעשר ולכהן בתרומת מעשר איני בארץ מ'טח
איש שאחז אתם יכולין ליטול ממנו כלום: אשר טענתכם מאתם בעלתיכם
מביד שכרונה ברית ללויים על המתנות שיהם וכדרך שכרונה ברית לכהנים
על המתנות שלהן כך נכרונה ברית ללויים על המעשרות שלהן שאין להן בו
כלום ע' שיקבלו עליהם להפריש את תרומתן: והרמבם מכוונת ל' מה
תל' ממנו מלמד שאין תורמין ממין על שאינו מינו: מעשר מן המעני אמ'
ו' אבהו אכ' ש' מעון בן לקוש מעשר ראשון שהקדימו בעבלין פטור מתרומה

גדולה שז' והדמותם ממנו תרומתי מעשר מן המעני מעשר מן המעשר
אמרתי לך ולא תרומה גדולה ומעשר מן המעשר אמ' ליה רב פפא לאביי מעתה
אפלו הקרימו בכרי נמי אמ' ליה עלך אמ' קרא מכל מעשרותיכם תרימו מרה
ואיתר לדבות את הכרי ולהוציא את השבלין האי אידגן והאי לא אידגן
מעשר מן המעשר מכאן שאין מפרישין תרומת מעשר באומדן לא מדקדקין
בחשבון ומפריש שהרי הקפידה עליה תודה ואמרה מעשר מן המעשר הינו דתנן
ואל תרבה לעשר אומדות יכול שאין לי חייב בתרומה לא מעשר ישראל וודאי
אין לי לא מעשר ישראל ומניין את מדבה מעשר גרים וגוים תל מעשר אין
לי לא מעשר גרים וגוים ומניין את מדבה מעשר לים תל מעשר מן המעשר אין
לי לא מעשר לים שהן נוטלין מן אחרים ומניין את מדבה מעשר כהנים תל מעשר
מן המעשר מה הלויים אין להם בו כלום עד שיקבלו עליהם להפריש את תרומתו
אף הכהנים אין להם בו כלום עד שיקבלו עליהם להפריש את תרומתו
ונחשב לכם תרומתכם במחשבה בלבד תהיה תרומה לפיכך אם הפריש תרומה
במחשבתו ולא הוציא בשפתו כלום הרי זו תרומה אבל התכוין לומר תרומה
ואמ' מעשר מעשר ואמ' תרומה לא אמר כלום עד שיהיה פיו ולבו שוין
זכשכ לכס תרומה כז' מה דגן מן הגרן ומלאה מן היקב שנ' להלן
חולין לישראל לכל דבר אף כן חולין לישראל לכל דבר כדגן מן הגרן מלאה
שאיין תורמין ממין על שאינו מינו יכול יבא מרים מן התלוש עלה מחובר
מן המחובר על התלוש אמ' כדגן מן הג' וכמ' מן היקב מה דגן מן הגרן ומלא
מן היקב שנ' להלן מן התלוש אף מן הקרקע אף כן מן התלוש מן הקרקע
מכאן אמרו אין תורמין מדבר שנגמרה מלאכתו על דבר שלא נגמרה מלאכתו
ולא מדבר שלא נגמרה מלאכתו על דבר שנגמרה מלאכתו ולא מדבר שלא
נגמרה מלאכתו על דבר שלא נגמרה מלאכתו שאין תורמין לא מן הגמור
על הגמור כן תרימו גם אתם וכול' לפי שהכהנים נוטלין מן הגמור
יכול יאכלו פירותיהן בטבול תל כן תרימו גם את כ' אתם או הלויים גם אתם
לדבות הכהנים דא גם אתם לדבות את השליח יכול אפלו שליח ברי

במשמנו תל גם אתם מה אתם בני ברית אף שלוחכם בעברית מכתב אכרו
חמשה לא יתנומו ואם תרמו אין תרומתן תרומה החדש והשוטה והקטן והנכרי
והתורם את שאינו שלו: תניא כן תרמו גם אתם אתם ולא שותפין אתם ולא
אריסין אתם ולא אפטרופין אתם ולא התורם את שאינו שלו ורמינהי אפטרופוס
חייב לעשר פירותיהן שליתומים אמר רב חסדא לא קשיא כאן להאכיל כאן להניח
מכל מעשרתיכם לרבות פירות השותפין שחייבין בתרומה ובמעשרות
לא מכל מעשרתיכם מגיד שמפרישין תרומת מעשר שלא מן המוקף אפלו מעשר
אחד במדינה או ומעשר אחד במדינה אחרת מפרישין מזה עלזה שז מכל מעשרו
תלמידי חכמים אין תורמין לא מן המוקף ואפלו תרומת מעשר: ונתתם מה
את תרומתי לאלה הכ אמר ר' יוחנן וכי אהרן לעולם קיים שנותנין לו תרומה אלא
מלמד שעתיד אהרן לחיות וישראל נותנין לו מתנות מבאן לתחיית המתים מן התורה
דבי ר' ישמעאל תאנא לאהרן מה אהרן חבר אף בעו חברים מבאן שאין נותנין
תרומה לכהן עם הארץ: אמר ר' שמואל בר נחמיה אמר ר' יונתן מפנין שאין נותנין
תרומה לכהן עם הארץ שנ' ואתמר לעם ליושב בירושלם לתת מתת לכהנים והלויים
למען יחזקו בתורותי כל המחזיק בתורתני יש לו מתת וכל שאינו מחזיק בתורת
ישאין לו מתת אמר רב חסדא בר אבא אמר רב יהודה כל הנותן תרומה לכהן עם
ארץ כאן נותנה לפני ארי מה ארי ספק דודס ואוכל ספק אינו דודס ואוכל אף כהן
עם ארץ ספק אוכלה בטורה ספק אוכלה בטומאה ר' יונתן אומר אף גורע לו מיתה
שנ' ומתו בו כי יחללו דביר אישר בין יעקב תאנת אף משיאו עון אשמה שנ'
והשיאו אותם עון אשמה באכלם את קדש: מכל מתנותיכם תרמו את
כל תרומתי מכל חלביו כל מתנות שאתה מפריש לשם השם לא יהיו לא כן
היפה ומן המשבח שבושך מכל חלביו את מקדשו יכול שאם דעה בין לוי
לעשות מעשרו תרומה לאחיים יבזל שאינו עושה אמר ר' יוחנן מעשר בני ישראל
אין ירימו לוי תרומה האם דעה לעשות תרומה לאחרים עושה או אם ניטלה
תרומתו יכול שהוא עושה אותה תרומה לאחרי אומר את מקדשו ממנו באמר
עשיתי בתוכו הוא עושה אותה תרומה לאחרי ואם אין קדשין בתוכו אין

תרופה ומעשרות בשכרן ואם עשו כן חילום ועליהם הנאום שיחתם בית הלוי
 ואם זאת קדשי בני יג' לא תחלו ולא תמ' מאי ואמ' ובי תימא מיתה לא' תא שמע
 לא תחלו ולא תמותו ובקשו חכמי לקנסן להיות מכרישין עליהן תרומה מושלה
 ומכאן מה לא קנסום שמא מכרישין מן הפטור על החייב: תניא נמי ומעין
 אתה אמר שכל כהן או לוי שיאמר לישראל תק לי סאה אחת ואני מחלל על גרך
 שהוא חייב מיתה תל' ואת קדשי בני יג' לא תחלו ולא תמ' איך לי לא כהנים ולויים
 המסייעין בגרות ומעייץ אף ישראל שיאמר לכהן הא לך סאה אחת וחלל לי על גרע
 שהוא חייב מיתה תל' ואת קדשי בני יג' לא תחלו ולא תמ' אף ישראל חייבין מיתה על
 חילול הקדשים: לפיכך צריך ליתן להן מתנותיהן בכבוד ובדרך גדולה שהן שלוחין
 של מקום המטילין שלום בין ישראל לאביהן שבשמים ומכפרין על עונותיהן ואנפ
 שאינן לכו היום מזבח כפרה עתה הקציה לקנץ גליות ישראל עמו ולקטף היכל הודת
 ולהחזיר משמרות כהונה ולויה למקומן וחוזרין להן כל מתנותיהן כשהיו מקורב
 של וריותי נפש הכהנים דשן ועמי את טובי ישבעו נאסיי' אמר כן יאמר בעלהו:
 ויבטח ביום המשיח לחודש שבת שנת ה'תתק"ל

הרד אדמה

מרשות אל ישראל יושבה כה' הבורא מלאכים פניהם פני להבים הקורא
 שמות ומונה מספר לכוכבים המכין מטר ומכסה שמים בעצים המזריח
 שחרים ומעריב ערבים וכל הגוים נגדו כאפס ותהו אשובים המנחיל לנו
 ב'וחות הברית באצבעו כעבים' אמר מי ענו וברות מלהבוא חצובים' כן
 השמיע ששון ושמחה רבנסאהובים' ויהו תפלתהם תמיד אליו קרובים וישביעם
 ויניבו נותן לחם לרעבים: יקרב קץ ישועתנו בעל הגבורות ויהיה
 ה' לנו למעוז ולמחסה בערות ויסתרנו בסתר גמיו צופה נסתרות ויטה לנו
 תיומיו שלושות כטהרות וישמיענו בקרוב מאמרי בשורות היפתח לעינינו
 נשן - במעכו גורות ויזכינו דלמדי וללמד להבין ולהורות בארץ ומסוג

עם הדמש לא אמ' שלמה מפני מה שמונה שרנים האמורים בתורה הצדק והחובל
בה' חייב וטאר שקנים ודמשים הצדק והחובל בה' חייב פטור לא מפני שיש להן
עורות ועל הדגים וכי אפשר לאדם לדבר עם הדגים לא אמ' שלמה מפני מה
בהמה חיה ועוף טעונין שחיטה והדגים אינן טעונין שחיטה אמ' שלמה על
כל אלה עמדותי ועל פרעה זו שלפדה לא עמדת כיון שהייתי מגיע לה הייתי
דורש בה וחוקר בה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני דא' זה שה' מי כהחכם
מי יודע פשר דבר חכמת אדם תמיד פנו ועז פני מי כהחכם או ישראל דכתיב
ואמרו ר' עם חכם ונבון הגוי וג' ומי יודע פשר דבר או ישראל שהן יודעין לפרש את
התורה מט' פנים טמא ומט' טהור חכמת אדם תמיד פנו ל' זכאי דשאב בשם
ו' שמואל בר טחמץ את מוצא כיון שעמדו ישראל לפני הר סיני ואמרו כל אשר דבר
י' נעשה ונשמע נתן עליהן מזיו השכינה שלמען הדא היא רבתי ויצאלך סם
בגוים ביפ' כי כל הוא בהו' אי' שמ' עליך וכיון שאמרו לאותו המעשה אה אהך ישו'
נעשו שונאים להקב' דכתי' ועוז פנו ישנה אף הקב' שינה עליהן את הדברים
אני אמרתי אהים אתם חבלתם מעשיכם אכן כבוד תמותון דא' מי כהחכם זה
תלמיד חכם ומי יודע פשר דבר בשעה שהוא יודע לפרש את משנתו חכמת
אדם תמיד פנו בשעה שהוא נשאל ומשיב ועז פנו ישנה בשעה שהוא נשאל
ואינו משיב ר' הוה יתב מתני' מעין שאין ממדיין בבכור זהרון אפודי דבר טרא
אמ' הדין ידע מאי אנת יתב מתני' גוי אחד ראה את ר' יודה ביד לעת' וחמא
אפודי נהירין אמ' חד מין תלת מלין אית בהדין גברא אי שאתי חמדא אי מוזיק
בגביתא אי מרבי חזירין שמעיה אמ' ליה תיפוח רוחיה דהווא גברא דחדא מעון
ליתבי לא מוזיק בגביתא אנת דאסיר לבר נש מן ישראל לאזמא בגביתא ולא
מרבי חזירין אנת דאסיר לבר נש מן ישראל למרביא חזירין דתענך לא יגדל חזירין
בפלמקום ולא שת חמדא אנת דמין ארבעה כוסות דאנת שותיה בלילי פסחא
אנת חזיק ריש' מן פסחא ועד עצרתא ר' מנא חזיק רישיה מן פסחא ועד
עצרתא וכל מה ליה ולמא אפך נהירין אמ' ליה אורית היא דמנהרא אפאינת
ר' אבהוא אגל לקסדין אנת מן תמן אפודי נהירין

המקדש שלח את כל פרעה נכה אמרו שלח לי אומנין בשכרן מה עשה פינים
כל אסטרוגלין שבו וצפו ודאו בני אדם שהן עתידין למות באותה השנה
ועמד ושילחן לו וכיון שבאו את כל שלמה צפה שלמה ברוח הקדש שהן עתידין
למות באותה השנה מה עשה שלמה נתן להן תכריכין ושילחן לו ושלח ליה כתב
ואמ' ליה לא הוה לך תכריכין לקבור מתוך הדריהן והדרי תכריכיהן: וכן ויחכם
שלמה מכל האדם זה אדם הראשון: מאיתן האזרחי זה אבינו ואנחנו שנ משכיל
לאיתן האזרחי: והימן זה משה לאבן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוה: וכלל
זה יוסף ויכלל יוסף את אביו ואת אחיו: ודודע זה דודו שלמבר ולמה הוא
קודם אותן דודע שהיו כולן מלאין דעה: בע מחול או ישראל שמחלה להם
השמינה על מעשה העגל: והי שמו בכל הגוים סביב מלמד שיצא לו שם
בזכמתו מראש ועד סוף: וידבר שלשת אפים משל ויהי שידו חמשה ואלף אמר
שמואל בר נחמן ויזדנו על כל המקרא ולא מצינו שנתנבא שלמה לא שמואל
מאות פסוקין והוא אומ' שלשת אפים משל: את מלמד שכל פסוק ופסוק שנתנבא
שלמה ישבו שנים שלשה טעמים היך דכתיב נזם זהב וחלי כתר מופיח חכם על
אזן שומעת: ורבנן אמרין שלשת אפים משל וחמשה טעמים על כל משל ומשל:
ויהי שידו של שלמה איך כתיבן את ויהי שידו של שלמה חמשה ואלף:
וידבר על הענים מן הארץ אשר בלבנון ועד האזוב אשר יצא בקיר וכי
אפשר לאדם לדבר עם הארץ ועם האזוב את כן אמ' שלמה מפני מה מצודע
זה מיטהר בגבוה שבגבוהים ובנמוך שבנמוכים לא על ידי שאם מגבירה
עצמו כארץ הקנה משפילו כאזוב ואם משפילו עצמו כאזוב הקנה מגבירה
כארץ: הלל אומ' הגבהות היא השפלות והשפלות היא הגבהות ומה טעמיה
המגבירה לשבת המשפילי לדחות: וידבר על הבהמה ועל העוף וכי
אפשר לאדם לדבר עם הבהמה ועם העוף את אמ' שלמה מפני מה הצדמה עתת
בשחיטת שני הסימנין והעוף בשחיטת סימן אחד את שהצדמה נבדלת מן
היבשה והעוף נבדל מן הדיקק אמ' לתבון בשם ר' שמואל קבור קיא אנני
דגלויי דתורנגולא דמיין לחרספיתא דנושא: ועל הרמש וכי אנני

ליתים בתורה אשכבה לוחטים זה דואג ואחיתנפל שהיו לוחטין אחד לשון
הרע בני אדם שעהם חנית וחנים או אנשי קעילה היוסגידוכ בעלי קעילה בידו
ולשונם חרב חדה או הזיפים של בבואת הזיפים ויאמרו לשאל הלא דויד מסתתר
עמנו בחותה שעה אמ' דויד לפני הקצה רבון העולמים וכי מה שכינתך עושה
בארץ דומה על שמים אהים סליק שכינתך מביניהון אבל דורו שלא חתב כולך
עובדי עז ועלידי שלא היה בהן דלטודין היו יוצאין למלחמה ונוצחין הוא
שעובדיה אומ' לאהו הלא הגד לאדני את תנ' עשיתך בהדג איך את נבי' יי ואחב
מנבי'י מאתיש ואכל לחם ומים את לחם למה מים ואם מים למה לחם לא מלמד
שהיו המים קשיין לו להביא יתר מן הלחם ואליהו מכריז בדאש הכדמל ואומר
אני כותרת נביא ליי וכל עמא ידעין ואת מחויין למלכא: דא מזק שבע
לחנן בר פזי פתר קרייה בפדסת פדה אדמה שישבה משבעה שבעה שבע פדות
שבע טריפות שבע הזיות שבעה ביבוסין שבעה טמאין שבעה טהודין שבעה
כהנס אם יאמר לך אדם חסידין הז אמור לו אף משה ואהרן היו בכלל מניין ממה
שקדינו בעעץ וידבר ייאל משה ואל אה לאמ' זאת חקת התורה לייצחקפתח
כל צנבסיתך בחכמה אמרת אחכמה והיא דהוקה ממע' וכת' ויתן אהים חכמה
לשלמה ותבונה הדבד מאד ורחבלב כחול אשר על שפתהים מהות טחול לוי
אומ' נתן לו חכמה כנגד כל ישראל שנ' בהן והיה מספר בני ישראל כההים: ודבן
אמדין מה החול הזה גוד לים כך היתה חכמה גוד לשלמה מתלא אמר דעה
קנית מה חסרת דעה חסרת מה קנית' וכן הוא אומ' עיר פדוצה ואין חומה וג'
כעיר פדוצה ואין חומה כן איש אשר אין מעצר לדוחו' וכת' והרב חכמת שלמה
מחכמת כל בני קדם ומה היתה חכמתן של בני קדם שהיו יודעין במזל וערומין
בטיור אמ' רבן שמעון בן גמליא בשלשה דברים אני משביח את בני המזרח
שתיין נושקין בפה את ביד ואין נושקין בפה לא בסכין ואינן נוטלין ענה לא
במקום מרוח שנ' בתוכו יעקב וישלח יעקב ויקרא לרחל וללאה הי אל יאנו
למקום מרווח: ומכל חכמת מצדים ומה היתה חכמתן של מצדים שהיו
יודעין במזל וערומין בטיור את מוצא בשעה שבקש שלמה לבנות את בית

טהורות: וְתַחֲסוּם בְּדַם חַיִּי לְאֵי פִתְחֵי אֲמֵרוֹתַי אֲמֵרוֹת טְהוֹרוֹת כַּסֵּף צְדוּקָה
בְּעֵלֶיךָ לְאֶרֶץ מִזְקָק שְׂבַעֲתֵם אֲמֵרוֹתַי: אֲמֵרוֹת הֵן אֲמֵרוֹת בֶּשֶׁר וְיֵם אֲנוֹן אֲמֵרוֹת
בְּזוֹהַג שְׂבַעֲלֵם מִלֶּךְ בֶּשֶׁר וְדָם כַּכֶּסֶף לְמַדִּינָה וּבְנֵי מַדִּינָה מִקְלִיטִין אֹהֶתּוֹ וְעַרְבֵי
לוֹ קִלְלוֹן וְהוּא אֹמֵר וְהֵן לְמַחַר אֲנִי בֹנֶה לְכֶם דְּמַסִּיּוֹת וּמִדַּח צְאוֹת לְמַחַר אֲנִי
מִכְּנִיעַ לְכֶם אֲמֵר לְעַד יֵשֶׁן וְלֹא עֵמָד אֵיכָן הוּא וְאֵיכָן אֲמֵרוֹתֵינוּ אֲבֵל הַקְּבִי אֵינוֹ
כֵן אֲתוּי אֵל אֲמֵת מֵהוּא אֲמֵת אֵל וְאֲבֹן אֵין אֲמֵת אֵל לֵאלֹהִים שְׁהוּא לֹהִים חַיִּים
וּמִלֶּךְ עוֹלָם: טְהוֹרוֹת לְיֹדֵן בְּשֵׁם לְיֹחֲכֵן וְלְבִרְפִיָּה בְּשֵׁם לְעַמְד וְלְיַעֲקֹב
דְּכַפֵּר חֲכָן בְּשֵׁם לְיְהוֹשֻׁעַ בְּזוֹי מְצִינֵן שְׁעִיקָם הַקְּבִי שׁוֹנֵם שְׁלוֹשׁ תִּיבּוֹת כְּדִי
שְׁלֹא לְהוֹצִיא דְבַר שְׁלֹטוֹמָאָה מִפִּי דְכַת מְכַל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה תִּקַּח לָךְ שְׂבַע
שְׂבַעֵי אִישׁ וְאֵי וּמִן הַבָּהּ הַטְּמֵאָה אֵין כּוֹכֵן לֹא אִשְׁר לֹא טְהוֹרָה הִיא
תִּנְתָּ אֵמֵר לְיְהוֹשֻׁעַ בְּזוֹי לְעוֹלָם אֲלִיּוֹצִיא אֲדָם דְּבַר מַגּוֹנָה מִפִּי שְׁהֲרִי עֵיקָם
הַכַּת שְׁמוֹנֵה אֲוֵרוֹת שְׁלֹא לְהוֹצִיא דְבַר מַגּוֹנָה שֶׁן וּמִן הַבְּהֵמָה אֵי אֵינוֹ טְהוֹרָה
דְּבַפְּתָ אֵמֵר תִּשַׁע אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה טְהוֹר מִקְרָה לִילָה דְאֲבִינָא אֵמֵר עֲשֶׂר וְאֵין
דְּטְהוֹר רַב אֲחַא בְּרִי יַעֲקֹב אֵמֵר שֶׁשׁ עֲשׂוּהָ שֶׁן כִּי אֲמֵר מִקְרָה הוּא בְּלֹא טְהוֹר
הוּא כִּי לֹא טְהוֹר: אֵמֵר לְיֹדֵן בְּרִי מְנַשָּׁה כְּשֶׁבֶל לְפִתְחוֹ וְהֵן בְּסִימְנֵי בְּהֵמָה
טְמֵאָה לֹא פִתַּח לָהֵן אֲתִּימַע טְהוֹרָה דְכַת אֲתִּיגְמַל כִּי לֹא מִפְרִישׁ פְּרִשׁ הוּא אֵין
כּוֹכֵן לֹא כִי מַעֲלֵת גְּרָה הוּא אֲתִּי שֶׁכֵּן כִּי לֹא מִפְרִישׁ פֹּל הוּא אֵין כּוֹכֵן לֹא
כִי מַעֲלֵת גְּרָה הוּא אֲתִּי חֲחִזִיר כִּי לֹא מַעֲלָה גְּרָה הוּא אֵין כּוֹכֵן לֹא כִי מִפֹּל
פֹּל הוּא: כַּסֵּף צְדוּקָה בְּעֵלֶיךָ לֹא מִן שְׂבַע לְיְהוֹשֻׁעַ דְּסַכְכִין בְּשֵׁם לְרֹי
תִּינּוֹקוֹת שְׁהִין בִּימִידוּיָד עַד שְׁלֹא יִטְעִמוּ טַעַם חֲטָאָה הִין יִרְעִין לְכַשׁ אֲרַב
הַתּוֹרָה אַרְבַּעִים וְתִשַׁע כַּעֲס טַמָּא וְאַרְבַּעִים וְתִשַׁע כַּעֲס טְהוֹר וְהִיא דְרִיךְ
מִתְּפִלָּה עֲלֵיהֵן וְאֹמֵר אֲתִּי יִתְשַׁמְדִים תִּצְדְּכוּ מִן הַדּוֹר זֹו לְעוֹלָם אֲתִּי יִתְשַׁמְדִים
כִּי אֲוִרֵיהֶן בְּלִיבְהוֹן: תִּצְדְּכוּ מִן הַן זֹו לְכַ מִן הַדּוֹר הַהוּא שְׁהוּא חַיִּיב
כִּלְיָה וְאַחַר כִּלְהַשְׁבַּח הַזֶּה הִין יוֹצִיטִין לְמַלְחָמָה וְכּוֹפְלִין וְלִמָּה עֲלִיָּדִי שְׁהִיא
בְּהֵן דִּילָהּ דִּין הִין יוֹצִיטִין לְמַלְחָמָה וְכּוֹפְלִין הוּא שְׁדוּיָד אֹמֵר כִּפְשֵׁי בְּתוֹךְ
לְבָאִים אֲשֶׁכְּבִה לְהַטְיֹסוֹן כִּפְשֵׁי בְּתוֹךְ לְבָאִים זֶה אֲבַגְרֵן בְּן כִּד וְעַמִּישָׁא שְׁהִין

א. הקנה חקה שחקקת לך וגזירה שגזרת לך אין את רשאי לעבור על גזירותי
מפני מה כל הקרבנות באין זכרים וזו באה נקבה אמר איבן לבן שפחה
שטנף בפלטיץ של מלך אמר המלך תבוא אמו ותקניח את הצואה בחיקה כך אמר
הקנה תבוא פרה ותכפר על מעשה עגל וכך את מוצא שנשחטה פרה ראשונה בשבע
בניסן ולמה בניסן שמשבעה עשר בתמוז ועד שבע בניסן מאזנים וחמשה ושמונים
יום מכין פרה כדי שתכפר על אותה מעשה : ומפני מה לא ידוקה ולא שחורה
ולא לבנה לא אדומה אמר הקנה תבוא אדומה ותכפר על מעשה אדום זה זהב העגל
דבר אל בני ישראל משל צבור באה הפנה אינה באה לא משל יחידים ולא
משל גרים ולא משל נשים ולא משל עבדים ומכין לרבות יחידים וגרים ונשים ועבדים
שישקלו או שישתתפו אמר וידבר : לרבות את היחידים דבר אל בני ישראל לרבות את
הגרים לאמר לרבות את הנשים ועבדים ובעד השני אתה אומר בני ישראל להזהיר את
הגזרים על ידי קטנים להנהיגם במצוות : ויקחו איך יביאנה אליך ותהא גזבר
עליה יכול שאין לי שהיה משה גזבר זה על הפרה ומכין אף על השמן תל ויקחו
אלך שמן זיתך יכול שאין לי שהיה גזבר על הפרה זה משה ומכין אף תהרן
אמר וידבר יי אל משה ואל צהרן הקיש אהרן למשה מה משה גזבר על הפרה אף
אהרן גזבר על הפרה ומכין שימנו גזברין לדורות תל ואתה תצוה צו את בני ישראל
לפה שז ושדף את הפרה לעיניו שיהו עינו בה שלא יעשה בה מלאכה ואם עשה
בה מלאכה פסלה כשצמח חקת ייבה הממלא והמקדש שיהו עינו בה שלא יעשה
בה מלאכה ואם עשה בה מלאכה פסלה יכול אף האוסף אמר זאת יכול אף המקדש
והממלא אמר אשר צוה יי את משה : ויקחו פרה שלא יקחו עגלה ויגדלו
אמרו מעשה שלקחו פרה אדמה מביץ הגוים והיו משמריז אותה עד שהיתה
בת שלוש שנים וחזרו ולקחו אותה מתרומת הלשכה לקיים מה שז ויקחו איך
פרה שלא יקחו עגלה ויגדלו ל אישור אומ אין לקחין מביץ הגוים וחכמי משירין
אמרו מעשה שלקחו פרה מביץ הגוים הערביים והיו קוראין אותה למת למד
והיא רצה ובאה : ויקחו פרה מאותה שתהא בת שלוש או בת ארבע שנים

שני ימותי משה לוי ייבה בטו הונתו ר' שמעון תשחור וחסדל ויה

פרה יכול מולבנת או מושחדת תל אדומה או אדומה יכול בזמן שרובה מאדים
תל תמימה אם לומר שהיא תמימה מן המזמין והלא כבוד נאמר אשר תיקנה מום
היא מה אע מקיים תמימה אם אינו ענין למומין תנהו ענין לאדמות מפמה
יהא בה ותהא פסולה וייעזר אומ' משתנים עד שלוש הדין זו פסולה ויהושע אומ'
מחמש ועד חמשים הדין זו כשרה ויהושע בין בתורה אומ' אפלו אחת בראשה ואחת
בזנבה הדין זו פסולה וי עקיבה אומ' אם יש בה הרבה כשרה ובלבד שיעבידים כמחל
אבל אם היו שתים לתוך גת אחת פסולה מפני שהיא כראית כמין קדחת וכפן אם היו
בה שתים בתוך שתי כוסות והן מוכיחות זו על זו הדין זו פסולה השנים והלשון אי כן
פוסלין בפרה הקרנים והטלפים הדין זה יגוד פרה שגלגל עיניה משחיר הדין מביאין פרות
אחרות ומעמידין אותה בתוכן אם רומה בגל עיניה לאחת מהן הדין זו כשרה ואם לאו
הדין זו פסולה: אשר איך בה מגיד שהנא נפסלת בזמם מכאן אמרו כל המומין
הפוסלין במוקדשין פוסלין בפרה אשר איך בה מום לזבות שהיה בה מום וזיה
ומקומו ניכר הדין מום אשר לא עלה עליה על מגיד שהיא נפסלת בעל ומנין
לפסול שאר עבודות בעול נאמר בפרה אשר לא עלה עליה על נאמר בעולה אע"פ
עבד בה אשר לא משכה בעול ימה עול האמור בעגלה עשה שאר עבודות בעול אף
עול האמור בפרה נעשה שאר עבודות בעול אם כן למה נאמר אשר לא עלה על שהעול
פוסל בין בשעת עבודה בין שלא בשעת עבודה ושאר עבודות איך פוסלות את בשעת
עבודה כיצד קשר עליה עול אע"פ שלא חרשה בו נפסלה הפניסה לדוש אינה נפסלת
עד שידוש בה: ובט' השני אתה אומ' אשר לא עלה עליה עול על כל העולה עליה
פוסלה טען ידו עליה ועבד מכאן והילך הדין זו פסולה היתה עובדת בנה או יודדת
בירדה או עולה במעלה נלה בזנבה לסעיה כשרה שתעבדנו פסולה קשרה בזממה
כשרה קיפלה וכתנה בין קרניה הדין זו פסולה פרש עליתו עליה מפיג הדמה ומפני
הזבובים הדין זו כשרה עשה לה סבילים בשביל שלא תחליק הדין זו כשרה נעשית
בה מלאכה מאילנה או עלה עליה זכור מאילין אם לרצונו פסולה שהדין נאמר דה דיין
אין יוא עבד בה עבד בת שאם עובדי בה לרצונו הדין זה כמי שעבד בה לפיכך אם
עלה הטורח יד נלה ונלה יירדה ל

וַכֵּן הָיָה לְרִבְקָה זָדוּשָׁה מֵאֵילֵיהֶּ כִּשְׁרָה הַכְּבִישָׁה כְּדִי שֶׁתִּנְכַּח וְתִדְוֹשׁ פְּמֹלָה שֶׁהָיָה
עֲשֵׂת לְרִצּוֹנָהּ מַעֲשֵׂה שִׁירָדוֹ זָקֵנִי יְדוּשָׁלַם אֶת־לְבוֹ אֶחָד שֶׁשָּׁמְעוּ שֶׁפָּרַדָּה
אֲדוּמָה אֶת־לֹו וְשָׂמָה עֲלֵיהֶן בְּאֶף זְהוּבִים אִם לְמַחֵר הִיהוּדִים אֲדוּמִרִין אֲשֶׁר לֹא עָלָה
עֲלֵיהֶן עוֹלָה הִיא מִנִּיחַ עוֹלָה עַל צוֹאָרָה אֲמָרוּ לוֹ הוֹצִיָאָה אֲלֵינוּ וְנִתְּנוּ לוֹ אֶף זְהוּבִים
הוֹצִיָאָה לָהֶן אֲמָרוּ לוֹ אֶפְלוּ אֵתְּךָ נֹתְנָה לָנוּ חֲנָם אֵיךְ לָנוּ בְּהֵנָחָה הַחֲזִירָנוּ אֶת־
הַדָּמִים כִּיּוֹן שֶׁלְקָחוּ הֵימָנוּ הַדָּמִים עָלָה לְדָחַשׁ הַגָּג וְנִכְלָרְמַת סִימָן הִיא לְחֲנָמִים
שְׁשֵׁתִי שְׁעָרוֹת הֵיוּ בְּכַתְּפָה שְׁתֵּי וְעַדָּב וּבִשְׁעָה שְׁעוֹלָה עָלֶיהָ עוֹלָה עַל צוֹאָרָה רֹדֵן
כּוֹשְׁדוֹת וְהָיוּ עֵינֶיהָ פְּאֻלְטוֹת לְמִקְוֵם הַכֹּדֵר וְנִתְּנָה אֹתָהּ אֶל אֶעֱזָר הַכֹּדֵר
כָּבֹל אֶף שְׁלֹדוֹת בְּאֶעֱזָר תֵּל אֹתָהּ אֹתָהּ לְאֶעֱזָר אֵיךְ שְׁלֹדוֹת לְאֶעֱזָר מֵהַ תֵּל הַהֶחָן
זֶה הַמִּכְהֵן בְּבָגָדִים דְּבָדִיר חֲנֵנִי נִמְצָאת אֹמֵר שֶׁשְׂרִיפֵת הַפֶּדָה כְּשֶׁהָיָה בֵּין בְּכָהֵן
גָּדוֹל בֵּין בְּכָהֵן הַדְּיוּטָה וּמַעֲיָן שֶׁהִיא כְּשֶׁהָיָה בְּהַדְּיוּטָה שֶׁהָיָה פֶדָה דָּאֲשׁוּנָה שְׂדָפָה אֶעֱזָר
יַעֲדִיךָ הִיא אֶת־הַדָּרָן קִיִּים וְהַעֲשֵׂה אֹתָהּ לֹבֵשׁ אַרְבַּעַה כְּלִים שֶׁלְכָהֵן הַדְּיוּטָה בֵּין שֶׁהִיא
הַעֲשֵׂה אֹתָהּ כֶּהֶן הַדְּיוּטָה אֲוֹ כֶּהֶן גָּדוֹל דָּאִיהָ לְדָבָר מִפֶּדָה דָּאֲשׁוּנָה שֶׁשְׂדָפָה אֶעֱזָרוֹנִי
לֹבֵשׁ הִיא אֶעֱזָר בְּגָדִים כֶּהֶן גָּדוֹל בִּימֵי אֲבִיר וְהוֹצִיָאָה אֹתָהּ לֹא הִיָּיתָ כְּלֵהֶן
לְצִיָּאת אֵיךְ מוֹצִיָּאֵךְ עִמָּה שְׁחוֹרָה שֶׁלֹא יֵאֲמָרוּ שְׁחוֹרָה שְׁחָנוּ וְלֹא אֲדוּמָה שֶׁלֹא
יֵאֲמָרוּ שְׁתֵּנִים שְׁחָנוּ לִי וְסִי אֹמֵר לֹא מִן הַשֶּׁמֶהֶזָּה לֹא מִשׁוֹם שֶׁנִּי וְהוֹצִיָאָה אֹתָהּ לְכֹהֵן
אֶל מַחוּץ לְמַחֲנֵה חוּץ לְשֹׁלוֹשׁ מַחֲנוֹת חוּץ לְמַחֲנֵה שְׂכִינָה וּמַחֲנֵה לִיִּיהוּמַחֲנֵה
יִשְׂרָאֵל וּבְהַר הַמִּשְׁחָה הִיוּ טוֹרְפִין אֹתָהּ וּכְבֹשׁ הִיוּ עוֹשִׂין מֵהַר הַבַּיִת לְהַר הַמִּשְׁחָה
וּבְכֹהֵן הִיא כִּיפִין וּבִיָּעָה עַל גְּבִי כִּיפִין מִפְּנֵי קִבְרֵי הַתְּהוֹם אֶף מִקְוֵם שֶׁרִיפֵתָהּ וּמִקְוֵם
הַטְּבִילָה שֶׁהִיוּ בְּהַר הַמִּשְׁחָה תַּחְתֵּיהֶן חֲלוּלָה הִיא מִפְּנֵי קִבְרֵי הַתְּהוֹם תִּמְצָתֵנִי
וְכֵן יֵאָדָר אֹמֵר כִּבֵּשׁ פֶּדָה כֶּהֶנֶם גְּדוֹלִים עוֹשִׂין אֹתָהּ מִשְׁלַעֲצָמָן חֲלָה הִיא תַּחְתֵּיהֶן
מֵהֶן מוֹצִיָּאת פֶּדָתָהּ בְּכֹשׁוֹ שֶׁלְחִבּוּרָהּ לֹא סוֹתְרוּ וְחוֹזְרֵי בֹנֵה אֶחָד מִשְׁלֹוֹ לְחֹנֵן
כִּישָׁם לְאֶחָד יִתֵּן מִשְׁשִׁים כִּכְרֵהָ הִיא יוֹצֵאת עֲלֵינוּ יִיחָצִים הִיוּ וְהָאֵתֵנִיךְ שָׁמְעוּ
הַעֲדִיךָ עֲשֵׂה שְׁתֵּי פְרוֹת וְלֹא בְּכֹשׁ שֶׁהוֹצִיָאָה אֶתְּךָ וְשׁוֹנָה הוֹצִיָאָה אֶת־הַשְּׂעִיָּה
יָצִיתָ לָךְ מִיָּמָר עַל אֹתָהּ צִיִּיק שֶׁהִיא שׁוֹחֵץ לְאֲבוֹיָהּ שֶׁסָּדֵל אֶעֱזָר מִשׁוֹם סִלְסִילָה
שֶׁחָנֵּן אֹתָהּ פֶּדָה בְּשֶׁהִיטָה כְּשֶׁהָיָה פְּמֹלָה עָלָה בְּטֵרֵיפָהּ עוֹמֵר

בשחיטה פסולה נמצא הכשר בפרה פסול בעגלה והכשר בעגלה פסול בפרה :
ותהא פרה כשרה בעריפה מקל וחומר ומה עגלה שלא הוכשרה :
הוכשרה בעריפה פרה שהוכשרה בשחיטה אינו דין שהוכשרה בעריפה אמר
קרא ושחט וחוקה בשחיטה איך בעריפה לא וכל היטב דכתבא חוקה לא דרשינן
קל וחומר והא נבי קל וחומר יוס הכפורים דכתבא חוקה ותעא ועשהו חטאת
הגורל עושה חטאת ואיך שב עשה חטאת שיכול והלא דין הוא ומה במקום
שלא קידש הגורל קידש השם מקום שקידש הגורל אינו דין שקידש השם תל
ועשהו חטאת הגורל עושה חטאת ואיך השם עושה חטאת טעמא דכח ועשהו
חטאת הא לאו הכי דרשינן קל וחומר ואעג דכתבא חוקה מעיט דחמנא גבי
עגלה ערופה הערופה זאת בעריפה ולא אחרת בעריפה ותהא עגלה כשרה
בשחיטה מקל וחומר ומה פרה שלא הוכשרה בעריפה הוכשרה בשחיטה עגלה
שהוכשרה בעגלה שהוכשרה בעריפה אינו דין שהוכשרה בשחיטה אמר קרא
ועדפושם הערופה בעריפה איך בשחיטה לא : ושחט אותה איך שוחטין
שתי פרות כאחת ושחט יכול לעזר עצמו היה שוחט תל ושחט אותה לפני
אחר היה שוחט לא לעזר ואם שחט הזר פסולה : כיוצא בדבר אתה אומר
והפילו העופט והכהו לפני יכול השופט עצמו היה מכה תל והכהו לפני אחר
היה מכה לא השופט : לפני לפע ההיכל ואם שחטה או שרפה שלא כנגד ההיכל
פסולה : דתנן פרה חטאת ששחטה חוץ מגתה מאי חוץ מגתה אמר שמעון
בן לקיש חוץ ממקום הבדוק לה אמר יוחנן והלא כלארץ ישראל בדוקה היא
לא אמר יוחנן כגון ששרפה חוץ לחומה שלא כנגד הפתח דאמר רב אבהו
שחטה שלא כנגד הפתח פסולה שנ והזה ושחט מה הזאת כנגד הפתח
שחיטתה כנגד הפתח וכי תמא לא מקשיא והא איתמר שרפה שלא כנגד
הפתח ד יוחנן אמר פסולה ד אושעיה אומ כשרה ד יוחנן אמר פסולה ד שורף והזה
דא שעיא אומ כשרה אמר קרא על פרשה ישרף מקום שפורעו למיתו שם תהא
אריפה לא מובעיא קאמ לא מיבעיא חוץ לחומה דרחוקי רחוקה לא לפניס מן
חיה דקדושה קרבה אימא תתכשר קא משמעלי : לא לפניו מולמד שאם

נתעסק בדבר אחד בשעת שחיטה הרי זו פסולה שכל לפניו מכאן שהמלאכה
פוסלת בה' ולקח לעזר הל' מרמ' באנ' מצותה מצותיך לא מצות כלי לפיכך
אם קיבל דמה בכלי פסולה הזה בכלי אכלו הזייה אחת הזייתו פסולה' אמרו
פעם אחת היה ר' יוסי הגלילי יושב וקודש בפרה בטבריה ור' שמעון בן חנניה יושב
שם אמר ר' יוסה הגלילי נאמ' ולקח לעזר הל' מרמ' באנ' בכלי לא ביד אמ' לור' שמעון
בן חנניה הואיל ושמך אשם מכשיר ודם פרה מכשיר מה הכשר שמך אשם מן היד
אבל לא מן הכלי אף הכשר דם פרה מן היד אבל לא מן הכלי מוטב לידון הכשר
מהכשר הכשר שבאצבע מהכשר שבאצבע ואלין כיון דם צפור מצורע מפני
שהכשירו באגודה אמ' לור' יוסי הגלילי הואיל ודם פרה מכשיר ודם צפור מכשיר
מה הכשר דם צפור מן הכלי אבל לא מן היד אף הכשר דם פרה מן הכלי אבל לא
מן היד מוטב לידון הכשר מהכשר הכשר דם מהכשר דם ואלין כיון שמך אשם
שאיך הכשרו הכשר דם אמ' לור' שמעון בן חנניה והרי דם אשם מצורע יוכיח
שאעפ' שהכשרו הכשר דם הרי הוא מן היד אבל לא מן הכלי מוטב לידון הכשר
מהכשר הכשר דם מהכשר דם מהכשר קודש מהכשר קודש ואלין כיון דם צפור
מצורע שאיך הכשירו הכשר קודש אמ' לור' יוסי הגלילי הואיל ודם פרה מכשיר
ודם צפור מכשיר מה הכשר דם צפור מן הכלי אבל לא מן היד אף הכשר דם פרה
מן הכלי אבל לא מן היד מוטב לידון הכשר מהכשר הכשר שבחוף מהכשר
שבחוף ואלין כיון דם אשם מצורע מפני שהכשירו בפנים הא' צדיתה ולמר ולקח
לעזר וכהן מדמה בכלי אבל לא ביד והלכתי מצותה מצותיך לא מצות כלי
ולקח לעזרה כהן מרמ' באנ' נאמ' כהן ואצבע' ובמצורע כהן ואצבע
מה כהן ואצבע שנ' במצורע היא המיומנת שבימין אף כהן ואצבע שנ' כהן
היא המיומנת שבימין לפיכך שוחט בימינו ומקבל הדם בשמאלו ומזה באצבעו
הימנית מן הדם שבכפו השמאלית שבע פעמים ואם הזה בשמאל אפלו אחרת
הזייתו פסולה' והזה אל כפח פניאה מוע' שיהא מכוון כנגד פתח אהל
מוע' הזייתו פ' בהר הזתים ויהיה רואהו ואם לא כיון כנגד ההיכל פסולה לכך שנת
כל הכתלים שהיו שם גבוהים חוץ מכותל מזרחי שהכהן השורף את הפרה עומד

בהר המשחה ומתכוין ורואה פתחו שלהיכל בשעת הזיית הדם . מדמה
שבע פעמי שתהא פעם האחרונה שווה לשנייה יכול מטבילה אחת היה מזדה
שבע הזיות אמר בדם וגזה שבע שיהוא שבע טבילות כנגד שבע הזיות יכול שהיה
מזה כולן כזאת אמר פעמים זו אחר זו זו אחר זו : ושרף את הפרה לעינו
שיהו עינו בה שלא יעשה בה מלאכה עד שתעשה אפר ואם עשה בה מלאכה
פסולה : את ערה ואת בשורה עורה מחובר לבשרה : בשדה לא בשד עזרה או
בשדה פדט לדמה תל ואת דמה או דמה פדט לפדשה תל על פרשה : כשאמרה
שלא יצא דמה חוץ לגת שאם יצא חוץ לגת פסולה כשאמר על פרשה ולא אמר
עם פרשה מה פרשה במקומו אף כולן במקומן וכן בבקעיות שיצאו חוץ למעטה
אם יש בהן כזית יחזירם למקומן או יתן עליהם ענים ושורפן במקומן : ישרף
את שהוא חצה לשרוף ישרוף מכאן אמרו שרפה שלא בענים או בכל ענים אפלו
בקט אפלו בגבבה כשרה ומצתה שלא ימעטלה ענים מן הראוילה ליוסיואמי
חבוליאזוב היו משליכין לתוכה בשביל לדבות את האפר : ולקח הכהן עץ
יכול אחד מכל העצים תל ארז או ארז יכול אף טורף שלארז תל עץ ארז הא
מה הדבר בקעת מתוך לבו שלארז וכמין מחוק היה : ואזוב לא אאובין לא
אזוב טחילית ולא אזוב מדברי ולא אזוב דומי ולא אזוב תלוי בשמו ולא תלוי בשם
אחד מכאן היה לשמעון אומ' צפור תלויה בשמה שמן תלוי בשמו יין תלוי בשמו
כשר לנסכים : ושני יכול אחד מכל הצבעים תל תולעת או תולעת זה לבן תלושני
הא מה הדבר השני שבתולעתו שמעון אומ' המשונה שבתולעתו שיעבור
ארז ואזוב אין פחות מטפח ומשני התולעת משקל חמש קלעים : תניא שלוש
לשונות הן שלפדה משקל חמש קלעים שלשעיר המשולח משקל שני קלעים
שלמצורע משקל סלע : והשליך אל תוך שרף הפ' כשהיא נושא להבקייע
פסדה להזות ממנה ו' מאיר אומ' אין מזין ממנה עד שתעשה אפר : והשליך
אל תוך שרף הפ' כורך האזוב עם הארז בלשון שלשני ומשליך אל תוך בטנה שנ
אל תוך שרף הפ' ואינו משליך לא קודם שיצת האור בחובה ולא אחר שתעשה
אפר שנ אל תוך שרפת הכהן ואם השליך פסולה ובין שהשליך שלשתן כאחד או

זה אחר זה בין לתוך גופה בין לתוך שרצתה בין שנקדעה מאיליה ואחר
כך השליך בין שקדעה ביד או בכלי כשרה וכבס בגדיז הכה מלמד
שהוא טמא ומטמא בגדים כל זמן שלא פירש ממטמאיו אבל אחר שיפדוש
ממטמאיו אינו מטמא בגדים ורחץ בשרו במים מלמד שהוא טעון טבילה
וטמא הכהן עד הער מלמד שהוא טעון הערב שמש והשורף אותה אינה הוא
שורף זה המסייע בשריפה כגון המהפך בשריפה בבשר והמשליך עצים והמהפך
באש והחותה גהלים כדי שתבער האש ודומה להן יכול אף המסדר אתה מערבה
והמצית את האוד יהא מטמא בגדים תל אותה אותה כולה כטאמרה שורף והשורף
לצבות כזית יכבס בגדיו ולא בגדים המנוגעין במים שתי פעמים מה
אל שהיה בדין הואיל ואתה טעון טבילה וכלים טעונים טבילה מה אדם טובר
בראיו לו אף כלים טובלין בראיו להן תל במים במים מקום שאדם טובל עס ודיס
וכלים טובלין בלוא במקוה אבל במעיז אדם טובל בראיו לו וכלים טובלין בראיו
להן ואסף לפי שמצינו שכל מעשה פדה בכהן שומעע אף אסיפת האכר
לא תהא לא בכהן תל אש ואסף איש להוציא את הקטן או להוציא את האשה
תל טהור וכשאמ איש ריבה אפלו נתן אפלו ממזר אפלו גראפלו עבד משוחרר
מלמד שתסיפת האפר כשרה בכל אדם מישאל חוץ מחדש שוטה וקטן שאינן בני
דעת וכזאת אסף בלילה או שעשה עמו מלאכה כשר שני ואסף מכל מקום
איש טהור זה הטהור למעשר שני אעפ שאינו טהור לתרומה עד שיעדיב
שמשו הדי הוא טהור לפדה מכאן אמרו כלה עוסקין בפדה מתחלה ועד סוף
שהיו טבולי יום כשרים ולפי שהיו הערוקין אומדין שאין כשר לפדה לא מעורבי
שמש היו בית דין מטמאין את הכהן השורף את הפדה ומטמאין את כר
הכלים ומטבילין אותם ומתעסקין בהן כשהן טבולי יום כדי להוציא מליבן של
צדוקים ומעשה בי שמעל בן פינצי שעשה פדה אדומה במעורבי שמש ואמרו לו
חכמים אם מקיימין אנו את זאת מוציאין אנו שם רע על הדאשוטת ויהיו אומרות
טמאות היו וגזרו עליה ושרכזה וחזר ועשה אחרת בטבולי יום והעני מחוץ
למחנ חוץ למחנה שכינה כיצד היו עושין היו כותשין אותה במכתשת וכופרים

אזתה בכבודות ו' ישמעאל אומ בשל אבן ו' עקיבה אומ בשל עין וכוד היה כתוב
תחת הגת שהיתה נשפכת בתוכו ועשוי חלונות חוטמה שלזן כנגד חורדה עליו
וחוטמה שלזן כנגד חורדה שלזן מפני קנר התהום כיצד היו עושיין מבטאין מעבצין
של שיש וחולקין אותה שלשה חלקים מנחין שליש בחלונות וסותמין אותן ומחלקין
שליש לכל המשמדות ומנחין שליש לפי המשמדות ומנחין שליש בחול לקיים מה
שנ' ואסף אש טהור והניח אוסף היה לפני מחנה ישראל ומנח בתוך מחנה ישראל
זה שמתחלק לכל המשמדות היו כהנים מקדשין ממנו וזה שניתן בהר המשחה
בתוך החלונות היו ישראל מזין ממנו וזה שניתן בחיל היה מוכן ומוצנע שכוהנית
לעדת בני ישראל למשם מלמד שמצניעין ממנו וכך היו מצניעין בחיל מאמר כל פדה
ופדה ותשע פרות אצמות נעשו ראשונה עשה משה במדבר. שניה עשה עזרא
שמעון הצדיק ויוחנן כהן גדול עשו שתים שנים' איה ועיני בן הקיף וחנמלא מצרי
וישמעאל בן פיאבי עשו אחת אחת ועשירית עושה המלך המשיח מהרה יגלה
במקום טהור פרט לכלי שיש בו מי חטאת או אפר חטאת ומוקף צמיד פתיל וכתוב
באהל המת שיהא טמא לפי שאין זה מקום טהור. היה דוק טען תחתיו טמא על
גביו טהור היה שרץ נתון תחתיו טמא על גביו טהור היה עומד על גבי תנור ועל
גבי כיריים ועל גבי מעבט שלענבים ולגין שלחטאת בידו פסול היה נסר מונח על
גבי תנור ועל גבי כיריים ועל גבי מעטן שלחטאת ולגין שלחטאת תלויבה בית שמאי
פוסלין ובית הלל מכשירין והלכתא פסולין שאין זה מקום טהור הואיל והוא נשען
עליהן. והיתה לעדת בני ישראל למשם אמרו פעם אחת טאלו לומר הרי פדה
ששנת מי חטאת ונשחטה על אתר מהיא והיו מבקשין לטמא את בשרה אמ' להן
ו' אי עזר בן יעקב לכך נאמ' והיתה לעד בני ישראל למשם למי נא בזמן שהן שמודין
הן מי נא פרט לששת אותן פדה שהרי אינן שמודין. לעדת בני ישראל למשם
כיצד היו משמדין אותה היו משדין אותה לאדם נאמן והוא משמרה לא שחזרו
לומר הכל טמאין על טהרות החטאת ואפלו עמי הארץ מפני חומותה כזהרין בה
הרי הוא אומ לעדת בני ישראל למשם כל ישראל ראויין לטמירה. בן בנבא אומר
למשמרת אינה רועה בעדר. וא' למשמרת למי נא בזמן שהן שמודין הן מי

נדה ואם לאו פסולין מכאן אמרו המולין מים לקדשן ואין צריך לרבי
שנתקדשו לא יפסיל הכלי לאחוריו לא לפניו הדי שמילא שתי חביות כותן אחת
לפניו ואחת לאחוריו מפני שאי אפשר עשאן משקולת פסולין שאין זו משמרת
למי נדה לפה שנ נתן עליו מים חיים יכול אפר על המים או מים על
האפר תל למי נדה על המים תן נדה חטאת שיהוא מועלין בבשרה ומעין
אף בעפרה תל היא ותנאי בית דין הוא שלא ימעול אדם באפר הפרה חטאת
שיהו כל מעשיה לשם חטאת יכול אם לא היו מעשיה לשם חטאת תבא פטרה
תל היא חטאת היא שאין מומיה בטולין לפיכך מי חטאת שנפסלו לא יגבלו
בטיט שלא יעשם תקלה לאחרים שמא יגעו בטיט ויטמאו שמי חטאת אינן
בטולין בטיט וכבס האוסף את אפר הפאת בג מלמד שכל העוסקין בה
מתקלה ועד סוף מטמאין בגדים כל זמן עשייתן שהיו נאמ' בשוחט ומשליך
עץ ארז ואזוב וכבס בגדיו ורחץ בשרו ונאמ' בשורף זה שורף אותה וכבס בגדיו
ונאמ' באוסף אפרה וכבס האוסף את אפר הפאת בג מלמד שכולן מטמאין
בגדים דין תורה אבל המשמר אותה בשעת עשייה מטמא בגדים מדבדיהם גרה
שמא יזיז בה אבר: השלים לכנוס את אפרה המתעסק בה אחר כך בחילוק
האפר או בהצנעתו הנוגע בו טהור והפרה עצמה אינה מטמאה לא אדם ולא
כלים: והיתה לבני יש בני ישראל מקבלין הזייה איך הגוים מקבלין הזייה
אמרו פעם אחת היה ל' אינזר בין יעקב יושב ודודש בפרה בטבריה ול מאיר ור'
אינזר בין שמוע יושבין שם אמר ל' אינזר בין יעקב לכך נאמ' והיתה לבני יש בני
ישראל מקבלין הזייה איך הגוים מקבלין הזייה אמר לו מאיר והרי כבר נאמר
תחטאו ושביכם אמר לו בודאי שאמרת לא שהנחת שם דבר אחר ואנו עויןין
לו אתם ושביכם מה אתם בני ברית מקבלין הזייה אף השבויה כשתבוא לברית
ותטמא תהא מקבלת הזייה: ולגר זה הגר הגר בתנכס לרבות נשי הגרים
חקת עולם מזין מזו פע זו לחקת עולם מזין מזו לקדש אחרת: הנוגע
במת הנוגע במת טמא אין עצמו שלמת טמא הנוגע במת טמא אין בנה
שלשונמית טמא אמרו בנה שלשונמית כשמת כל שהיה עמו בבית טמא היה

טומאת שבעה וכשחיה היה טהור לקודש חזרו ונגעו בו טמאוהו הרי זה
אזמ מטמאין לא טמאני ואתה טמאתני השורף פרה ופרים גשופין
ודשעידים הנשרפין מטמא בגדים והן עצמן אינן מטמאין בגדים הרי זה
אזמ מטמאין לא טמאני ואתה טמאתני האוכל מנבלת העוף הטהור טמא
ומטמא בגדים והיא עצמה אינה מטמא בגדים הרי זה אזמ מטמאין לא טמאני
ואתה טמאתני הנוגע במת פדט לגבע בשכני ובשערו ובצפרניו בזמן
שפירש יכול שאני מדבד בזמן שהן מחובדין תל וטמא הנוגע במת
יכול לטמא אם שוב במת יכול לטמא כל שהוא אבל יטמא כעדישה
שכן מצנינו כעדישה מן השורץ טמא אם שוב במת הא מה הדבר אחר שריצה
המת משעט אמרו כזית מן המת טמא שכן היא תחלת יצירתו לכל נפש
אדם זה הנכל אעפ שיעדין לא עתק שיהא איבדיו בגדין הרי הוא כמת שלם
וטמא שבעת ימי כל הטמאים הרי הן טמאים טומאת שבעה אין במשוע
שיטמא המת לא במגע ובאהל ומניין אף במשא תל וטמא שבעת ימי לרבות
שיטמא במשא דברי ר' אעזר בן מתיה אמר שמעון בן פנחס אינו צריך ומה
אם נבלה שאינה מטמאה באהל הרי היא מטמא במשא המת שהוא מטמא
באהל אינו דיין שיטמא במשא אם לור לעזר בן מתיה מה משא נבלה עשה עב
אף משא המת לא יהא לא עדי הערב אם לור שמעון בן פנחס אחר שהזוית
שהמת מטמא במשא המת מטמא במשא המת מטמא בגע ובמשא ונבלה
מטמא במגע ובמשא אם לא חלוקה תורה משא נבלה ממגעה דיין הוא שטחוק
משא המת ממגעו אם לור לעזר בן מתיה כל כך מבלעדי נבלה אפשר לר
לחיות בוא וראה שיש הדעה מטמאין במגע ואינן מטמאין במשא הגדול והזופן
וקולות שלמת מטמאין במגע ובאהל ואין מטמאין במשא וכך אל תתמה על נבלת
המת שאעפ שהיא מטמא במגע ובאהל לא תהא מטמא במשא הא תרכתה לומ
וטמא שבעת ימי לרבות שיטמא במשא הוא יתחטא בו יכול דובק למת
אמר לא אמרתי לא בשלישי או בשלישי חטוי אחר אם לא אמרתי לא בשניעי
או בשניעי חטוי שנים אמר לא אמרתי לא בשלישי יכול תהא הזאת קבועה

בלילה אמ לא אמרת לא ביום שלישי יכולתה הזיית שלישי קבועה ביום
אבל הזיית שביעי תהא קבועה בלילה והלא אומ וכי דין הוא הואיל ונאמרה
הזייה בשלישי ונאמרה הזייה בשביעי מה מצינו שהזיית שלישי קבועה
ביום אף הזיית שביעי תהא קבועה ביום קל וחומר ומהאם שלישי שאין
הזיית כשרה עד שתכשירנה אחרת הדי הזיית קבועה ביום שביעי שהזיית
כשרה עד שלא תכשירנה אחרת אינו דין שתהא הזיית קבועה ביום לא אם
אמרת בשלישי שהוא סמוך לטומאה תאמר בשביעי שהוא סמוך לטהרה
אמ לא אמרת לא ביום השביעי ילמד שלישי משביעי הואיל ונאמרה הזייה
בשביעי ונאמרה הזייה בשלישי מצינו שהזיית שביעי קבועה ביום אף
הזיית שלישי תהא קבועה ביום קל וחומר ומהאם שביעי שהוא סמוך לטהרות
הדי הזיית קבועה ביום שלישי שהוא סמוך לטומאה אינו דין שתהא
הזיית קבועה ביום לא אם אמרת בשביעי שהזיית כשרה עד שלא תכשירנה
אחרת תאמר בשלישי שאין הזיית כשרה עד שתכשירנה אחרת אמר לא
אמרת לא ביום שלישי הוא יתחטא בו בשלישי יכול סמוך למיתה
אמ שוב בשלישיאם לומר שלישי שהוא סמוך למיתה כבר לימד הא מה
אני מקיים שלישי אפלו רחוק מז המיתה יכול הזיית שלישי תהא רחוקה
מז המיתה אבל הזיית שביעי תהא סמוכה לשלישיאם שוב בשביעי אם
לומר שהוא שביעי סמוך לשלישי כבר לימד הא מה אני מקיים שביעי אפלו
רחוק מז שלישי יכול אם לא הוזה טהר אמ לא אמרת לא אם לא יתחטא
לא טהר יכול שבת לטענו זריקה וטוי אמ לא אמרת כי מי טה לא זרק
עליו זריקה אמרת לא חטוי יכול שבת להכשיר חטוי כזריקה אמר והזה
הטהור על הטמא ביום השל וביום הל וטמא ביום השב בהזייה הוא טהור
אינו טהור באתבע כל הנגע במתבנה הא לומר שאין המתמטמא
עד שתא נפשו אפלו מגוייד או גוסס אפלו נשחטו בו שני הסימנין
בנפש האדם זה הדם וכפן הוא אומ כי הדם הוא הנפש ותניא רישמעל אומ
מניין לרביעית דם הנאה מן המת שהיא מטמאה שנ כל הנגע במת בנפש

האז איזו היא נפשו שלאדם שהיא מטמאה הויאומר זו רביעית דם הבאה מן
המת: יכול כל שהוא אמ' שוב צים כמה הוא דמו שלאדם שיעורו בבינונית
רביעית ומניין לדבות דם תבוסה תל' נפש ומניין מדבה דם קטן כולו תל' נפשות
יכול שאני מדבה שחלה והלך לו אמ' לא אמרתי לא אשר ימות איזה הוא דם תבוסה
עלוב שדמו שותת ונמצא תחתיו רביעית הם ואין ידוע כמה יצא מחיים וכמה
יצא אחר מיתה הרי זה מצטרף והמת שדמו מנטף ונמצא תחתיו רביעית דם
אינו מצטרף וטומאתו דם תבוסה מצדדיהם את משכן יי' טמא ונכרתה
הואיל ונאמרה הזייה במשכן ונאמרה הזייה במקדש מה מצינו טמא שנכנס
למשכן חייב כדת אף טמא שנכנס למקדש חייב כדת קל וחומר ומה אם משכן
שקדושתו קדושת שעה אם נכנס לו בטומאה הרי הוא ענוש כדת מקדש שקדושתו
קדושת עולם אינו דין טמא נכנס לו בטומאה יהא ענוש כדת לא אם אמרתי
במשכן שהוא מקבל הזייה תאמר במקדש שאינו מקבל הזייה אמ' את מקדש יי'
טמא ונכרתה ילמד משכן ממקדש הואיל ונאמרה הזייה במקדש ונאמרה
הזייה במשכן מה מצינו טמא שנכנס למקדש חייב כדת אף טמא שנכנס
למשכן חייב כדת קל וחומר ומה אם מקדש שאינו מקבל הזייה אם נכנס לו
בטומאה הרי הוא ענוש כדת משכן שמקבל הזייה אינו דין טמא נכנס לו בטומאה
יהא ענוש כדת לא אם אמרתי במקדש שקדושתו קדושת עולם תאמר במשכן
שקדושתו קדושת שעה אמ' את משכן יי' טמא ונכרתה ונכרתה הכבש
ההיא מזיזה משרא וישראל בשלום: כי מי טהר לא זרק עליו זה הוא שאמרנו
זריקה אמרתי לא חטוי' טמא יהיה עוד טמאתו בו הא למדנו שטמא
שנכנס למקדש במזיד שהוא בהכרת וכן הוא אומ' למטן ואיש אשר יטמא
ולא יתחטא ונכרתה ואין במשמע את מי שלא הוזה כל עיקר כשטמא טמא
לדבות שהוזה ולא שנה טמא יהיה לדבות שהוזה ושנה ולא טבל עוז לדבות
שהוזה ושנה וטבל ולא העריב שמשו: טמאתו בו לדבות שהוזה ושנה וטבל
והעריב שמשו ולא הבא כפוריו' הא רבותי לכולן בהכרת זאת התורה
זים אמר אדם כרט לנבזה כבר לימד הא מה אני מקיים אדם לדבות זכר

אחר שיטמא כמת שלם את מה אני מדבה השזרה והגלגולת וחצי לוג דם
וחצי קב עצמות ואבר מן המת ואבר מן החי שיש עליהן בשר פראוי ורובע
עצמות מרוב הבניין ורובע העצמות מרוב המניין ורובע גדולי גוויה
הרי אלו מטמאין במגע ובמשא ובאהל: תניא בית שמאי אומדין רובע עצמות
מן העצמים או משנים או משלשה ובית הלל אומדין מן הגוויה או מרוב הבניין או
מרוב המניין אמר יהושע יכול אני לעשות דברי בית שמאי ובית הלל אחד שבו
שמאי אומ' או משנים או משלשה או משני שוקים וירך אחת או משתי ירכיפושק
אחר הואיל ורוב גבהו של אדם בגובה ובית הלל אומ' מן הגוויה או מרוב הבניין או
מרוב המניין הואיל וישנן במרפקי ידים ורגלים: אדם פיימות באהל
ישראל מטמאין באהל ואין הגויים מטמאין באהל שנ' אדם פיימות באהל ישראל
קדוה אין אדם שנ' ואתנה צאני צאן מדעית אדם אתם אתם קדוין אדם אין אומות
העולם קדוין אדם: לא אדם פיימות המת עצמו מטמא באהל אין הכלים
הנוגעין בו מטמאין באהל לא במגע בלבד: לא את התורה אדם פיימות
בא אמר שמעון בן לקיש אין דברי תורה מתקיימין לא במי שממית עצמו עליהן
שנ' אדם פיימות באהל אמר רב יהודה אמר רב לעולם תלימנע אדם עצמו וזבל
המדדש ואפלו שעה אחת ואפלו בשעת מיתה שנ' את התורה אדם פיימות ואפלו
בשעת מיתה תורה: רב כהנא הוה קא חייף ומדיק רישיה ויתב קמיה רב
אמ' ליה לא תמצת בארץ החיים אמ' ליה מילט קא לייט לוי מר אמ' ליה הכי קא
אמינא לך לא תמצת תורה במי שמחיה עצמו עליה: כל הבת אלהא זה
שבא מקצתו וכל אשר באהל זה שבא כולו: לא וכל אשר באהל לעשות קדוה
שולבת כמותו עד התהום: וכל אשר בא יטמ' שכימ' למדנו לכל המת שמאין
באהל המת שיהו טמאין טומאת שבעה בין אדם בין כלים: וכל כלי פתוח
איזה הוא כלי שטומאה קודמת לפתחו הוי אומ' זה כלי חדש: אשר אין צו
פתח על בזמן שאין צמיד פתול עליו טמא הוא הא יש צמיד פתול עליו טהור:
יכול והוא כל הכלים מצילין בצמיד פתול ככלי חדש תל' טמא הוא הוא שאם
אין צמיד פתול עליו טמא ואם יש עליו צמיד פתול טהור הא כל הכלים באינן

האיש צמיד פתיל עליהן טמאין צמיד פתיל עליו ולא צמיד פתיל על
המגזין לפיכך חבית שכפיה על פיה אעפ שמירח מן הצדדין אינה מצולת
בנימה מקיפין בסיד ובגבשים בזפת ובשעורה בטיט ובצואה ובחמר ובחרסית
וכן בכל דבר המתמרח ואין מקיפין לא בצען ולא בעופרת מפני שהוא פתיל ואינו
על צמיד ומקיפין בצילה שמינה שלא הוכשרה ובצנן שנחלש במי פירות כדו שא
ועיטמא שדבר טמא אינו חוצץ וכל אשר יגע על פני השדה בחלל חרב
אשר ישרכו ליהרג בחרב פרט לאשה שמת עובדה בתוך מעיה ומניין אף חכמה
הו שאם שלה ידה בתוך מעיה שלאשה תהא טמאה תל כל הנוגע וכולכל הימים
לו שחכמה טמאה אף האשה תהא טמאה אמ' הוא קדמא פרט לזה תנן התם
ש האשה שמת ולדה בתוך מעיה ופשטה ידה את ידיה ונגעה בו היה טמאה טומאת
ק שבעה והאשה טהורה עד שיצא הולד אמר רב יוסף אמ' רב יהודה אמ' שמואל
טומאה זו אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים ולא תימא אליבא דר' עקיבא
דאמר עובר אשה טמא לא אפלו לר' שמעון דאמר עובר במעיא אשה טהור גדרו
בדה רבנן טומאה מדרבנן מאי טעמא אמ' רב אשעיה גזרה שמת ווציא ולד
דאש חוץ לפוזזודו אי הכי אשה נפסא אשה מדגשת בעצמה ותימא לר'
לחיה טרידה מאי לישמעל ומא' עקיבה בתנא דכל אשר יגע על פני השדה
להוציא עובר שבמעי אשה רבוי' לישמעל ל' עקיבה אומ' לרבות גולל ודופק
ול' ישמעל גולל ודופק הלכתא גמירי לה' ר' עקיבה עובר במעי אשה דטמא
מדאורייתא מנאלן אמ' ל' אשעיה אמ' קרא כלה נוגע במת בנפש האדם איזה
המת מת שהוא בנפשו של אדם הוי תומ' זה עובר שבמעי אשה ול' ישמעל האני
מיבעי לי לרבי עית דם הבתה מן המת שהיא מטמאה ל' וכל אשר יגע על
פני השדה זה המאהיל על פני המת בחלל חרב זה אבר מן החי ויש בו להעלות
ארוכה ומניין שהוא מדבר שאבר שהרי הוא אומ' בחלל חרב ופי מה לי חלל חרב
מה לי חלל אבן או חץ והלא משמע אחד הוא לת' לא לטמא נוגע באבר שפלטתו
החרב מן האדם החי והאיברים איך להם שיעור ומניין שאינו מטמא עד שיהא
בדייתו בשר וגידיים ונעמות תלאו בעצם אדם עצם שהוא כאדם אדם בשר

וגידיים ועצמות אף בשר אבר מן החי בשר גידיים ועצמות יצאו הפליה
 והלשון והטחול ודומה להן שאינן בשר וגידיים ועצמות: או במת
 או אבר הטחול מן המת והוא שיהיה כבדייתו: לא או במת זהבזית מבשר
 המת וכזית נצל שהנצל כבשר: לא בחלל חרב או במת הרי חרב כמת מההמו
 מטמא לנוגע בו בין אדם בין כלים טומאת שבעה אף החרב מטמאה לנוגע בה
 בין אדם בין כלים טומאת שבעה: או בעצם אדם או עצמות המת שתין עליהן
 בשר שיהו מטמאין כמת עצמו הואיל ותיכרת בהן צודת האדם אפי' קורא בהן
 עצם אדם והן השזדה והגלגולת ורוב בנינו שלמת ורוב מניינו: או בקבר זה
 הקבר עצמו וכל זמן שהטומאה בתוכו והוא שיהיה בנוי וסתום ואחרי הכוונע
 בגבו או בכתליו הרי הוא טמא: יטמא שבעת ימים לימד על כל הטמאות
 הכודשות מן המת שיהו מטמאין טומאת שבעה כמת עצמו: ולקחו לטמא
 ער שיהיה מתכוין לקידוש ולמלוך ולהזאה מכאן אמרו המקדש מי חטאת צריך
 להתכבד ויתן האפר בידי על המים שנ' ולקחו לטמא פרט לשנפל האפר מעצמו
 לתוך המים או שדחפו חצירו או הרוח וג' האפר כעידו על המים או שזבל האפר
 מיידו על צד הכלי או על ידו ואחר כך נפל המים שיזא פסול: מעפר שרפת
 החטאת זהו שביט הלל אומרין מצנינו אפר שקדדי עפר שנ' ולקחו לטמא מעב
 של החט: ונתן עליו מים חיים אלכלי שומע אני מים על גבי אפר תל' לני
 טיה על המים תן טיה אסכן מה תל' ונתן עליו מים חיים אלכלי כדי לערב את
 האפר במים מכאן אמרו כיצד מקדשין נותן את המים בכלי ונותן האפר על
 פני המים ושיעורו כדי שיראה על פני המים: מים חיים או מים נוצצין
 והן מים מעין או מים נהר המושך מן המעין פרט למים המוכין והמכזבין ומי
 בצים ומי היורד ומי הירמוך שהן פסולין לפי שאינן מים חיים: ואל כל
 אחי כלי חלש ואחד שאר כל הכלים אפלו כלי גללים וכלי אצנים וכלי אדמה
 והספינה ומגופה ^{הטמא טיף} שתיקנה וביצת היו צריך וביצת הנעממת כולן כשרים למלאות
 בהן ולקדש בהן ולהזות בהן ולהוציא תכנות הכלים ושוליהן והן ומגופה שא
 תיקנה וביצת התורנגולת ושוקת שבסלע וכלי חרש שניקב בפונס משקה שה

יצא את כל הטמאות ונתן

פסולין לפי שאינן קרויין כליש
ולקח אזור זה אזור שאין לו שם לוי
יצא אזור יוק ואזור מדברית ואזור כוחלית ואזור רומי שיש לו שם לוי
ומעות אזור שלשה קדחים ובכל קלח וקלח גבעול אחד נמצאו שלשה גבעולים
ושיריו שנים וגדומו אזור בכל שהוא ואין מזין לא ביונקות ולא בתמידות אלו
הן יונקות גבעולין שלא גמלו ואזור שלא שדה ושליש ושליש ושליש ושליש ושליש ושליש
טמאה פסול שלתרומה טהורה לא יזה ואם הזה כשר ומניין שיהא אגודה נאה
כאן קיחה ונאם להלן קיחה מה קיחה שנ להלן אגודה דכית ולקחתם אגודת אזור
כאן מצות שיהא אגודה ואם לא אגוד כשר וטבל במים טבל לא
גבעולין במי טהרה שבכילה איש טהור כשהוא אומ' איש להוציא אטה וטמטום
ואנדגנים וקטן שאין בו דעת או יכול שאני מוציא קטן שיש בו דעת ולטהור
דיבה טהור אפלו היה טהור למעשר הדי הוא כשר למלאה ולקדש ולהזות ובין
הערל כשר להזות שאינו קרוי טמא והזה עלה אהל עד שיתכוין להזות
המתכוין להזות לפש זהה לאחריו לאחריו והזה לפניו הזיית פסולה כרבוון להזות
לפניו וזהה על הצודין שלפניו הזיית כשדה ומזה הזיות הרבה מטבילה אחת ומה
הזייה אחת אפלו על מאה פאחת בין ארס בין כלים והוא שיתכוין להזות על
זול וזה שמקין עליו אינו צריך כוונה לא מזין על הארס לדעתו ושלא לדעתו
עלה אהל אי זה הוא אהל שמקבל הזייה זה אהל שלבגד או שקאו עור כמשכן
שנקרא אהל שנ ויפרש אתה אהל על המשכן מכאן למדנו לאהל הזה שהוא ימין
כי יאמר שבעה כבגדים שנגעו במת' ועל כל הכלים צריך להזות על כלילי
וכלי ככלים המפוצלין כגון מספודות שלפרקים ואחמיל שלדהיטני ברא שלא
בשעת מלאכה אבל בשעת מלאכה הדי הן חיבור לטומאה ולהזייה ומצדדי סופרים
אפלו בשעת מלאכה יניח חיבור להזייה בזה משום שלא בשעת מלאכה ועד
הנפשות אשר היו שם כל הנפשות במשמע אחד גדול ואחד קטן אפלו קטן בין
יזמן מקבל טומאה ולפיכך מקבל הזייה אם כן למה נאמר ואיש אשר יטמא לעונשו
ועל הנוגע בנעם זה עצם כשעורה אתה אומ' עצם כשעורה או אינו לא אבוי
מן הקו כשהוא אומ' אובעצם ארס הדי אבר מן החי אומר מה תל ועל הנוגע

זה עינים כשעורה שהוא מטמא במגע ובמשא ואינו מטמא באהל דא ועל
כל הנגע בעצם זה עינים שאין עליו בשר כדאוי שהוא מטמא במגע ובמשא
או בחלל זה הדוג שהוא חשוב כמת אעפ"י שעדיין הוא מרפיק באחד מאיבריו כגון
שנשברה מפרקתו ורוב בשר עמה או שנקרע מגבו כדג או שהותע ראשו או
שנעשה גסטרא והזה הטהור על הטמא כל הטמאים מקבלין הזייה כגון זנים
וזבות נרות ויולדות שהן טמאי מת אם הוזה עליהן טהרו מטומאת מת ואעפ"י
שהן טמאים בטומאה אחרת שנ' על הטמא אעפ"י שעדיין הוא טמא וכפ' הערל מקבל
הזייה ביום השלישי וביום ה' צריך שתהיה טבילה האזוב במים ביום הזה
ביום אחר הכ' טבל את האזוב בלילה והיא ביום או שטבל ביום והזה בלילה הזיתו
פסולה שנ' ביום השלישי וביום ה' ואם הזה משעלה עמוד השחר כשר: וחסאו
ביום השביעי וכב' בגד אחר שיזה עליו בשביעי טובל ביום ומעריב שמשו והרי
הוא טהור לערב ואיש אשר יטמא זה הוא שאמרנו לא נאמא איש אלא
לעכ"פ עונש כי את מקדש יי' טמא תנן התם נטמא בעזרה ונעלמה ממנו
הטומאה וזכור את המקדש כעלם ממנו המקדש וזכור את הטומאה כעלם הימני
זה וזה והשתחוה או ששהה כדי השתחויה ופאלו בארובה חייב נטמא בעזרה
טומאה בעזרה מע' לך אמ' ל' לעזר כת אחד אומ' את משכן יי' טמא וכל אחד
אומ' את מקדש יי' טמא אם אינו ענין לטומאה שבחוץ תנהו ענין לטומאה
שבפנים קראי' מ' מיתרי הא' מינדך צריכי: דתניא ל' לעזר אומ' אם נאמ' משכ'
למה נאמ' מקדש ואם נאמ' מקדש למה נאמ' משכן ואם נאמ' משכן ולא נאמ'
מקדש היי' אומ' על משכן יהא חייב שהרי משוח בשמן המשחה על מקדש
יהא חייב לכך נאמ' מקדש ואם נאמ' מקדש ולא נאמ' משכן היי' אומ' על מקדש
יהא חייב שהרי קדושתו קדושת עולם על משכן לא יהא חייב לכך נאמ' משכ'
ל' לעזר הפי קא קשיא ליה מיפדי משכן איקרי מקדש ומקדש איקרי
משכן הרי קדאי למה לי אם אינו ענין לטומאה שבחוץ תנהו ענין לטומאה
שבפנים בשלמא מקדש איקרי משכן דהו' ונתת משכנ' בתוכם לא משכ'
איקרי מקדש מני לן אילמא מדפתי ונסעוה קהתים כשאי המקדש ההוא נא

תמימה זו מרי דאמל חייא בר ווא מלכו מדותמימיס היו אין להקנה עליהן
עז שקיבלו מאבותיהן : אשר אין בה מוס זו יון אכסדרוס מקדון כד
הוה חמי לשמעון הצדיק הזה קאים עילאווה על רבלי ווא ברוד להיו שלשמעון
הצדיק אמרוין ליה בני פלטיין דידיה יהודאי לית אתי כיל חמי מן קמי יהודאי את
קאיב לך אמלון כדאנא נחית לקרבא כדמותנה אנא חמי ונצח : אשר לא
עלה עול זו אדום שלא קיבלה עליה עולו שלהקנה לא מחדפת ומגדפת בכל יום
ואומדת מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ : ונתת אותה אל לעזר הכה
זה יחזקל בן בוזי הכהן שנתנבא עליה נבואה קשה שנ אמור לצפור כל כנף וג'
והוציא אותה אל מחוץ למחנה שהוא עתיד לדחוף שרה ממחנתו : ושחט
אותה לפניו כי זבח ליני בבגדה וטבח גדול בארץ אדום : ולקח לעזר הכה מדמאנן
כי הוה בשמים חרב הכה על אדום תרד : ושרף את הפרה לעיניו ויהיבת ליקודת
אישא : את ערה ואת בשרה ואת רמה על פלי יל : היא ודוכסיה ואיפרכיה
ואיסדטילוטניה שנ הונך ועזבוני מערבין מלחין וחובלין מחזיקי ברוך וערבי
מערבך וכל אנשי מלחמתך אשר בך ובכל קהלך אשר בתוכך יכלו בלב ימיס בוס
מפלתך : אמל שמול ביל יטחק אפלו אותן שהן מקהל אחר ובאו וטרבנו בקהלין
אפהט יכלו בלב ימיס ברוס משלתך : נמשלו בה ישראל מרה או ישראל רכרת
בהו כי כפרה סודרה סדר ישראל : אדומה או ישראל רכרת בהו אדמו עצם מפני
תמימה או ישראל רכרת יונת תמותי אשר אין בה מוס או ישראל רכרת כל יפחדעו
ומוס אין בך : אשר לא עלה עליה על זה דודו שלירמיה שלא קיבלו עליהג
עולו שלהקנה שנאלכה לי אלה גדולים ואדברה אותם כיהמה ידעו דרך יג
משפט איהם אך המה יחדו שכרו עול נתקו מוסדות : ונתת אותה אי
לעזר הכהן זה ירמיהו שנ דברי ירמיהו בן חלקיהו מן הכהנאני בענוג והוה
אותה אל מחוץ למחנה ועמא הגלי לצבל : ושחט אותם לפניו ואת בני
צדיקהו שחטו לפניו : ושרף את הפרה לעיניו כמה שנ וישרף את בית
את ערה ואת בני ואת רמה על פלי יל ואת כל בני ירושלם ואת כל בית הגד
שרף באש ולמה הוה קורא אותו בית הגדול לא זה בית מוירשו שלרבן יאנא

זכאי ששם מתנין גדולתו שלהקבה : ולקח הפהן עץ ארז זה כבוכדנצר
ואצב ושני תולעת זה חנניה מישראל ועזריה : והשליך אל תוך שרפת והפרה
דמאיתיהו לגזאתו כורא יקדחת : ואסף איש טהור טהור זה הקבה רבת ביה
טהור עינים מראות בדע : את אפר הפרה או גליותיהן של ישראל : והניח מחוץ
למח במק טהור זו ירושלים שהוא טהורה : והיתה לעדת בני ישראל למשמרת
לפי שבעולם הזה ישראל מומאין ומיטהדין על פי כהן גדול אבל לעתיד לבוא הקבה
עתידי לטהרן שנן ואריות עליכם מים טה וטהר כן יאמר רחום : ויבאו בני ישראל
כל העדה מדבר צין בחוש הדאשון שנת ארבעים היתה וראש חוש נוסף היה ובו
צפדין שלח משה מלאכים מקדש אל מלך אדום : וישב העם בקדש כל מקום
שנן ישיבה צרה שם וכן את מוצא מתחלה נקראת קדש עין משפט שנן ויבאו אל
עין משפט היא קדש שעתיד משה ליטול משפטיו בקדש עלידי המים : ותמת
שם מרים אמר אבא בר בהנא מפני מה נסמכה מיתת מרים לכרשת אפר הפרה
לא מלמד שכשם שאפר הפרה מכפר כך מיתת מרים מכפרת : אמר לחיית בדאדא
באחד בנין מתו בניו שלאהרן מפני מה הוא מזכיר מיתתן ביום הכפורים אלא
מלמד שכשם שיום הכפורים מכפר כך מיתתן של צדיקים מכפרת : ומניין שיום
הכפורים מכפר שנן כי ביום הזה יכפר עליכם ומניין שמיתתן של צדיקים מכפרת
את ויקברו את עצמות שאול ויהונתן בנו ויעתר אהיה לארץ אחרי כן
תקבר שם סמוך למיתה קצורה מכאן אמרו אין מניחין מטה שלאשה ברחוב
עולם מפני הכבוד מניין ממרים שנן ותמת שם מרים ותקבר שם : ולא היה
יום יורה שכיון שמתה מרים נסתלקה הצאר : וירב העם עם משה למידין הן
שדל לעשות מדינה עם משה ולא עם משה בלבד לא אף עם השכינה שנן אשר
בובני ישראל : למות שם אנחנו ובעז זו מדת בינועיים שממונן חביב
ליהן כגופן : ויבא משה ואהרן מפני הקהל שבקשו לסלק באצנים אלולי
נגלות שכינה שנן וירא כבוד יי אליהם : וידבר יי אל משה לא אמר לו משה
וח אתה מתמתן בדבר קח את המטה והקהל את העדה עשה במעמד כר
יהלענינהם פי : שלא יאמרו היה עם מבחילה מים וכדי שידיעו ששכינת

לא יבא משה ואהרן מפני הקהל וגו' היו יושבין וכו' בפי
בזבין בחוץ ולא ידע בהן משה עד שש שעות נפנסו אצלו ואמרו לו עד מה
אתה בוכה אמר להם ולא אכפה על אחותי שמתה אמרו לו עד שאתה בוכה יונט
אחת בכה עלינו שאין לנו מים לשתות מיד עמד ויצא עמהן וראה הצמר יבשה
והן מדיבין עמו אמר להן לא כך אמרתן לכם לא אוכל לבדי שאת אתם מיד
כעס הדיבור על גשה ועל אהרן אמר להן בני מתים בצמא ואתם יושבין ומתעבלין
על זקנתו קח את המטה והקהל את העדה ודברת אל הסלע לעינינו מקום
שיאמרו לכם הוציאו לנו מים משם הוציאו להן מה עשו ישראל אמרו משה רועה
הוא והוא מכיר את המעינות שבמדבר ויודיע איזו אבן שיש בה מים ואי זו
אבן שאין בה מים והולך ומעמידנו על העין ואומ' שהוצאתי לכם מים מה
עשה לקח ראש כל שבט ושכט אבן בידו ואמרו לו אם אתה מוציא לנו מים הוציא
מזו האבן ויש אומ' עמדו כולן על סלע אחד ואמרו לו רצוננו שתוציא לנו מים
מזה הסלע הזה אמר משה בלבו אזילי שמא לא יוציא זה הסלע מים ונמצאת
מתנייש בצפנהם מה עשה תפס המקל בידו שכ ויקח משה את המטה מלפני
והניחו על הסלע והתחיל מדבר עם ישראל והכה את הסלע שכ ויאמר שכל
המורים מהות מורים שאתם מלמדין למלמדים כמה דאת אמר יודו משכ צביע
ליעקב והשקית את העדה ואת בעירם מכאן ושהחזרה חסה על מ' ולא
שלישדן ויקהלו משה ואהרן אתהין אל פני הס' אמר חננה כמיז' לו רופא
קטנה היית וישראל ששים וצוא ועומדין שם לא שיה' זיק הממועט ענין
ודכותיה ואת כל העדה הין את' פת אתה מוע' אמר לעזר זה אחד אמר להן חו
שהחזיק הממועט את המזונה ודכותיה יקוו המים בנוהג יר' פלא כול רבד
מ' לא לתוך כלי דיקן שמא הוא יכול לפנות כלי מלא לת' שאכל אדם
לא העת' כלי מים והוא אמר יקוו המים לא שהחזיק ימ' לו תחמר שהקנה
והמ' כלי מלא חפט כפי פיה כבשן וז' יקו מ' יצמי כן היה מצוה
לא תאכל ממנו ופיו

כי ביום אכלך ממ' מות תמות
אין יבין לז' שהקנה היה מ' יקו מ' יצמי כן היה מצוה לא תאכל ממנו ופיו

שנינה צבת אחת לא שהחזיק הממועט את המרובה ודכותיה אמר ויפסד
וזלפתה ארך החצר מאה באמה ורחב חמני בחמני וישראל ששים רבוא ויבא מדיוק שם
לא שהחזיק הממועט את המרובה ודכותיה ויאמר יהושע אל בני ישראל גשו הנה
והונא אומ דקפץ בין שני בדי הארון ור חמא ביל חכנה אמר סמך בין שני בדי הארון
ורבנן אמרו צמצמך בין שני בדי הארון ההו ויאמר יהושע בזאת תדעון כי לא חי
בקרבתם אמר להן מתוך שהחזיקו אתכם שני בדי הארון יודע הארון יודיע את
ששכינתו בינכם: אף בית המקדש דתנן תמן עומדים צפופים ומשתחוים
דוהים ו שמואל ברי יינא בשם ר אבא ארבע אמות לכל צד כדי שלא יהיה אחד מהם
שומע קול חברו מתפלל: אף בירושלם כן דכות בעת ההיא יקראו לירושלם כסא יי
ונקוו אליה כל הגוים: ויאמר להם שמעו נא המורים איך לשון מורים לא שוטים
כענין עני שיתק יי מורה להם שכן בלשון יוני קורין לשוטה מורה מלמד שכעס
עליהם והראה להן פעם שלזעים ואמ' להם הייתם סבורין שאין הקבה יכול להוציא לפי
מים מן האבן הזו עני המן הסלע הזה נוציא לכם מים: וירם משה את ידו
ויקרא אל הסלע פיון סלה את הסלע פעם ראשונה הוציא דם כענין עני הנה צוד
עני ויאין לשון איבה לא מדם כמא דאת אמר ואשה כי יזוב איבדמה אמר
הסלע מפני מה הוצאת דם אמרו מפני שהכני משה אמר לה הקבה למשה
תצונו אמר לפניו כדי שיוציא מים אמרו וכי להכות אמרת לך והלא כל
תולך לא לדבר לו שני ודברתם אל הסלע לעונתם או אמרת לו ולא נתן
לקח אותה מןההו על ישראל בצדק תשפוט עמיתך ואתה לא דנת את
את הכית אותו מתהלה לא הוא שגידוך במצרים ונידל את ישראל עמך
יו דבש מסלע בשביל שעשה טובה עם בני תלקחו ולא עוד אלא
יו נא המורים עשיתם שוטים ועשיתם עצמך הכס ופקח אין דכס
שוטים לפיכך אתם תכנסו עמהם לארץ שני וכן לא תכנסו
אלהם אל הארץ אשר אתם רוצים ללכת אל שם וישמעאל

ויאמר יי אל משה ואל ישראל

ואת האמונתם בי זה שהם לכו דאז מפעלות אהים נורא עלילה על בני אדם אמ
ר יהושע בין קרחה אף הנודאות שאתה מביא עלינו בעלילה את מבאן בוא וראיה
כשבאת הקבה עולמו מיום ראשון ברא מלאך המות מניין צמ' ל' בפניה וחשך על
פני תהום זה מלאך המות שמחשיך פניהם של בריות ואדם נכבד ביום ששי עלילה
נתלית בו שהוא הביא מיתה לעולם שנ' כי ביום אכולך ממנו מות תמות' למה הזכיר
דומה למי שביקש לגרש את אשתו קודם שילך לביתו כתב גט ככנס לביתו והגט ביח
בפני עליה עלילה ליתנו לה אמ' לה מזגי כוס שאשתה מזגה לו כיון שנטלו מידה
אמ' לה הדי גטיך אמרה לו מה פשעי אמד לה שמזגת לי כוס פטר אמרה לו כבר
היית יודע שאני עתידה למסוג לך כוס פטר שכתבת גט והבאת בידך אף כך אמ'
אדם לפני הקבה רבנו של עולם ער שלא בראת העולם קודם אפים שנה היתה תורה
אצלך וכתב בה אדם כי ימות באהל אולי שהתקנת מות לבריות לא כתבת בה כך לא
ביאתה לתלות בי את העלילה: וכך את מוצאת במשה שאמ' לו הקבה אם יראה איש
באנשים אין איש לא משה שנ' והאיש משה עניו מאד האיש המסויים באנשים זוכן
הוא אומ' לו עתה תראה במלחמת פרעה עתה תראה ותין אתה תראה במלחמת שלמים
ואחד מלך וכיון שאמר לישדל שמעו נא המדים אמר לכן לא תביאו את הקהל הזה
היו נורא עלילה על בני אדם: לא זה שהם כה אמר יי' מה מצאו אבותיכם בי של
אמ' הקבה לישדל אבותיכם לא מצאו בי עול ואתם מצאתם בי עול אדם הרשעון לא
מצא בי עול ואתם מצאתם בי עול למה אמר הרשעון דומה לחולה שנכנס אצלו רופא
אמ' לו דבר פל' אכול ודבר פל' אל תאכל וכיון שעבר על דברי גרם מיתה על עצמו
ככנסו קרוביו אצלו אמרו לו תאמר שהרופא הזה עיבר עליך מדת הדין אמ' להן חו
ושלום אני הוא שגרמתני מיתה לעצמי כך היה מצוה אונן ואומ' לי דבר פל' אכול ודבר
פל' אל תאכל וכיון שעברתי על דברי גרמתני מיתה לעצמי כך כיון שאכל אדם
גדאסון מאותו האילן ונתחייב מיתה ככנסו אצלו מלאכי השדות אמרו לו תאמר שהקבה
עבר עליך מדת הדין אמ' להן חס ושלום אני הוא שגרמתני מיתה לעצמי כך היה מצוה
אונן ואומ' לי מכל עץ הגן אכול תאכל ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו וכיון
שעברתי על דברי גרמתני מיתה לעצמי דכת' כי ביום אכולך ממ' מות תמות'

למע

למע

פרעה ^{למלך} מצא את בני עול ואתם מצאתם בני עול למה הדבר דומה למלך שהלך ללמד
הים ועמד זה הקיף כל מה שהיה לו אמר לך בן ביתו לאחד ימים בא המלך ממדינת הים
אמר לו תקח לי כל מה שמקדתי אמר לך אמר ליה ולא עבדך אעפ"י ולא חפצתי גבאי טלום
מה עשה נטלו ותלוי בגדודן אמר ליה עבדך אעפ"י וכל מה דאפקידת גבאי אעפ"י יהיב
לך כך בתחלה אמר הקב"ה למשה ועתה לך ואשלחך אל פרעה מה אמר אותך וסע מי
ייתשר אשמע בקולו כיון שהבית עשר מכות עליו אמר יי הצדיק : משה לא
מצא בני עול ואתם מצאתם בני עול למה היה משה דומה למלך שמסר את בנו לטעמו
והיה מצוה אותו ואמר לו אל תהי קורא לבני מורה פעם אחת הקניטו קורא אורתו
מורה מה דיין לישאנת מורה אמר דאובן בהדין לישנת יונתי צוחק לישנת מורה
אמר לו המלך בכל ימי הייתי מצווה אותך ואומר לך אל תהי קורא לבני מורה
קורא לבני מורה לית עסקיה דערים מה לך עם שטוי כך אמר הקב"ה למשה נטלו
יום הייתי מצווה אותך על ישראל ואת אומ' להן שמעו נא המורים לית עסקיה
דערים מה לך עם שטוי לכן לא תביאו איך כתבן אא לא תביאו לא את ולא אחוק
ולא אחתק עליך לארעת ישראל יען לא האמתם בי להקדישני ופי איה
חלול השם היה כאן לא לפי שכנס עליהן במקום שאינו ראוי לכעוס שהרי לא
שאלו מים את מתוך צמא ודוחק גדול והיה כעסו במעמד פלישראל העלה עליו
המקום כאלו חילל את השם ברבים ואמר לו יען לא האמתם בי להקדישני וכך
הא אומ' להלך על אשר לא קדשת אותי בת בני יי וגזר עליו בגזירה ובשכועה
שלא יבנס לארץ שנ' לכן לא תביאו את הקהל ואין לכן לא שבועה שנ' ורלפן
נשבעתי לבית עלי : המה מי מריבה המה שראו אסטגניני פרעה
וטעו שראו שמושינן של ישראל טובע במים ולא ידעו שעל ידי המים הוא
ייבש : אשר רבו בני יי את יי אמר ל חמת ביר חננה כל העושה מריבה
עם רבו בעושה עם העכינה שהרי לא רבו את עם משה שנ' וירב העם עם
משה והעלה עליהם הכות כלו עשו מריבה עם העכינה שנ' אשר רבו בני יי
את יי ואעפ"י כן לא רגז עליהן הקב"ה באותה שעה לא עשה עמהם למענו כד
תקדש שמו בעולם שנ' ויקדש בם ובקע להם את הסלע ויצאו ממנו מים וקיימן

בד קפדת אומ' למה הוא קודא למלאכי השרת חברים לפי שאין ביניהם לא שנתה
ולא קנאה ולא תחזות ולא איבה ולא ריב ולא מצות ולא פלגות ולא חלוקה ה' ה'
עושה שלום במרומי: וישלח מלאך ויוצא ממז' מלאך זה משה שכן מציע
שהנביאים קרואים מלאכים וכך הוא אומ' ויעל מלאך יי' מן הגלגל אל הצופים וכי
מלאך היה אמ' ל' סימון והלא פנחס היה ולמה קודא אות' מלאך אמ' ל' פנחס.
כשהיה רוח הקודש שורה עליו היו פנו בוערות כלפידים ואומ' ויאמר חגי מלאך
יי' במלאכות יי' אף החכמים נקראין מלאכים מפני שהן מציינין עצמן כמלות כפי
השרת: נעברה נא בתרצך לא נעב' בל' ובכ' ול' נל' איך אנו מעקביך
הדרכים לא מפני שדהו שלזה ולא בשביל כרמו שלאחר לא בדרך המלך שנ' דרך
המלך כלך לא נטוה ימיך ושמאל מה מלך פורץ לעשות לו דרך ואיך ממרחין
בידו אף אנו כך מה דרך המלך איך לה שיעור אף אנו כך: ויאמר אלין
אדום וא' תעב' בי פז בחל' כששלה לו משה אמ' לו אטלו ישלך כמה כלי זיין קורל
אחד אנו צווחין קמי קדשא בריך הוא ומפיל לך ולהיילותך לפננו למע' שהוא
פטריקון שלנו שנ' הקול קול יעקב אמ' להן אתם בטוחין על קולכם אף אנחנו
על פטריקון שלי שנ' ועל חרבך תחיה לכך הוא אומ' פן בחדב' אצת לקדאתך כיון
ששמעו כך הנחזהו והלכו להן שעדיין לא נתמלאת סאתו שנ' ויט' ישראל מעל
וכשתמלא סאתו ויפקד עליו עונו כענן שנ' פקד עונך בת אדום איך ישראל
פושטין ידיהם תחלה לאבו שנ' אדום ומואב משרו חידם ואומ' וירשו הנגב את
הר עשו ואומ' ועלו מושיעים בהר ציון לשפט את הר ע' והו' ליי' המ' כן את בעה'.

ויסעו מקדש

מרשות הצור אשר

צדק מכון כסאו אשר הכר

למענהו בחכמתו בדאו ומחין אליש בכוח גבורתו הוציאו בדא שחקים וחילם
והוציאת במספר צבאו ולשמש שם אהל ומקצה השמים מוצאו כחתן אשר יצא
מחפתו וממחבואו ישיש בגבור לרוץ ארח בעצתו ובצואו הולך אל גרוב וסובב
א' צפון ע' מלואו יום ליום יביע אומר ויחזה דעת במבטחו ויאמר הללו שם

יני ממזרח שמש עד מבואו יראה בעינינו אהי הצבאות ויפדנו
בהמלתו מתלאות ויעלה לנו זלזות כורפואות ויחיה לוחותינו הנכבאות ויקרב
בחינו קץ הפלאות ויאסוף נפוצותינו הנהלאות ויגאלינו באותות ונוראות ויטפון
עלינו רוח נבואות וישמיענו בקולו חזן חזן תשואות ככל ירעם א בקולו נפלאות
זהשה ירעם א בקולו נפלאות ר' מחיר אומבוא וראה כמה פלאות עשה
הקבה בקולו שהרי הקול שכתבו קול יי בכח קול יי בהדר קול יי יחיל מדבר ואומ
בקול מים רבים כקול שרי בזברו מהוא אומ במשה וישמע את הקול מדבר אליו
אליו היה נשמע לא לכל ישראל יכול שהיה נמוך תל הקול שאין תל ומה תל הקול
את הוא הקול המפורש בכתובים אם כן מפני מה זה שומע וזה אינו שומע את
כל שהקבה רוצה בו שישמע הוא שומע והשאר אינן שומעין הוי ירעם א
בקולו נפלאות ואת ירעם א בקולו נפלאות אמר מאיר וכי איזו פלאים נעשין
בקול לא שרועם רעם במדינה זו ואחרת סמוכה לה אינה שומעת ואת ירעם
א בקול אמר ר' אעזר בן פדת בוא וראה כמה פלאים בקול משמול שהרי כתבו
ויוסף יי קורא עוד שמול בשלישית ויקם וילך אל עלי ויאמר הנני כי קראת לי
ויבן עלי כי יי קורא לנער במה הביך עלי אמר לו היה אדם קורא לו מבחוץ
היה לו לצאת לחוץ ולו היה אדם קורא לו מבפנים היה לו לשמוע תחלה שאני
קרוב יותר ממנו ותנן הכהנים שומדין מבפנים והדוים מבחוץ איך זה לא קולו
שלהקבה שכל הרוצה בו להשמיעו הוא משמיעו מיד אמר לו טוב שכתב והיה
כי יקראך ואמרת דברי יי כי שומע עבדך הוי ירעם א בקולו נפלאות אמר ר' אבהו
ולא סוף דבר לא אפלו שנים עומדין כאחד והדיבור לשניהם כל הרוצה להשמיעו
הוא שומע והשני אינו שומע תדע לך הרי משה ואהרן עומדין כאחד והדיבור
לשניהם משה שומע ואהרן אינו שומע מעין ממה שקרינו בענין ויאמר יי
אל משה ואל אהרן בהר ההר יאסף אהרן אל עמיו או היה אהרן שומע היה אומ
יאסף אהרן את משה שומע והוא אומ לאהרן הוי ירעם א בקולו נפלאות
דרע רבא מי פלג לטטף תעולה ודרך לחזיז קולות אמר הקבה לאיוב הרבה טפי
בהאזן בעבים וכל טיפה וטיפה בראת לה דפוס בפני עיניה כדי שלא יהיו שתים

וַיָּצֵאת מִדְּפוּס אֶחָד שְׁתֵּי יוֹצֵאוֹת מִדְּפוּס אֶחָד מִטְשֻׁטוֹת אֶת הָאָרֶץ
וּמֵחֶבְתָּאֵת פִּירוֹתֶיהָ בֵּין טְפָה לְטָפָה לֹא נִתְחַלַּף לִי בֵּין אִיּוֹב לְאִיּוֹב נִתְחַלַּף
מֵאִי מִשְׁמַע דְּהֵאֵי תַעֲלֶה לְשׁוֹן דְּפוּס הוּא אִם דַּבְּאֵר עוֹלָא דְאִם קִדָּא וִיעֵשׂ
תַעֲלֶה כְּבֵית סֹאֲתֵים וְדַרְךְ לְחִזֵּי קוֹלוֹת הַדְּבָה קוֹלוֹת בְּדֹאֵי בַעֲבִים וְכָל קוֹל וְקוֹל
בְּדֹאֵי לֹו שְׂבִיל בְּפִנֵּי עֵצְמוּ כִּי שְׁלֹא יֵהִי שְׁנַיִם יוֹצֵאִין מִשְׂבִּיל אֶחָד שְׁלֹא שְׁנַיִם
יוֹצֵאִין מִשְׂבִּיל אֶחָד מֵחֵדִיבִין אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּל בֶּן קוֹל לְקוֹל לֹא נִתְחַלַּף לִי בֵּין
אִיּוֹב לְאִיּוֹב נִתְחַלַּף לִי הוּוֹ יִרְעֵב לְבָקוּלוֹ כִּי וְיִסְעוּ מִקִּדְשׁ תַּאֲנֵא שְׁמוֹנֵי
עֶשְׂרֵה שָׁנָה יֵשְׁבוּ בְּקִדְשׁ שֶׁנֶּה וְתֵשְׁבוּ בְּקִדְשׁ יוֹמֵים רַבִּים וְלְבִקּוֹף נִסְעוּ וַיֹּאמֶר
יֵי אֵל מִשָּׁה וְאֵל אֶהְרֹן בְּהַר הַהָר תִּנְא הוּא הַר הַהָר הוּא הַר הַעֲבָרִים הוּא הַר נְבוֹ
הוּא רֹאשׁ הַפְּסָגָה וְלִמָּה נִקְרָאוּ לוֹ אַרְבַּעַה שְׁמוֹת שֶׁהֵי מִלְכִּיזֶכֶר מִתְּכַתְּשׁוֹת עֲלָיו
זֹאת אֹמֶרֶת יִקְרָא עַל שְׁמִי וְזֹאת אֹמֶרֶת יִקְרָא עַל שְׁמִי " דָּא הַר הַהָר הוּא שְׁמוֹת
בֶּן שְׁלֹשָׁה הַדִּים מִשָּׁה וְאֶהְרֹן וּמְרִים יִאֲסֹף אֶהְרֹן אֵל עַמּוֹ כָּל הַדּוֹרוֹת נִאֲסִפִּין
אֶל עַמְּם הַדּוֹמָה לָהֶן הַצְּדִיקִים נִאֲסִפִּין אֶל דּוֹר אֲבוֹתָם וְהַדְּשֵׁים נִאֲסִפִּין אֶל דּוֹר
אֲבוֹתָם כִּי לֹא יָבֵת אֶל הָאָרֶץ גְּזֵרָה גְזֵרָה וְשַׁבּוּעָה נִשְׁבַּעְתִּי שְׁאִין אֶתְּךָ
נִכְנָשׁ לְאָרֶץ וְכִן הוּא אֹמֵר לִכֵּן לֹא תִבְיָאוּ אֶת הַקְּהָל הַזֶּה וְאִין לִכֵּן לֹא שְׁבֹעָה
כַּעֲנִיז שֶׁנֶּה וְלִכֵּן נִשְׁבַּעְתִּי לְבֵית עֲלָיו עַל אֲשֶׁר מְרִיתָם אֶת כִּי וְכִי מֵהַמְרִייה
הִיִּתָּה שֶׁכֵּן אֵל כִּיּוֹן שְׂרָאוּ יִשְׂרָאֵל אֶת מִשָּׁה שְׁכַעַס עֲלֵיהֶם כִּשְׂשָׁן מִים אִמְרוּ אִפְשֵׁר
שְׁמִשָּׁה כּוֹעֵס עֲלֵינוּ מֵעֵצְמוּ אֹלֵי שְׁכַעַס עֲלֵינוּ הַקְּבִיָּה תַחֲלֶה לֹא הִיָּה הוּא כּוֹעֵס עֲלֵינוּ
וְלִפִּי שְׁלֵמֵינוּ שְׁכַעַס עֲלֵיהֶן הַקְּבִיָּה בְּאוֹתָהּ שַׁעָה וּמִשָּׁה הוּא שְׁכַעַס עֲלֵיהֶן מֵעֵצְמוּ
עַד יִשְׂרָיִמָה יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּבִיָּה כַּעַס עֲלֵיהֶן הַעֲלָה עֲלָיו הַכֵּת כִּי הַמְרָה עַל פִּי שְׁכִינָה
לְמִי מְרִיבָה לֹא בְּשִׁבִיל גְּזֵל וְלֹא בְּשִׁבִיל דְּבַר אַחֵר לֹא בְּשִׁבִיל מִי מְרִיבָה
לְפִיכֵן תִּרְךְ הַכֵּת לְפִרְט הַטָּאֵם בְּכָל מְקוֹם כִּי שְׁלֹא יִאֲמְרוּ הָעוֹלָם עוֹנוֹת אַחֲרוֹת
הֵיּוֹבִיָּדִין קַח אֶת אֶהְרֹן וְגַ' אֵלֵינוּ הַקְּבִיָּה לְמִשָּׁה לֶךְ וּפִיִּס אֶת אֶהְרֹן וְאִמְרוּ לוֹ
הַגִּיעַ זְמַנְךָ לִיכְבוֹר מִן הָעוֹלָם אִמְרֵי לְפָנֵינוּ דְּבוֹנוּ שְׁלֵעוֹלָם הֵיִתָּךְ אֲנִי כִּבּוֹל לְאֹמֶר
לִי כִן אֵל לֹו הַקְּבִיָּה מִשָּׁה כִּבּוֹר גְּדוֹל זֶה הוּא לְאֶהְרֹן שְׁלֹא יִאֲמְרוּ לוֹ אַחֵר וְעוֹד שְׁלֹא
תִּשְׁכַּח כִּפְשׁוֹ כִּי מִלֶּאֱךָ הַמּוֹת וְיַעֲשֵׂה מִשָּׁה כְּאֲשֶׁר צִוָּה יֵי מֵה עֲשֵׂה בְּכָל

יום היה מנהגן שהנשיאים משכמין לפתחו של לעזר ולעזר וכל הנשיאים
בתיך לפתחו שלאהרן ואהרן באת עמהן לפתחו של משה אותה היום עמד משה
וקרא לעזר ולעזר לנשיאים ובאו כולן לפתחו שלאהרן כיון שיצא אהרן אמר לו
משה כלך לאהל מועד בכל יום כשהיו מהלכין היה משה מהלך באמצע אהרן
מימינו ולעזר משמאלו והנשיאים מכאן ומכאן כל ישראל אחריהן אותו היום
אהרן באמצע משה מימינו ולעזר משמאלו והיו ישראל רואין אהרן באותה גדולה
ואומרין בטולה רוח הקודש ממשה וניתנה לאהרן כיון שהגיעו לאהל מועד בקש
אהרן לעבוד ולת הניח משה אמר לו אהרן אמור לי מה שצוך הקב"ה היום אמר לו
המתן עי שנגיע להר ההר כיון שהגיעו להר ההר אמר להן משה לנשיאים המתן
לכו בתן ותני ואהרן ולעזר נעלה עלו שלשתן אמר לו אהרן למשה איזה דבר צוך
הקב"ה אמר לו שמת בקרון יש לו להקב"ה בידך אמר לו היך אהל מועד וכל כליו מ
כופקדין בידים אמר לו שמת נר מסר לך הקב"ה אמר לו וכי בר אחד מסר לי והלא שבעה
נרות מסר לי אמר לו שמת דבר שהוא משולב בר השיב אהרן ותמ נר יי נשמ אדם
שמת הגיע זמנו להיפטר אמר לו היך באותה שעה הנח משה ידיו על לבו והיה
בוכה לבי יחול בקרבי זאימות מות כפלו עלי: ויפשט משה את אהרן את
בגד מלמד שבשם שנעשה משה סגן לאהרן בחייו כך נעשה לו סגן במיתתו כיצד
העמידו משה לאהרן על הסלע והפשיטו בגדי כהונה וחזר והלבישן את לעזר בכר
וכי היאך היה משה יכול להפשיט את אהרן בגדים כסודן והלא העליונים העליונים
לעולם והתחתונים הן התחתונים לעולם לא מעשה נסיב עשה לו המקום לאהרן במיתתו
יתר מחייו העמידו משה על הסלע והפשיטו בגדי כהונה ובגדי שכינה כלבשין
תחתיהן וילבש אותם את לעזר בנו וכי היאך היה משה יכול להלביש
את לעזר בגדים כסודן לא כבוד גדול עשה לו המקום לאהרן במיתתו יתע מחייו
שכלבשו בגדי שכינה תחלה למטה חזר משה והפשיט את אהרן בגדיו כסודן
והלבישן לעזר כסודן ויש אומ' שהיה מפשיט וההר בולעו: וימת אהרן
שם בדאשהר כשהפשיטו בגדיו והלבישו באחרונה בגדי מיתה ואמר לו אהרן אח
עלה למטה ועלה אמן עינך ואמן פשוט את רגליך ופשט אמר לו משה אהרן אחי

אשר היו לאדם שהוא מת כמיתה הזו לכך נאמ' במשה כאשר מת אהרן אחיך כמיתה
שנתחמדתה וירד משה וזעזר מז'הר כשירדו התחילו כל ישראל מרננן
ואמרי'ן משה וזעזרה ניהו את אהרן בהר ההר וידדו להן נתקבצו כל ישראל אצל
משה אמרו לו אהרן אחיך איכ'ן הוא אמ' להם אהים גנזו לחיי העולם הבא ולא היו
מאמיני'ן לו אמרו לו יודעי'ן אנו בך שאכזרי' אתה שמא אמר לפניך זבד שלא כהוג'ן
וקנסת עליו מיתה מה עשה הק'ב'ה הביא מטתו שלא אהרן ותלאה בשמי שמים והיה
הק'ב'ה אומ' הספד ומלאכי שרת עוני'ן אחריו ואמרי'ן תורת אמת היתה בפיה מ' יד
האמינו ישראל וגמלו לו חסד ש'ן ויראו כל השדה כי גוע אהרן ויבכו את אהרן
שלשים יום הכל באי'ן לעולם בשופי ונפטרי'ן בשופי אבל הצדיקים באי'ן לעולם שופי
ונפטרי'ן בקולו קולות בא אברהם לעולם בשופי וביו'ן שנפטר הרעיש את כל העולם
כולו וכ'ן את מוצא ביצחק וכ'ן ביעקב וכ'ן באהרן ומשה ושמו'ן עליהם ועל
הדומה להן ועל העושה כמעשיהן הכת' אומ' טוב שם מעמ'ן טוב זב' טוב שמות'ן
של צדיקים ממי שנמשה בשמ'ן המשחה י' מאיר אומ' טוב ריחן של צדיקים מריח
ארו'ן הבדית שריח ארו'ן הצדית אינו הולך א' דרך שלשת ימים אבל ריחן של
צדיקים הולך מסוף העולם ועד סופו וכ'ן הוא אומ' וירח את ריח בג' ויבר' מלמד
שריחן של צדיקים הולך מסוף העולם ועד סופו וכודף בחייה'ן ומני'ן אפלו במית'ן
ש'ן ויקח משה את עצמות יוסף עמו זה תמה גדול יש לך אדם שהוא מכיר את
עצמות אדם מעצמות בהמה עצמות גוי מעצמות ישראל אמור מעתה פשנכנס
משה לקפליטי'ן של מלכים היה משה מריח ריח ארו'ן של יוסף כריח העולם הבא
ואמר בודאי לו עצמות יוסף ויום המות מיום הולדו כשאתם ב'ת לעולם יהיו
ידיו קפוצות כלום כל העולם כולו שלי הוא ובשעה שנפטר יהיו ידיו פשוטות
ואמר ראו שנפטרתי מ'ן העולם ואי'ן בידי כלום אבל הלמד תורה ומסכה מסודרי'ן
אותה לו בשעת מיתתו לכך נאמ' ויום המות מיום הולדו כל בית ישראל למשה
גמלו חסד האנשים בלבד ש'ן ויבכו בני ישראל את משה אבל לא אהרן גמלו לו חסד
האנשים והנשים ש'ן כל בית ישראל ולמה שלא היה אומ' לאיש עבדתה ולא
לאיש סדחת לא אהב שלום ורו'ף שלום ש'ן בשלו'ם ובמישור הלך אתו ורבי'ה ש'ן

וישמע הכנעני מלך ערד זהשה שמעו כי נתנחה אני ואיז מסת
לוי כל איבי שמעורעתי ששו רבנן פתריז קרייה בתומות העולם את מוצת כיר
שגרמו העונות ונכנסו הגוים לירושלם גזרו שבכל מקום שיהו ישראל בורחין ירחיק
מסגירין אותן בקשו לברוח לדרום ולא הניחו להן שכ על שלשה פשעי עד ועל ארבעה
לא אשיבנה על הגלותם גלות שלימה להסגיר לאדום בקשו לברוח למזרח ולא הניחו
להן שכ כה אמר יי על שלשה פשעי דמשק ועל ארבעה לא אשב על דושב בחדושות
הברזל את הגלעדי: לצפון ולא הניחו להן שכ כה אמר יי על שלשה פשעי צר ועל
ארבעה לא אשיבנו על הסגרים גלות שלימה לאדום ולא גזרו ברית אחים למערב
ולא הניחו להן שכ משא בערב ביער בערב תלינו ארחות דדנים אמ להן הקצה הא
אגישתון אפי כוז אמרו לפנו רבונו שלעולם ולא אתה הוא שעשית מושלו משל למה
הדבר דומה למלך שנשא מטרועה והיה מצוה אותה ואומר לה אל תשוחי עם שכנותיך
לא תשאלין להון ולא תשאלין מנהון נעם אחת הקניטה אותי וטרדה והוציאה מתוך
פלטין שלו והיתה מחזרת על כל שכנותיה ולא היתה אחת מהן מקבלת אותה אמ לה
המלך הא אגישת אפיק אמרה לו אדוני המלך את הוא שעשית לא כך הית מצוה אותי
ואמ לי אל תשוחי עם שכנותיך לא תשאלין מנהון ולא תשאלין להון או שאילית מנהון
או אטאילית להון הירא מנהון הות מחמית יתי בגו ביתה ולא הות מקבלת יתי בי
אתה עשית כך אמרו ישראל לפני הקצה רבוץ העולמים ולא אתה הות שעשית לא כך
הכתבת בתורתך לא תתחתן עם או נסיבנן מנהון או איסיבנן להון הירון מנהון
הוה חמיבריה או ברותיה קאים על תרעיה ולא הוה מקבלו הוי כי אתה עשית ויהיו
כמע בצדה לא ברחה ר יהושע דסכנן בשם לוי פתר קרייה באהרן כהן גדול
שמעו כי נתנחה אני את מוצת כיון שמת אהרן כהן גדול באו הכנענים ונזדו בו
לישראל כח וישמע הכנעני מלך ערד כי בא יי דרך האת מה שמועה שמע שמע
שמת אהרן התיר הגדול שלהן שהיה תל להן את הדרך: איז מנחם לי משה אבל
אעזר אבל וכל ישראל עקיקין בבפיה אמ הא את לילך ולקפוץ עליהן הא את לילך ולכלות
שונאיהן: מלך ערד תנא הוא כנען הוא סיחון הוא ערד סיחון שדמרה
לסיח במדבר: כנען על שם מלכותו ומה שמו ערד שמו: וילחם בישראל כיון

והעיקרים מסתלקין השוכנים באין ומתגרים בישראל הדא היא דכתיב ויקונן קדוים את
הקנה הזאת על שאול ויהונתן בנו ויתמר ללמד בני יהודה קשת לא מסתכרת
לא ללמד בני יהודה נהייה ולמה קשת לא אמר דויד כיון שהעדיקים מסתלקין השוכנים
באין ומתגרים בישראל וידר ישראל נדר לאמ' ארבעה הז שנידו שנים נדרו
והפסידו ושנים נדרו ונשתכרו ואהז יעקב ויפתח ישראל וחנה ביעקב פת וידר
יעקב נדר לאמר אם יהיה זהים עמדי כיון שקיים לו הקבה כל מה ששאל ובאלו לאדם
נהרים ישב ולא שלם נדרו והיה לוקה ולא היה יודיע בת עשו הדשע ונתגרה בו
ונתן לו כל אותן הדרון ובאת צדק בתו ומתה רחל אשתו אמ' הקנה אפשר יהא יעקב
לוקה ואיני מודיעו על מה הוא לוקה הריני מודיעו אמ' לו הקבה את קיימת לך כל
דבר ואתה לא קיימת לי הנדר שכחת מה שנדרת אמ' לא יבו מהולתך טרשא
תקיש עולה כך אמ' לו הקבה לא הגיעוך כל הצרות הללו לא עלי ידי שאיחדת נדרך
הוי יעקב נדר והפסידו בפתח פת וידר יפתח נדר וב' והיה היוצא אשר יצא מול
בית לקרא והיה ליני והעל עולה אמ' לו הקבה הרי שיעצא לקראתך כלב או חזיר
היית מקדיבו לפנימה עשה לו דימן לו בתו ויהי כדאות אותה ויקרע את בגדיו והלא **כ**
היה עומר באתה שעה לא אמ' פנחס אני כהן גדול בין כהן גדול ואלך אצל עסהאון
הזה ויפתח אמ' אני ראש וקצין בישראל ואלך אצל ההדיוט הזה מבין שניהם הלכה
העניה ושניהם נתייבו בדמיה פינחס נהתלקה ממנו רוח הקודש שכ' ופנחס בין
לעזר נגד מלפנים אין כותבן לא לפנימי עמו ויפתח נישל אבר אבר ופתח קנור
בערי גלעד וכי אפשר למת להקבר במקומות הרבה שאותה אומ' בערי גלעד לא
שני של אבר אבר וראשון ראשון היה נקבר הוי יפתח נדר והפסידו ישראל וחנה
נדרו ונשתכרו בחנה כות ונתד נדר ותאמר נשתכרה ונתן לה שמואל שהוא שקור
כמשה ואהזן שנ' משה ואהזן בכהנו ושמואל בק' שמו ואומ' כי פקד יי חנה ותהר
ותלך חנה שלשה בנים וב' בישראל פת וידר ישראל ליני ויאמר אם נתן נתן אתה ע'
הז בידו ונשתכרו וישמע יי בקול ישראל לפיכך דויד מזהיר ואומ' נדרו ושלמו ליני
אזכרם ויקראת שם המקום חומה נקרא על שם מה שעירע בו
ויסעו מהר ההר דרדום סוף כיון שלא נתן מולך איום לעבור בתחומי וארץ

הדיבור מנענע מהן שנ אל תתגדו בו חזרו להקיף את הדרך התשילו מתרעמין
ואעפין שנ ותקצה כפש העם בדרך וידבר העם בזהים ובמשה אמ רב
אבהות כל המהרהר אחר רבו כמהרהר אחר השכינה שנ וידבר העם בזה ובמשה
אם בזהים רבו קל וחומר במשה אז לומר לך שכל המהרהר אחר רבו כמהרהר אחר
השכינה כיוצא בדבר אתה אומ' ויאתמונו בני ובמשה עבדו אם במשה האמינו
קל וחומר בשכינה אז לומר לך שכל המאמין בדועה ישרא כמאמין בשכינה
ונפשנו קצה בלחם הקל זהו מה יתאונן אדם חי נב על חט אמר אבא בר
יורן מה יתאונן אדם והוא חי דין לאדם שהוא חי אמר בדביה חיותך וחי ומתאונן
אמר לחונת גבור בחטאיו וחי ומתאונן אמר לוי מה יתאונן אדם על חי העולמים אז
אם בקש אדם להתאונן בגד על חטאיו אמר ל יורן יעמוד בגבור ויתודה ועל חטאיו
ואל יתאונן רבנן אמרי אמר הקב"ה בני תרעמנין בע תרעמנין אדם הראשון
כך עשה לי אני עסוק עמו לעשות לו עזר והוא מתרעם לפני ואמר האשה אשר
נת עמ היא נת לי מז העץ אף יעקב כך עשה לי אני עסוק עם בנו להמליכו
במצרים ויוסף הוא שליט על הארץ והוא מתרעם לפני ואמר נסתרה דרבי מיני
אף בניו כך עשו לי במדבר אני עסוק עמהן לבור להם לחם קל בדרך שהמלכים
אובלין שלא יהא אחד מהן גוסס ודלודית אוחזתו והן מתרעמין לפני ואמרין
ונפשנו קצה בלחם הקל אף ציון כך היא עושה לי אני עסוק עמה להעביר את
המלכות מן העולם ולא כבוד העברתי בבל ומדי ויון ועתה אני להעביר מלכות
הדשעה הזאת והיא מתרעמת ואומרת עזבני יי ויי שבחני הוי מה יתאונן אדם
חי קשה היא כפיית הטובה שהרי לא כעס הקב"ה על אבותינו במדבר לא
על שאמרו ונפשנו קצה בלחם הקל אמר לו הקב"ה אני בחרתי להן מאכל קל
והן כפו טובת ואמרו ונפשנו קצה בלחם הקל הרי מברה בהן את הנחש מיד וישלח
יי בעם את הנחש השרפים למה נקראו השרפים שהיה אירסם מחלחל ושורק
את הגוף לשעתו ומפני מה נחש מכל מיני פורעניות לא הנחש אמר לו הקב"ה
ועפר תכל כל ימי חיך ולא נתרעם על מזונותינו ואו מתרעמין על מזונותיהן
ובוא ויפרע מהן וא למה נחש אמר הקב"ה הנחש הזה לשונו ברמה לו זאו לשוני

גמלה להם יבוא ויפלע מהם וכן הוא אומ' אם ישך נחש בלא לחש ואין יתרון לפי
אמ' שמעון לעתיד הקב"ה מדפא כל המכות כל החיות מתכנסות אצל הנחש
ואמרין לו ארי דודס ואוכל אתב טורף ואוכל אתה מה הנייה ישלך את ישך הנחש בלא
לחש אמר להן ומה הנייה יש לו לבעל הלשון אמ' שמואל בר טחמז אומרין לולנחש
מפני מה אתה נושך בצמד אחד וכל האברין מרגישיין אמ' והן ולי אתם אומרין אמרו
לבעל הלשון שהוא אומ' כאן והורג בדומי אומ' בדומי והורג כאן מפני מה אתה
משיי בייז הגדידות חמ' להן שאני הוא שפרצתי גידו של עולם מפני מה אתה מהלך
ולטונך שותת אמ' להן אפשר דאתא עביד כלום דלא מתחמד לי מזן עלותא את ישך
הנחש בלא לחש אמ' ל מאיר לעתיד לבוא הכל מתרפיין חוץ מן הנחש וגבעונים
נחש דפת זאב וטלה ידעו פאחתי אבל נחש עפר לחמו ואין לו רפואה למכותו
וגבעונים דפת ועבדאע' יעבדוהו מכל שבטי ישראל לעולם לעולם משעבדיין בו
ויבא העם אל משה ויאמרו חטאנו גדולה תשובה שהיא מתרים לפני
הפורענות מיד ויתפלל משה בעד העם לא עיכב מלבקש עליהם רחמים אנכי
שהלשון עליו וכן בשמואל הוא אומ' גם אנכי חלילה לי מחטוא ליני מחדול והתפלל
בעד אמ' דבה בר חנינה סבא משמיה דרב כל שאפשר לו לבקש רחמים על אחיז
ואינו מבקש נקרא חוטא שנחלילה לי מח' ליני מחדול להתנד בעינכס אמ' רבה
תלמיד חכם צריך שיחלה עצמו על חבירו מנא לן אדלימא משאול רבת ואין חולה
מכם עליו וגולה אתתאני ודלמת מלך שאני לא מהכא ואני בחלותם לבושי שק וכן
הוא אומ' בירמיה ואני לא אצתי מדעה אחריך ויום אנוש לא התאויתי
ויאמר ייאל משה עשה לך שרף ו יודן בשם ר' אסי ישמע חכם ויוסף לקח זה
משה כשנאמ' לו עשה לך שרף ו לא נתפדש מעלמה אמ' אם אעשה אותן שלחב
ושלכסף אין הלשון הזה כופל על הלשון הזה לא הדיכי עושהו שלכחשת שלשון
זה כופל על לשון זה נחש נחשת מכאן שניתנה תורה בלשון הקודש ו לא דן דין
משה בינו לבין עצמו ואמ' לו היה שלכסף ושלחב היה לו לומר לא נאמ' לא שרף
איהו הוא רבד. שהוא נפנס לאור ונשרף הוי אומ' זו נחשת לכך ויעש משה נחש
והיה כל הנשוק ודאח אותו וחי בוא וראה שלא כמדת בשר ודם מדת

הקנה בשך ורס מכה באוזמיל ומרפא ברטייה והקנה אינו כן אלא במה שדא...
מכה בו הוא מרפא הוא הכה בנחש וישלח יי בעם את הנחשים זריפאם בנחשוא
כל הנשוק וואה אותו וחי והביט אל נחש הנחשת וחי וכי מה הנחש מהנה אלא
כל זמן שישלח מסתכלין כלפי מעלן ומשעבדין את לבם לאביהן שבשמים הן מתרועעין
ואם לאו הן נימוקין ועשה נחש הנחשת הזה עם ישראל קרוב לשבע מאות שנה עת
דודו ש' ליחזקהו המלך כיון שראה יחזקיהו שטעו אחריו ישראל ועשו אותו עז עמד
ופתנו עז והוא כותת נחש הנחש אשר עשה משה במדבר כי ער הימים ההמה היו
בני ישראל מקטירים לו ויקראו לו נחשתן הינו דתכן ששה דברים עשה חזקיה מלך
יהודה על שלשה הודו לו ועל שלשה לא הודו לו גירר עצמות צביו על מטה שלחלים
והודו לו כיתת נחש הנחשת והודו לו גנז ספר רפואות והודו לו ועל שלשה לא הודו
לו קצץ וילתת והיכל ושיגרם למלך אשר ולא הודו לו סתם מי גיסוק העליון ולא
הודו לו עיבר ניסן בניסן ולא הודו לו תניא העיר ל יהושע בן נון בן חמיו שלו
מאיר לפניו על ל מאיר שאכל עלה שלירק מבית שאן עמד ל והתיר כל בית שאן
כולה עליהם חכרו עליו אחיו ובית אביו אמרו לו מקום שאבותך ואבות אבותך
נהגו בו איסור אתה תנהג בו התר קרא עליהם מקרא הזה הוא הסידי את הבמות
ושבר את המצבות ובער את האשרה וכתת פחש הנחשת אשר עשה משה וכי עז
היה אפשר באת אסת ולא ביערו באת יהושפט ולא ביערו והלא כל עז שהיתך נארץ
ישראל אסת ויהושפט במעוזם לא מקנם הניחו לו אבותיו להתגדר בו אף אני במקום
הניחו לי אבותי להתגדר בו מיכאל לתלמיד חכמי שאמר דבר הלכה אין מזיחין אותך
ואמר ילה אין מזניחין אנלו אותך ואמר לה אין מזיחין אותך מן דאמר אין
מזיחין אותך דכתיב ולא יזח החשן מעלה אפ ומן דאמר אין מזניחין אותך כי לא
דעת לעולם יי ומאן דאמר אין מזיחין אותך דאמר מר משרבו זהו הילב רבו מחלוקת
בישראל משם נסעו ויעברו ויחטו מעבר אדנון לפי שהיתה ארץ כנען
תארץ מותב שנה היוצא מגבול האמרי שהיא יוצאה מהשומרון ותינה שלו לפיכך
לא כבשוה משם שכ אל תנר את מואב על כן ואמר כל יי את הדי תנן
התם הוואה מקום שנעשו בו נסים לישראל בצורך שעשה נס לישראל במקום הזה כגון

להח
ול
גם
לכונ
שח
זהו

אשר צנן מעבודתהים וזאעבודת הירדן ומעבודת נחל ארכון בשלמא מעבודת
ים ומעבודת הירדן כתיבא זא מעבודת נחלי ארכון מנאל לך רבת עלכך יאמר
בס מל יי את זהב בס ואת הנחאל ותאנת את זהב שני מצור עיז היו והיו מהלכין
בארץ מחפה ישראל את אמוריין איטמרו בני טורי אמרי כי חלפי ישראל נבי קדבא
צהדיהו ונקטלינהו ואינהו לא הוו ידעין דכל היבא דחלוק ארון מיכי טודא מקמיה
חלוק ארון חלמן טורי עליוהו וקטלונהו חזו ישראל דמא דקא נפיקו אתי מביני טודא
אמרי מאי האי אתו אינהו אמרו להו ואתרו שירה ואומ' ואשד הנחלים דא על
כך יאמר בס מלח יי כן בתעבולות תעשה לך מלחמה אמ' ל אחא ביד חנינה אמ' לאבי
אמ' האקד אמ' יוחנן במי אתה מוצא מלחמתה של תורה במי שיש בידו חבילות חבילות
של מטנה קארי דב יוסף אנפשיה ורב תבואות בפוח שזר אמ' ל חייא בר אבא אמ' ל
יוחנן אכלו אב וברו הרב ותלמידו עסיקין בזערה בשער אחד נעשיין אויבין זה לזה
טנ על כך אמ' בס מל יי אמ' רבא ואין זיין משם עי שנעשיין אוהבין זה לזה שכ
את זהב בסופה אלתקרא בסופה לא בסופת ואתד הנחלים ערך הכות להזכיר
אצאן מקומות או והן זהב בסופה ואשד הנחלים לפי שהן מערי מואב שנאשד נטה
לשבת ער ונשע לג מוא וער היא למואב שנ אתה עובר היום את גבול מואב את
ער כדי להודיע לבאי העולם שלא כיבשום ישראל ולא עבדו בתוכך אעפ שהן נואין
כאן מדרך האמוראין כי ארכון גב מו ביין מוא וביין חמ' הואיל והן מערי
מואב לא כיבשום משום שנ אלתעד את מואב ומשם בארה היא הבא אל
אמ' יי למ' זו היא הבאר שנבדאת ביין השמשות והן מכלל עשרה דברים
שנבדאו בין השמשות לכך נאמ' היא הבאר ותנא באר שניתנה להן לישראל
במדבר עולה עמהם הרים ויורדות בקעות כלום מוצאין באר מים חיים בכל מקום
ולא הוצרכו עוד לבקש מים אז יסיר יסיר ישראל את הש"ה זה ש"ה מעין
גנים באר מים חיים וכוזאליכ מן לבכונ מהיבין היו בנות ישראל מתקשטות במדבר ל
יוחנן אומ' מן הבאר שנ מעין גנים באר מים חיים ל' אנהו אומ' מן המן דכתיב מור
ואהלות קניעות כל בגד מן היכלי טן מני שמחוך ממן שנאכל בשן ממנו היו
בנות ישראל הצנועות מתקשטות ומשחחות את בעליהן אמ' ל יוחנן ארבעים

ושמנה פעמים כת בתורה באר באר כנגד ארבעים ושמנה דבר ששנתנה
 התורה באר חפרה שרים או האבות כלום שניתנה להן בזכות הצבות כרה
 נדיבי העם או בית דינו שלוי וקהל ועמם ומחוקק זו זכות של משה ונקרא
 מחוקק שנ כי שם חלקת מחוקק ספוז: במשענותם שהיו כלי ישראל עומדין עליה
 שנים עשר שבטים וכל אחד ואחד מושך במטה שלו עד פתח ביתו והיך בוטעין נשיעות
 על פתח בתיהן והוא משיקה אותן וכך הוא אומ לא חסרת דבר וממדבר מתנה
 כסעו מאות המדבר למתנה וממתנה לנחילא עד שבאו לעבודת מואב וזכו
 שם לא באר זו תורה שנ מעץ גנים באר מים חיים ואין מים אא תורה שנ הוי
 כל צמאלכו למים שדים או משה ושבעים זקנים נדיבי העם כגון דוד ועלמה
 ודבא ומרדכי ועזרא הסופר במחקק זה משה שחקק כל אותות התורה באצבע
 ידו במשענותם או נביאים שהן מחייין את המועם כגון ליהו ואישע ויחזקאל כענין
 של ושמע משענות על פני הנער וממדבר זה מדבר סיני מתנה או שתהוללות
 שנ בהן ויתנם ייאל: לא וממדבר מתנה אם עושה אדם עצמו כמדבר הזה
 שהוא דק מכל מיני מעינים התורה ניתנת לו מתנה רכיון שניתנה לו מתנה נחלו
 א שנ וממתנה נחילא וכיון שנחילא נתעלה שנ ומנחילא במות ואם הגיס דעתו
 הקבה משפילו שנ ומבמות הגיא ואם חזרבו הקבה מגביהו שנ כל גא ונשא
 אמר לעזר מאי דכל וענקים לגדרותיך אם משים אדם עצמו כענין הזה
 עוף לצוארו שנאה ואינו ללא תלמודו מתקיים בידו ואם לאו איך תלמודו מתקיים
 בידו ואמר לעזר מאי דכל לחיו כעדרות הבושם אם משים אדם עצמו כעדרות
 זו שהכל רשין אותה או נמי כבושם הזה שהכל מתבשמין בו תלמוד מתקיים
 בידו ואם לאו איך תלמודו מתקיים בידו וישלח ישראל מלאכים אל סח
 וכי ישראל שלח והלא משה שלח שנ ואשרה מלאכים ממדבר קדמות אל סחולא
 כיון שדאך משה שנגזרה עליו גזרה שלא יכנס לארץ כתב העליונות על שמן של
 ישראל נעבדה נא בארצך כענין שנ למעלה כן נאמ כהן ולא נתן סיחון
 את ישראל עב בג יכול מעצמו תל להלך כי הקשה יי אהיק את רוחו מלמד שנית
 למנעו התשובה מפני עונות שהיו בידו כדי שיפול ביד ישראל ויורשו אונג שי

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת כָּל הָעֲוֹנוֹת הָאֵלֶּה

כִּי חֲשַׁבּוֹן עֵינִי סִיחּוֹן אִמְרֵי שִׁמְעוֹן בְּכִן
לְקִיּוֹם מִן הַמִּשְׁפָּחָה יֵשׁ שֶׁהָזְדַּוּיִין לְהַשְׁרֵף כִּסְפֵי מִירָם וְהַזְהֵן גּוֹפֵי תוֹרָה כִּי
חֲשַׁבּוֹן עֵינִי סִיחּוֹן מִלֹּא אִמְרֵי הָיָה וְהוּא כִּלְחַבְמָה וְגו' מֵאֵי כִפְזָא לֵן מֵינָה מִדְּאִמֵּי לִיהִדְקִישָׁא
בְּחִיךְ הוּא לְמִשְׁהָ אֵל תֵּנֵד אֶת מוֹתָב אִמֵּי הַקְּבֵה לִיתֵי סִיחּוֹן לֵאפִיק מֵעֲמוֹן וּמוֹתָב
וְלִיתֵי יִשְׂרָאֵל לְאֶפְקוֹן מִסִּיחּוֹן וְהֵיכֵן דְּאִמֵּי רַב פִּפְתָּ עֲמוֹן וּמוֹתָב בְּסִיחּוֹן טַהֲרוּ עַל
כִּן יִתְמַרְוּ הַמַּשְׁלִיִּים זֶה בְּלַעַם וְאַבְיִן שֶׁכַּדְרֵי נִתְנַבְּאוּ עֲלֵיהֶן וְכִן הוּא אִמֵּי כִי יִדְעִית
אֶת אֲשֶׁר תִּכְרֵךְ מִבְּוֹאֵי תַּעַיִן יוֹאֵר מִצִּינּוֹ שֶׁבִירֵךְ וּבִאת בְּרַכְתֵּי וְקִילֵל וּבִאת קִלְלֵת
בִּירֵךְ וּבִאת בְּרַכְתֵּי בְּאוֹ חֲשַׁבּוֹן תִּבְנֶה וְתִכּוֹנֵן עֵינֵי סִיחּוֹן קִילֵל וּבִאת קִלְלֵת כִּי אִשׁ
יֵצֵא מִחֲשַׁבּוֹן אִוִּי לֵךְ מוֹתָב וּמֵעֵיךְ שֶׁהָזְדַּוּיִין קִילֵל אֶתְּךָ שֶׁכֵּן הָזְדַּוּיִין וְאוֹמְרִין
וְכִירָם אֲבֵד חֲשַׁבּוֹן עַד דִּיבְּ כְּלוּמֵי דִּיכֵן אֶתְּךָ בְּחֵצֵי פִינּוֹ עַד שֶׁאֲבֵדוּ מִחֲשַׁבּוֹן עַד
דִּיבּוֹן וְהַשְׁמַמְנוֹ אֶתְּךָ בְּכּוּחַ דִּיכֵן מִנְּבַח עַד מִיִּדְבָּא וְלִמָּה נִקְוֶה עַל דִּישׁ שֶׁל
אֲשֶׁר עַד מִיִּדְבָּא מִלְּמַד שֶׁשִּׁירוֹ מִקְצֵת וְלֵאמֹר הַחֲדִיבּוֹ הַכֹּל דֵּאִמְרֵי שִׁמְעוֹן
כִּי אִמֵּי יוֹנֵתָן מֵאֵי רַכְתֵּי עַלְכֵן יִתְמַרְוּ הַמַּשְׁלִיִּים אִם הַמּוֹשְׁלֵן בִּינְרָם בּוֹאוּ
חֲשַׁבּוֹן בּוֹאוּ וְנַחֲשֵׁב חֲשַׁבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם הַפְּסֻד מִצוּהָ כִּנְגַד שְׂכָרָה וְשֶׁכֵּד עֲבִירָה
כִּנְגַד הַפְּסִידָה וְאִם אֵתָּה עוֹשֶׂה כִּן תִּבְנֶה וְתִכּוֹנֵן תִּבְנֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה וְתִכּוֹנֵן לְעוֹלָם
הַבָּא עֵינֵי סִיחּוֹן אִם עוֹשֶׂה אֲדָם עֲצֵמוֹ כְּעֵינֵי הַזֶּה שֶׁהוֹלֵךְ אַחֵר שִׂיחָה כִּתְּהָ מֵהַ כֹּת
אֲחֵרִין כִּי אִשׁ יֵצֵא מִחֲשַׁבּוֹן תֵּצֵא אִשְׁמֵךְ הַמְּחַשְׁבִּין הַחֲשַׁבּוֹן וְתִתְּנֵן אֶת שְׂאֵי כִן
מִחֲשַׁבִּין לְהֵבֵה מִקְדֵיטֵי סִיחּוֹן מִקְדֵיטֵי צְדִיקִים שֶׁנִּקְרְאוּ סִיחִין אֲכֹלָה עַד מוֹתָב
זֶה הַמְּהוֹלֵךְ אַחֵר יֵצֵרוֹ כְּעֵינֵי הַזֶּה שֶׁמְהוֹלֵךְ אַחֵר שִׂיחָה בְּעַלֵּי בְּמוֹת אֲרִכּוֹן אֵלּוֹ
גְּסֵי הַדּוּחַ וְכִירָם אִמֵּי רַשְׁעֵי אִין רַם אֲבֵד חֲשַׁבּוֹן אֲבֵד חֲשַׁבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם עַד
דִּיבּוֹן הַמִּתְּנֵן עַד שִׁיבִית דִּין וְנִשִּׁים עַד כִּפְתָּ עַד שֶׁתְּבֹאוּ אִשׁ שְׂאִין צְרִיכָה נִפְסוּחַ
עַד מִיִּדְבָּא עַד שֶׁתְּדוּב נִשְׁמַתָּן וְאִמֵּי לֵה עַד דְּעֵבִיר מֵאֵי דְּבַעֵי אִמֵּי רַב
יְהוּדָה אִמֵּי רַב כֹּל הַפּוֹרֵשׁ מִדְּבֵרֵי תוֹרָה אֲשֶׁר אֲכֹלֵתֵי שֶׁכֵּן וְנִתְּנֵי פִּי בְּהֵם מֵהָ אִשׁ
יֵצֵאוּ וְהָאִשׁ תִּתְּנֵי כִּי אֵתָּה רַב דִּימֵי אִמֵּי יוֹחֲנָן כֹּל הַמְּרַפֵּה עֲצֵמוֹ מִדְּבֵרֵי תוֹרָה
כִּי לִפְנֵי גִהְכֵם שֶׁנִּשְׁאֵר תֵּנֵה מִיִּרְךָ הַשְׁכֵּל בְּקִדְּלֵי רַפְּאִים יִכּוּחַ וְאִין רַפְּאִים אִם יוֹדֵי
יִנְסֵי וְלֵא יִדְּנֵי כִי רַפְּאִים שֶׁם בְּעַמְּקֵי שְׂאוֹל קְדוּתָהּ וְיִפְּנוּ עַל דְּדִךְ

הבשן ויצא עוב ויאמר יי אל משה אל תירא אותו מיכדי סיוחן ונפגם פניו
 דאמר סיוחן ועוג בני אחיה ושמו חווה מאי שנא מסיחון דלא רחיל מאי שנא
 מעוג דרחיל אמר ל יוחנן משום ל שמעון בן יוחאי מתשובתו שלאותו צייק אתה
 יודע מה היה בלבו אמר שמא תעמוד לו גבות אברהם אבינו דבת ויבא הפליט
 ויגר לאבר העב ואתמר יוחנן זה עוב שפלט מדור המבול וישאומדין שטנרא
 ממנו בשעה שזרק עליו את האבן הינו דתנן רבנן הרואה אבן שזרק עוג מלך
 הבשן במשה רבינו חייב לבדך ברוך שעשה נסים לאבותינו במקום הזה ודאיי
 מילתא במארא היא גמירי לה אמר מחנה ישרא כמה האוי תלתה פרסי איזיל ואינעון
 טורא בר תלתה פרסי ואשרי עילויהו ואקטלהו אאל עקר טורא בר תלתה פרסי ואית
 על רישיה איתני קבא קמצי ונסבזה ונחת בצנאיה בעת למשלפיה משוך ליה שנים
 להאי גיסא ולהאי גיסא ולא הגה מאני למשלפיה ודינו רבות שני דשעים שברת
 ואמר ריש לקיש אל תקרא שברת לא שרבת כמה היה עשר אמין דבר
 עשר אמות מדרך הקדש וכת ויפרש את האה על המש שקל נדגא בר עשר אמין
 ושחר עשר אמין מחייה בקרצוליה וקטליה ויסעו בני ישראל ויהאו בע
 מואב שיון שראו המואביין שחנו כנגדן כתיבאו מהן ושלוהו תצל כלעם הדשע
 לבוא לקלל שוכתיהן של ישראל והפר הקבה ענתם ועליהם חבת אומ עוצו עצה
 ותפר ואומ ופטר עוזר ונפל עזור ויחדו כולץ יכליון ואומ המה כדעו וכפלו ואטו
 קמנו ונתעוודי כן יאמר בעל החמים

וירא בלק

מדשות אשר חוללה ידו כחש בריח הוא הצור אשר
 ממכון שבתו השגיה ובגערות שאן גלי ימים הטביח תמיד יפיץ עכץ אורר
 וברי עב יטריח להשביע שואה ומוצא דשא להצמיח כן יצמיח צדקה לגולים
 ויגנס יטביח וימחה מעינם דמענה ולבותם יטריח ויבארז ישגו וכתמר אותם
 יפריח וישא פנו איהם ודרמיהם יצליח ועל אופיו יתגבר ידיע אף יצריח
 האי שועתנו סלה לנו יעמס ויגלה לנו מהרה קץ עפון וכפמס ויעלינו לאישורינו

ועולה מתוך האש ואינו שורף פינחס וירא פינחס בן לעזר ראה משה וזכור
הלכה ועמד ופילל ותחשב לו לעדקה יהושע וישא עניו וירא ודנה איש עומד
לנגדו בישרו שהוא כובש את ארץ ישראל ושהגיע העת שכל למשה הנה שלח מלאך
לפנך לשמוג שכ עתה באתי ויששה דאו ובושו וואו הן הנפילים ועשו ובלק
ובלעם אחיתופל והמן הנפלים דכור ויראו בני הזאים את בנות האדם ולמה נקרא
שם נפילים שנפלו ממקום קדושתן לא שמילאו את הארץ נפלים עשו דכור
וירא עשו כי רעות בנות כנען ובוש ואת עשו שנאתי אחיתופל דכור ואחיתופל
דאה כולא נעשתה ענתו דאה שכפל מזלו מן הדקיע וענתו לא שלמה אמר עתה
ישמע דוד ויהרגני מיד ויצו על ביתו ויחנק המן דכור וירא חמן כי אין מדיני
כרע ומשתחוה לו ובוש ויתלו את המן בלעם דכור וירא בלעם כי טוב בעיני יי
לברך את ישראל הלא היה בדעתו לא לקלל לא שנכחד פיו ובוש ואת בלעם בן בעור
הרגו בחרב בלק מניין ממה שקרינו בענין וירא בלק בן צפור וירא בלק
בן צפור מה דאה דאה שהן מכבשין ובאין את כל אשר עשה ישראל לאמריו או סיוחו
ועוב שכפלו ביד ישראל ויגר מואב מפני העם שנתירא ונכנסה בו זיערה
כמה דאת אמר כי יגדתי מפני הארץ והחמה כירב הוא דאה שמלאכי שרת מקיפין
להן לישראל מפלגו אין רב לא מלאכים כמה דאת אמר כירב מאד מחנהו
ויקץ מואב מפני בני ישראל שהיו רואין אותן בנייהן פקוצים בעיניהם ויאמר
מואב אל זקני מדין תנאנא מואב ומדין לא היה להם שלום מעולם שכוי מלך תחת
הוד בן הוד המלך את מדין בשדה מואב מדקטלינהו בארעיהו ולא שיזבינהו
שמע מינה לא הוא להון שלמא וכיון ששמעו שישראל באין עליהן מיד כתפיוסו
זה עם זה משל לשני כלבים שהיו בערד והיו צהובין זה לזה בא זאב ונבל על אחו
מהזאב חבירו אם אין עוזרו לזה היום הודג אותו ולמחר בא עלי והורגני עמרד
שניהם והרגו את הזאב אמר רב משד שיה היו דאמריו אינא שי כרבושתא ושנוחא
עבדו הלוא מבסרא דטביא גידא עתה ילחכו הקה את כל סבו כל השור אמרו
ילחזת אופלות ומשיירות אבל השור אופל ואינו משור אם שור אינו ראוי למהמה
אחדת היו דתנן כוטרין מלפני החמור ומניחין וכוונתן לפני השור אבל וכוטרין

מנעמי
זוהר ומת
אפיסנה
החול

מלפני השחר ונותנין לפני החמור לפי שאינו ראוי שכבוד נשתקץ בדירון כך
ישראל לא השאירו לסיחון ועוג שריק ופליט שנ' עד בלותי השאיר לו שריד:
וישלה מלאכים אל בלעם בן בעור תנן התם ארבעה הדיוטות אינן להם חלק לעולם
הבא בלעם ודואג אחיתנל וגיחזי מאי בלעם בלה עם דא בלעם שבילע עם
בן בעור בן שבא על בעור תאנת הוא בעור הוא הוא כושן דשעתים הוא לבן
הארמי בעור שבת על בעור כושן דשעתים שעשה שתי רשעות אחת בימי יעקב
ואחת בימי שפט השפטים שכ' ויעבדו את כושן דשעתים ומה שמו לבן וארמי
שמו בן בעור כתבן בעור וכתבנו בעור אמר ר' יוחנן בן שבעה אב לאביו
בנביחות פתורה אשר על הנהר שהיה בלעם דומה לאומות כפתור הזה שיש בו
מיני מטעמים כך כל מי שיש לו שאלות היה בא ושאל מבלעם ארץ בני עמו
אמר רב חנן בר לוי בלעם ובלק שניהם בעי עיר אחת היו ארץ בני עמון לא טאמ את
ארץ בני עמו הנה עם יצא ממע מעורבין אינן להם מלכות ולא טבס יסי מלכות
הנה כסה את עין האם לו הרגו סיחון ועוג שהן היו אורו של עולם והוא ישב
ממלי שהוא רותה אותי ואיני רותה אותי מכני ענני הכבוד ועתה לכה נח אדה
לו אמר לו יודע אני שמלחמתן שלא אענה לא ברמחים ולא בחרבות את בני עמון אף
אתה עמך דברים צא לו כנגדן ברבין אולי אוכל ככה בו אמר תנחום בן
חנני לאי למה היו בלעם ובלק דומין באותה שעה לשני טבחים שאחד יודע לשחוט
ואחד יודע לטעח אמר השוחט למנתח אתי שוחט ואתה מנתח אתי ואתה נתקן את
הבשר כך אמר בלק לבלעם אתה קלל ואני בחרב ונאבדים מן העולם שפ' ואגרשכו
מן הארץ כי ידעת את אשר תבדך מבורך שכבוד קילל מואב ונתקיים בהן ובידך
סיחון ונתקיים בו וירכנו זקני מואב וזקן מלך שהשלימו זה עם זה כדי לעמוד
על ישראל וקסמים בידם מכאן שהגוים קוסמים ומכשפים ומנחשים וכך הוא
אמר כי הגרם הלא אל מעוננם ואל קסמי ישמעו ויאמר אליהם לינו פה הליל
וישבו שרי מואב וסבי מדין להיכין חזול כיון דאמר להו לינו פה הליל והליל את רב טאמי
יד ידאי אמרו כלום יש אב ששונא את בנו לפיכך ברחו אבל שרי מואב נתידאו מן
המלכות ולא ברחו ויבא אהים אל בלעם כמה שנ' באבימלך ויבא זה אל

אבימלך בחלום הלילה מה להלך חלום אף כחן חלום ויאמר מי האנשים האלה
עמך אמר לו מאיזו מדה לאיזו מדה התחיל מספר שבחו של בלוק בלוק בן צפן מל מוא
של לי אמר לפני הקב"ה אתה לא נתת לי בלוק בשליחותך אלי ישראל הרי שלוחיך שלמוני
ארץ אמר לו הקב"ה אם כן לא תלך עמהם אמר אשב ואקלום אמר לו דשע לא אתר את
העם אמר תלך ואברכם אמר לו כי ברוך הוא כן אומדין לדבוריתא לא עוקצין ולא
דובשיך בוא וראה גסות הרוח והטפשות שהיית בבלעם הדשע כשאמר לו הקב"ה מי
האנשים האלה עמך הגיס דעתו ואמר בלוק בן צפן מל מוא של אלי אבל יחזקל הנביא
כשאמר לו הקב"ה התחיינה העצמות האלה השיב בענוה ואמר יי אהיב אתה ידעת
ויאמר אהים אל בלעם לא תל עמ אמר רב נחמן חוצפתא פלו כלפי שמיא מהני מעקדא
בת לא תלך עמהם ולבסוף בת קום וך אתם אמר רב ששת חוצפתא מלכותא דלא תצא
הוא שנ ואנכי היוב דך ומשוח מלך והאנשים האלה בני צרויה קשים ממני ויקם
בלעם בבקר ויאמר אל שרי בלוק וכו' אל ארץ עמד בבקר והתחיל מתגזה ואמר כי
מאן יי רתתי להל עמ' לומר או הניח לי הייתי בא ומכלה אותן מן העולם אמר לו הקב"ה
דשע שבנעולם שלא לאבדך מן העולם אמרת לך לא תלך עמהם כענין שנ כי לא אחפץ
במות הדשע ואתה נתגאית ואמרת כי מאן יי רתתי לה עמ' כלום אתה סבור שפיק
בדשותך עכשו אינו בדשותך לך עם האנשים ואפס את הדב אני ארץ אל אותה תרבי
ויורק עוד בלוק של שר רב ונכ כדי להרבות גדולתו של בלעם סבור היה בלוק
שלא נמנע בלעם מלילך אצלו לא בשביל השלוחים הדאטונים שהיו קלים לפנו ולפך
חזרו ושלחו לו מן המכובדים שבשדיו ויען בלעם אם יתן לי בלוק מל ביתו כס וזה
מכאן לעין רעה שהיתה בו שלא הזכיר לא מניין ולא משקל לא מלא ביתו
ועתה שבנו נא בזה התחיל מעיז פכו ואמר להם שבנו נא בזה גם אתם הלילה אמר הקב"ה
אם איז אני מנחו לילך עמהם עכשו יאמר או הלבית הרגתם בקוללת לא ילך ויראה
כוחו שאינו מועיל לו כלום לכך אמר לו קום לך אתם ויבא אהים אל בלעם לילה
למה בלילה לפי שאינה נבואה שלימה וכך כל נביאי אומות העולם לא היה מידבר
עמהן לא בלילה כענין שנ בלבן ובאבי מלך ועליהם הוא אומר רחוק יני מרשעים
שהרחיק מהן שכינתו ועוזו אבל לעדיקים קרוב הוא באברהם וירא אליו יי בלעם

וירא זהים אל יעקב בשלמה בגבעון נראה יי אל שלמה כענין שז קרוב יי לכל
 קראו אב לקרא לך באת האני קום לך אתפ קשה היא גסות הרוח שהקנה
 מבקש להשפיל את הרשעים בתחלה הוא מוסיף להן גדולה כדי שתגבה חוזן שז
 לפני שבר באוז ולפני כשלוז רוח עד שלא השפיל את בלעם הוסיף בכבודו שבתחלה
 שלח לו בלק שרים שפופין אמ לו הקנה לא תלך עמהם כיון ששלח לו שרים רבים
 ונכבדים אמ לו קום לך אתם וכל כך למה כדי שלא יאמרו הבדיות אחר שהוא
 מאנדין וכימי איבר הקנה לא את פלוגי שהוא הדיוט לפיכך הוא מגדלן וכך את
 מוצא בהמז עד שלא יאבדנו הקנה הוסיף לו גדולה ואף הוא הוסיף גבהות שז
 ויספר להם המז את כבוד עשרו ועליהן הוא אומ משגיאת לגוים ויאבדים לא כטאה
 לו לא תלך עמהם כלמי לא תלך בדעונם ולא על הליכת רגל הוא מזהירו לא שלא
 לקלל את ישראל שכן הוא אמ לו לא תאר את העם וכפאמלו קום לך אתם בשביל
 שנתגאה ואמר יש בידי לקלל אבל הקנה ממאן שז כי מאן יי אמ לו הקנה רשע
 נתגאת עכשו קום לך אתם ואודיעך שאין פוך בדשותך וזה שז ויחראף אהים
 כי הולך הוא על שהולך ובלבו לקלל את ישראל אמ רב הונא ואמרי לה אמ
 רבי בר רב טלגא ואמרי לה אמ רב הונא אמר לעזר מצינו מן התורה ומן הכתובים
 ומן הנביאים בדרך שארם רוצה לילך בה מוליכין אותה מן התורה דכתיב לא
 תלך עמהם וכו' קום לך אתם מן הנביאים דכתיב אני יי אהיך מלמדך להועיל
 מדריכך בדרך תלך מן הכתובים דכתיב אל תצטעם הוא יליץ ויקם בלעם
 בבקר ויחבש את אתנו ולא הוה ליה איניש תאנת משמא דל לעזר ביר
 שמעון אהבה מבטלת שורה שלגדולה ושנאה מבטלת שורה שלגדולה אהבה
 מבטלת שורה שלגדולה מאצרהם דכתיב וישכם אצרהם בבקר ויחבש את אתמו
 שנאה מבטלת שורה שלגדולה מבלעם שז דכתיב וישכם בלעם בבקר ויחב את אתו
 ויחר אף ליהם כי הולך הוא עליו אמ ירמיה אל תכפו למת ואל תכזבו לו
 בכז בכה להולך וג' אל תכפו למת או האבות שמתו ביום טוב שהדי אחר
 מיתתן עמד משה ואמר שירה ואמ זכר לאצרהם ליתחק וליש עבד ונתפייס לו
 החבה וכן אהו אומ יי אהי אצרהם יעו ויש ומד נתענה לו שז ותפל אש יי

ימות

למנו

בכח בטה להולך למי צורך לבכות להולך זה בלעם שנ וקדראף אהים כי הולך הוא
כי לא ישוב לראות עוד את ארץ מולדתו שכשהולך ליטול שכרו שוב לא חזר בו
לארצו שנ ואת בלעם בז בע הדגו בחל ויתצב מלאך יי בדרך לשטן לו
למה כקרא שמו שטן שהוא משטה את האדם ומעבירו על דעתו כמה זאת אמר
שטה מעליו ועבר כאיזה צד יודד ומתענה עולה ומשטיף נוטל רשות ונוטל נשמה
ותרת האתון את מלאך יי נצ בו וחד של בידו דברה תורה כלשון בני אדם כח
הכח וחדבו שלופה בידו וכח להלך וישא דויד את עיניו וירא את מלאך יי עומד בין
הארץ ובין השמים וחדבו שלופה בידו נטויה על ידו שלים מה להלך מלאך המות
אף כחן מלאך המות מה כאן שטן אף להלך שטן דא וחדבו שלופה בידו וכי
כה צורך למלאך לבוא עליו בחרב והלא היה יכול ליפח בו ולשרפו כענין שכ
וגם נשף בהם וייבשו לא שדמז לו כלום שהפה הוא לישראל והחרב לאומות העולם
ואתה חילפית אומנותך לבוא עליהם בשלהם ואת באתי עליך בשולך לכך נאמ
וחדבו שלופה בידו דא למה בחרב אמר לו המלאך דשע לא צוה אותך בעור אבך
שדא לענות את ישראל והרי חרב טמון בתוך גול שלהן שנ את תענה את בטי דו הוא
החרב שבה תיחתך ראשך לבסוף ויעמד מלאך יי במשע הכל גדר מזס
וגדר מזס דמז לשני לוחות שנ בהן מזה ומזה הם פתובים ויוסף מלאך ייעב
ויעמ במק צד מה ראה המלאך לקדמו בשלשה פעמים לא פעם ראשונה היה לדיווח
מופאן ומיכאן שנ ותלך בשדה כיצד שאו ביקש לקלל את זרע אברהם היה לו
לוח לבאן ולכאן או ישמעאל ובי קטורה בשנייה היה לו ריוח לצד אחד שנ במשע
הכל למה שאו בקש לקלל את זרע יצחק היה לו ריוח לצד אחד זה עשן בשלישית
לא היה לו ריוח לא לכאן ולא לכאן שנ אשר אין דרך ימין ושאל זה יעקב שלא
ישא ממנו פסולת שנ ויעמד במקום צד ולא נאמ צד לא ביעקב שנ וירא יעקב
מאר ויצר לו ואומ ועת צרה היא ליעקב ויפתח יי את פי האתון זה אחד
מעשרה דברים שנבראו בין השמשות ויאמר בלעם לאתון כי התעללת בי עהא
לכך חכמים בערמס בדבר שהן מתחכמין בו בדבר הוא משפילן בלעם מתנחם
ואומ כי מאז יילתע להל עם לומ לו השח לי היה בידו לפלות את לאו כיון שנ

לה האתנן אמר לו יש חרב בידי כי עתה הדגתך באותה שעה שחקן עליו כל אותן
הלגינות אמרו זה הוא שיכול לבלות ששם רבוא בדברו הרי אינו יכול להרוג
אתנו לא אם יש חרב בידי כיון שראה אותן מתלחשין ואומדין ופילת היה יודיע
בחשבונו שאתנו רובצת עליו בדרך נתבייש ואמ שתולה היא הכחישה אורע
ואמדה הלא אנכי אתך לא היה דרכה לישא אדם הכחישה אותי ואמדה אשר
רצבת עלי זודרכה לרצוץ בדרך הכחישה אותי ואמדה ההספן הסכנת לעשות
לך כה ויאמר לא בעל כרחו באותה שעה נתבייש בושה גדולה רבותינו נפשהו
מביעין לפיסקוק הזה היו בוכין ואומ אוילנו מיום דיין אוי לנו מיום תוכחה מה
אם בלעם חכם חכם בגוים לא יכול לעמוד בתוכחת אתנו לכשיבוא ממה הקנה
להוכיח את כלבתי העולם כענין שנאופיחך ואערכה לעיניך על אחת כמה
וכמה ויגלייא את עיני בלעם שחזרה לו דעתו ונסתכל במלאך על
מה הבית את אתך אמ לו באתי לתבוע מידך דינה שלא תנן להודיעו ומה אתון
זו שאיך לה לא זכות ולא ברית אבות נתבע דינה מידך אומה זה שאתה מבקש
לעקוד אותה על אחת כמה וכמה אמר יוחנן צער בעלי חיים דאודיותא דכח
על מה הבית את אתך זה שלש רגלים דמזלו שהות מבקש לקלל אומה
שנצטוותה לחוג בשלוש רגלים שנ שלש רגלים תחג לי בשנה כוירט הדרך
לכגדי לשון נוטריקון יראתה ראתה ונטתה כי עתה גם אתכה הדג יש אומ
כיון שביישה אותי האתון מתה שכך המלאך אומ לו גם אתכה הדג מלמד שאך
היא מתה וישמע בלק כי בא בלעם מלמד ששלח מטטרון לפנו
ויזבח בלק בקד וצ הרשעים אומדין הדבה ועושיין מעט שכך את מועא בבלק
כששלח אצל בלעם מהוא אומ כי כבד אכבדך מאד וכשבא אצלו מהוא אומ
ויזבח בלק בקד וצאן מה זבח לשמו הסכופה שבבקר והסכופה שבצאן
ושלח לבלעם מה שילח לו היך מן הבקר לא כל הבקר היך מן הצאן לא
כל הצאן ובתחוונה חזרו קללו שנ ועתה ברח לך אל מקומך ויהי בבקר
יקח בלק את בלעם הקדים בבקר כדי לרחות בוקרן שלאבות ולא עלת בידו
ועלהו גמט מעל או בית גליא שלהן וירא משם קצה העם וראה קוצין

יטור

ל

ש

שבעים רענים שבהן מחוסרי אמנה שבהן שמלטון הענף ונתכוון להן לקלון
 ויאמר בלעם אל בלק בנה ליבזה שבעה מזבחות כנגד שבעה רענים
 והבן לי בזה שבעה פרים ושבעה אילים כדי שידחה קרבנו לקרבנם: ויעש
 בלק כאת אשר בלע אמר לחנינה בשביל ארבעים ושתיים קרבנות שהקריב בלק
 מלך מואב הובקעו מישראל ארבעים ושנים ילדים איני והא אמר רב יהודה אמר
 רב לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות ואפלו שלא לשמה שבשכר ארבעים ושנים
 קרבנות שהקריב בלק מלך מואב זכה ויצאת ממנו רוח המואבייה שיצת ממנה
 דויך שדיוהו והקצה בשירות ותשבחות דאמר יוסי בר רב חוני דות בת בגלון
 בן בנו של בגלון בן בנו של בלק מלך מואב: התם תצטע מיהא לקולה הוה
 אמר יוחנן משום ר' מאיר כל שאינו מלוח ומתלה כאן סופך דמים שאמלא
 ליוהו אנשי יריחו לאישע לאגרה דובין בתני וקות שנ ויעל משם ביתא והוא
 עלה בדרך ונעדים קטנים וג' ויאמרו לו עלה קרוח שהקחת מלאו את המקום
 מאי נעדים קטנים אמר לעזר שמכו עדין מז המצוות קטנים שהיו מקטני
 אמנתו: במתניתא תנא נערים ובזו עצמן כקטנים מתקיף ליה רב
 יוסף ודלמא על שום מקומן מילא כתרוארם יצאו גדודים וישבו מארץ ישראל
 נערה קטנה וקשיאלן נערה קטנה ואמר ל' פדת קטנה דמן נעורן התם לא מפוש
 במקומה הכא מפרש מקומה ויפך אחריו ויקללם ויראם בשפוג מה ראה אמר רב
 ראה ממש כדתיא רבן שמעון בן גמליאל אומ כל מקום שנתנו חכמים עיניהם
 או מיתה או עוני: ושמואל אמר דאה שכולן נתעברה בהן אימז ביום הכפורים
 ליצחק נפחא אמר בלודית ראה להן כגוים ולי יוחנן אמר דאה שלא היה בהן חלואות
 של מצוה ודלמא בזרעיהו הוי אמר לעזר לאבם ולא בזרעם עד סוף כל הדורות
 ותצטע שתיים דובים מז היער ותבקענה מהם ארבעים ושנים וילדים רב ושמואל
 אמר נס וחר אמר נס בתוך נס מאן דאמי נס יער הוה דובים לא הוה ומתן דאמ
 נס בתוך נס לא הוה יער ולא הוה דובים וליהו דובים ולא יער משום רבעתים
 וילך שפי אמר יוחנן בלעם חגר בגלון אחת היה שנ וילך שפ
 שמסוך חגר בשתי רגליו שנ שפיכך עלי ארוח: בלעם סומה באחת מעיניו

היה שנ נאם הגבר שתתם העין וקוסם באמת היה פת הכא נופל וגלי עינים
וכתב מיינן שכיב ומתגלי ליה וכתב התם והמן נופל על המטה אנאק על
איתמר מד זוטרא אמ קוסם באמתו היה ונמר בדיה דרבינא אמ בו על אתונו
היה אמ ליה מד בדיה דרבינא ובריה בכולהו לא תפיש תירוש בהו לבר מבלעם
דכמה דמשכחת דדוש ביה ויקר אהים אל בלעם אמ ד חמת בר חענה
אין הקנה כגלה לאומות העולם לא בחצי דיבור שנ ויקר אהים אל בלע לטון טומחה
כמת דאת אמ מקרה לילה אבל נבאי ישראל בדבור שלם שנ ויקרא אל משה בדבור
לטון שמלתא פיר השרת מקלסין בו שנ וקרא זה אלה ואמ וישם יי דיב בני
בלע אמ ד לעזר בז פדת משום ד חענה מפני מה ערך בלעם הרשע את רעות
לקלל את ישראל כסבור שעל ידיו יוצאין ממצרים ועל ידו תנתן תורה לישראל וכיון
שראה שיצאו עלידי משה מיד היה עורך בלבו סדרין שלקללות לקלל את ישראל
ועליו אמ שלמה לאדם מערפי לב ומיין מענה לטון ודויד אומ דבות מחשבות
בלב איש ועצת יי היא תקום זה בלעם הרשע שהיה עורך בלבו סדריים של
קלות והקנה אוטם את פיו והפכך לברכה לכך נאם וישם יי דבר בני בלעם
אמ ד לכס נרדי בלעם היה מקלל והקנה היה הופכך לברכה שנ ויהפך יי אה
וי און הקלל לבר אמ ד יוחנן כת מדרך רעהו בקול גדול כז קולה תחשב לו
מי שהוא מדרך רעהו בקול גדול כחשבת לו קולה לא זה בלעם הרשע איננו
שהפך הקנה קולתו לברכה כחשבת לו כזא היא קולה דא וישם יי דבר בני
בלעם מאד דבר ד לעזר אומ מלאך ור יונתן אומ חכה ומניין שהמלאך נקרא
דבר שנ ישלח דבר וירפאם ומניין לחכה שנקראת דבר שנ כל דבר אשר יבא
באש מלאך שהתפוקס את פיו כאדם שנותן כלונס על פי הבהמה ופוקמה
וישא משלו ויאמ מן אדם יכה בל אטלו מן הדמים שבאומות היית
כחשב ועכשו על ירך נטרדות לגיהנם אין לשון הנחיה האמורה כאן לא גיהנם
כמה דאת אמ טה על המון מעלים והורידו מהורי קדם צופה אנ שבהדיכ
גדולים הז תלויים ואין כל בדיה יכולה ליגע בהן מה תקבל לא קנה אל
ניבוכותנו שלאותו רשע אנו יודעין מה היה בלבו לקלל לפי שנהפכו כולן

בזכות רכות ולא אביתי לשמע אל בלעם ויברך ברוך אתכם בעלברחו ושלא
בטובתו כיצד ביקש שישכים הקב"ה על ידו לקלל את ישראל וחזר ואמר מה אקב
לא קב"ה לביקש שיהיו מושפלים ולא יהיה להן הדמת ראש וחזר ואמר כי מדאש
צורים אראנו ביקש שיהו מעורבין בגוים כדי שלא יהיה להן לא שם ולא דת
וחזר ואמר הקב"ה לבדד ישכך ובגוים לא יתחשב בקש שיזנו כאומות חזר ואמר
ובגוים לא יתחשב ביקש שיהו מועטיין בתלוסיין וחזר ואמר מי מנה עפרי יעקב
ומספר את רוב עישרא ביקש שלא יהא להם לא חלק ולא אחרית חזר ואמר תמת נפשי
מותישל ותי אחר כמי דא מה אקבל לא קב"ה אמי לו כבר נתברכו ^{ברכה} עליימה
בשעת מתן תורה שניי עוז לעמו יתן יי יברך את עמו בשי ואין קללה שולטת
בהן למד לך מאדם הראשון מפני שבירכו הקב"ה שכ וברך אתם זהים לא דבין
בו קללה שכך את מוצא כשחטא מהוא אומי ארורה האדמה בעבורך וכך נח
ובניו לפי שנתברכו לא דבין בהן קללות שכך את מוצא כשחטא חם לא נתקלל לא
בנו שני ארור כנען ומה אדעם לא אעם יי אמר לו אומה זו אין קללות
ובין בהן שלא נקראת עליהן שם קללה מעולם את מוצא כשנתן להן הקב"ה
ברכות וקללות בברכות הזכירן ובקללות לא הזכירן בברכות מהוא אומי ואלה
יעמדו לברך את העם ובקללות הוא אומי ואלה יעמדו על הקללות ולא הזכיר
שמן דא מה אקב לא קב"ה אומה אז לא דע יי אמלו היוס איני יכוון לקללך
שלא דעם הקב"ה היום שכ לא דע יי ולא היתה ברירה יכולה לבוין אותה שעה חוץ
מבלעם הדטע והיכו דקא משתבח ואומי ויודיע דעת עליון מאי ויודיע דעת
עליון השתא דעת אתנו לא הוה ידע דעת עליון ידע מאי דעת אתנו דאמדי
ליה מאי טעמא לא רכבת סוסיא אמר להו ברטובא שודאי ליה אמרה ליה הלא
אנפי אתנך לטעונא בעלמא אשר רכבת עליה היוס מעודך עד היוס הזה ולא עוד
לא שאני עשה לך מעשה אישות בלילה כות הכא ההספן הספנת וכו' התם ותרו
לו ספנת לא מאי יודע דעת עליון שהיה יודע לבוין אותה שעה שהקב"ה יודע
בה והיכו דקאמ להו נבוא לישאל עמי זכר נא מה יען בלך מואב וג' כמא ^{לפי}
דאמ' ל' אעזר אמ' לו הקב"ה לביא לך אמר להן לעשר

תרכי
לעוף

מז

עשיתי עמכם שלא כעסקי עליכם במי בלעם הרשע שאמלא כעסקי עליכם
במי בלעם הרשע היה מקלל אתכם ולא כשתייר משונתיהן של ישראל שרידי
ופליט והינו דקח את לי בלעם לבלק מה תקב לא קבה א ומה אצל לא זעני
תאנת חותו היום לת זעם יי וכמה זעמו רגע וכמה רגע אחד מחמשת רבוא
וששת אפים וארבעים ושמונה בשעה וזה היא רגע ואין כל בדיה יכולה לכונן
אותה שעה חוץ מבלעם הרשע אמר אבן ואיתעמא ל אבינא רגע כחמדן ומנא
לן דרגעת רתח רבת כידגע באפו ואי בעית אימא מהבא חבי כמעט רגע שי
יעבר זעם ואימת רתח אמר אבי בתלת שעי קמא יאתא בעינא דחורא
כרבלתיה דתורנגולא וקתיי בחי כרעת והא כל שעתא ושעתא כמי מאור חורא
אמר לידא כל שעתא פיטא בה שוריאקי סומאקי וההיא שעתא חורי כלהי
ההוא מינא דההו בשעבבותיה דל יהושע בן לוי והוה קא מצער ליה בקלאי אזל
נקט תרנגולא וחסריה בכלעת דפורייה ויתב קמיה אמר כי מטיא ההיא שעתא
אלוטיה אדהכי נים אליף שעתא כי איתער אמר שמע מינה לא מיבעי ליה
למעבד הכי שז גם ענו של צדיק לא טוב ואפלו במינ מאי טעמא וחמיו על
כל מעשיו כח הנהו בוריוני דהו בשעבבותיה דל מאיר והו קא מצערי
ליה טובא שמתנהו ובעא לאבדינהו אמרה ליה ברוריה דביתהו מאי דעתך
משוסיתמו חטאים מז הארץ מאי כחיתמו חוטאים חטאים כח ועוד שפיר
ליה לסופיה דקרא ורשעים עוד אינם כיון דיתמו חטאים ורשעים עוד אינם
אדרבה תבעי רחמי עוליהו ליה דרינהו לתובתא ממלא ורשעים עוד אינם
תאנת משמא דל מאור בשעה שהמלכים מנחין כתייהן מעל גבי דאסיה
על גבי קרקע ומשתחוה להמה כועס כי מדאש צורים ארא אין צווי
לא אבות שנ הביטו אל צור חצבתם הביטו אל אבדהם אניכם אמר להן עדיין
זכות אבות עומדות להן הן עם לבדד ישכון לפי שאמר לו בלק לבלעם
אטאין אתה יכול לקללם לבן ערבם באומה אחרת וקללם אמר לו אינך מתעורבין ען
לבדד ישכון ובגמים לא יתחכ אמר ליה ההוא מינא ורבינא כח וכבי
שעם מא ובו תיכו כינח הא אתון נמי עויביתו בהדין

כל הגוים כתיב כגדו אמ ליה דא מניכו עלן ובגוים לא יתחשב כל לעזר דאמי
 כות טוביני לכל ורחמיו על כל מעשיו וכת טוב זילקוו לנפש תדך משל למלך
 בשר ודם שהיה לו פרדס כשהוא משקה משקה את כולו כשהוא עוזר עוזר
 לטובים שבהן אמ ליה קיסר לו תנחומת תא שמע ליהודי כולן עמא חד אמ ליה
 לחי כויהו אנן מהלינן לא אפשר לן דליהודי כותנכו לא מיהלו אתון והווי כותן אמ
 ליה מימר שפיר קא אמרת לא כל דזאכוי למלכא לישדיייה לבבר שדייה לבבר
 לא אכליה אמ ליה ההוא מינתהאי דלא קא אכיל ליה משום דלא כפיז הוא שדייה
 לבבר אכליה מימנה עפר יע בקש שלא יהו בהן כובשיץ יצרן פתחואמי
 מי מנה עפר יע או עפריז שבהן שהביעו לשנת אשה וכובשיץ את יצרן ואיז עובדין
 עבדה ומספר את רבינך דדע ראבא מי דכת ומספר את רבעינך מלמד שיושב
 הקצה וסופד את רבעיותיהן שלישבא ואומ' אומתיתבוא הטפה שהצדיק נוצר
 הימנה ועל דבר זה נהמית עינו שלבלעם אמר מי שהוא קדוש ומשרתו קדושים
 יציץ עיניו בדבר זה מיד נסמית עינו והינו דאמר ל' יוחנן מאי דכת וישכב עמה
 בלילה הוא מלמד שהקצה סייע באותו מעשה דא מי מנה עפייען מה עפר
 מכלה כל הכלים כך בניו מכלין כל האומות שנהנה עיניו בממלכה החטאה
 וג' דא מה עפר מגדל צמחים וממנו חיים כל העולם כך בזכות מצות שעושין
 בניו יחיו כל העולם ואולי ישראל לא עמד העולם דא אמר בלעם לבלק מי יוכל
 למנות המצוות שישל עושין שהן כעפר הארץ כיצד יוצאין לחרוש מצותן עמהן
 לא תחרש בני ובחמי יח' יוצאין לחרוש מצותן עמהן לא תזרע כדמכלא יוצאין
 לקצור מצותן עמהן לא תכלה פאת שדך בקצ' לעמר מצותן עמהם ושכחת עמר
 בשדה לרוש מצותן עמהן לא תחסם שור בדישו לגורן מצותן עמהם כדגן כגן
 הגורן שהן מוציאין תרומה ומעשרות באו לאפות מצותן עמהם ראשית עריס חלה
 תרימו תרומ לך כאמ מי מנה עפר יען דא מי מנה עפי יען רמז לברית מילה
 שבוללין אותה ישל בעפר שפשמלו במדבר היו לוקחין את העולה את הדם ממכס
 אותה בעפר המדבר וכשבא בלעם ראה את כל המדבר שהוא מלא מערלותהן של ישראל
 מי מנה עפי יען מי יוכל לעמוד בזכות יים מילה זו שהיא מכוסה בעפר

נאמ' מי מנ' עפ' יעק' תמת נפשי מות ישרים תנו רבנן בלעם איז לו חלק
לעולם הבא בלעם הוא דלא אתי לעלמא דאתי הא שאר גוים אחרוני אתו
מתנתין מני ר' יהושע היא דתנא ד' איעדד אומי ישובו רשעים לשאולה כל גוים
שכחי דהים ישובו רשעים לשאולה או פושעי ישראל כל גוים שכחי אה' או אומות
העולם אתו לו ר' יהושע וכי נאמ' כל הגוים והלא לא נאמ' לא כל גוים לא ישובו
רשע לשאולה ומאן פניהו כל גוים שכחי אה' ואף אותה רשע נתן סימך בעצמו את
אם תמת נפשי מת ישרים תעיד אחריתי כמהו ואם לאו הנכ' הולך לעמו דא
תמות נפ' מותי' כגלה לו שימות בעדיהם ויאמר אליו בלק לך סתא קחאמין
אחד אפ' קצ' תל' אמ' לו אל תסתכל בעדיקים שבהן תקדע תק' על הקוצים שהיה סוד
קללות בלבן והמלאך הופכן ויאמר אליו בלק מה דבר י' לפי שהזכיר נתן
שם המקום טלה הדבר בנבואה אמ' לו בלעם קום בלק ושמע עמוד מכסא מלכות
וחלוק כבוד לדברי המלכות המקום וכך את מוצא בעגלון כשאת' לו אהוד דבר
אזים לי איך עמד מעצמו שנ' ויקם מעל הכסא לפיכך זכו המואבי' לנאת מהן
כי ישב על כסא מלכות ישראל ואיזו אזרות שיצאו ממנה דוד ושלמה לא
איש א' וכזב בקש שלא תעמוד להן ברית אבות ופתח ואמר לא איש א' וכזב
ביקש שינטלו מיד הברכות כשם שנטלו הקללות ופתח ואמ' הנה בדרך לך ובין
ולא אשיב בקש שיהיו בהן בעלי מרמות ועובדי עז' ופתח ואמ' לא הביט און ביען
ותראה עמ' ביש' בקש שלא תשרה עליהם שכונה פתח ואמ' יי' אהיו עמו שלא
יהיה להן מלך אמ' ותרועת מלך בו שלא יעשו להן נסים ומופתים כשם שנעשה
להן במצרים אמ' למוציאם ממצר' שלא יהיה בהם לא בעלי זרוע ולא בעלי ממון
אמ' כתועפות ראם לו וכן הוא אמ' וכסף תעבפות לך זה הממון ותועפות הרים לו
זה גכוח בקש שיהו מתנהגין במזל אמ' כי לא נחש ביען ולא קס ביש' ביקש
שלא יעמדו להם נביאים אמ' כעת יאמ' ליען ולי' מה פע' א' שלא יהיו בהם
צורים בעלי אימה אמ' הק' עם כלבא ין שלא יהא דהם בית המקדש אמ' וכארי
הש' זאין ארי לא מקדש שנ' הוי אריל אריל שלא ישלטו באומות אמ' לא
יע' ית' כל ורס חליש' לא לא איש א' וכזב אמ' לו בלעם לבלק אהיהן

שללו כשהן מכעיסין לפנינו גוזר עליהן גזירה לבלות אותן שכך אמר ללמשה
 הרף ממני ואשמיר ואמנאת שמ וכשהן עושין תשובה מיד מקבל אותן שנ ולא
 דבריך למחות את ישראל אבל כשהוא גוזר גזירה על אומות העולם הוא גוזר ומקיים
 שנ כי מחה אמנאת זכ עם אמר שמואל בר נחמן הפסוק הזה לא ראשו סופו ולא
 סופו ראשו בראשו הוא אומ לא איש לו יכזב וחדד ואמ ההוא אמ ולא יעש הא
 כיצד כשהוא אומר להביא טובה לעולם אינו חוצר להביא רעה הוא חוצר כשאמ
 לאנדהם הבט נת השמ וספ הכוכ לא חזר בו לא והנכס היום ככוכבי השמ לרצ ובשעה
 שאמ הרף ממ ואשמ חזר בו ואמ ויאמר יי סלחתי כדב אמר ציאתם ממצר
 כחנעפרת לו מלמד שתעלין את הגדול בקטן ממנו כדי להשמיע את האוזן מה
 שיכולה לשמוע לפי שאין בכל החיות גבוה מן הראם ומקרנו לפיכך הזכירו
 וכן דויד אומ הושיעני מפי אריה ומקרני רמים ענתני אמרו חכמי בשעה שהיה
 דויד רעה הגיע למקום גבוה שהוא ראם ישן והיה דויד סבור שהוא הר גבורה
 התחיל רועה עליו את הצאן עד שהוא יושב עליו עמד הראם ומצא דויד רכוב
 עליו והיה מגיע לשמים מדד את קרנו ומצאן מזה אמה ישאמי לתרין ויש
 אומ לעיגולן באותה שעה אמ דויד רבוק העולמים אם את מעיר אותי מכאן
 בונה לך היכל שלמחה אמה מיד זימן לו הקצה אריה וכשראה אותו הראם עתות
 ממנו מפני שהוא מולך על כל החיות וישב מפניו יוד ממנו דויד באותה שעה אמ
 דויד עפשו הושיעני מפי אריה שמקדני רמים כבר עניתני הא לפי גבוה אמ הכת
 כותעפות ראם לו ואין תועפות לא גבהה שנ ותועפות הרים לו כי לא נחש
 ביעק רחיק ר חיות אומ כל מי שאיכו מטחש מחצתו לפניו ממלאכיה שדרת
 ומלאכיה שדרת שולין אותן ואומכין לו מה גזר הקצה היום מה פעל הקצה שנ כי
 לא נחש ביע ולא קל ביש מה שפרו כעת יאמ ליעק וליש מה פעל ובל המנחש
 סוף אותה הנחש להגיעו שנ פי כסיל מחתה לו וכך מעיכו שלא גלו אבותינו לא
 על ידי הנחשים שנ ויקסמו קסמים וינחשו אף כן הקצה מוכיח אותן ואמ להן
 כי נטויות עמך בית יעקב כי מלאו מקדס וענבים כפלשתים או דרביה זמרי
 וא מה פעל אמ לירמיה ביד לעזר עתשה בת קול להיות מייקצת יי

ראשי ההרים ואמרת כעת יאמר ליעקב ולישמה פנא כל מי שפעל עם א יבוא
ויטול שכרו ורוח הקודש אומרת מי הקדימני ואשלים מי קיולס לפני עד שלא נתעב
לו נשמה מי מל לפני עד שלא נתעלו בן זכר מי עשה לי ניצית עד שלא נתעב לו
טלית מי עשה לי מזוזה עד שלא נתעלו בית מי עשה לי מעקה עד שלא נתעלו
גב וכפן ככולן שכרן אוקדם ומתוחר לדור חדים ויעבז בלעם ויאמר אל בלק
הלא דבר זך לאמ כל אי ידב יז אתו אע"כ כיון שראה בלק שאיך בו צורך של כלום
ושהדבר תלוי ברצונו של מקום אמר לו לפה נתאקחך אל מקום אח אולי ישרבעני הלא
ויקח בלק את בלעם ראש הכעור למה כדי להזכיר להן עון העגלשנ ויצמו
ישראל לעגל פגור ויאמר בלעם לבלק בנה לי בזה שבוע מזב כנגד שבעת ימי
בראשית והכין לי בזה שבעה פרים כסבור בעצמו שהוא משחדו להקנה באו הקייבנות
אמרו להקנה רשע על עסקי בני בחידי אתה משחדני איך אתה יודע שטובה ארוחת
ירק ותהבה שם משור אבוס ושנאה בו עד בלפני מלוא כף סולת שמקריבין
ישלל לפני שהן זרע אברהם אוהבי מכל קרבנות שמקריבין אומות העולם שהן
קנואין לפני שג ואת עשו שנאתי באלו ביום הראשון ורצה לקללן בשמים
אחר שגברו בו ונהפך הדבר בפיו ואמ מה טובו אוהליך יעקב ואמ פאה הליס
נטעני ומניין שתקדאן שמים אוהל שנ הנוסה כדק שמים וימתח פאה לשב
באלו ביום השני ורצה לקללן ברקיע שמזיל מים ונהפך דברו ואמ יזלמים מדליו
בעליושי רצה לקללן בימים ובזרעים ונהפך דברו ואמ כנחלים נטיו כגורת
עלי טהר וזרעו במים רבים ברביעי רצה לקללן במזלות ובמאורות ונהפך
דברו ואמ דרך כוכב מיעקב בחמישי רצה לקללן בחיות ונהפך דברו ואמ כתועפות
ראס לו בששי רצה לקללן במזל בריות אפגנהפך דברו ואמ מי מעה עפר
יעקב לא הביט און בעין זה יעקב אבינו ולא ראה עמל בישראל או ישראל שהיו
כולן כשרים באליום השבת ואמ היוס אני מקללן שאין נביא שלהן יכול היו
ג' לכתוב שם ולא לעשות דבר וקדמתו השבת בברכתה שנ ויברך אה את ופה שביע
הפך הדבר וצירפן שנ וירא בלעם כי טוב בעיני יי לברך את ישראל כשם שהיה
יעקב לברך את יוסף השבת כך טוב היה לברך את ישראל מי דאמ כגדלך

ברוך וירא בלעם כי טוב בעי יי לבל אתיש זה שיה מונע בריקנותו
 לאוס ובל ל' מ' נ' מונע בד זה בלעם הדשע שמנע עצמו מלברך את ישראל
 יקבדו לאוס יעשה ארידה לאומות העולם ובדכה לראש משביר זה משה שנין
 את ישראל בעיז יפה אמ' לי יצחק כות וירא בלעם כי טוב בעי יי לבל אתיש איז טוב
 לא משה שכ ותרא אתו כי טוב הוא מה דאה ראה שמשה עתיד לברך את ישראל
 ארבע ברכות והוא היה עליו לברכך שבע ברכות שכך הוא עושה שבעה מזבחות
 אמ' אתם אתי מברכך שבע ברכות ומשה עתיד לברכך ארבע ברכות הרי אחרת
 עשדה מיד כבנסה בו עיז דעה ולא בירכך לא שלוש בלכד ומה הז ארבע ברכות
 שבירכך משה וירא משה את כל המלאכה ויברך אתם משה ויבוא משה
 ואתה אל אהל מוע ויצאו ויברך את העי יי זה אבותיכם יסף על כל אף פעם וזאת
 הנדכה ומה הז שלוש ברכות שבירך בלעם את ישראל מה טובו אוהל יעק' מי
 מנה עפל יעקב לא הביט און ביע' ולפי שהיה עינו דעה כעקד שמו מז העולם
 ואת בלעם בן בעור הרגו לפי הרב וישת אל המד' פכ כדי להזכיר להז
 מעשה העגל שעשו במדבר שמת יקטרג השטן עליהם ותעלה בוח כירן
 שנשא עינו וראה שהשכינה שרויה ביניהם שכ וירא אתיש שכך לשבטיו
 ידע שכבר נמחל להז אותו עון מלך ותהי עליו רוח זה בשביל כבודך שלישול
 כדי לברכך דא וירא את יש שכ לעב מה דאה אמ' לי יוחנן דאה שאין פתחיהן
 מכוחנן זה כנגד זה אמ' ראויין הללו שתשרה עליהן שכינה מיד ותהי עליו רוח
 זה וישא משלו ויאמר נאם בלע בנו בע שלשה הז שכ בהן נתם הגבר
 דויד ושלמה ובלעם דויד מניין נתם דויד בן ישי ונחם הגבר הוקם על שלמה
 מניין דברי אגור בן יקה המשת נתם הגבר לאיתנא בלעם מניין נאם בלעם בנו
 בעור ויר' גבורים כל אחו ואחו באמנות דויד אמר נאם הגבר גבורות
 ה' אדם מכף חובה ידמו עונת שמורות גבורתו היתה לכבוש את ישראל
 מים אמ' לי שמואל בר נחמן ברוי' גבורתו היתה לשמור חרפתי והוא בלעם הדשע
 שוכח טובה קלה שקולל אחי

שנפוצה עליו ופועלו להן פתח לזנות בשמים ופיכך לא יחזו ימליהם ואת ברעם
בן בע הד' בח' מה טבו אהליך יע' אמר לעזר מבדכותנו שלאותו רשע
אתה למד מה היה צדעתו בקש לומ' לא יהיו להן בתי כנסיות ובתי מדרשות
אמ' מה טבו אהליע' ביקש לומ' שלא תהא שכונה שורה עליהן אמ' משפנתך
ישדל' בקש לומ' לא תהא מלכותם מושכת אמ' כנחלים נטינו בקש לומ' לא יהיה
להן בעלי זיו' אמ' כגנות עלי' נהר' בקש לומ' לא יהא ריחם נודף אמ' כאהלים
נטעו יי' כאהלים שלפלייטון יזו שאין ריח יפה ממנו שנ' מור ואהלות קציעות
ולמה נקרא שמו כך שהוא ב' אהלים' בקש לומ' לא יהיו בהם מלכים בעלי
קומה אמ' כארזים עלי' מים' בקש לומ' לא יעמידו מלך בן מלך אמ' יזל מים
מדין' בקש לומ' לא תהא מלכותם שולטת באומות אמ' וזרעו במים רבים' בקש
לומ' לא תהא מלכותם עזה אמ' וירם מאגג מלכו' בקש לומ' לא תהא אימרה
למלכותם אמ' ותנשא מלכות' אמ' ו' אבא בר כהנא וכולך חזרו חוץ מצתי
כנסיות ובתי מדרשות שנ' ויהפך יי' אהיך לך את הקל לברכה קללה לברכה ולא
קללות לברכות' ו' אמ' מה טבו אהלי יעק' אמר' יהודה אהליך זה אהל מועד
ומשבכתך זה ביה עולמים שנ' עד אמצא מקום ליי' משכנות לאביר יעקב
דא' מה טבו אהלי יע' אמ' לו הקנה ליעקב אבינו אהלין שלך טובים יותר
מאהלין שלי שאהלין שלי יש בהן חמה ולבנה וכוכבים שאומות העולם
משתחוין להם ומכעיסין אותן בהן ומניין שנקראו אהל שנ' הנטה פדק שמים
וימתחם כאהל לשבת אבל אהלין שלך אין ככנסין בהן לא צדיקים גמודין ויוסטין
בהן ועוסקין בשיר ושבח לכך נאמ' מה טבו אהלי יע' כנחלים נטינו למה
כונה אותן בנחלים שביקש ליתן דיומ'ן בישראל למה שהנחלה זה כשבע אדם
ממלאין ממנו פוחת' כאהלים נטעו יי' אמר' חנמא בירחנינה למה נסמכו
אהלים לנחלים דכות כנחלים נטעו כאהלים נטעו יי' לומר לך מה נחלים מעלי
את האדם מכף חובה לכף זכות או בתי כנסיות ובתי מדרשות' כארזי סבלי
מים אמר' שמואל בר נחמני אמר' ל' יונתן מאי דבית כנמנס פנעו אודה ונע נש
ישונא טובה קללה שקולל אזהה ה' שילדני את ישראל מברכה שברפץ בלעם הרשע

אמיה השילוני אמ' והכהני את ישראל כאשר ינוז הקנה במים מה קנה זה שמו
על כל מים ובזעו מחליף ושרשיו מרובין ואפלו כל הרוחות שבעולם באות
וכושבות בו הולך וצא עמהם דממו הרוחות עמד הקנה במקומו בלונס הדשע
אמר כאשר כארזים עלי מים מה ארז זה אינו עומד על כל מים ואיך גזעו
מחליף ואיך שרשיו מרובין ולא עוד לא כיון שרוח דרומית מנשבת בו עוקדת
והופכתו על פניו לפיכך זכה קנה ליטול ממנו קלמוס לפתוב בה ספר תורה
אמר רב פפא הינו דאמיה אינא שיי טבא קולפי דאימא מן שוקולין דאנא אמר רב
יהודה לבדכה היתה ירושלם בטה ביהם על שם ינוז נדה בין הרוחות ומה
נדה יש לה הטר אף ירושלם כמי יש לה הטר דכח עתה ירחקו את תזנותם ואת
פגרי גוליהם ושכנת בתובם לעולם: קל מים מדליו אפלו דלים שבישראל
מלאים תלמוד תורה ומצות איך מים לא תורה שכח כל צמא לכו למים וירם
מאנג מלכו זה דויד שמלכות מתקיימת לעולם ותנשא מלכותו זו אסת
שט גדלה בפני אומות העולם: א מוציאן ממערים וכו' א מוציאם ממערים
כניסל שאחז הקנה ביד כל אחד ואחד מישראל והוציאן ממערים: יאכל גוים
צדיק על שם ואלת את כל העמים כדע שכב כארי כדע מיהודה עי דויד
שכב מדויד ועי צדקיהו: דא נאמ' כאן כדע שכב כארי משגלו ולמעלן
הוא אומ' כלביא יקום וסארי יתנשא עי שלא גלו מברכין ברוך ואוריך אר
בעל כרחו שלא בטובתו למה היה בלעם דומה לשועל שהלך לאכול בנו שלאיה
הציץ עליהן ראה אניהן התחיל מלחך עליהן אמ' ליה תשתלם כליבך ולא כפיך כן
בלעם לא נתכוון לא לקלל שונאי ישראל כיון שראה שכינה עמהן התחיל מברכין
ונידון כלבו לא כפיו דכח ואת בלעם כן בעור הרגו בחרב האתין הקנה דן לא
את המחשבות אמ' רבון בר אטרתי אמ' רב יהודה בר זבידא בקשו חכמים לקבוע
פרשת בלק בקרית שמע מפני מה לא קבעוה מפני טורח העבור מאי טעמא
אילימא דכח בה א מוציאן ממערים נימא פרשת רבית ופרשת משקלות דכח בהו
יצאת מערים ואילא משום דכח בה כדע שכב כארי ונ' נימא הני תרתי פסוקי ותו
לא גמירי כל פרשה דלא פסקה משה אנן לא פסקינן לה: ויחר אף בלק אל

בלעם ויספק את כפי התחיל מתחרט ואוכל בשרו בשניו וסופק על מתניו על
שנתגדה בישורא ולא עלת בידו ועתה ברחוק אל מקומי אמר לעזר
הקפר כל המכבד את חבירו לשם ממון סוף שנפטר ממנו בקלות וכל המבזה את
חבירו לשם מצוה סוף שנפטר ממנו בכבוד ומניין שהמכבד את חבירו לשם ממון
סוף שנפטר ממנו בקלות שכך מצונו בבלעם הרשע שכיבד את בלק לשם ממון שנ
אם יתן לי בלק מלא ביתו כס וזה יזהיכן מצונו שנפטר ממנו בקלות שנ ועתה ברח
לך אל מקומך וג' ומניין שהמבזה את חבירו לשם מצוה סוף שנפטר ממנו בכבוד
שכך מצונו במשה רבינו שביזה את פרעה לשם מצוה שנ וידדו כל עבדיך זה אלי
וכי פרעה היה עומד על הגג ומשה היה עומד על הארץ לא אמרו אפלו עבדיך
עומדין על במה שלך ובקשו ממני איני שומע להן ומניין שנפטר ממנו בכבוד שנ
קומו צאו מתוך עמי אמרו וכי נביאים אנחנו שנצא בלילה לא המתן לנו עד שיצא
לנו הקב"ה שבעה ענני כבוד ונצא בהם בשמחה ובראש גלוי שנ ובני ישראל כידו
ועתה הנני הולך לעמי לכה אינני אני יעני הע' הז' לעמ באח הימ עמך
לעם הזה מיבעי ליה אמר אבא בר כהנא כאדם שמקולו עצמו ותולה קולו בחבירו
ונתן לו ענה בזנות וישא משלו ויאמר נאם שומע אמ'א שלט מדות היה
בידי משה מה שלא היה בידי בלעם משה היה מדבר עמו עמו שנ ואתה פה עמו
עמדי משה היה מדבר עמו פה אל פה שנ פה אל פה אדב' בו משה היה מדבר עמו
פנים אפנים שנ ודבריי אל משה פנים אל פנים בלעם היה מדבר עמו נופל שנ נופל
וגלוי עינים בלעם היה יודע מה המקום עתד לדבר עמו שנ ויודע דעת עליון
מושלו משל לטבחיו של מלך שהוא יודע מה קרב על שלחנו של מלך כן בלעם הרשע
יודע מה הקב"ה עתד לדבר עמו בלעם היה מדבר עמו בכל שעה שירצה שנ מחזה
שרי יחזה ר' שמעון אומ' אף משה היה מדבר עמו בכל שעה שירצה שנ ובבא
משה אל אהל מוע זי'טעע לדבר אתי פיון שהיה רוצה היה נכנס והוא מדבר עמו
תנו רבנן הפרש בין נביאי ישראל לנביאי אומות העולם נביאי ישראל אי' ק'
יודעין אימת מדבר עמהם ובן הוא אומ' בבלעם שומע אמרי' ל' נביאי ישראל
אינן יודעין כמה אמירת מדבר עמהן אבל נביאי אומות העולם יודעין כמה

אמירות מדבר עמהן אבל רבן הוא אומ' בבלעם יודע דעת עליון וכי נביא
אומות העולם גדולין מנביא ישראל לא משל למה' טובחי המלך יודעין כמה הוצאות
צריכין להוציא כמה הן צריכין לתקן מכני שמלאכתן יש לה קצבה אבל אחסודפי
המלך אינן יודעין לפי שמלאכתן אין לה קצבה אדאנו ולא עתה מלמד
שנתנבא בלעם על שני משיחין משיח ראשון זה דויד שהושיע את ישראל מיד
צריהם ומשיח אחרון שעומד מבניו שמושיע את ישראל מיד בני עשו וכן הוא
אומ' אדאנו ולא עתה זה דויד יאשורנו ולא קרוב זה המלך המשיח דרך כוכב
מיע זה דויד וקם שבט מינ' זה המלך המשיח ומחץ פאתו מואב זה דויד וכן
הוא אומ' ויד את מואב וימדם בחבל אמ' ל יוחנן משום ל שמעון בן יוחאי הינו
דאמרי אינאשי מינה וביה אבא לויזיל בגויה כרבא כד אתא רב דימי אמ' אמרי
במעובא ירך מתוכה מסוחת וקרקר כל בני שת זה המלך המשיח שנ' ומסלו
מים עד ים והיה אדום ורשה בימי דויד וכן הוא אומ' ויהי אדום עבדים לדויד
נשואי מטח' והיה ירשה שעיר אוב זה המלך המשיח שנ' ועלו מושיעים בהר
ציון לשפ' אתהר עש' וירד מעקב כמאד את אמ' רודה באקבוים' והאני שו
מעיר על שם ולא יהיה שריד לבית עש' דא וירד מעקב בראשונה היה כוכב
עולה מן המזרח ובראשו חרב והיו ישראל רואין אותו ואומדין זה לזה מהוא זה והיו
אומות העולם שואין לאסטגנינן שבהן ואומדין להן מה טיבו של כוכב זה וירדו
אמדין להן זה כוכבן שלישראל זה הוא המלך המשיח שעתיד לעמוד להן כיון ששמע
ישראל כך באו אצל שמואל הנביא ואמרו לו שומה לנו מולך לשפטינו ככל הגויים כאשר
אמרו הגויים ועליו הוא אומ' דרך כוכב מעקב וכן באחרונה עתיד כוכב לעלות
מן המזרח והוא כוכבו של משיח שנ' וירד מעקב אמ' ל יוסה בלישן ארמית קרן
למינחא ירד והוא עושה במזרח המשה עשר יום ואם האריך יותר לטובתן שלישראל
הוא מיכין ואילך צפה לרגליו של משיח וירא את עמלק וז' ראה שטחם בישראל
תהיה ושמה וחזר וראה אנבדנו ונאנח וירא את הקיני וג' אמ' לו בלעם
לינדרו קיני לא עמנו הייתה בעצה מי הושיבך את איתני עולם והינו דאמ' ל חיה
אבא אמ' ל סימאן שלשה היו באותה עתה בלשן ואיוב ויתרו בלעם שיעין

אשור קטלי מי קטל מיכאן ואילך משעבדי שעבדווי ויקם בלעם וירק ווי
למק שהלך והוא ציח ויוי ומתענה בשעה שראה שהמלכות חוזרת לישראל
וישב ישראל בשטים אמר ליוחנן כל מקום שנ בו וישב אינו לשון עבר וישב ישראל
בשטים מה כת שם ויהיו המתים במגפה וישב יעקב ויבא יוסף את דבת כדעה ואירע
שם מכירת יוסף וישב יעקב בארץ מצרים בארץ גשן מה כת שם ויקרבו ימי יוסף למות וישב
יהודה ויג לבטח איש תחת גפנו ואיש תחת תחתו מדן ועד באר שבע כלימי שלמה
מה כת שם יוסף ללמה בשטים לא יבאר אולי שטים שמה ויהושע
אומ שטעסקו בדברי שטות ויחלה עס שנעשו חולין כבהמה וכחיה לזכות אל
בנות מואב כמן שעשו ישראל ארבעים שנה במדבר לא מקום זרע ותאנה וגפן ורמון
ובאו ועשו מלחמה עם סיחון ועוג וכפלו בידן ונטלו כלמה שהיה בידם המלכות
הזאת מתנאה ומשחנת ואין להם את ארבע מדינות ראויות למלכות אביה ואבסניה
קרטגינה ואנטוכיה או היו להן ששים עירוביות למלכות שש ששים עירובי כל
הבל ארוב ממלעוג בבני ובאו ועשו מלחמה עם סיחון ועוג וכפלו בידם ונטלו כל
מה שהיה בידן משמילאו עממין מן הצה החילו מבזבזין בצזה מקדעין פנות
ומשליכין מקדעין בהמה ומשליכין ולא היו עדיכין לא כסף וזהב שג וכל הבהמה
ושלל הערים בזכו לכו ובאו וישבו להן בשטים במקום השטות באותה שעה עמו
עמונים ומואביים ובנו להן קילין מבית הישימות עד אבלה שטיב ועד בית השולג
והושיבו שם נשים מוכרות מיני כיסאנין וזו היא עצתו של בלעם הרשע שיעבד
לבדק שנ לכה אינעך אני יע הע הז לעמ באח חומי ואומה הז הנה היו לבני ישראל
בדבר בלע אמר לו בלעם לבלק איהם שלא שונא זמנה הוא והן מתאויין לכלי פשתן
בוא ואשטאף עצה לך ועשה להן קלעים והושיב בהן זונות זקנה מבחוז וילדה
מבפס ומכחו להן כלי פשתן הלך ועשה להן קלעים מבית השולג עד הר ישימות
והושיב בהן זונות זקנה מבחוז וילדה מבפס וכשישראל אכלין ושותין ושמוחין
ויצאין לטיול בשוק אומדות להם אתם מבקשין כלי פשתן ככנס זקנה אומדות לי
ישח וילדה אומדות לו בפחות שנים שלשה פעמים בתולה אומדות לו טול בפחות
ליגא ויהיך אומדות לו הרי אתה כבד את ה' ויעמך ותרצו שלי קדונית

שגזר קשה מונח אצלה ועדיין לא נחזר יינשעלג ים על ישראליהם
רצונך לשתות כוס שליין כיון ששותה בועד בו יתרו אומ' להגות
מוציאה טפוס שלפעור מתחת פסקיה שלה אומדת לראני נשענתה
לזה והוא אומ' לה והלא יהודי אני אומדת לו ומה איכפת לך כלום מבקשין ממך לא
פיעור כי באזאמרו הפוער עצמו לבעל פעור זו היא עבודתו אע"ג דקא מפרן לבזויה
הזורקאבן למרקולים זו היא עבודתו אע"ג דקא מיכוון למרגמיה והייז בועד בו והוא
אומ' לה עור השמעתי ליה היא אומדת לו איני כשמעת לך עד שתזור מתדת משה רבך
והוא ניזור שג' המה באו על פעור וינזרו לבשתו יהיו שקוצים כאהבם עד שנמצאו
משוקצים ואביהם שבשמים באחזנה היו עושות מרחמים וקדאות להן והן אוכלין טע
ותקראן לעבד לזב להי' ותקראן לעם ל' אינזר אומ' ערומות פגעו בהן ורבי
יהושע אומ' שנעשו כולן בעלי קראין וינמד ישראל לבעל כע ל' אינזר אומ' כשם
שאין אפסר למסמר לפרוש שמז הדלת בלא עץ כן אי אפסר לישראל לפרוש מפעור
בלא נפשות תנו רבנן מעשה בסנטא מתילים שהשפיר חמורו לבויה אחת כיון
שהגיעה לפעור אמרה לו המתן לה עד שתכנס ותנת לאהר שיצנת אמי לה אף המתני
לי עד שאכנס ואצת אמרה לו ואלו יהודי אתה אמר לה ומה איכפת לך נכנס ופער
בעיני דקנינך בחוטמו והיו כומדין מקלסין ואומדין מעולם לא היה אדם שעבדו
לאה בכך ומעשה בשלטון אחד שבא ממדינתהים אמ' להן הביאו לי פדאחז
אזל אחד כבש אחד שאקררבים לפעור אמרו לו אנו צדיק לך לכל כך איך רצוננו אז
שתגלה עצמך לו גדה בהן אתה סונגלדין והיו מפתעין בתוך ראשיהן ואומדין לכם
ו' טעותכם לכם ולטעותכם באותה שעה ויחד אף יני ביני ויאמר יי אלהי משה
קח את כל ראשי העם את מוצא בזמן שישרו חוטאין איך הקב' נפרע לא מן
הראשים שבהן שהרי הקב' אומ' למשה קח את כל ראשי הע' והוקע אות מושלך
מלחך למלך בשדודים שמרד עליך לגיון אחד אמר המלך וכי מה הנאה לי עשה טרוקוס
היה עתה אפסונתי מיקל לא אעביד את כל הנגידים שהן כוטלין ששים ששים דובר
ביום לא קח את כל ראשי הע' אפס חטאו ראשי העם מה חטאו אמר לב' הויה
למ' רב אמרו לו חלוק להן בתר דינין מאי טעמא אילומא משום נטאין דינין שנים מיום

נטא פלי דיני

שומרי הטוב

באמרי

אמר רבי חנינא רב הוראזא דבבלי בשותפותיה אכל במיתה אחת דנין
למק ש...
תנן התם דיני נפשות דיני צדק
השם חתם רב הוראזא מנין להוקעה שהיא תלייה של והוקענוס ליני בנבעת שאול
בחד ין וכו' ותקור רעפה בתאיה אתחסק ותטהולה עלה עוד מועה קל עד נתן מים
עליהם מן השמים וכו' קח את כל ראשיהע והוקע אות ליני כג' הש' ואת כג' הש'
אמ' לו הקנה למשה צדוק אותם בשמש כלמי שבאו עליו עדים היה נהרג בבית דין
ומי שעבד לפעור ואין עליו עדים היה הענן מתגלה מעליו והשמש זורחת על
ראשו ובתיין ותפשיין אותו להדיגה וואמר משה אל שפטי יני הו' איש אנשי
מטאן אתה למד שהחטאים נעלבו לא הראשים הנצמדים לבעל פני אותן שנתחננו
לעז כצמיד פתיל אמ' רב יהודה אמ' רב מעשה בגויה אחת שהיתה חולה ביותר
אמרה אם תעמוד מחליה תלך ותעבוד לכל עז שבעולם עמדה והלכה ועבדה
לכל עז שבעולם כיון שהגיעה לפעור שאלה את כומדין במה עובדין לו אמרו לה
אזכלין תרדיין ושורתין שכר ומתרידין לפנו אמרה מוטב תחזור האשה הדיא לחליה
ולא תעבוד עז בכך ואתם בית ישראל אין מעשיכם כן הנצמדים לבעל פעור
כצמיד פתיל ואתם הדבקים בני איכם כשתי תמדות המדובקות זובצד זו
במתניתא תאנא הנצמדים לבעל פעור כצמידים על ידי האשה ואתם הדבקים בני
איכם דבקים ממש באותה שעה כשהתחילו לדון אותם דיני נפשות הלך
ישבטו של שמעון אמר יאמרו לו הן כצמדין דיני נפשות ואתה יושב בשלוח
ושותק מה עשה עמד וקבץ עשרים וארבעה אף משבטו והלך אמר כצבי אה לה
השמעי לי אמרה לו בת מלך אני ופך עזה אותה אביה לא תשמעי לא לגדול שבין
אמ' לה אף הוא נשיא שבט הוא ולא עוד לא שהוא גדול ממנו שהוא שני לבטן והוא
שלישי לבטן תדעוך שהוא כן שהדינין לוקח אותך לפנו ולפני כל עדתו ואיכם
דבוקין לדבר כלום ולא עוד לא כשאני כפנס הכל עומדין לכבודי והיה דבכך כשיקח
קדתי שמע עומדין בשעה שמתדיין ייחוד השם בא אליהם באותה שעה ועמדין

דין מדעי בכוח

כהן עבדה היא שעמדו כבודו ונשמעה לו כיון שנשמעה לו תפסה בצלוחית
 והעבירה כנגד כלי ישראל שנז והנה אש מבני ישראל בא זה אמרי ויקרב אל
 אחיו את המדינות זו כזבי הבית אותה אבל משה אמר לו בן עמרם זו מותרת או
 אסורה ואם תאמר אסורה בת יתרו מי הותרה לך נתעלמה הלכה ממשה געו
 כולם בצפייה והינו רבות והמה בכים פת אה מוע אמר רב יהודה אמר רב מלמד
 שרבתה בכייה בבית המדרש כשנעלמה הלכה ממשה מיד וירא פנחס בן לעזר
 מה ראה ראה מעשה ונזכר הלכה אמר לו אחי אבי אבי לא כך לימדתנו מהר סיני
 הבעל ארמית קנאין פוגעין בו אמר ליה קריאתא דאגרתא הוה ליהוי פרוכא ושמון
 אמר שאין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד יי כל מקום שישבו חילול השם אין
 חולקין כבוד לרב ר' יצחק נפחא אמר ראה עבא מלאך והשחית בעם ויקם
 מתוך הע' אמר אין כח אדם שיהגנו התחיל צווח בתיבין אריות גור אריה יהודה
 דין גור אריה כיון שראה שהכל שותקין קפץ מתוך סנהדרין שלו ונטל את החומה
 בידו שנ' ויקח רמח בידו אמר ל' יוחנן מכאן שאין ככנסין בכלי זיין לבית המדרש
 שלף שנה והניחה באנקלי התחיל מסתמך על מקלה והולך כיון שהגיע אל
 שפטו של שמעון אמרו לו פנחס לא יכח אתה הולך אמר להם היכן מצינו ששפטו שללו
 גדול משפטו של שמעון אמרו הניחו לו אף הוא לעשות צרכיו כבר התירו פרושיה
 את הדבר כיון שנפסק עשה לו הקב"ה כמה נסים באותה שעה בשביל שמסר עצמו
 על קדושת השם אמר ל' יוחנן עשה נסים כעשו לו לפנחס הנס הוא שזן היה דרבן
 לפדוש זה מזה והדביק המלאך זה לזה הנס הנשי קתם המלאך את פיהן ולא יכלו
 לתוח הנס השלישי שכיון בזכרותן של איש ובקבוצתה של אשה והיו דואין את
 זכרותן בתוך קיבה שלה מפני הנקריין שלא יהו אומדין אף הוא נכנס לעשות צרכו
 הנס הרביעי שלא נשמטו מתוך הזיין לא עמדו להן במקומן הנס החמישי והגביה
 המלאך את השקוף כדי שיצאו על כתיפו הנס הששי היה מלאך מחבל בהן ויוצא
 וכיון שראה המלאך מחבל בהן ויוצא בא וחבטן לפני המקום אמר לפני רבו של עולם
 על אן יפלו עשרים וארבעה אף משהו והיכו רבות ויעמדו פנחס ויפלו ותעצור המגפ
 ויתפלו לא נא לא ויפלו אמר לאמר מלמי שעשה פלילות עם קונו צדק

ופי קריאת
 מועלת

קלעא
 ואמרי
 קמי
 ויצא גסו
 אחר גלה
 בת שש

למתקין

מאכילי הערות לדחפו אמר להן הקפידו על קטני בן קנאי הוא נשיב חמנו בן
משיב חמה הוא ויבא אחד אנשי אל חק רדיק את שניה תנן הרש
הבני לארמית קנאין פוגעין בו בעת מכה רב מהנת מרב לא פגעו בו קנאין מהוא
אנשייה רב לגמאריה אקרייה רב כהנת באלמיה בגדה יהודה ותוע נעלי ביש וביד
כי חלל יהוד קי יי איש אה אתא אמר ליה אקריין הכי אידכריה רב לגמאריה בגדה
יהודה זו עז וכפן הוא אומ' כן בגדתם ביבית נשדא נחם קי ותוע נעלי ביש ובידו קי
משכב זכור וכפן הוא אמר ואת שפר לאת שפב משכב איש תועבה היא כי חלל יהוד
קי יי איש אה זו זונה וכפן הוא אמר לא יהיה קדש מבני ישי ובעל בת אל זה הבא
על הגויה זכת בתריה ופחת יי לאיש אשר יעל עד ועונה מאה יע ומג מנ ליני צב
אם תלמיד חכם הוא ישר לא יהיה לו ער בהכמים ועונה בתלמידים ואם פהן עם
אדן היא לא יהיה לו בן מבש מנחה ליני צבאות אמר ר' חייה בר אבא הבא על
הגויה כאל טחנתן בעז שנ ובעל בת אל נפר ופיבת יש לו לא נכר לא זה הבא על
הגויה כי אתא רב דימי אמר בית יינו שוחט מנאי גזרו הבא על הגויה חייב
עליה משום נשא כיאתת ראבון אמר משום נשגז נדה שפחה גויה זונה אב
אשות לית להו ואידך נשיהו וזאי לא מיפקרי אמר רב חסדא הבא לימלך איקמורין
לו איתמר נמי אמר רבה בר בר חנה אמר ל יוחנן הבא לימלך איקמורין לו ולא עוד
את שאם פירש זמרי והדגו פתח נהרג עליו כהפך זמרי והדגו לפתח ולא נהרג עליו
שהרי דודף הוא אמר רב נחמן אמר רב מאר דסת אדזיר מתנים אותיש ומלך לקום
נמו אובע מאת ועשרים וארבע בעילות בעל אות דשע באותו היום המתין לו
פנחס עד שתשש פוחו והוא אינו יודע שמלך לקום עמו במתניתת תנא
ששים עד שנעשה הוא כביזה המזרת והיא היתה כערובה מלאה מים אמר רב
לפנתא ומושבה בית שאה ותני רב יוסף קבר שולה אמה אמר רב ששת לא כזבי שמה
לא שולנאי בת עור בולק שמה ולמה נקרא שמה כזבי שליזבא באביה דא
כזבי שאמרה לאביה כוס בה עם זו והינו דאמרי אינאשי בין קני לאורבני שולנאי
כתיב בעיא בגדי קליפי דקניא שולנאי גפית לאמה ויהיו המתנים במגפ
אדב ועלי אף זהו שלמה ומוצא מר ממנו שמה האשה אמר יודה ביר שלום אקול

אין

דמי אמר
לא למה
אין

קשה כן האשה תדע לך שכשעשו ישראל את העבול כתיב ויפל מן העם בשלש
 אפי איש ועל ידי אשה בשמים כפלו ארבעה ועשרים אף הזי ומוצא אני מר
 ממות את האשה אשר היא מצודים וחומים לבה אמר תנחומה המצודה הזאת
 צדה בעולם הזה כולו אבל אשה רעה צדה בעולם הזה ובעולם הבא והחרם צד
 במים ואינו צד ביבשה אבל אשה רעה צדה במים וביבשה מהוא אסורים יריה
 או שכתבה אסורים יריה היו תופקות אדם בשוק טוב לפניה לא יאלט מונה זה יוסף
 שנמלט מאדונתו וחוטא ולכד בה זה זמרי שנלכד בה בשמים אמר לזיוא על
 הכל הקנה מותר חוץ מן הזמה כתיב וידאן בני הזה את בנות האדם מה כתיב אחריו
 ויאמר יי אמה את האדם וכך הסדומיים טרם ישכבו ויי המפורד על סדום ואומ
 כי משחיתים אנחנו את המקום הזה כי גדל צע את פע יי וישלח יי לשחת למה יי יי שע
 פעמי אמר הקנה אני הוא שפרעתו מזמרי ומשמעון ומאמנון ואני עתיד לטלם
 שכר לגודר עצמו מן העבירה כשם שעשית לי יוסף ליעל ולפלוטי כיון שעשה
 זמרי אותי מעשה והרגו פינחס ונפלה מגפה בעם התחילו שבטים מבזין אורתי
 דאתם בן פוטי זה בן עפיטם אבי צמו עגלים דעז יהדוג נשיא שבט מישל צאת הכת
 ויחשו פטור בן אעזר בן אהרן הכהן אמר לו הקנה למשה לך הקדים לו טלם רכז לכן
 אמר הנני נותן לו את בדיתי שלום וכך הוא אומר ותחשבו לו לצדקה לדווי ודור עד
 עולם בן יאמר רחום

פינחס

מרשות יודך אפים וגדל כח בורא עולם בששה ויום שביעי מעוז
 יתביך שמו וזכרו נותן ליעקב כח יקרב קץ גאולה לעם כזנחו זכום וירם קרן
 משוחנו ויכרית קץ וחוח יקרא לשבויים דרוד ולאסורים פקח קוח יקיים הצטחתינו
 והלכו אליך שחוח ישמענו ששון ושמחה וסריעין ואלה צד סמוך תצר שלום
 שלום כי בטוח אמר כן יאמר יוצר הרים ובורת רוח הוא אהינו ואין עונית
 מהולל באיים כבודו עולם מלא זרם על כל גוים מקצפו תרעש הארץ ולפניו בורח
 צינים הוא למנחילנו ונודתו עין החיים כן זכינו ונשריזים הקדושים הלימוד הנה
 צבות נקיים ויהיו מפעלותי ואלו רצוים תבוא לפני

עניי' יחיש גאולת גייה והלכו פדויים ישים פדיינו למאכל ונזכה לזרוע
החיים ככת בדברי קדשו פרי צדיק עץ חיים זה הוא שאמ' הפך פרי צדיק
עץ חיים ולוקח נפשות חכם פרי צדיק עץ חיים זה צדיק המוליך צדיק כמורנו
שהוא רומה לעץ חיים ועל ידו רפואה באה לעולם ולוקח נפלי חכם שבזכורנו
העולם עומד וישראל נגזין עלידו ממי את למד מאברהם יצחק ויעקב שהיו
צדיקים וניצל העולם בזכותם ונכרתה להן ברית שנ אשר כדת את אברהם ושבע
לי' וכן אהרן ולעזר ופנחס שהיו צדיקים עזרו חרון אף מישאל ונכרת להן ברית
עולם שנ והיתה לו ולזרעו אח בל טל עול ועל פנחס הוא אומ' ולוקח נפלי חכם שהניח
כמה רבבות מישאל בקנאתו ובתפלתו ועל ידו כרתה ברית שלימה על הפהונה שנ
לכן אמר הנביא לו את בל טל ולפיכך הכת מיחסו שהוא צדיק בן צדיק שפי'ן שואה
שבט שמעון שנכל ממנו ארבעה ועשרים אף באו אצל שבטו שלוי ואמרו לו
מה בן טתו שלפוטו פרע מבקש לעקור שבט מישאל אין אנו יודעים בן מי הוא
וכיון שראה במקום שהן מקלסין בו התחיל מחסו פנחס בן לעזר בן אהרן כהן
בן כהן קנאי בן קנאי מניין ממה שקרינו בעניין פנחס בן לעזר בן אהרן הפ'
אמר שמואל בר טחמן ארבעה הן שהן באין ממשפחה נטויה ואהן פינחס ואוריה
וחזקא וירמיה פינחס את מוצא כיון שבא ליחס את ישראל אמרו לו את באל יחסנו
לעזר למי היה נשוא לבת שלפוטו שנ ולעזר בן אהרן לקחו מבתות פוטו
ואת באל יחסנו כיון שראה הקב"ה שהן מזלזלין בו והתחיל מחסו פינחס בן לעזר
בן אהרן ואומ' פנחס בן לעזר נגיד היה עליהם לפנים יני עמו כהן בן כהן קנאי
בן קנאי אזריה היו אומ' עליו לא גבעתי הוא שנ וגם איש היה מתנבא בשם
זי אוריהו בן שמעיהו מקרית יערים ופך ועריהם גבעון והכפירה ובארות
וקרית יערים ותרך הכת ליחסו ואעידה לי עדים נאמנם את אזריה הכהן יחזקו
יו לא מבני בניה שורחב הזונה הוא ותרך הכת ליחסו היה היה דבר יני
בן בזוי הכהן ודמיהו אמרו לא מבני בניה שורחב הוא ותרך הכת ליחסו
ירמיהו בן חלק מן הפלי לא פרי צדיק עץ חיים זה תלמיד חכמים בן תלמיד
פוסקת ממנו לעולם כמעין מיסו חייס הזה שאנו פוסקי

אמר
אמר

אמר
אמר

לעולם. ולוקח נפשות חכם זה המקביל את בני אדם בסדר פנים יפות ומקובץ
תחת כנפי השכינה כמא דאת אמר זאת הנפש אשר עשו בחרן. כגון האדם
איקלע ללאתיה דל לעזר בר שמעון אמר להו יש לו בן לאותו צדיק אמרו לו בן יש
לו וכל זונה שנשכרת בשנים שוכרתו בארבעה שוראיתיה וסמכיה ואשלמיה
לך שמעון בן יוסי בן לקונא אחוה דאימיה כל יומת הוה אמר ליה לקרית אנא אזיל
אמר ליה חכים עבדו יתך וגולתא דזהבא פרסו עלך ורבי רבי קרן לך ואת אמר לקרית
אנא אזיל אמר ליה המימי עזובה כי גדל אתא איתב במתיבתא דל וקא מקשו ומפיק
אמר להו דאמי האי קולא לקליה דל לעזר בר שמעון אמרי ליה בדיה ננהו קארי עליה
פרי צדיק עץ חיים זה בנו שלך לעזר בר שמעון. ולוקח נפשות חכם זה ר שמעון
בן יוסד בן לקונא אחוה דאימיה כי נח נפשיה אמטיוה למערתא דאבוא אשכחיה
לעכנא דהדירא לה למערתא אמרו לה עכנא עכנא פתחי פיק ויכנס בן אצל אביו
לא פתחא להו הוה קא מרננין אמרי דלמא חס ושלום לא הדר ביה שפיר יצתה גת
קול ואתמה לא מפע שזה גדול מזה לא זה היה בצער מערה וזה לא היה בצער מערה
איקלע ללאתיה דל טרפון אמר להו יש לו בן לאותו צדיק שהיה מקפוח את בנו
בהלכות אמרו ליה בן איך לו בן בת ישראל וכל זונה שנשכרת בארבעה שוכרתו כשמוע
שוראיתיה ואמר ליה אי הדרת בך יהיבנא לך ברתאי הדר ביה איכא דאמרי לא נסבה
פלל ואיכא דאמרי נסבה וגידשה דלא נימרו בשבילן חזר זה ורבי מאיר כולי האי
דאמר ב יהודה אמר ב ואמרי לה אמר ל חיייה בדאבא אמר ל יוחנן ואמרי לה אמר ל
שמואל בר נחמנ אמר ל קטן כל המלמד את בן חבירו תורה אפה ויושב בשיבת
שלמעה שני אס תשוב ואעניך לפני תעמוד וכל המלמד את בן עם הארץ תורה
אפרי תורה גוזר גזירה מבטלה בשבילו שנאם תנינא יקר מזולל כפי תהיה אמ
ר פירק אמר ל יוחנן כל שהוא תלמיד חכם ובנו תלמיד חכם ובן בנו תלמיד חכם אין
תורה כיוסקת מזרעו לעולם שנ לא ימוש סדר התורה הז' כז' והג' ב' יום ומפי זרע
ומפי זרע אמר ל אמר ל יהודה אמר ב אמר קבה אני ערב בדבר זה מעת
וער עולם אמר ל ירמיה מפאן ואמר תורה מחזרת על אפסטה שלה רביות
איתב ארבעי תעניא אתא אקרייה לא ימושו מפיק איתב ארבעי אחרתא

ומפי זרע זרעך אמ' ת' לא צריכנא מיכין ואילך תורה מחזרת על אכסניה שלה
ד' צעידא איתנב ארבעי תעניאתא דלא לישלבל לעא בשנה ולא נסמכו עליה מלי
ד' צעידא יתנב ארבעי תחזינתא דלא תשלוט ביה נורא דגיהנם כל תלתיין וכיין
הוה בדין אנפשיה ושגד תנורא וסלין יתנב על ערשיה ביה יומא חד יהבו ביה רבנן
עניא איחורין משקיה הוון קרין ליה חרפא קטיל שקיי דא זשה חגור חרבך על
ירך גבור הודך והדריך הכת מוצר כנגד תורה ולמדיה חרב זו תורה המשולה בחוב
שנ דוממותא בגרונס וחרב פי' ביד' גבור זה ההוגה בתורה שנ גבורי כוח עשי דברו
הודך והדריך שהיא נותנת לו הוד בעולם הזה והוד לעולם הבא כגון לעזר
שנתהוד בגבורה בשעה שהדים את המחנות והיה מפרר את האש בידו ולא
ניץ וכגון פכחס בנו שנתהדר בשעה שלקח הרומח ונתגבר כנגד זמדי' דא
חגור חרבך על ירך גבור זה הלמד מקרא תחלה שהוא מתגבר בו כחוגר חרב על
יריבו' הודך והדריך זה הלמד אחר כך משנה ותלמוד והגדות ומקשה בהן ומפיק
אותה שעה יהיה זיוו מבהיק בשעה שנשא ומשיב' אם עשה פסדר הזה הוא מתלח
שנ צלח כענין שנ כי אז תנלח את רוב ואז תנ' ולא עוד לא שהוא מתעלה שנ
רוב כענין שנ והרכבותך על במתארץ מי גרם לו כל הגדולה הזאת בשביל תורה
שעסק בה שנקראת אמת שנ על דבר אמת ואומ' אמת קנה ואל תמכור' ומעין
שהוא זוכה שיעשה נסים עליה וגוזר והקנה מקיים דבר וענוה צדיק ותורך טורח
ימ כענין שנ נוראות בצדק תענינו' חניך שנונים או דברי תורה שהם מחודדין
בפיו ובזכותן אויביו כופלין לפניו שנ עמים תחתיו יפלו בלב אויבי המלך'
דא חניך שנונים זה פנחס שהרג לזמרי ולכזבי בדומח שנידו שנ יפלו בלב
אויבי המל' ואין מלך לא משה שנ ויהי בישורון מלך' ומה שפרו כשאך אהים עולם
ועד שנותנה גדולה לו ולבניו עד עולם שנ והיתה לו ולזרעו אח בלכה עולם
בזכות מי בזכות שבטו של לוי שנקראי ישראל שנ כי ישראלים כי הלויים ישרי לבב
להתקדש מהכהנים' ולפי שאהב פנחס להצדיק את ישראל אמ לו הקנה פנחס אהבת
צדק אהבת לצדיק את בני ותשנא ושע ששנאת מלחייבן בשעה שנתעלמה הלכה
על כן משחך לה אהיך שמי שמי מחב' הדינ' מיחסך ומגדלך יותר מכל בע גלך

מניין ממה שקדינו בענין פנחס בן לעזר בן אהרן הכהן: פינחס בן
לעזר בן אהרן הכהן עטרת זקנים בני בניו את מוצא שלא נכחע
בדית לאהרן לא על ידי פינחס בן בנו לפי שהיו מעשיו דומין לאהרן מה אהרן
עצמו המגפה רבנו ויעמד ביז המתים ובין החיים ותענה המג אף פנחס כמותו שנ
ויעמד פנחס ויפלו ותענה המג וכך הוא אומ' בדית היתה אתו החיים והשלוש שהחיה
את ישראל מיד מלאך המות והשלוש אז בדית שנכרתה לו שנ הכני נתן לו את ברו
שלוש אמר יצחק כשהקנה פוסק גדולה לאדם זהו פוסק לו ולבנו ולבן בנו עד
סוף כל הדורות שנ לא יגרע מצדיק עיניו ואת מלכים לכסא ויושיבם לכתח ויגבהו
ואם רבים דעת הקנה משפילו שנ ואם אסורים בזקום וג וכך את מוצא כשנפסקה
בדית לאהרן נפסקה לו לדורות שנ בדית כהנת עולם. ולא כליתי את
בני ישראל אלו תפלת של פנחס היו שונאיהן שלישראל כלין במגפה לפי שכל ישראל
ערכים זה בזה' לכך אמר הנני נתן לו את בדית שלום גדולה הוא השלוש
שהרי עשה הקנה לפנחס עשרה נסים כשקנא לשמו ואנכי כן לא בירכנו אבשלום
שנ הנני נתן לו את בדית שלום ואלו הק עשרה נסים שנעשו לו שהיה זמרי יבול
לקדם ולא קדם שלא יקיי עוהו בני שבטן ושהיה יכול לפרוש מק האשה ולא
פדע שלא להוציא שם רע על פנחס ושלא נשמט הרצל מק העץ ושכיון ודקרו
במקום עבדותן ושכיון בשעת הוצאת שכבת זרע כדי לפרסם חטאן ושפתן כוח
בעץ לסבול שמהן ושניתן כוח בארוע לסבול שניהן ושגבה לו המשקוף ושנענה
דמם שלא נטוף עליו ושהיו עתידין להיות ברומח האשה למעלה והתיש למטה
ונהפכו מדדכן ונמצא האיש למעלה והאשה למטה אמר לו הקנה לפנחס פנחס
אתה לימהנה סניבור על בני בטונך טור להלוי אתה כוננתה לנקובת האשה א טור
את הקובה אתה יגעת בזרועך טור הזרוע אתה היית מטיל שלום בין אדם לחבירו
אתה הרי מברך את בני אדם בשלום שנ וישם לך שלום אמר שמעון בן לקיש הוא
פינחס הוא אליהו אמר לו הקנה אתה נתת שלום בני ובין בני ישראל בעולם הזה אף
לעתיד לבוא אתה הוא שעתיד ליתן שלום בין ובין ישראל שנ הנני שולח את
הנביא ר' איעזר אומ' הסב הקנה שמו של פינחס איהו אל מתושבי

תשובת ישראל בהר הכרמל שנ' ורבים השיב מעוז ואומ' קנח קנאתי ליי' אהי צבאות
כי עז בל בני יש' אמ' לו שמא בריתך עזבו אמ' לו את מזבח הרה' אמ' לו שמא
מזבחותיך הן אמ' לו ואת נביאיך הרגו בח' אמ' לו הקב' והרי אתה קיים אמ' לו ונקשו
את נפשי לקחתי אמ' לו הקב' קנחת בשטים קנחת בהר הכרמל אין ישראל יכולין
לסבול קנאתי כמותך לך שוב לדרכך ונתן לו הקב' חייה עולם הזה וחי העולם הבא
שנ' בריתך היתה את החיים והשלוש ותנו רבנן מעשה בל עקיבה שהיה חבט
בבית האסורים והיה ליהושע הגרסי משמשו ערב יום הכפורים עם השיכר
נפטר מדבו והלך לביתו ובא איהו ז'ל ושימדלו על פתחו ואמ' לו אע' איהו הכהן
באת להודיעך שמת' עקיבה רבך בבית האסורים היו שפיהם מהלכין עד שהגיעו
לפתח בית האסורים מצאוהו פתוח ורב של בית האסורים ישן ופלה עם ישנים ור'
עקיבה מת בצנשחט והוא מוטל על מטתו ועמד וניטפל בו איהו ז'ל ולקחו על
פתחו כשיצאו אמ' לו לא כן אמרת שאת איהו הכהן והלא כהן אסור ליטמא
למתים אמ' לו חייך יהושע בע' שאין טומאה בעדיקים ואפלו בתלמידיהם היו
שניהם מהלכין כל הלילה עד שהגיעו לטרפולין שלקסדין ופיון שהביעו
נפתחה מערה לפניהם ירדו שלוש ירדות ועלו שלוש מעלות ומצאו שכ
כסא ושלחן ומטה ומנודה והטחו ל' עקיבה על מטתו ונצחו לאחר שיצאו
נערך שלחן ודלקה מנורה ונסתם פיה מערה שמע מינה איהו כהן הוא
והיתה לו ולרעו אחיו נמצאת אומ' שלשה פתחים הן כתר תורה
וכתר כהונה וכתר מלכות כתר כהונה זכה בו אהרן ונטלו כתר מלכות זכה
בו דוד ונטלו כתר תורה הרי הוא מונח לכל אדם שלא ליתן פתחון פה לבאי
העולם שהדי כתר תורה מונח לפניהם כל מי שזכה בו מעלה עליו הכת כאלו
זכה בשלשתן וכל מי שאינו זוכה בו כאלו שלשתן מונחין לפניו ולא זכה באחד
בהן ואם תאמר מי גזל משניהם היה ל' שמעון בן אננל אומ' מי גזל ממחלין
לא המולין העושה שרים או השרים כל עצמן שלש פתחים לא באו לא מכוחה
צד' תורה על' בי מלכים ימלכו בי שרים ישור' גזולה ברית שנכרתה ל'
זכרונה לו לדוד אהרן זכה לבנה הצדיקים והרשעים דוד זכה

לצדיקים אבל לא לשעים וכך הוא אומ' אם ישמרו בנך בדיק ועדת או אלא
 גם בנה עדי עד ישבו לכסא לך אבל בפני כל זה יהיה לו ולזרעו אח' בלכה עול
 ואומ' בדיק היתה אתך את מוצא עמדו מאיתמר עד שנבנה בית ראשון חמשה
 פהנים גדולים ולו הן עלי וטחיטוב בן בנן ואחיה בן אחיטוב ואחימלך בן אחיטוב
 ואביתר בן אחימלך ועמדו מאעד בבית ראשון שמונה עשר פהנים גדולים ונבנת
 שני עמדי ממנו שמונים פהנים כיון שחזרו להיות מוכדין אותה הרתחילו
 שנותנה מתקנות נמצאו העומדין בבית שני ותר משלש מאות פהנים גדולים
 והיתה לו ולזרעו אח' מי שארעו מיוחס אחדיו פרט לעשרה פהנים
 שהיו עומדין ופירש אחד מהן ובעל זאץ ידוע מי הוא שהולך שתוקי כלומר
 שמתקין אותו מדין כהונה שאין זה מיוחס אחדיו תחת אש קטל זהו
 זה הוא שכל תחת אשר הערה למות נפשו ויכפר על בני ייט אינו אומר
 וכפר לא ויכפר אף נכשו אינו זך מלכפר עד שיחיו המתים: רורשו ושמות
 אמרי' כנגד ארבעה ועשרים אף שנפלו צמעה זמרי וקתרוהו עליהן זכר
 וציתן לו ארבעה ועשרים מתנות כהונה בכלל ופרט ובדית מלח וכל המקיימן
 בלן קיים כלל ופרט ובדית מלח וכל העובר עליהן כלל עבר על כלל ופרט ובדית
 מלח: ושם איש ייט המכה זמרי בן סל אמ' ליוחנן חמשה שמות יש לו
 זמרי ובן סלוא שאור ובן הכנענית ושלמיל בן צורי שדי' זמרי על שנעשה ראשו
 כביצה מוזרות בן סלוא על שהסלית את משפחתו שאור על שהשאול עיניו
 לעבירה בן הכנענית על שעשה מעשה כנען ומה שמו שלמיל בן צורי שדי' ^{שה}
 שמו' ושם האשה המכה המדין כזבי אמ' רב ששת לא כזבי שמה את
 שולמית בת צור בליק שמה ולמה נקראת שמה כזבי שכיזבה באביה: וישב
 צור את המדינים לפי שהיו תחלות הקללה לפיכך נזכרו תחלה ועל דבר
 כזבי בת נשא מדין אח' ופיוחות כל אמות היתה לא מתוך שנתנה נפשה
 אומתה נקראת על שמם ויהי אחרי המגפה ויאמר ייאל משה שא
 ראש כל עדת בני ייט זהטה גן כעול אחות פלה גן כעול מעיקר חתום ל יורה
 סימון בשם ל והושע בן הוי למלך יהיו לו בנות בונרות וי

לו למדינת הים וזשה שם שנים הרבה ועמדו הבנות ונתעסקו בעצמן ועשו
 לאנשים והיתה כל אחת ואחת נוטלת חותמו של בעלה וסנמגטריין שלו לאחר
 ומים בא המלך ממדינת הים ושמע קול הבנות כוליהן על בנותיו ואומר ין
 שזינו בנותיו של מלך מה עשה הוציא כדור ואמר כל עמא לקמפון קרא לחתכו
 הדאשון אמ' לו מי את אמ' לו חתך הוציא חותמו אמ' לו שלמי הוא זה אמ' לו שלי
 הוציא סנמגטריין שלו אמ' לו שלמי הוא זה אמ' לו שלי וכן לשני וכן לשלישי אמ'
 המלך בנותי נתעסקו בעצמן ועשו לאנשים ואתם אומרים שזינו בנותי של מלך
 כך לפי שהיו אומות העולם מועין את ישראל ואומרים להן שהן בנהן של מצרים
 בנפשותיהן היו שולטין לא כל שכן בנשותיהן קרא הקב"ה למלאך שהוא ממונה
 על ההוריון אמ' לו לך וצוור לי את הולדות בדמות אבותיהן רבות לאובני מטפת
 הראובני אמ' מרונם ביד הושעיה כאניש דאמ' בדת סבאני סבויי אמ' לאידי
 הו בדישא דתבנות יוד בסופא העיד עליהן שהן בנהן שלאבותיהן ומה טעמיה
 ששם עלן שבטים שבטי יה עדות ליש יה מעיד עליהן שהן בנהן שלאבותיהן
 תאנא בשלשה מקומות חששו אומות העולם על ישראל שנתערבו בהן ובקשו
 להתותק ובשלשתן דמך הקב"ה יחוסק במצרים היו אומ' אם בהם שלטו המצרים
 לשעבדן לא כל שכן ששלטו בנשותיהן בנותיה שעה העיד בהם הקב"ה שהן בני
 אבותיהן היכן העיד עליהן להלן ויצא בז אשה יש והוא בז איש מז פיון שפרסם
 הכת את אזו בלבי יד ענו שכולן בני אבותיהן שניה בערבות מוצא לפי שפת
 וישב ישראל בטטום ויחל העם לזנות היו אומות העולם יכולין להזנות בא הכת
 ויחסק לאבותיהן שנ שאו את ראש כל עדת בני ישראל ולא עוד אלא ששיתק הקב"ה שמו
 עם כל מטפחה ומטפחה החנכיהטלאי החצרוכי זה מעיד עליהן בנהן בני אבותיהן
 שלישית בימי עזרא לפי שנשאו מקצתן נשים כפריות בא הכת והעיד עליהן
 ויצאו את כולן ולא נשתירה מהן אחת שכ ויכלו בכל אנשים החושיבו נשים
 ויחסק אבותיהן בהן ויכלו בהן ובעי איא צכמ' ודת וחבי הוא דתקואב
 צמדנ ברשעין מתחלתן ועד סופן וחכשה רשעים נאמ' בהן הוא ולו דהן
 צמדנ ברשעין הוא עשו אבי אדם הוא דתק ואנירס הוא המלך אחז

ומה טעמיה
 ששם עלן שבטים
 שבטי יה עדות ליש
 יה מעיד עליהן
 שהן בנהן שלאבותיהן

הוזהר שזרוש' בהצתם על י' אמ' רב חסדא נחלק חננא מתרעם חמא
 מריב' רבבה מהרהר' סימן' אמ' רב חסדא כל החולק על רבו כאלו חולק על
 השכינה שנ' בהצתם עלי' אמ' רב פפא חננא בר פפא כל המתרעם על רבו כאלו
 מתרעם על השכינה שנ' לא עליכו תלכו כי עלי' אמ' רב חמא ביד חננא כל העושה
 מריבה עם רבו כאלו עושה עם השכינה שנ' המה מי מריבה אנש רבו בעי יש אתי י'
 אמ' רב אבהו כל המהרהר אחר רבו כאלו מהרהר אחר השכינה שנ' וידבר העם בזה
 ובמשה' ותבלע אתם ואת קרח כמ' הע' בנפחאש זה הוא שאמרו קרח כ'ן
 הבלועין ומז השדופין' ובעי קרח לא מתו תננת משוכ רבינו אמרו מקום
 נתבצר להן בגיהנם וישבו עליו ופן הוא אומ' ויהי איש אחד מק הדמות' ואמ'
 רב חנני' אדם הבא מבני אדם שעומדין בדרומו של עולם ומאן ענהו בעי קרח'
 אלה פקודי בני ישראל כלל מניין בפני עצמן ולא שיתק שבט לוי עמאן
 להודיע שלא היה אחד משבט לוי בעצת השטים ועוד לפי שהוא אומ' אחד כן לזה
 תחלק הארץ ועבט לוי איז לו נחלה בארץ לפיכך הפסיק הענין' וידבר לאלה
 תחלק הארץ הכל במשמע כהנים ודלים גרים נשים ועבדים טומטום ואנדוגנים כשאמר
 ויאמר ייאל אהרן בארצם לא תחלו יצאו כהנים על כן אמרתי להם בתוך בני ישראל
 לא יבא נח יצאו ללוי' איש לפי פקודיו יצאו נשים טומטום ואנדוגנים'
 לשמות מטות אב יבא יצאו גרים ועבדים' וי' יאשיה אומ' ליוצאי מצרים עתה
 הארץ וכן לשמות מטות אב יבא לא מה אני מקיים לזה תחלק הארץ לזה כלה להוציא
 את הטפלים' וי' יונתן אומ' לבאי הארץ שתחלקה הארץ שנ' לאלה תחלק הארץ לא
 מה אני מקיים לשמות מטות אב יבא משונה נחלה זו מכל נחלות שבעולם כ'
 נחלות שבעולם חיים יורשים מתים כאלו מתים יורשים חיים' ו' היה מושלו משל
 לה' לשני יקיים כהנים שהיו בעיר אחת אחד יש לו שני בנים
 והלכו לבית הגבנות זה שיש לו כן אחד נוטל חלק אחד וזה שיש לו שני בנים נוטל
 שני חלקים ומהזירין את כל אביהן וחוזרין וחוזרין בשווה וכך ביוצאי מצרים
 שני אחים שהיו עומדין בערבנות מואב לזה בן אחד ולזה שני בנים זה נוטל בית
 קמה וזה נוטל בית סאתים והולכו לאבותם וחזרו וחלקו בשווה וירעו מתרעם

החיים לשמעון בן לעזר אום לאלה ולא לה כחלקה הארץ כדירקיים שעמקראות
הלל' הא כיצד היה מיוצאי מצרים נטל חלקו מיוצאי מצרים מבאי הארץ נוטל
חלקו מבאי הארץ מכאן ומכאן נוטל חלקו מכאן ומכאן מרגלים יהושע וכלב
נטלו חלקם מתלוננים ועדת קרח לא היה להן חלק בארץ הבנים נטלו בזכות אבי
אביהן ובזכות אבי אמותיהן מאי משמעא דהאי לשאנא מטות אבות ינחלו ביוצאי
מצרים הוא דבר ונתת את לבס מורשה ירושה היא לבס מאבותיכם ויוצאי מצרים
קראו להו' מרגלים יהושע וכלב נטלו חלקם מנהל אמ' שלא ואמ' קרא ויהושע בן נון
וכלב בן יפנה חיו מן הצנע ההם מאי חיו אילימא דאשתניר הא כול' ולא נותר מהם
איש כי אם כלב בן יפנה ויהוש' בן נון לא שהיו בחלקיהן מתלוננים ועדת קרח
לא הויה להם חלק בארץ דהא תנית מרגלים ומתלוננים מעדותן של קרח יהושע וכלב
נטלו חלקם לא קשיא הא כמתן דאקיש מתלוננים למרגלים הא כמתן דלא מקיש
מתלוננים למרגלים דתניא אבינו מת במדבר זה ערפחד והוא לא היה בתוך הע' או
מרגלים הנועדים עלי' י' או מתלוננים בעדת קרח כמשמעו מר מקיש מתלוננים
למרגלים ומר לא מקיש מתלוננים למרגלים אמ' ליה רב פנא לאבי' ודמאן דמקיש
מתלוננים למרגלים איכפל יהושע וכלב למידוע לפולה ארץ ישראל סימן ליה
מתלוננים שבעדת קרח קרא אמרינן הבנים נטלו בזכות אבי אביהן ובזכות אבי
אמותיהן והא תניא בזכות עמקן נטלו לא קשיא הא כמתן דאמ' ליוצאי מצרים
נטחלקה הארץ הא כמתן דאמ' לבאי הארץ נטחלקה הארץ ואי בעית אימא הא
והא לבאי הארץ ולא קשיא הא דהו' בני עסדין הא דלא הו' בני עסדין
לרב תרבה כחלתו הרי מי שיצא ממצרים ועמו עשרה בנים ובכניסתן לארץ
כמצאו חמשה קורא אני עליו ולמעט תמעט נחלתו תל' לרב תרבה כחלתו
ולמעט תמעט נחלתו הרי מי שיצא ממצרים ועמו חמשה בנים ובכניסתן לארץ
כמצאו עשרה קורא אני עליו לרב תרבה כחלתו תל' ולמעט תמעט נחלתו איש
יצאו נשים וטמטום ואתנינס' לפי פקודין מלמד שלא נטחלקה ארץ ישראל
לא לכל שבט ושבת לפי מה שהוא שנ' וידברו בני יוסף אל יהושע ואלו מיוע נתת
לנו אחר ונתע עשרב' יוון שומע את מעותביים תל' בגורל יכול ליתב

עצמו תל' על פי הגדול. מלמד שלא נתחלקה ~~הארץ~~ ~~בשנים~~
המקום כשהוא אמר אך יצאו יהושע וכלב ענ' ויתנו לכם את חביון בארץ
משה ונצט' על פיני נתנו לו את העיר אשר שאל' לשמות מטות אב' ינח יצאונים
ועצבים' על פי הגדולתה כחל' ביקרב למעט מלמד שלא נתחלקה ארץ ישראל לא
בשוויה בית כור כנגד בית סאה ובית סאה כנגד בית כור: תנא עתדה ארץ
ישראל שתחלק לשלשה עשר שבטים שבתולה לא נתחלקה לא שנים עשר שבטים ולא
נתחלקה לא בכספים שנ' ביקרב למעט אמ' רבי יהודה בית סאה ביהודה שווה חמש
סאין בגליל' ולא נתחלקה לא בגדול שנ' אך בגדול' ולא נתחלקה לא באודים ותנאים
שנ' על פי הגדול' הא כיצד היה לעשר הכהן מולבש אורים ותנאים ויהושע וכל ישראל
עומדין לפניו והיה קלפי של שבטים וקלפי שלתחומין מוטחין לפניו ומכוין ברוח
הקודש ואמ' אם זבולון עולה תחום עכו ועלה טרף בקלפי של שבטים ועלה בידן
זבולון בקלפי שלתחומין ועלה בידו עכו וחוזר ומכוין ברוח הקודש ואמ' אם נפתלי
עולה תחום גניסר ועלה טרף בקלפי של שבטים ועלה בידו נפתלי בקלפי שלתחומין
ועלה בידו גניסר וכן כל שבט ושבט' לא כהעולם הזה העולם הבא העולם הזה
כיו שיש לו בשדה כרם אין לו בשדה לבן יש לו בשדה פדים אין לו בשדה לבן: העולם
הבא כל אחד ואחד יש לו בהו בשפלה ובנגב שנ' עשר ראובן אחד שען לוי אחד שען
יהודה אחד והק"ב מחלקה להן בעצמו שנ' אלה מחלקותם נאם יי' אמר עתידה
ארץ ישראל שתתחלק לשלשה עשר חלקים שבטים אחדך למאן אמ' רב חסדא לנשיא
שנ' עובד העיר יעבדוהו מכל שבטי ישראל אמ' ליה רב פפא לאביי ר' למאן חסדא
בעלמא לא סלקא דעתא דכח' והנותר מזה ומזה לנשיא ולתרומת הקודש ולאחוזת
העיר' ולא נתחלקה לא בכספים שנ' ביקרב למעט למאן אי לימא לשופות ולענת
בשפטנ' עסיקינן לא לקודבא ולרוחקת בתעתי' ל' איעדא אמ' בכספים העלוי' ר'
הדינע אמ' בקרקע העלוי' ולא נתחלקה לא בגדול שנ' אך כג' יחלק תנא אך בגדול'
יצא יהושע וכלב למאן אי לימא דלא שקול כלל השתא דלא דיידהו שקלוי דיידהו
מיבעית לא לא כמלי חלקן בגדול לא על פי יי' שנ' על פי יי' נתנו לו את אשר צדק
שאל את תמנת סדה' כותסרה ופתי חס' אמ' ר' לעזר בתולה היו ב' וותיה' חס' יי' יי'

לפני
לעזר
הקודש
בקרן

ד' יצא

ע

י

י

י

בכלב כג' ביה דזכרה ויהושע ויתן את חביון לכלב בן יפנה ולחל חנון
עיד מקלט היא אמאבי פוזארה יתנה ליה דכזאת שדה העיר ואת מצויה נתנו
לכלב בן יפנה באחזתו: תנת כלב בן קנז הוא כלב בן יפנה ולמה נקרא שמו כלב
בן יפנה שפנה מעצת מרגלים ואיפת בן קנז הוא בן חצרון הוא דכז וכלב בן חצרון
הוליד את עזובה אמ' רבא הורגיה דקנז הוא: וכת ויאמר כלב אשר יכה את קרית
ספר וילכדה וג' וילכדה עתנא בן קנז תנא הוא עתנא הוא יעבץ ומה שמו יהודה
אחי שמעיה שמו ולמה נקרא שמו עתנא שענהו ל' יעבץ שיעץ ורבץ תורה בישראל:
ומנ לץ דענהו ל' דכז ויקרא יעבץ ויהי ישראל אמר אם בדרך תכריכע בתורה והוצית
את גבול בתלמידיס והיית דרך עמי שלא ישתכח תלמודי מלבי ועשית מדועה
שדדמנו לי רעים ואחים כמותי: לבלתי עצי שלא יעניבני יצד הדע מלסנות
עצי: אם עשית כן הדי מוטב ואם לאו הדינה הולך ברסיסי שאול מיד זיבא להם
את אשר שאל: במתנתא תאנא אף ושבע מאות קולין וחומלין וגזיזות
שחזות ודקדוקי סופרים נשתכחו בימי אבלו של משה אמ' ל' אבהו ואנפ כן החזיר
עתנא בן קנז מתוך פלפולי שני ויאמר כלב אשר יכה את קרית ספר וילכדה הדיכו
על כל המקרא ולא מצינו מקום ששמו ספר אלא דקדוקי סופרים וילכדה עתנא
בן קנז ויתן לו את עכסה בתו לאמה למה נקרא שמה עכסה אמ' ל' יוחנן שכל
הראיה אותה הולך וכועס על אשתו: ויהי בבואה ותסיתו לשאול מאת אביה
שדה ותפנה מעל החמור מאי מעל החמור אמ' ל' יתחן מה חמור פיון שאין לו תבן
באובסו מיד עובץ אף אשה פיון שאין לה תבואה בתוך ביתה מיד צועקת ותאמר
לו הבה לי ברכה כי ארץ הנגב בור מאי ארץ הנגב בית המנוגב מכל טובה ונתת לי
גלות מים נתתה לי אדם שאין בו את תורה כלב ויתן לה כלב את גלת עליה ואת גלת
תחתית: אמ' לה מי שכל רזי עליונים ותחתונים בלויים לו יבקש מזונות ממנו ונותן
לו: ואן על פי הגורל מלמד שהיה קול יוצא מן הגורל ואמ' זה לבנימין וזה
לבנימשה זה לבנימין וזה ליהודה וכן שאר כל השבטים ואל תתמה על הזכר שהדי
ענין אחר: כל האבן שהיא שומעת ויוענת דכז כיהיא שמעה את כל אמרי יי

צד דבר ואמי כי אבן מקיר תדעקו
כי ליתן עדים לשבת אשר ילדה אותה ללוי במצרים מאחר שפידע שליח דנה

מעדים למדט שעבורה היה בידך כנען וימת נדב ואביהוזה בהקל אשזרה
בארבעה פעמים הוא מזכיר מיתתן ומזכיר אף סורחנם ללמד שלא היה להן לא אחת
החטא בלבד אלה פקודי משה ולעזר הכהן אימתי מנו אותן הוי אומ בשנת
האדבעים ולא נותר מהם איש על האנשים הייתה הגזירה לא על הנשים שהרי
שדה בת אשר היתה מבתי מצרים ומבתי הארץ והרי אחיה השילוני מיוצאי מצרים
היה שהרי ראה עמרם והוא מבתי הארץ דתנו רבנן שבעה קיפלו את העולם ואן
הן אדם הדאשון ומתושלח ועם בן נח ויעקב אבינו ועמרם ואחיה השילוני וליהוואל
עוד הוא קיים אמר רב המנונא לא נגזרה גזרה זו על שבט שללוי לפשנפקו
מבן שלשים שנה ובגזרה הזאת אומ כל פקודיהם לכל מקפד מבן עשרים שנה
וכשנשתלחו מרגלים לא נשתלח עמהם משבט לוי ואחיה השילוני לוי היה

והא תניא יאיר בן מנשה ומכיר בן מנשה כולו בחיי יעקב אבינו ולא מתו עד
שנכנסו לארץ שני ייכו מהם אנוש העי כשלשים וששה איש ואמר יהודה ואמרי
לה רנחמיה וכי נאמי שלשים וששה לא נאמי לא כשלשם וששה איש לא זה
יאיר בן מנשה ששקול כרוב הסנהדרין ואמר רב אחא בר יעקב לא נגזרה גזרה על
פחות מבן עשרים ולא על יתד מבן שלשים ר' יוסי אומ יאיר ומכיר בני מנשה
מתו לאחר משה בעבר הירדן שני ולא נותר מהם איש כותם כלב בן יפנה ויהושע
בן נון ותקרבנה בנות זלפחד בן חפץ בן גל האת כל אדם כשר שהוא עומד

בתוך השבט הדי זה ראש שבט לכל שבטו קל וחומר לביתו קל וחומר לגופו קל
וחומר למשפחתו קל וחומר לבית אביו וכך הוא אומ ואת אהליאב בן אחיסמך
למטה דן לשבח בו את כל שבטו קל וחומר לביתו קל וחומר לגופו קל וחומר למשפחתו
קל וחומר לבית אביו וכך הוא אומ ושם אמו שלומית בת דביר למטה דן לגנוד
בה את כל שבט קל וחומר לביתה קל וחומר לגופה קל וחומר למשפחתה קל וחומר
לבית אביה ותקרבנה בנות זלפחד בן חפץ בן גל האת כל אדם כשר שהוא עומד
בתוך השבט הדי זה ראש שבט לכל שבטו קל וחומר לביתו קל וחומר לגופו קל וחומר למשפחתו

חזק עמך

אברהם עמד בצד המדבר וזכה לטוב שכר כולו ולוט עמד בצד קדום וזכה לטוב
שכר כולו אל עמדו בצד המדבר וזכה לטוב שכר כולו ולומד באיזו שעה
עמדו לפני משה בשעה שאמדו ישראל למשה נתנה דאש ונשובה מצד אמ להן משה
והיה כל ישראל מבקשין לחזור למצרים ואתן מבקשות נחלה בארץ אמרו יודעות אנו
שסוף כל ישראל להחזיק בארץ שנעת לעשות ליי הפרו תורתך ואל תהי קורא כן
לא הפרו תורתך עת לעשות ליי וכן הוא אומ' וארם יצאו גזורים וישבו מארץ ישראל
נערה קטנה ותאמר אל גברתה אחלה אתי מגיד שאמרה כך וכך מטהרין את העב
וכך וכך מטהרין את העשיר שנכזאת וכזאת רבה הנערה אשר מארץ ישראל
מגיד שהיתה חרשת פרעת כגעים אבל אין את יודיע אימתו היו שלבית אביה עושין
את התורה בשעה שאמר להן איהו עד מת אתם פסחים על שתי הקעבים לקיים מה
שנעת לעשות ליי הפרו תורתך וכך הלל הזקן אומ' בשעת המכנסין פזר ובשעת
המפזרין כנס' בשעת המכנסין פזר אם לאית דור שבירי תורה חביבין עליו פזר
שנ יש מפזר ונוסף עזר' ובשעת המפזרין כנס אם לאית דור שאין דברי תורה
חביבין עליו כנס שנ ואל תבזזי זקנה אמר' עת לעשות ליי הפרו תורה
אמר רבא האי קרא אי דרשת ליה מרישיה לסופיה מירדיש ואי דרשת ליה מסופיה
לרישיה מירדיש עת לעשות ליי מה טעם משום דהפרו תורתך הפרו תורתך
מה טעם משום דעת לעשות ליי דרשבד קפרא זלתי קבוץ קני מינה ובאתר
דלית גבר תמך הזיגבר אמ' אביי ומוינה באתר דאית גבר תמך לא תהוי גבר פשיטה
לא צריכה דאפלו בשוין דא ותקדבנה בנות דלפחד בז חפר והלא ידוע שמנשה
בן יוסף ומה ראה לשפוען כאן לא כל מלך כשר שהיה עומד היו דואין מי שבאבותו
כשר ותולין אותו בו שכן הוא אומ' בחזקיה כה אמ' יי אהי דוד אביך וכיבנו שלדוד
היה חזקיהו והלא ארבעה עשר דורות תיה ביניהן לא כל מלך כשר שהיה עומד
היה כתלה בדוד וכל מלך דשע שהיה עומד היה כתלה בירבעם בן נבט שנ על
חטאת ירבעם בן נבט אשר חטא ואי החטאת ישי' ואלה שמות בנותיו
והיו יולין הוא אומ' ושם בנות דלפחד מה שם היה להן בזכות ושם היה להן באעשה
היא אומ' שם הגולה לאה ושם חטן דה' שם היה להן

תורה
שתייה
שם
יוסף

להן במעשה טוב. וכך הוא אומ' שם האחת שמיה ושם ה' פועה שם היה להן
בזכות ושם היה להן במעשה טוב' וכך הוא אומ' איש היה בארץ עוז אוב שמו שם
היה לו בזכות ושם היה לו במעשה טוב' הא כל השמות שבתורה ושבתביאים
ושבתנבים אם לענין זכות שם לו בזכות ואם לענין רשע שם לו ברשע.
מיחלה נעה חג מל ותך ולהלן הוא אומ' ודע יינה מחת וחס ונע בנצלפ מה האה
לשחפולן כאן לא מלמד שהיו כולן שקולין זה בזה. ותעמדנה לפע מנ' ולפע אע'
הכ' ולפ' הנש' וכל הע' אמ' לעזר ביר שמעון וכי יש בעיניך משהלכו אצל משה הלכו
אצל לעזר והלכו אצל הנשדאים וכל העדה לא בתחלה הלכו אצל שדי עשרות אמו
להן איך אנו יודעין הלכו אצל שדי חמשים אמרו איך אנו יודעין הלכו אצל שדי
מאת אמרו איך אנו יודעין הלכו אצל שדי אפים אמרו איך אנו יודעין הלכו אצל
לעזר אמ' להן איך אנו יודע' ניהגן לעזר והדליכין אצל משה מנין חתה אומ' אף משה
אמר איני יודע עתה ויקרב משה את משפ' יי' תניא אידך אפשר עמדו לפע
מישה ולא אמר להסדבר ולפע לעזר הכהן ולא אמ' להן דבר חזרו ועמדו לפע הנשאים
וכל העדה לא סרס מקראת זה ודרשהו. דבי ליאשיה אבא חנן משום ר' איעזר
בבית המדרש היו ושבין ובאו ועמדו לפע כולן במא קת מיפולגו מר סבר חולקין
כבוד לתלמיד במקום הרב ומר סבר אין חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב והו' ליה
חולקין והלפתא אין חולקין קטא הילכתא אהילכתא לא קטא הא רפליה ליה רביה יקרא
הא דלא פליג ליה רביה יקרא. אבינו מת במדבר ר' איעזר בן יעקב אומר
נאמ' כאן אבינו מת במדבר ונאמ' להלן ויהיו בני יי' במדבר מה מדבר שנכאן צלפח
אף מדבר שנ' להלן צלפחד אמ' לור שמעון אפשר לומר מקושש היה צלפחד מפני
שהיה מקושש בשנה שנייה בעשרים ואחד לחי' השע' וכך הוא אומ' אפשר שגיי
בנות צלפחד בנות מלכים נאות וכשרות הקטנות שבהן היתה יושבת ארבעים ש'
עד שלא נשאת וכי באו שנה מת צלפחד בשעה שנ' וישמענה כנעני מלך ע'
באותה השעה מת צלפחד. והוא לא היה בתוך הע' כמותלים הנושעים ע'
באתר עמים בעדת קרח בעצתו שלמה כי בחטאו מות בחטא' שפידו מ' יי' ע'
... יי' יי' דלא יטא ולהלן הוא אומ' ופקדתו בשבת פ' יי' ע' ...

פ
הלב אפי

עין
ע

בלא שן ובעם לא היו לו אמרו יודעות אנו שאין הבת יורשת במקום הבן
למה יגרע שם אבינו למה שם אבינו נמחה מתוך משפחתנו כי אין לו בן בשביל
שאין לו בנים אנו מביקשות אחות אבינו משלא אחי אבינו בתוך אחי אבינו מה
שזכו לנו אחי אבינו תנא בנות צלפחד חכמות הן דדשנות הם צדקניות הן
חכמות הן שלפי שעה דברו דאמר ל שמואל בר רב יצחק באותה שעה היה משה רבינו
יושב ועוסק בפדשת יבמיץ ובאו ועמדו לפניו ואמרו אם כפז אנו נרשאים לאו תתעבם
אמינו מיד ויקרב מש את מש לפי יי דשנות הן שהיו אומרות לו היה לו בן לא
דברנו והא תנא בת אמר ד ירמיה קמי מיכז בת אביאמ אפלו היה בת לבן לא
דברנו צדקנות הן שלא נישאו לא להבון להם דתנא ד איעזר בן יעקב אומאמל
קטנה שבכולן לא נישאת פחותה מבת ארבעים אינן והא אמר רב חסדא נשאר
פחותה מבת עשרים יולדת עשרים בת עשרים יולדת עשרים בת ארבעים
שוב אינה יולדת מתוך שצדקנות הן נעשה להן נס כיוצא דכתיב וילך איש מה
לוי ויקח את בת לוי אפשר בת מאה ושלשים שנה קארי לה בת דאמר חמא בר רב
זו יוכבד שהורתה בדרך ולידתה בין החומות אמר יהודה בר ביצנא שכוהני לה
סימני נערות מאי ויקח אמר יהודה בר זבינא שעשה לה מעשה ליקוחין הוסיפה
באביהן וזהו ומרים מרקדין לפנה ומלאכי השרת אומדין אם הבנים שמי
ויקרב משה את משפטן לפי דורשי רשומות אומדין לפי שאמר משה והוצר
אשר יקשה מכס תקריבוני אלי ושמעתי אמר לו הקיפה אתה דן הקושיות חייך הרי
בנות צלפחד שואלות אותך בדבר אפלו תנוקות של בית ריבן יודעין אותן ואין
יאתה יודיע מה להשיבן לכך נאמר ויקרב משה את מש לפי יי לא ויקרב משה
את מש אמר משה ממני ילמדו כל החדות הבאים שתלית הוצר בדב גדול והלא
דיס קלו חומר ומה משה רבינו שהעיד עליו הקיפה בכל בית כאמז הוצר לא
היין בנות צלפחד עד ששאל ברוח הקודש קלו חומר לשאר אדם שלא יהא אדם
היין בפנינו שהוא גדול ממנו ולא יהא פודין בזירה של תורה ומכבד ארת
חנות ויאל ממי יהוא גדול ממנו ואם תאמר שלא היה משה יודיע דין בנות
והיין ויאל ממי יהוא גדול ממנו ואם תאמר שלא היה משה יודיע דין בנות

מזה
ב

שם
יין

ואם תאמר שלא היה משה יודיע דין בנות
ואם תאמר שלא היה משה יודיע דין בנות
ואם תאמר שלא היה משה יודיע דין בנות

ונשנית באהל מועד ונשתלשה בעדבות מואב ואותה שנה שנת ארבעים היתה
לא שתלה הדבר ברב גדול: אמר שמעון השקמוני יודיע היה משה רבינו
שבנות צלפחד יורשותהן אבל לא היה יודיע אסנו טלוות חלק בכורה אם לאו ואויה
היתה פרשת נחלות שתכתב על ידי משה את שזכו בנות צלפחד ונכתבה על ידך
ויודע היה משה ובינו שהמקושש במיתה אבל לא היה יודיע בתינו מינה הוא
מת וראויה היתה פרשת מקושש שתכתב על ידי משה את שכתב ייב מקושש
ונכתבה על ידך שמגלגלין זכות על ידי זכאי וחובה על ידי חייב: ויאמר
יין אל משה כן בן צלפחד מכיין אתה אומ' שראת עינס בדבר מה שלא ראת עינו
של משה אמ' כן בנות צלפחד רוב כל מה שתבעו מוטב תבעו: נתן נתן להם
זה חלק אביהן: בתוך אחי אביהן זה חלק אחי אביהן: והעבדת את נחלת אבול
זה חלק בכורה: תנן התם בנות צלפחד כטלו שלשה חלקים בנחלה חלק אביהן
שהיה מיוצאי מצרים וחלקו עם אחיו בכפסי חפר ושהיה בכור ונטול שני חלקים
אמאי ראוי הוא ואין הבכור נוטל צדאי כבמוחזק אמ' ובת ארץ יעדל מוחזקת
היא שכן ונתת אותה לכם מורשה ירושה היא לכם מאבותיכם: שמעיון מהאי
מתכתין לא שנת בן וולת שנת בת כד האי אבוהון בוכרת שקל חלק בכורה בהוי
אחי אבוהון: ואל בני יש תעב לאמ' יכול ליוצאי מצרים בלבד ומעין אף
לדורות אמ' ואל בני ישראל תע לאמ' אף לדורות: איש כיימות ובן אין לו
תנן התם סדר נחלות כך הוא איש כיימות ובן אין לו בן קודם לבת וכל יוצאי
יריכוו שלבן קודמין לבת קודם בת קודמת לאחים וכל יוצאי יריכה שלבת קודמין
לאחים אחים קודמין לאחי האב וכל יוצאי יריכוו של אחים קודמין לאח האב זה
הכלל כל הקודם בנחלה יוצאי יריכוו קודמין והאב קודם לכל יוצאי יריכוו:
תנו רבנן בן אין לו אב בן רבן ובת הבן ובן בת הבן מעין תל אין לו איין עליו
בת אין לו אב בת הבן ובת הבת ובן בת הבת מעין תל אין לו איין עליו
הא כיצד נחלה ממשמשת והולכת עד ראובן ולימא עי יעקב גמירי ולא כלי
שבטא דבת כיאני יין לא שנית ואתם בני יעקב לא שנית: זה הכלל כד יין
היה בנחלה יוצאי יריכוו קודמין: באני ראמי כד אמא אבי האב

עין על

אברהם ויעקב בנכסי עשו איזה מהן קודם אמר בא תא שמע האב קודם לאל
יוצאי יריכו וראמי בד חמא יוצאי יריכו שלו ולא יוצאי יריכו שלבנו ודכי פמי
מסתבא דקתתני סופת בלהקדם בטלה יוצאי יריכו קודמין ולא איתנה ליצחק
יצחק קודם השתא נמי יעקב קודם שמע מינה: תנן התם יש כוחלין ומטילין
כוחלין ולא מטילין מטחילין ולא כוחלין לא כוחלין ולא מטחילין: או כוחלין
ומטחילין האב את הבנים והבנים את האב והאחים מן האב כוחלין ומטחילין
האיש את אשתו אמו והאיש את אשתו ובני אחיות כוחלין ולא מטחילין: האשה
את בנה והאשה את בעלה ואחי האם מטחילין ולא כוחלין והאחים מקהתם לא
כוחלין ולא מטחילין האב את הבנים מטחילין ורעא את אודשדל ישמעאליו
יוסד איש כי ימות ובן איז לו והעבד את נחל לבתו במקום בת אתה מעביר
נחלה מן האב ואי אתה מעביר נחלה מן האב במקום אחים והבנים את האב
מטחילין דכתיב איש כי ימות ובן איז לו טעמא דאיז לו בן האב יש לו בן קודם וזו
באת אימא מהכא והתנחלתם אתם לבניכם אחריכם בניכם ולא בנותיכם
והאחים מן האב מנאלן דאמר קרא ממשפחתו וירש אותה משפחת אב קרויה
משפחה משפחת אם אינה קרויה משפחה דכתיב למשפחתם לבית אבותם: והאיש
את אמו כוחלין ולא מטחילין מטחילין דתנו רבנן וכל בית יורשת נחלה ממטות
בני יישי וכו' היאך בת יורשת שתי מטות את זו שאביה משבט אחי ואמה משבט
אחר ומתו וירשתן: איך לא בת בן מיין אמרת קל וחומר ומה בת שהודע
כוחה בנכסי האב יפה כוחה בנכסי האם בן שיפה כוחו בנכסי האב אינו דין
שיפה כוחו בנכסי האם וממקום שבאתה כמה להלן בן קודם לבת אף כחן בן
קודם לבת: והאיש את אשתו כוחלין ולא מטחילין מני לן דתנו רבנן שאנו
זו אשתו יכול אף היא תירשנו תל וירש אותה הוא יירש אותה והיא אינה יורשת
אותו: ובני אחיות מטחילין ולא מטחילין תפא בני אחיות ולא בנות אחיות
למאי הלכתא אמר רב ששת לקדם דכל היפא דכי הדרי כנהו קדמי בנים לבנות
תפ רב שמואל בר רב יצחק קמיה דרב הונא וירש אותה מקיש ירושה שפיה
והאשה את אמה וירש אותה מקיש ירושה שפיה בן קודם לבת אף ירושה שפיה בן קודם

לבת! האשה את בנה והאשה את בעלה ואחר האם מטאלין וולא כוחלין קא
משמע לך דאשה את בנה דומיא דאשה את בעלה מה אשה את בעלה איך הבעל
יורש את אשתו בקבר אף אשה את בנה איך הבן יורש את אמו בקבר והטעם
לאחיז מן האב. אשה נמי תירש את בנה אמר קרא וכל בת יורשת כחלה יורשת
ואזכה מורשת. והעברת את נחל לבתו אמר לך יוחנן משום ל שמעון
בן יוחאי כל שאינו מניח בן לירשו הקנה מתמלא עליו עבודה שנזהעברת את
נחל לבתו ופתי יום עבודה היום הוא. אשר איך חליפות למו ל יוחנן ורבי
יהושע בן לוי חדא אמר כל שאין לו תלמיד וחדא אמר כל שאין לו בן. תסתניס דל
יוחנן דאמר תלמיד מטאמר ל יוחנן דין גרמא דעשייתה ביד תסתניס ומדל יוחנן
דאמר תלמיד. אינו יהושע בן לוי אומר בן אינו והוא יהושע בן לוי לא אביו
לבי טמא את למן דשכיב בלא בני שנכח תכנה להודך ואמר רבי יהודה אמר רב
להודך בלא בני לא יהושע בן לוי הוא דאמר תלמיד ומדל יהושע בן לוי אמר
תלמיד ל יוחנן אמר כן קשיא דל יוחנן אמר יוחנן לא קשיא הא דידקה הא דרבה
ואם איך לו אחים לאביו ונתת את נחל לשאר הן אל ממשפחתו הקוב
הקדוב יורש ראשון: ומניין אתה אומר יורש הוא אדם את אשתו תל יורש אותה
יכול בזמן שגרשה תל יורש אותה בזמן שהיא עמולא בזמן שגרשה אמר רבי
יהודה בן בתירה קל וחומר ומה אם אמו שאינו זכאי במעשה ידיה הדי הוא יורשה
אשתו שזכאי במעשה ידיה אינו דין שיירשנה אמר וירש יורש אדם את אשתו:
תניא לשאר הן אל זו אשתו מלמד שהבעל יורש את אשתו ומאן דנפקא
ליה משארן האוי והעברתם מאי עביד ליה מיבעי ליה לבי דתניא לומר בכורין
נאמדה נתנה כאן נאמדה העברה איך לך שמעביר נחלה משפט לשפט לא בת
הואל ובעלה יורשיך אותה. ומאי משמע דשארן זה התב דפט שאר
אביך היא אימת שאירו אדאם דפט שאר אמר היא אמר רבא אמר קרא ממשפחתו
יורש אותה משפחת תב קרויה משפחה ומשפחת אם אינה קרויה משפחה
אמר ל יוחנן מניין לבעל שאינו כוול בראוי כבמחזק שנכ ושגוב הוליד את יאמי
ודילן עשויים ושלוש עדים בארץ הגלע מניין ליאיר שלא היה לו ליה

מלמד שנשא שגוב אשה ומתח בחיי מורישיה ומתו מורישיה וירשה יתיר
ואומ ולעזר בז אהדן מת ויקברו אותו בג פכחס בנו נתן לו כהר אפרים מענין
לפנחס שלא היה לו ללעזר מלמד שנשא לעזר אשה ומתה בחיי מורישה וירשה
פינחס: מאי ואומ וכי תימא שגוב הוא דנסיב אתתא ושכיב וירשה אבל לעזר
לא תא שמע ולעזר בז אהדן מת וכי תימא דנפלא ליה בשוה חרמיס תא שמע
בגבעת פנחס בנו נחלה הראויה לו ירשה בנו: והיתה לבני יש לחק משנט
תנת אודעה כל הפרטה כולה לחיות דין מה דינן ביום ולא בלילה וכך מפילין
נחלת ביום ולא בלילה וכדב יהודה דאמ רב יהודה שלשה כנסין לבקר את
החולה דנו כותבין דנו עושין דין שנים כותבין ואין עושין דין ואמרב חסדא
לא שנו לא ביום אבל בלילה כותבין ואין עושין דין מאי טעמא דהו להו עדים
ואין עד נעשה דין: לחקת משפט מכאן אמרו כל תנאי שבממוץ קיים חוץ
מתנאי שביחשה שכ לחקת משפט: כאשר צוה יי את משה כמה שנצטוה
ויאמר יי אל משה עלה אל הרה עב הז ולהלך הר נבו ובמקום אחר את
קוראהו הר ההר וראש הפסגה נמצא קרוי ארבעה שמות הר העברים הר נבו
הר ההר ראש הפסגה ומה צורך לכל בתי העולם לכל כך לא שהיו ארבע מלכיות
מתפתשות עליו זאת אומרת יקרא לשמי וזו אומרת יקרא לשמי והלא דברים קל
וחומר ומה פטולת הדי ארץ ישראל ארבע מלכיות מתפתשות עליו קל וחומר לשבחה
שלארץ ישראל: כיוצא בדבר אתה אומ צידנים יקראו לחרמ שריון והאמי יקראו
לד שניר ובמקום אחר אתה אומ קוראהו שיאון נמצא קרוי ארבעה שמות חומון
ושריון וסניר ושיאון ומה צורך לכל באי העולם לכל כך לא שהיו ארבע מלכיות
מתפתשות עליו זו אומרת יקרא לשמי וזו אומרת יקרא לשמי והלא דברים קל
וחומר ומה פטולת הדי ארץ ישראל ארבע מלכיות מתפתשות עליו קל וחומר
לשבחה שלארץ ישראל: כיוצא בדבר אתה אומ ודנה וקרית סנה היא דביר
ובמקום אחר הוא אומ ושם דביר לפנים קרית ספר נמצאת קרויה ארבעה שמות
דנה וקרית סנה ודביר וספר וכי מה צורך לכל באי העולם לכל כך לא שהיו
מלכיות מתפתשות עליה זו אומרת תקרא לשמי והלא דברים קל וחומר

ומה פסולת ערי ארץ ישראל ארבע מלכיות מתכנסות עליה קל חומר לשבחה
 שלארץ ישראל. עלה אל הר העבדים עלייה היא לך ולא ידודה: וראה
 את הארץ יכול שלא בבקשה ושלא בתחנה תל וא. בזמן אליה: גדולה ראיה
 שנאמרה במשה מראיה שנאמרה באברהם באברהם מהוא אומ' קום התהלך בארץ
 לאר ודרך אבל במשה הוא אומ' עלה וראה: אשר נתתי לפני ים מלמד שהוא
 לו הקב"ה תחומי כל שבט ועבט זה חלקו של יהודה וזה חלקו של בנימין זו ארץ אפלים
 וזו ארץ מנשה: וראיתם אותה אותה אתם רואה אין את רואה מקצתה כולה את
 רואה אין את רואה חציה אמרו כל לשונות שהיו מהארץ לחוצה לארץ היה משה
 רואה אותן וכל לשונות שהיו מחוצה לארץ לא היה משה רואה אותן ומשם
 ר' יוסי החרם אמרו כל הארצות היה רואה הרחוק לפע וחף והקרוב לפי קרבו בארץ
 ישראל היה רואה הרחוק כקרוב: וראיתם אותה ונאספת על מנת וראיתם
 ונאספת אל עמך זה אברהם יצחק ויעקב: לא זה לוי קהת' עמרם: גם אתה
 ר' יוסי בר מתתיה אומ' לפי שנתפרשה גייעה באהרן ולא נתפרשה גייעה במשה
 אמר בארץ גם אתה ניתן לו גייעה מבארץ: כאשר נאסף אהרן אחיו כמיתה שחמדתה
 לאחיו: ר' סימאי אומ' הרי הוא אומ' ויפסט משה את אהרן את בג' וילא את את אע
 בנו מלמד שהעמיד משה את אהרן על הסלע והיה מפשיטו בגדי כהונה עי
 שהעמיד שנמצא לבוש בגדי שכינה אמ' משה אשרי אדם שראה לו כן בחייו ואפסו
 והאלי כן גם אני אמ' לו המקום גם אתה וכך הוא אומ' ויראו כל העדה כי גוב
 אהרן ויבכו את אהרן אמ' משה אשרי אדם שבכור'ו כלי ישראל אפשר יהא לי כן גם
 אני אמ' לו המקום גם אתה: כאשר מריתם פי במדבר עין משה אמ' לפני המקום
 רבובי כתרוב מפני מה פרעת ממני אמ' לו המקום אני כותבה שלא היתה את על
 המים שנכאשר מריתם פי במדבר עין: איוב אמ' לפני המקום רבובי כתרוב מפני
 מה פרעת ממני אמ' לו המקום אני כותבה שלא היתה את על חנם שכ ותסיתני כו
 לבלעו חנם: ר' יוד אמ' לפני המקום רבובי אל תכתוב מפני מה פרעת ממני אמ'
 לו המקום לא שווה לך שלא יהו הבדיות אומדין הדבה עבודות היו ביד דויך לא שלא
 כתבן המקום לא אני כותבה שלא היתה את אחת שנ אשר עשה הויך הישר בעיני יי'

לך בדבר אוריה החתי

הם מי מדינת קדש מלך צינן הם שהיו שהמרו

במדה הם שהיו שהמרו עליהם הם שהיו שהמרו במדבר צינן וידבר משה

אלין לא זהו הגידה לי שאהבה נפשי איכה תרעה איכה תרביץ בצהדים ל צדקה

פתר קרייה במשה שאמר יפקד יי אהי הרוחות אמר לפני רבנו ושלעולם הואל ואתה

מסלקני מן העולם הודיעני מי פרנסין את מעמדי עליהן היכז פידושו כאן הגידה

לו שאהבה נפשי איכה תרעה בימי מלפיות איכה תרביץ בצהדים באותה העת שכת

בו והבאתי את השמש בצהדים שלמה אהיה כעטיה לב חלבו בשם לב הונא אמר

שלא אהיה כאבל שעוטה על שפם ויושב ודומם היך מא דתימר ועל שפם יעטה

על עזרי חבידיך רבנן אמרי ידאו בניך צדקן ערה וילכו וירבין בעזרי חבידיך

היך מא דתימר היחברך כסת הוותי לא ופייש חבדים להקצה חס ושולם את

זה דודך של שמד שנתחברו באהבת המקום וכתנו נפשם על תורתו אמלו הקצה

אם לא תרעי לך היפה בנשים אמר יוסף בד ידמיה למה נמשלו בנשים בנשים

לומר לך מה אשה אינה מתביישת לתבוע צרכי ביתה מבניה כן איך הנביאים

מתביישינ לתבוע צרכי ישראל מלפני אביהן שבשמים צאי לך בעקבי הצאן זה יהושע

קח לך את יהושע בן נון דא צאי לך בעקבי הצאן או תלמידי חכמי שנ כי ליי

מצוקי ארץ אמר הקצה לישראל כשהדבר נעלם מכס לכו אצל הסנהדרין שנ צאי

לך בעקב הצ ופי יש דעת בעקבי הצאן לא אלו תלמידי חכמי שנ כילוי מצוקי ארץ

ודעי את גדיוותיך או תינוקות של בית רבן שבהבל פיהן העולם עומד לפתמי

עלילים ויונקים יסדת עז על משכנות הדועים או בת כנסיות ובתי מדרשות

וידבר משה אלין לא אמר איך בכל התורה כולה וידבר משה אלין לא אמר

כאן לפי שצריך לתבוע צרכי צבור אמר כאן וידבר משה אלין לא אמר מה תל לאמר

אמלו הודיעני אם ממעה אתה אחר תחתי אם אין אתה ממנה וזה אחד מן הדברים

שאמר משה לפני המקום הודיעני אם אתה עושה לי אם אין אתה עושה לי אמר לו

המקום אני עושה וידבר משה לפני לא אמר מה תל לאמר אמר לו הודיעני אם

אתה גואלן או אין אתה גואלן כיוצא בדבר אתה אומר ויצעק משה אלין לא אמר מה

אעשה לעם הזה עור מעט וסין מה תל לאמר אמר לו הודיעני אם אני נופל בידים

ואם איני נופל כיוצא בדבר אתה אומ ויעעק משה אליי לאמ' לנח רפא נא לה
 מה תל' לאמר אמ' לו הודיעני אם מרפא אתה את מרים ואם איך את מרפא כיוצא
 בדבר אתה אומ' ואתחנן אליי בעת ההלאמ' מה תל' לאמר אמ' לו הודיעני אם נכנס
 אני לארץ ואם איני נכנס וכאן מהוא אומ' וידבר משה אליי לאמ' מה תל' לאמר
 אמ' לו הודיעני אם ממנה אתה אחד תחתי ואם איך את ממנה יפקד יי' אלהי החיה
 לכל בני הא' שהוא יודע דעת ורוח שלכל אחד ואחד איזו רוח גבוהה ואיזו רוח נמוכה
 איזו רוח הומיינית ואיזו רוח קפדנית וכן הוא אומ' היו צדיק ללב המביין אל כל מע
 ואומ' ותוכן לבתיי איש שיהא בעל כוח ובעל חכמה ובעל גבורה חתיכה ופסיפס
 איש על העדה שלא יהא תומהז כמה שז מה זה היה לבין קיש הגם שאול צנבאים
 אשר יצא לפניהם ואני יב' לפ' שלא והא עושה כדרך שמלכי אומות העולם
 עושין שהן מוציאים את בני דוויה למלחמה ויושבין להם בתוך בתיהם לא אשר יצא
 לפ' ואני יבא לפ' שכך הוא אמ' בדוד וכל ישראל ויהודה אהב את דוד כי הוא יוצא
 גבא לפנ' ואשר יוציאים ואני יב' שלא יהא מוציאים דבבות ומכניסן אלפים
 מוציאים אלפים ומכניסן מאות שכך הוא אומ' בדוד גם אתמול גם שלטום בהיות שאול
 מלך עלינו ואתה היית המוציא והמביא מה שאתה מוציא אתה מביא ואל
 תהיה עדין יב' אנ' איך לה רע אמ' משה לפני המקום ובזק העולמים לא הוצאת
 את ישראל מצרים על מנת שיהו חוטאים ואתה כפרע מהן לא על מנת שיהו חוטאים
 ואת מוחל להן לא הוצאת את ישראל מצרים על מנת שלא יהא להן פרנסים לא
 על מנת שיהא להן פרנסים לא כמות שהות אומ' ויאמר ואת את כל ישראל נכונים
 על ההרים כצאן אנ' איך לה רע לא ולא תהיה עדין יב' אנ' איך לה רע למה היה
 משה דומה לדועה יפה שאמר לו בעל עאנו הסתלק מצאני אמ' לו אני מסתלק עדי
 שתדעני מי אתה ממנה תחתי ויאמר יי' אל משה קח לך את יהושע לפה
 שאמ' משה יפקד יי' אלהי הרוחות אמ' לו המקום משה הרי מנה שבקשת בתוך לך
 קח לך יהא משלך קח לך אינו לא בלקיחה לפי שאיך חבר נקנה לא בקני קשיין
 מיכא אמרו לעולם יקנה אדם חבר לעצמו שיהא קודא עמו ושונה עמו ואוכר
 ושונה עמו וגולה לו כל שתרו ומכני מה לא אמ' משה ולך יהושע בן נון

מק
לש

תחת שהוא כותב שאלת ייעושי מושלך אותי משל למה הדבר דומה למלך שנתנה
בנחלת ויהיה רואה אבן טובה סבור בה שהיא נחלת היה דומה מרגלית סבור בה
שהיא נחלת כך אמר משה אהרן אחי ילך תחת וענשו המקום איש אשר רוח
אליהם בו שיהא הולך עם הקופדיני לפי דעת ועם המתעטם לפי רעתך וסמכת
את ירך עליו שיתבדק תלמודו עליך וזה עמדת אתו לפני לעזר הפול כל
הע שיהא מומחה מפי לעזר הכהן וכל העיה מלמד שאמרו הקב"ה למשה לך והעמית
תבאמן ליהושע והוא יושב וזרש ושואל לפניך בראש כל גדולי ישראל וצוית אתו
לעניניהם אבל איך חנה יודע הצווי הזה מהוא נתמ' כאן וצוית אתו ונאמ להלך קרא
את יהושע והת' ב' ב' מוע ואצונו הא איך צווי בכל מקום ארבי תורה ופתת
מהודך על מז ההוד שניתן לו מהר סיני שזוראו בני יש את פני מנ' כי קרן עור
פני מנ' מלמד שקרנים ווצאות מפניו של משה כקרנים היוצאת מפני החמה שז ונגה
כאור תהיה קרנים מידו לו לא מהודך עליו ולא כל הודך זקנים שבאותו הדור אמרו
פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה אור לה לאותה בושא אור לה לאותה כולמה
למה היה משה דומה לנר שהיה מונח על גבו מנורה ודלקו ממנו נרות הרבה
אבל אורו של נר לא היה חסר כלום כך לא היתה חכמתו של משה חסרה כלום
למען ישמעו כל עו בני יש שיהוא נוהג בו בכבוד ובידאה כדרך שהיו נוהגין
בך ולפני לעזר הפיעמ' פסק לו הקב"ה גדולה לעזר שאפלו מלך עומד מלפניו
ושאל לו יכול יצוח תל לפני יי יכול בלב תל ושא הא מה הדבר שזא בפיו אורים
ותומים משדבין אותי תנו דבנן כיצד שואין השוא פניו כלפי הנשאל שהנשאל
פניו כלפי השפיעה השוא אומר אדרוף אחרי הגדוד הזה הנשאל אומ' כה אמ' ייעלה
והצלה ל יהודה אומ' אינו צריך לו אמר כה אמ' יי את עלה והצלה איך שואין בקול
משום של ושל לו במשפט האורים ואינו מהרהר בלבו משום שז על פיו יצאו ועל
פיו יצאו את כדרך שדברה חנה בתפלתה שז וחנה הית מדבדת על לבה וג' ואת
שואין שני דברים כאחת ואם שאל איך מחזירין אותנו לו לא אחת ואיך מחזירין לו
לא ראשון שז היסגודני בעליו קעילה בידו הירד שאול כאשר שמ עבד ויאמר יי
ירד והא אמרת איך מחזירין לו לא ראשון לירד של שלת כסדר והחזירו לו כסדר פון

נחמה כקץ שהכירו בהן אויבים במו להדגן אג להן בני רוצו אמרו לו רבינו ואתה
מה תהא עליך אמר להן הדיע מוטל לפניך כאבן שאין לה הופכין אמרו לא אדר
משם עד שנעצו בו שלש מאות לונכיות שלבדול ועשו כלגופו ככברה ו
יהודה בן בבא ותרי אחריני הוו בהדיה והאי דלא קת חשעלהו מטוס כבדו שלר
דהודה בן בבא ור מאיר ד יהודה בן בבא סמכיה והא אמ דבה בד בר חנה אמ ר
יוחנן כל האומר מאיר לא סמכו ו עקיבה אינו לא טועה אמרי אין סמכיה רבי
עקיבה ולא קבלה דאפתי הוה ינוקת והדר איתיה ל יהודה בן בבא וסמכיה כי הוה
סיב וקבלה אמ רבה בר אשנה היה כל אחד ואחד ממנה תלמידיו כגון רבן יוחנן
בן זכאי מינה את ליעזר ואת ליהושע את ל עקיבה ור עקיבה את ל מאיר ואת ל
שמעון אמ ישב מאיר תולה כתכרכמו פני ל שמעון אמ לו ו עקיבה ייך שאני
ובוראך מכירין את כוחך חזרו וחלקו כבוד לבית הזה אמרו אב בית דין שמינה
שלא לדעת הנשיא אין מניו מינוי ונשיא שמינה שלא מדעת אב בית דין אמר
מינוי מניו חזרו והתקינו שלא דהא אב בית דין ממנה לא מדעת הנשיא וסלת
והא הנשיא ממנה לא מדעת אב בית דין ודבר צואת בני ישראל אליה
את קרבני זה שהאם ארעבלא אומר לך כי לי תכל ומלוואה אמ ל סימון שלט עשה
מדות של רחמים כפוב בהקב"ה יי לרחום וחטן וכי יש רחמן מוסר מזונותו
לא כדד הזו אם ארעבלא אומר לך ל יהודה ביד סימון אומי אמ הקב"ה עשר בהמות
טוהרות מסרות לך שלוש ברשותך ושבע אינן ברשותך או שהן ברשותך שור שה
כשבים ושה עדים הו שאין ברשותך איל ועבי ויחמי ואקור ריט ותאו וזמר
שמה תאמר גטרתני עליך שתהא מחזר בהדים ובגבעות שתביא לי קרבן מלו
שאינן ברשותך והלא לת אמרת לך שתביא לפני לא ממה שיש ברשותך ומן
הבדל על אבוסוק הוי אם ארעבלא אומר לך אמ ל יצחק כתי את קרבני
לחמי ולא שו וכו יש אכילה ושתייה לפני למד ממלאכי השדות למד ממשרתינו
משרתינו אש לוהט מאיכף הן כזונני ל יודן בשם ו יצחק משו מזיו השמינה הן
כי אין באור פני מלך חיים באור פני מלך חיים ל חגי בשם ל יצחק ואתה מחיה
את כולם ואתה מחיה לכולם אמ ל שמעון בן לקיש כתי עולת תמיד העשויה צדק

סיני וכי יש לפניו אכילה ושתייה אם תאמר שיש לפניו אכילה ושתייה למד ממה
ויהי שם עם ימי ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה חמא ירתי
אכיל חמא ירתי שתי והלא הדברים קל וחומר מהאם משה שהילך שליחותי ארבעים יום
וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה ולפני יש אכילה ושתייה הרי אם ארבע לא
אזמר לך אמר חיות בר אצא בריותי אינן צריכין לבריותי ואני צריך לבריותי שמע
מימך אומריך השקו את הגפן הזה שהיא עושה יין הרבה השקו את הזית גזה שמן
כדי שתעשה שמן הרבה בריותי אינם צריכין לבריותי ואני צריך לבריותי הרי אם
ארבע לא אומר לך: אמר ינתי בנהג שבעולם אדם עובר על גבי הנהר אפשו
לו שלא ושתה מים שנים שלשה לוגין ואני על לוגא דחמרא כתבית דאנא שרתי
דאנא דיר דאנא שבע תני וחייה בקדש הסך נסך שכר ליני לשון שתייה לשון שבע
לשון שפרותי תתני אינן מביאין את המוגמר אלא לאחר הסעודה כלום האודחין
נהנין ממנו לא הריח כך אמר הקב"ה לשדלבע מכל הקרבנות שאתם מקריבין לפני
כלום אני נהנה מהן לא הריח ריח נחחיתשמ להק לי במוע' לא זהו צדיק
אוכל לשובע נפשו ובטן רשע תחס צדיק אוכל לשובע נפ או דות המואביה דנת
בה ותאכל ותשבע ותותר אמר יצחק את שמע מינה תרתי או ברכה שררת
במעיה של צדקת או ברכה שרת בידו של צדיק ומן מה דבת ותאכל ותשבע ותנת
נראי דבדים שברכה שרת במעיה של צדקת. ובטן רשעי תח או אמוררת
העולם אמר מאיר שאני דוסתת: מן כוכבא אמר לי מהוא ובטן רשעי תח אמרת לו
גוד אחז בעירנו היה ועשה סעודה לכל זקני העיר וזימנני עמהן והביא לפנינו
מכל מה שבדא הקב"ה בעולמו משעת ימי בראשית ולא היה שלחנו חסד לא
אגוז פרוך בלבד ומה עשה נטל את הטבלה מלפנינו שהיתה יפה בששה כפרו
כסף ושיצוה אמרת לו מפני מה עשות כך אמר לי ר' אתם אומריך העולם הזה
שלנו והעולם הבא שלכם אם אונס אינן אנו אוכלין עכשו אימתי אנו אוכלין
וקראתי עליו ובטן רשעי תח. דא צדיק אוכל לשובע נפ זה חזקיה מלך יהודה
גידו עליו על חזקיהו מלך יהודה שות אגוזות שלידיק ורטל אחת שלבשר היו
מגלין לפניו בכל יום והיו ישדא מליזין עליו ואומרין זה מודי ורתיך בן רמליהו

וּמְשׁוֹשׂ אֶת רֵצוֹן וּבֶן רַמְלִיָּהוּ יֵאָדָּר מִיָּדוֹת שֶׁבְּבָנֵי אֱמִיּוֹת וְכֹהֵן
הַעֵם הַזֶּה אֶת מִי הַשִּׁלּוּחַ הַהַלְבֵּשׁ לְאֵת לֹאטְ בֶן קַמְרָא אִם חֲזַרְנוּ עַל
הַמִּקְדָּא וְלֹא מִצִּינוּ מִקּוֹם שְׁשֵׁמוֹ לֹאטְ אֵל זֶה חֲזָקִיהּ מֶלֶךְ יְהוּדָה שֶׁהִיא מְטַהֵר
יִשְׂרָאֵל בַּמִּקְוֵה שְׁלֹא רַב־עֵיִם סָאָה מִנֵּץ לֹאטְ אִם לְהֵן הַקְּבִיָּה אוֹבְדֵן אֶתְנוֹן בְּעֵי לֶכֶן
זֶה יֵי מַעֲלָה עֲלֵיהֶן אֶת מִי הִנְהַר הַעֲצוֹם וְבִטָּן רִשְׁעֵי תַחַּם זֶה מִיִּשְׁעֵי מֶלֶךְ
מִוֹצֵב דְּכַתּוּב וּמִיִּשְׁעֵי מֶלֶךְ מִוֹצֵב הִיא כּוֹקְדוֹג' דִּיא צְדִיק אוֹכֵל לֶטֶן נֶפֶס אוֹ מִלְכֵי בֵּית
דְּוִיד וְבִטָּן רִשְׁעֵי תַחַּם אוֹ מִלְכֵי מִזְרַח־לְיֹדֵה אוֹמֵי מִצָּאָה צִאָן הוּיָה עֵוֹלָה לְכָל אַחֵר
וְאַחֵר בְּכֹלֵיהֶם דִּיא צְדִיק אוֹכֵל לֶטֶן נֶפֶס זֶה הַקְּבִיָּה אִם הַקְּבִיָּה לִישְׂרָאֵל בְּנֵי מַכְלֻקְוֹבְנוֹת
שֶׁאַתֶּם מִקְדִּיבִין לִפְנֵי כְּלוּם אֲנִי נִהְנֵה מִהֶן אֲהַרְיִח בְּלִבִּי דִּיחַ עֲחָחִי תִשְׁמַח לְהֵן לִי
בַּמוֹעֵד צוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִשְׁלֵיבֹר הַתְּמִידִין בְּאִין אִינֵן בְּאִין לֹא מִשְׁלֵיבִידִים
וְלֹא מִשְׁלֵבִים וְלֹא מִשְׁלֵנְשִׁים וְלֹא מִשְׁלֵעֲבָדִים וּמִנֵּץ לְרַבּוֹת יְחִידִים וְגִדִים וְנָשִׁים
וְעַבְדִים שֶׁיִּשְׁקֻלוּ אוֹ שִׁישְׁתַּנְמוּ אִם וְיִדְבֵר יֵי אֵל מִשָּׁה לֹאטְ לְרַבּוֹת יְחִידִים צוּ אֶת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְרַבּוֹת אֶת הַגִּדִים וְאַמְרַת אֱלֹהִים רִיבָה נָשִׁים וְעַבְדִים וְבִצְדַת הַטְּעָחִי
אוֹמֵר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַזְהִיר אֶת הַגִּדּוֹלִים עַל יְדֵי קִטְנִים לְהַעֲבִיבֵם בְּמִצְוֹת צוּ אֶת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לִיּוֹסִי בֶן לִוִי אוֹמֵר כָּל מִקּוֹם שֶׁהוּא אוֹמֵר צוּ אִין בְּן הַתֵּר אֲפִילָּה לִי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר
כָּל מִקּוֹם שֶׁהוּא אוֹמֵר צוּ הִרִי זֶה בְּפִחִים אֶת קֹרְבַנְךָ זֶה הַדָּם לְהַמִּי אֱלֹהֵי
הַתְּמִידִין לֹאשִׁי אוֹ הַחֲלִיבִים דִּיחַ נִיחָחִי אוֹ הַנֶּשְׁכִּים שֶׁהֵן הַשָּׁמַן וְהַיִּיץ לִי הוּדָה אוֹמֵר
אֶת קֹרְבַנְךָ לְהַמִּי כִּי קָרֵב עַל שְׁלַחֲנִי וְכִי יֵשׁ לִפְנֵי אֲפִילָּה וְשִׁתִּיָּה תֵּן לֹאשִׁי לְפִי שֶׁהֵן
מִעֲלִין לְאֲשִׁים עֵוֹלָה הוּא בְּנִחַת רֹחַ לִפְנֵי וְכֵן הוּא אוֹמֵר בְּקִבְלָה אִם אֲדַעֵב לֹא אוֹמֵר
לִי וְג' וְדַעֲתֵי כָּל עוֹף הַרִים כִּדְּלִי כָּל חַיֹּת יַעַר בְּהֵמָּה בְּהֵרֵךְ אֵף אִסְכָּן לְמָה נִאֵם דִּיחַ
עֲחָחִי תִשְׁמַח לְהֵן לִי בְּנֵי בְּשִׁבִיל לְרַבּוֹת שְׂכֵדָן שְׁלִישְׁרָאֵל תִּשְׁמַח תִּשְׁקֻלוּ לְהַבִּיא מִן
הַשְּׁקוֹל וְכֹל שֶׁאִין לִי שֶׁתִּשְׁמַדוּ לְהַבִּיא מִן הַשְּׁקוֹל לֹא מִה שְׁבַעֲנִין כִּשְׁאֵמֵר לִי רִיבָה
כָּל שֶׁהֵן מִבּוֹאִין לְשָׁמִי שֶׁתִּשְׁקֻלוּ לְהַבִּיא מִן הַשְּׁקוֹל דִּיא תִשְׁמַדוּ בֶן בְּגֵב הוֹמֵל טוֹמֵ
כִּי תִשְׁמַדוּ וְנִאֵם לְהֵן וְהִיא לִבֶּם לְמַשְׁמַדָּה מִה לְהֵן יְהוּ מִבּוֹקְדִין קוֹרִם שׁוֹמְרֵי תְּרִבָּה
יָמִים אֶף כִּי יְהוּ מִבּוֹקְדִין קוֹרִם שׁוֹמְרֵי אֲרִבְעָה יָמִים מִכָּאן אֲמִירוֹ אִין כּוֹחֲתִין מִשְׁשָׁה
טוֹלִים הַמִּבּוֹקְדִין בְּלִטְכַת הַטּוֹלִים כִּדְּלִי לְשַׁבַּת וְלִשְׁנֵי יָמִים טוֹבִים וּמוֹסִיפִין עַד לְ

בְּחִיבֵי
מִפְּחֵי כֶסֶף

מהרה בימינו: תעשה בבקר יפתח נתיביו ויפתח נתיביו ויפתח נתיביו
 והוא כשר תל תעשה העיד ל יהודה בן בבא על תמיד של שחר שקרב בארבע
 שעות ועל היין בן ארבעים יום שנתנסך על גבי המזבח: תנו רבנן
 שצדו יונים היו משלשלין להן בכל יום שתי קופות שלחב ומעלין להן שני טליתים
 פעם אחת שלשלו שתי קופות העלו להן שני גדיים באותה שעה האיר הקב"ה עיניהם
 ומצאו שני טליתם מבוקרין בלשכת הטליתים וליקחום והקריבום ועל אותה שעה
 העיד ל יהודה בן בבא על תמיד של שחר שקרב בארבע שעות ואת הפכש
 השני לפה שאמרת שני זה שני של שחר שלא יקדמו אחר יכולתם קדמו אחר לא
 והא כשר תל תעשה יכול שחיתתו מניין אף זריקתו דמו תל תקריב יכול קורבים
 לחצות מניין לאחר חצות אמר תעשה תקריב תעשה תקריב: בין הערבדים
 משאריך הצל ויזכר לכל שהאריך שוחטין אותו והוא משש שעות ומחצה ולמעלה
 עד סוף היום ולא היו שוחטין אותו בכל יום לא בשמונה ומחצה וקרב בתשע ומחצה
 כדי שיהיה להן פנאי להקריב שאר קרבנות לפי שאסור לסחוט קרבן אחריו:
 וערב פסחים היה התמיד נשחט בשבע ומחצה וקרב בשמונה ומחצה כדי שיהיה
 להן פנאי לסחוט פסחיהן חל ערב פסחים להיות ערב שבת היה נשחט בתחלת זמנו
 בשש ומחצה וקרב בשבע ומחצה כדי שיהיה להן פנאי לעלות פסחיהן קודם שיכנס
 השבת: ועשירית האיפה סלת איפה האמורה בכל מקום היא שלוש סתין
 והסאה ששת קבין נמצאת האיפה שמונה עשר קב ונמצאת עשירית שני קבין
 פחות חומש וזה הוא שיעור עומד והוא עשרון האמור בכל מקום וקב האמור
 בכל מקום הוא ארבעת לוגין והלוג ארבע דביעות ודביעות של תורה ביצה ומחצה
 נמצאת הלוג שש ביצים והקב ארבע ועשרים ביצה נמצאת העשרון שלוש וארבעים
 וחומש ביצה: בלולה בשמן כותית כל השמים כשרים למנחות לא נאמ' כותית
 לא למזבחי לפה שאמ' ויקחו לך שמן זית זך כשאר שמן ריבה שמן של עטנב
 וכול הבא מן הממל' ומניין אף מתחת הקורה תל שמן כשאר שמן ריבה שמן של
 נובלות יכול הבא מן הממל' ומניין אף מתחת הקורה תל שמן כשאר שמן ריבה
 שמן של גוגרים יכול שאני מרבה שמן של לוקים ושל כבושים ושל טרופים במופת תל

אמר ר' יוחנן בריה לר' יוחנן
 והיה תלמוד מן מקדש ארבעין

מאן דאמר
 ארבעין

איתני

כתיב נמצא ~~השבת~~ ~~השבת~~ ~~השבת~~ וחציה ~~השבת~~ ~~השבת~~ ~~השבת~~ על מוס למזבח רביעי
ההין ההין שנים עשר לוג רביעיות שלשת לוגין שהן שנים עשר רביעיות
עולת תמיד העשויה בהר סיני ונאמי עולת תמיד לדתכם הקיש עולת התמיד לעול
הר סיני מה עולת הר סיני מה עולת הר סיני טעונה כלי אף זו טעונה כלי אף ר
שמעון מניין לעולת הר סיני שהיא טעונה כלי אמר ויקח משה חצי הדם וישם
באגנות עולת תמיד העשויה בהר סיני משקודבה בהר סיני עוד לא פסקה
לדיח ניחח מלמד שהיא לריח וטהרוח נחת רוח לפני ה' אשה לני מלמד
שהיא לאשים ונסכו רביעיות ההין לכב האחד כתוב אחד אומה האחד אין מערבין
נסכים בנסכים וכת אחד אומה כמספר מביא את נסכים במספר ומערב יכול שלא
בא לומר שאת מערב נסכים בנסכים אלא נסכי תמידין בנסכי מוספין ומניין נסכי
מוספין בנסכי תמידין תל כמספר כמספרם מערב את נסכים בנסכים נסכי תמידין
בנסכי מוספין ונסכי מוספין בנסכי תמידין בקדש הקדש נסך שלא יצא הסך
ידי קודש לפה שהעיד בן באבא לומר כשר הכבש עד ארבע שעות יכולאם עיברו
איבדו ארבע לא יהא כשר תלהסך נסך שפר ל' אף הוא העיד לומר כשר היין בן
ארבעים יום למזבח הסך נסך מלמד שמנסך את היין על גבי השתן לא על
האש ואת הכבש השני תעלי כמנחת הב וכנס כל שלימד בשלשחר למד בשלכין
הערבים חוץ מהומת הדטן וסדור המערכות והפייסות בלבד וביזוה שבת
שני כבש זה מוסף שבת יתר על התמידין של כל יום עולת שבת בשבת ואלא
בשבת אחרת מכאן אמרו חלבי שבת קדיבים בלילי יום טוב אם חליוס טוב והיות
במוצאי שבת אכל אין קריבין בלילי יום הכפורים שנ עולת שבת בשבת ואלא
בשבת אחרת על עולת התמי יע לימד על מוסף שבת שהוא קרב אחד תמיד
שלשחר שנ על עולת התמי בסמוך לו ולפיכך משמר היוצא מקרב תמיד שלשחר
ומוסף היום ומקטיר שני הבזבין שללחם הפנים ומשמר הנכנס מקרב תמיד שלבין
הערבים ואו ואו חולקין בלחם הפנים ובראשי חדישיכם תקריבו עול ל' זה
מוסף ראש חיש והוא שני כרים ואיל אחד ושבעה כבשים כולן עולות ושעיר חטאת
רבן גמליז אומ בראש חיש מקריבין פנים שנים ואיל אחד ושבעה כבשים

שהן גזי אחד בארץ ואלהיהן אחד
והוסיף עליו כמו שבעת הימים ^{להיות בשבת היו שם שלשה מוספין מוסף שבת}
זאת עולת חדש בחדשו למחדשו כפי ^{אך הן קריבין מוסף שבת תחלה ואחריו מוסף}
מאד החמה אמר הקב"ה יהא זה כפרה ^{וכל התריד את חבירו קודם את חבירו}
בשבתות היו ישראל יושבין וזאתין דלתות ^{כטאת קודמת לעולה בכל מקום אפלו חטאת}
יוס השבת ומקדשין אותו ואחר כך מקדש ^{את אשר לחטאת ראשונה יכול אף בקרבנות}
רואין הדלתות נפתחות מאיליהן ויודעין שבת ^{אפסם כסדר הפת בתורה הן קריבין}
את החדש ואחר כך מקדשין אותו בעליונים וכן למעמד לבוא פשוואין הדלתות
נפתחין מאיליהן יודעין ששם שכינת של הקב"ה שכ כי יי אהי ישו בא בו והיה
סגור ומיד כודעין ומשתחוין שכ זהשתחוו עם הארץ פתח השע ההוא בעבת וכחול
לפני יי אמר יוחנן והלא אין כל חדש תחת השמש אמרו לו הצדיקים מתחדשין
וכל מעשה הן מתחדשין אבל הדשעים שהן משתחוין לשמש אין מתחדשין ואין
להם דבר חדש שכ אין כל חדש תחת השמש : ^{זאת עולת חדש בחדשו תגו}
רבנן באחד באחד משמעין על השקלים למה באחד באחד משמעין על השקלים כדי
שיביאו ישר שוקליהן בעונתן ויתערם תרומת הלשכה מז החדש בזמנה באחד בעסן
ול טבי ולי יאשיה בשם ל כהנא נאמ כאן חדשי ונאמ להלן חדשי מה חדשי שכ
כאן אין מונח לא מניסין אף חדשי שכ כאן אין מונח לא מניסין אמר ל יוכה שבן ל
טבי דרשינא ואמר סופא להן כהנא דתאנזאת עלת חדש בחדשו יכול יהא תורם
בכל שנה ושנה תל בחדשו לחדשי השנה חדש אחד הוא תורם לכל חדשי השנה יכול
בתיזה סדש שורצה נאמ כאן חדשי ונאמ להלן חדשו מה חדשי שכ להלן אין מונח
לא מניסין אף חדשי שכ כאן אין מונח לא מניסין : ^{ושעיר עזים אחד לחטאת}
ליי דדש ל שמעון בן פזי פת ויעש לה את שע המאורות הגד ופת את המא הגדול
לממשל היום ואת המא הקטן אמר יוח לפני הקב"ה רבוכו של עולם אפשר לשני
מלכים שישתמשו בכתר אחד אמר לו לך ומעט את עצמך אמר לפניו רבוכו של עולם
הואיל ואמדת דבד הגזן לפכך אמעט את עצמי אמר לו משול ביום ובלילה מא :

לפי

ושנים בדידיה נמי

למוע קלימים וסגים אמ ליה זיד

יה דלת הוה קא מיתכזה דעתה אמ

מי כיון שאמ לו הקצה כל כך ולא

ך כבוד שמישב את דעתך תחת

וחדש מקריבין קרבן לכפר עונותיהן

בדאש חדש לכפר עליכם ועלמה הוא

התנן על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף

שעירי דגלים ושעירי ראשי חדשים מכפרין דבריו יהודה אמר ב יהודה אמר שמואל

מאי טעמא דו יהודה קא אמ קרא ושעיר עזים אחד לחטאת ליג חטא שאין מכיר

בו לאיני יהא שעיר זה מכפר והא מיבעי ליה לכדי שמעון בן לקיש דאמר שמעון

בן לקיש מפני מה נשתנה שעיר שלדאש חדש שנ בולגין אמ הקצה שעיר זה יהא

כפרה על שמיענות את הירח אם כן לימא קרא עליג מאי ליג שמע מינה להכי

הוא דאתא ואימא כוליה להכי הוא דאתא אם כן נימא קרא חטאתיני מאי ליג

שמעת מינה תרתי ואימא בשאר עבדות תאנת דבי לי שמעון הואיל ואג פא בגמגן

קבוע וזה בתזמין קבוע מה זה אינו מכפר על שאר עבדות אף זה אינו מכפר על

שאר עבדות אטכחן שעירי ראשי חדשים שעירי דגלים מכא לן גמדינן ושעיר

ושעיר על עולת התמיד לע לימד שאינן קריבין לא אחר תמיד של שחר

ומעשה העולות שבכל מוסף כמעשה התמיד וכך מעשה החטאות שבכל מוסף

כמעשה חטאת הנאכלת ובחדש הראשון זה ניסן שהוא ראש לחדשים

והקרבנות אשה ליג זה מוסף הפסח והוא שני פרים ואיל אחד ושבעה כבשים כולן

עולות ושעיר חטאת הנאכלת ומניין שמקריבין כסדר הזה כל שבעה תלפאלה

תעשו ליום שבעת ימים מלבד עולת הבקר איג לע התם מכאן אמרו כל

התיר מחבירו קודם את חבירו שנ מלבד עולת הבקור וכל המקודש מחבירו קודם

את חבירו שנ וקדשתו לכל דבר שבקדושה היה לפניו תירד ומקודש יקדים איגה

מהן שירצה תאנא בשלשה מקומות יהא מזכיר פרשת מועדות בתורת פהנים

עולת ה' ומנח לפיכך אסחל להיות בשבת היו שם שלשה מוספין מוסף שבת
ומוסף ראש חדש ומוסף היום והיאך הן קריבין מוסף שבת תחלה ואחריו מוסף
ראש חדש ואחריו מוסף יום טוב שכל התיר את חבירו קודם את חבירו
ונסמיהם במשפטם לפי שמצינו שחטאת קודמת לעולה בכל מקום אפלו חטאת
עוף קודמת לעולת בהמה שנ' והקריב את אשר לחטאת ראשונה יכור אף בקרבנות
המועדות תהא חטאת קודמת לעולה תל' כמשפטם כסדר הכתוב בתורה הן קריבין
בתחלה כיום ואחריהן אילים ואחריהן כבשים ואחריהן שעירים אעפ' שהשעירים
חטאת' ומניין שאף בשגגת עז' תקדים עולה לחטאת תל' בו כמשפט מלמד
שהפר קודם לשעיר אעפ' שהשעיר חטאת' ובעשור לחדש השביעי זה יום
הכפורים' והקרבנות עלה לוי זה מוסף היום והוא פר ואיל ושבעה כבשים
כולן עלות ושעיר חטאת כאלל לערב ואיל זה האמור כאן הוא האיל האמור
בפרשת אחרי מות והוא הנקרא איל העם ולו הקרבנות יתר על הקרבנות האמורות
במשטת אחרי מות שנ' מלבד חטאת הכפורים' שעיר עזים אחד חטאת
על מה השעיר הזה מכפר על טומאת מקדש וקדשיו שאיננה ידיעה בתחלה
ויש בה ידיעה בסוף דתנן יש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף שעיר
הנעשה בפנים ויום הכפורים תולה עד שיודע לו ויבא בעולה ויורד אין בה ידיעה
בתחלה ויש בה ידיעה בסוף שעיר הנעשה בחוץ ויום הכפורים מכפר טכמלך
חטאת הכפורים על מה שזה מכפר זה מכפר מה הפעמי אינו מכפר לא על
דבר שיש בו ידיעה אף החיצון אינו מכפר לא על דבר שיש בו ידיעה' ואימת
ניפוך מיפך אמ' קרא וכפר על הקדש מטמא בני יי' ומפ' לכל חטא להקדש אתו
לכל חטאת כלום טומאה שיש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף דכ
מתירע לה בר קרבן הוא' הוא שעיר הנעשה בפנים מכפר עליו אבל החיצון
אינו מכפר לא על שאין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף דלא אתי לכל
חטאת ולא בר קרבן הוא' וניכפר פפדה גמורה אי כתיב מחטאתם פדקא
אמרת השתא דכתיב לכל חטאתם מכלל דבני חטאת נטהו' וכי מאחד
שאינו מכפר למה תולה אמ' לזירא שאם מת מתבלא עוף מתהיי' וי

מזמנית ממרקת את אמר רבא להגין עליו מן הייסורין ואמ' מר על מה שזה מכפר
זה מכפר מצדו איתקושי איתקוש ליהודי מכפר פנימי אידויה ואידויון נפקת
מינה להיכא דלא עבד היצוץ אמ' קרא אחת כפרה אחת הוא מכפר ואינו מכפר שנת
כפרות וניכפר היצוץ אידויה וארפנימי נפקת מינה לטומאה שעורעה בין זה
לזה אמ' קרא אחת בשנה כפרה זו לא תהא לא פעם אחת בשנה ועל היצוץ
טומאת מקדש וקדשיו פד בהן גדול שלום הכפורים מכפר אם היה מזיד מן הכהנים
ואם היה מישראל דם שעייר הנעשה בפנים ויום הכפורים מכפר שנ' וכפר על הקול
כטומ' בני ית' מטומאות ולא כל טמאות מה מצונו שחלק מכלל כל הטמאות
פסמאת מקדש וקדשיו אף כאן לא חלק לחלק לא טומאת מקדש וקדשיו דברי י' יהודה
ד' שמעון אומ' ממקומו הוא מוכרע הרי הוא אומ' וכפר על הקדש מטמאתו של קודש
יכול לכל טמאות שבקודש והא' מכפר ה' ומנשעיהם לכל חטאתם מה פשעיהם
שאינן בני קרבן אף חטאים שאינן בני קרבן ובחמשה עשר יום לח' השנ'
הז' זה מוסף חג הסוכות ומוסף זה אינו שווה לכל השבעה ימים לא מוספין חלוקין
זה בגז' כיצד ביום טוב הראשון שלשה עשר פרים ושני אילים וארבעה עשר כבשים
כולן עולות ושעיר חטאת נאכלת וכך בכל יום ויום משבעת ימי חג המקריבין
שני אילים וארבעה עשר כבשים ושעיר חטאת אבל הפדים כוחדנין אחד אחד בכל
יום בשני שנים עשר פרים ובשליש אחד עשר עד שנמצא מוסף יום שביעי
שבעה פרים ושני אילים וארבעה עשר כבשים ושעיר חטאת והיא קדוה
המשמרות מקריבין קרבנות או בחג הסוכות הואיל והן ארבעה ועשרים משמר
וכולן שווין בגלים היה כל משמר מקריב פד אחד או איל אחד או שעיר חטאת
אבל הכבשים יש משמר שהיה מקריב שני כבשים ויש משמר שמקריב כבש
אחד כיצד ביום הראשון שלש עשרה משמרות היו מקריבין שלשה עשר
פרים ושתי משמרות היו מקריבין אילים שנים ומשמרה אחת שעיר אחד
בשתי ידו שם ארבעה עשר כבשים לשמונה משמרות שש משמרות מקריבין
שנים שנים שחן שנים עשר כבשים ושתי משמרות אחד אחד ביום השני
ישנה משמרות היו מקריבין שנים עשר פרים ושתי משמרות היו

מקריבין שני אילים ומשמרה אחת שעיר אחד נשתירו שם ארבעה עשר
לתשע משמרות חמש משמרות היו מקריבין שנים שנים שהן עשרה כבשים ואחת
משמרות היו מקריבין אחד אחד ביום השלישי אחת עשרה משמרות היו
מקריבין אחד עשר פרים ושתי משמרות מקריבין שני אילים ומשמרה אחת שעיר
אחד נשתירו שם ארבעה עשר כבשים לעשר משמרות ארבע משמרות היו
מקריבין שנים שנים שהן שמונה כבשים ושש משמרות היו מקריבין אחד אחד
ביום הרביעי עשר משמרות היו מקריבין עשרה פרים ושתי משמרות היו
מקריבין שני אילים ומשמרה אחת שעיר אחד נשתירו שם ארבעה עשר כבשים
לאחת עשרה משמרות שלוש משמרות היו מקריבין שנים שנים שהן ששה כבשים
ושמונה משמרות היו מקריבין אחד אחד ביום החמישי תשע משמרות היו מקריבין
תשעה פרים ושתי משמרות היו מקריבין שני אילים ומשמרה אחת שעיר אחד נשתירו
שם ארבעה עשר כבשים לשתים עשרה משמרות שתי משמרות היו מקריבין שנים
שנים שהן ארבעה כבשים ועשר משמרות היו מקריבין אחד אחד ביום השישי
שמונה משמרות היו מקריבין שמונה פרים ושתי משמרות היו מקריבין אילים
שנים ומשמרה אחת שעיר אחד נשתירו שם ארבעה עשר כבשים לעלוש עשרה
משמרות משמרה אחת היו מקריבין שני כבשים ושתים עשרה משמרות היו מקריבין
אחד אחד ביום השביעי שבע משמרות היו מקריבין שבעה פרים ושתי
משמרות היו מקריבין אילים שנים ומשמרה אחת שעיר אחד נשתירו שם ארבעה
עשר כבשים לארבע עשרה משמרות כל משמר מקריב כבש אחד ונמצא ביום השביעי
מנץ הבהמות כמנין המשמרות וכל משמר שהיה מקריב פד היום לא היה מקריב
פר למחר לא חזרין חלילה כמצאן שבעים פרים לארבעה ועשרים משמר שני מעשים
משמר מקריבין שלשה שלשה פרים ושתי משמרות מקריבין שנים שנים הא
כאזה צד ביום האתשון היו שם שלשה עשר פרים לעלוש עשרה משמרות והקריב
ידעיה חיים שעורים מלכיה מימין הקוץ אביה ושוע עכניהו אישיב יקים חפה
ביום השני היו שם שנים עשר פרים לענין עשר משמר ישבתב פלגדי
אמר חזיר הפצץ כתחיה יחזקל יבין גמול דליון

ישוה היו שם אחד עשר פדים לאחד עשר משמור ידעיה חרים שעורים מלכיה
מימין הקוץ תניה ישוע שכפיהו לעיב יקום: ביום הרביעי היו שם עטרה
פדים לעשר משמדות חפה ישבא בלגה אמר חזיר הפנץ פתחיה יחזקל יבין גמולו
ביום החמישי היו שם תשעה פדים לתשע משמדות דליה מעזיהו יהודיב
ידעיה חרים שעורים מלכיה מימין הקוץ: ביום הששי היו שם שמונה פדים
לשמונה משמדות תניה ישוע שכפיהו אישיב יקום חפה ישבא בלגה: ביום
השביעי היו שם שבעה פדים לשבע משמדות אמר חזיר הפנץ פתחיה יחזקל יבין
גמולו: כל שבעת ימי החג מנסכין את המים על גבי המזבח וניסוק המים
הלכה למטה מסיני ועם ניסוק היו שותמיד שלטחור היה מנסך המים לבין ובקדן
דרומית מערבית היה מנסך למטה מזרחי המזבח והכל יורד לשיתנין וכיצד היו
עושים צולחת שלזהב כוחקת שלשת לוגין היה ממלאה מז השולוח הגיעו לשער
המים תקעו והריעו ותקעו עלה לבש ופנה לשמאלו ומעדה המים לספל שהיה
שם ושני ספלים שלכסף היו שם מעדבי שלמים ומזרחי שלשמן שליין ומנוקבין
היו כמין שני חוטמין דקין שליין מעבה ושלמים מיוק כדי שיהיה שניהם כלים
בבת אחת וכשמנסך לא היו אמרין לו הגבה ידיך שפעם אחת ניסך על דגליו
ורגמיהו כל העם באתרוביהן שאמרו מיין הוא שהן אומרין שאין מנסכין מים
וכמעשהו בחול כך מעשהו בשבת לא שהיה ממלא מערב שבת חבית שלזהב ואנה
מכלי שדות ומניחה בלשפה ולמחר ממלא ממנה ומנסך אם נשפכה או נתגלתה
ממלא מז הכיור ומנסך: ומפני מה מנסכין המים בחג כדי שיתברכו גשמי
שנה דתנן בארבעה פדקים העולם ניחן בפסח על התבואה ובעצרת על פירות
האילן בדאשה שנה כלבאי העולם עוברין לפני פני מדון שג היוצר יחד לבם
המביין אל כל מנשיהם ובחג נדונין על המים: תניא ל יהודה אומ משום
ל עקיבה מפני מה אמרה תורה הביאו עומר בפסח מפני שפסח אמן תבואה
הוא אמר הקנה הקריבו לפני עומר בפסח כדי שיתברכו לכם תבואה שבשדות:
ומפני מה אמרה תורה הביאו שתי הלחם בעצרת מפני שניצרת זמן פירות
הוא אמר הקנה הקריבו לפני שתי הלחם בעצרת כדי שיתברכו לכם פירות

שבאלו:

ומפני מה אמדה תורה נסכו מיום בחג מפני שהיה זמן בשנה

ואמרו

שנה הוא אומ' הקנה נסכו מיום בחג כדי שיתברכו לכם עשמי שנה: וזכרונות לפני בראש השנה מלכיות וזכרונות ושופרות מלכיות שתמלכנו עליכם וזכרונות

כדי שיצאו זכרונכם לפני לטובה ובמה בשופר: ועשרון עשרון לכבש האח

אמר יוסף למה נקוד עליו שבאמצע עשרון שלים טוב הרעשון שלחג שלא ימוז בשאלשה לפר ובשאלשנים לאיל לא מזד הכל בעשרון אחד שהיה במקדש:

וביום טוב הראשון שלחג שחל להיות בשבת היו עם מנחות נסכים שלתמידין

ושלמוספיין אחד וששים עשרון ולא היו מערבין אותן את נסכי פרים לעצמן ונסכי

אילים לעצמן ונסכי כבשים לעצמן: וכן היה עם מאה וארבעים לוג שמן

וכמותן יין שאין לנו יום שמקדיבין בו קרבנות יתר מיום טוב ראשון זה שהללוהו

ביום השמיני זהשה יקפת לגוי יי יקפת לגוי כבודת רחוקת כלקצוי בשבת:

אריץ יקפת לגוי יי נתת שלוחה לפרעה הרשע במה קראך יי לא בחירופים ולא

בגירופים היה אומ' מי יי אשם בקלו נתת שלוחה לסנחריב הרשע במה קראך

יי לא בחירופין ובגירופין היה אומ' מי בכל זה הארצות אשר העיל את ארץ מיד כי

דעיל יי את ירושלים מידיו נתת שלוחה לבוכדנצר הרשע במה קראך יי לא

בחירופים ובגירופין היה אומ' ומקוהוא זה דו ישיזבנבון מן ידי יי יקפת לגוי

כבודת נתת שלוחה לחייד וכך בירכך ויברך דויד את יי לעיני כל הקהל נתת

שלוחה לחייד וכך בירכך ענה דניאל ואמר להוי שמויה די זהא מברך נתת שלוחה

לשלמה וכך בירכך ברוך יי אשר נתן מנוחה רחוקת כלקצוי ארץ אמ' "

לוי בדיקת קרוביך ובדיקת רחיקיך קרב קרוביך ורחק רחיקיך קרב קרוביך קרוביך

לכל קוראיו ורחוק רחיקיך לחוקיך מרשעים: לא יקפת לגוי יי אומרת

העולם את כותן לאחד מהן בן והוא מושך לו ערלה ומגדלו בלודית ואת

הגדיל מוליכו לבית עז שלו ומכשעסק אבלישול את כותן לאחד מהן בן זכר

והוא מוולו לשמונה ימים ואת היה בכור כודהו לשלשים יום ואת הגדיל מוליכו

לבית הכנסת והוא מברך בכל יום ואומ' ברכו את יי המבורך: לא יקפת לגוי

יי אומות העולם את כותן להם ימים וחן אכילין ושותין ופוחזין ונכשין לבת

וְיָבִיעַ קְרִיקָתוֹ שֶׁלֹּא יִשְׁדָּן אֶת כּוֹתֵן לֵהֵם יָמִים
טוֹבִים וְהָאֲכִילֵן וְשׂוֹדֵן וְנִמְחֵן לְבַע כְּנִסְיוֹת וְלְבַע מַדְיָוֹת וּמְדִין
בְּתַמָּה וּמְדִין בְּקִרְבָּנוֹת וּמְדִין בְּמַסְפִּין לְפִיכָךְ צִדֵּךְ הַכְּתוּב לֵאמֹר בְּיוֹם הַסְּמִינִי
עֲנִיתָ תְהִיָּה לְפָנַי דָּא זְהִיָּה לִזְהֵר דְּשַׁע וְלֵא יִשְׁלַם כָּל הַלִּוּוּ וְאִינוּ מִשְׁלַם נְקֻמָּה
דְּשַׁע וְצִדִּיק חוֹנֵן וְכוֹתֵן שֶׁהוּא מִשְׁלַם וְחוֹנֵן לְאַחֵרִים מִשְׁלוֹ דָּא לִזְהֵר דְּשַׁע וְלֵא יִסְלַם
אֵל אֲמוֹת הָעוֹלָם שֶׁהֵן אֲכִילֵן וְאִינוּ מְבָרְכִין וְצִדִּיק חוֹנֵן וְכוֹתֵן לוֹ יִשְׁדָּן שֶׁהֵן
אֲכִילֵן וּמְבָרְכִין דָּא וְצִדִּיק חוֹנֵן וְכוֹתֵן וְגַ' אִמֵּל שֶׁמֵּעוֹן בֶּן לְקִישׁ כִּשְׁהַקְבֵּה
כּוֹתֵן לְצִדִּיק מֵה שֶׁמִּבְקָשׁ הוּא חֹזֵר וְחוֹנֵנוּ מִשְׁלוֹ דָּא וְצִדִּיק חוֹנֵן וְגַ' אִמֵּל לְרִי
כִּךְ עֲלֵת בְּרַעַת שֶׁהֵקְבֵה לִיתֵן לְיִשְׁרָאֵל רַגְלֵךְ אֶחָד בְּכָל חֹדֶשׁ צִדִּיק בְּעֵסֶן פֶּסַח
בְּצִיֵּר פֶּסַח קֶטֶן בְּסִיּוֹן עֲצֵדָת וְעַל יְדֵי עֲבֻדוֹת מַעֲשִׂים רַעִים שֶׁהִיָּה בְּיָדֵם כִּיטֹל
מֵהֶן שְׁלֹשָׁה תַּמּוּז וְאַב וְאַלּוּל וּבֵאת תִּשְׁרִי וּפְדֵעַ לְשִׁלְשֹׁתָן לֵישׁ שֶׁנֶּאֱמַר לְקַבֵּל תַּמּוּז
צִמָּא וּבֵאת לְקַבֵּל אֲבִי שֶׁבַע יָמֵי חֶגֶל לְקַבֵּל אֱלֹהִים אִמֵּי הַקְּבֵה לְאַחֵרִים הוּא פּוֹדֵיעַ
וְשִׁלּוֹ אִינוּ פּוֹדֵיעַ יִתְכּוֹן מִשְׁלוֹ יָבוֹא וְיִטּוֹל אֶת שִׁלּוֹ לְפִיכָךְ צִדֵּךְ הַכְּתוּב לֵאמֹר בְּיוֹם
הַסְּמִינִי עֲנִיתָ תְהִיָּה דָּא זְהִיָּה בְּיוֹם טוֹבָה הִיָּה בְּטוֹב וּבְיוֹם רַעַה רֵאָה גַם
אֵת זֶה לְעוֹמֵת זֶה עֲשֵׂה הֵן בְּיוֹם טוֹבָה הִיָּה בְּטוֹב אִמֵּל בְּרַכִּיָּה אֲבֵא בְּרַחֲמֵי אִם
נִזְדַּחֲגֵלךְ יוֹם טוֹב עֲשֵׂה אֲתוֹ מִיָּד דְּכֹת בְּיוֹם טוֹבָה הִיָּה בְּטוֹב וּבְיוֹם רַעַה רֵאָה
אִם נִזְדַּחֲגֵלךְ יוֹם רַעַה רֵאָה הוּא לְעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה וְלִהְיֵת לְמַמְכֹר גַם אֵת זֶה לְעוֹמֵת
זֶה עֲשֵׂה הֵן עֲשֵׂה הַקְּבֵה צִדִּיקִים וְדַשְׁעִים דְּכֹת וְאַחֵרֵי כֵן יֵצֵא אַחִיר לְתַחֲמוֹס לְ
חֲלִיקָה בְּשִׁמְרֵן סִימוֹן אֲפִלּוֹ הַרְף עֵינַי לֹא הִיָּה בִּיעָהן יֵצֵא זֶה צִדִּיק וְזֶה דְּשַׁע עַל
שֵׁם גַם אֵת זֶה לְעוֹמֵת זֶה עֲשֵׂה הֵן מִפְּנֵי מֵה בְּרַא הַקְּבֵה צִדִּיקִים וְדַשְׁעִים כִּי שׁוּדִי
מִכְּפָרִין אֵל עֲלֹן עַל שֵׁם גַם אֵת זֶה לְעוֹמֵת זֶה דָּא בְּיוֹם טוֹבָה הִיָּה בְּטוֹב אִמֵּל
תַּחֲמוֹס בִּיד חֵיָּא בְּיוֹם טוֹבָה שֶׁלֹּא צִדִּיק הִיָּה עֲמוּ בְּטוֹבָה וּבְיוֹם רַעַה רֵאָה הוּא לְ
לְעֲשׂוֹת עֲמוּ חֲסִדִּיכָךְ הִתֵּן אֲמוֹ שֶׁלֹּא תַחֲמוֹס בִּיד חֵיָּא עוֹשֵׂה כִּשְׁהִיָּה לְקַחֲרָה
לוֹ לְטֹרַת אַחַת שֶׁלְּבָשָׁר הִיָּה לְקַחֲרָה לוֹ שׁוֹתֵם אַחַת לוֹ וְאַחַת לְעֵנִים וּבְשֵׁעַ שֶׁהִיָּה
לְקַחֲרָה לוֹ אֲגוּדָה שֶׁלִּדִּיק הִיָּה לְקַחֲרָה לוֹ שׁוֹתֵם אַחַת לוֹ וְאַחַת לְעֵנִים עַל שֵׁם גַם
תִּזְהֵר לְעוֹמֵת זֶה מִפְּנֵי מֵה בְּרַא הַקְּבֵה עֵנִים וְעֵשִׂירִים שֶׁהוּא מִתְּפָרְנִסִּין אֵל

מאן על שם גמ' את זה לעמת זה לא ביום שנת ה'תש"ב אמר לאחא ביום
טובתה של תורה היה עמה בטוב וביום רעה ראה לכשיגיע אותו היום פחדו צניק
חטאים תהא מן הדואה ולא מן הנראין מטברטאי ולא מקניגאית תהא כמאותן
שכת בהן ויצאו וראו בפג' האני ולא מאותן שכת כיתולעת לא תמות ואני לא תכנה
והיו דל לכל בני מפני מה ברא הקב"ה גיהנם וגן עדן שיהו מצילותו מזו וכמה
רוחב ביניהן ר' יוחנן אומ' כותל ל' חנניה אנטפס ורבנן אמרין שתייהן שוות על שם
גם את זה לעמת זה אמר לוי אמ' הקב"ה לישראל בני אותן הקדבנות שהכתבת לכם
בתורה היו זהרין בהן שאין לכם פרקליט טוב לירידת בשמים יתר מן הקדבנות לייבן
צדק הכת' לומר ביום השמיני עצרת לא זה"ש תן חלק לשבעה וגם לשמונה או
שמונת ימי המילה ול' יהושע אומ' תן חלק לשבעה או שבעת ימי הפסח וגם לשמונה
או שמונת ימי החג וכשהוא אומ' וגם לדבות את העצרת ואת ראשה שנה ואת יום
הכפורים ר' לוי אומ' תן חלק לשבעה או שבעת ימי החג וגם לשמונה זה יום שמיני
עצרת לכך נאמ' ביום השמיני עצרת ביום השמיני אמר ר' יוחנן השמיני רב
בפני עצמו אמ' לאבון בצולן בת בהו רביס ובאן כת ביום מטאן שהוא אל בפני
עצמו תנא נמי הכי שמיני פז' קשב פייס בפני עצמו זמן בפני עצמו רגל בפני
עצמו קרבן בפני עצמו שיר בפני עצמו ברכה בפני עצמה פייס בפני עצמו אמ'
ר' יודי כדתנין תמן ובחמשה ובשמיני חדרו לפייס כרגלים זמן בפני עצמו דאמ'
ר' יוחנן אמרין זמן בפני עצמו בשמיני שלח ותיז אומ' זמן בשמיני שלפסח וכן
אמר ר' נחמן אומ' זמן בשמיני שלח רגל בפני עצמו למאי הלכתי לענין אבן
כדאמ' ראבינא יום אחד לפני החג וחג ושמיני עצרת הדין כחן עשרים ואחד יום
למנין שלשים קרבן בפני עצמו פראחד איל אחד ברכה בפני עצמה שאמ' בתפלה
ובברכת המזון את יום חג שמיני עצרת הזה אמר ל' יהושע בן לוי ראוייה היתה
עצרת שלחג להיות רחוקה ממנו חמשים יום כעס שהעצרת שלפסח רחוקה ממנו
חמשים יום מושלן משל למה הדבר דומה למוך שבאת לו שמחה והיו לו בכורת
יות במקום קרוב ובנות נשואות במקום רחוק או שהן נשואות במקום קרוב אית
בי דיזלן וייתנין זהו שהן נשואות במקום רחוק לית בשמיו דיזלן ויירב

אניש

אני המלך להז אב ואב עשרה יום אחרי כך בפסח על ידי שישאל נכנסין כבן
החורף לקנין לפיכך היא רחוקה ממנו חמשים יום דאית ביומוי דיזלון ויידען
אבל בחג על ידי שישאל נכנסין מן הקיץ לחורף אבין דרכים קשה יתדות דרכים קשה
לפיכך אינה רחוקה ממנו חמשים יום דלית ביומוי דיזלון וייתען אמר הקב"ה אני ואתם
נשמח יום אחד לפיכך צדק הכת להמר ביום השמיני עצרת תהיה לכם
תעא ר' איעזר אומ אין לו לאדם ביום טוב לא או אכול ושותה או יושב ושונה ר' יהושע
אומ חלקיהו חציו לאכילה ושתייה וחציו לצבתה מדרש אמר ליוחנן ושניהן מקרא אחד
דרשו כת אחד אומ עצרת ליני אהיך וכת אחד אומ עצרת תהיה לכם הא באזה ער
ר' איעזר סבראן כולו ליני או כולו לכם ר' יהושע סבר חלקיהו חציו לכם וחציו ליני
דא את אמר הכא עצרת לכם ולהלן את אמר עצרת ליני אה אמר חמת ביד חעני
לשני פוגמטוטיין שנכנסו למדינה נענה אחד מהן ואמר לחבירו אם פותחין את
שנינו כאחת הרי אנו עושין אפוגי' אה במדינה לא פתח את שבתך ואני פותח שנת
אמר חנינה בריה דרב אדרי מה יפו פעמיק בגעלים בנעול אין כתבן לא בנעלים
בשנת עיולות נעילה בפסח ונעילה בחג אמר הקב"ה לישראל אתם נועלין בפני בפסח
ואני נועל בפניכם בחג מה אני אצמישיב רוחות ומעלה עננים ומוריד גשמים
ומפריח טללים ומגדל צמחים ומרשץ פירות ואתם נועלין בפני בפסח ואתם יוצאין
זקועין ומוצאין אותה מלאה ברכות לפיכך צדק הכת לומר ביום השמיני עצרת
לכם דא עצרת תהי' לכם וכת עצרת ליני אה ר' יודן בשם ר' יצחק כל זמן שישאל
נעצדין בבת כנסיות ובבת מדרשות הקב"ה עוצר שכינתו עמהן ומה טעמיה
נעצרה נא אותך ר' חגי בשם ר' יצחק כל זמן שישאל מקוים בבת כנסיות ובבת
מדרשות הקב"ה מקוה שכינתו עמהן ומה טעמיה קוה קוית יי' דא עצרת
תהי' לכם לשון חבישה כמא דאת אמר והוא עצור בחצר המטרה אמר ר' אבסטר
למך שבאת לו שמחה כל שבעת ימי המשתה משוונה מרמזת לכל בני פלטיין
ואומחת להן עד שהמלך עוסק באוליה שלו שאו צרכים וכיון שלא התבונ
חבשה להן מטרונה עור יום אחד כך כל שבעת ימי החג התורה מרמז
צרת להן שאו מיני מסר תיעולך שהוא פן בשני וני יום בששי ונסב

הארץ על כן יהיו דברים מעטים חפץ דברך קודם שתוציאם מפך ודע
שאתה עתיד ליתן את הדין אפלו על שיחה קלה שזו מגיד לאדם מה שידחו
לא אחת בשם ל שמעון בן חלפתא חלש מלמעלן וגבור מלמטן מי נוצח הדין
אומ' עליון נוצח חי העולמים מלמטן מלמעלן ואתה מלמטן על אחת כמה
וכמה אמ' הקב"ה אם אמרת לעשות לך טובה וחזרת בו מה אתה יכול לעשות
לי שאני בשמים ואתה על הארץ על כן יהיו דברים מעטים לפיכך הכת מזהיר
ואומ' יש בוטח כמדקדוקי חרב מה החרב ממיתה אף הלשון ממיתה וכך הוא אומ'
מות וחיים ביד לשון ולשון חכמים מרפא לפי שהן עוסקים בדברי תורה דרך
מביאין רפואה לעולם שנ' צוף דבש אמרי נועם מתוק לנפש ומרפא לעצם
דא' יש בוטח כמדקדוקי חרב הכת מדבר בשבעות ובנדרים שהמבטח אדם
בשפתו שהוא דומה כמי שנופל חרב ודוקרה בגופו שאין בוטח לא שבושה שנ'
או נפש כי תשבע לבט' בשפ' הא' כיצד שאם נשבעו אן נדר ולא קיים דבריו גורם
דעה לעצמו שנ' כי תגיד נדר ליי' אהיך לא תחזיר לשלמו שידרש ידרכ' יי' אה' מע'
והיה בך חט' ונקרא כסיל שנ' אין חפץ בכסילים את אשר תגיד שול' לביכ'
מזהיר ואומ' נדרו ושלמו ליי' אהיכם כל סביביו ומניין שכל המקיים נדרו
הקריב דרון לפני המקום ונתענה ממנו שנ' ובולו שי' למורא' הלשון חפצית
מרפא שפיון שאדם נדר ואינו חדיע היאך נדר יבוא אצל החכמים שהבינו
רפואה לנשבעים ולנודרים דיפרש נדרו לפניהן והן מרפאין אותו לפי נדרו
פלשת נדרים וראשים מניין ממה שקרינו בענין וידבר משה אל ראשי הייחיות
וידבר משה אל ראשי המט' יש ראשים שמביאין אנשי דורם ליד
טובה ויש ראשים שמכשולין את אנשי דורם בלעה יש דור מתוקן ורועה הני
זה דודו שלמנשה שכ' וגם דם נקי שפך מנשה הדבה מאד עד שלא אשר מה
את יחשל' פה לפה הכת תרגימו שהרב מנשה את ושעיה במערבא אמרו שעו
תלם משוי אף בני אדם ובכל יום ויום הורג את כולן כמאן אזלא הא
בר בר חונה שקולה מיתנו אלצדיק אהר' כנג' כל העולם כולו כמאן
את ושעיה דור יעוונות ורועה מתוקן אז דודו של

בקול העם לכל אשר יאמרו אליך כי לא אותך מאסו כי אותי מאסו ממלוק עליהם
דור מעוות ורועה מעוות זה דורו של צדקיהו שנ' ויהיו מלעיבים במלאכי האלה
דור מתקן וחעה מתקן זה דורו של משה שהאמינו בהקבה ובשליחותו שנאמר
ויאמינו בני ובמשה עבדו לפיכך אין הדבר תלוי לא בדאשים שכן כת' אתם נעצבים היום
כלכם לפניי אהיכם ראשוכם או הדאשים המנהיגין את העם וכך הארץ לא נתחוקה
לא על ידי דאשים שנ' וכשיא אחד נשיא אחד ממט' תק' לנח את הארץ וכך השבעות
והנדרים לא ניתנו לא על ידי דאשים שנ' וידבר משה אל דאשי המטות

תאנא שלוש פרשות ניתנו לישאל בערבות מואב וזו הן פרשת נחלות ופרשת ערי
מקלט ופרשת נדרים ואם תאמר אף פרשת קרבנות ניתנה בערבות מואב כבר
כרמזה בקיני ונתפרשה בערבות מואב לפה שנאמרו נדרים יבין להגלים וכול

כולן נאמרו בענין אחד אמר זה הפסיק הענין יכול שאין לי שקדמן נשואים
לישראל לשמוע לא מה שבענין נדרים כשאמ' להלן וידבר ייאל משה לאמ' ריבנה
אבל אומ' אני מה א' שהן נדרים אף אני ארצה נדרים האמודים בתורה שיקדמו

נשיא ישראל לשמוע תל' דבר אל בני ישראל מצוה בלא תעשה כי יעשו
ומות מצות עשה לבני ישראל כל שנצטוו בני ישראל קדמו נשיאים לישראל לשמוע
איסי בק' יהודה אומ' מניין אתה אומ' שנאמרו נדרים לגדולים להתקדמו

ידבר משה אל דאשי המטות תאנא הפרת נדרים אין עריכה מומחה
והא דאשי המטות כת' אמ' רב חסדא אמ' ל' יוחנן ביחיד מומחה ואם היה שלשה
אפד' והדיוטות אם אין שם מומחה לבני ישראל בני ישראל עובדין בבל יתקל

א' צהגים עובדין בבל וחל או בני ישראל פרט לגרים אמ' איש לרבות את הגרים
זה הדבר אשר צוה יי' מגיד שפעם שנתנבא משה בפה אמר כך נתנבא
בואים בפה אמר מוסיף עליהם משה שנתנבא בזה הדבר זה הדבר

ר' צוה יי' אמ' ל' יוחנן חכם שאמ' בלשון בעל ובעל שאמ' בלשון חכם לא אמר
חכם ייבא זה הדבר חכם מתירא וכן בעל מתיר שיכול והלא ר' יין הוא מיה
צוה יי' אמ' ל' יוחנן ביב' שמתירא וכן עיתודת' זה הדבר אשר צוה יי'

עא אידך בעל מפרא חכמי מפר' שיכור

שהוא זכאי במכירתן קטנים וגדולים: לאסר אסר דיבה הנשבע להרע לבתו
מפני שהוא זכאי במכירתה כשהיא קטנה: על נפשו דיבה הנשבע להרע
לבנו מפני שהוא יורשו ומודישו: לא יחל דברו דיבה הנשבע להרע לאשתו מפני
שאינה יורשת אהרי היא מורשת: ככל היוצא מפני דיבה הנשבע להיטיב
לשאר כל בני אדם חכך היה אומ' יכול שאין לי עובר בדברו כל יחל לא הוא ומניין
אחרים יהוא עובדין עמו תל' ככל היוצא מפני יעשה: הדל היה אומ' הרי מי שאמ'
קונם לבית הזה שאיני נכנס בכרזן שאיני טועם יכול לתק הנייתו שלבית ויכנסלו
דמי בכרזן ויאכלנה תל' ככל היצ' מפני יע' ה' חננה אומ' מניין האומ' ליתן מתנה
להבירו וליתן מתנה לעניים ולעשות רצון אחרים שיעשה מייד תל' ככל היצ' מפני
יעש' דא לא יחל דברו אמ' רב גדל אמ' שמואל מניין שאין משביעין לעבד
על המצוה תל' לא יחל דברו: דא לא יחל דברו לא יחל דבר שיצא מפיו מלמד
שאיין לטריים שיעור לפיכך האומ' הדי התענים אסורין עלי ואכל מחז כל שהיא
לוקה שהרי חלל דברו: דא לא יחל דברו מניין שאפלו ארבעה טריים שהתירו
חכמ' והן טרי זורחין וטרי הבאי וטרי שגנות וטרי אנסיין שאסור לו להזכר
היות כורר בהן על מנת לבטלן תל' לא יחל דברו לא יעשה דבריו חולין: דא לא
יחל דברו מניין אתה אומ' דברים המותרין ואחרים נהגו בהן איסור איך אתה דעתי
לנהוג בהן התר כדי לבטלן תל' לא יחל דברו" מכאן אמרו האומ' קונם שאיני יען
שאיני מדבר שאיני מהלך תעפ' שאין כאן טרד אין מודין לו לנהוג בהן התר לא
פותרין לו פתח ממקום אחר ומתירין לו כדי שלא ינהגו קלות ראש בטריים.
לא לא יחל דברו רב יהודה בשם שמואל אומ' הוא אינו מוחל אבל אחרים עושין
ידין חולין ואיזה זה חכמ' שהוא מתיר לו את טרו חננה בן אחי ר' יהושע אומ'
יטע ויאקיימה פעמים שאני מקיים ופעמים שאני מקיים ר' יהושע אומ' אשר
נותן באפי באפי נשבעת חודאפי כי: זה הוא התר טריים ושבעות
שתנן התר טריים פורחין באור ואין להם על מה שיקמוכין כלום אין להם
בתורה שצבת אלא למדוהו מפי הקב"ה: כיצד מתירין יבוא הנשבע
בואתו יחיד מומחה או אצל שלשה הדיוטות במקום שאין מומחה

ומה בעל שאינו מתיר מפר חכם שמתיר אינו דין שיפר תל זה הדבר בעל
מפר אין חכם מפר: איש פרט לקטן או יכול שאני מוציא את הקטן

שיש בו הפליה תל כי יפלא נדר נאמ כאן נדר ונאמ להלן נדר מה נדר האמור
להלן כי יפלא אף נדר האמור כאן כי יפלא מה נדר האמור כאן בלא תאחר
לשלמו ובלא יחלזכו אף נדר האמור להלן בבל תאחר לשלמו ובלא יחלזכו:

מכאן אמרו בן שנים עשרה שנה ויום אחד נדרו נבדקין בן שלש עשרה שנה ויום
אחד נדרו קיימין אעפ שלא הבית סימנין ובודקין כל שלש עשרה שנה קודם לזמן
הזה אעפ שאמרו יודעין אנו לשם מי נדרנו ולשם מי הקדשנו אין נדרים נדרים

וזמן הקדוש הקדש אחר הזמן אעפ שאמרו אין אנו יודעין לשם מי נדרנו ולשם
מי הקדשנו נדרים נדרים והקדוש הקדש: כי ידך נדר עד שידור

בדבר הנדר יצא האמר הרי פירות או עלו כבשר חזיר או כעג או כנבילות
וטריפות שאין או דבר הנדר: כי ידך מה תל נדר מטאן שבנוי נדרים

כנדרים כגון החומר קונם קונח קונז הרי א פיננויין לקרבן חלק חרף הרי
או ככניין לחרם וכנויי כניוין מותרין תונת דבי דב יוסף מקב מקננת מקנמ

אמ קונסא לא אמ ולא כלום מפע שהוא כנויי כנויים לקרבן: או השבע
מה תל שבועה מיכאן שכנויי שבועות כשבועות כגון האומ שבועה שקוקה

מוחא או דבריו עקובה שהוא דורש רבויין ו ישמעל אומ כי ידור נדר אהסב
שב לשונות כפולות הן ואינן רבויין וכנויין מהיפך נפקא ליה לל ישמעל מן

ככל היוצא מפיו יעשה: לאסר אסר על נפשו יכול נשבע לאכול נבילות
וטריפות שקצים ודמשים קודאני עליו ככל היוצא מפיו יעשה תל לאסר אסר
על נפשו לאסר את המותר ולא להתיר את האסור ו גיד דבשס לי צחק לא

וייך מה שאסרה לך תורה עד שאת אסר עליך דברים אחרים לאסר אסר לבי
נפשו: לא לאסר אסר על נפ מי שכפשו בדשותי יצא עבד שהוא ב
אחרים לפיכך עבד שנשבע אין צריך רבן לפנותו ולא חלה עליו שבוע
לא איש כי ידך נדר ליני ריבה הנשבע להדע לבהמות מפט שהוא אפוי
לה דהטיב לה: או השבע שבועה ריבה הנשבע להדע לעבדו ולשכ

ואומר אני נשבעתי על כך וכך וניחמותו או הייתי יודיע שאני מצטער עד
כך לא הייתי נשבע או כוודד והחכם או השלטה אומרים לו וכבר נחמת והוא
אומר היך חזר ואמר לו שרויך או מותר לך או מחול לך: והלכתא מתנין
בלילה ובקרובים וכשבת ומעונמו ופותחין לאדם בכבוד אביו ואמו ופותחין לו
מן הכתוב בתורה ופותחין לו בכתובת אשתו בימים טובים ושבתות ובכבוד
עצמו ובנו אם אמר לו הייתי יודיע שהוא כן לא הייתי כוודד הריאן מתירין לו:
לי צחק פתח או הייתי יודיע שכל הנודד כאלו נטל חרב ודוקקה על לבו הייתי
כוודד" הדא היא יש בוטה כמדקרות חרב" לאחר שטרך מן הכפר איך אכל עבד
על טרייה ואין לאי אכל הוא חטוי על נפשיה" כיצד הוא עושה הולך לו אצל חכמים
והן מתירין לו את נדדו שכ' ולשון חכמים מרפא: אמר לעזר אלתהי פדעת
נדדים קלה בעיניך שעליה נהרגו סכודי גדולה של צדקיהו בשעה שהמליך
בבוכרנצר הדשע לצדקיהו מינהו על חמשה מלכים שכ' ושלחם אל מלך אדום
ואל מלך מואב ואל מלך בני עמון ואל מלך צר ואל מלך צידון והיה צדקיהו
ככנס ויוצא אצל בבוכרנצר דלא בדשו חד זמן על לגביה אשפחיה תליש בגן
ארנבתא ואכיל אמ' ליה אלת פוסמנ אמ' לו היך אמלו השבע לוי נ
ואחר כך מדדבו שכ' ובס במלך בבוכרנצר מודד אשר השביעו באהים
השביעו במזבח השביעו והוון אלין חמשה מלכיא עלין ונפקין משן
צדקיהו חד זמן כתבון להון פרטין מנבוכדנצר ואמריין לא ליה כ
לא לך אמ' להון אף אנת חזיתיה דתליש בסרת מן ארנבתא ואכיל
עלין ואמריין ליה ההוא יהוה ואתה דעליל לגבך בלא בדשו אמ' חזיתיה
בסרת ויארנבתא ואכיל ליה מיד עליה וישב וקרא לסנהדרי גדולה י
אמר להון הניוא ספר תורה הניוא לו אמ' להן קרא לפני והיו קוראין
שהגיעו לפדעת טריים או השבע שבועה לאסר אסר על כפשו אמ' לו
רצה אדם שיפר שבועת מה יעשה אמרו לו ילך אצל זקן ויזכר לו אמר
מתירין אתם לו בפניו או שלא בפניו אמרו לו בפניו אמ' להם שמא אפשר
שבועתו של צדקיהו מיד גזר והושיבן בקרקע ההוה ישבן הלא ישיב

שם אומ
צדקיהו
ששתק
הוא הוציא
עצמה
מזכר
שלה
והזידה

ציון אמר יצחק מלמד ששמו כרים ובסמות מתחזקה : לא לא חזר
דברו לא יהא תרם נזרד ונשבע ועושה דברי תורה חוליץ ולא יהיה כדוך בנדרים
ובשבעות ויבוא לדי מעילה וחילול שם שמים ויתחייב בנפשו : מעשה בל
שמעון בן אנטיפטרס שהיה מאכיל אורחין ומשקה אותן ומלווין ואחר כך מלקח
אותן וכששמע דבין יוחנן בן זכאי שלח לו את ר' יהושע הלך ר' יהושע מצאו ויצא
מבית הכנסת אכלו בית לינה הלכו שניהם עסקו בתורה עד הערב ועמדו אכלו
ושתו ונסתפקו לשחיתת אמ' לו נלך למרחץ הלכו למרחץ וחזרו ואכלו ושתו ונסתפקו
אמ' לו מי מליני אמ' לו אתי הך ר' שמעון אחריו כחני מיל והיה ר' יהושע מתירא
שמה יקפחנו על שיקיו כיון שהלך לדרכו אמ' לו ר' יהושע דבר אחד אני שול אותך
מפני מה אורחין הנכנסין אנריך אותך מלקח אותן ולי לא הלקית אמ' לו ר' חכם גדול
אתה ודרך ארץ יש בך ואותן אנשים שהיו נכנסין אנלי נזרדין בתורה ומבדיין
ונשבעין על שיבה על כוס על מאכל וכך שמעתי שכל הנודד ומבזה ילקה
ארבעים אמ' לו ר' ילקה ארבעים מסוך וארבעים משלי וארבעים משלחמי ^א
ששידוני אנלי : ככל היוצא מפיו יע' הרי זו מצות גשה שיקיים אדם

שבועתי וכך הוא אומ' להלן מוצא שפת תשמי וע' : ככל היות מנ
דברי מצוה ואחד דברי הדעות מלמד שהנדרים חלות על דברי מצוה
שות מה שאין כן בשבעות : מה הפרש בין נדרים לשבעות
נזרד בחייה מלך בשבעות כשנשא במלך עצמו אע"פ שאין ראיה
לצדיק חי וחי כפשך אם אעזבך : ואשה כי תרד נזר אינלי
ומניין לדבות את הקטנה שימשה הפלייה תל ואשה מכאן אמרו בת
השנה ויום אחד נדרה נבדקין בת שתים עשרה כדריה קיימין ונבדקין
עשרה : כיון ותאנא בת שתים עשרה שנה ויום אחד נדרה קיימין
שתים עשרה למא לי : הואיל ואמ' מר שלשיכ יום בשנה חשובין
היכא נבדקה שלשים יום ולא ידעה להפלות ולא ליבדוק קת משמע לך
כל שתים עשרה : כיצד נבדקין אם אמרו יודעין אנו לשם מי
מ' הקיימין נדרה קיימין קודם הזמן אע"פ שאמרו יודעין

אנו לשם מי נדדנו ולשם מי הקדשנו איך נדדיהן נדדים ואיך הקדישן הקדש
ואחר הזמן שנמצא הבן בין שלש עשרה שנה חיים אחד והתבת שתים עשרה
ויום אחד אנפ' שאתמו איך אנו יודעין לשם מי נדדנו ולשם מי הקדשנו נדיהם
נדדים והקדישן הקדש מעשה בתינוק אחד שפא לפני ל עקיבה אמ' לו הקדשת
זכר זה מהוא אמ' לו בנ' שמת לשם חמה ולבנה הקדשתו אמ' לו ל אל תנב' ע
לא הקדשתו אל למי שבדא אלו אמ' לו צא בני נדדיך נדדים: ואסיה
אסר בב' אב' בנע' כל זמן שהבת בלשות אביה אנפ' שהגדילה והרי היא נערה
האב מפר כל נדיה ע' שתבגור בגדה אין לאביה בה דשות והרי כל נדיה קיימין
כנדי אמנה וגושה: ושמע אביה הראוי לשמוע מפר ושאינו ראוי
לשמוע אינו מפר אנפ' שאין השמיעה מעכבת הראוי לשמיעה אינו השמיעה
אין השמיעה מעכבת בו: את נדה ע' שידע איזה נד' נדה ואחר כך
יפר לה לפיכך אם נדה בנזיר וקבור שנדה בקרבן והפר לה על דעת שטדה
בקרבן אסיה עצמה בתאנים וקבור שבענבים והפר לה על דעת שהן ענבים
אינו מופר: והחריש לה לא לנדיה והחריש לה לא לשלוחה מפני מה
לא הסדקה אמ' להן לא הידע יודע שאני זכאי להפר הרי זה יפר מפני מה רא'
היפרת אמ' להן לא היית יודע שזה נדר הרי זה יפר: מכיין אתה אומ'
שאת שמע ושמע ושוק פדי לערה אנפ' שלא היה בלבו לקיים לה ועבר הווס
ולא הפר שאינו יכול להפר ולו החריש לה וקמו כל נדיה מלמד שפיון ששתק
הריהן קיימין וכך המקיים בלבו הרי זה קיים שנ' והחריש לה אנפ' שלא הוציא
הקיום בשפתיו: דא' ואת הניא אב' את ע' שיהא מתפיון לכוזדת עצמה
פרט לשנדה אשתו וקבור שיהא בתו ופר על דעת שהיא בתו שאינו מופר:
כל נדיה ואסדיה מגיד שהאב מפר כל נדיה בתו וכל שפועות שלה
מה שאין כן בבעל: ויין יסלח לה פי הנשא אב' את הפר ולא ידעה והזידה
ועבדה עליהן מניין שהיא פטורה ת' ויין יסלח לה או יכול אפרו עברה קודם
שיפר לה והפר לה אחר כך תהא פטורה ת' ויין יסלח לה או יכול אפרו עברה קודם
לעבדותה ולא בזמן שקדמה עבדותה להפרתו: ואפ' היו ת'

בנעדה מאורסה הכת מדבר אתה את בנינו מאורסה הכת מדבר או אינו לא
בשנבנסה לחוסה כשהוא אמר למטין ואם בית אישה נדרה למדכו שאישה האמו
למעלה ארוסה הוא. ונעדה מאורסה אביה ובעלה מפודין נדרה ומניין אותה
אומ' שאם נדרה ושמע אביה והפר ולאחר ימים שמע הארוס והפר ביום שמעו שאין
זה מופר תל' ואם הנא אביה אותה ביום שמעו וג' ואם היו תהיה לאיש ושמע אישה
ביום שמעו והחרישלה וקמו נדרה ביום שמעו זה ביום שמעו האב ומניין שאם
הפר לה ביום שמעו האב שהוא מופר תל' ואם ביום שמעו אישה ינא אותה והפר את
נדרה' ואם ביום שמעו אישה ינא אותה אין האב והבעל מפודין לא ביום
שמעו בלבד עבר יום שמעו ולא הפידו שוב אינן יכולין להפר. מכאן אמרו הפר
נדרים כל היום ויש בדבר להקל ולהחמיר כיצד נדרה בלילי שבת מפר בלילי שבת
וביום שבת לפשתחשך נדרה עם חשיכה מפר לה עד שלא תחשך שאם לא הפר
וחשכה אכן יכול להפר: והפראת נדרה מפר הוא בכל לשון ואעפ' שאינה
מכדת שאין האשה צריכה לשמוע ההפדה וכיצד מפיר אומ' לה מופר לך או
בטל או אין נדר זה כלום: אמ' לה אר' איפשי שתודי או אין כאן טר' אין זו
הפדה וצריך להוציא בשפתיו והמכיל אין צריך להוציא בשפתיו ומהוא הביטול
שיכוף אותה לעשות צד שאסדה אותו כגון שנשבעה או נדרה שלא תאכל
ושלא תשתה ונטל ונתן לה ואמ' לה טל' שות' הרי זו אוכלת ושותה ולא יאמר
אדם לאשתו בשבת מופר לכו כדרך שהוא אומ' לה בחול לא אומ' לה טל' אכלי
טל' שות' והטיר בטל מאליו: ונדר' אמנה וגרושה יכול כל אלמנות
וגרושות במשמע תל' ואם בית אישה נדרה פרט לשטרדה חוץ לבית אישה
מכאן אמרו האשה שאין לה בעל ואינה בלשות אב ואסדה על עצמה הבשר
לאחר שלשים יום ונשאת בתוך שלשים יום אעפ' שבעת שחל הכרד הרי הוא
בלשות הבעל אינו יכול להכר שבעת הטר' לא הינה בלשותו ועל זה נאמר
וד' אמנה וגרושה ואפלו היתה מאורסה לו בעת הטר' שאין הבעל מפר בקושי
זה נדר' שיהיה הבשר אסור עליה לאחר שלשים יום והפר לה בעלה
כי בתוך שלשים יום שבעתה שיהיה לטר' לחול הרי היא מותר

או חללה למנה הרי זו מותרת שכבר הפר לה: ואם נכדד למנה ונ' תמנה רבי ר' ושמעון ונכדד למנה וגושה מה תל' והלא מוצאה מכלל אב ומוצאה מכלל בעל
לא הרי נשמרה האב לשלוחי הבעל או שמסרו שלוחי האב לשלוחי הבעל ונתעלם
בדרך אונ' תגרשה היאך אני קורא בה בית אביה שלזו או בית בעלה שלזו אלא
לך כיון שיצאה שעה אחת מדעות אב שוב אינו יכול להפריד: ואם בידת
אישה זו כנוסה לחופה ומשתכנס האשה לחופה הבעל מפר לה עד שיגרשנה ויגיע
גט לידה ואין הבעל מפר נדדי ארוסתו שלא שמען עד שנכנסה לרשותו שאין
הבעל מפר בקודמין לפיכך היה דרך תלמידי חכמים שלא היתה בתו יצאה מתצלו
אומ' לה כל נדדים שנדרת בתוך ביתה הריהן מופדין וכן הבעל עד שלא תכנס
לרשותו אומ' לה כל נדדים שנדרת עד שלא תכנסו ותוך ביתה הריהן מופדין
ויהבעל מפר נדדי אשתו אעפ"שלא שניע אותה: נדרה או אקרה אסור על
נפ' בשב' אסור זה הטילו הכת' בין נדר לשבועה הוציאו בלשון נדר הרי הוא נדר
בלשון שבועה הרי הוא שבועה כיצד כגון יצא מבטא אסור ליני או למי ששמו
הוא שאלא אעשה או שאתעשה הואיל והוציאו בלשון שבועה הרי הוא כלי שבועה
ושמע אשה והחליט לה זה המקיים לה כיצד מקיים כגון שאמר לה
קיים ליכי או יפה טרדת או אין כמותך או לא נדדת הייתי נשיךך הרי זה
קיים והמקיים בלבו הרי זה קיום: ואם הפדי פרצתם אישה ביום שמ' אר'
צט' זה ושהת כמה ימים ואחר כך שמע מעיון שהוא מפר ביום שמעו תל' ביום
שמעו ולא ביום נדרה בלבד: כל מוצא שפתיה לנדדיה פריט למהרהר
לבו מלמד שניך הנודר להוציא בשפתיה ויהיה פירו' ולבו שוין אבל המתכוין
דור בנאי' ונדר בקרבן בקרבן ונדר בנזיר בשבועה ונדר בטרד בטרד ונשבע
מר תאנים ואמ' ענבים הרי זה מותר בשניהם ואין כאן נדדי:

שה ופרס ויני יסלח לה במה הכת' מדבר באשה שנדרה בנזיר ושמע בעלה
אל לה והיא לא ידעה שהפר לה זהוה שותה יין ומינימאתה למתנים ונשואה
יהיה כעניב אצל פסוק זה היה גופה ואומ' ומה מי שנתכונה לה

בשר חזיר ועלה בידו בשר חזיר על אחת כמה וכמה כל כדור וכל שבועת
אמר שומע אני כל נדרים ושבועות הבעל מפר כשם שמפר האב תל לענת נפש
את שיש בו ענוי נפש הבעל מפר ואינו מפר את שאין בו ענוי נפש ומניין
שאין נדרים שבינו לבניה הבעל מפר אמר רב אשי לאשתו נמצאת אומ' שאין
הבעל מפר את נדרים ושבועות שיש בהן ענוי נפש או שהן נדרים שבינו
לבניה כגון שנשבעה או נדה שלא תכחול או שלא תתקטט ומה בין נדרים
נפש ענוי לנדרים שבינו לבניה שנדרים ענוי נפש מפר לעצמו ולאחרים ושבינו
לבניה לעצמו מפר לאחרים אינו מפר כיצד נדה שלא לאכול בשר מפר ותקיה
מותרת לאכול עם כל אדם לעולם אסרה עליה תשמוש כל אדם שבעולם יפר
חלקו ותקיה משמשתו וכשימות או יגדשנה הרי היא אסורה בתשמוש כל אדם
לענת נפש כל עינוי במשמע אחד ענוי גזל ואחד ענוי קטן ואחד ענוי
שהוא לזמן מדובה או לפי שעה הכל מפר הבעל כגון שנדה שלא תרחוק היים
או שלא תשתה היום י"ן או שלא תתכלי דבש היום הרי זה יפר אמרה קונם שאיני
עושה ואני אכול ואימת אכולת ואחי אכולין אינו יכול להפר קונם שאיני עושה
ואני אכול ואמך אכולת ואחייך אכולין אינו יכול להפר קונם שאיני טועמת
לפונת וכלנית טועמת לי אינו יכול להפר קונם שאיני טועמת מחיטי העיר
הזאת מתאי העיר הזאת מענבי העיר הזאת יפר משום נדרים שבינו לבניה
שעסק גזל הוא או להטפל להביא להמרינה אחרת קונם שאיני טועמת מפיו
העולם הרי זה יפר משום ענוי אישה יקימנו ואישה יפ את שבת לכלל
הקם בא לכלל הפר לא בא לכלל הק לא בא לכלל הפר לפיכך האומ' לאשונ' כל
נדרים שהנדרים מפאן ועד שאבוא ממקום כלובי הרי הן קומין או הרי הן קומין
לא אמר כלום עשה שליח להקים לה או להפר לה אינו כלום שנ' אישה יקימנו
ואם החדש יחדיש לה איש ואיני יפר לא ושולחו והוא הדין לאב
אל יום אם ולמד על הפרת נדרים שהיא מעת והלא כבר נאמ' ביום שני
ה' מיום אלוים מלמד שמפר בלילה אם נדה בלילה וכך יפר
שלא נדה

ידים נתמדה לו למשה בסיני שומע את משה מעצמו אמרה תל אלה החקים
את צוה יי את משה: בין איש לאשתו בין אב לבתו מכתן למדנו לנערה
מאודסה שאביה ובעלה מפידין נדיה: ואין איש לאשתו זה הוא שאמרנו
לרבות נדיים שבינו לבינה שיפר הבעל: בנעדיה בית אבי כל שבח נעורים
לאביה מקדש אותה ואפלו בת יום אחד ומקבל את גיטה וכן כסף קנסה לאביה
וזאתי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפד נדיה ומניין שמציאתה ומעשה ידיה
לאביה דבת וכי ימכר איש את בתו לאמה מה אמה מעשה ידיה לרבה בת נכני
מעשה ידיה לאביה לכך נאמ' בנעוריה בית אביה כל אמן שהיא נערה בגיהאין
לאביה בה דעות: וידבר נקם נקמת בני ישי אמו או הקצבה למשה פרע
פוענותן של בני מדין מדין קודם שיגיע זמנו להפטר מן העולם כדי שתעמוד
להן זכותן שכל אחד תאסף אל עמיק: וידבר משה החלנו מאת אנשי לצב
אנשים גבורים יראי חטא בעלי קנאה כדי שינקמו מאויבי המקום שנ לרבה
נקמת בני במדין: אף למטה אמו לו ברור לך מכל שבט ושבט אף כד
שתנטרף זכות השבטים כולן כאחת: וימסרו מזלפי ישי שמסרו עצמן לחיות
על ישראל: וישלח אתם משה ותנא אתם זו סנדי: ואת פינחס זה משור
מלחמה: וכלי הקדש זה הארון והלווחות שבתוכו: וחצוצרות התרועה או
חצוצרות שעשה משה במדבר ונגזזו אחריכן: ולא לחנם הלך פינחס למלחמה
לא ליפרע דין אבי אמו שנ והמדינים מכרו אותן אל מצרים: ויצבאו על
מדין מה תל כאשר צוה יי את משה מלמד שלא הקיפו על העיר לא משלוש
רוחות בלבד והניחו רוח רביעית פנויה כל הארץ כדי שיהיה מקום לבורח
לברוח ולמי שרוצה להמלט על נפשו: ויהרגו כל זכר כמה שנ להלך
במלחמת הדעות והכנות את כל זכורה לפי חרב: ואת מלכי מדין הרגו
על חלו מה תל על חלליהם שלא נהגו בהן מנהג מלכים כשם שעשה יהושע
במלך העי ובחמשת המלכים וכמות שעשה דויד לא נולדו והרגום נפם והדיעות
לכך נאמ' על חלליהם: ואת בלעם בן בעור הרגו בה למה פירטו בהו
היה וכו' אך לא נהרגו בחרב לא שמתחלה כחלו ישאל הקול ואיך יצאו

הידים ידו עשו וכת הקול קול יעקב והיו ידו עשו והתנה יעקב אבינו עם לב
 אם את לא אעבר אליך ואם אתה לא תע לי את כל אחד ואחד יעמוד בשליו וצמ
 שהורשיהו אבותיו: ובלעם לא עשה כן את לקח שלו ולא ובה עליהן בלשון לקלון
 וכך עשו עמו ישראל כשתפסוהו הדגוהו בחביו אמרו לו אתה באה עלינו בשלכו
 אף אנד באיך עליך בשוף וכך פירשבו הכת הדגו בני יי בחרב על חללהם: ובלעם
 מאי בעי התם אמר יוחנן שהלך ליטול שפר עשרים וארבעה אף שנכלו מישרא
 אמר רב בא תמי מר זוטרא בר טוביה אמר רב הינו דאמרי אינאשי אזל במלא למבעי
 קרע קטלונה לאונה כות הכת ואת בלעם בז בעור הדגו בה וכות התם ואת בלעם
 בז בעור הקוסם קוסם הוא כביא הוא אמר ל יוחנן בתולה נביא ולבסוף קוסם אמר
 רב פטא הינו דאמרי אינאשי מסיגני ועליו הואי אואאן לגברי בגדי:
 הדגו בני יי בא אל חללהם אמר ל יוחנן שקוימו בו ארבע מיתות סקילה שריפה
 הדג וחנק: אמר ליה ההוא מינא לר חננה מישמיע לך בלעם בר כמה שכי הוא
 אמר ליה מישמע לא שמיע לוי את מד כות אנשי דמיים ומרמה לא יחזו ימיהם בר
 תלנין ותלת אבר תלנין וארבע אמר ליה שפיר קא אמרת לדידי חזאי לוי כפקסיה
 דבלעם וזהו כות בה בר תלנין ותלת שנין הוא בלעם חגרא כד קטל יתיה פונחס
 ליקטאה: ושב בני יי את נשי מדיין או הנשים גדולות וקטנות: ואת טפס
 זה טפ שלזכרים כמה שנצטוו במלחמת הרשות דק הנשים והטף והבהמה תבז
 לך: ואת כל טירתם אובת עז שלהן: ויצאו אלמשה את השבי או הנשים
 והטף ואת המלחמה זה המקנה והבהמה: ואת השלל זה כסף וזהב ובגדים וכלים
 מלמי שהבאו הכל אתו משה באמונה ולא נטלו ממנו כלום: ויצאו משה
 ולעזרה כל מלמי שייצאו לקראתן לברכין בענין שג להן ויצא שאר לקר לברכו:
 ויקצף משה על פק הח כל מקום שאתה מוצא קציפה העלמה טס לפי
 שקצף משה עליהן כהן בעלמה ממנו טהרות גשולי גוים עד שהשיב אבד תחתיו
 הן הנה היו לבני יי בצד בלע מאי בצד בלעם בעצתו של בלעם שיעב
 לבין שהשיב אבות כדני שיכשלו בהן ישראל וכת לכה אעצך איש יעש הענה
 אר יצאת הקוללה על שמו: ועתה הדגו כל זכר בטף ילדי יי ויהי

ונה שהתקלסנים
 ילדי יי היתל
 גוים דכתיבת
 דבגמות יצא

חב תעוררה

אז שהיא מבט שלוש שנים ולמעלה שבאתה בראה ולפיכך היא בחזקת בעולה
מכאן אמרו הגזרות והשבועה והמשואלות שנתגירו וכפרו ונסתחרו פחותות
מבט שלוש שנים כתובתן מאתים היו מבט שלוש שנים ולמעלה כתובתן מאה
מפני שהן בחזקת שנבעלו ולפיכך הדיו הן כבעולות לכל דבר ואתם
חנו מחוץ למה שב"מ לימד על כל המיטמאין במת שיהו טמאין טומאת שבעה
כל הורג נפש לדבות השזרה והגדולה שיהו מעמאין אף באהל טומאת שבעה
כונע בחלל לדבות אפר מן החי ואפר מן המת שאין עליהן בשר כראוי
וכשהוא אומ' וכל כונע ייבה עצם כשעורה שהוא מנימא במגע ובמשא
ומניין לאדם שנבע בכלים שנבעו במת שיהא טמא טומאת שבעה הדי הוא
אומ' כל הורג נפש וכל כונע בחלל וכי תעלה על דעתך שבשביל שירה זה חץ והרג
נפש אז זרק אפר והרג כטמא שבעת ימים לא זה שהרג נפש בחרב וכיוצא בה
יהיה טמא מפני שנמאט בנמטתו בכלי שהרג בו שהרי כגע אותו הכלי נמאט
ומניין לכלים שנבעו באדם שנבע בכלים שנמאט במת שיהו טמאין
טומאת שבעה שהרי הוא אומ' וכבסתם בגדיכם ביום השב' וטהרו אתם ושבוע
דכוליהו מקבלין הזייה עד שלא נכנסו לברית תל' אתם ושביכם מה אתם בנב
צדית אף השבועה משתפנס לברית שאין הגויים מקבלין הזייה וכל בבד
הבגד האמור לענין טומאה הוא כל שהוא ארוג בין מצמר ופשתים בין מקחנני
או המשי או נשאר דברים הגדילים ביבשה והלביים כבגדים לכל דבר וכל
עור מקבליהן הן שמקבלין טומאה דין תורה אבל פשוטיהן טהורים מן התנויה
וטמאים מדבוייהם וכל מעשה עזים או כלי עצם קתנא ל' משמיל בנו
תל' יוחנן בן ברוקה אומ' מה תל' וכל מעשה עזים לא ביא דבר הבא מן העזים
ומן הקרנם ומן הטלפיים שאר בהמה וחיה מניין תל' וכל מעשה אפסן מה תל'
עזים כדט לעופות שהכלים הנעשין מעצמות העוף טהורים חוץ מכנף העזנה
וביצת הנעמית המצופה הואיל והן דומין לעצם הדיהן מקבלין טומאת
עצם וכל כלי עץ כל הכלים העשויין מן הגומא ומן העץ לאשר לא
ומן כפות התמרים ומן העלים והשריפים ומקליפי האילנות

וְאֵלֶּיךָ אֵלֹהֵינוּ יְהוָה

וְהַטְוִי שִׁדְדֵינוּ וְהַמְחִינֵנוּ וְהַמְפַנֵּנוּ הַכֹּל בְּכֹל כְּלֵי עֵץ שֶׁהִכֵּל גְּדֵל מֶלֶךְ
 הַדָּרָךְ כְּעֵץ תְּנוּ רִבְבָן וּמְדָנוּ לְמִפְּנֵי שְׂמִיטַת אֲלֻמַּת מַגְזָה שׁוּוּה מִשְׁרָךְ
 וּמִפְּנֵי בִשְׂרָךְ מִנִּין וְדִין הוּא וְמָה פְּכִיּוֹס קְטָנִים שְׁטוּדִין בְּזַב מִיטְמָאוֹס בִּשְׂרָךְ
 מִפְּנֵי שְׂטֵמָא בְּזַב אִינוּרִין שִׁיחָא טֵמָא בִּשְׂרָךְ בְּמַת מַכְתָּלִין טָא מִבְּנֵי וְעוֹר
 בִּשְׂרָךְ וְנָא מִבְּנֵי וְעוֹר בְּמַת מָה בְּנֵי וְעוֹר הָאֲמוֹר בִּשְׂרָךְ מִפְּנֵי טֵמָא בְּזַב
 וְעוֹר הָאֲמוֹר בְּמַת מִפְּנֵי טֵמָא בּוּ מוֹפְנָה דְאִילָא מוֹפְנָה אִילָא לְמִפְּרָךְ מָה לְשׁוֹךְ
 שֶׁפֶן מִטְמָא בְּכַעֲדָה תִּאֲמַר בְּמַת שְׂאִינוּ מִטְמָא אִילָא בְּכַזִּית לֹא אִיפְכּוּי מוֹפְנָה
 מִכְּדֵי שְׂרָךְ אִיתְקִישׁ לְשִׁכְבַת זָדַע דְכַת וְאִישׁ כִּי תֵצֵא מִמִּשְׁכְּבֵי זָדַע אִו אִישׁ
 אֲשֶׁר יִגַּע בְּכָל שְׂרָךְ וְכַת בְּשִׁכְבַת זָדַע וְכָל בְּנֵי וְכָל שְׂרָךְ אֲשֶׁר יִהְיֶה עָלָיו שֶׁל זָדַע
 בְּנֵי וְעוֹר דְכַת דְחִמְנָא לְמָא לִי שְׂמַע מִינָה לְאִפְכּוּי וְאִזְכְּרֵנִי מוֹפְנָה מִצַּד
 אַחַד הוּא הִנְחָא לְמִן דָּא מוֹפְנָה מִצַּד אַחַד לְמִיִּין וְאִין מְשִׁיבִין לֹא לְמִן דָּא מִ
 לְמִיִּין וּמְשִׁיבִין מִאִו אִיכָא לְמִיִּין דְמַת נְמִי אִפְכּוּי מוֹפְנָה מִכְּדֵי מִתְּ אִיתְקַשׁ
 לְשִׁכְבַת זָדַע דְכַת וְהִנְגַע בְּכָל טֵמָא כִּפְּאֻ אִישׁ אֲשֶׁר תֵּצֵא מִמִּשְׁכְּבֵי זָדַע וְכַת בְּ
 בְּשִׁכְבַת זָדַע וְכָל בְּנֵי וְכָל עוֹר אִישׁ יִהְיֶה עָלָיו שֶׁל זָדַע בְּנֵי וְעוֹר דְכַת דְחִמְנָא לְמָא
 לִי שְׂמַע מִינָה מוֹפְנָה מִשְׁנֵי צְדִיקִין הָא כִּיחָא לְמִן דָּא מִן מִינָה וְאִין בְּאִתְנָה
 כְּלוּמֵי אֲעַבְּ שֶׁל מְדָנוּ טוּמְאָה לְמִפְּנֵי בְּמַת מִן הַשְׂרָךְ לֹא דְהָא הַמִּפְּנֵי טֵמָא טוּמְאָה
 עַד בְּשְׂרָךְ לֹא טוּמְאָה שְׂבַעַת כְּמַת אִלָּא לְמִן דָּא מִן מִינָה וּמִינָה מִאִו אִיכָא
 לְמִיִּין אִיכָא וּכְבִּשְׁתִּים בְּנֵי בְּיוֹס אֲשֶׁר וְטָהֵר כֹּל טֵמָאוֹת שְׂאִתָּם מִיטְמָאוֹת בְּמַת
 לֹא יִהְיֶה פְחוֹת מִשְׂבַּעַת לֹא וְכָל כְּלֵי עֵץ אִין מִיטְמָא בְּכָל עֵץ מִן הַתְּנִיחָה
 אִלָּא מִקְבִּלֵיהֶן אֲבָל פְּשׁוּטִיָּה מִיטְמָאוֹת מִדְּבִידֵיהֶם תִּתְחַטְּאוּ לִימַד עַל כָּל הַכְּלִים
 שְׂמִיטָאוֹ שִׁישׁ לְהֵן טָהֵר חֹץ מִכְּלֵי אֲדָם וְכָלִי זְכוּפִית וְהַמִּפְּנֵי כְּלֵי חֲדָשׁ טָהֵר
 בּוּ וְאִתְּנִישְׁבוּ וְכָלִי זְכוּפִית כְּכָלִי אֲדָם בְּצַד זֶה וְהַמִּפְּנֵי שְׂהָדוּ אִינוּ בְּכָל כְּלֵי
 עֵץ הָאֲמוּרִים בְּתוּדָה לְפִי שְׂאִינוּ כְּלֵי קִדְבוּל אֲעַבְּ שֶׁהוּא מִתְּטֵמָא בְּמִדְרָס דִּין
 הַ מְדַבֵּר כֹּל הַמִּשְׁכָּב וּמִפְּנֵי נְמִי דְאִו לְמִשְׁכָּב וְכִיּוֹן שְׂאִין לֹא טוּמְאָה וְטָהֵר
 לְבָלִין שְׂהָרָבָה לְטוּמְאָה מִדְּבִידֵיהֶם לֹא יִתְרַבֵּה לְטָהֵר בְּמִקְוֵה דְתֵנִיא וְאִישׁ
 אֲשֶׁר יִכְבֹּד מִקִּישׁ מִשְׁכְּבוֹ לֹא מִהוּא יֵשׁ לֹא טָהֵר בְּמִקְוֵה אֲפִי מִשְׁכְּבוֹ

יחזק
אמנונה
באם חקע

פ
שם טוהין לזנק
אין טוהין לזנק
אין טוהין לזנק

1

יש לו טהרה במקוה לתפוק כלי חדש ראוי לו טהרה במקוה : מותבול אע"פ מפני
 במת מניין ודין הוא ומה פכים קטנים שטהורין בזב טמאין במת מפני שטמא
 בזב דין הוא שיהא טמא במת ואתאי האלית ליה טהרה : תרי קראיי כותבי
 ואיש אשר יגע במשכבו וטת כלה משכב אשר ישכב עליו הא כיצד יש במינו
 תעב דלית ליה טהרה במקוה איך במינו מקיש משכבו לו כולם הואיל ולמין המפץ
 טהרה במקוה כגון הקופות וכיוצא בהן יהיה המפץ מיטמא במדרס וכלי חדש
 הואיל ואין למינו טהרה במקוה לפיכך לא יטמא במדרס למדנו שהמפץ אין לו
 טהרה במקוה : ויאמר לעזר הכהן זאת חק התנ אמרו לו הכלים הזה שלכך
 וזהב מה נעשה בהם ולפי שקצף משה נתעלמה ממנו הלכה השיב לעזר ולפי
 שהיה לו לאעזר לומר למשה ולהזכירו ההלכה כדי שיאמר משה לישאל ולא עשה
 כן נפסקה ממנו גדולה והעלה עליו טו הורה הלכה בפני רבו אע"פ שפירש ואמ
 אשר צוה יי את משה משה הוא שניתנו צדד אני לא יצטויתי אע"פ כן נענש
 ומניין שנפסקה ממנו גדולה שהרי הוא אומ' ליהושע ולפני לעזר הכהן יעמוד
 ושל לו במש החו ומעולם לא מצינו שנצרך יהושע לאעזר : ומניין שאף יהושע
 נענש מפני שלא סיפכו לאעזר שכן כשל בגבעונים שכ ויקחו האנשים מצרים
 ואת פי יי לא שאז לו שאלו לאעזר לא היה בא לידי אותע מעשה הא למדת שקשה
 היא גסות הדוח שהיא מורדת את האדם מגדולתו מכאן אמרו היו מתענין בדין
 שלא יהא אדם קפדן ולא נכנס לתוך דברי חבירו שכל המקפיד טופו לשכח את
 דבריו שפן מצינו במשה אבי הכבואים על שהקפיד שעה אחת שפח את דבריו
 והשיב לעזר ותחתו שכ ויאמר לעזר הכהן ו' אמ' להם למשה רבי צוה אותי לא
 צוה : והיכן מצינו שהקפיד משה רבינו על דבריו הרי הוא אומ' ויקצף משה
 על פקודי האל והרי הדברים קל וחומר ומה אם משה אבי החכמה ואב הנביאים
 על שהקפיד שעה אחת שכח תלמודו את דבריו קל וחומר שאר בני אדם בן יצוא
 אומ' אם עמדת על דברך ביטלתו : דא ויאמר לעזר מפאן למדנו קבלו
 תורה שבכלפה שאולי מלחמת מדין ושמשא רבינו מסר פנים לאעזר לומר
 הלכה בפניו לא היה יכול לאמרה אחר מותו מפני שהיו אומ'

ה

ק

ויצרבו לפיכך בשבתו אנשי המלחמה אם משה לא עזר אמור מה שקיבלת
 מימי כרי שידעו יסור שאני מסדתי לך סתרי תורה לפיכך ויאמר לעזרי
 אך את הזהב ואת הלפ הדי זה בא למען טומאה לכלי מתכות ומניין שאחד פשוטיה
 כגון הסכינין והמספרים ואחד מקבליהן כגון היורות והקומקמוסין שהכל מקבלין
 טומאה דין תורה תל כל דבר בין מקבל בין פשוט ומניין שאף המקבלין כגון
 ארבעים סאה בלח שיהו מקבלין טומאה תל כל דבר כל דבר אשר יבא באש
 אם לשמול בד נחמכ אמר יונתן מניין למשמיע קול בכלי מתכות שהוא טמא
 שנ כל דבר אי יב באש אפלו דיבור יבוא באש מכאן אמרו העושה זוגין ומתכנסת
 ולעדיסה ולמטפחות ספרים ולמטפחות ספרים תנוקות יש להן ענבול טמאין
 איין ולהן ענבול טהורין נטלו ענבוליהן עדיין טומאתם עליהן תעבירו בא
 הדי זה בא לטהרן מיד גיעולי גוים וכשהוא אמר וטהר הוסיף לו טבילה אחר
 העבדה באש דתנן הלוקח כלי תשמיש מן הגוי את שדרך לה טביל יטביל
 להגעיל יגעיל ולבן באור ילבן השפוד והאסכלה מלבנן באור והסכיין שפה והיא
 טהורה תאמא וכולן עריבין טבילה בארבעים סאה מטא הכמילי אמר רבא אמ
 קראת עבירו באש וטהר הוסיף לו הכת טהרה אחרת אמר רב נחמן אמר רבה
 בד אבנה אפלו כלים חדשים דהא ישכים כי מלבנן באור כחדשים דאמו ותפלו
 רבי באעו טבילה מתקיף ליה רב ששת או הכי אפלו זוטא דסרבולא נמי אמר רבא
 כלו סעודה אמורין בפלשה אמר רב נחמן אמר רבה בד אבנה לא שנו לא בלוקוחין
 וכמעשה שהיה אבל שאולין לא רב יצחק בר יוסף זבן מאנ דמזארא חדות מגוי
 טב לטבוליה אמר ליה ההוא מר בשאך יעקב שמיה לדידי מיפושט לי מענה
 דר יוחנן כלי מתכות אמורין בפלשה דכתיב אך את הזהב ואת הלפ אמר רב אשי
 הכי כלי זכוכות הויתיל וכי נשברו יש להן תקנה כלי מתכות דאמו וכן מאנ
 דקונסא כלי מתכות דאמו אך במי טה יתחטא בא ולימד על העבדה
 באש שאינה לענין טומאה וטהרה לא לטהרן מיד גיעולי גוים שהרי העריבין
 זהה במי חטאת אחר העבדה והטבילה וכל אשר לא יבא באש תעב
 תמש בהן כל עיקר או שכשנמשו בהן על ידי זונגין דתבו

וסט
בלה

גמ
אמין

ט

אש
ט

אם ליהיה להם כבוד או למה עליהם אמרו לו רבינו מידי עבודה יצאו וידי
החיה לא יצאו וכן נצטו לכפר על נפשוננו ותנא רבי ר' ישמעאל מפני
מה הוצרכו ישראל שבאונו הדור כבוד מפני שאנו עיניהם מן העבודה אמר רב
שעת למה מנה הכת תכשיטין שבחון עם תכשיטין שבפעם לומר לך כלהמסתכל
במצב קטנה שלאשה כאלו הסתכל בבית התורף וכלהמסתכל בבית התורף כאלו בא
עליה: וביאו אתו אל אהל מועד זכרון לבני ישי זכרון לנס שעשה להן
במקום: ומקנה רב זה שיה ונתת את לבי לדיוש ולתור בחכמה מהוא לתור
בחכמה לעשות תייר לחכמה היך דאת אמר ויתרו את ארץ כנען דקארי טאבור
איתו לגבאי ודתאנע טבות איתו לגבאי: דא לתור להותיר הדין פיטאנא כד חוה
עבד אף ביתן דמען דהוא מחסל ליה זמען דלא מחסל ליה כרם שלמה כד הוה
עבד אף ביתן הוה מיתר ליה חמשה אתין הדא הוא ויהי שירו חמשה ואלף ויהי
שירו שלוף חמשה: ולא בדברי תורה בלבד היה שלמה תייר דא על כל אשר
נעשה תחת השמש כגון היאך ממתקין את החרדל ואת התורמוסין ושדות עליו
דוח הקודש ואמ' שלשה ספרים הללו משלי ושיר השירים וקהלת הוא עפין דע
נתן להם ר' איבו אומ' אין אדם יוצא מן העולם הזה וחצי תאוות בידו לא
דאית ליה מאה בעי יעבדונכו ממתן ודאית ליה מאתן בעי דיעבדונכו
ארבע מאה: לענות בו ר' יהושע דספנין בשם ר' לוי פעמים נענה פעמים
אינו נענה פעמים שהוא עושה הימנו צדקה נענה היך דאת אמר וענתה בי
צדקתי ופעמים שבא ומקנה היך דאת אמר לענות בו קרה: ר' נחונה אומ'
זה שיפוטו של כתובים שאו זכו ישראל לא היו קודאין לא בחמשת ספרי תורה בלבי
וכלום באו בביאים וכתובים לא להוכיח את ישראל אנפ' כן לענות בו מקבלין
גיליהן שכר בחמשת ספרי תורה: ורבנן אמריין זה שיפוטו של שכחה לטובתו
שהאדם הוא למד תורה ושוכח שאלו כן כיון שהיה אדם עוסק בתורה שתים
אלוש שנים אחר כך הולך ומתעסק בדברי הבטלה ומניח דברי תורה ומתוך
זו למד ושוכח אינו מזיד עצמו מן התורה כל ימיו: ר' יוחנן אומ' זה
שלבול דאמ' ליודן בשם ר' יוחנן סאה מלאה עונות ומי מקטרב בראש

מקום הערה

ישמעאל

כולם זה גדל ו' שמעון בר אבא בשם ר' יוחנן שמעיה לה מקדשא דבביתא דבביתא
כולם ל' פינחס בשם ר' יוחנן בני אדם עובדי ע"ז ומגלי עדיות ושופכי דמים
גדל בדין שקול כנגד הכל: ל' יעקב אומ' בר אחא בשם ר' יוחנן עשרים וארבע
חטאות סדר יחזקו ומכולן לא חתם לא על הגזל זהו היא והנה הכיית כפי אל
בזעך תדעלך שכך הדאשועם על ידי שהיו שטופין בגזל דבת גבולות וסיגו עמ
גזלו וידעו נעקרו מן העולם אבל שבט ראובן ושבט גד על ידי שהיו בודחין מן
הגזל טתנה להם נחלה במקום שאנו גדל הדא היא ומקנה רב היה לבני ראובן
ולבני גד אמרו אם בוחלין אנו בתרין כנעץ עכשו בהמתנו משחתת אתהזועים
וצאת האילנות שלאחרים זאנו מתחייבין ונקדאין גזלנין לכך אמרו למשה יתן
לנו את הארץ הזאת אל תעב את היר: ומקנה רב היה לבני ראובן ולבני
גד ע"ז וכול לבני גד ראובן ולבני גד היה לשאר שבטים לא היה לא מלמד שלו
פשוט דיהם בני ויאמרו אם מצאנו חן בעיניך יתן את הא וג' אמר יהוה
קשה היא המחלוקת אפלו לעשות סייב למצוות שכך מצינו בבני גד ובבני ראובן
שאמרו למשה יתן את הא הז' לעב לאח ומכע מה בארובה מפני שהיה להן
מקנה הרבה והיו מבקשין להתרחק מן הגזל ולפי שפירשוהן מיושר לתחלה לפיכך
גלו תחלה ע"ז ויער אהם את רוח כול מולך אשור ויבאם לראובן ולגדי והיו זבנים
קד וחומר ומה אם מי שפידשו מחביריהן כדי להתרחק מן הגזל כך נעשוהוהוה
מחביריהן מפני השנאה והתחרות על אחת כמה וכמה וכך מצינו שלא גדלו
אבותינו עד שהנחואת השלום ותפסו את המחלוקת ע"ז חלק לבם עתה יאשמו
לפיכך גדינו לבין האומות שאינם יודעין שלום ע"ז ותזנח משלום נפשו נשיות
טובה ולא עוד לא ששונאין אותנו לפי שאנו אוהבין שלום שנ רבת שפנה לה
נפשו עם שונא שלום ולא עוד לא שאנו מדברין עמהן דברים של שלום ומשאין
אותנו לדברים אחרים ולדברי מצות שנ אנן שלום וכי ארבי המה למלחמה אנהוהו
מחשבות רע יתר מן השלום כיצד השלום פעם אחת ביום והן מחשבין ר' ג
ימען רגעים שמים שנ כולא שלום יבדו ועל דג עי תרין דברי מדמותין שבוזת
הנה מזכירנו את כל אלה ואומ' כיון ויחמל עליך יושלם ומי יכוד לך ומי

לשאל לשלום לך: מכאן אמרו בית שיש בו מחלוקת סופו ליחרב מחלוקת
בבית אמה בבית בית הכנסת שיש בו מחלוקת סופה לשמם עיר שישה מחלוקת
סופה להתפזר מחלוקת בעיר שפירות רמים בעיר שני תלמידי חכמי רדיוס בעיר
אחת והן שני בני דינן וביניהן מחלוקת סופן למות מחלוקת בדין חרבן עולם הא
גדול הוא השלום ושנאה המחלוקת ויאמר משה האחייב וכל למלכה עשו
אבותיכם אמר להן מי גרם לאבותיכם כלויה את על שכנסו מקצתן והניחו מקצתן
באו ואמרו להן מה שלא ראו והאמינו לדבריהן ועמדו כולם בתרעומת ונתחייבו
הכל כלויה שנ אם יראה איש בתנש הזה אף אתם אם אין אתם נכנסין עם אחיכם
הן אומרים או היתה ארץ ישראל מובחרת היו נוהלין בתוכה והן חוזרין לדבריהם
ועוזרין על דברי המקום ונמצאתם אתם הגורמין להם לשוב מתחריני ונתחייבו
הכל כלויה שנ ושחתם לכל העם הן ויגשו אליו ויאמרו אין גישה האמוה
כאן לא פיוס כענין שנ ויגשו בני יהודה אליהו ושע בגלגל אמרו אם בשביל לעזור
את אחינו במלחמה אנו מתבקשין לויכנס כענין שאתם להן יהושע חמושים תעבדו
לפני אחיכם כל גבורי החיל ועזרתם אותם גדוה צאן נבנה למקננו והגבורים
שבנו רציין וכנסין שנ נאלץ חושים ולא עוד לא שאתנו מוסרין עצמינו ועוזרין
בדאש כולם שנ לפני בני ישראל וכך עשו שנ בארבעים אף חלוצי צבא עבדו לפני
איהם ויאמר איהם משה אם תעני את ה' ה' אמר להן אם עשיתם כמה
שאמרתם ונלחמתם עם אחיכם בליב שלם המקנה עוזר על ידיו שנ וכפשה
הארץ לפני יי ולא עוד לא שאין אתם חוזרין לאהליכם לא בממוץ גדול יתר
ממה שהיה מגיע לכם אין הייתם בארץכם ואתם זוכין לברכה מאחונם שנ ואחר
תשובו והייתם נקיים מיני ומישראל וכך היה ויאמר איהם לאמ' בנכסים רבים שובו
אל אהליכם ובמקנה רב מאד בכסף ובזהב ובנחשת ובברזל ואמ' ויבדלם יהושע
וישלחם וילכו אל אהליהם והייתם נקיים מיני ומישראל אמר שמעון מצינו
בתורה ובנביאים ובפסוקים שאדם צריך לצאת ידו הצריות כדרך שיוצא ידו
היה מן התורה מעין שנ והייתם נקיים מיני ומיני מן הנביאים דבר אלהים
הוא יודיע וישראל הוא ידע מן הפסוקים מעין שנ ומצאת חן ועל

קום
אמע

שלמא לך מאיר הינו דבת את תנקה מאלות. כי תפת אל משפחתי
אתה יתנו לך והיית נקי מאלות. לא לך חנניה בן גמליל ואם לא יתנו לך
לך ראעב דנחא לית לך ואלא נחא להו לדידהו אתיא בעל כרחיהו " ואם
בה האשה ~~לך~~ ~~דנחא~~ ~~להו~~ ~~לדידהו~~ ~~ולא~~ ~~נחא~~ ~~לה~~ ~~לדידה~~ ~~אתיא~~ ~~בעל~~
כרחה קא משמע לך. בשלמא לך מאיר הינו דבת אם בחקותי תלכו ואם בחקותי
תמאסו אל לך חנניה בן גמליל ואם בחקותי תמאסו למא לך מהו דתנימא אם בחקותי
תלכו ברבה ואם בחקותי תמאסו לא ברבה ולא קלה קא משמע לך. בשלמא
לך מאיר הינו דבת אתתאבו ושמענך טוב הא תא ואם תמאסו ומריתם חרב תאבו
אל לך חנניה בן גמליל ואם תמאסו למא לך מהו דתנימא אם תאבו טובה ואם
תמאסו לא כזבה ולא רעה קא משמע לך. ומאי חרב תאכלו אמר רבה בר רב הונא
לחמא דסעי עקושתא ומלחא גלובתא וביצלי דקשיוק לגוף פחרבות. בשלמא
לך מאיר הינו דבת הוא יתחטא בו ביום השל ופי הש יט ואם לא יתחט בו השל
וביו השל לא יטהר. לא לך חנניה בן גמליל ואם לא יתחטא למא לך מהו דתנימא
מצוה לרב בשלישו ובשביעי אבל דאיעבד או בשלישו או בשביעי אימא ליה טהור
קא משמע לך. והזה הטחור על הטמא ביום השל וביו השל למא לך שלישו
למעוטי שני שביעי למעוטי ששי דקא ממעיט בימי טהרה אבל בשביעי ושמיני
קא מפיש בימי טהרה אימא לדי ושפיר דאמי קא משמע לך. וחטאו ביום
השביעי למא לך מהו דתנימא הש מילי לקדשים אבל לתרומה אימא לא קא משמע
לך. בשלמא לך חנניה בן גמליל הינו דבת אם לא שכב איש אונתך ואם לא
שט טמא תח אישך ולא פת אם שכב לך מאיר אמאי לא פת אם שכב אונתך
תנאום הנקי פת. בשלמא לך מאיר הינו דבת הנקי לא לך חנניה בן גמליל
מאי הנקי מהו דתנימא אמלא שכב הנקי ואם שכב לא לא תנקי ולא הנקי. לא
טורה בעלמא קא משמע לך. אמלא שכב הנקי ואם שכב תצנה בטנה וקמא
מפאן אמרו כל תנאי שבעולם צריך שיהיה בו ארבעה דברים
הוא ינקי כפול והן קדים ללאו ותנאי קודם למעשה ויהיה התנאי
הוא ינקי ויהיה צנוע ויהיה נקי ויהיה ישר

זה הוא שאל הכת נחית
אשר נסים עשית להם חיים טענתם ים קרעת להם תודה נתת להם על ידיו מי על
יד משה ואהרן ו עקיבה אומ כוראות עשית להם ואידות טענת להם ומינך הושיעה
להם תבנית המשכן הראיתם עלי יד מי על ידיו משה ואהרן ו יהושע אומ נקמות
עשית באויביהם חרוץ אף עשית בשונאיהם ירך נלחמה להם תהומות פסו צדיהם
על ידיו מי על ידיו משה ואהרן ו שמול אומ נביאים העמדת מהם חכמים
העמדת מהם ישרים העמדת מהם תמימים העמדת מהם על ידיו מי על ידיו משה
ואהרן ו כצאן מה הצאן אין נכנסין תחת קורה אף ישראל כלאותן ארבעים
שנה לא נכנסו לבית דא מה הצאן מתקבצין עשתרות עשתרות בלא חומה
אף ישראל היו חונקין ארבעים שנה בלא חומה ובלא דלתים וברוח דא מפע מה
הוא מושל את ישראל בצאן שבזמן שהן עושיין דצונו שלמקום הן כצאן הללו שאין
עליהם חטא ובזמן שאין עושיין דצונו הן משולין בארס שיש עליו חטא שכחמה
בארס עבדו ברות ופשם שנקראו ישראל צאן שנ ואתנה צאני צאן מרעיות ואומ
ואנחנו עמך וצאן מרעיתך כך נקרא הקצה דרועה שכ רועה ישראל יי האזינה נהג
כצאן יוסף מה הדרושה הזה מנהל צאנו ממקום למקום בטח ומוליכין למקום
מרעה שמן ועשבים דכים ומים מצויין וצלא ארוך שלא ליגען כך הקצה נהג ישראל
במזבז ארבעים שנה ועירנן במן ובשרו ובצאר וסיכפן בעמוד ענן שלא ושתרבו
מה חחשה הזה כשהוא מוליך צאנו ממקום למקום אינו מוסרן לא לרועה אחר
נאמן ורחמן כמותו כך הקצה כשרו ישראל כוסעין ממסע למסע לא מסרן לא
למשה שהוא נאמן שנ בכל ביתי נאמן הוא מה הצאן למקום שהדרועה מנהיגן
הן נמשכות אחריו כך ישראל למקום שהיו משה ואהרן מסי עין אותן היו כוסעין
אחריהן מניין ממה שקריכו בענין אלה מקעי בני יל אשיל מא מל לצב ביד מי
דא זה שיה רעה עמך בשבטך שוכני וצדי יעד בתוך פרימל רעה עמך
בני ישראל אם מבקש הקצה לחיותינו לעתיד הוא מביא עלינו יסורים
הוא יושל נאצי לעתיד ואין שבט לא יחריץ שנ חושך שבטו שונא צדיק
הוא

למחרת יצאו ישראל משם ויהיו בני ישראל בדרך יבנה ויהיו בני ישראל בדרך יבנה ויהיו בני ישראל בדרך יבנה
ועתה יצאו ישראל משם ויהיו בני ישראל בדרך יבנה ויהיו בני ישראל בדרך יבנה ויהיו בני ישראל בדרך יבנה
לכך נכתבו כל המסעות: ואלה המסעות אשר עשה משה וישראל לפני עיניו
אם איך את כותב המסעות מציאת מצרים ועד היום הזה למחר יתמרו אומות
העולם כל אותן ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר לא נתן להם קודש רוח אלא היו
מהלכין ביום ובלילה מפני שתען במדבר לכך כתב כל המסעות כדי שידיעו אומות
העולם שאי אפשר אדם שתענה בכמו מקומות אן המכוין ארבעים שנה כל שכך
שש מאות אף וכדי שידיעו שלא נטחרו ישראל במדבר ארבעים שנה לא בשביל
מה שתורנו להן לכך כתב כל המסעות ולא היה משה יודע לכתוב את המסעות
עד שדמא לו הקנה בטני לוחות שהוריד מסיני שהיה בהן ארבעים ושנים שדטוטי
רמז לארבעים ושנים מסעות ומנין שהסכים הקנה עלידו בכך שכך הוא אומ
ויתב משה את מוצאותם לאסעו על פי יי: ויסעו מרעמסס מנין
רעמסס ארבע מאות ושלשים רמז לשיבת ישראל בגלות ונבדלות ועכור והוא
מנין הבתרים עי שיצאו ממצרים: בחמש הדאטון זה ניסן: בחמשה
עשר יום בחמשה עשר בניסן כדבר עמאברהם ביז הבתרים ובחמשה עשר בניסן
באו המלאכים לבשרו ביצחק ובחמשה עשר בניסן נולד יצחק ובחמשה עשר
בניסן יצאו ישראל ממצרים: בארבעה עשר בניסן שחטו ישראל את פסחיהם ויום
חמישי היה: ממחרת הפסח יצאו בני ישראל זה ערב שבת לימא שניסן שיצאו
בו ישראל ממצרים עירע להיות בני ישראל שבת: ביודמנה בראש גלוי ובקומה זקופה
לא בורחין ולא מעורבין: לעיני כלמלך מלמד שהיו מסתכלין בהן והן
חורקין שניהן כענין שכ יחזיק עלי בשני צדי ירטוש עיניו לה: נאמ כאל
כימחרת הפסח יצאו בני ישראל ונאמ להלן הוציאך ייאה ממלך לילה הא כי יצאו
מולמי שניתן להן רשות לצאת מבלידה שכ ויקם פרעה לילה ויאמ קומו יצאו
למחרת יצאו בני ישראל ממצרים ויהיו בכורות כפשות ויהיו
ויהיו בני ישראל ממצרים ויהיו בני ישראל ממצרים ויהיו בני ישראל ממצרים

ענין על מצרים שלא יצאו לא ביום וכך הוא אומ' ויהי בעצם היום הזה הוצאת
יציאת בני ישראל ומצרים מקברים אשר הבה יי' בה כלכל מה טיבו שלפסוק
הזה שנכתב טאן קודם יציאת מצרים מפני שאמרו המצרים אם נבואו ישר
לצאת ממצרים איך אנו מנחין אותן לצאת אם להכה קצת אני מטרוח עבד
האנשים ההם בולדיהם והן יצאיך לעיניהם ואתנן יכולין לדבר להן כלום לכך נא
לענין כל מצרים ומצרים מקברים: הבה יי' בהם כל בכור שלא נשתייר
במצרים לא בכור ולא ראש ולא קנין שהראש קרד בכור שנאף אני בכור אתנהו:
ובאיהם עשה יי' שפטים למה לקח עני שלהן עמאן כיוי שלא יאמרו שהיא
הוצאת עליהן את הפודענות שפטים דינין הרבה משונן זה מזה: ויסעו
בני ישראל מדע סוף זו היתה תולת נסיעתן ונחמשה עשר בעסק היה שנמחרת
הפסח ונסעו ממסע למסע עד שבאו למדבר סיני שבו נתנה להן תורה ונאחז
בסיון היה שנבחדש השלישי לץ בני ישראל מא מצביוס הן באו מדבר סיני ועשו
שדויין במדבר סיני שנים עשר חדש פחות עשרה ימים שנ' ויהי בשנה השנית פחו
השני בעשרים בחדש נעלה הענן ובאו אחרי כן לקברות התנאה ועשו שם
שלישים יום ומקברות התנאה להצרות ועשו שם שבעת ימים ונסעו מחצרות
ובאו להן למדבר פארן בעשרים ותשעה בסיון ובעשרים ותשעה בסיון שלח
משה מרגלים שנ' והימים ימיו בכורי ענבים ושבו מתוך הארץ מקץ ארבעים יום
ותשעה באב היה ונגזר עליהם אותה שעה שלא יכנסו לארץ ועל אותה שעה
הוא אומ' ויחדאף יי' ביני ויניעם במדב ארב שנה תשלוס ארבעים שנה ליציאתם
ממצרים שהיו מרגלים נשתלחו בסוף יי' שניה וכך הוא אומ' והימים אני
הלכנו מקבל עד אני עב את נח אף שלי ושמונה שנה או השלוש ושמונה
שנה מהן תשע עשרה שנה היו חודיון ומיטורפיין ממסע למסע ותשע עשרה
שנה עשו בקדש שנ' ותשבנו בקדש יום רב כימים אני ושבתם וכל המסעו ודגה
כולן ארבעים ושתיים מסע תחלתו לעמסס וסופן ערבות מואב: ויחנינו
בילחודין מבית הושימ עד אבליה שט מלמד שקבעו להם והדין דלעלה
דשבי צד האמין מודדיו להן לא מפתח התייכין והנחו יי'

רב חסדא ייחנני על הירדן מבית הישיבות עראבל השטים אמר רבא בר בר חנה
 לדידי חזי לי ההוא אתרא והוי תלתת פרסי ותמא כשהן ככנין אין ככנין לא לפניה
 ולא לשיהין לא לאחוריהן אמר ליה רבא אהלי מרד קח אמרת שאתי התם כיון דנת
 על פי ייחננו ועל פי יי יסעו כמתן דאמ דקביעי דאמי אמר רב חננה בר כהנא אמ
 ר יוקי ואסיש שם שלוש חתירות שלשני שני בתים הקבעו וידבר דבר אל בני
 ישראל זהשה שמעו בת וראו והטי אזנך יש לך שמיעה קודם נטוי אוזן לא הוי
 שומעת לשעה והטי אזנך לאחר שעה ושכחי עמך עם שכלבטת עליו כמה ליבוטין
 ולא קבלת הדא היא והודשתם את כל יושבי הארץ והם לא עשוכן לא לא העמיזות
 הגויס אשר אמר יי להם ויתערבו בגוים ודלמ מעני מידי ויחד אף יי בעמו כמו שנ
 כאן והיה אם לא תורישו וחיה כאשר דמית לעש להם אע"ל לפי: ובית אבין
 אב שלקית עליו כמה לקויין ולא קבלת הווי אומיים לען אבן אתה ויתאו המלך
 ימין זה המלך המשיח כי הוא אדוניך והשתחוו לו הא אם את עושה בציז זה הדי
 את גיזה עליו פרקפי בציז אחר והלכו אליך שחוח בני מענ והשונעו על לפ דגל
 כל מט ציד: והודשתם את כל יושבי הא נזה אותם לתבי שבעה עממייס
 ולא צי ע"ג שלהן ומשמשיה ובתים העשרין לה טנ ואכרתם את כל משפוחתם:
 ומניין שהן כובשין בתלה ואחר כך מחלקין שהדי הוא אומ והודשתם את הארץ
 ואחר כך והתנחלתם את הארץ אם בן מפני מה חילק יהושע את הארץ לשבטים קוים
 שיכבוש את כולה כדי שלא תהא כיבוש יחיד כשיעלה כל שבט ושבט ויכבוש ארץ
 חלקו: והתנחלתם את הארץ בגורל מלמד שאונה מתחלקת לא בגורל וכך יהושע
 אומ וירית לכם פה גורל בשולה ל יפחתים להב תרבה את נחלתו שאע"פ שחלקו משלה
 שולטבט מתחלק על מנין המשפחות שבו אינן כוטלין בשווה לא משפחה שבת
 אבות שלה מרובין כוטלין הדבה ומשפחה שבת אבות שלה מועטין כוטלין ממועט
 ע"ג ה"ב תרבו את נחלתו ולמעט תמע את כחל או אנשים שבכל משפחה ומשפחה:
 ואם לא תורישו את ישיבי הארץ מפ סוף שהן מצידין לכם ושמיאין ברענכם
 ויהי שמו יחין ארבע ואמרין לכם דברי חסודין בשעה שאתם חוטטין
 ויחוק: דו ישיביה ונתת המבל שיוני עליה: ארץ הארץ לה ייחוק: כל
 יי הוא:

שון ייחוק ותמכות
 ויחוק שפתי
 ויחוק

צור ושכנ
 ב

בשגגה ודאי הדברים קל וחומר אם כך קרא למי שהרג בשגגה קל וחומר שיקרא
צדיק למי שיעשה מצוה בשגגה ואם הוא עשה מצוה בשגגה קורא צדיק קל וחומר
כשהוא עושה בגלוי שמדת הטוב מדומה: ויוסי הגלילי אומ' בפס' יודע מדת
שכרן של צדיקים צד ולמדו ממחויבי אשם ולוי שכ' ואם נפש כי תחטא ולא ידע
ואשם ונשא עונו והביא אילתמים מק' הצ'ן הדיהבת' ענש את מי שאינו יודיע
אם כך ענש את מי שאינו יודע על אחת כמה וכמה שיענוש את מי שהוא
יודע ואם על אחת כמה וכמה יענוש את מי שהוא יודע על אחת כמה וכמה
ישלם שכר למי שהוא יודיע ועושה מצוות שמדת הטוב מדומה: ומכנה מה
ענש הכות' למי שהרג בשגגה ואת מי שחטא בשגגה כדי לעשות סוג' לתורה
כדי שיאמר אדם אם כשאני סוגג אני מתחייב קל וחומר כשאני מזיד' ד'ג'
שלא יטעו טעם החטא ויולך ויעשה כן פעם שניה ויאמר מה הדאשונה פטור
אני אף השנייה פטור אני: והיו לכם העדים למקלט' לכם לכל צדפיכם
היננו דתנן מעלות היו שכר ללוים דברי ר' יהודה ו' מאיר אומ' לא היו מעלות להם
שכר אמר רב כהנא מחלוקת בשש דמר סבר לכם לקליטה ומר סבר לכם לכל
ע' כם אבל באובעים ושוכם דברי הכל היו מעלות להם שכר אמ' ליה רבא הא
דאן לכם לכל צדפיכם משמע לא אמר רב כהנא מחלוקת באובעים ושוכפיאמי
אמר וכליח' חתנו כי הנך מה הנך לכל צדפיכם אף הט' לכל צדפיכם אבל בשש
הכל לא היו מעלות להם שכר: ולא ימות הרצח עד עמ' לפ' הע' למש'
שיהרגו אותו משהרג או משנאף תל' ולא ימות הרצח עד עמ' ל' עקיבה
ניין לסנהדרין שהיא אחד שהרג את הנפש שאין ממיתין אותו עד
"בבית דין אמר תל' עד" מדי' לפ' הע' למש' עד שיעמוד בבית דין אחרי: עמ'
אשר נתנו שש ערי מק' תה' לפ' מלמי שאין אחד מערי מק' לט'
ה' כולן שכ' שש ערי מק' תה' לכם עד שלא נבחרו שלוש שבאות
לש' שבעבר הודין קולמות שש ערי מק' תה' לפ' שיהוא שיתן
דים התנ' מעיב' אילודין ואת שלשה

ה ביהודה ויהושע

והיה כי יבנה בית ה' ויהיו ימים טובים למלך יהושע ויהיו ימים טובים ליהושע ויהיו ימים טובים ליהושע

ויהיו ימים טובים ליהושע ויהיו ימים טובים ליהושע ויהיו ימים טובים ליהושע ויהיו ימים טובים ליהושע

ויהיו ימים טובים ליהושע ויהיו ימים טובים ליהושע ויהיו ימים טובים ליהושע ויהיו ימים טובים ליהושע

ויהיו ימים טובים ליהושע ויהיו ימים טובים ליהושע ויהיו ימים טובים ליהושע ויהיו ימים טובים ליהושע

ויהיו ימים טובים ליהושע ויהיו ימים טובים ליהושע ויהיו ימים טובים ליהושע ויהיו ימים טובים ליהושע

ויהיו ימים טובים ליהושע ויהיו ימים טובים ליהושע ויהיו ימים טובים ליהושע ויהיו ימים טובים ליהושע

ויהיו ימים טובים ליהושע ויהיו ימים טובים ליהושע ויהיו ימים טובים ליהושע ויהיו ימים טובים ליהושע

ויהיו ימים טובים ליהושע ויהיו ימים טובים ליהושע ויהיו ימים טובים ליהושע ויהיו ימים טובים ליהושע

למקומו שכן והטעם אצל הכתוב אל פני מקדש אלהים שיהיה דומה
לעצמן הן גולן כשדריך הזאת בשנה והוא בלתי קדושה וקדושת יודעין
שבשנה קדושה במזיד תיבן קדושות אשר נס שמח אינו יוצא משם
לעולם ותיבן יוצא לת לעשות מצוה ולא לעשות ממון ולא לעשות נפשות וחפלו
כל ישראל צדיקים לו ואלו שר צבא ישראל כיוצא בן צדויה אינו יוצא משם לעולם
שן שמה שם תהא דירתו שם תהא מיתתו שם תהא קבורתו אמר רב יהודה אמר
רב שתי טעיות טעה וואב באותה טעה דכתיב וינס יואב אל אהל יי ויחזק בקדושת
המזבח טעה שאין קולט לא גנו ש והוא תפס בקדושתו וטעה שאין קולט לא
מזבח בית העולמים והוא תפס מזבח שילו אבי אמר בהא נמי טעה שאין קולט
לא כהן ועבודה בידו והוא זר הוא ויש אומי יודע היה שאין המזבח קולט
ולמה אחז בקדושתו כדי שלא יטול ממנו המלך שהרובי מלכות ממנו למלך
דתכו רבנן הרובי מלכות נכסיהן למלך הרובי בית דין נכסיהן לודשיהן ויהודה
אומאף הרובי מלכות נכסיהן לורשין אמרו לו לדי יהודה והלא טאמ הנה בכרס נכבות
אסדיד שם לרשותו אמר להן בן אתי תבין הוא וראוי לירשו היה אמרו לו הרבה
בנים היו לו אמר להן אות ואת בעו הרב שנאם לא את רמי נבות ואת רכבי
בעו ראתי אמר נאמי ורבנן ההוא בעיסה דאויין לעאת ממנו בשלמא למן
דאמ נכסיהן למלך היונו דכתיב בדרך נבות אהים ומלך לא למן דאמ נכסיהם
לירשנים למה לו דכתיב ומלך ולטעמיהן אהים למא לי לא לאכפוש דותחא הכת
בגמי לאכפוש דותחא בשלמא למן דאמר למלך היונו דכתיב וינס יואב אל אהל
יי ויחזק בקדושת המזבח ופתיב ויאמר להן כי פה אמות לא למן דאמ נכסיהן
לירשין מאי נפקא ליה מינה נפקא מינה לחיי שעה וישב בנהו את המלך
דבר דאמר כה דבר יואב ופה ענינא אמר ליה זיל אמת ליה תודע לא תעביד ביה
בההוא נברא אי קטילת ליה קביל לטובה דלא תהא אבן ואי לא עביה דדק
בלוטת דלא טיהא בוך ויאמר לו המלך עשה פאשר דבר יואב ופני בון
מיה ויהודה אמר רב הקלות שקילל דוין את יואב ויקוימו

